СЛУЖБЕНИ ЛИСТ
АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

„Службени лист АПВ“ излази по потреби, на шест језика: српском, мађарском, словачком, румунском, русинском и хрватском. – Рукописи се не враћају: – Огласи по тарифи	**Нови Сад** **6. децембар 2024.** **Број 55 Година LXXV**	Годишња претплата 11.880 динара - Рок за рекламације 15 дана. - Редакција и администрација: Нови Сад, Војводе Мишића 1. ISSN 0353-8427 COBISS.SR-ID 17426178 Email: sl.listapv@magyarszo.rs

ОПШТИ ДЕО

1160.

На основу члана 31. алинеја 2 и 5, а у вези с чланом 27. тачка 1. Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 20/14) и члана 46. став 1. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС и 50/13-УС, 98/13-УС и 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20, 52/21 и 62/23), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 6. децембра 2024. године, донела је

ПОКРАЈИНСКУ СКУПШТИНСКУ ОДЛУКУ О ИЗРАДИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ РАСПЛЕТА ДАЛЕКОВОДА 400KV НА ПОДРУЧЈУ СРЕДЊЕГ И ЈУЖНОГ БАНАТА ЗА ПОТРЕБЕ ИЗГРАДЊЕ ПРИКЉУЧАКА И НЕДОСТАЈУЋЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ ВЕТРОЕЛЕКТРАНЕ „САМОШ“ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ СИСТЕМ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Члан 1.

Приступа се изради Просторног плана подручја посебне намене расплета далековода 400kV на подручју Средњег и Јужног Баната за потребе изградње прикључака и недостајуће инфраструктуре за прикључење Ветроелектране „Самош“ на електроенергетски систем Републике Србије (у даљем тексту: Просторни план).

Члан 2.

Утврђује се оквирна граница обухвата Просторног плана, а коначна граница обухвата Просторног плана дефинисаће се Нацртом Просторног плана.

Подручје обухваћено оквирном границом Просторног плана обухвата територију следећих јединица локалних самоуправа: Општина Тител, Град Зрењанин, Општина Опово, Општина Ковачица, град Панчево и Општина Алибунар, а дефинисана је координатама преломних тачака:

Ознака тачке	Y	X	Ознака тачке	Y	X
1	7474053.06	5003838.08	52	7486609.46	4988134.22
2	7470432.65	5003875.63	53	7486609.46	4986545.65
3	7470389.57	5002587.36	54	7488905.49	4983883.34
4	7467088.94	5000013.80	55	7490465.61	4985133.60
5	7465403.47	4999626.02	56	7488773.13	4987474.66
6	7460805.60	5002374.28	57	7488773.13	4989239.73
7	7461398.92	5003637.74	58	7487065.28	4991536.71
8	7456298.57	5006072.30	59	7487935.64	4996231.58
9	7455311.56	5004143.87	60	7488818.73	4996569.89
10	7445487.06	5002642.47	61	7489525.20	4995745.86
11	7444147.86	5005110.81	62	7498025.72	4992905.05
12	7442861.83	5004506.23	63	7497732.57	4992157.21

Ознака тачке	Y	X	Ознака тачке	Y	X
13	7432767.80	5008836.58	64	7505946.90	4986474.40
14	7432282.79	5007372.96	65	7507646.39	4988849.60
15	7431912.33	5006299.85	66	7499332.30	4995616.48
16	7432481.25	5006184.09	67	7498067.70	4995616.48
17	7433709.96	5005333.11	68	7492248.36	4997919.69
18	7435017.92	5005108.52	69	7491759.94	4999511.12
19	7436218.29	5005715.39	70	7491769.87	4999600.62
20	7437424.87	5005387.18	71	7489943.59	4999118.45
21	7437791.09	5004961.54	72	7489423.97	5000334.56
22	7438153.57	5004689.73	73	7485833.49	5001241.70
23	7439243.25	5004207.03	74	7484285.16	5002489.19
24	7441127.25	5002776.04	75	7480332.61	5004063.95
25	7441986.69	5001942.00	76	7479702.25	5002622.75
26	7444303.57	5001447.86	77	7479380.06	5002739.93
27	7449347.76	5002226.78	78	7478385.83	5004254.20
28	7455085.07	5003112.73	79	7476810.38	5005467.26
29	7455222.81	5002936.68	80	7476690.33	5005898.34
30	7459886.79	5000417.73	81	7475766.66	5010674.36
31	7460477.23	5001405.53	82	7473724.54	5015428.00
32	7465235.68	4998561.29	83	7472853.05	5017050.44
33	7467313.15	4999039.26	84	7464208.88	5021770.76
34	7470251.17	4998435.60	85	7462317.45	5023926.31
35	7470254.30	4998233.80	86	7460223.70	5027046.78
36	7473935.43	4999767.50	87	7458861.52	5027159.09
37	7476010.07	4995909.72	88	7456727.82	5029955.19
38	7477351.58	4995631.27	89	7453957.47	5031025.53
39	7479641.30	4992653.06	90	7451659.34	5031025.53
40	7473945.81	4989515.09	91	7451779.35	5030113.63
41	7471341.04	4981239.84	92	7451779.35	5029145.09
42	7474387.02	4980629.58	93	7453509.19	5029145.09
43	7476653.83	4987235.43	94	7454865.49	5028263.31
44	7482556.80	4991815.08	95	7455752.58	5026212.28
45	7480485.58	4995235.54	96	7456538.59	5025268.14
46	7477074.29	4999130.66	97	7459056.37	5024848.77
47	7477803.12	5001902.46	98	7460521.31	5022908.45
48	7485080.85	4999238.18	99	7460521.31	5022439.61
49	7484597.36	4998747.11	100	7465597.51	5018634.60
50	7485399.37	4995423.90	101	7470860.47	5015210.75
51	7484502.06	4991124.27	102	7474053.06	5005354.65

Подручје обухваћено оквирном границом Просторног плана обухвата површину од око 40.724 ha.

Оквирна граница Просторног плана приказана је на графичком приказу, који чини саставни део ове Одлуке.

Члан 3.

Услови и смернице од значаја за израду Просторног плана, садржани су у планским документима вишег реда:

– Закону о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10),
– Одлуци о доношењу Регионалног просторног плана Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 22/11).

Од значаја за израду Просторног плана су и следећи плански документи:

– Просторни план подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске-граница Мађарске („Службени гласник РС“, бр. 119/12,98/13, 52/18 и 36/19),
– Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24 Суботица-Зрењанин-Ковин („Службени лист АПВ”, број 19/17),

– Просторни план подручја посебне намене система продуктовода кроз Републику Србију (Сомбор-Нови Сад-Панчево-Београд-Смедерево-Јагодина-Ниш) („Службени гласник РС“, број 19/11),
– Просторни план подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Делиблатска пешчара“ („Службени лист АПВ”, број 8/06),
– Просторни план подручја посебне намене предела изузетних одлика „Потамишје“ („Службени лист АПВ”, број 47/19),
– Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора транспортног гасовода сабирна гасна станица Тилва - Бела Црква, са елементима детаљне регулације („Службени лист АПВ”, број 57/17),
– Просторни план подручја посебне намене за за далековод 2x400 kv ТС Панчево 2 -граница Румуније („Службени лист АПВ“ , бр. 3/12).

Просторни план ће бити заснован на планској, студијској, техничкој и другој документацији као резултатима досадашњих истраживања.

За израду Просторног плана користиће се топографске и катастарско-топографске подлоге, дигитални катастарски планови и дигитални орто фото планови, као и друге подлоге за које се укаже да су неопходне за израду Просторног плана.

Члан 4.

Планирање, коришћење, уређење и заштита простора у обухвату Просторног плана засниваће се на принципима заштите животне средине и одрживог коришћења подручја, заштите природних ресурса и добара, биодиверзитета читавог подручја, заштите здравља људи. Квалитетно надгледање и управљање које подразумева активности на свим нивоима развојних процеса, од планирања до реализације.

Члан 5.

Визија уређења планског подручја је стварање планског основа за изградњу далековода 400kV и два прикључно-разводна постројења комлекса Ветроелектране „Самош“, обезбеђивање капацитета инфраструктуре за предметно подручје, дефинисање земљишта јавне намене, уређење и заштита предметног простора, утврђивање могућности и ограничења за изградњу планских садржаја, дефинисање начина и техничких карактеристика прикључења на електроенергетски систем.

Циљ израде Просторног плана је дефинисање правила грађења, правила уређења за изградњу далековода 400kV и два прикључно-разводна постројења комлекса ветроелектране „Самош“ на електроенергетски систем Републике Србије, дефинисање коридора приступних саобраћајница, као и осталих објеката у функцији изградње и експлоатације инфраструктурног објекта (са детаљном разрадом дела подручја посебне намене, односно дефинисање простора и стварање планског основа за директно спровођење).

Члан 6.

Принципи планирања, коришћења, уређења и заштите простора у обухвату Просторног плана:

– минималне интервенције у простору у смислу даље деградације предметног подручја, и
– заштита и примена еколошких принципа у пројектовању и изградњи.

Структуру основних намена простора и коришћења земљишта у обухвату Просторног плана чине: пољопривредно земљиште и грађевинско земљиште (намењено за комплекс трансформаторских и разводних постројења, електроенергетских водова и саобраћајног прикључка).

Концептуални оквир планирања, коришћења, уређења и заштите планског подручја обухвата утврђивање правила уређења и грађења далековода 400kV и два прикључно-разводна постројења комлекса Ветроелектране „Самош.“

Планом ће се предвидети изградња и реконструкција путне инфраструктуре у обухвату Плана, за потребе транспорта, изградње и одржавања далековода 400 kV и изградња приступног пута до планираних трафостаница и прикључно-разводних постројења. Дефинисаће се трасе и капацитети мреже инфраструктуре неопходне за функционисање и одржавање предметних соларних електрана.

Члан 7.

Ефективан рок за израду Нацрта Просторног плана је 120 (стодвадесет) радних дана од дана достављања Обрађивачу Просторног плана Извештаја о обављеном раном јавном увиду Просторног плана, адекватних катастарско-топографских планова, техничке документације урађену на нивоу детаљности која је неопходна за израду детаљног планског решења, достављања података и документације који су од значаја за израду Просторног плана и Извештаја о стратешкој процени утицаја и неопходних услова од овлашћених органа, организација и предузећа који су од значаја за израду Просторног плана и Извештаја о стратешкој процени утицаја плана на животну средину.

Члан 8.

Средства за израду Просторног плана обезбеђује Привредно друштво „AAEC ENERGY CONSULTING“ DOO NOVI SAD, са седиштем у Новом Саду, улица Лукијана Мушицког бр. 20.

Члан 9.

Нацрт Просторног плана биће изложен на јавни увид у трајању од 30 дана у Градовима Панчево и Зрењанин, Општинама Ковачица и Алибунар, као и у Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине, Нови Сад.

Члан 10.

Саставни део ове Одлуке је Одлука о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене расплета далековода 400kV на подручју Средњег и Јужног Баната за потребе изградње прикључка и недостајуће инфраструктуре за прикључење Ветроелектране „Самош“ на електроенергетски систем Републике Србије на животну средину.

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене расплета далековода 400kV на подручју Средњег и Јужног Баната за потребе изградње прикључка и недостајуће инфраструктуре за прикључење Ветроелектране „Самош“ на електроенергетски систем Републике Србије на животну средину је саставни део Документационе основе Просторног плана.

Члан 11.

За Просторни план није потребно израдити Студију заштите непокретних културних добара.

Члан 12.

Носилац израде Просторног плана је Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Нови Сад, Булевар Михајла Пупина број 16 у координацији са Агенцијом за просторно планирање и урбанизам Републике Србије, Улица краља Милутина 10а Београд.

Члан 13.

Обрађивач Просторног плана је Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање „Завод за урбанизам Војводине“ Нови Сад, Железничка број 6/III.

Члан 14.

Органи, организације и јавна предузећа, који су овлашћени да утврђују посебне услове за заштиту и уређење простора и изградњу објеката у фази израде плана, дужни су да по захтеву носиоца израде планског документа, у року од 15 дана од дана пријема захтева, доставе све тражене податке, без накнаде. Изузетно, може се поступити у року од 30 дана од дана пријема захтева, уз образложење надлежног органа односно организације за непоступање у наведеном року.

Члан 15.

Просторни план биће сачињен у 11 (једанаест) примерака у аналогном и 11 (једанаест) примерака у дигиталном облику. Просторни план ће се чувати потписан у аналогној и у дигиталној форми, и то: у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (један примерак), у Скупштини АП Војводине (један примерак), у Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине (два примерка), у Граду Панчево (један примерак), у граду Зрењанину (један примерак) Општини Ковачица (један примерак), Општини Алибунар (један примерак) и у архиви Инвеститора (два примерка) и Обрађивача (један примерак).

Члан 16.

Ова Покрајинска скупштинска одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине“.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Број: 003276760 2024 09411 000 000 000 001 04 008
Нови Сад, 6. децембар 2024. године

Председник
Скупштине АП Војводине
Балинт Јухас, с.р.
Juhàsz Bàlint, s.k.

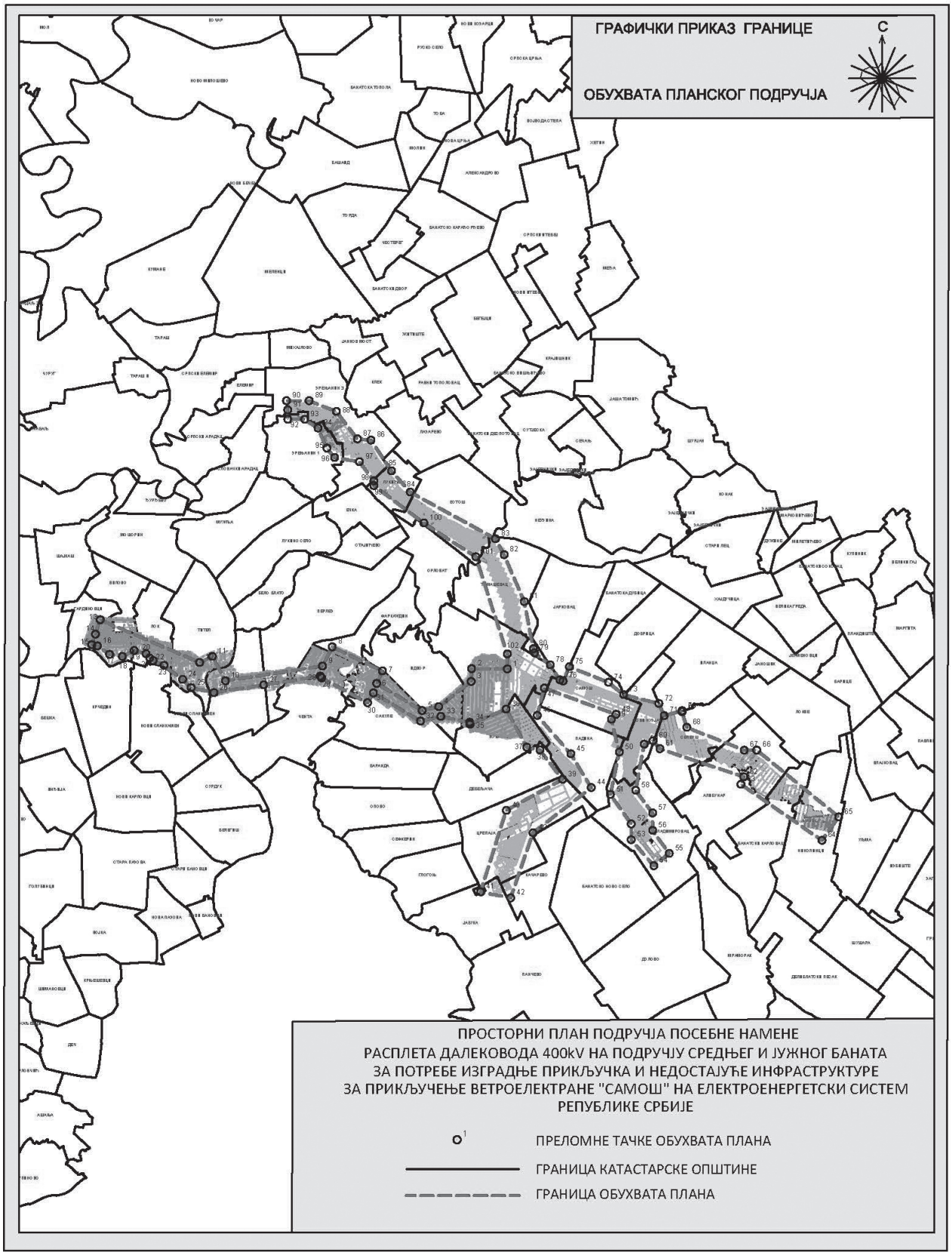
ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ ГРАНИЦЕ
ОБУХВАТА ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА
С
ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
РАСПЛЕТА ДАЛЕКОВОДА 400kV НА ПОДРУЧЈУ СРЕДЊЕГ И ЈУЖНОГ БАНАТА
ЗА ПОТРЕБЕ ИЗГРАДЊЕ ПРИКЉУЧКА И НЕДОСТАЈУЋЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ
ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ ВЕТРОЕЛЕКТРАНЕ "САМОШ" НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ СИСТЕМ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ПРЕЛОМНЕ ТАЧКЕ ОБУХВАТА ПЛАНА
ГРАНИЦА КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ
ГРАНИЦА ОБУХВАТА ПЛАНА

На основу члана 9. став 1. и 5. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10), члана 39. Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи („Службени лист АПВ“, број 37/2014, 54/2014 – други пропис и 37/2016, 29/2017, 24/2019, 66/2020 и 38/2021), Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Нови Сад, доноси

ОДЛУКУ
О ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ РАСПЛЕТА ДАЛЕКОВОДА 400KV НА ПОДРУЧЈУ СРЕДЊЕГ И ЈУЖНОГ БАНАТА ЗА ПОТРЕБЕ ИЗГРАДЊЕ ПРИКЉУЧКА И НЕДОСТАЈУЋЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ ВЕТРОЕЛЕКТРАНЕ „САМОШ“ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ СИСТЕМ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Члан 1.

Приступа се изради Стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене расплета далековода 400kV на подручју Средњег и Јужног Баната за потребе изградње прикључка и недостајуће инфраструктуре за прикључење Ветроелектране „Самош“ на електроенергетски систем Републике Србиј на животну средину (у даљем тексту: Стратешка процена).

Члан 2.

Разлози за израду Стратешке процене су:

- сагледавање, процена и утврђивање могућих значајних утицаја на животну средину на простору обухваћеном Просторним планом;
- потреба да се у планирању просторног развоја подручја обухваћеног Просторним планом сагледају стратешка питања заштите животне средине, у складу са критеријумима из члана 6. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, предложе мере које је потребно предузети како би се евентуални значајни утицаји на животну средину спречили, отклонили или смањили на минимум.

Члан 3.

У оквиру Стратешке процене разматраће се следећа питања и проблеми у области заштите животне средине:

- значај Просторног плана са аспекта заштите животне средине у контексту одрживог развоја планског подручја;
- дефинисање мера за заштиту и одрживо коришћење природних вредности кроз заштиту предела и заштићених подручја;
- очување културног и природног наслеђа на подручју Просторног плана, кроз дефинисање одговарајућих планских решења;
- утицај постојећих и планираног инфраструктурног објеката и других створених вредности са аспекта заштите животне средине на планском подручју;
- успостављање мониторинг система за праћење стања квалитета чинилаца животне средине.

Поред ових питања, стратешком проценом биће обухваћена и друга питања која могу имати утицај на животну средину посматраног подручја.

Члан 4.

Извештај о стратешкој процени, као документ којим се описују, вреднују и процењују могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Просторног плана и одређују мере за смањење негативних утицаја на животну средину, ће да садржи:

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ
   - кратак приказ садржаја циљева Просторног плана
   - релевантне планске и друге документе
   - кратка анализа и оцена постојећег стања животне средине
   - карактеристике животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају
   - питања и проблеми заштите животне средине разматрани у Стратешкој процени
   - приказ варијантних решења која се односе на заштиту животне средине у Просторном плану
   - резултати консултација са заинтересованим органима и организацијама
2. ОПШТЕ И ПОСЕБНЕ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА
   - општи и посебни циљеви Стратешке процене
   - индикатори Стратешке процене
3. ПРОЦЕНУ МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА
   - процена утицаја варијантних решења на животну средину
   - образложење избора најповољнијег варијантног решења
   - процена утицаја Просторног плана на животну средину са описом мера за смањење негативних утицаја на животну средину
   - приказ начина на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине
   - процена утицаја планских решења у односу на: вероватноћу, интензитет, сложеност/реверзибилност, временску и просторну димензију, кумулативну и синергијску природу утицаја
4. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
5. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
   - опис циљева плана
   - индикатори за праћење стања животне средине
   - права и обавезе надлежних органа
   - поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја

6. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋА ПРИЛИКОМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ
7. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА
8. ЗАКЉУЧЦИ (НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ)
9. ДРУГЕ ПОДАТКЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА СТРАТЕШКУ ПРОЦЕНУ
10. ЛИТЕРАТУРУ

Члан 5.

Израда Стратешке процене и Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину пратиће динамику израде Нацрта Просторног плана.

Члан 6.

Учешће заинтересованих органа и организација и јавности у поступку израде и разматрања Извештаја о стратешкој процени утицаја обезбеђује Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Нови Сад.

Оглашавање излагања на јавни увид Извештаја о стратешкој процени утицаја спроводи и обезбеђује Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Нови Сад,

истовремено са оглашавањем излагања на јавни увид Нацрта Просторног плана, са подацима о времену и месту излагања на јавни увид, начину на који заинтересована правна и физичка лица могу доставити примедбе, времену и месту одржавања јавне расправе, као и друге информације које су од значаја за јавни увид.

Члан 7.

Средства за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја

Приступа се изради Просторног плана подручја посебне намене расплета далековода 400kV на подручју Средњег и Јужног Баната за потребе изградње прикључка и недостајуће инфраструктуре за прикључење Ветроелектране „Самош“ на електроенергетски систем Републике Србије на животну средину обезбеђује Привредно друштво „AAEC ENERGY CONSULTING“ DOO NOVI SAD, са седиштем у Новом Саду, улица Лукијана Мушицког бр..

Члан 8.

Ову Одлуку објавити у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине“.

Број: 002005602 2024 09415 001 001 000 001
Датум: 24.06.2024. године

Покрајински секретар
Немања Ерцег

1161.

На основу члана 31. алинеја 2 и 5, а у вези с чланом 27. тачка 1 Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ”, број 20/14) и члана 35. став 2. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 72/2009, 81/2009 – исправка, 64/2010 – одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – одлука УС, 50/2013 – одлука УС, 98/2013 – одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019-др.закон, 9/2020, 52/2021 и 62/2023), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 6. децембра 2024. године, донела је

ПОКРАЈИНСКУ СКУПШТИНСКУ ОДЛУКУ О ДОНОШЕЊУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ БРАНЕ НА ТИСИ

Члан 1.

Доноси се Просторни план подручја посебне намене бране на Тиси (у даљем тексту: Просторни план), који је одштампан уз ову одлуку и чини њен саставни део.

Члан 2.

Просторним планом разрађују се начела просторног уређења, утврђују циљеви просторног развоја, организација, заштита, коришћење и намена простора, као и други елементи значајни за подручје у обухвату Просторног плана.

Члан 3.

Просторни план садржи текстуални и графички део.

Графички део чине:

- Прегледна карта у размери 1:50000;
- Референтна карта број 1 – „Посебна намена простора“ у размери 1:5000;
- Референтна карта број 2 – „Инфраструктурни системи, природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара“, у размери 1:5000;
- Референтна карта број 3 – „Карта спровођења“, у размери 1:5000;
- Тематска карта број 1 – „Детаљна разрада простора – Регулациони план“ у размери 1:2500,
- Тематска карта број 2 – „Детаљна разрада простора-Синхрон план“ у размери 1:2500.

Комплет Просторног плана, који се састоји из текстуалног дела и графичког дела из става 2. овог члана, израђен је у седам (7) истоветних примерака које својим потписом оверава овлашћено лице органа који доноси плански документ.

Члан 4.

Саставни део Просторног плана чини Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси на животну средину (у даљем тексту: Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину).

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину из става 1. овог члана састоји се из текстуалног дела и графичког прилога.

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину из става 2. овог члана израђен је у седам (7) истоветних примерака које својим потписом оверава овлашћено лице органа који доноси плански документ.

Члан 5.

Комплет Просторног плана из члана 3. став 3. ове одлуке, у коме графички део садржи карте набројане у ставу 2. истог члана, и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину из члана 4 ове одлуке, чувају се трајно у Скупштини Аутономне покрајине Војводине (један примерак), Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине (два примерка), Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (један примерак), општини Бечеј (један примерак), општини Нови Бечеј (један примерак) и ЈП „Завод за урбанизам Војводине“ Нови Сад (један примерак).

Документациона основа на којој се заснива Просторни план чува се у Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине.

Члан 6.

Током важења, Просторни план доступан је на увид јавности у Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине.

Члан 7.

Просторни планови јединица локалне самоуправе, урбанистички планови и документи за спровођење просторног плана – урбанистички пројекти, израдиће се или ће се ускладити са одредбама ове одлуке, на начин утврђен Просторним планом.

Планови и програми развоја који се доносе по посебним прописима, као и други прописи и општи акти, ускладиће се са одредбама ове одлуке у року од годину дана од дана њеног ступања на снагу.

Просторни планови јединица локалне самоуправе, урбанистички планови и пројекти, као и планови и програми развоја, донети до дана ступања на снагу ове одлуке, примењују се у деловима који нису у супротности с овом одлуком.

Члан 8.

Текстуални део Просторног плана објављује се у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине”.

Просторни план се у целости објављује и у електронском облику и доступан је на интернет страницама Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине и Скупштине Аутономне покрајине Војводине, као органа надлежног за доношење планског документа.

Члан 9.

Ова Покрајинска скупштинска одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине”.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Број: 003276654 2024 09411 000 000 000 001 04 021
Нови Сад, 6. децембар 2024. године

Председник
Скупштине АП Војводине
Балинт Јухас,с.р.
Juhàsz Bàlint,s.k.

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ БРАНЕ НА ТИСИ

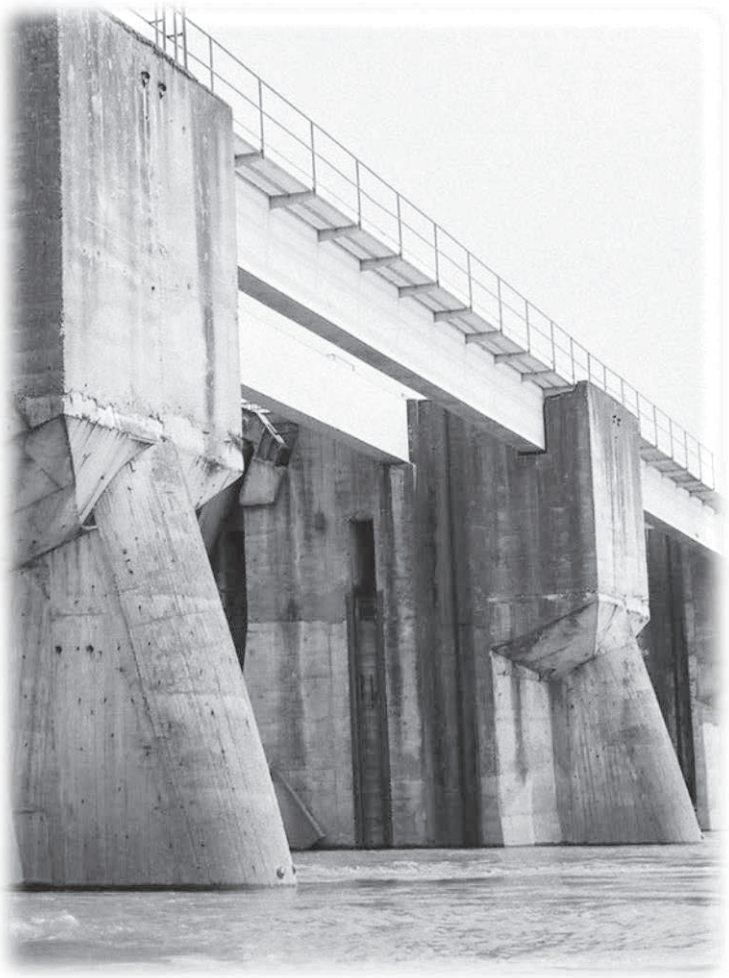

НАРУЧИЛАЦ:

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ:

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР

Немања Ерцег

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ БРАНЕ НА ТИСИ

ОБРАЂИВАЧ:

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ" НОВИ САД

Е - 2825

ОДГОВОРНИ ПЛАНЕРИ

Иван Тамаш, мастер пр. планер
Број лиценце: 100 0216 13

Бранко Миловановић, дипл. инж. мелио.
Број лиценце 100 0049 03

ВД ДИРЕКТОРА

Предраг Кнежевић, дипл. правник

Нови Сад, 2024. године

СИНТЕЗА И КООРДИНАЦИЈА:	Иван Тамаш, мастер пр. планер Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.
ПОМОЋНИК ДИРЕКТОРА:	мр Драгана Дунчић, дипл.пр.планер
СТРУЧНИ ТИМ:	
Просторни развој подручја посебне намена простора:	Иван Тамаш, мастер пр. планер Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио
Водопривредна инфраструктура и водно земљиште:	Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.
Пољопривреда и пољопривредно земљиште:	Мирољуб Љешњак, дипл.инж.пољ.
Природни услови:	Марина Митровић, маст. проф. географ.
Становништво и привреда:	Иван Тамаш, мастер пр. планер
Мрежа насеља и регионални аспекти:	Иван Тамаш, мастер пр. планер
Заштита природе и шумарство:	Наташа Медић Королија, маст.инж.пејз.арх.
Заштита непокретних културних добара:	Зорица Бошњачић, дипл.инж.арх.
Заштита животне средине:	др Тамара Зеленовић Васиљевић
Заштита, уређење и коришћење природе, природног наслеђа и биодиверзитета, заштита од техничко-технолошких несрећа, елементарних непогода и ратних разарања:	Наташа Медић Королија, маст.инж.пејз.арх. Радованка Шкрбић, дипл.инж.арх.
Правила уређења и грађења посебне намене:	Зорица Бошњачић, дипл.инж.арх.
Саобраћајна инфраструктура:	Зоран Кордић, дипл.инж.саоб.
Електроенергетска и електронска комуникациона инфраструктура:	Зорица Санадер, дипл.инж.елек. Маринко Гиздавић, инж.елек.
Енергетска инфраструктура и минералне сировине:	Милан Жижић, дипл.инж.маш.
Спровођење планских решења:	Иван Тамаш, мастер дипл.пр.планер Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.
Правна регулатива:	Теодора Томин Рутар, дипл.правник
Геодетско документациона и аналитичко информациона основа и графички прилози:	Милко Бошњачић, маст.инж.геод. Иван Тамаш, мастер пр.планер Дејан Илић, грађ.техн. Драгана Митић, екон.техничар Душко Ђоковић, копирант
Техничка документација:	Енергопројект-Хидроинжењеринг а.д. Булевар Михајла Пупина 12, Београд
НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА:	ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Координација процедуре:	Светлана Килибарда, дипл.правник Софија Шумаруна, дипл.инж.арх. Јелена Вујасиновић Гркинић, дипл.инж.арх. др Сања Симеунчевић Радуловић,дипл.инж.арх.

5000217815355

ИЗВОД О РЕГИСТРАЦИЈИ ПРИВРЕДНОГ СУБЈЕКТА

Република Србија
Агенција за привредне регистре

ОСНОВНИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТАК

Матични / Регистарски број	08068313

СТАТУСИ

Статус привредног субјекта	Активан
Са статусом социјалног предузетништва	Не

ПРАВНА ФОРМА

Правна форма	Јавно предузеће

ПОСЛОВНО ИМЕ

Пословно име	JAVNO PREDUZEĆE ZA PROSTORNO I URBANISTIČKO PLANIRANJE I PROJEKTOVANJE ZAVOD ZA URBANIZAM VOJVODINE NOVI SAD
Скраћено пословно име	JP ZAVOD ZA URBANIZAM VOJVODINE NOVI SAD

ПОДАЦИ О АДРЕСАМА

Адреса седишта

Општина	НОВИ САД
Место	НОВИ САД
Улица	ЖЕЛЕЗНИЧКА
Број и слово	6/III
Спрат, број стана и слово	/ /

Адреса за пријем електронске поште

Е- пошта	zavurbvo@gmail.com

ПОСЛОВНИ ПОДАЦИ

Подаци оснивања

Датум оснивања	16.02.1959

Време трајања

Време трајања привредног субјекта	Неограничено

Претежна делатност

Шифра делатности	7111

Назив делатности	Архитектонска делатност
Остали идентификациони подаци	
Порески Идентификациони Број (ПИБ)	100482355
Подаци од значаја за правни промет	
Текући рачуни	
	325-9500600027867-63 325-9500600027866-66 840-0000000714743-84 325-9500700176810-64 200-3431420101891-37 325-9601700058594-60 325-9601600004203-31 160-0000000416883-48 160-0050370002379-64
Контакт подаци	
Интернет адреса	www.zavurbvo.co.rs
Подаци о статуту / оснивачком акту	
Датум важећег статута	09.10.2019
Датум важећег оснивачког акта	18.09.2019

Законски (статутарни) заступници

Физичка лица

1.	Име	Предраг	Презиме	Кнежевић
	ЈМБГ	1611976820129		
	Функција	в.д. директора		
	Ограничење супотписом	не постоји ограничење супотписом		

Надзорни одбор

Председник надзорног одбора

	Име	Маја	Презиме	Мићић
	ЈМБГ	2709987186506		

Чланови надзорног одбора

1.	Име	Никола	Презиме	Крнета
	ЈМБГ	0201983800047		
2.	Име	Милан	Презиме	Жижић
	ЈМБГ	0311967800118		

Чланови / Сувласници

Подаци о члану

Пословно име: Opština Žitište

Регистарски / Матични број: 08030715

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	26.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Sečanj

Регистарски / Матични број: 08019215

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	30.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Senta

Регистарски / Матични број: 08038490

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	

износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	11.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Srbobran

Регистарски / Матични број: 08013438

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	

износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	05.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Titel

Регистарски / Матични број: 08050724

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	

износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	04.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Čoka

Регистарски / Матични број: 08381984

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
Уплаћен: 80.042,71 RSD	26.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: ОПШТИНА БАЧ

Регистарски / Матични број: 08012814

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
Уплаћен: 80.042,71 RSD	12.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Beočin

Регистарски / Матични број: 08439940

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	26.04.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Bačka Topola

Регистарски / Матични број: 08070555

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	24.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Bečej

Регистарски / Матични број: 08359466

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	17.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Bački Petrovac

Регистарски / Матични број: 08127808

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	02.06.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Vrbas

Регистарски / Матични број: 08285071

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	29.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Žabalj

Регистарски / Матични број: 08157111

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум

Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	03.05.2017

Удео	износ(%)
	0,200000000000

Подаци о члану

Пословно име: OŠTINA INĐIJA

Регистарски / Матични број: 08027536

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	12.05.2017

Удео	износ(%)
	0,200000000000

Подаци о члану

Пословно име: Opština Irig

Регистарски / Матични број: 08032165

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	12.04.2017

Удео	износ(%)
	0,200000000000

Подаци о члану

Пословно име: OPŠTINA KANJIŽA

Регистарски / Матични број: 08141231

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	26.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Mali Iđoš

Регистарски / Матични број: 08695059

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	02.06.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Nova Crnja

Регистарски / Матични број: 08013705

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум

Уплаћен: 80.042,71 RSD	16.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Novi Kneževac

Регистарски / Матични број: 08385327

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	10.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Plandište

Регистарски / Матични број: 08057567

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	23.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: ОПШТИНА АПАТИН

Регистарски / Матични број: 08350957

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	06.09.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Ada

Регистарски / Матични број: 08070636

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	31.08.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: GRAD KIKINDA

Регистарски / Матични број: 08176396

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	21.08.2017

износ(%)

Удео	0,200000000000

Подаци о члану

Пословно име: OPŠTINA ODŽACI

Регистарски / Матични број: 08327700

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
Уплаћен: 80.042,71 RSD	18.09.2018

Удео	износ(%)
	0,200000000000

Подаци о члану

Пословно име: АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА

Регистарски / Матични број: 08068615

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 659.968,59 EUR, у противвредности од 40.021.353,26 RSD	
Уплаћен: 659.968,59 EUR, у противвредности од 40.021.353,26 RSD	30.06.2002

Удео	износ(%)
	94,800000000000

Подаци о члану

Пословно име: Opština Temerin

Регистарски / Матични број: 08330514

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
Уплаћен: 80.042,71 RSD	17.07.2019

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Sremski Karlovci

Регистарски / Матични број: 08139199

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
Уплаћен: 80.042,71 RSD	08.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Основни капитал друштва

Новчани

износ	датум
Уписан: 659.968,59 EUR, у противвредности од 40.021.353,26 RSD	
Уписан: 1.680.896,91 RSD	
Уписан: 240.128,13 RSD	
Уписан: 80.042,71 RSD	
Уписан: 80.042,71 RSD	

износ	датум
Уплаћен: 1.680.896,91 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 240.128,13 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 659.968,59 EUR, у противвредности од 40.021.353,26 RSD	30.06.2002
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	18.09.2018
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	17.07.2019

Забележбе

1	Тип	-
	Датум	21.09.2005
	Текст	На основу Одлуке Скупштине АП Војводине од 27.06.2002. године овај субјект уписа променио је облик и организује се као Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање ZAVOD ZA URBANIZAM VOJVODINA, NOVI SAD.

Регистратор, Миладин Маглов

ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ

ЛИЦЕНЦА

ОДГОВОРНОГ ПЛАНЕРА

На основу Закона о планирању и изградњи и
Статута Инжењерске коморе Србије

УПРАВНИ ОДБОР ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
утврђује да је

Иван М. Тамаш

дипломирани просторни планер
ЈМБ 1911978830036

одговорни планер

Број лиценце
100 0216 13

У Београду,
25. априла 2013. године

ПРЕДСЕДНИК КОМОРЕ
Милован Главоњић
дипл. инж. ел.

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ"
НОВИ САД

БРОЈ: 1390/1
ДАНА: 28-05-2024

Знак: ИМТ
Веза: Е - 2825

У складу са чланом 38. став 5. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23) и чланом 27. став 2 тачка 3) Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС", број 32/19)

Одговорни планер на изради **Плана Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси**, Иван Тамаш, мастер пр. планер, број лиценце 100 0216 13

И З Ј А В Љ У Ј Е

да је **плански документ, после јавног увида**:

1) припремљен у складу са Законом и прописима донетим на основу Закона,
2) припремљен и усклађен са Извештајем о обављеном јавном увиду.

Одговорни планер: Иван Тамаш, мастер пр. планер
Број лиценце: 100 0216 13

Печат: ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ Иван М. Тамаш дипл. пр. планер 100 0216 13 ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР

Потпис:

ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ

ЛИЦЕНЦА

ОДГОВОРНОГ ПЛАНЕРА

На основу Закона о планирању и изградњи и
Статута Инжењерске коморе Србије

УПРАВНИ ОДБОР ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
утврђује да је

Бранко Д. Миловановић

дипломирани инжењер пољопривреде
ЈМБ 2501968800058

одговорни планер

Број лиценце
100 0049 03

У Београду,
02. октобра 2003. године

ПРЕДСЕДНИК КОМОРЕ
Милош Лазовић
Проф. др Милош Лазовић
дипл. грађ. инж.

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ"
НОВИ САД

БРОЈ: 1392/1
ДАНА: 28-05-2024

Знак: БДМ
Веза: Е - 2825

У складу са чланом 38. став 5. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23) и чланом 27. став 2 тачка 3) Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС", број 32/19)

Одговорни планер на изради **Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси**, Бранко Миловановић, дипл. инж. мелио., број лиценце 100 0049 03

И З Ј А В Љ У Ј Е

да је **плански документ, после јавног увида**:

1) припремљен у складу са Законом и прописима донетим на основу Закона,
2) припремљен и усклађен са Извештајем о обављеном јавном увиду.

Одговорни планер: Бранко Миловановић, дипл. инж. мелио.
Број лиценце: 100 0049 03

Печат: ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ Бранко Д. Миловановић дипл. инж. пејз. 100 0049 03 ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР

Потпис:

Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање „Завод за урбанизам Војводине",
Нови Сад, Железничка 6/III; Телефон: +38121529444;
E-mail:zavurbvo@eunet.rs; zavurbvo@gmail.com; www.zavurbvo.rs;
Матични број: 08068313; Шифра делатности: 7111; ПИБ:100482355;
Текући рачун: 325-9500600027866-66; OTP banka Srbija, a.d.

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД 1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ 2
1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 2
1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 2
1.2. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 5
2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА 5
2.1. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2010. ДО 2020 ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС", БРОЈ 88/10) 5
2.2. СМЕРНИЦЕ ИЗ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ”, БРОЈ 22/11) 6
2.3. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ МУЛТИФУНКЦИОНАЛНОГ ЕКОЛОШКОГ КОРИДОРА ТИСЕ, („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ“, БРОЈ 14/15) 8
2.4. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА ІБ РЕДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА МАЂАРСКОМ (БАЧКИ БРЕГ)-СОМБОР-КУЛА-ВРБАС-СРБОБРАН-БЕЧЕЈ-КИКИНДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА РУМУНИЈОМ (НАКОВО) („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ“, БРОЈ 35/23) 11
2.5. ВОДОПРИВРЕДНА ОСНОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 11/02) 15
2.6. СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ВОДАМА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ДО 2034. ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 3/17) 16
2.6. СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ВОДНОГ САОБРАЋАЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2015. ДО 2025. ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 3/14 И 66/20) 16
2.7. ДРУГИ РАЗВОЈНИ ДОКУМЕНТИ 16
3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА 17
3.1. ПРИРОДНИ УСЛОВИ И РЕСУРСИ 17
3.1.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике 17
3.1.2. Хидрографске и хидрогеолошке карактеристике 17
3.1.3. Климатске карактеристике 21
3.1.4. Сеизмичке карактеристике 21
3.1.5. Педолошке карактеристике 21
3.1.6. Пољопривредно земљиште 22
3.1.7. Шуме и шумско земљиште 22
3.1.8. Минералне сировине и хидрогеотермални потенцијали 23
3.2. ПРИВРЕДА 23
3.3. СТАНОВНИШТВО, МРЕЖА НАСЕЉА И СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ 24
3.3.1. Становништво 24
3.3.2. Мрежа насеља 24
3.3.3. Социјални развој 25
3.4. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ 25
3.4.1. Саобраћајна инфраструктура 25
3.4.2. Водна и комунална инфраструктура 26
3.4.3. Енергетска инфраструктура 28
3.4.4. Електронска комуникациона инфраструктура 28
3.4.5. Термоенергетска инфраструктура 28
3.5. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 29
3.6. НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА 30
3.7. ПРИРОДНА ДОБРА 30
3.8. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ 30
3.9. НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА 31
3.10. ОСНОВНА ОГРАНИЧЕЊА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА 31

3.11. SWOT АНАЛИЗА 32
II ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 33
1. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА 33
2. ОПШТИ, СПЕЦИФИЧНИ И ПОСЕБНИ ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА 33
3. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА РЕШЕЊА СИСТЕМА И РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 34
4. РЕГИОНАЛНИ ЗНАЧАЈ СИСТЕМА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ СА ОКРУЖЕЊЕМ .. 37
III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ 38
1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 38
2. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ПРИРОДНЕ СИСТЕМЕ И РЕСУРСЕ, ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ 38
2.1. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ 38
2.1.1. Вода и водно земљиште 38
2.1.2. Пољопривредно земљиште 38
2.2. ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ 39
2.2.1. Природна добра 39
2.2.2. Културно наслеђе 41
2.3. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ 42
2.3.1. Мере у току изградње појединачних објеката 42
2.3.2. Мере заштите природних ресурса и створених вредности 42
2.3.3. Мере заштите живота и здравља људи 45
2.4. ЗАШТИТА ОД ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ АКЦИДЕНАТА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ 47
2.4.1. Заштита од техничко-технолошких акцидената, елементарних непогода и акцидентних ситуација 47
2.4.2. Заштита од акцидентних ситуација 48
2.4.3. Заштита, коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље... 49
2. УТИЦАЈ НА ФУНКЦИОНИСАЊЕ НАСЕЉА 49
2.1. ДЕМОГРАФСКО-СОЦИЈАЛНИ И ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ 49
3. ОДНОС ПРЕМА ДРУГИМ ТЕХНИЧКИМ СИСТЕМИМА 50
3.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА 50
3.2. ВОДНА И КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА 53
3.3. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА 58
3.4. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА 59
3.5. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА 59
4. УПОТРЕБА ЗЕМЉИШТА 60
IV ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА 62
1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА 62
1.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 63
1.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ВАН ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ПОДРУЧЈЕ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 65
1.3. ПЛАНИРАНЕ ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ У ПОСЕБНОЈ НАМЕНИ ЗА КОЈЕ СЕ УТВРЂУЈЕ ЈАВНИ ИНТЕРЕС 66
1.4. ПОДРУЧЈЕ ДЕТАЉНЕ РАЗРАДЕ 66
1.5. РЕГУЛАЦИЈА И НИВЕЛАЦИЈА 66
1.6. ПЛАН ПАРЦЕЛАЦИЈЕ 67
1.7. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКАТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ, МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ ВРСТЕ ОБЈЕКАТА 68
1.7.1. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења саобраћајне инфраструктуре 68
1.7.2. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења вода, водног земљишта и водне инфраструктуре 73

1.7.3. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења енергетске инфраструктуре....75
1.7.4. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења електронске комуникационе инфраструктуре 81
1.8. ПРАВИЛА ЗА ПОДИЗАЊЕ ЗАШТИТНИХ ПОЈАСЕВА ЗЕЛЕНИЛА И УРЕЂЕЊЕ ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА....82
1.9. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКЕ И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ....82
1.10. УСЛОВИ И МЕРЕ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ 83
1.11. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ 83
2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА 83
2.1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ....83
2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 85
3. ИНЖЕЊЕРСКОГЕОЛОШКИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКАТА 87
V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА....89
1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ....89
2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА....90
2.1. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 90
2.2. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ПОДРУЧЈУ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ....90
2.3. ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ДОНОШЕЊЕМ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА....91
3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ 92
4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ....93
4.1. ПЛАНСКО-ПРОГРАМСКЕ МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ....93
4.2. ОРГАНИЗАЦИОНЕ МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ....94
4.3. ФИНАНСИЈСКЕ МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ....94

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Редни број	Врста и назив карте	Размера
	Референтне карте	
1.	Прегледна карта	1:50 000
2.	Референтна карта број 1: „Посебна намена простора”	1:5000
3.	Референтна карта број 2: „Инфраструктурни системи, природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара”	1:5000
4.	Референтна карта број 3: „Карта спровођења”	1:5000
	Тематске карте	
5.	Тематска карта број 1: „Детаљна разрада простора – Регулациони план”	1:2500
6.	Тематска карта број 2: „Детаљна разрада простора – Синхрон план”	1:2500

В) ПРИЛОГ

- Законски оквир Плана

СПИСАК ТАБЕЛА И СЛИКА У ТЕКСТУ

Табеле

Табела 1. Приказ хидроенергетског потенцијала 7
Табела 2. Положај и основне карактеристике моста/бране/преводнице на Тиси 8
Табела 3. Пловила са ознакама и меродавним димензијама 8
Табела 4. Пловни пут и пловидбени услови са ознакама и меродавним димензијама 9
Табела 5. Целине и подцелине посебне намене (ППППН мултифункционалног еколошког коридора Тисе) 9
Табела 6. Гранични елементи мотопута 12
Табела 7. Попречни профил планираног мотопута, на основу геометријских попречних профила из техничке документације 13
Табела 8. Денивелисана укрштања / објекти на траси мотопута 13
Табела 9. Ширине и дубине Тисе (m) 18
Табела 10. Вишегодишње вредности карактеристичних водостаја на профилу Сента 19
Табела 11. Робни промет на Брани на Тиси за период од 2012.-2018. год. 23
Табела 12. Број превођења на Брани на Тиси за период од 2012.-2018. год. 23
Табела 13. Робни промет по врсти робе на Брани на Тиси 2018. год. 24
Табела 14. Број пловила физичких лица на брани на Тиси 2012. – 2018. год. 24
Табела 15. Упоредни преглед броја становника 1948. – 2022. година 24
Табела 16. Упоредни преглед броја домаћинстава 1948. – 2022. година 24
Табела 17. Усвојене димензије коморе бродске преводнице код бране на Тиси 54
Табела 18. Биланс намене земљишта у обухвату Просторног плана 61
Табела 19. Биланс површина просторних целина у обухвату Просторног плана 62
Табела 20. Биланс површина основних намена у посебној намени 64
Табела 21. Биланс површина – површине за привремене објекте у посебној намени 64
Табела 22. Списак новоодређених граничних тачака регулационе линије и појаса експропријације 67

Слике

Слика 1. Шематски приказ еколошког коридора са заштитним зонама 10
Слика 2. Шематски приказ попречног профила коридора мотопута 13
Слика 3. Прва фаза реализације нове бродске преводнице 35
Слика 4. Прегледна ситуација постојећих и планираних вопривредних објеката 36
Слика 5. Шематски приказа прилазног канала и предпристрана 55
Слика 6. Приказ просторних целина у обухвату Просторног плана 62
Слика 7. Подужни пресек преводнице 68
Слика 8. Шематски приказа прилазног канала и предпристрана 70

Графикони

Графикон 1. Нови Кнежевац 19
Графикон 2. Сента 19
Графикон 3. Тител 19

Списак скраћеница коришћених у тексту:

AGN	(eng. Permanent International Association of Navigation Congresses) Европски споразум о унутрашњим пловним путевима од међународног значаја
АД	Акционарско друштво
АПВ	Аутономна покрајина Војводина
ГИС	Географски информациони систем
ГП	Генерални пројекат
ДОО	Друштво са ограниченом одговорношћу
ДТД	Дунав-Тиса-Дунав
ДП	Државни пут
ДСЕЕ	Дистрибутивни систем електричне енергије
ЕЕ	Електроенергетски
ЕК	Електронски комуникациони
ЕМС	Европска макросеизмичка скала
ЕОР	Експлозивни остаци рата
ЕПС	Електропривреда Србије
IBA	(енг. Important Bird Areas) – Међународно значајно подручје за птице
ЈП	Јавно предузеће
ЈВП	Јавно водопривредно предузеће
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
КДС	Кабловско-дистрибутивни систем
КО	Катастарска општина
к.п.	Катастарска парцела
mnv	Метара надморске висине
NATO	Организација Северноатланског споразума - Акроним од енглеских речи: North Atlantic Treaty Organisation, NATO
НКД	Непокретна културна добра
ОДС	Оператор дистрибутивног система
ОКМ	Основна каналска мрежа
ОМП	Објекат места прикључења
ПП	Парк природе
ППЦ	Противпожарна централа
ПППДН	Просторни план подручја посебне намене
ППРС	Просторни план Републике Србије
ПСО	Претходна студија оправданости
РПП АПВ	Регионални просторни план Аутономне покрајине Војводине
РС	Република Србија
РХМЗ	Републички хидрометеоролошки завод
СФРЈ	Социјалистичка Федеративна Република Југославија
СРЈ	Савезна Република Југославија
SWOT	Акроним од енглеских речи: Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats - снаге, слабости, прилике, претње
ТС	Трафостаница
УС	Уставни суд
ХЕ	Хидроелектрана
ХМС	Хидромелиорациони систем
ЦС	Црпна станица

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД

Изради Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси приступило се на основу Покрајинске скупштинске одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси („Службени лист АПВ", број 50/21) (у даљем тексту: Просторни план).

У складу са Одлуком о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси на животну средину („Службени лист АПВ", број 50/21), приступа се изради стратешке процене утицаја Просторног Плана на животну средину која ће бити саставни део Просторног плана.

Носилац израде Просторног плана је Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Нови Сад, Булевар Михајла Пупина број 16.

Обрађивач Просторног плана је Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање „Завод за урбанизам Војводине" Нови Сад, Железничка број 6/III.

Просторни план је израђен у складу са принципима и начелима планирања, коришћења, уређења и заштите простора утврђеним чланом 3. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон и 9/20, 52/21 и 62/23), као и са принципима управљања водама утврђеним чланом 25. Закона о водама („Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон). Просторни план је израђен применом интегралног приступа, заснован на начелима одрживог развоја и принципима рационалног, оптималног и одрживог коришћења водних и других ресурса.

Просторни план подручја посебне намене се доноси за подручје које захтева успостављање посебног режима организације, уређења, коришћења и заштите простора, а нарочито за подручје за изградњу објеката за које грађевинску дозволу издаје надлежно министарство за послове грађевинарства или надлежни орган аутономне покрајине, у складу са чланом 21. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23) (у даљем тексту: Закон).

Визија и дугорочни циљ развоја подручја посебне намене у обухвату Просторног плана јесте стварање просторних услова којима ће се омогућити подизање категорије водног пута реке Тисе.

Циљ израде Просторног плана јесте стварање планског основа за извођење радова на побољшању карактеристика постојеће бране на Тиси изградњом нове бродске преводнице која ће унапредити услове за превођење бродова и омогућити истовремено превођење више од једног пловила на реци Тиси.

Концептуални оквир планирања, коришћења, уређења и заштите планског подручја заснива се на обезбеђењу услова за изградњу, одржавање и коришћење још једне преводнице у оквиру бране на Тиси, а тиме и веће коришћење реке Тисе као водног пута за транспорт великих количина робе.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Опис границе подручја Плана почиње тачком број **1** на тромеђи катастарских парцела број 25963, 26058 и 25959/1 у катастарској општини Бечеј. Од ове тромеђе граница иде у правцу североистока пратећи северну границу катастарске парцеле број 26058 у дужини од око 696,0 m до тачке број **2** на северној граници катастарске парцеле број 26058.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југоистока секући катастарску парцелу број 26058 у катастарској општини Бечеј и катастарске парцеле број 23505/1, 23515 и 24696 у катастарској општини Нови Бечеј до тачке број **3** на тромеђи катастарских парцела број 24696, 21656 и 21657/1 у катастарској општини Нови Бечеј.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи јужну границу катастарске парцеле број 24696 до тачке број **4** на тромеђи катастарских парцела број 24696, 21661 и 21665.

Након тачке број 4 граница скреће у правцу југоистока пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 21661 до тачке број **5** на тромеђи катастарских парцела број 21661, 21666 и 21667.

Од тачке број 5 граница скреће у правцу југозапада пратећи југоисточну границу катастарских парцела број 21667, 21668, сече катастарску парцелу број 21688, наставља у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 21689/1, 21690/1, 24608 и јужном границом катастарске парцеле број 22083/10 долази до тачке број **6** на тромеђи катастарских парцела број 22083/10, 23700 и 22083/11.

Након тачке број 6 граница скреће у правцу југоистока пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 23700, а потом се ломи и иде у правцу југозапада пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 22083/11 у дужини од око 93,6 m до тачке број **7** на југоисточној граници катастарске парцеле број 22083/11.

Од тачке број 7 граница скреће у правцу југоистока секући катастарску парцелу број 22083/1 до северозападне границе катастарске парцеле број 22082 где се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападну границу катастарске парцеле број 22082 у дужини од око 60,0 m до тачке број **8**.

Од тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 22082 и 22086 до југозападне границе катастарске парцеле број 22086 где скреће у правцу југоистока пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 22088/1 у дужини од око 21,9 m до тачке број **9** на тромеђи катастарских парцела број 22088/1, 22088/2 и 22086.

Након тачке број 9 граница скреће у правцу југозапада пратећи јужну границу катастарске парцеле број 22088/1 у дужини од око 107,35 m до тачке број **10** на јужној граници катастарске парцеле број 22088/1.

Од тачке број 10 граница скреће у правцу југоистока секући катастарску парцелу број 22088/2, а потом се ломи и прати северозападну границу катастарске парцеле 22089/1 у правцу југозапада у дужини од око 76,53 m до тачке број **11**.

Након тачке број 11 граница се ломи и иде у правцу југоистока секући катастарску парцелу број 22089/1, а потом скреће у правцу југозапада пратећи северозападну границу катастарске парцеле број 22089/2 у дужини од око 28,0 m до тачке број **12** на тромеђи катастарских парцела 22089/1, 22089/2 и 23700.

Од тачке број 12 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи источну границу катастарске парцеле број 23700 у дужини од око 9,8 m, а потом скреће у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 23700, 24609, 22094/2, у дужини од око 263,40 m до тачке број **13** на парцели број 22094/2.

Након тачке број 13 граница скреће у правцу југоистока секући катастарске парцеле број 22094/2 и 22095, а потом се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападну границу катастарске парцеле број 22096 у дужини од око 28,5 m до тачке број **14** на тромеђи катастарских парцела број 24606, 22095 и 22096.

Од тачке број 14 граница скреће у правцу југоистока пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 24606 у дужини од око 47,9 m до тачке број **15** на североисточној граници катастарске парцеле број 24606.

Након тачке број 15 граница се ломи и иде у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 24606 и 23698, а потом скреће у правцу североистока пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 22109/5 до тачке број **16** на прелому међе катастарских парцела број 22109/5 и 23698.

Од тачке број 16 граница скреће у правцу југозапада пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 23698 у дужини од око 28,2 m а потом се ломи и иде у правцу северозапада секући катастарску парцелу број 23398 даље граница скреће у правцу југозапада пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 22111 и секући катастарску парцелу број 23638 долази до тачке број **17** на југозападној граници катастарске парцеле број 23638.

Након тачке број 17 граница скреће у правцу северозапада пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 23638, а потом скреће у правцу југозапада пратећи јужну границу катастарске парцеле број 22112 у дужини од око 238,9 m до тачке број **18** на јужној граници катастарске парцеле број 22112.

Од тачке број 18 граница наставља у правцу југозапада секући катастарску парцелу број 22113, а потом скреће у правцу северозапада пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 24612 до тачке број **19** на тромеђи катастарских парцела број 24612, 23692 и 23693.

Након тачке број 19 граница скреће у правцу северозапада, а потом севроистока пратећи североисточну, а потом северозападну границу катастарске парцеле број 23692 у дужини од око 62,8 m до тачке број **20** на северозападној граници катастарске парцеле број 23692.

Од тачке број 20 граница скреће у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 23692, 22121, 22119 и 22117 до тачке број **21** на југоисточној граници катастарске парцеле број 23505/1.

Након тачке број 21 граница скреће у правцу југозапада пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 23505/1 до тачке број **22** на југоисточној граници катастарске парцеле број 23505/1.

Од тачке број 22 граница скреће у правцу северозапада секући катастарску парцелу број 23505/1 до тачке број **23** на југоисточној граници катастарске парцеле број 22525.

Након тачке број 23 граница скреће у правцу североистока пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 22525 у катастарској општини Нови Бечеј, а потом наставља у правцу североистока пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 25958 у катастарској општини Бечеј у дужини од око 603,0 m до тачке број **24** на тромеђи катастарских парцела број 26058, 25959/1 и 25958.

Од тачке број 24 граница скреће у правцу северозапада пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 25959/1, а потом скреће у правцу свероистока пратећи северозападну границу катастарске парцеле број 25959/1 и 25959/2 до тачке број **25** на тромеђи катастарских парцела број 26072, 25959/1 и 25963.

Након тачке број 25 граница скреће у правцу југоистока пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 25959/1 до тачке број **1** на тромеђи катастарских парцела број 25963, 26058 и 25959/1 у катастарској општини Бечеј, почетне тачке описа.

Тачке прелома границе обухвата Просторног плана приказане су и на реферaлној карти број 1: „Посебна намена простора”.

Површина подручја обухваћеног границом Плана износи 118,18 ha.

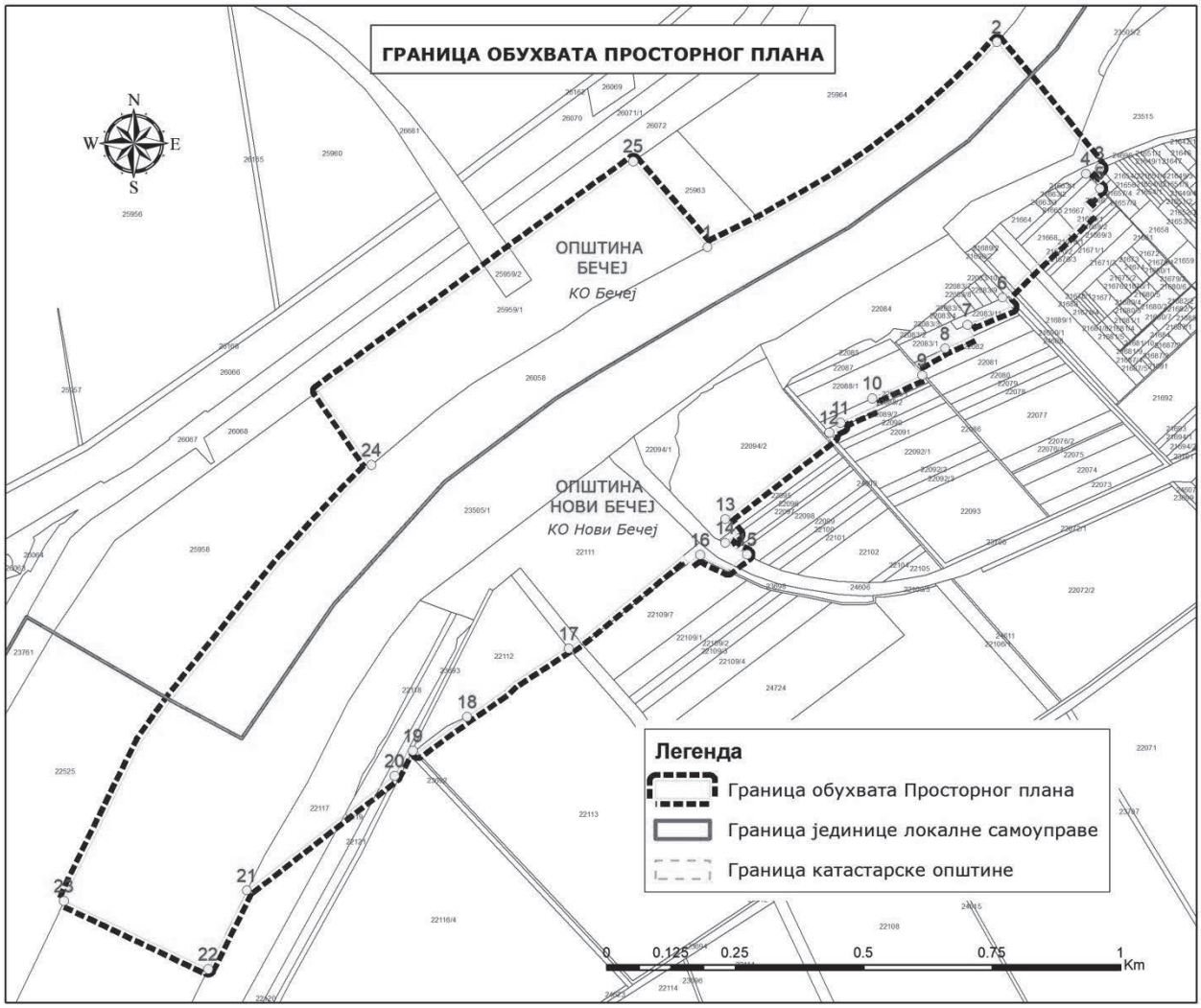

1.2. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ПОДРУЧЈА ДЕТАЉНЕ РАЗРАДЕ

Просторним планом подручја посебне је, ради шире планске анализе, обухваћен део катастарске општине Бечеј и катастарске општине Нови Бечеј. Подручје посебне намене, а самим тим и све активности на реализацији нове бродске преводнице, се у целини налази на територији катастарске општине Нови Бечеј.

Границом подручја посебне намене и детаљном разрадом су у катастарској општини Нови Бечеј обухваћене целе катастарске парцеле број: 22118, 21689/2, 21663/1, 22087, 21663/2, 22083/3, 21690/2, 22083/5, 21663/3, 22085, 22083/4, 21664, 22094/1, 22083/2, 22084 и делови катастарских парцела број: 22083/6, 23693, 22083/7, 22083/8, 22083/10, 22083/9, 21665, 24609, 22086, 21690/1, 22095, 21668, 24608, 22083/1, 21688, 22088/1, 23698, 22121, 23700, 24696, 22112, 21689/1, 22094/2, 22111, 24606, 22119, 22117, 23638, 23505/1, 23515.

Површина подручја обухваћеног границом посебне намене износи 41,29 ha.

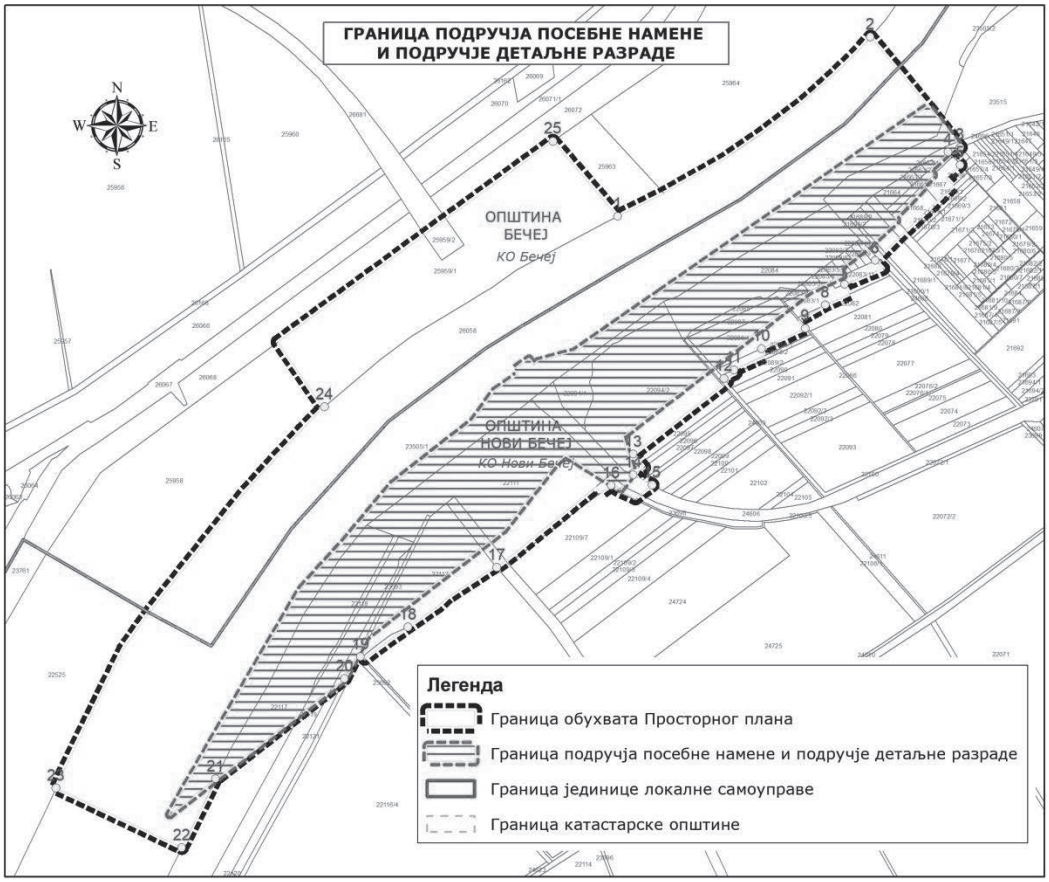

2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

2.1. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2010. ДО 2020 ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС", БРОЈ 88/10)

Визија просторног развоја Републике Србије - У погледу просторног развоја дугорочна визија Републике Србије је да буде: територијално утврђена и регионално уравнотежена, одрживог економског раста и конкурентна, социјално кохерентна и стабилна, инфраструктурно опремљена и саобраћајно приступачна, очуваног и заштићеног природног и културног наслеђа, квалитетне животне средине, и

функционално интегрисана у окружење. Ка остварењу ове визије Република Србија ће уложити посебне напоре да, између осталог, искористи свој геостратешки положај у Европи, заснован на трансдржавним потенцијалима реке Тисе.

Функционалне везе са ширим окружењем - Поред прекограничног оквира сарадње, теме које су од заједничког интереса за просторну сарадњу Републике Србије са сваком од суседних земаља могуће је прецизније дефинисати и кроз билатералне активности. Те теме, дефинисане и нашим и планским документима суседних земаља, претежно се односе на изградњу објеката инфраструктуре, уређивање и заштиту водених токова и др. Конкретне планске акције у погледу билатералних веза са Мађарском односе се на заједничко уређивање, заштита и валоризација реке Тисе (одбрана од поплава, агротехничке мере, туризам) и сарадњу на спровођењу Оквирне директиве о водама.

Река Тиса је пловна на целој својој дужини кроз Републику Србију (167 km), укључена у европску мрежу унутрашњих пловних путева међународног значаја као пловни пут класе IV.

У погледу одрживог развоја транспорта неопходно придржавати се одређених принципа развоја транспортних система:
- економске исплативости, друштвене оправданости и еколошке прихватљивости;
- уравнотеженог развоја мреже са просторног, техничког и технолошког аспекта;
- усмерености ка корисницима, обезбеђењу доступности и конкурентности;
- интеграцији са окружењем и другим видовима саобраћаја;
- усмерености ка заштити животне средине.

Као оперативни циљеви у погледу развоја водног саобраћаја у Просторном плану Републике Србије је наведено да је неопходно уједначавање карактеристика пловних путева и транспортне инфраструктуре и достизање нивоа развоја у државама чланицама Европске уније као и стварање услова за ефикасно и економски рационално функционисање и пословање.

У циљу успешног укључења унутрашњих пловних путева Републике Србије у европску мрежу потребно је спроводити мере којима ће се минимизирати административне, техничке и законске препреке на унутрашње пловне путеве међународног значаја.

2.2. СМЕРНИЦЕ ИЗ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ”, БРОЈ 22/11)

Водни саобраћај - Унапређење и развој речног транспорта треба планирати рехабилитацијом унутрашњих водних путева са обезбеђењем чишћења, продубљивања, сигнализације и одржавања, реконструкцијом, изградњом и модернизацијом лука, изградњом и увођењем речног информационог система.

Развој водног саобраћаја заснива се на принципима одрживог развоја:
- економске исплативости, друштвене оправданости и еколошке прихватљивости;
- интеграција са окружењем и другим видовима саобраћаја - развој терминала мултимодалног транспорта у лукама и њихово укључивање и интеграција у националну и међународну саобраћајну мрежу;
- усмереност ка корисницима, обезбеђење доступности и конкурентности;
- усклађен развој са плановима суседних земаља и Европе као целине;
- развој његових основних техничко - технолошких подсистема: пловних путева, флоте, лука и пристаништа;
- изградња нових лука.

Мере за подстицање пловидбе:
- системским мерама, економском и саобраћајном политиком, речни саобраћај довести у склад са економским и другим предностима у односу на други вид саобраћаја. То подразумева да се постојећи водни путеви, пристаништа и флота, доведу у стање да се могу искористити већ створене пловидбене могућности до пројектованих нивоа;
- извршити одговарајуће реконструкције (пре свега на пловним путевима), а затим модернизацију опреме и проширење уских грла према међународним критеријумима. Истовремено приступити довршењу започетих и изграђених нових пристаништа са опремањем савременом механизацијом за претовар различите врсте робе, као и изградњу нове савремене флоте. На тај начин било би могуће потпуно укључивање речног саобраћаја на Тиси, у европски систем саобраћаја на унутрашњим водним путевима;
- полазећи од чињенице да су пловни канали Хидросистема ДТД и река Тиса повезани преко реке Дунав у европски трансверзални пут, крајни стратегијски циљ постаје њихово укључивање у европске и светске привредне токове. Преко реке Тисе и гравитирајућих пловних канала отвара се могућност за 40 општина да се повежу са средњом Европом. Пловним путем реке Тисе од ушћа у Дунав до Токаја, пружа се могућност директног повезивања са мађарском привредом и шире са Украјином. Преко Пловног Бегеја пружа се могућност директног повезивања са гравитационим подручјем Темишвара у Румунији.

Хидроенергетски потенцијал – технички искористиви хидропотенцијал АП Војводине омогућава изградњу производних капацитета односно малих мале хидроелектрана, снаге 0,1 до 10 MW које би се градиле на постојећим уставама у оквиру хидросистема Дунав-Тиса-Дунав, укључујући и брану на Тиси код Новог Бечеја.

Табела 1. Приказ хидроенергетског потенцијала

Водоток	Назив хидро-електране и локације	Укупни потенцијал		Припада Србији	Наш потенцијал	
		Снага MW	Годишња производња GWh	%	Снага MW	Годишња производња GWh
Тиса	Нови Бечеј Брана km 63	9,8	42,7	100	9,8	42,7

Одбрана од поплава и регулације река - На територији АП Војводине поплавама је директно угрожено око 260 насеља са целокупним привредним и пољопривредним потенцијалом, преко 1000000 ha обрадивих површина, више од 800 индустријских објеката, 150 km пруга и 3840 km путева. Постојећа одбрамбена линија на Тиси, као и на уливним деоницама Кереша и Канала Бегеј који су под режимом Тисе, реконструисана је на рачунски водостај вероватноће појаве 1% у дужини од око 258 km (што је око 85% укупне дужине тиских насипа).

На основу вишегодишњих испитивања **квалитета вода** на територији Војводине може се констатовати да воде реке Тисе долазе већ прекомерно загађене и налазе се у III класи са повременим одступањима ка IV класи. Најугроженија деоница реке Тисе у Војводини је деоница од Сенте до бране на Тиси.

Заштићена природна добра - Еколошка мрежа Републике Србије обухвата међусобно повезана утврђена еколошки значајна подручја и еколошке коридоре у складу са законом. Река Тиса и њен обалски појас са насипом, укључујући заштићена подручја ПП „Камараш", ПП „Стара Тиса код Бисерног острва" као и подручја предвиђена/резервисана за заштиту: Горња Тиса и Доња Тиса представљају утврђени еколошки коридор од међународног значаја.

2.3. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ МУЛТИФУНКЦИОНАЛНОГ ЕКОЛОШКОГ КОРИДОРА ТИСЕ, („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ", БРОЈ 14/15)

Река Тиса има статус међудржавног пловног пута, на основу међудржавног уговора са Мађарском и према класификацији Европских унутрашњих пловних путева цео ток Тисе кроз Србију могао би се разврстати до IV класе.

На водном-пловном путу Тисе налази се укупно 5 мостова на којима су обележени пловидбени отвори, **брана-преводница код Новог Бечеја**, као и 4 скелска прелаза, који служе као алтернатива и за превоз мањег броја путника и возила.

Табела 2. Положај и основне карактеристике моста/бране/преводнице на Тиси

МОСТ	Стац. (km)	b_{pl} (m)	hnvpn (m)	ho (m)	МЕРОДАВНА ВОДОМЕРНА СТАНИЦА
ДРУМСКИ-БРАНА НОВИ БЕЧЕЈ	63,0	Преводница L=85,0 B=12,0			**Нови Бечеј**

Пловидбена способност, односно квалитет водног-пловног пута на једном водотоку зависи у највећој мери од физичког стања корита, режима реке, хидрометеоролошких прилика и радова одржавања који се редовно годишње изводе у циљу побољшања пловности. Регулационим радовима и радовима одржавања побољшавају се услови пловидбе и обезбеђују стандарди пловности у складу са категоријом пловног пута у који је разврстан.

Приликом изградње објеката у оквиру водног-пловног пута Тисе, поред услова Министарства саобраћаја (Дирекција за водне путеве „Пловпут", подручне лучке капетаније) које је задужено за одржавање и развој водних-пловних путева, услове треба тражити и од ЈВП „Воде Војводине" и Покрајинског завода заштите природе.

Услови које је потребно уважити приликом изградње/реконструкције у оквиру целог тока реке Тисе (km 0.0 – km 164.0) износе:
- минимална дубина пловног пута при ЕН (ниски пловидбени ниво) је H = 2,5 m;
- ширина пловног пута B_{pl} = 75 m;
- минимални радијус кривине пловног пута је R = 350 m.

За обезбеђивање параметара пловности на Тиси за класу IV постоји међународна обавеза да се изврши реконструкција ради повећања дужине коморе, најмање до параметара предвиђених за класу Vb, са дужином 95-110 m. На делу Тисе кроз Србију обезбеђени су стабилни параметри пловности и обележавање за данонoћну пловидбу. Хидрометеоролошки фактори на Тиси проузрокују прекид пловидбе просечно око 63 дана годишње, тако да период физичке навигације износи 302 дана.

Радна група PIANC-а је у свом извештају дала прелиминарну систематизацију података о пловилима рекреативне пловидбе, предлоге терминологије и оквирне параметре габарита пловила, пловног пута и пловидбених услова. По овом извештају и предлогу, карактеристике и терминологија су следећи:

Табела 3. Пловила са ознакама и меродавним димензијама

КАТЕГОРИЈА	L (m)	B (m)	T (m)	H_v (m)	ВРСТА ПЛОВИЛА -ТИП
RA	5,5	2,0	0,5	(1,25) 1,75	Чамци са ванбродским мотором, кануи,чамци на весла
RB	9,5	3,0	1,0	2,5	бродови са кабинама, једрилице
RC	15,0	4,0	1,5	3,75	Велике моторне јахте

L (m)-дужина пловила B (m)-ширина пловила
T (m)-газ пловила H_v (m)-део изнад воде

Табела 4. Пловни пут и пловидбени услови са ознакама и меродавним димензијама

КАТЕГОРИЈА	D (m)	WF (m)	WS (m)	WS(m)ШИРИНА КОД МОСТОВА		HB (m)
				ЈЕДНОСМЕРНА ПЛОВИДБА	ДВОСМЕРНА ПЛОВИДБА	
RA	0,6(1,0)	(7,0) 8,0	(10,0) 11,0	5,0	8,0	(1,5)2,0
RB	1,2	(10,0) 12,0	(16,0) 18,0	6,0	12,0	2,75
RC	1,8	(13,0) 16,0	(22,0) 25,0	8,0	16,0	4,0

D (m)-дубина WF (m)-ширина пловног пута
WS (m)-ширина воденог огледала HB (m)-минимална висина испод мостова

Осим ових препорука PIANC дала је и предлоге осталих карактеристичних перформанси које пловила, морају испуњавати у односу на пловни пут и преводнице, далеководе и допунску сигнализацију за потребе рекреативне пловидбе.

Мале хидроелектране ће се градити у склопу постојећих устава, укључујући и брану на Тиси, јер већ имамо формиране водне степенице. Примарне функције хидросистема ће и даље имати приоритет, али ће се применити „форсирани" рад у циљу повећања хидроенергетског потенцијала.

Концепт развоја и планска решења развоја мултифункционалног еколошког коридора Тисе усклађени су са међународно дефинисаним политикама и принципима развоја, усвојеним декларацијама, стандардима и другим документима од значаја за развој, заштиту и уређење оваквих подручја, као и са релевантним искуствима планирања и уређења еколошке мреже у Србији и земљама са вишим степеном развоја коридора еколошке мреже (Холандија, Чешка, Мађарска и сл.).

Одрживи развој мултифункционалног еколошког коридора Тисе захтева усклађеност планираних активности са потребама очувања природе и квалитета животне средине. На подручју обухвата Просторног плана утврђен је висок степен разноврсности, не само станишта, него и степена деградације просторних целина значајних за очување биолошке разноврсности. Посебна намена Просторног плана дефинисана је у следећим целинама:
- Еколошки коридор Тисе са заштитним зонама
- Станишта ван еколошког коридора Тисе.

У оквиру целине еколошког коридора са заштитним зонама дефинишу се следеће подцелине:
- Еколошки коридор Тисе
- Заштитне зоне еколошког коридора до 50 m, 200 m и 500 m.

Табела 5. Целине и подцелине посебне намене (ПППН мултифункционалног еколошког коридора Тисе)

целине	подцелине
Еколошки коридор Тисе са заштитним зонама	- Еколошки коридор Тисе - Значајна станишта у еколошком коридору - Заштитне зоне еколошког коридора Тисе - 0 - 50 m - 0 - 200 m - 0 - 500 m
Станишта ван еколошког коридора Тисе	- Станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста - Заштитна зона станишта

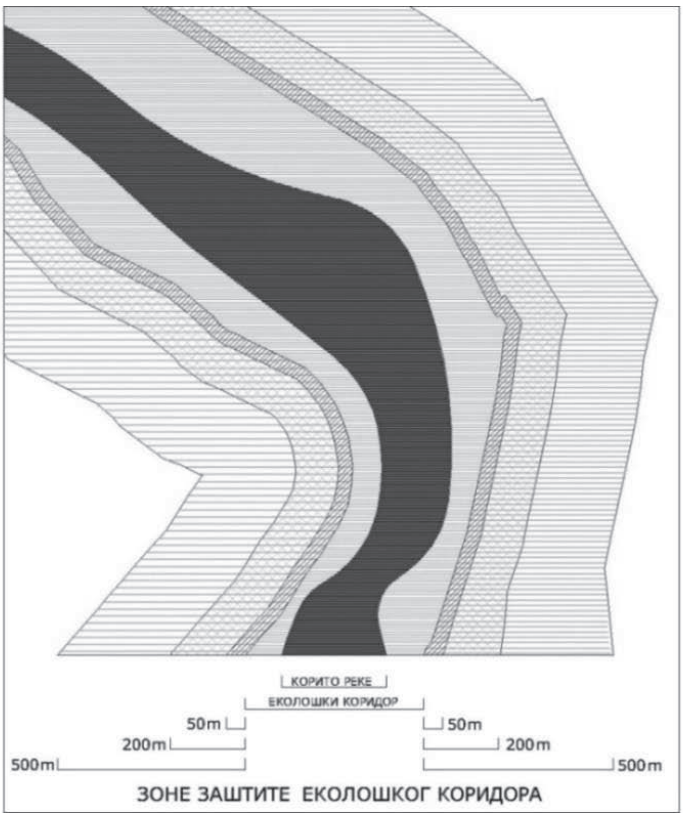

Слика 1. Шематски приказ еколошког коридора са заштитним зонама

У еколошком коридору дозвољене су намене и активности непосредно везане за површинске воде:
- плански радови сектора водопривреде и рибарства,
- одрживо коришћење текућих вода као обновљивих извора енергије,
- објекти и активности водног саобраћаја (луке, пристаништа, привезишта), наутичког туризма и спортова на води;
- рекреативне активности које не захтевају промене природне морфологије терена и не прекидају континуитет природне вегетације коридора у потпуности, нпр. формирање плаже укључујући и привремено постављање покретних мобилијара (кабине за пресвлачење, реквизити пешчаних спортских терена сезонског карактера и сл.); рекреативне стазе сезонског карактера без вештачке подлоге и осветљења (за пешачење, јахање и сл.).

Објекти изграђени у складу са раније важећим прописима се задржавају у постојећим хоризонталним и вертикалним габаритима (без промене намене).

Проценом стања, просторне и функционалне повезаности, као и степена угрожености утврђених, издвојених и потенцијалних елемената еколошке мреже на предметном простору, овим Просторним планом се дају услови, мере и правила којима ће се остварити одређени ниво заштите на пољопривредном, шумском, водном и грађевинском земљишту.

Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других, и то за:
1) изградњу водних објеката и постављање уређаја намењених уређењу водотока и других вода;
2) одржавање корита водотока и водних објеката;
3) спровођење мера заштите вода;
4) спровођење заштите од штетног дејства вода;
5) остале намене, утврђене Законом о водама.

Коришћење и уређење водног земљишта регулисано је Законом о водама, којим су дефинисане забране, ограничења права и обавезе власника и корисника водног земљишта и водних објеката. Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на водном земљишту се могу градити:
- водни објекти;
- објекти инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- објекти за спорт, рекреацију и туризам (марине, ауто-камп и сл).

2.4. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА ІБ РЕДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА МАЂАРСКОМ (БАЧКИ БРЕГ)-СОМБОР-КУЛА-ВРБАС-СРБОБРАН-БЕЧЕЈ-КИКИНДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА РУМУНИЈОМ (НАКОВО) („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ“, БРОЈ 35/23)

Државни пут ІБ реда - мотопут на правцу Сомбор – Кикинда, представља трансверзални крак примарне мреже путева Републике Србије-АП Војводине који треба да убрза и учини ефикаснијим повезивање ка даљинским токовима на лонгитудуналним магистралним правцима од Новог Сада ка Суботици, као и градова и насеља са обе стране Тисе (региони Баната и Бачке).

У систему путне мреже Републике Србије овај путни правац представља основну везу на правцу исток-запад, (граница Румуније – граница Мађарске) преко аутопута Е-75 и реке Тисе као перспективног међународног пловног пута, односно аутопута Е-75 и државних путева ІБ реда бр.12, бр.15, бр.16 који представља тзв. „попречну магистралу“ и повезује планско подручје на још један хијерархијски квалитетнији начин (мотопут - брза саобраћајница) са осталим деловима АП Војводине (запад (Бачка) и исток (Банат)), као и са Мађарском и Румунијом (гранични прелази Бачки Брег и Наково).

Поред бољег повезивања са непосредним и ширим међународним окружењем, најзначајнији интрарегионални ефекти реализације коридора огледају се у побољшању регионалне позиције у домену приступачности и у саобраћајном растерећењу урбаних подручја (пре свега обилазницама Кикинде и Сомбора, али и других мањих насеља).

Израдом и усвајањем Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута ІБ реда путни потез гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда-гранични прелаз са Румунијом (Наково) обезбедиће се неопходни плански и просторни услови за попречно саобраћајно повезивање на правцу исток-запад.

III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ

1. ПОЛОЖАЈ КОРИДОРА МОТОПУТА И ПЛАН РАЗМЕШТАЈА ПРАТЕЋИХ САДРЖАЈА

1.1. ПОЛОЖАЈ КОРИДОРА МОТОПУТА

У погледу нивоа детаљности планских решења и планског обухвата предметни коридор мотопута Сомбор–Кикинда је подељен на путне потезе-секторе.

Планирани мотопут Сомбор – Кикинда, подељен је на два сектора: Сектор 1-Сомбор и Сектор 2–Кикинда и 8 деоница. На свакој од деоница је планиран већи број различитих путних објеката мотопута, као што су мостови, натпутњаци, надвожњаци и пропусти (Табела 8: *Денивелисана укрштања/ објекти на траси мотопута*).

6) Деоница Нови Бечеј (граница општине Нови Бечеј река Тиса - граница Града Кикинде ОКМ ХС ДТД, Кикиндски канал)

Деоница 7 (km 113+025 – km 148+182), дужине од 35,1 km – почиње на граници општина Бечеј/Нови Бечеј и завршава се на граници општина Нови Бечеј/града Кикинде. Техничком документацијом се предвиђају 4 укрштања у нивоу површинске – кружне раскрснице, Нови Бечеј југ, Нови Бечеј запад, Ново Милошево југ и Ново Милошево север. Траса планираног мотопута Сомбор – Кикинда у овој деоници положена је по новој траси ван насељених места по равничарском терену, са преласком преко више мелиоративних канала, регионалних пруга, државних и општинских путева, са преласком преко реке Тисе (граница деонице са деоницом Бечеј), и на крају преласком преко канала ОКМ ХС ДТД, Кикиндски канал на граници деонице са деоницом Кикинда. Поред тога траса се укршта и са инфраструктурним системима (ТЕ: гасовод, ЕЕ: далековод и ЕК инфраструктура: оптички кабел) уз пројектовану брзину од 100 km/h.

IV ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
3.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА МОТОПУТА- вишетрачне саобраћајнице

Основни технички услови за реализацију **мотопута**:
- да има две физички одвојене коловозне траке, са најмање две саобраћајне траке за сваку коловозну траку, с тим што свака саобраћајна трака мора да буде широка најмање 3, 5 m;
- да свака коловозна трака, периодично на ~ 0,8-1,0 km дуж трасе, има посебну нишу/траку ширине 3 m и дужине 35 m, за принудно заустављање возила;
- да остали елементи пута (полупречник кривине, уздужни нагиб, ивичне траке и др.) омогућавају брзину до 100 km/h.

Табела 6. Гранични елементи мотопута

Рачунска брзина	Vr (km/h)	100
а) ситуациони план		
Минимални полупречник кружне кривине	min R (m)	450
Максимални полупречник кружне кривине	max R (m)	5000 (10000)
min L (m)		56
min A (параметар клотоиде)		195
б) подужни профил		
Највећа дужина правца (m)		2000
Минимални радијус R (ipk -2.5%) Минимални радијус конкавног заобљења Минимални радијус конвексног заобљења	 min Rvkonk (m) min Rvkonv (m)	3000 4250 8000
Максимални подужни нагиб нивелете Минимални подужни нагиб нивелете	max iN (%) min iN (%)	5,0 насип 0%, усек 0,8% (ригол), 1% (сегментни канал)
в) попречни профил		
Максимални попречни нагиб	max ipk (%)	7,0 изузетно 8,0
Минимални попречни нагиб Ширина возне траке	min ipk (%) tv (m)	2,5 3,5
Ширина ивичне траке уз заустaвну траку	tiz (m)	0,5
Ширина ивичне траке уз раздели појас	tiv (m)	0,5
Ширина банкине	b (m)	1,25
Минималн ширина разделног појаса	Rt (m)	2,5
д) прегледност		
Дужина заустaвне прегледности	min Pz (m) за iN=0	180

Попречни профил планираног мотопута, на основу геометријских попречних профила из техничке документације, подразумева:

Табела 7. Попречни профил планираног мотопута, на основу геометријских попречних профила из техничке документације

Попречни профили мотоопута за два одвојена коловоза: Попречни профил деонице мотопута за рачунску брзину Vr=100 km/h			
Возне траке	4 x 3,5	=	14,0 m
Ивичне траке	4 x 0,5	=	2,0 m
Разделна трака	1 x 4,0	=	4,0 m
Банкине	2 x 1,5	=	3,0 m
Укупно:			**23,0 m**

КОРИДОР МОТОПУТА

Слика 2. Шематски приказ попречног профила коридора мотопута

Табела 8. Денивелисана укрштања / објекти на траси мотопута

Ред. бр.	**Натпутњак/ надвожњак/ мост/пропуст**	**Стационажа[1] km**	**Укрштање/веза**
Мотопут – вишетрачна саобраћајница			
деоница Нови Бечеј km 113+025 – km 148+182			
1.	Мост	112+667- 114+143	Тиса L=1476 m

На местима укрштања планираног пута са реком Тисом, планска документација треба да уважи следеће:

- Прибавити податке Републичког хидрометеоролошког завода, Београд о котама стогодишње велике воде и евентуално друге меродавне воде и величине реке Тисе;
- Прибавити услове Дирекције за водне путеве, Београд и надлежне лучке капетаније;
- Планираним решењем моста се не сме реметити рад преводнице и бране на Тиси, односно не сме се утицати на безбедно упловљавање и испловљавање бродова из предпристаништа;
- Будућа конструкција стубова моста не сме да значајније умањи проходност леда на реци Тиси. У оквиру конструкције стубова морају се планирати делови стубова за што боље разбијање леда и планирати конструкцију моста која ће бити димензионисана на меродавне утицаје који се могу јавити кретањем леда или стварањем ледене баријере;

1 Стационаже су рачунате од почетне тачке у зони кружне раскрснице на ДП бр.15 код Бачког Брега.
На простору града Сомбора, општина Врбас, Србобран и Бечеј дате су коначне стационаже преузете из израђене техничке документације – ИР. Представљају пресечну тачку осовине државног пута и осе путног објекта са којим се државни пут укршта. Могућа су одступања приликом израде техниичке документације ИДП и ПГД. За територије општина Кула, Нови Бечеј и Град Кикинда стационаже су оријентационе и биће дефинисане приликом израде техничке документације (ИДП и ПГД)

- Могу се планирати навози будућег моста у инундационом подручју, с тим што треба планирати проверу утицаја при течењу свих меродавних вода на стабилност навоза и обале;
- Планирати израду хидрауличке студије утицаја изградње моста на пропагацију великих вода реке Тисе и одбрамбену линију од великих вода Тисе;
- Мост димензионисати и позиционирати тако да елементи мостовске конструкције не задиру у тело насипа прве одбрамбене линије за одбрану од великих вода реке Тисе;
- Распоред носећих стубова прилазних конструкција моста у зони насипа прве одбрамбене линије треба да је такав да је стуб са небрањене стране (у инундацији Тисе) удаљен минимално 10 m од небрањене ножице насипа, а стуб са брањене стране удаљен минимално 50 m од брањене ножице насипа. Уколико се ова условљена растојања из техничких разлога не могу усвојити, планирати таква техничка решења на основу којих се може доказати статичка и филтрациона стабилност насипа;
- При укрштању пратећих инсталација пута (оптички каблови, каблови јавне расвете и сл.) са одбрамбеним насипом, планирати укопавање инсталација само у хумусни слој насипа, одн. макимално до 30 cm у односу на контуру насипа;
- Услови[2] за растојање конструкције моста од круне тиског насипа су:
    - Доња конструкција моста се може поставити на коту круне насипа, с тим што се део насипа испод конструкције моста мора обложити бетонском облогом или бетонским плочама са свих страна.
    - Ако се доња конструкција моста поставља на растојању од 0 m до 1,5 m од коте круне насипа, простор између насипа и доње конструкције моста је неопходно попунити материјалом, а насип и његову нову контуру испод конструкције моста обложити бетонском облогом или бетонским плочама са свих страна.
    - У случају техничког решења из тачке 3.6.10.1. и 3.6.10.2. Услова потребно је обезбедити континуитет радно-инспекционе стазе за одржавање насипа изградњом силазно-узлазних рампи.
    - Уколико је планирана доња конструкција моста на растојању већем од 1,5 m од постојеће круне насипа, усвојити коту доње конструкције тако да се омогући пролаз по круни насипа који ће бити висине мин. 3,5 m до доње конструкције моста.
    - Уколико се планира изградња навоза моста са брањене и са небрањене стране одбрамбеног насипа, нема услова за растојање доње конструкције изнад круне насипа, с тим да се овај међупростор мора попунити, обезбедити његова стабилност и обложити обе косине навоза моста у ширини ножица насипа бетонском облогом или бетонским плочама.

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА
2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

Просторни план се спроводи, у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи, на следећи начин:

1. Директно (непосредно), у обухвату појаса, мотопута – вишетрачне и сервисне саобраћајнице (земљишта јавне намене):
    - издавањем локацијских услова за објекте мотопута - вишетрачне и сервисне саобраћајнице, као и функционалне пратеће садржаје (базе за одржавање) и садржаје за кориснике (паркиралишта);
    - Урбанистички пројекти израђени по захтеву управљача државног пута ЈП „Путеви Србије" и идејна решења државног пута и других објеката путне инфраструктуре су имплементирана у Просторни план
    - израдом планске у складу са Законом (ЈЛС Кула, Нови Бечеј и Град Кикинда)[3].

2 Услови ПС за пољопривреду, водопривреду и шумарство 104-325-1605/2020-4 од 19.01.2021. године
3 За ЈЛС Кула, Нови Бечеј и Град Кикинда израђује се техничка документација наручена од ЈП „Путеви Србије" ради одабира најповољнијег саобраћајног решења у односу на трасу постојеће саобраћајнице државног пута која је утврђена просторним плановима ових општина.

2. Индиректно, за део Просторног плана у обухвату заштитног појаса и појаса контролисане изградње применом планских решења:
   - у другим планским документима за инфраструктурне системе и заштићена подручја која се налазе у коридору или се укрштају са мотопутем;
   - применом и разрадом планских решења Просторног плана у планским документима јединица локалне самоуправе;
   - кроз израду планова детаљне регулације за пратеће садржаје за потребе корисника мотопута (одморишта и услужни центри).

Смернице за спровођење инфраструктирних мрежа и објеката (усклађивање са мотопутем и саобраћајницама које се раде на основу овог Просторног плана):

- Усклађивање постојеће мреже преносног и дистрибутивног система електричне енергије, гасоводне инфраструктуре и електронске комуникационе мреже са планираним линијским инфраструктурним коридором, као и изградња нове мреже, прецизираће се у даљој изради техничке документације у складу са условима ималаца јавних овлашћења и вршиће се на основу Просторног плана и и законске регулативе.
- За усклађивање транспортне инфраструктуре постоји законски основ у Закону о путевима.
- Усклађивање железничке и хидротехничке инфраструктуре вршиће се на основу смерница из овог планског документа, техничке документације и услова ималаца јавних овлашћења.

2.2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ДРУГИМ ПРОСТОРНИМ И УРБАНИСТИЧКИМ ПЛАНОВИМА

Важећи плански документи донети до дана ступања на снагу овог Просторног плана, примењују се на следећи начин:

1. не примењују се плански документи у делу појаса мотопута (земљиште јавне намене) утврђеног овим Просторним планом (Сектор 1 и 2, Рефералне карте бр. 5 и 6);
2. примењују се, у делу и на начин који није у супротности са овим Просторним планом, плански документи у делу заштитног појаса и појаса контролисане изградње „Детаљна разрада просторног плана - Регулациони план са саобраћајном инстраструктуром" (листови 6.1. до 6.14.), нарочито у погледу режима коришћења, уређења и заштите простора.

Остали просторни планови подручја посебене намене примењују се сваки у својој посебној намени (ван обухвата земљишта јавне намене овог Просторног плана).

Јединице локалне самоуправе обавезују се да приликом израде нових планских докумената или измене важећих за просторе ослоњене на обухват овог планског документа планирају саобраћајнице којима ће обезбедити приступ до свих парцела.

Надлежни органи јединица локалне самоуправе, чији су делови територије у обухвату овог Просторног плана, донеће одлуку и покренути поступак усаглашавања донетих планских докумената са овим Просторним планом.

2.5. ВОДОПРИВРЕДНА ОСНОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС", БРОЈ 11/02)

Генералне циљеве развоја пловидбе представљају:

- укључење домаћих пловних путева у европску мрежу, уз модернизацију флоте, пристаништа и другог пратећих објеката;
- проширење домаће пловне мреже са истовременом изградњом пратећих инфраструктурних објеката.

На реци Тиси, пловидбени услови су углавном повољни, пошто је режим водостаја на сектору низводно од бране код Новог Бечеја диктиран режимом рада ХЕПС „Ђердап I", а на сектору узводно од бране до мађарске границе (km 164) режимом рада устава на брани код Новог Бечеја. У наредном периоду, у зависности од робног промета на овом пловном путу, мора се размишљати о реконструкцији постојеће бродске преводнице на брани код Новог Бечеја, с обзиром на њене недовољне габарите и карактеристике прилазних канала (или о изградњи нове - паралелне преводнице, која би се користила за превођење састава већих димензија).

2.6. СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ВОДАМА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ДО 2034. ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС", БРОЈ 3/17)

Река Тиса од ушћа у Дунав до границе са Мађарском (km 164) има статус међудржавног водног пута, у складу са међудржавним споразумом о пловидби, који је закључен између Југославије и Мађарске 1955. године. Али се новим Споразумом између Владе Републике Србије и Владе Мађарске о пловидби реком Тисом из 2016. године ставља ван снаге претходни споразум, односно стварају услови за отварање пловидбе за пловила свих застава. Новим споразумом се стварају могућности повећаног промета робе и путника на реци Тиси чиме ће она постати конкурентна са другим међународним водним путевима, а Република Србија повећава своје потенцијале водног саобраћаја.

Брана на Тиси код Новог Бечеја, са седам преливних поља и бродском преводницом за бродове до 1.000 t носивости, изграђена је 1977. године и представља највећи објекат хидросистема. Њеном изградњом и подизањем нивоа Тисе узводно, омогућено је гравитационо захватање тј. снабдевање водом банатског дела ХС ДТД. На стубовима бране изграђен је друмски мост, као саобраћајна веза између Баната и Бачке.

2.6. СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ВОДНОГ САОБРАЋАЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2015. ДО 2025. ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС", БРОЈ 3/14 И 66/20)

Стратегијом развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године, препознате су предности развоја водног саобраћаја као најпогодније гране саобраћаја за превоз великих количина роба намењених извозу и увозу.

Водни путеви од међународног значаја представљају примарни ресурс мреже пловних путева на територији Републике Србије, коју поред Дунава чине реке Сава и Тиса. Потписивањем AGN споразума река Тиса у читавој својој дужини унутар Републике Србије, од 164 km, постаје река од међународног значаја. Један од најважнијих сегмената развоја водног саобраћаја представља уклањање тешких „уских грла" или недостајућих веза у унутрашњим водним путевима, у циљу стварања реално потребне европске саобраћајне мреже. Критични сектори на реци Тиси односе се на оштре кривине и димензије бродске преводнице на брани у Новом Бечеју коју би, да би била усклађена са захтевима категорије IV водног пута, требало би продужити или изградити нову преводницу.

2.7. ДРУГИ РАЗВОЈНИ ДОКУМЕНТИ

Приликом израде Просторног плана консултовани су и други документи релевантни за планско подручје, а посебно Просторни план општине Нови Бечеј („Службени лист општине Нови Бечеј", број 6/12) и Просторни план општине Бечеј („Службени лист општине Бечеј", бр. 3/12, 12/20).

3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1. ПРИРОДНИ УСЛОВИ И РЕСУРСИ

3.1.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике

Подручје Просторног плана представља део Панонског басена и има веома сложену структурно-тектонску грађу. У основи геолошке грађе учествују старе кристаласте стене палеозојске и мезозојске старости, преко којих се вршила интензивна седиментација прво у морској, затим у језерској, а потом у барској и мочварној средини. У квартарном периоду таложили су се флувијални и еолски седименти, те Панонски басен постаје типично копно са израженим, првенствено флувијалним и еолским рељефом.

У врху геолошког стуба јављају се лесне и песковите наслаге квартарне старости. Дакле, у геолошком погледу, највећи део посматраног подручја се састоји од разноврсних глина, пескова и лесних песковитих наслага, претежно квартарне старости.

На овом простору издвојене су две геоморфолошке целине: лесна тераса и алувијална раван.

Лесна тераса представља благо заталасану површину, местимично испресецану воденим токовима. И у бачком и у банатском делу подручја, површина лесне терасе је сасвим благо нагнута према реци Тиси. Састоји се од преталоженог и сувоземног или типског леса. Блажим, а понегде и стрмим одсецима, лесна тераса се спушта ка алувијалној равни Тисе.

Алувијална раван је благо нагнута ка речном кориту Тисе, а као и лесна тераса, и она је благо заталасана и испресецена рецентним речним токовима. Састављена је од песка, лесног муља и глине. Представља флувијалну творевину која је настала радом флувијалне ерозије и акумулације. У алувијалној равни Тисе могу се издвојити различити ерозивни и акумулативни геоморфолошки облици. Карактеристични ерозивни облици на овом простору су меандри и мртваје (некадашња корита реке Тисе), а од акумулативних облика истичу се обалске гредице, обалски брежуљци и речна острва.

3.1.2. Хидрографске и хидрогеолошке карактеристике

Површинске воде

Поред реке Тисе, као највећег и главног хидролошког објекта, површинску хидрографију подручја чини и део каналске мреже мелиорационих канала ХМС „Соколац" као и тзв. Мртва (Стара) Тиса која једним делом протиче кроз обухват Просторног плана.

Река Тиса

По дужини тока (966 km) и величини слива (157,220 km^2) Тиса је највећа притока Дунава. Настаје спајањем Црне и Беле Тисе код места Рахив у Украјини. Протиче кроз поменуту Украјину, затим Мађарску и Србију и додирује територије Румуније и Словачке. У нашу земљу улази из Мађарске, 6 km низводно од Сегедина, с тим што у дужини од 4 km (km 164-160) представља природну границу између двеју земаља. Последњом деоницом тока, Тиса кроз нашу земљу, као гранична река између Бачке и Баната, генерално меридијанским правцем, тече у дужини од 160 km. У Дунав, у који просечно уноси 870 m^3/s воде, улива се на његовом km 1214,5, наспрам Старог Сланкамена, на 72,4 mАНВ.

Ток Тисе се може поделити на три дела: горњи (од Новоселице до ушћа Самоша); средњи (од ушћа Самоша до ушћа Мориша) и доњи ток (низводно од ушћа Мориша до ушћа Тисе у Дунав).

Анализом падова на уздужном профилу за поједине секторе тока може се закључити да Тиса само у свом горњем току има карактер планинског водотока, док у средњем и доњем току представља типичну равничарску реку. Наиме, у горњем току, од места спајања Црне и Беле Тисе до ушћа Самоша, на деоници дугој 266 km, укупан пад главног тока (*h*) износи око 357 m, што је просечно (*J*) 1,34 m/km (1,34‰). Ако се посматра од изворишта Црне Тисе, као дуже саставнице, укупан пад до ушћа Самоша износи око 1577 m или просечно 5,01 m/km (5,01‰).

О енергији рељефа у изворишној области Тисе најбоље говоре просечни падови на уздужном профилу њених саставница, Црне и Беле Тисе, који прелазе вредности од 25 m/km (25‰). У средњем делу тока Тиса има знатно мањи пад на уздужном профилу. На сектору од ушћа Самоша до ушћа Мориша, дугом 523 km, укупан пад Тисе при ниском водостају износи око 27 m или просечно 5,20 cm/km (0,052‰). У доњем току, чија је дужина 177 km, Тиса при ниском водостају има укупан пад на уздужном профилу свега око 5 m, што је просечно 2,80 cm/km (0,028‰). Ако се посматрају заједно средњи и доњи ток, што је 72% дужине читаве реке, укупан пад Тисе износи око 32 m или просечно 4,57 cm/km (0,0457‰). Услед овако малих падова Тиса на средњем и доњем сектору тока има карактер типичног меандарског водотока. Овде је свакако важно подсетити да су просечни падови у природним условима, нарочито у средњем и доњем току Тисе, имали и знатно мање вредности које су регулацијом тока повећане. Наиме, након скраћења Тисе, просечни падови су видно порасли, нарочито ако се узме у обзир чињеница да се у највећем делу тока ради о типичној равничарској реци. Тако је на читавом третираном делу Тисе, између Тисаујлака и ушћа, просечан пад воденог огледала повећан са 3,68 cm/km (0,0368‰) на 5,98 cm/km (0,0598‰). На сектору тока од Сегедина до ушћа просечан пад је порастао са 1,86 cm/km (0,0186‰) на поменутих 2,80 cm/km (0,028‰). Претходна анализа показује да Тиса у доњем току има изузетно мали пад воденог огледала. То је посебно изражено током ниских водостаја, када се просечни падови на овом сектору углавном крећу између 1 cm/km и 3 cm/km. Међутим, веома се често дешава да су те вредности чак доста ниже од 1 cm/km, како узводно, тако и низводно од бране код Новог Бечеја. То је последица хидрометеоролошких услова и владајућег режима рада на брани, као и актуелне коте воденог огледала на ушћу Тисе.

Табела 9. Ширине и дубине Тисе (m)[4]

Водостаји	Ширине [m]	Дубине [m]
ниски	100-150	2,80-6,00
средњи	180-250	9,00-15,00
високи	500-2500	11,00-18,00

Доња Тиса има прилично уједначену ширину основног корита која износи приближно 200 m - 220 m. Пре регулације ширина је била нешто мања. Тако је између Сегедина и Новог Бечеја износила просечно 166 m, а на сектору низводно до ушћа 197 m. После регулације просечна ширина узводне деонице је повећана на 188 m, а низводне на 240 m. Мерења извршена убрзо након Другог светског рата показала су да је ширина речног корита при средњој води од Сегедина до Новог Бечеја тада износила просечно 180 m - 200 m, а од Новог Бечеја до ушћа 200 m - 250 m. Анализирајући дубину корита доње Тисе, Б. Букуров наводи је она доста велика и да је у периоду непосредно након изведених регулационих радова повећана за 20 cm - 40 cm, али је током 20. века просечно толико и смањена. Исти аутор износи податак да је средња дубина Тисиног корита у Србији 3,8 m - 4,0 m. У послератном периоду су вршена још нека мерења ширине, као и дубине Тисе у нашој земљи. Према вредностима у табели 5 ширина Тисе у Србији у зависности од водостаја варира од 100 m до чак 2500 m, а дубина по матици тока од 2,80 m до 18,00 m.

4 Извор: Букуров, 1948

У табели су дате вишегодишње вредности карактеристичних водостаја на профилу Сента.

Табела 10. Вишегодишње вредности карактеристичних водостаја на профилу Сента

Река: Тиса, Хидролошка станица: Сента, период обраде 1976 – 2020. година												
МЕСЕЦ:	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Минимална месечна:	92	154	156	179	203	164	151	186	144	86	81	146
Средња месечна:	286	301	370	436	377	325	288	273	252	248	260	274
Максимална месечна:	672	764	831	926	884	787	774	714	492	507	663	668
Екстремне вредности, датум:	Апсолутни мин.: 81, 15.11.1976.						Апсолутни макс.: 926, 21.04.2006.					

У даљем тексту дати су дијаграми промена карактеристичних водостаја за вишегодишњи период са нивограмима за 2022. годину на профилима Нови Кнежевац, Сента, и Тител.

Графикон 1. Нови Кнежевац

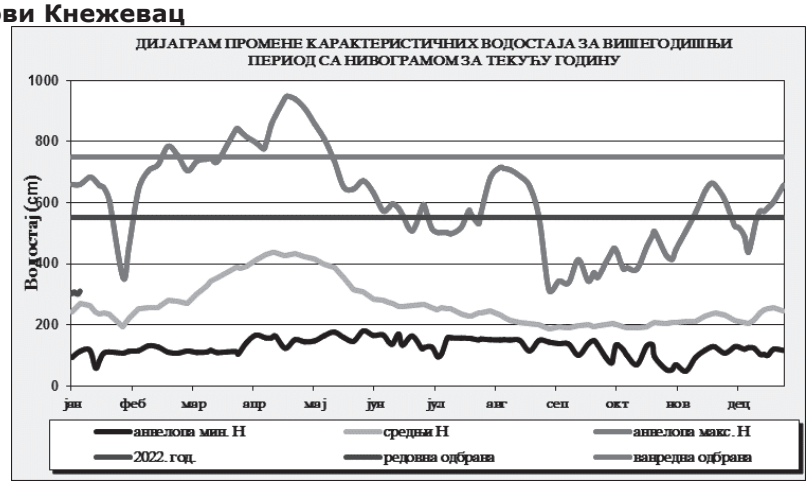

Графикон 2. Сента

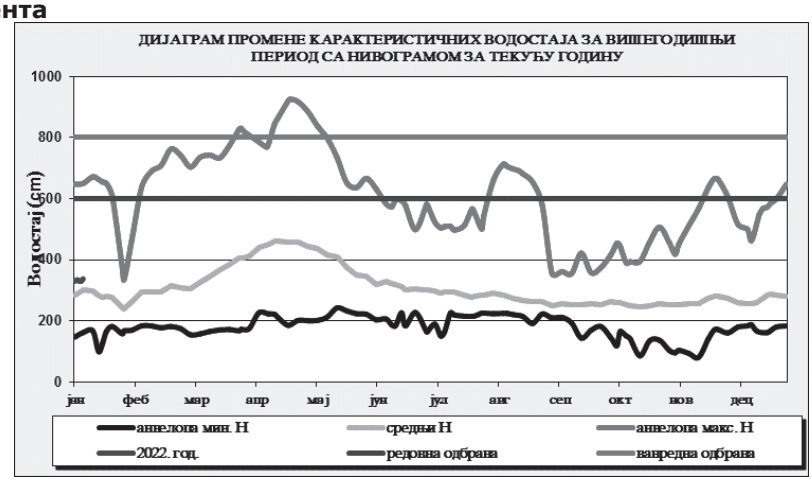

Графикон 3. Тител

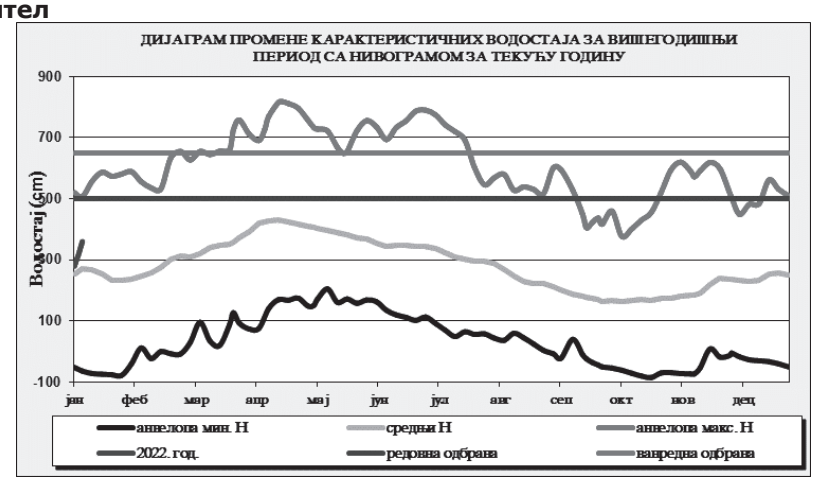

Псамолошке карактеристике Тисе

На сектору Тисе кроз територију АП Војводине, вршена су систематска осматрања суспендованог наноса на профилу у Сенти. Да би се сагледало доспевање наноса у Тису, од значаја су подаци о кретању наноса на другим токовима који се уливају у Тису. Међутим, за ове токове не постоје комплетни подаци осматрања.

У погледу псамолошких карактеристика, Тиса има све одлике алувијалног водотока, код којих је суспендовани нанос основни вид транспорта наноса и главни фактор морфолошких промена у речном кориту.

Просечна концентрација и пронос суспендованог наноса различит је од месеца до месеца. На Тиси највише наноса протекне у периоду март-јуни, а пронос је сразмеран протицајима, као и у случају годишњих вредности, док садржај чврстих супстанци не прати ту сразмеру, односно вредности су доста уједначене. Ово се дешава из разлога што је садржај чврстих честица у води условљен и другим факторима који утичу на продукцију и доспевање наноса са неког слива, а то су климатске карактеристике, еродибилност геолошке подлоге, начин коришћења и карактеристике рељефа.

У погледу угрожености од ерозије и бујичних токова за АП Војводину се може констатовати следеће:
- Флувијална ерозија је евидентна, како на великим рекама, тако и на осталим токовима у Војводини, али на успореним секторима Дунава, Саве и Тисе преовлађују процеси акумулирања наноса (успори бране ХЕПС Ђердап 1 и бране код Новог Бечеја).

Водни режим реке Тисе

На реци Тиси је изграђена брана на km 62+988. У склопу бране је такође изграђена бродска преводница за превођење бродова. Узводно, на km 64+500 Тисе спајају се канал ДТД Банатска Паланка – Нови Бечеј и Тиса, и то преко два крака овог канала: напојног са изграђеном реверзибилном уставом и пловног са изграђеном бродском преводницом.

Меродавна велика вода Тисе износи 4650 m^3/s, и то тристогодишња велика вода на коју је брана и прорачуната. Минимални протицај Тисе је 105 m^3/s.

Режим протицаја
Река Тиса има врло неуједначен протицај који се креће од 80 m^3/s до близу 4000 m^3/s.
Основни подаци:
- Минимални забележени протицај 80 m^3/s;
- Средњи протицај 803 m^3/s;
- Максимални забележени протицај 3718 m^3/s;
- Максимални протицај вероватноће појаве 1%, 3893 m^3/s.

Режим водостаја на профилу бране
Ниво доње воде зависи од протицаја Тисе и нивоа воде Дунава код ушће Тисе.
Основни подаци:
- Минимални забележени ниво доње воде (у условима успора од ХЕ Ђердап) 70,50 м.н.Ј.М.;
- Максимални забележени ниво доње воде 79,97 м.н.Ј.М.;
- Максимални ниво доње воде вероватноће појаве 1%, 80,35 м.н.Ј.М.

Ниво горње воде се одржава према Правилнику о одржавању успора на брани, а у периодима проласка великих вода брана је потпуно отворена и ниво горње воде се слободно формира у зависности од протицаја и нивоа доње воде. Максимални забележени ниво горње воде је на коти 80,06 м.н.Ј.М., а ниво воде вероватноће појаве 1% је на коти 80,50 м.н.Ј.М.

Биланс дотока и узимања воде из Тисе узводно од бране
Поред дотока у Тису из система за одводњавање са сливног подручја, који се по правилу јављају у периодима проласка већих вода, који нису интересантни са гледишта коришћења хидроенергетског потенцијала, имамо константан доток из бачког дела хидросистема ДТД кроз уставу Бечеј. Знатно веће количине се узимају из Тисе за банатски део хидросистема ДТД и то за потребе снабдевање водом корисника (наводњавање, индустрија, рибњаци) и за одржавање проточности мреже.

Режим успора на брани
Режим успора на брани је дефинисан „Правилником о одржавању успора на брани", који је, с обзиром да се утицај успора протеже и на мађарску територију, усвојен од стране Мешовите југословенско-мађарске водопривредне комисије 1977 године.

Нормалан успор је од коте 74,50 до 75,50 м.н.Ј.М., са могућношћу повишења на коту 76,00 м.н.Ј.М. и снижења на коту 74,00 м.н.Ј.М.

3.1.3. Климатске карактеристике

Посматрано подручје се налази у области умерено-континенталне климе. Анализа климатских елемената извршена је на основу података добијених са најближе главне метеоролошке станице у Зрењанину, за временски период од 1991-2020. године.

У оквиру посматраног периода, средња годишња температура ваздуха износила је 12,1°C. Најхладнији месец је јануар са 0,7°C, а најтоплији месец је јули са просечном вредношћу од 22,9°C. Број мразних дана је 72, а тропских 41 дана годишње. Просечан број облачних дана у току године износи 103 дана, опада у летњим месецима и постепено расте ка зимском периоду године. Релативна влажност ваздуха у посматраном периоду износи 73%, а она се креће од 65% у јулу/августу до 86% у децембру. Просечна годишња осунчаност износи 2204,6 часова. Годишња вредност излучених падавина на посматраном простору износи 597 mm, највише падавина јавља се у јуну 84,3 mm, а најмање у фебруару 33,7 mm. Просечан број дана са снегом у току године је 21 дан, док се снежни покривач задржава 25 дана.

Појава леда на реци Тиси - Анализа режима леда показује да је лед на реци Тиси честа појава од прве половине децембра до друге половине марта, с тим што се најчешће јављају у јануару и фебруару. Генерално на реци Тиси постоје веома добри услови за образовање леда, а то је последица њене мале брзине и малог протицаја током зиме, али и дотицања из северних хладнијих крајева. Река Тиса се залеђује након свега 7-12 мразних дана.

Према вредностима годишњих честина ветрова и тишина, највећу учесталост имају ветрови из југоисточног правца 119‰, а најмању ветрови из североисточног правца 21‰. Такође, југоисточни ветрови имају и највеће средње брзине које просечно износе 3,2 m/s, а североисточни најмање 1,3 m/s.

3.1.4. Сеизмичке карактеристике

Према карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година, подручје обухваћено Просторним планом се налази у зони са могућим максималним интензитетом земљотреса од VII-VIII степени макросеизмичког интензитета према MCS скали.

3.1.5. Педолошке карактеристике

На формирање педолошког покривача утичу бројни фактори као што су: матични супстрат, вода, клима (температура ваздуха, падавине, ветар), биотички чиниоци (вегетација, животињски свет, човек), рељеф и време. У границама слива реке Тисе пресудну улогу у образовању разноврсног земљишног покривача имали су матични супстрат и вода, као примарни фактори.

Педолошке карактеристике општине Бечеј настале су на три геоморфолошке целине, што је утицало на формирање више педолошких типова земљишта. Доминира чернозем са својим под типовима и варијететима, формиран на лесном платоу и лесној заравни и он представља најквалитетније земљиште, највишег производног потенцијала. Друге по заступљености су ливадске црнице, које по својим производним могућностима тек за нијансу уступају примат чернозему. Ритске црнице су земљиште са значајним производним потенцијалом, али због неповољних физички својстава у сушним годинама имају знатно умањене приносе.

Алувијуми реке Тисе, због њеног спорог тока и равничарског карактера, садрже изузетно фине честице наноса, па стога представљају најквалитетније повртарско земљиште у Србији.

Слични педолошки типови земљишта се јављају и у општини Нови Бечеј, с тим што је нешто веће учешће слатинастих земљишта. У геолошком погледу, подручје општине Нови Бечеј се састоји од разноврсних глина, пескова и лесних песковитих наслага, претежно квартарне старости.

Заравњени део и депресије састављене су од плеистоцених и холоцених наслага. Прве су старије, углавном еолског порекла, а холоцене су млађе, настале радом текућих вода. На појединим местима новобечејске општине заступљени су језерски седименти. Ове седименте чине песак и глина. Делувијалне и алувијалне наслаге карактеристичне су за цело Потисје. Лесоидне глине и барски лес захватају око 90% територије општине Нови Бечеј.

Може се констатовати да у геолошком саставу терена на дубини до 30 m доминирају пескови и глине, различите боје и различите моћи вододржљивости и водопропустљивости.

На територији у обухвату Просторног плана од педолошких типова земљишта најзаступљеније је алувијално иловасто земљиште, ритска црница бескарбонатна док се део обухвата Просторног плана налази испод реке и баре.

3.1.6. Пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште као један од најважнијих производних ресурса општина Бечеј и Нови Бечеј заузима део простора обухваћеног границом Просторног плана. Укупна површина која се користи у сврху пољопривредне производње износи око 10,3ha. Површине за пољопривредну производњу у обухвату Просторног плана налазе се под њивским културама.

Треба истаћи да се у оквиру зоне кућа за одмор на територији општине Нови Бечеј, која се такође налази једним делом у обухвату Просторног плана, такође налазе површине које се обрађују у сврху пољопривредне производње и ти су углавном њиве, виногради и воћњаци.

3.1.7. Шуме и шумско земљиште

Шуме унутар граница Просторног плана се налазе у оквиру инудационог подручја (водно земљиште), не постоји шумско земљиште унутар обухвата Просторног плана.

Шумска вегетација и шумске монокултуре аутохтоних и алохтоних врста и групације дрвенастих врста које се јављају у мозаику са забареним површинама, користе се првенствено за добијање производа од дрвета. Највећу површину унутар шумског покривача, заузимају монокултуре хибридних топола. Коришћење недрвних производа из шуме (лековитог биља, гљива), није организовано.

3.1.8. Минералне сировине и хидрогеотермални потенцијали

На подручју Просторног плана предузећу „Нафтна индустрија Србије" а.д. - Нови Сад је према подацима Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај одобрено извођење геолошких истраживања нафте и гаса, на истражним просторима који се у регистру воде под бројевима 6178 и 6175[5] (локалитети јужна Бачка и средњи Банат).

3.2. ПРИВРЕДА

Земљано-бетонска брана код Новог Бечеја, саграђена на km 63 (km 62+988 официјалне стационаже) је уједно и централна и највећа хидротехничка грађевина Хс ДТД, без које овај систем не би могао функционисати. Основна функција бране код Новог Бечеја се своди на успоравање малих и средњих вода реке Тисе и формирање водне степенице, односно успора захваљујући којем је током читаве године преко водозахватних устава код Новог Бечеја и Падеја омогућено гравитационо упуштање воде у основну каналску мрежу Хс ДТД у Банату. Акумулација на Тиси је формирана 1975. године узводно од бране подигнуте код Новог Бечеја првенствено служи за водоснабдевање каналске мреже Хс ДТД у Банату, за наводњавање великих пољопривредних површина и за одбрану од поплава.

У склопу објекта бране на Тиси егзистира бродска преводница које је лоцирана на левој обали, непосредно уз бетонску брану, и диспозиционо уклопљена у пловни пут. Тренутне димензије преводнице омогућавају да се истовремено преводи искључиво једно пловило максималне дужине 85 m и ширине 12 m, што проузрокује огромне губитке времена и новца за бродаре што за последицу има да бродари и агенти шпедитери не укључују у значајнијој мери реку Тису у планове за превоз већих количина роба. Према категоризацији пловних путева, река Тиса је пловни пут IV категорије, а једно од главних „уских грла" за повећање категорије пловног пута је управо постојећа бродска преводница. Изградњом нове бродске преводнице у склопу бране на Тиси, уз задржавање постојеће у функцији, остварiће се услови за брже и ефикасније превођење као и превођење састава уобичајених за VIb категорију пловног пута (на новој преводници) што ће имати за последицу повећано коришћење реке Тисе за превоз робе.

У погледу превоза роба на постојећој преводници у оквиру бране на Тиси највећи робни промет је био остварен 1981. године, када је превежено 1477000 t робе, односно извршено је 3834 превођења. Од друге половине 2006. године до почетка 2007. године извршен је ремонт електро-машинске опреме на преводници. Крајем 2015. године извршена је замена дрвених одбојника у низводном и узводном предпристаништу.

Табела 11. Робни промет на Брани на Тиси за период од 2012.-2018. год.

Преводница	Робни промет (у хиљадама t)						
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Брана на Тиси	209,44	145,86	238,63	228,18	308,98	321,68	392,28

Табела 12. Број превођења на Брани на Тиси за период од 2012.-2018. год.

Преводница	Број превођења						
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Брана на Тиси	719	598	970	876	977	1092	1201

[5] Напомена: Рок важења решења за истражне просторе број 6178 и 6175 истакао је 31.12. 2023. године.

Табела 13. Робни промет по врсти робе на Брани на Тиси 2018. год.

Врста робе	2018.	
	1.000 t	%
шљунак	205,10	52,28
камен	137,54	35,06
гас	4,91	1,25
дрво	8,56	2,18
житарице и сунцокрет	28,46	7,26
кукуруз	1,04	0,26
уљана репица	4,36	1,11
угаљ	2,31	0,59
Укупно:	392,28	**100,00**

Табела 14. Број пловила физичких лица на брани на Тиси 2012. – 2018. год.

Преводница	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Нови Бечеј-брана	102	171	190	147	177	288	182

Бродска преводница ради 24 часа и њу опслужује 5 преводничара по сменама. За превођење се не наплаћује накнада од 2017. године, ратификацијом Споразума о пловидби реком Тисом између Републике Србије и Мађарске.

3.3. СТАНОВНИШТВО, МРЕЖА НАСЕЉА И СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ

3.3.1. Становништво

Општа демографска ситуација на подручју у непосредној околини обухвата Просторног плана је неповољна. Пад укупног броја становника, ниска стопа наталитета и фертилитета, негативан природни прираштај, висок индекс старења све су то карактеристике популације која се налази у стадијуму дубоке демографске старости.

Повољна образовна структура становништва обезбеђује квалификовану радну снагу као значајан елемената будућег привредног развоја подручја. Старосна структура становништва је таква да неће обезбедити побољшање демографске ситуације ни у наредном периоду, те ће доћи до смањења укупног становништва, домаћинстава и просечне величине домаћинства.

Табела 15. Упоредни преглед броја становника 1948. – 2022. година

Насеља	Година пописа								
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.	2022.
Нови Бечеј	15644	16303	16378	16075	16091	15404	14452	13133	10967
Бечеј	26037	26641	27768	28548	28308	27155	25976	23895	19492
Укупно	**41681**	**42944**	**44146**	**44623**	**44399**	**42559**	**40428**	**37028**	**20459**

Табела 16. Упоредни преглед броја домаћинстава 1948. – 2022. година

Насеља	Година пописа								
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.	2022.
Нови Бечеј	4461	4965	5097	5257	5505	5409	5127	4818	4298
Бечеј	8104	8740	9422	9929	10430	9989	9689	8945	8218
Укупно	**12565**	**13705**	**14519**	**15186**	**15935**	**15398**	**14816**	**13763**	**12516**

3.3.2. Мрежа насеља

У непосредној близини обухвата Просторног плана налазе се насеља Бечеј на територији општине Бечеј, и насеље Нови Бечеј на територији општине Нови Бечеј. Функционална диференцијација насељске мреже заснована је на постојећој категоризацији тако да су насеља Бечеј и Нови Бечеј субрегионални и општински центри и представљају насеља градског карактера. Насеља Бечеј и Нови Бечеј су

функционално усмерена ка Новом Саду. Бечеј и Нови Бечеј, као градска насеља на регионалном коридору (река Тиса) су препознати као веома важна насеља са својом специфичном улогом у развоју овог дела АП Војводине.

Просторна интеграција и функционална повезаност регионалних целина, нужна за остварење веће територијалне кохезије Републике и за јачање развојних капацитета и веће конкурентности свих њених саставних делова, упућује на идентификацију развојних појасева који су већ формирани или очекивани у будућности. У том погледу развојну улогу треба да стекне и појас дуж реке Тисе, са укупно пет, данас слабије развијених општина, и могућом већом улогом Сенте и двограђа Бечеј-Нови Бечеј.

3.3.3. Социјални развој

Постојећа организација јавних служби у насељима општина Бечеј и Нови Бечеј, који се налазе у непосредној околини обухвата Просторног плана, углавном задовољава потребе становника и има ниво опремљености за хијерархијски ниво општинског центра и осталих насеља, у складу са препорукама датим у Просторном плану Републике Србије.

У планском периоду потребно је пратити просторни и демографски развој сваког насеља и старосну структуру становништва и у складу са тим развијати јавне службе (обезбеђивање услова за: саобраћајну и информатичку доступност, организовање пратећих и комплементарних садржаја уз поједине делатности, развој територијалних мобилних јавних служби и слично). Развој јавних служби зависиће и од расположивог грађевинског фонда, економске моћи и активности локалне заједнице, традиције, културне развијености и потенцијала, заинтересованости инвеститора и слично.

Према регионалном просторном плану АП Војводине насеља Бечеј и Нови Бечеј сврстана према хијерархији насеља као двојни град и субрегионални центар. Субрегионални центар (двојни град) Бечеј-Нови Бечеј треба да има општу болницу и завод за здравствену заштиту у центру или у неком од насеља подручја које покрива. Други обавезни садржаји за субрегионални центар су галерија и изложбени простор, библиотека, музеј и мањи спортски центри. Могући садржаји ако постоји интерес и економска оправданост су: у делу образовања више и високо образовање, у делу физичке културе спортски центар који задовољава стандарде за међународна такмичења, а у области културе сценско-музичке делатности и архив.

3.4. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ

3.4.1. Саобраћајна инфраструктура

У обухвату Просторног плана егзистирају следећи видови саобраћаја: путни – друмски и водни.

Основни саобраћајни капацитет предметног простора у домену п**утног - друмског саобраћаја** је:

- **Државни пут Iб реда бр. 15/М-3**, државна граница са Мађарском (гранични прелаз Бачки Брег)-Бездан-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Нови Бечеј-Кикинда - државна граница са Румунијом (гранични прелаз Наково).

Државни пут Iб реда бр. 15, као основни путни правац обухваћеног простора, (функционално класификован као даљински пут државног значаја ДП-д) који омогућује даљинска и транзитна кретања као и везу са центрима међународног (Нови Сад) и националног ранга (Кикинда, Сомбор, Суботица). Такође је и пут који омогућује изворно-циљна кретања и квалитетно међунасељско повезивање локалних саомоуправа Бечеја и Новог Бечеја у обухвату плана.

Водни саобраћај на простору обухваћеном предложеном границом Просторног плана заступљен је преко пловног пута реке Тисе, са постојећим објектом – мостом и сложеним хидротехничким објектом - браном са преводницом, која има вишенаменску функцију за регулисање режима вода у оквиру ХС ДТД и омогућавање пловидбе пловним/водним путевима реке Тисе и канала ОКМ ХС ДТД.

Река Тиса је категорисана као међудржавни пловни водоток IV категорије, у целој својој дужини на територији Републике Србије /АП Војводине од 0+000 – 164+000, са значајним капацитетима и потенцијалима у смислу робног транспорта, али такође врло значајним у смислу спортске и рекреативне пловидбе свим врста мањих пловила (чамци, јахте и др.).

Немоторни саобраћај је заступљен преко бициклистичког коридора међународног ранга – цикло коридора 11 уз реку Тису, на целој својој дужини, од државне границе са Мађарском до ушћа у Дунав код Сланкамена (веза са међународним цикло коридором 6 - дунавским коридором).

3.4.2. Водна и комунална инфраструктура

Водна инфраструктура

Река Тиса – дели војвођанску низију на Бачки (десна обала) и Банат (лева обала) и највећа је лева притока Дунава. Укупна дужина реке Тисе кроз нашу земљу износи 159,5 km. Просечни пад дна корита низводно од Мориша до ушћа у Дунав износи свега 3,5 cm/km. Тиса представља унутрашњи пловни пут и од ушћа до Сегедина је означена као међународни пловни пут E-80-01 (огранак Дунавског водног пута).

Река Тиса је најзначајнији водоток у Војводини. Након изградње бране „Ђердап" код Кладова на Дунаву и „Бране на Тиси" код Новог Бечеја, Тиса је на целом току кроз нашу земљу практично стављена под дириговани-вештачки водни режим.

У Хидросистем Дунав-Тиса-Дунав, Тиса је укључена после дугогодишњег проучавања њеног режима и расположивих вода и израде обилне пројектне документације и постала је интегрални део овог система као базен број 14 (базен број 14 је деоница Тисе од бране код Новог Бечеја до државне границе са Мађарском).

Брана на Тиси – изграђена је у склопу хидросистема Дунав-Тиса-Дунав, са циљем да се омогући гравитационо упуштање до 120 m^3/s у основну каналску мрежу у Банату за наводњавање 300000 ha пољопривредног земљишта. Брана је изграђена на km 62+988 од ушћа Тисе у Дунав у близини Новог Бечеја. Брана служи за потребе акумулирања воде у кориту реке Тисе у екстремно сушним периодима, за стварање услова за захватање воде узводно од Новог Бечаја, за побољшање услова пловидбе као и у сврхе јавног саобраћаја моторних возила преко моста на брани.

Брана на Тиси се састоји од бетонског дела који заузима централни и уједно највећи део у кориту реке, од земљане бране на десној обали и бродске преводнице на левој обали. Бетонска брана се састоји од седам преливних поља ширине отвора 24,5 m, са стубовима ширине 6 m, тако да укупна дужина бетонске бране износи 213,5 m. Праг је на коти 68,00 mnm, а круна зида на коти 86,50 mnm. Темељна плоча са прагом има хидрауличке карактеристике ниског широког преливног прага. На стубовима се налазе нише за руке сегмента и цилиндри за дизање, бочне вођице сегмента, нише и вођице за помоћне затвараче и отвори за довод ваздуха испод преливног млаза. У горњим деловима стубова су просторије за смештај механизма за дизање затварача. У састав бетонске бране улазе и узводна бетонска облога дужине 15 m и низводна бетонска облога – слапиште дужине 50 m. Код узводне ивице темељне плоче бране налази се глинено-бетонска противфилтрациона завеса, а на крају слапишта антиерозиона армирано-бетонска завеса и антиерозиони јарак.

Земљана брана се налази на десној страни објекта бране на Тиси и повезује бетонску брану са тереном на десној обали. Дужина земљане бране по круни је 76,5 m. Круна и косине су обложене бетонским плочама. Круна бране ширине 15 m је на коти 76,5 mnm, тј 0,5 m изнад коте максималног успора. Код проласка великих вода земљана брана је преливна.

Друмски мост на брани служи за јавни саобраћај (државни пут IБ реда бр. 15), има ширину коловоза 7 m и две пешачке стазе ширине 1,5 m. Кранске стазе служе за кретање порталног крана за постављање помоћних затварача. Узводна и низводна стаза, дужине по 300 m, међусобно су повезане на левој обали реке Тисе помоћу окретнице, тако да кран може прелазити са једне на другу страну. Депонија помоћних затварача се налази на левој обали реке Тисе, на крајевима узводне и низводне кранске стазе и служи за смештај помоћних затварача који нису у употреби.

Бродска преводница – налази се на левој страни објекта Бране на Тиси, непосредно уз бетонску брану. Састији се од узводне и низводне главе, коморе и узводног и низводног препристаништа. Комора има корисне димензије 8 m x 12 m. Узводни праг је на коти 70 mnm, а дно коморе и низводни праг су на коти 67,30 mnm. Круна зидова је на коти 81,0 mnm, а доња ивица конструкције моста и кранске стазе је на коти 84,75 mnm. Узводно и низводно предпристаниште су дужине 280 m и имају побијене шипове и на обалној и на речној страни. На речној страни препристаништа према преливним пољима постоје разделни зидови од челичних талпи, узводно у дужини од 140 m, а низводно од 80 m, ради заштите пловног пута од великих брзина воде.

Насип прве одбрамбене линије дуж реке Тисе – у оквиру прве одбрамбене линије на предметном простору егзистирају насипи на левој и десној обали реке Тисе. Брана на Тиси се налази на стационажи km 64+350 насипа прве одбрамбене линије. Деоница насипа на десној обали реке Тисе од стационаже приближно km 62+800 до km 65+500 је земљани насип, са круном ширине 6 m, нагибом косине са небрањене стране у односу 1:3, а од банкине у односу 1:7. Кота круне насипа је на 81,9 mnm. Предметна деоница насипа је у Оперативном плану за одбрану од поплава део насипа прве одбрамбене линије Тисе Д.14.1.1. – Десни насип уз Тису од уставе на ушћу Чика до Мртве Тисе (Чуруг), 31,58 km (88+100-56+520).

Низводно од бране, на уливу Мртве (Старе) Тисе у реку Тису, на стационажи насипа прве одбрамбене линије km 63+300 (стационажа реке km 62+100), у оквиру одбрамбене линије је и гравитациони испуст црпне станице С-1, као и изливни канал црпне станице у инундационом појасу.

Деоница насипа на левој обали реке Тисе од стационаже km 61+880 до km 64+750 је земљани насип, са круном ширине 6 m, нагибом косине са небрањене стране у односу 1:2 и нагибом косине са брањене стране 1:7. Кота круне насипа је на 82,0 mnm. Предметна деоница насипа је у Оперативном плану за одбрану од поплава део насипа прве одбрамбене линије Тисе Д.17.1.1. – Леви насип уз Тису од канала Банатска Паланка – Нови Бечеј (ХС ДТД) до црпне станице „Кумане” 11,14 km – 5,54 km (66+725-61+189), 2,10 km (58+715-56+616), 3,50 km (55+560-52+065).

ХМС „Соколац” - У обухвату Просторног плана, на левој обали реке Тисе, налазе се делови мелиорационих канала који припадају ХМС „Соколац” и то: канал I-4-2-1, канал I-4-2-1-а, канал I-9, канал I-8-2-1 и канал Соколац главни.

Мртва (Стара) Тиса - У оквиру предметног простора, на десној страни реке Тисе, једним делом протиче и тзв. Мртва (Стара) Тиса. Мртва (Стара) Тиса, старо корито реке Тисе, окружује „Бисерно острво” у оквиру Парка природе „Стара Тиса”, а воде из ње се у Тису одводе гравитационо или препумпавање путем ЦС С-1, капацитета 2x2,75 m^3/s.

Комунална инфраструктура

На предметном простору на постоји изграђена водоводна и канализациона инфраструктура.

3.4.3. Енергетска инфраструктура

Електроенергетска инфраструктура

За потребе корисника у обухвату Просторног плана изграђена је подземна и надземна електроенергетска мрежа и објекти дистрибутивних трансформаторских станица 20/0,4 kV. Преко постојећег водног објекта каблови су смештени у кабловске канале. На предметном простору егзистирају и две трафостанице ТС-789 „Брана" и ТС-788 Скл. Потисје.

Према условима бр: 130-00-УТД-003-79/2022-002 од 08.02.2022 и 130-00-УТД-003-79/2022-004 од 09.02.2024. добијених од Електромрежа Србије а.д. преко планског подручја, у близини водног објекта, прелази надземни вод 110 kV далековод бр. 142/2 ТС Бечеј-ТС Нови Бечеј који се укршта са реком Тисом.

Према Плану инвестиција и Плану развоја преносног система планирана је реконструкција далековода 110 kV бр. 142/2/3 (правац ТС Бечеј – ТС нови Бечеј – ТС Зрењанин 2) у двосистемски вод, уз уградњу OPGW заштитне ужади и Ал/Че проводника попречног пресека 240/40 mm^2 и замену изолације и спојне овесне опреме.

Обновљиви извори енергије

На простору обухвата Просторног плана за сада не постоји организовано коришћење обновљивих извора енергије (нема података о коришћењу обновљивих извора енергије).

Енергетска ефикасност

Карактеристика енергетског система на предметном простору, у функцији ефикасног коришћења енергије и енергената, није на високом нивоу, а заступљена је и нерационална потрошња енергената.

3.4.4. Електронска комуникациона инфраструктура

У коридорима саобраћајница изграђена је подземна кабловска електронска комуникациона мрежа, преко постојећег водног објекта каблови су смештени у кабловске канале.

Оптички кабл, према условима оператера „СББ" доо који се пружа из правца канала, Банатска Паланка – Нови Бечеј, постављен је по круни левообалског тиског насипа и пружа се до објекта бране на Тиси. Преко конструкције бране, кабл надземно води у заштитној ПЕ цеви Ø 40, која је смештена у наменској канализацији на конструкцији бране. Тако се кабл преводи преко реке Тисе до њене десне обале, односно до парцеле државног пута Iб реда бр. 15, где кабл подземно по тиском насипу наставља до преводнице Бечеј на каналу ДТД.

Према условима оператера Телеком по круни левообалског тиског насипа из правца канала Банатска Паланка – Нови Бечеј, на парцели државног пута Iб реда бр. 15, изграђен је оптички кабл.

На предметном подручју се налазе и оптички каблови оператера А1 који делимично прелазе преко планиране бродске преводнице и планираних прилазних канала ка бродској преводници.

3.4.5. Термоенергетска инфраструктура

На простору обухвата Просторног плана, не постоји изграђени и не планира се изградња објекта термоенергетске инфраструктуре.

Не постоје лежишта и експлоатациона поља минералних сировина са овереним билансним резервама.

3.5. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

На простору у ширем обухвату Просторног плана присутни су одређени еколошки проблеми: загађеност површинских вода, висок ниво подземних вода, лош квалитет воде за пиће, специфично загађење проузроковано прехрамбеном индустријом карактеристичном за Војводину, недовољна развијеност или непостојање система канализације за одвођење отпадних вода и атмосферских вода из насеља, које се упуштају у каналску мрежу или се процеђују из септичких јама и копаних бунара, пролаз транзитног саобраћаја кроз насељена места, неадекватно депоновање комуналног отпада и др.

Најчешћи узрок нарушавања квалитета површинских вода су загађене воде. То су воде које су промениле свој првобитни састав уношењем штетних материја, чије присуство узрокује промену физичког, хемијског, биолошког или бактериолошког стања воде у мери која може да ограничи или онемогући њену употребу.

Квалитет вода је променљив у времену и простору. Зато је од изузетног значаја праћење и познавање актуелног стања квалитета површинских вода. Уредбом о класификацији вода међурепубличких водотока, међудржавних вода и вода обалног мора Југославије („Службени лист СФРЈ" број 6/78) и Уредбом о класификацији вода („Службени гласник СРС", бр. 5/68) воде су сврстане у четири класе квалитета, према њиховој намени и степену чистоће. **I класа** воде које се у природном стању, уз евентуалну дезинфекцију, могу употребљавати за пиће и у прехрамбеној индустрији, а површинске воде и за гајење племенитих врста риба (салмониде). **II класа** воде које се у природном стању могу употребљавати за купање и рекреацију грађана, за спортове на води, за гајење других врста риба (циприниде), или које се уз уобичајене методе обраде, кондиционирања (коагулација, филтрација и дезинфекција и сл.) могу употребити за пиће и у прехрамбеној индустрији. **III класа** воде које се могу употребљавати у наводњавању, а после уобичајених метода обраде (кондиционирања) и у индустрији, осим у прехрамбеној индустрији. **IV класа** воде које се могу употребљавати за друге намене само после одговарајуће обраде. Воде класе II, ван граничних токова и токова пресечених границом Републике Србије, деле се на подкласе, и то:

- **подкласа II_a**, која обухвата воде које се уз нормалне методе обраде (коагулација, филтрација и дезинфекција) могу употребљавати за снабдевање насеља водом за пиће, за купање и у прехрамбеној индустрији, и
- **подкласа $II_б$**, која обухвата воде које се могу искоришћавати или употребљавати за спортове на води, рекреацију, за гајење мање племенитих врста риба (ципринида) и за појење стоке.

Загађеност воде Тисе врло је слична загађености воде Дунава, а не ретко је и већа. Обично припада III класи бонитета. Због мање количине воде и њене мање брзине, самопречишћавање је знатно слабије него у Дунаву, па се понекад догађају и врло велика загађења са поморима риба. Најтеже тровање воде догодило се у пролеће 2000. године када су из притоке Самош (извире у Румунији) у Тису доспеле велике количине цијанида и тешких метала.

Затрована вода је вишеструко премашила законом дозвољене границе, а угинула риба је данима плутала не само Тисом него и Дунавом низводно од Сланкамена. Загађења су била толико велика да је била пуна четири месеца забрањена употреба воде и рибе и из Тисе и из Дунава на подручју читаве наше земље.

На подручју Посебне намене Просторног плана, према информацијама добијеним из услова надлежних органа и организација нема података о квалитету параметара животне средине тако да се о истим не може ни говорити.

Квалитет медијума животне средине ће у мањој мери бити угрожен привремено, током изградње предметног инфраструктурног објекта - нове бродске преводнице, али у експлоатационом периоду се не очекују додатни негативни утицаји с обзиром на већ постојећа саобраћајна кретања и других антропогених активности на предметном простору.

3.6. НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА

Подручје обухваћено Просторним планом налази се у оквиру археолошке зоне. У непосредној близини обухвата Просторног плана налази се добро које ужива претходну заштиту: археолошки локалитет „Борђош".

У границама обухвата Просторног плана нема заштићених непокретних културних добара.

3.7. ПРИРОДНА ДОБРА

У обухвату Просторног плана налазе се: локални еколошки коридор (канализовани водоток), међународни еколошки коридор река Тиса (обухвата корито, плавно подручје и насипе за одбрану од поплава), утврђен Уредбом о еколошкој мрежи Републике Србије, и део Парка природе „Стара Тиса код Бисерног острва", са режимима заштите II и III степена.

3.8. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ

Подручје обухваћено Просторним планом може бити угрожено од: земљотреса, пожара, метеоролошких појава: атмосферско пражњење и атмосферске падавине (киша, град, суша), ветрови и поплаве.

На основу сеизмичке рејонизације Републике Србије за повратни повратни период од 475 година, на подручју обухвата Плана могућ је *земљотрес* максималног макросеизмичког интензитета VII-VIII степени према MCS скали. У односу на структуру и тип објекта, дефинисане су класе повредивости, односно очекиване деформације објеката. На основу интензитета и очекиваних последица земљотреса, сматра се да ће се за VII степен манифестовати „силан земљотрес", а за VIII степен „штетан земљотрес".

Настајање *пожара*, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Узроци избијања пожара (на отвореном и затвореном простору) могу настати услед људске непажње, атмосферског пражњења (муња, гром), топлотног деловања сунца, експлозије и техничких разлога. У командном торњу преводнице предвиђен је пулт за управљање гашењем пожара. Овај пулт би омогућио активацију система за гашење, избор начина гашења (пеном или водом), као и управљање појединачним мониторима. Да би се задовољили критеријуми противпожарне заштите на будућој преводници код бране на Тиси потребно је обезбедити воду захтеваног квалитета. На локацији бране, за потребе противпожарног система, вода се може обезбедити на три начина: директно из реке Тисе, препумпавањем из подземља (црпљењем из бунара) и директно из водоводне мреже Бечеја или Новог Бечеја.

Повремени продори олујних и градоносних облака који проузрокују појаву *града* чешћи су и интензивнији у летњем периоду, а штете се највише одражавају на пољопривредне културе које су у том периоду и најосетљивије.

Преовлађујући *ветрови* на овом простору дувају из југоисточног правца (кошава), који имају и највеће средње брзине, те постоји ризик од јављања штете проузрокован ветром. Такође ови ветрови утичу на органски и неорганski свет као и на многе људске делатности како непосредно тако и посредно.

Реконструисани насипи дуж Тисе на посматраном подручју представљају трајно решење за одбрану од продора дуготрајних високих водостаја, односно поплавних вода. Ипак, како не би дошло до поплава, одбрамбена линија се мора стално одржавати у функционалном стању.

Под унутрашњим водама на подручју, подразумевају се површинске воде настале од падавина и подземне воде. Услед дејства унутрашњих вода, насталих као последица великих атмосферских падавина у пролећном и јесењем периоду, може доћи до плављења терена. Одводњавање сувишних површинских и подземних вода обавља се каналском мрежом, а даља изградња детаљне каналске мреже допринеће да целокупна површина буде заштићена од изливања површинских вода и могућих поплава већих размера. Одвођење сувишних атмосферских вода са саобраћајница, кровова и осталих површина треба омогућити кишном канализацијом до реципијената.

3.9. НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Основна намена простора одређена је важећим плановима који су дефинисали грађевинско, пољопривредно, водно и шумско земљиште. У односу на то, измена и усклађивање тих планова и њихових намена у простору односиће се искључиво на подручје посебне намене, односно подручје бране на Тиси са планираном бродском преводницом са пратећим објектима, прилазним каналима и планираним насипима.

Водно земљиште - Воде и водно земљиште у обухвату Просторног плана чине река Тиса са инундационим подручјем и постојећи насип односно главна одбрамбена линија. Такође на подручју у обухвату Просторног плана егзистирају и мелиорациони канали у оквиру ХМС „Соколац”.

Пољопривредно земљиште - Пољопривредно земљиште је земљиште које се користи за пољопривредну производњу, или се може привести намени пољопривредне производње. Оно се може поделити на обрадиво (њиве, вртови, воћњаци, виногради и ливаде) и необрадиво (пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре). У обухвату Просторног плана, пољопривредно земљиште се већински користи као обрадиво пољопривредно земљиште, пре свега као њиве и воћњаци. Остало пољопривредно земљиште (некатегорисани пут - атарски пут) је заступљено неупоредиво мање.

Шумско земљиште - Унутар граница обухвата Просторног плана не постоји шумско земљиште.

Грађевинско земљиште - Грађевинско земљиште у обухвату Просторног плана чини грађевинско земљиште изван грађевинског подручја насеља (планирана радна зона и део зоне кућа за одмор) и коридор инфраструктурних садржаја (државни пут ІБ реда бр. 15).

3.10. ОСНОВНА ОГРАНИЧЕЊА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Основна ограничења у коришћењу посматраног подручја се односе на усклађивање свих активности на пољопривредном, водном и грађевинском земљишту са прописима којима се уређује заштита: природних добара (очување биолошке разноврсности и геодиверзитета), културног наслеђа, предеоног диверзитета и животне средине.

У односу на природна добра, основна ограничења у коришћењу простора су дата кроз мере заштите природе, прописане за: заштићена подручја, подручја планирана за заштиту, станишта заштићених и строго заштићених врста и еколошке коридоре, као и за заштитне зоне станишта и коридора.

На подручју Парк природе „Стара Тиса код Бисерног острва“, Одлуком о заштити Парка природе „Стара Тиса“ код Бисерног острва, су утврђена и просторно дефинисана ограничења која се односе на коришћење простора дефинисањем режима заштите. За сваки режим заштите су дате мере заштите са одговарајућим забранама и ограничењима радова и активности.

Културна добра, као добра од општег интереса, у складу са Законом о културним добрима, уживају посебну заштиту, и тиме представљају ограничење у коришћењу простора у погледу мера и услова уређења простора и изградње објеката.

Остала ограничења у коришћењу простора се односе и на забране грађења на одређеном простору или за одређене врсте објеката, а односе се на линијске инфраструктурне коридоре (заштитне појасе јавних путева, зоне заштите одбрамбених насипа, зоне заштите надземних високонапонских водова, зоне заштите електронских комуникационих система).

3.11. SWOT АНАЛИЗА

ПОТЕНЦИЈАЛИ И ОГРАНИЧЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

СНАГЕ/ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ/ОГРАНИЧЕЊА
- Тиса као најзначајнији водоток у АП Војводини; - Постојање водних објеката (брана, бродска преводница, насипи) - Брана на Тиси успорава мале и средње воде на реци Тиси; - Постојање насипа као трајног решења за одбрану од поплава; - Државни пут ИБ реда бр. 15; - Изграђена електроенергетска мрежа и објекти дистрибутивних ТС 20/0,4 kV; - 110 kV далековод бр. 142/2 ТС Бечеј-ТС Нови Бечеј - Постојање електронске комуникационе инфраструктуре (оптички каблови) на подручју обухвата плана.	- Тренутне димензије преводнице омогућавају да се истовремено преводи искључиво једно пловило максималне што проузрокује огромне губитке времена и новца за бродаре; - бродари и агенти шпедитери не укључују у значајнијој мери реку Тису у планове за превоз већих количина роба. - Према категоризацији пловних путева, река Тиса је пловни пут IV категорије, а једно од главних „уских грла" за повећање категорије пловног пута је постојећа бродска преводница односно брзина и капацитет превођења пловила. - Неповољна општа демографска ситуација.
МОГУЋНОСТИ	**ПРЕТЊЕ**
- Брана на Тиси формира водну степенице, односно успор захваљујући којем је током читаве године преко водозахватних устава код Новог Бечеја и Падеја омогућено гравитационо упуштање воде у основну каналску мрежу Хс ДТД у Банату; - Могућност коришћења обновљивих извора енергије на предметном подручју (пре свега воде) - Постојање истражних простора нафте и гаса на подручју обухвата плана; - Специфичном улога двојног центра Бечеј-Нови Бечеј у развоју овог дела АП Војводине; - Међународни еколошки коридор река Тиса; - Парк природе „Стара Тиса код Бисерног острва" – потенцијал за развој туризма.	- Флувијална ерозија на реци Тиси; - Максималним могући интензитет земљотреса од VII-VIII степени макросеизмичког интензитета према MCS скали; - Подручје обухваћено Просторним планом може бити угрожено пожарима, метеоролошким појавама као што су атмосферско пражњење и атмосферске падавине (киша, град, суша, наноси снега), ветрови и поплаве; - Могућа појава леда на реци Тиси.

II ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Основни методолошки приступ у изради Просторног плана јесте интегрални метод који се заснива на принципима одрживог развоја. За потребе планирања развоја планског подручја и конципирања планских решења посебно су коришћени следећи принципи:

- Принцип одрживог развоја – управљање водама мора се одвијати тако да се потребе садашњих генерација задовољавају на начин којим се не угрожава могућност будућих генерација да задовоље своје потребе, односно мора се обезбедити коришћење вода засновано на дугорочној заштити расположивих водних ресурса, по количини и квалитету;
- Принцип заштите јавног интереса и добара у општој употреби;
- Принцип заштите природних ресурса и природног наслеђа;
- Принцип заштите и унапређења животне средине;
- Принцип јединства водног система – управљање водама у оквиру јединственог водног простора мора се одвијати у складу са развојем Републике Србије, у циљу постизања максималних економских и социјалних ефеката на правичан начин и уз уважавање међународних споразума;
- Принцип хоризонталне интеграције који подразумева конзистентност и координацију субјеката имплементације у коришћењу политичких, финансијских и других средстава у имплементацији планских одлука;
- Принцип вертикалне интеграције који се односи на потребну сарадњу различитих институционалних нивоа у процесу имплементације;
- Принцип уважавања најбољих доступних техника – при управљању водама морају се примењивати најбоље познате и доступне технике, које представљају најнапредније достигнућа у одређеним областима.

2. ОПШТИ, СПЕЦИФИЧНИ И ПОСЕБНИ ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Општи циљ израде Просторног плана јесте стварање планског основа за извођење радова на побољшању карактеристика пловног пута реке Тисе изградњом нове бродске преводнице која ће унапредити услове за превођење бродова и која ће уз постојећу бродску преводницу омогућити истовремено превођење више од једног пловила на реци Тиси.

Према основним карактеристикама простора, основни циљ израде Просторног плана је разрађен кроз неколико **специфичних циљева** израде Просторног плана, и то:

- дефинисање планских решења тако да се Просторни план примењује директно (издавањем локацијских услова) тј. дефинисање правила грађења и уређења простора за планирану бродску преводницу са прилазним каналима, за насип прве одбрамбене линије реке Тисе, као и за пратеће инфраструктурне системе и објекте и др.;
- дефинисање планског основа, тако да се овај план примењује за решавање имовинско-правних односа (експропријацију) на земљишту потребном за реализацију система планиране бродске преводнице, изградњу одговарајућих насипа и измештање појединих инфраструктурних система;
- разрада и провера основних елемената техничке документације (Генералног и Идејног пројекта) са становишта уклапања у шире окружење, социо-економских и демографских промена, развоја комплементарних активности, укључивања јавности у процес планирања и др.;
- оријентационо дефинисање укупног динамичког оквира реализације система и инструмената и мера имплементације (финансијских, планско-програмских, организационих, нормативно-правних);

- спровођење стратешке процене утицаја планских решења на животну средину (израда и усвајање Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину), уз дефинисање и примену најстрожих мера заштите животне средине и повећања њеног квалитета.

Посебни оперативни циљеви просторног развоја су:
- смањен број и трајање непредвиђених застоја и прекида пловидбе на реци Тиси;
- повећање безбедности рада бродске преводнице;
- продужење радног века опреме и повећање енергетске ефикасности;
- смањење негативних утицаја на животну средину због:
  - повећања обима речног саобраћаја, као еколошки најповољнијег, што за последицу има смањење друмског и железничког саобраћаја,
  - повећања поузданости објекта, што је у директној вези са смањењем броја акцидентних ситуација.

3. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА РЕШЕЊА СИСТЕМА И РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Реализацијом пројекта нове бродске преводнице у оквиру бране на Тиси омогућиће се ефикасније управљање просторним развојем у наредном периоду, и то првенствено за развој мрежа саобраћајне, водне, енергетске и електронске комуникационе инфраструктуре.

Нова бродска преводница створиће услове за просторни развој привредних активности (индустрије, пољопривреде и шумарства, рударства, енергетике, туризма и др.), развој мрежа објеката јавних служби, даљи развој мреже насеља и урбаних система (развој двојног града (Бечеј-Нови Бечеј), допринеће смањењу међутериторијалне неједнакости, смањењу ризика од катастрофа и ефикаснијем управљању ванредним ситуацијама.

Просторним планом дефинишу се услови заштите и одрживог коришћења природних ресурса и биодиверзитета, природног и културног наслеђа, предела и животне средине у непосредној близини нове бродске преводнице.

Концепција планских решења се огледа у дефинисању услова за изградњу нове бродске преводнице на левој обали реке Тисе са циљем унапређења услова за превођење бродова, у оквиру бране на Тиси, у смислу подизања капацитета за превођење бродова. Реализација планских решења и пропозиција омогућиће унапређење услова за превођење бродова у оквиру бране на Тиси односно створиће се услови за истовремено превођење више од једног пловила једног састава уобичајеног за категорију водног пута VIb, а тиме и повећати коришћење реке Тисе за превоз већих количина роба између Републике Србије и Мађарске.

Поред наведеног планским решењима дефинисани су услови за изградњу новог односно измештање постојећег главног одбрамбеног насипа (прва одбрамбена линија реке Тисе) у складу са стратешким приоритетима у области заштите и управљања водопривредним ресурсима и развоју водопривредне инфраструктуре, а са циљем заштите насеља, радних комплекса и пољопривредних површина од спољних вода.

Просторним планом дефинишу се и услови за привремено или трајно измештање дела инфраструктурних система који се налазе на подручју предвиђеном за изградњу нове бродске преводнице са прилазним каналима као и нова трасе главног одбрамбеног насип (прва одбрамбена линија реке Тисе).

Реализација нове бродске преводнице конципирана је по фазама:

Прва фаза - Извођење радова на новој преводници, захтева несметано одвијање друмског саобраћаја те је неопходно део постојеће саобраћајнице државног пута IБ реда бр. 15 привремено изместити, а потом, током трајања радова на изградњи преводнице, саобраћајницу вратити у првобитну функцију.

У првој фази државни пут ИБ реда бр. 15 ће се у зони прелаза преко дела бране и постојеће преводнице, привремено изместити, како би се омогућила изградња моста преко нове преводнице. Изградњом привремене саобраћајнице преко помоћног насипа и привременог моста (са два распона), чиме се омогућава несметано одвијање саобраћаја током извођења радова.

У првој фази планирани су и радови на ископу дела низводног прилазног канала ка бродској преводници, као и изградња дела низводног предпристана и усмеравајућих грађевина. Након изградње новог моста преко нове бродске преводнице, државни пут ИБ реда бр. 15 враћа се на стару трасу, чиме су створени услови за почетак радова у наредној фази.

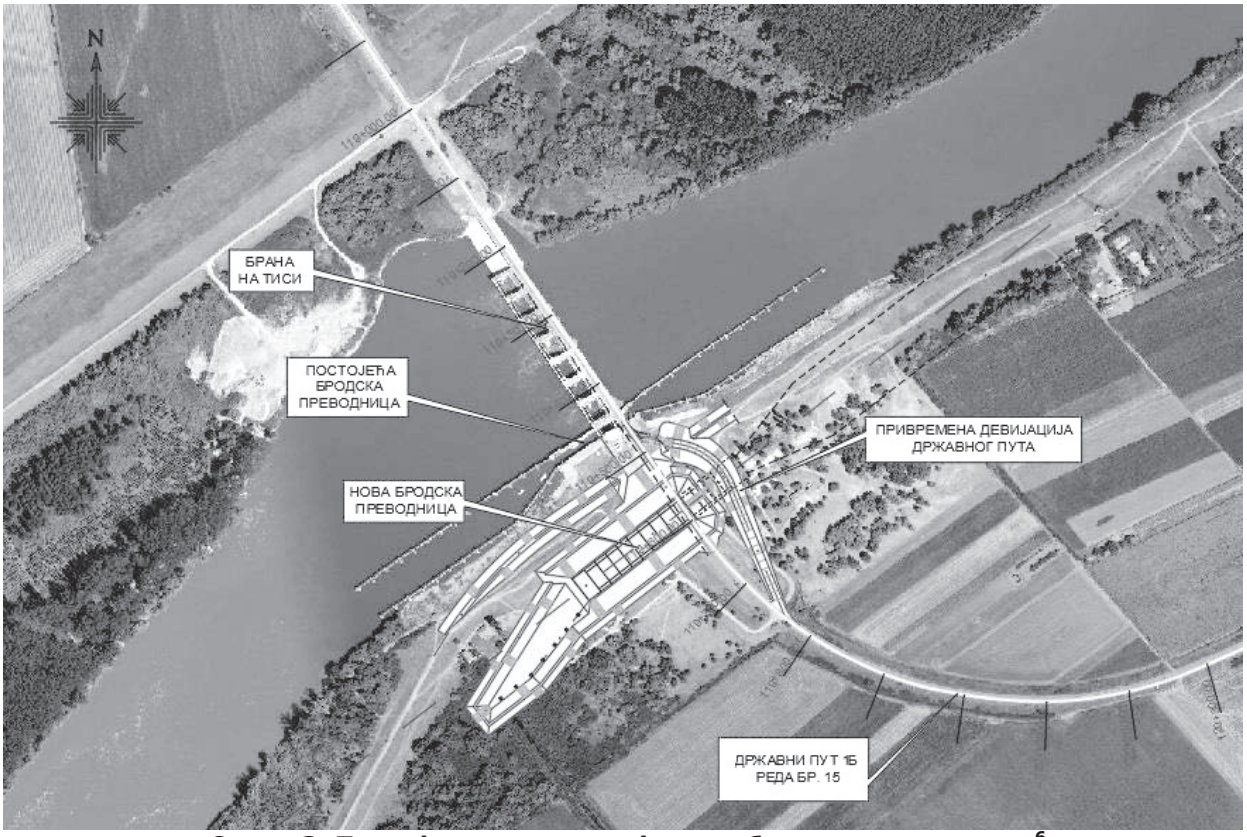

Слика 3. Прва фаза реализације нове бродске преводнице[6]

Друга фаза - У другој фази наставља се изградња конструкције бродске преводнице, завршава се ископ низводног прилазног канала ка бродској преводници и изградња предпристана и усмеравајућих грађевина, копа се узводни прилазни канал ка бродској преводници и граде предпристани и усмеравајуће грађевине.

У оквиру ове фазе изградиће се и сви објекти неопходни за безбедно функционисање нове бродске преводнице (командни торањ, резервоар за ППЗ, просторије за инсталације и др.) и уградити предвиђена машинска и електро-опрема. Током реализације прве и друге фазе део материјала из ископа биће искоришћен за изградњу насипа. Начин и место депоновања вишка материјала из ископа утврдити приликом израде пројектно-техничке документације.

[6] „Идејно решење за унапређење услова за превођење бродова у оквиру бране на Тиси", Енергопројект-Хидроинжењеринг а.д.

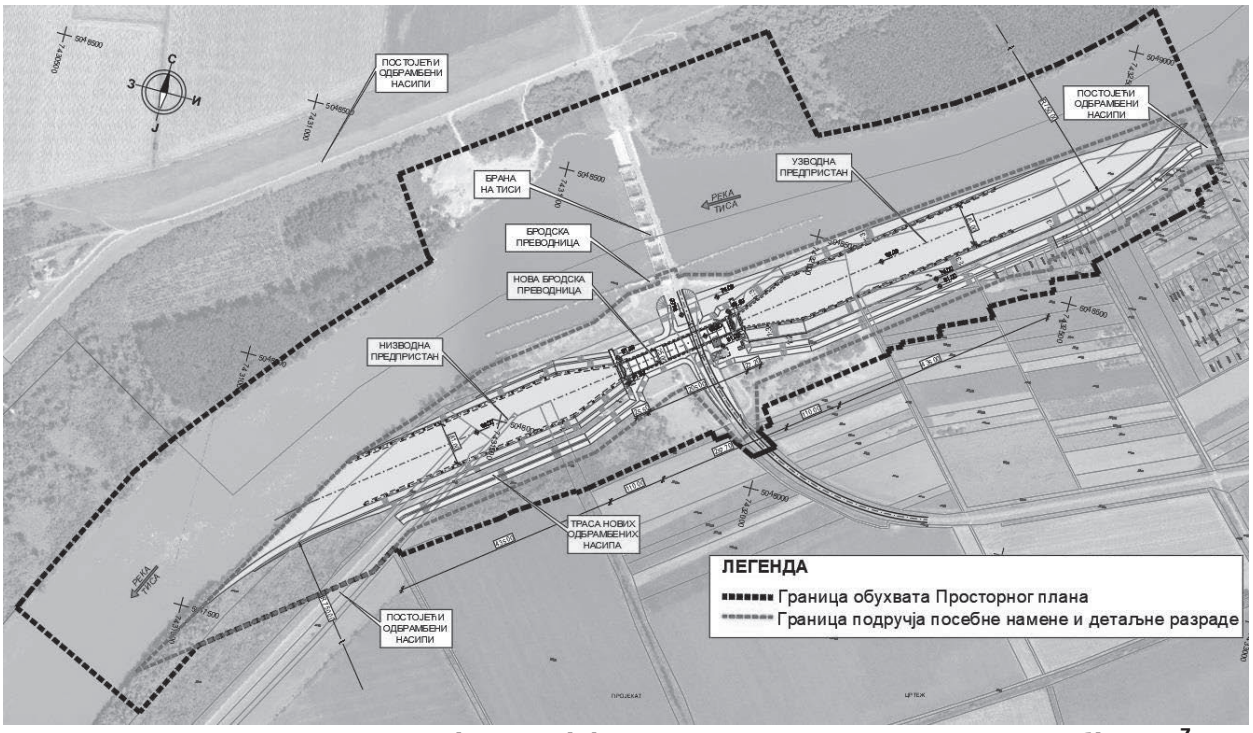

Слика 4. Прегледна ситуација постојећих и планираних вопривредних објеката[7]

Реализација пројекта нове бродске преводнице захтева експропријацију околног земљишта, измештање постојећих одбрамбених насипа на целој дужини будућих узводних и низводних прилазних канала ка бродској преводници, скраћивање канала у оквиру ХМС „Соколац" услед изградње прилазних канала ка бродској преводници и насипа са инспекционим стазама као и измештање црпне станице „Нови Бечеј", измештање далековода (постојећи стуб 110 kV далековода 142/2 ТС Бечеј-ТС Нови Бечеј се налази на локацији планираној за узводни прилазни канал ка бродској преводници), измештање постојећих оптичких каблова (који се налазе на локацији планираној за узводни прилазни канал ка бродској преводници).

Планским документом обезбеђују се и дефинишу услови за изградњу недостајуће саобраћајне инфраструктуре за потребе оријључења комплекса нове бродске преводнице на саобраћајну мрежу, електроенергетске инфраструктуре за потребе сигурног и квалитетног напајања електричном енергијом планиране бродске преводнице као и услови за изградњу недостајуће електронске комуникационе инфраструктуре за потребе корисника планираног подручја и водног објекта.

Просторним планом дефинишу се услови за унапређење и побољшање општих еколошких услова у заштићеним подручјима и на простору еколошких коридора.

Планом су сагледане ресурсне и просторне могућности, као и ограничења изградње водних објеката односно изградње нове бродске преводнице са прилазним каналима као и нове линије главног одбрамбеног насипа. Подручје обухвата Просторног плана чини подручје Посебне намене и подручје ван посебне намене - Подручје утицаја посебне намене. За Подручје посебне намене Просторним планом су дефинисана правила уређења и правила грађења.

Просторним планом утврђена је оптимална диспозиција нове бродске преводнице са прилазним каналима и главног одбрамбеног насипа, као и свих планираних припадајућих објеката у оквиру обухвата посебне намене, у складу са основним принципима одрживог просторног развоја.

[7] „Идејно решење за унапређење услова за превођење бродова у оквиру бране на Тиси", Енергопројект-Хидроинжењеринг а.д.

4. РЕГИОНАЛНИ ЗНАЧАЈ СИСТЕМА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ СА ОКРУЖЕЊЕМ

Река Тиса је највећа притока реке Дунав и међународна река, која протиче кроз четири државе (Украјина, Румунија, Мађарска, Србија), док се сливна површина простире и на подручје Словачке. Кроз Републику Србију Тиса протиче у дужини од 164 km. Услови за пловидбу нису најповољнији и она је углавном пловна од ушћа до Солнока (Szolnok). Географски положај Републике Србије обезбеђује природне предности за интезивни речни саобраћај, захваљујући њеним рекама и мрежи канала. Инфраструктурна мрежа унутрашњег воденог саобраћаја Републике Србије претрпела је недостатак одржавања у протеклих неколико деценија што је имало за последицу смањење унутрашњег и спољашњег воденог транспорта.

Ревитализација инфраструктурне мреже је један од приоритета Републике Србије и многе инвестиције од стране међународних финансијских институција се спроводе са циљем да подрже овај процес. Слив реке Тисе у Републици Србији захвата највећи део Бачке, као и делове Средњег и читав Северни Банат. Дакле, у ширем контексту сливно подручје заузима готово читаву северну половину АП Војводине, односно крајњи северни део Републике Србије. Подручје Просторног плана налази се у региону Војводине, и обухвата део Јужнобачког и Средњебанатског управног округа, односно делове територија општина Бечеј и Нови Бечеј. Највећи значај за саобраћајну доступност, интеграцију и трансгранично повезивање подручја Просторног плана има река Тиса и државни пут ИБ реда бр.15.

Изградњом нове бродске преводнице на реци Тиси омогућава се:
- двосмерни саобраћај као и истовремено превођење састава уобичајних за категорију водног пута VIb и нижих категорија водног пута;
- повећано коришћење реке Тисе за превоз великих количина робе између Републике Србије и Мађарске;
- уштеде у оперативним трошковима бродара услед краћег чекања на превођење састава;
- користи услед непостојања додатних трошкова загушења који би настали као резултат престанка рада преводнице и
- уштеде услед непреласка транспорта робе на алтернативне видове транспорта, пре свега на железнички транспорт.

Афирмацији реке Тисе као пловног пута и јачању функционалних веза са окружењем у великој мери доприноси и чињеница да је река Тиса притока реке Дунав, која представља део Европске водне магистрале између Северног и Црног мора. Река Тиса је на тај начин повезана са великим бројем европских пловних река и канала.

Интензивирању пловидбе, на реци Тиси, осим поменуте њене директне везе са реком Дунав, значајно може допринети и добра повезаност ове реке са већином осталих пловних путева у границама Републике Србије, а ту је нарочито важно истакнути непосредну везу реке Тисе са каналисаним Бегејом и пловним каналима у оквиру Хидросистема ДТД.

Реализацијом планских решења омогућиће се и већа искоришћеност луке „Сента”, али и отварање могућности за још једну луку ради боље искоришћености извозних капацитета компанија које послују у деловима Бачке и Баната који гравитирају ка реци Тиси.

Реализација пројекта нове бродске преводнице омогућиће просторно-функционалну интегрисаност и територијалну сарадње Републике Србије како са непосредним тако и са ширим европским и окружењем.

III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ

1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Израдом генералног пројекта и идејног решења сагледани су ресурси и просторне могућности и ограничења изградње планиране бродске преводнице са припадајућим објектима и прилазним каналима, измештање трасе насипа, као и уређења и заштите подручја, а уз обезбеђење услова за изградњу и планско коришћење простора. Извршен је избор оптималне варијанте на основу природних, техничких, технолошких, економских и функционалних услова. Анализом предложених варијанти одабрана је она која је најповољнија и најквалитетнија за реализацију.

Просторним планом су дефинисане површине за:
- реализацију бродске преводнице са припадајућим објектима,
- реализацију привременог насипа за измештање државног пута ІБ реда бр. 15,
- реализацију привременог моста за измештање државног пута ІБ реда бр. 15,
- реализацију привременог насипа и бетонске дијафрагме за заштиту темељне јаме,
- реализацију прилазних канала ка бродској преводници,
- реализацију насипа (главна одбрамбена линија реке Тисе),
- реализацију новог моста преко бродске преводнице,
- као и површина заштитног зеленила.

2. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ПРИРОДНЕ СИСТЕМЕ И РЕСУРСЕ, ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ

2.1. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

2.1.1. Вода и водно земљиште

Утицаји на површинске и подземне воде - у току реализације планиране бродске преводнице са пратећим објектима и прилазним каналима и главног одбрамбеног насипа у оквиру предвиђеног градилишта, имајући у виду намену и локацију објекта, посебну пажњу треба посветити заштити водних ресурса.

Негативни утицаји на површинске и подземне воде услед случајних - акцидeнталних цурења, или услед лоше организације посла, биће краткорочне и малог интензитета ограничене само на период изградње планираних објеката. Неопходно је пратити ниво подземних вода да не би дошло до потенцијалног загађења или нарушавања самог водног тела. Периодично, потребно је радити комплетну физичко-хемијску и микробиолошку анализу воде. Након реализације пројекта нове бродске преводнице могуће су акцидентне ситуације.

2.1.2. Пољопривредно земљиште

У оквиру обухвата плана тренутне површине које се користе у сврху њивске производње обухватају око 10,3 ha. Реализацијом планиране бродске преводнице са свим пратећим објектима и планираним насипом укупна површина под пољопривредним површинама биће смањена и износиће 3,58 ha.

Пољопривредне површине ће се након реализације пројекта нове бродске преводнице са прилазним каналима налазити у брањеном подручју и самим тим биће омогућено несметано коришћење у сврху пољопривредне производње.

2.2. ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ

2.2.1. Природна добра

Утицај изградње нове бродске преводнице са прилазним каналима на популације, станишта, екосистеме и коридоре који их повезују биће минималан јер ће заштита и минимизација утицаја бити обезбеђена спровођењем мера и активности на заштити и очувању природе, одрживом коришћењу природних ресурса и заштићених природних добара у обухвату Просторног плана.

У обухвату Просторног плана дефинисане су следеће мере заштите природних добара:

1. Садржаје и активности изградње бродске преводнице и коришћење бране, која укључује и просторну целину од значаја за очување биолошке разноврсности (међународни еколошки коридор реке Тисе и заштићено подручје ПП „Стара Тиса код Бисерног острва"), пројектовати у складу са Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС", бр.5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016). Уредбом о еколошкој Мрежи („Сл. гласник РС", бр. 102/10) и Просторним планом подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ", бр. 14/15).
2. Ради заштите еколошког интегритета предметног простора и околине:

- забрањено је отварање позајмишта, одлагање отпадног материјала и постављање било каквих привремених објеката/материјала за потребе радова на стаништима еколошког коридора Тисе које се налазе у природном или блиско-природном стању, на површинама регистрованих станишта строго заштићених и заштићених врста и других еколошких коридора које се налазе у широј околини, као и у зони непосредног хидролошког утицаја (200 m) на њих, у складу са ППППН мултифункционалног еколошког коридора Тисе;
- На простору ПП „Стара Тиса код Бисерног острва" забрањено је:
  a) вршити радове и активности који могу имати неповољан утицај на геоморфолошке, хидролошке и педолошке карактеристике, живи свет, животну средину, еколошки интегритет и естетска обележја предела;
  b) хемијско и физичко загађивање, отварање депонија, одлагање складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) и спровођење активности које представљају потенцијалну опасност за угрожавање квалитета животне средине;
  c) спровођење регулационих радова у обалском делу реке Тисе.

3. Планирати мере заштите и унапређења функционалности еколошког коридора реке Тисе:

- Техничка решења уређења обале и конструкције бродске преводнице, као и уређење приобалног појаса треба да омогући несметан пролаз копнених животиња (укључујући и крупну дивљач и ситне, слабо покретљиве врсте) уз обалу или по небрањеном делу плавног подручја са обе стране реке:
- обезбедити пролаз за крупне дивље животиње изнад нивоа средњег водостаја реке, чији је индекс слободног простора (висина помножена са ширином и дељена дужином пролаза) једнак или већи од 1.5 и унутрашњост покривена природном подлогом (иловача, земља и сл.), обезбедити што боље дневно осветљење пролаза, а смањити утицаје ноћног осветљавања околине улаза. Пролаз за крупну дивљач код преводнице могуће је изградити и са спољне стране одбрамбеног насипа, уз формирање зеленог коридора за усмеравање кретања дивљачи;
- обезбедити пролазе за ситне животиње са спољне стране насипа са обе стране, оптималних димензија 1,5 x 2 m (минималне димензије су 1 X 1.5 m). Ако се пролаз за крупну дивљач налази са спољне стране одбрамбеног насипа, нема потребе градити посебан пролаз за ситне животиње, само омогућити кретање слабо покретљивих врста преко пролаза за крупне животиње (избегавањем вертикалних препрека и вештачких површина, повезивањем пролаза са травним појасем);
- улазе за животиње повезати са вегетацијом обале реке, појасом високог зеленила (висина мин. 2 m) за крупну дивљач, а травним појасом и појасом ниских жбунастих врста (висина око 1 m) за ситну дивљач:

- Обезбедити неометану лонгитудиалну миграцију рибљих врста (дневне, дневно-ноћне и сезонске миграције) применом одговарајућих техничко-технолошких решења (рибље стазе, нпр. стаза са базенима и преградама, вештачки рукавац и сл.), којима ће се елиминисати препреке које ометају или спречавају миграцију риба. Потребно је одабрати решења која су се (према расположивој литератури и доступним најбољим искуствима из сличних биогеографских региона) показала као најпогоднија за савладавање миграторних препрека рибљим врстама које су типични представници средњег ципринидног региона водотокова. Обавеза проистиче из члана 80. Закона о заштити природе и члана 27. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Сл. гласник РС" бр. 128/14 и 95/18-др. закон).
- Спречити доспевање водоземаца и других ситних животиња на деоницу саобраћајнице која прелази Тису преко бране постављањем трајне вертикалне препреке глатке површине, горњег руба савијеног према коридору (ради спречавања прелаза животиња преко ове препреке) са обе стране бране, и то у целој ширини еколошког коридора, обухваћајући и насипе и до 50 m удаљености од одбрамбених насипа према околном простору, на тај начин да усмерава кретање ситних животиња према пролазима. По потреби (на основу резултата процене утицаја на животну средину) поставити и ограду за крупну дивљач који усмерава кретање животиња према пролазима:
- Код свих хидротехничких објеката који стварају баријеру за кретање животиња коритом или обалом (нпр. стрме вештачке површине) треба обезбедити техничка решења (нпр. храпаве површине) које обезбеђују безбедно кретање малим животињама унутар корита, односно омогућују излазак из корита.

4. Применити одговарајућа техничка решења којима се обезбеђује одрживо решење осветљења бране и преводнице (економски и еколошки аспекти) и смањење негативних утицаја ноћног осветљења на дивље врсте:

- ради заштите ваздушног и речног миграционог коридора изабрати моделе расвета и директно осветљење заштитом од расипања светлости према небу и према Тиси, односно према заштићеном подручју. Висину иостављања, међусобно растојање и усмереност светлосних тела одредити у складу са потребама заштите водне површине, небрањеног дела плавног подручја и обалног појаса од осветљења;
- применити светлосни спектар који мање утиче на ноћне животиње, у складу са осетљивошћу простора. Приметити двојно осветљење објеката: за трајно ноћно осветљење преводнице (када је ван функције) користити плави или зелени светлосни спектар који најмање утиче на ноћне врсте. По потреби размотрити и повремено осветљење појединачних просторних целина, уз употребу сензора (сензори не смеју бити активирани кретањем дивљачи по коридору).

5. Вршити континуирану заштиту дивљих врста током извођења радова:

- ако се земљани радови (копање рова, темеља и сл.) одвијају у периоду између 10. фебруара и 15. Октобра, планирати редован мониторинг свих ископа који су отворени дуже од једног дана. У случају да се констатује страдање водоземаца или других заштићених или строго заштићених животиња (ровчице, јежеви, корњаче, жабе и сл.) у рововима/рупама, неопходно је применити заштиту постављањем привремене ограде (ниске пластичне ограде и сл.) којом се спречава упадање ситних животиња у њих, или обезбедити рампе за излаз животиње (летве, даске и други предмети храпаве површине под углом мањим од 45^0 које омогућују излазак животиња из рова/рупа);
- сечу стабала са дупљама која представљају место гнежђења птица или служе за хибернацију слепих мишева вршити у периоду од 1. августа до 1. новембра.
- током извођења радова на предметној деоници реке, уколико се пронађе строго заштићена и заштићена биљна или животињска врста, одмах обавестити Покрајински завод за заштиту природе;
- поштовати забрану извођења радова током дела јуна месеца, у периоду рођења тиског цвета *(Palingenia longicouda).*

6. Поштовати мере обнове приобалне вегетације током извођења радова реконструкције и доградње постојеће или градње нове бродске преводнице:

- Због еколошког значаја (очување проходности еколошког коридора), план озелењавања треба да буде саставни део пројекта који се спроводи паралелно са предметним радовима на изградњи;

- Постојећу природну вегетацију унутар граница еколошког коридора обновити у највећој мери најприближније првобитном стању;
- Успостављањем континуитета зелених површина чија структура подржава функције еколошког коридора. Уређењем континуираног појаса вишеспратног заштитног зеленила, обезбедити травни појас минималне ширине 5m, а ако теренски услови дозвољавају, засадити и дрворед аутохтоних врба и топола;
- Код планирања високог зеленила у зони утицаја еколошког коридор!* (удаљеност од 500m) забрањена је садња инвазивних врста.
- Приликом и увођења грађевинских и земљаних радова на изградњи, материјал и земљу привремено депоновати на за то планирано место, при чему је неопходно спречити доспевање материјала и земље у Тису. Земљу користити за ревитализацију деградираних површина.

7. Применити мере заштите животне средине:

- У складу са чланом 97. Закона о водама („Сл. гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон), ради заштите квалитета вода забрањено је остављање у кориту за велику воду природних и вештачких водотока, као и на другом земљишту, материјала који могу загадити воде;
- Отпад настао услед изградње, коришћења и одржавања мора да буде привремено складиштен на прописан начин до његовог коначног збрињавања, а у складу са чланом 3. Закона о управљању отпадом према коме се управљање отпадом врши на начин којим се обезбеђује контрола и примена мера смањења: а) загађења вода, ваздуха и земљишта, б) опасности по биљни и животињски свет; в) опасности од настајања удеса, експлозија или пожара; г) негативних утицаја на пределе и природна добра посебних вредности; д) нивоа буке и непријатних мириса.

8. Пројектном документацијом неопходно је предвидети и одговарајуће техничке и друге мере и поступке у случају евентуалних акцидентних ситуација.
9. Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.
10. Инфраструктурна решења усагласити са свим актуелним прописима, како би се обезбедила и заштита земљишта, воде и ваздуха.
11. Особе задужене за извођење радова на терену морају бити упознате са мерама заштите дивљих врста, као и са конкретним мерама које треба да се примењују током радова.

2.2.2. Културно наслеђе

Утицај изградње нове бродске преводнице у оквиру бране на Тиси на непокретна културна добра биће минималан, с обзиром да у границама обухвата Просторног плана нема заштићених непокретних културних добара.

У непосредној близини обухвата Просторног плана налази се добро које ужива претходну заштиту: археолошки локалитет „Борђош". С обзиром да ће се радови вршити у непосредној близини наведеног археолошког локалитета, приликом извођења земљаних радова обавезан је стални археолошки надзор, уз могућности спровођења заштитног археолошког ископавања. Обавезно је слојевито уклањање земљишта због постојања могућности девастације неистражених делова локалитета.

Инвеститор је обавезан да најмање 15 дана пре почетка земљаних ископа и грађевинских радова обавести надлежну установу заштите споменика културе.

Ако се приликом земљаних радова открију непокретни и покретни археолошки налази, инвеститор је у обавези да без одлагања прекине радове, обавести надлежну установу заштите споменика културе, предузме мере заштите да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен и да омогући стручној служби да обави археолошка истраживања и документовање на површини са откривеним непокретним и покретним културним добрима.

2.3. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ

2.3.1. Мере у току изградње појединачних објеката

Изградња објеката и извођење радова, односно уређење простора, у обухвату посебне намене може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградирање животне средине. Такође, коришћење планираних садржаја мора се одвијати на такав начин да се максимално умање потенцијални негативни утицаји на природне вредности, ваздух, воду и земљиште, на становништво и свеукупне услове живота у непосредном окружењу.

Током извођења радова на припреми терена и изградњи објеката потребно је планирати и применити следеће мере заштите:
- вршити редовно квашење запрашених површина и спречити расипање грађевинског материјала током транспорта;
- утврдити обавезу санације земљишта, у случају изливања уља и горива током рада грађевинских машина и механизације;
- отпадни материјал који настане у процесу изградње (комунални отпад, грађевински материјал и метални отпад, пластика, папир, старе гуме и сл.) прописно сакупити, разврстати и одложити на за то предвиђену и одобрену локацију;
- материјал из ископа одвозити на унапред дефинисану локацију, за коју је прибављена сагласност надлежног органа; транспорт ископаног материјала вршити возилима која поседују прописане кошеве и систем заштите од просипања материјала;
- применити опште и посебне санитарне мере и услове предвиђене законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора, као и прибављене услове/сагласности надлежних органа и организација;
- све послове радити у складу са условима Покрајинског завода за заштиту природе;
- у оквиру предвиђеног градилишта, имајући у виду намену и локацију објекта, посебну пажњу потребно је посветити заштити водних ресурса. Без обзира на опцију, објекат ће утицати на водне ресурсе. Утицај услед случајних - акцидeнталних цурења, или услед лоше организације посла, биће краткорочне и малог интензитета ограничена само на период изградње.

2.3.2. Мере заштите природних ресурса и створених вредности

<u>Услови и мере заштите ваздуха</u>

Заштиту ваздуха обезбедити доследним спровођењем Закона о заштити ваздуха и пратећих подзаконских аката, нарочито у погледу мера превенције и санације евентуалних емисија загађујућих материја у ваздух и непријатних мириса.

По потреби вршити контролу прекорачења граничне вредности PM_{10} фракције суспендованих честица у ваздуху, које се прекорачују због подизања прашине проузроковане посипањем паркинга и осталих саобраћајних површина песком и сољу у зимском периоду.

Смернице и мере заштите ваздуха у границама обухвата Просторног плана односе се на следеће:
- заштиту ваздуха од загађивања спроводити као интегрални део мониторинга квалитета ваздуха општине Нови Бечеј;
- применити техничке мере у циљу смањења емисије испарљивих једињења из складишних и других објеката у складу са Законом о заштити ваздуха;
- предузети адекватне мере херметизације на местима потенцијалног ризика од емисије загађујућих материја у спољашњу средину, као и пречишћавање евентуалних продуката емисије, а у складу са Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање и Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања;

- примењивати мере којима се спречава расипање и развејавање честица при манипулацији расутим теретима;
- обезбедити доступност резултата испитивања и праћења стања квалитета ваздуха;
- очување и унапређење постојећих појасева заштитног зеленила и прилагођавање функцији заштите од аерозагађења пројектом пејзажног уређења, уз коришћење претежно аутохтоних врста, уклопљених у амбијент и предео;
- озелењавање свих површина у функцији саобраћаја;
- подстицање коришћења еколошки прихватљивијих енергената, обновљивих извора енергије и увођење енергетске ефикасности.

Услови и мере при управљању отпадним водама

Смернице и мере управљања отпадним водама у границама Просторног плана:
- чисте атмосферске воде са условно незагађених, кровних и некомуникационих површина прикупити системом ригола и евакуисати без претходног третмана у околне зелене површине или путне јарке;
- загађене зауљене атмосферске воде са саобраћајних, манипулативних површина, оперативних платои као и воде од прања и од одржавања тих површина, пре испуштања у реципијент, морају се прикупити посебним системом интерне канализационе мреже и спровести на третман у таложник за уклањање механичких нечистоћа и сепаратор за уклањање нафте и њених деривата, до нивоа чистоће да ефлуент на испусту у реципијент буде у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање;
- санитарно-фекалне отпадне воде, из санитарних чворова свих постојећих и планираних објеката, преко затвореног интерног канализационог система, се одводе на планирано постројење за пречишћавање отпадних вода; после пречишћавања, ефлуент на испусту у реку Тису, као реципијент, мора да испуњава услове прописане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање;
- контролу и испитивање квалитета отпадних вода врши овлашћена институција (правно лице), односно акредитована лабораторија, у складу са Законом о водама;
- забрањено је свако случајно или намерно, директно и индиректно загађивање вода реке Тису и свих водених површина у границама Просторног плана;
- строго је забрањено свако неконтролисано одлагање свих врста и категорија неопасног и опасног отпада, ван локација за ту намену на планском подручју;
- забрањено је загађивање земљишта и подземних вода, како у обухвату границе Просторног плана тако и у контактним зонама (подземне воде просторне целине);
- при извођењу свих радова на реализацији пројеката, обавезне су мере техничке и еколошке заштите од загађивања вода реке Тиса, осталих површинских, подземних вода и земљишта;
- у случају хаваријског изливања, просипања опасних и штетних материја у комплексу или акваторији Тисе и прилазних канала, обавезна је хитна санација угроженог терена или локације, спровести одговор на удес, у складу са планом заштите од удеса
- Неопходно пратити ниво подземних вода да не би дошло до потенцијалног загађења или нарушавања самог водног тела. Периодично, потребно је радити комплетну физичко-хемијску и микробиолошку анализу воде.

Услови и мере заштите земљишта

Услови и мере заштите земљишта су:
- примењивати биоразградиве материјале у зимском периоду за одржавање саобраћајних површина;
- примењивати мере којима се спречава расипање и развејавање прашкастих материја и отпада по околини, приликом манипулисања или привременог чувања;
- у случају изливања опасних материја, загађени слој земљишта одмах отклонити те спровести даље мере санације начињене штете.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Обавезно је спроводити техничке

мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у воду и земљиште, пратити утицај на квалитет воде и земљишта, као и спроводити друге мере заштите у складу са законским и подзаконским актима.

Мере заштите земљишта од загађивања и деградације:
- неопходно је успоставити мониторинг квалитета земљишта, у складу са Уредбом о системском праћењу стања и квалитета земљишта;
- реализација планираних пројеката, објеката, пратећих садржаја и инфраструктуре се мора спровести у складу са прописаним урбанистичким параметрима, правилима уређења и правилима грађења и еколошким условима и мерама;
- у случају да се планираним активностима у границама Просторног плана, утиче на загађивање замљишта, носилац пројекта/оператер појединачних пројеката у обавези је да изради извештај о стању земљишта који мора бити израђен од стране стручне организације, акредитоване за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду; носилац пројекта који деградира животну средину дужан је да изврши ремедијацију или санацију деградиране животне средине, у складу са пројектима санације и ремедијације на које ресорно Министарство даје сагласност;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач или његов правни следбеник, обавезан је да отклони узрок загађења и последице директног или индиректног загађења животне средине и сноси укупне трошкове, који укључују трошкове ризика по животну средину и трошкове уклањања штете нанете животној средини.

Услови и мере заштите при управљању отпадом

Грађевинско-техничким решењима у свим сегментима управљања отпадом обезбедити заштиту од акцидентног расипања, пожара и сл. За привремено одлагање отпада, који се не може искористити као секундарна сировина, планирати одговарајуће посуде/уређаје до отпремања на крајње одлагање на законски прописан начин.

Основни концепт управљања отпадним материјама односи се на:
- адекватно управљати комуналним и осталим врстама отпада који настане на простору у обухвату Просторног плана, у складу са Законом о управљању отпадом, локалним и регионалним планом управљања отпадом за регион, као и у складу са условима надлежне комуналне службе;
- примену општих и посебних санитарних мера, предвиђене законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора.

Грађевински отпад (вишак земље, остали геолошки и грађевински отпад) ће се генерисати при уређењу обале, обалоутврде и локација планираних лучких пројеката, објеката и пратећих садржаја, односно у фази уређивања локације, изградње објеката, инфраструктуре, инсталација, монтирања опреме. Управљање грађевинским отпадом мора бити у складу са Одлуком о одређивању локације за складиштење, третман и одлагање инертног, грађевинског отпада.

Комунални отпад настајаће на локацијама постојећих и планираних пројеката као последица боравка запослених. Управљање комуналним отпадом мора се обављати контролисано, према дефинисаној динамици, преко надлежног комуналног предузећа општине Нови Бечеј.

Опасан отпад, који може настати на планском подручју, одлагати и привремено складиштити у специјалним херметички затвореним некорозивним судовима, који се налазе на месту предвиђеном за одлагање опасног отпада до предаје оператеру који поседује дозволу за управљање овом врстом отпада, уз документ о кретању отпада.

Управљање **бродским отпадом** је дефинисано Законом о пловидби и лукама на унутрашњим водама, Законом о водама, као и Законом о управљању отпадом. Такође, поступање са бродским отпадом мора бити усклађено и са релевантним међународним конвенцијама, споразумима и програмима из ове области.

Управљање отпадом спроводи се по прописаним условима и мерама поступања са отпадом у оквиру система сакупљања, транспорта, третмана и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима.

Услови и мере заштите од буке и вибрација

Смернице и мере заштите од буке и вибрација у границама планског документа односе се на следеће:
- сви пројекти, односно делатности генератори буке, су у обавези да примењују мере техничке заштите од буке;
- при извођењу радова на подручју Просторног плана, односно свако градилиште мора бити обезбеђено тако да се смање и ублаже, појаве, трајање и утицаји буке (за случај интензивних радова и ангажовање тешке механизације у дужем временском периоду треба поставити заштитне баријере за смањење негативних утицаја интензитета буке);
- мерење буке врше акредитоване институције, у складу са важећом законском регулативом;
- извори буке морају поседовати исправе са подацима о нивоу буке при прописаним условима коришћења и одржавања као и упутствима о мерама за заштиту од буке (атест, произвођачка спецификација, стручни налаз о мерењу нивоа буке);
- носиоци пројеката, генератори буке, обавезни су да спроведу услове и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити (у поступку процене утицаја пројеката на животну средину вреднују се могући непосредни и посредни штетни ефекти буке на животну средину и здравље становништва и утврђују се услови и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити);
- носиоци пројеката, генератори буке, обавезни су да спроведу мере заштите од буке у складу са законом којим се уређује интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине, као услов за рад постројења и активности за које се издаје интегрисана дозвола;
- обавезне су мере заштите од прекомерне буке применом антизвучних баријера (природних - зелених баријера и појасева, вештачких баријера) уз мониторинг и контролу стања;
- обавезно је подизање заштиних баријера (вештачких и/или природних) према угроженим зонама и појединачним локацијама;
- планирати пејзажно обликовање и уређење линеарног, заштитног зеленила (обостраног) у зони саобраћајница, избором аутохтоних врста – избор врста за заштитно зеленило мора бити прилагођен зонским и локацијским условима, у складу са пејзажним и еколошко-биолошким захтевима;
- озелењавање паркинг простора вршити линеарном садњом – избор садног материјала засновати на аутохтоним, декоративним брзорастућим врстама.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган може прописати обавезу израде Студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину, Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, као и Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину.

2.3.3. Мере заштите живота и здравља људи

Приоритетну меру у циљу заштите живота и здравља људи у границама обухвата Просторног плана представља одрживо управљање природним вредностима и заштитом животне средине.

Мере заштите живота и здравља сваког појединца проистичу из Закона о здравственој заштити.

У циљу одговарајуће друштвене бриге о здрављу становништва, дефинисано је да се на нивоу републичких програма у области заштите здравља од загађене животне средине дефинишу мере заштите и превентиве од:
- штетних утицаја проузрокованих опасним материјама у ваздуху, води и земљишту,
- одлагања отпадних материја,
- опасних хемикалијама,
- извора јонизујућих и нејонизујућих зрачења,
- буке и вибрација.

Осим редовних мера за заштиту живота и здравља људи, дефинисаних овим Законом, на територији Републике и јединице локалне самоуправе неопходно је дефинисати и мере заштите у случају ванредних ситуација и пожара.

Адекватна имплементација планских решења у области заштите животне средине, пре свега, препоруке и обавеза израде студија процена утицаја пројеката на животну средину, студија утицаја на здравље људи и др. и стратешких процена планова на животну средину, као и успостављање мониторинга параметара животне средине и инспекцијски надзор имају важну улогу у очувању квалитета живота и здравља људи на подручју Просторног плана.

Одрживо управљање животном средином је кључни фактор у сузбијању бројних болести чији су директни изазивачи фактори животне средине, пре свега антропогени утицаји и њихово синергијско дејство са природним, као и њихови међусобни утицаји.

Утицаји животне средине на здравље људи су велики и представљају последичну реакцију, те је становништво у ширем обухвату Просторног плана свакодневно изложено низу физичких, хемијских и биолошких агенаса, природног и антропогеног порекла.

Стратегија управљања ризиком у циљу смањења изложености негативним ефектима на људско здравље у току санације седиментног материјала подразумева административну контролу, техничке мере и мере личне заштите.

Административна контрола и техничке мере: спроводи се у складу са националним законодавством, Закон о безбедности и здрављу на раду, Уредба о безбедности и здрављу на раду на привременим или покретним градилиштима и сви остали релевантни национални здравствени и безбедносни прописи и законодавство ЕУ (Директиве 92/57/ЕЕС и 89/391/ЕЕС).

Мере за безбедност и заштиту здравља на градилишту, према Уредби сврстане су у две групе (Прилог 4. Уредбе):
а. општи захтеви за безбедан и здрав рад на градилиштима (опште мере);
б. специфични захтеви за радна места на градилиштима (посебне мере).

Све мере морају бити предвиђене и дефинисане Планом превентивних мера који израђује Координатор за безбедност и здравље на раду за пројектовање (морају се предвидети у фази пројектовања) и Координатор за безбедност и здравље на раду за извођење, уколико их није израдио послодавац (мере које су оперативног карактера, односно које се односе на сам рад и технолошки поступак рада – грађења; дакле, уређење градилишта и специфичне мере за безбедан и здрав рад на градилишту). У случају било каквих измена у условима рада, које могу утицати на безбедност, па самим тим и на мере за безбедност, те промене се морају унети и у План превентивних мера, односно, морају се изменити или допунити и превентивне мере.

План превентивних мера треба да садржи све податке који утичу на безбедност и здравље радника који обављају грађевинске радове, опште и специфичне мере за безбедан рад, а специфичне мере су, за грађевинске радове, дате у посебним правилницима, на које се позива Закон о безбедности и здрављу на раду. То су: Правилник о заштити на раду при извођењу грађевинских радова, Правилник о садржају елабората о уређењу градилишта и други правилници који дефинишу правила струке у одређеним ситуацијама, па самим тим и превентивне мере.

Мере личне заштите: Правилником о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу средстава и опреме за личну заштиту на раду, прописани су минимални захтеви које је послодавац дужан да испуни у обезбеђивању примене превентивних мера при коришћењу средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Средства и опрема за личну заштиту на раду јесу сва средства и опрема које запослени носи, држи или на било који други начин користи на раду, са циљем да га заштити од једне или више истовремено насталих опасности и/или штетности, односно да отклони или смањи ризик од настанка повреда и оштећења здравља.

2.4. ЗАШТИТА ОД ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ АКЦИДЕНАТА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

2.4.1. Заштита од техничко-технолошких акцидената, елементарних непогода и акцидентних ситуација

Заштита од елементарних непогода подразумева планирање простора у односу на могуће природне и друге појаве које могу да угрозе здравље и животе људи или да проузрокују штету већег обима на простору за који се План ради, као и прописивање мера заштите за спречавање елементарних непогода или ублажавање њиховог дејства. Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама утврђују се конкретне мере и активности у циљу спречавања и ублажавања последица од катастрофа, кроз План смањења ризика катастрофа и План заштите и спасавања.

Мере заштите од *земљотреса* подразумевају правилан избор локације за градњу објеката, примену одговарајућег грађевинског материјала, начин изградње, спратност објеката и др., као и строго поштовање и примена важећих грађевинско техничких прописа за изградњу објеката на сеизмичком подручју (на посматраном подручју за земљотрес јачине VII-VIII степен макросеизмичког интензитета према MCS). Применом принципа асеизмичког пројектовања објеката, односно применом сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи на сеизмичким подручјима, обезбеђује се одговарајући степен заштите људи, минимална оштећења грађевинских конструкција и континуитет у раду објеката од виталног значаја у периоду након земљотреса.

У погледу мера заштите од *пожара*, у фази пројектовања и изградње објеката са свим припадајућим инсталацијама, опремом и уређајима, потребно је применити мере заштите од пожара утврђене важећим законима, техничким прописима, стандардима и другим актима којима је уређена област заштите од пожара. Такође, неопходно је да надлежни орган у процедури издавања локацијских услова, за објекте који су обухваћени Планом, прибави посебне услове у погледу мера заштите од пожара и експлозија од Министарства унутрашњих послова (Одељења у саставу Сектора за ванредне ситуације).

На новој бродској преводници предвиђен је стабилни систем за гашење пожара, водом под притиском или пеном (према потреби). Управљање системом помоћу противпожарне централе (ППЦ), а предвиђено максимално време гашења пожара износило би око 60 минута. За чување воде за гашење пожара предвиђен је резервоар запремине 1000 m^3, док се концентрат пене чува у резервоару капацитета 10 t. Како би се минимизирала опасност од пожара, на посматраном простору се планира постављање Система за дојаву пожара који би континуирано вршио надзор пожарних параметара, односно физичких феномена који су индикација настанка пожара и имао за циљ да открије пожар у његовим раним фазама.

Заштита објеката од *атмосферског пражњења* обезбедиће се извођењем громобранске инсталације, у складу са одговарајућом законском регулативом.

Заштита од *града* се обезбеђује противградним (лансирним) станицама, са којих се током сезоне одбране од града испаљују противградне ракете. Изградња нових и реконструкција старих објеката на одстојању мањем од 500 m од лансирних станица Центра за одбрану од града могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења РХМЗ. Према подацима добијеним од РХМЗ у обухвату Просторног плана се не налази ни једна лансирна станица са припадајућом заштитном зоном (500 m), те у овом смислу нема ограничења за изградњу.

Преовлађујући *ветрови* на овом простору дувају из југоисточног правца (кошава). Основне мере заштите од ветра су дендролошке мере. Смањење ризика и штете од јаких ветрова остварује се подизањем ветрозаштитног зеленила одговарајућих ширина, густина и врста дрвећа, попречно на правац дувања ветра, уз саобраћајнице, канале и као заштита пољопривредног земљишта.

2.4.2. Заштита од акцидентних ситуација

Заштита простора од ванредних ситуација врши се у складу са одредбама Националне стратегије заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама и других подзаконских аката.

Концепција планирања и заштите простора од елементарних непогода и технолошких удеса, базира се на смањењу ризика по људско здравље и животе, природне и створене вредности, као и на санацији простора који су евидентно угрожени овим појавама.

Усаглашавање националне законске регулативе са међународном, јачање институционалних капацитета за примену законских обавеза, сектора за рану најаву и одбрану, као и формирање јединствене базе о угроженим просторима, потенцијално угроженим просторима, постојећим и планираним објектима одбране, пружа основу за планирање намене простора и његовог савременог концепта развоја у складу са природним условима и ограничењима.

На основу увида у Регистар севесо постројења, на подручју Просторног плана се не налазе севесо постројења нижег реда и нити вишег реда, која би својим радом могла да угрозе квалитет животне средине на посматраном подручју. У складу са важећом законском регулативом, овим Просторним планом се дају активности и мере које треба предузети у циљу спречавања и ограничавања утицаја који могу настати у случају акцидентних ситуација.

Постројења у којима се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (у даљем тексту: севесо постројења), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, на основу чега се одређује обавеза израде Политике превенције удеса или Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, у зависности од количина опасних материја којима се врше те активности. Такође, Правилником о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа који израђује оператер севесо постројења односно комплекса прописује се листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја.

Локална самоуправа је у обавези да, на основу планова заштите од удеса оператера, који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама. Повредиви објекти јесу они који се налазе на 1000 метара од граница севесо постројења.

2.4.3. Заштита, коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље

За простор који је предмет израде Просторног плана **нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље** које прописује надлежни орган.

У случају непосредне ратне опасности и у рату, све мере цивилне заштите (заштита људи и материјалних добара, померање становништва, збрињавање становништва и др.) спроводиће се у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама и прописима који регулишу ову област.

У евиденцији Центра за разминирање, у границама Просторног плана, не воде се површине као системски загађене неексплодираним убојним средствима, односно, нису загађене минама (минским пољима) и касетном муницијом.

Центар за разминирање у границама Просторног плана не искључује могућност присуства експлозивних остатака рата (ЕОР), услед чињенице да база података није потпуна, те да се континуираним процесом допуњује сазнањем нових чињеница о постојању ЕОР, и услед непотпуних података о прецизним локацијама на којима је дејствовано током НАТО бомбардовања.

Скреће се пажња на опрезност приликом извођења земљаних радова, полазећи од чињенице да су се на територији Републике Србије током два Светска рата одвијали оружани сукоби различитих интензитета.

Према Правилнику о заштити на раду, при извођењу грађевинских радова, када се земљани радови изводе на старим ратним поприштима, пре почетка радова проверава се постојање неексплодираних пројектила и других опасних предмета и материја.

Центар за разминирање израђује пројекте за разминирање и издаје уверења да је одређена површина очишћена и безбедна за даљу употребу у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљањем ванредним ситуацијама, Уредбом о заштити од неексплодираних убојних средстава и Међународним стандардима за противминско деловање. Стога, Центар за разминирање врши израду пројекта за разминирање/чишћење одређене локације и врши послове контроле квалитета радова које спроводи извођач радова, а кога изабере наручилац, односно инвеститор радова разминирања. Након реализације пројекта за разминирање, Центар издаје Уверење о очишћености и предаје очишћену површину кориснику на даљу употребу.

Члановима 113. и 114. Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама дефинисан је појам прекршаја за физичко и правно лице, као и прекршајне казне, односно предвиђена је обавеза да се казни лице које о откривеном ЕОР не обавести најближу полицијску станицу или оперативни центра 112, не обележи видљивим знаком или не обезбеди место где се налазе ЕОР док не дођу овлашћена лица.

2. УТИЦАЈ НА ФУНКЦИОНИСАЊЕ НАСЕЉА

2.1. ДЕМОГРАФСКО-СОЦИЈАЛНИ И ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ

У погледу развоја и повећања популације у насељима који се налазе у непосредној близини бране на Тиси, односно насеља Бечеј и Нови Бечеј, неопходно је примењивати државне и локалне мере демографских политика са циљем задржавања становништва и подстицајима за повећање наталитета у комбинацији са адекватним мерама за економски развој подручја (напр. већа могућност запошљавања локалног становништва, едукација локалног становништва са циљем бољег коришћења природних ресурса и др.).

Даљи развој мреже насеља ближе се утврђује просторним плановима јединица локалне самоуправе Бечеј и Нови Бечеј.

Развој мреже јавних служби заснива се на постојећој мрежи објеката јавних служби, очекиваним демографским променама и на развоју насељских функција. У том контексту једно од основних планских опредељења је побољшање доступности и квалитета услуга који су прилагођени потребама корисника (интегрисано пружање услуга здравствене и социјалне заштите, организовање мобилних служби, и др.) Просторним плановима јединица локалне самоуправе Бечеј и Нови Бечеј ближе се утврђује развој мреже објеката и услуга јавних служби за сва насеља која се налазе на у непосредној околини бране на Тиси.

Пошто је локација преводнице и градилишта ван насељених места Бечеј и Нови Бечеј, осим интензивирања друмског саобраћаја, не очекује се никакав непосредан утицај у току извођења радова на изградњи нове преводнице.

Очекује се позитиван утицај након пуштања нове бродске преводнице у рад у погледу бржег и ефикаснијег превођења пловила на реци Тиси. Поред тога нова бродска преводница ће довести до веће сигурности у раду и умањењу могућности појаве нежељених удесних ситуација које би могле имати негативне утицаје на становништво, привредне активности и животну средину.

Повећањем категорије пловног пута реке Тисе створиће се услови за веће коришћење реке Тисе у смислу превоза великих количина робе што би допринело већој робној размени између Републике Србије и Мађарске. Такође, омогућиће се већа искоришћеност Луке Сента, али и отварање могућности за изградњу још једне луке на српском делу Потисја, како би се боље искористили постојећи извозни капацитети компанија која послују у деловима Бачке и Баната који гравитирају ка Тиси.

Предложено решење нове бродске преводнице усмерено је ка максималној искоришћености ресурса и капацитета, уз превазилажење постојећих ограничења у простору, унапређење фактичког стања и усклађивања државног и локалног интереса. Реализацијом нове бродске преводнице на реци Тиси створиће се услови за непосредни подстицај за привредни развој подручја које ће утицати на подизање инвестиционе привлачности окружења.

Реализација пројекта нове бродске преводнице омогућиће дугорочни одрживи просторни развој, рационалнију организацију и ефикасније уређење простора, и остваривање социјалне, економске и територијалне кохезије простора АП Војводине односно Републике Србије.

3. ОДНОС ПРЕМА ДРУГИМ ТЕХНИЧКИМ СИСТЕМИМА

3.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Приступањем Републике Србије Европском споразуму о водним путевима од међународног значаја (AGN[8]) река Тиса у читавој својој дужини унутар Републике Србије,од 164 km, постаје река од међународног значаја. Постојећа преводница на Брани на Тиси представља уско грло у пловидби и смањује категорију пловног пута узводно од преводнице. Тренутне димензије преводнице омогућавају да се истовремено преводи искључиво једно пловило максималне дужине 85 m и ширине 12 m, што проузрокује огромне губитке времена и новца за бродаре.

[8] AGN (Permanent International Association of Navigation Congresses (– Европски споразум о унутрашњим пловним путевима од међународног значаја дефинише пловни пут реке Тисе категорије E са ознаком E 80-01

ТЕХНИЧКО РЕШЕЊЕ ЗА НОВУ БРОДСКУ ПРЕВОДНИЦЕ

Основни захтев програмског и пројектног задатка је изградња нове бродске преводнице у склопу бране на Тиси чиме би се омогућило превођење састава уобичајених за VIb категорију пловног пута. Категорија пловног пута VIb захтева испуњеност услова за пловидбу потискиваних састава формата 2+2 (по две потиснице у два реда) укупне дужине 185-195 m и укупне ширине 22,8 m са дубином газа од 2,5-4,5 m, чија укупна носивост износи 6 400 - 12 000 t.

Нова бродска преводница у левој обали, у профилу постојеће бране на Тиси, која је релативно паралелна са постојећом бродском преводницом пројектована је тако да омогући превођење меродавног састава уобичајеног за категорију пловног пута VIb.

Придржавајући се претходно дефинисаних услова да бродска преводница одговара пловном путу категорије VIb, висина светлог отвора моста мора бити најмање 7 m. Стога за усвојени највиши пловни ниво од 79,0 mnm кота доње ивице конструкције моста мора да буде изнад 86,0 mnm.

Положај нове бродске преводнице у односу на постојећу одређен је из услова да уздужни нагиб привремене саобраћајнице, којом ће се обезбедити несметан друмски саобраћај током извођења радова, не буде већи од 5%.

Овакво решење бродске преводнице на левој обали захтева експропријацију пољопривредног земљишта, измештање постојећих одбрамбених насипа на целој дужини будућих узводних и низводних прилазних канала и измештање далековода.

Начин пуњења /пражњења преводнице

Усвојене су димензије коморе бродске преводнице у основи, које износе 205,0 x 25,0m, док је дно коморе постављено на коту 66,0 mnm.

Конструкција коморе бродске преводнице састоји се од плоче и зидова. Попречни пресек коморе бродске преводнице је предвиђен као полурамовска конструкција са плочом дебљине 5 m. Дебљина зидова је променљива од 4 m при дну до 1 m у круни. Зидови сеграде од дна коморе које се налази на коти 66 mnm до коте 81 mnm.

Поред коморе бродска преводница састоји се и од горње (узводне) глава и доње (низводне) глава бродске преводнице. На обе главе су као органи за отварање /затварање коморе предвиђена двокрилна врата. Висина једног крила врата износи 12,7 m, а његова ширина 14,2 m. Маса крила је око 115 t. За погон крила врата користе се погонски системи на електрични погон снаге 25 kW.

Хидраулички систем пуњења и пражњења коморе бродске преводнице предвиђа чеони систем пуњења и пражњења кроз отворе у капијама („клинкете“). Предвиђено је да капије на горњој и доњој глави буду снабдевене са по 8 отвора димензија b × h = 2,0 × 0,8 m, а сваки отвор са по једним табластим затварачем. Овај систем пуњења захтева изградњу система за умирење енергије воде низводно од узводне главе преводнице.

На горњој и доњој глави су предвиђене погонске просторије, с тим да су на горњој глави предвиђени још и контејнер дизел агрегата и објекат места прикључења (ОМП) на дистрибутивну мрежу. Уз саму преводницу је предвиђен систем за гашење пожара (ППЗ) који би користио водупод притиском и пену. Време (капацитет) гашења пожара износио би око 60 минута.

Командни торањ је предвиђен ближе узводној глави, са висином командне просторије која омогућава да се види скоро читава панорама нове бродске преводнице, без обзира на нивелету новог моста преко пројектоване преводнице.

Пројектована нова бродска преводница има пропусну моћ од $50 \cdot 10^6$ до око $60 \cdot 10^6$ t/god.

Прилазни канали

За узводни и низводни прилазни канал усвојени су симетрични канали који се састоје од предпристани, зауставне зоне и прилазног дела.

Укупна дужина зауставне зоне и предпристана је 435 m, а прилазног дела 110 m. Ширина зоне чекања у претпристану је Bw = 23 m, што са резервним размаком од 5 m даје укупну ширину прилазног канала од 81 m.

Узводни прилазни канал је изведен у ископу. Заштита косина ископа обезбеђена је постављањем камене облоге, са одговарајућом филтерском заштитом, по целој висини косине. Филтерску заштиту формирају геотекстил који се полаже директно на припремљене косине ископа канала и слој шљунка који се уграђује преко геотекстила. Слој шљунка поред функције филтера представља и заштиту за геоткстил.

Низводни прилазни канал је изведен у ископу, одговарајућег нагиба косина. Заштита косина ископа обезбеђена је на исти начин као и узводни прилазни канал.

Привремена девијација државног пута Iб реда бр.15, деоница 010513: Бечеј (Бачко Градиште) - Нови Бечеј (Меленци)

Пошто се за све време извођења радова на новој преводници, захтева несметано одвијање друмског саобраћаја, неопходно је део постојеће саобраћајнице привремено изместити, а потом, током трајања радова на изградњи преводнице, саобраћајницу вратити у првобитну функцију. Имајући ово у виду, изградња нове бродске преводнице ће се одвијати у две фазе.

У фази I државни пут Iб реда бр.15 ће се у зони прелаза преко бране и постојеће преводнице, привремено изместити, како би се омогућила изградња моста преко нове преводнице. Изградњом привремене саобраћајнице преко помоћног насипа и привременог моста (са два распона), биће омогућено несметано одвијање саобраћаја током извођења радова. Током ове фазе, предвиђени су и радови на ископу дела низводног прилазног канала, као и изградња дела низводног предпристана и усмеравајућих грађевина. Након изградње новог моста, државни пут се враћа се на стару трасу, чиме су створени услови за почетак радова у наредној (II) фази.

У фази II наставља се изградња конструкције бродске преводнице, завршава се ископ низводног прилазног канала и изградња предпристана и усмеравајућих грађевина, копа се узводни прилазни канал и граде предпристани и усмеравајуће грађевине. У оквиру ове фазе изградиће се и сви објекти неопходни за безбедно функционисање нове преводнице (командни торањ, резервоар за ППЗ, просторије за инсталације и др.) и уградити предвиђена машинска и електро-опрема.

Предвиђено је да се усвојено решење бродске преводнице на левој обали реке Тисе изведе за три календарске године.

У првој години би се урадило следеће: привремено измештање постојеће саобраћајнице (изградња привремене саобраћајнице са привременим мостом), низводни део бродске преводнице и део преводнице у зони новог моста, део низводног прилазног канала, део низводног предпристана и усмеравајућих грађевина. При крају прве године и првих неколико месеци друге године планирају се радови на враћању друмске саобраћајнице на стару трасу (изградња новог дела ове саобраћајнице у насипу и новог моста преко коморе нове преводнице) и рушење привремено измештене трасе пута.

3.2. ВОДНА И КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Током фазе израде Претходне студије оправданости са Генералним пројектом за унапређење услова за превођење бродова у оквиру бране на Тиси (обрађивач „Енергопројект хидроинжењеринг" АД, 2022. године), установљено је да реконструкција старе преводнице није могућа. Такво решење би захтевало потпуно рушење постојеће преводнице и на њеном месту изградњу нове, чиме би се онемогућило одвијање речног и друмског саобраћаја за све време извођења радова.

У оквиру Претходне студије оправданости са Генералним пројектом извршена је оптимизација локације (положаја) нове бродске преводнице, након које је усвојена оптимална локација на левој обали са положајем релативно паралелним са постојећом бродском преводницом у профилу постојеће бране на Тиси.

Главне предности предложене локације за изградњу нове бродске преводнице односе се на то да је омогућен друмски и речни саобраћај за време извођења радова, мањи су земљани радови и трошкови експропријације, нема утицаја на преливну моћ бране на Тиси, мањи су неповољни утицаји на животну средину, нижи су инвестициони трошкови и краће је време извођења радова.

Решењем бродске преводнице на левој обали, постављене готово паралелно са постојећом преводницом, постигнути су сви иницијални захтеви:
- да нови објекат нема утицаја на преливну моћ бране на Тиси;
- да је омогућено несметано одвијање речног и друмског саобраћаја током извођења радова;
- да проблем засипања прилазних канала речним наносом буде минимизиран.

Планирано је такво уређење простора, којим се интереси водопривреде неће угрожавати, у смислу несметаног спровођења одбране од поплава, несметаног одржавања и функционисања целокупног водопривредног система, којим се ни на који начин неће реметити могућности и услови одржавања и функција водних објеката, а којима ће бити обезбеђен слободан протицајни профил водотока и неће бити смањена пропусна моћ постојеће бране, слободан пролаз службеним возилима и механизацији у зони водних објеката и којима ће бити спречена промена постојећег режима воде, при томе уважити податке о водним објектима наведеним у поглављу I „Полазне основе за израду просторног плана", тачка „3.4.2. Инфраструктурни системи", поднаслов „Водна инфраструктура".

Планским решењима обезбеђује се поштовање прописа који регулишу потпуну заштиту водног режима и водних објеката у условима коришћења вода, заштите од вода и заштите површинских и подземних вода од загађења, уз усклађивање планираних објеката са постојећим водним објектима и хидромелиорационим уређењем предметног подручја и општим концептом снабдевања водом, каналисања, пречишћавања и диспозиције отпадних вода.

Изградња планираних објеката се Просторним планом сагледава као значајан фактор усмеравања начина коришћења предметног простора и динамичких промена у приобаљу реке Тисе на предметној деоници.

У сврху изградње нове бродске преводнице, на иницијативу Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре предузеће, урађено је Идејно решење („Енергопројект хидроинжењеринг" ад, Београд, бр. 21061_2-ИДР-00), које представља основу за дефинисање планских решења и детерминисање простора.

Техничко решење се огледа у изградњи нове бродске преводнице са прилазним каналима и изградњи нове трасе насипа прве одбрамбене линије.

Идејним решењем дефинисане су:

Димензије коморе бродске преводнице

Категорија пловног пута VIb захтева испуњеност услова за пловидбу потискиваних састава формата 2+2 (по две потиснице у два реда) укупне дужине 185-195 m и укупне ширине 22,8 m са дубином газа од 2,5-4,5 m, чија укупна носивост износи 6.400-12.000 t. На основу претходно наведених критеријума усвојене су димензије коморе бродске преводнице приказане у наредној табели.

Табела 17. Усвојене димензије коморе бродске преводнице код бране на Тиси

L	[m]	205
B	[m]	25
Hkp	[m]	4,5

Поред коморе бродска преводница састоји се и од горње (узводне) глава и доње (низводне) глава бродске преводнице. Комора се изолује од горње и доње воде двокрилним капијама.

У горњој глави предвиђене су: нише узводних двокрилних капија, просторије за смештај серво уређаја помоћу којих ће се манипулисати узводном капијом, нише за ремонтне затвараче, простор за кран којим ће се манипулисти ремонтним затварачима, као и комора за умирење, тј. за расипање енергије у којој је предвиђено да се на безбедан и контролисан начин потроши вишак енергије воде. С обзиром на предвиђен систем пуњења коморе преводнице, дужина горње главе, која укључује и комору за расипање енергије, износи 27,2 m.

У доњој глави предвиђене су: нише низводне двокрилне капије, нише за ремонтни затварач (дамбалкен), просторије за смештај серво уређаја за отварање и затварање низводне двокрилне капије, простор за кран помоћу којег ће се постављати и уклањати ремонтни затварач. У залеђу доње главе предвиђен је простор за одлагање делова ремонтног затварача. Укупна дужина доње главе, с обзиром на предвиђен хидраулички систем за пражњење износи 25,5 m.

За предвиђен хидраулички систем пуњења и пражњења коморе кроз клинкете, укупна дужина нове бродске преводнице, која се састоји од коморе, узводне и низводне главе износи 257,70 m.

Конструкција коморе бродске преводнице састоји се од плоче и зидова. Попречни пресек коморе бродске преводнице је предвиђен као полурамовска конструкција са плочом дебљине 5 m. Дебљина зидова је променљива од 4 m при дну до 1 m у круни. Зидови се граде од дна коморе које се налази на коти 66 mnm до коте 81 mnm. Дно горње главе преводнице и дно узводног прилазног канала налазиће се на коти 69,0 mnm, након чега је предвиђено спуштање дна иза капије на коту 66 mnm. Пројектовано дно низводне главе је на истој коти као и дно коморе, тј. на коти 66 mnm.

Уз пешачку стазу по читавој дужини зидова коморе, као и на главама преводнице ка комори, биће постављена заштитна метална ограда.

Узводно од горње и низводно од доње капије предвиђене су нише за помоћне затвараче који се постављају до коте 77,0 mnm, чиме се омогућава ремонт капије у случају оштећења.

Прилазни канали

За узводни и низводни прилазни канал усвојени су симетрични канали који се састоје од предпристани, зауставне зоне и прилазног дела. Укупна дужина зауставне зоне и предпристана је 435 m, а прилазног дела 110 m. Ширина зоне чекања у претпристану је Bw = 23 m, што са резервним размаком од s = 5 m даје укупну ширину прилазног канала од 81 m.

Дно узводног прилазног канала је на коти 69,0 mnm, а низводног на коти 66,0 mnm. Пројектоване границе предпристаништа одређене су стубовима самцима (естакадама) на осовинском растојању од 23 m, чија је горња ивица на коти 81 mnm. Врхови стубова биће повезани пешачком стазом ширине 1,0 m, која са обе стране има ограду.

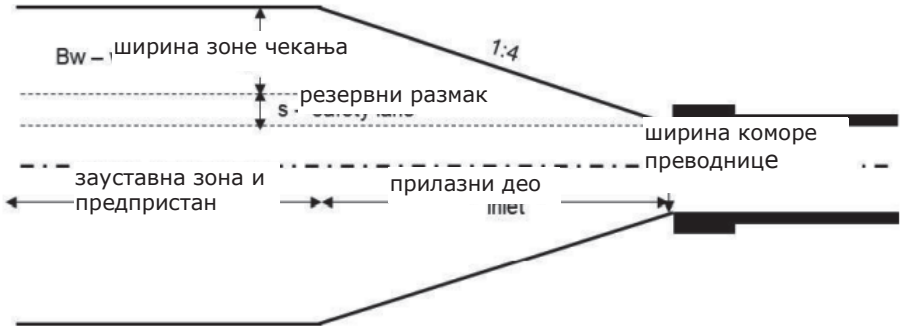

Слика 5. Шематски приказа прилазног канала и предпристрана

Узводни прилазни канал је изведен у ископу, нагиба косина 1:3. Заштита косина ископа обезбеђена је постављањем камене облоге дебљине 0,50 m, са одговарајућом филтерском заштитом, по целој висини косине. Филтерску заштиту формирају геотекстил који се полаже директно на припремљене косине ископа канала и слој шљунка дебљине 0,15 m који се уграђује преко геотекстила. Слој шљунка поред функције филтера представља и заштиту за геоткстил.

Низводни прилазни канал је изведен у ископу, нагиба косина 1:2. Заштита косина ископа обезбеђена је на исти начин као и узводни прилазни канал.

Карактеристике нове бродске преводнице

Димензије коморе бродске преводнице у основи, износе 205,0 x 25,0 m, док је дно коморе постављено на коту 66,0 mнм. Укупна дужина бродске преводнице, са узводном и низводном главом је 257,70 m. На обе главе бродске преводнице су као органи за отварање/затварање коморе предвиђена двокрилна врата. Висина једног крила врата износи 12,7 m, а његова ширина 14,2 m. Маса крила је око 115 t. За погон крила врата користе се погонски системи на електрични погон снаге 25 kW. Предвиђено је да капије на горњој и доњој глави буду снабдевене са по 8 отвора димензија b × h = 2,0 m × 0,8 m, а сваки отвор са по једним табластим затварачем.

За ремонт крилних врата су узводно од врата на узводној глави и низводно од врата на низводној глави предвиђени гредни затварачи (stop logs, дамбалкени). Затварачи обухватају по 4 елемента (греде). Распон затварача је 26 m, а њихова висина 9,2 m. Поред сваког затварача предвиђена је депонија за одлагање елемената када затварач није у употреби. За руковање гредама предвиђене су дизалица и наменски алат, тзв. кљешта. Дизалица је носивости 50 t, са електричним погоном и њена намена је манипулација гредним затварачима, поклопцима ниша гредних затварача и, поклопцима депонија у којима се налазе гредни затварачи.

Уз саму преводницу је предвиђен систем за гашење пожара (ППЗ) који би користио воду под притиском и пену. Време (капацитет) гашења пожара износио би око 60 минута. Вода за гашење пожара би се узимала се из резервоара запремине 1000 m3 и мешала са пеном у мешној станици. Мешавина воде и пене би се пумпама потискивала у унутрашњост коморе кроз 10 монитора, смештених наизменично дуж обе уздужне стране коморе, од који сваки покрива зону ширине 50 m.

На горњој и доњој глави су предвиђене погонске просторије, с тим да су на горњој глави предвиђени и контејнер дизел агрегата и објекат места прикључења (ОМП) на дистрибутивну мрежу.

Командни торањ је предвиђен ближе узводној глави, са висином командне просторије која омогућава да се види скоро читава панорама нове бродске преводнице, без обзира на нивелету новог моста преко пројектоване преводнице.

Напајање бродске преводнице вршиће се из две трафостанице 20/0,4 kV, 630 kVA – по једна на горњој и доњој глави. Предвиђено је одговарајуће спољашње и унутрашње осветљење бродске преводнице и припадајућих објеката, као и грејање двокрилних врата како би се избегао проблем замрзавања гумених заптивача у зимском периоду.

Током извођења радова, предвиђена је заштита темељне јаме од већег прилива површинских и подземних вода. Изградњом одбрамбеног насипа према реци Тиси, са котом круне 79,00 mnm темељна јама заштитиће се од површинских вода, а изградња бетонске дијафрагме до коте 54,00 mnm смањиће прилив подземних вода.

Поштујући захтев пројектног задатка да бродска преводница одговара пловном путу категорије VIb, висина светлог отвора моста мора бити најмање 7 m. Стога за усвојени највиши пловни ниво од 79,00 mnm кота доње ивице конструкције моста мора бити изнад 86,0 mnm.

Положај нове бродске преводнице у односу на постојећу одређен је из услова да уздужни нагиб привремене саобраћајнице, којом ће се обезбедити несметан друмски саобраћај током извођења радова, не буде већи од 5%.

Изградња нове бродске преводнице на левој обали реке Тисе, захтева експропријацију околног пољопривредног земљишта, измештање постојећих одбрамбених насипа на целој дужини будућих узводних и низводних прилазних канала и измештање далековода.

Хидраулички систем пуњења и пражњења бродске преводнице

За хидраулички систем пуњења и пражњења коморе бродске преводнице изабран је чеони систем пуњења и пражњења кроз отворе у капијама (клинкете). Хидраулички систем за пуњење и пражњење преводнице предвиђа у сваком крилу двокрилне капије по четири отвора („клинкете“) ширине 2,0 m и висине 0,8 m. Сваки отвор је опремљен табластим (радним затварачима) који се подижу и спуштају помоћу мотора уграђених у капију. Овај систем пуњења захтева изградњу система за умирење енергије воде низводно од узводне главе преводнице. Стога се у склопу горње главе налази се и комора за умирење, тј. за расипање енергије. Дужина горње главе, која укључује и комору за расипање енергије износи 27,2 m, а доње главе 25,5 m. Укупна дужина преводнице је у овом случају 257,7 m. Са временом отварања клинкета од 220 s, силе у причврсним ужадима меродавног пловила мање су од дозвољене силе, а трајање пуњења/пражњења коморе у читавом распону денивелација од 0,5 m до 5,6 m варира у уском опсегу од 6 до 15 min. Када се усвоје горње границе трајања осталих операција при превођењу, укупно трајање превођења креће се од 40 до 50 min. Пропусна моћ преводнице креће се од око $50x10^6$ до око $60x10^6$ t/год.

Техничке карактеристике

Током извођења радова, предвиђена је заштита темељне јаме од већег прилива површинских и подземних вода. Изградњом одбрамбеног насипа према реци Тиси, са котом круне 79,00 mnm темељна јама заштитиће се од површинских вода, а изградња бетонске дијафрагме до коте 54,00 mnm смањиће прилив подземних вода.

Поштујући захтев пројектног задатка да бродска преводница одговара пловном путу категорије VIb, висина светлог отвора моста мора бити најмање 7 m. Стога за усвојени највиши пловни ниво од 79,00 mnm кота доње ивице конструкције моста мора да буде изнад 86,0 mnm.

Положај нове бродске преводнице у односу на постојећу одређен је из услова да уздужни нагиб привремене саобраћајнице, којом ће се обезбедити несметан друмски саобраћај током извођења радова, не буде већи од 5%.

Поред наведеног изградња бродске преводнице са прилазним каналима имаће утицаја на постојећи насип прве одбрамбене линије и на део система за одводњавање ХМС „Соколац" који се налази у непосредној околини на следећи начин:

Насип – прва одбрамбена линија

За потребе планиране изградње бродске преводнице планирано је измештање дела постојећег насипа прве одбрамбене линије дуж реке Тисе. Планирано је измештање око 1600 m од стационаже приближно km 62+650 до 64+250km. Нова одбрамбена линија треба да обезбеди профил тела насипа чија круна насипа није нижа од постојећег насипа који се измешта.

Материјал за изградњу/измештање насипа прве одбрамбене линије биће обезбеђен из дела насипа који се измешта и дела материјала из ископа површина за прилазне канале и планирану бродску преводницу. Просторним планом дефинисан је простор за нову прву одбрамбену линију.

Мелиорациони канали

На простору обухвата Просторног плана налази се део система за одводњавање ХМС „Соколац" односно делови канала I-4-2-1, канал I-4-2-1-а, канал I-9, канал I-8-2-1 и канал Соколац главни.

Реализацијом нове бродске преводнице са прилазним каналима и измештањем трасе прве одбрамбене линије према брањеном делу неопходно је скраћивање мелиорационих канала. Траса канала Соколац главни скраћује се за око 125 m, канал I-8-2-1 за око 295 m, канал I-4-2-1 за око 85 m док се парцела канала I-9 сужава у једном делу, а у складу са графичким прилогом Реферална карта број 2: „Инфраструктурни системи, природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара".

Комунална инфраструктура

Прикључак на водоводну мрежу - На бродској преводници предвиђено је захватање воде из реке Тисе са технолошким третманом таквим да се захваћена вода доведе у стање технички исправне воде. Вода за пиће за раднике на бродској преводници предвиђена је преко апарата за воду и боцама са водом за пиће.

Отпадне воде - Санитарне отпадне воде из пратећих објеката нове бродске преводнице ће бити одвођене у водонепропу септичку јаму која ће се периодично празнити.

3.3. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Напајање постојеће бродске преводнице изведено је из постојеће трафостанице 20/0,4 kV, 630 kVA, која је смештена у приземљу постојеће командне зграде бране и бродске преводнице. Постојећа трафостаница својим преосталим капацитетом не задовољава потребе планиране бродске преводнице, те је планирана изградња новог објекта места прикључења (ОМП) на дистрибутивну мрежу, односно разводног постројења 20 kV у оквиру ОМП.

Постојећи доводни кабл 20 kV до постојеће трафостанице 20/0,4 kV се завршава у новом ОМП-у. Постојећа и две планиране трафостанице 20/0,4 kV на горњој и доњој глави бродске преводнице напајају из новог 20 kV постројења, прикљученог у новом ОМП-у.

У оквиру ОМП-а се, поред разводног постројења 20 kV, налази и трансформатор сопствене потрошње ОМП-а 20/0,4 kV, развод 0,4 kV, извори и развод једносмерне струје, даљинска станица за везу са надлежним центром Електродистрибуције и остала неопходна опрема. Објекат ОМП-а извести у складу са техничким захтевима и Условима за прикључење Оператора дистрибутивног система (ОДС).

У погонским просторијама на горњој и доњој глави бродске преводнице планиране су трафостанице 20/0,4 kV, 630 kVA (по једна на свакој глави), које обезбеђују потрошачима припадајуће главе основно напајање, као и резервно напајање потрошачима супротне главе.

Основно напајање биће напајање из једне од трафостаница, док ће се пребацивање на другу трафостаницу у случају нестанка напона са једне од трафостаница вршити аутоматски.

У случају нестанка напајања са обе трафостанице напајање обезбеђено само за приоритетне потрошаче дизел агрегатом.

Средњенапонски каблови који се доводе из 20 kV постројења у ОМП-у се прикључују на доводне ћелије 20 kV на горњој и доњој глави, док су са друге стране трансформаторске ћелије повезане кабловском везом са трансформатором. Прикључке трансформатора на 20 kV и 0,4 kV страни извести кабловским везама.

Напајање потрошача првог приоритета у случају нестанка напајања са обе трафостанице обезбедити преко дизел агрегата. Сабирнице у разводима 0,4 kV секционисати за потрошаче првог и другог приоритета.

Потрошачи првог приоритета:
- електромоторни погони врата и затварача (клинкета),
- приоритетни потрошачи,
- спољашње и унутрашње осветљење,
- климатизација командног торња,
- инвертор (систем беспрекидног напајања 230 V, 50 Hz),
- дренажа кабловских галерија и складишта (депоније) ремонтних затварача горње и доње главе,
- остали подсистеми од приоритетног значаја који се могу појавити у фазама пројектовања, ако буду захтевали напајање (напр. систем за подмазивање лежајева двокрилних врата, систем за заштиту врата од удара и сл.).

Потрошачи другог приоритета:
- лифт у командном торњу,
- стабилни систем за гашење пожара,
- пражњење коморе преводнице,
- грејање, вентилација и хлађење погонских просторија,
- грејање и вентилација мешачке станице,

- дизалице,
- грејање двокрилних врата,
- привремени потрошачи.

Преко дела обухвата Просторног плана прелази 110 kV далековод број 142/2 ТС Бечеј-ТС Нови Бечеј, у власништву АД „Електромрежа Србије" Београд на око 200 m узводно од узводног предпристаништа постојеће бродске преводнице. Један стуб далековода на левој обали реке Тисе налази се на месту где је планиран узводни прилазни канал ка бродској преводници што захтева измештање поменутог постојећег стуба на левој обали реке Тисе.

Према Плану инвестиција и Плану развоја преносног система планирана је реконструкција далековода 110 kV бр. 142/2/3 (правац ТС Бечеј – ТС нови Бечеј – ТС Зрењанин 2) у двосистемски вод, уз уградњу OPGW заштитне ужади и Ал/Че проводника попречног пресека 240/40 mm^2 и замену изолације и спојне овесне опреме.

Свака градња испод или у близини електроенергетских водова условљена је: Законом о енергетици, Законом о планирању и изградњи, Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV („Службени лист СФРЈ", број 65/88 и „Службени лист СРЈ", број 18/92), Правилником о техничким нормативима за електроенергетска постројења називног напона изнад 1000 V („Службени лист СФРЈ", број 4/74), Правилником о техничким нормативима за уземљења електроенергетских постројења називног напона изнад 1000 V („Службени лист СРЈ", број 61/95), Законом о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС", број 36/09) са припадајућим правилницима, од којих се посебно издвајају: Правилник о границама нејонизујућим зрачењима („Службени гласник РС", број 104/09) и Правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Службени гласник РС", број 104/09), SRPS N.C0.105-Техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења („Службени гласник РС", број 91/09), SRPS N.C0.101-Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења-Заштита од опасности („Службени гласник РС", број 91/09), SRPS N.C0.102-Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења-Заштита од сметњи („Службени лист СФРЈ", број 68/86), као и SRPS N.C0.104-Заштита телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Увођење телекомуникационих водова у електроенергетска постројења („Службени гласник РС", број 91/09).

У случају градње испод или у близини мреже преносног система електричне енергије 110 kV, потребна је сагласност АД „Електромрежа Србије" Београд, а у случају мреже дистрибутивног система сагласност надлежног оператора.

3.4. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

На подручју Просторног плана, не постоји и не планира се изградња објеката термоенергетске инфраструктуре.

3.5. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

На подручју Просторног плана постоји подземна електронска комуникациона (ЕК) мрежа за потребе постојећих корисника. Електронска комуникациона подземна мрежа, у обухвату Просторног плана, изграђена је у постојећој саобраћајници, а преко моста у кабловској канализацији која се налази на конструкцији моста. Електронска комуникациона мрежа, такође постоји на водном земљишту постављена дуж леве обале реке Тисе по круни левообалског тиског насипа као и поред левообалског тиског насипа у брањеном делу.

У циљу заштите ових каблова, при изградњи водног објекта, морају се предузети одговарајуће мере које обухватају измештање каблова и механичку заштиту. Планираним радовима не сме се угрозити нормално функционисање телекомуникационог саобраћаја, односно несметани приступ ради одржавања и интервенције.
Постојећу електронску комуникациону мрежу која се налази у близини постојеће бродске предводнице, а на локацији планиране бродске преводнице са пратећим објектима, прилазним каналима и насипом, потребно је изместити на безбедну локацију у току извођења радова.

Даљом пројектном документацијом предвидети израду посебног пројекта „измештања телекомуникационе инфраструктуре", који ће бити његов саставни део, са свим колизијама које буду установљене.

Заштиту-обезбеђење постојећих ЕК објеката извршити пре почетка извођења било каквих грађевинских радова.

Израда техничке документације, трасирање и обележавање ЕК објеката мерним инструментом, као и радови на заштити-обезбеђењу и измештању трасе постојећих ЕК објеката се изводе о трошку инвеститора који гради објекат.

Заштита телекомуникационих коридора и изградња инфраструктурних објеката у близини електронских комуникационих коридора, мора бити у складу са Правилником о захтевима за утврђивање заштитног појаса за електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава радио коридора и заштитне зоне и начину извођења радова приликом изградње објеката („Службени гласник РС", број 16/12).

Планирану електронску комуникациону мрежу градити подземно у коридорима саобраћајница на грађевинском и водном земљишту, а при преласку преко бране и планираног моста преко нове бродске преводнице, каблове поставити у кабловске канале на конструкцији постојећег и планираног моста. Повезивање планиране бродске преводнице извести на постојећу електронску комуникациону мрежу преко фиксне приступне оптичке и бакарне мреже.

4. УПОТРЕБА ЗЕМЉИШТА

За потребе заштите, даљег развоја и презентације подручја сагледано је шире подручје око постојеће бране на Тиси, исказано као подручје обухвата Просторног плана. Сагледане су слабости и снаге посматраног подручја, могућности и претње за његов даљи развој и на основу свега, као и података дефинисаних генералним пројектом и идејним решењем дефинисано је подручје посебне намене и подручје утицаја посебне намене. Употреба земљишта у обухвату Просторног плана изван подручја посебне намене је приказана према подацима из важеће просторне планске документације.

Изградњом планиране бродске преводнице са прилазним каналима и измештањем трасе насипа доћи ће до промене досадашњег режима коришћења простора.

Планирано коришћење земљишта утицаће на намену површина дефинисану плановима јединице локалне самоуправе у обухвату Просторног плана првенствено на делу који се односи на површине за нову бродску преводницу са прилазним каналима, површине за насип главне одбрамбене линије реке Тисе.[9]

[9] Референтна карта број 1 „Посебна намена простора".

Табела 18. Биланс намене земљишта у обухвату Просторног плана

Ред. број	НАМЕНА ЗЕМЉИШТА	површина	
		ha	%
1.	ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	**109,6**	**92,7**
	Река Тиса	54,4	46,0
	Површина за бродску преводницу са прилазним каналима и насипом	41,3	34,9
	Река Тиса са шумом и заштитним зеленилом у инундационом подручју	13,6	11,5
	Мелиорациони канали	0,3	0,3
2.	ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	**4,98**	**4,2**
	Зона кућа за одмор	3,1	2,6
	Радна зона - планирано	1,2	1,0
	Коридор државног пута IБ реда	0,6	0,5
	Некатегорисани пут	0,08	0,1
3.	ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	**3,6**	**3,1**
	Њива	3,6	3,1
Σ	**Укупна површина обухвата Просторног плана**	**118,18**	**100**

На подручју Просторног плана доминира водно земљиште док је у знатно мањем обиму заступљено грађевинско и пољопривредно земљиште.

Водно земљиште је највише заступљено и обухвата укупно око 109,6 ha (~ 92,7 %). У највећем проценту га чини река Тиса са око 54,4 ha (~ 46,0 %), затим следи површина за нову бродску преводницу са прилазним каналима и насипом са око 41,3ha (~ 34,9 %), део реке Тисе са шумом и заштитним зеленилом у инундационом подручју заузима површину 13,6 ha (~ 11,5 %) док је најмања површина под мелиорационим каналима 0,3 ha (~ 0,3 %).

Грађевинско земљиште у обухвату Просторног плана обухвата око 4,98 ha (~ 4,2%). Највећи део грађевинског земљишта се односи на део зоне кућа за одмор који заузима површину од 3,1 ha (~ 2,6 %), затим следи планирана радна зона са површином од 1,2 ha (~ 1,0%), док се најмањи део површина односи на површине за саобраћајну инфраструктуру и то за државни IБ реда 0,6 ha (~ 0,5 %) и некатегорисани путеви који заузимају површину од 0,08 ha (~ 0,1 %).

Површина под пољопривредним земљиштем, у обухвату Просторног плана, износи око 3,6 ha (~3,1%). То су углавном површине које се користе као њиве односно у функцији њивске производње.

Шумско земљиште није заступљено у обухвату Просторног плана.

IV ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА

Овим Просторним планом се дају правила уређења за подручје посебне намене којима ће се остварити услови за спровође активности на изградњи планиране бродске преводнице на реци Тиси. Под уређењем подручја посебне намене подразумева се спровођење низа мера ради обезбеђења услова за неометано функционисање целокупног поступка реализације нове бродске преводнице на реци Тиси.

Одрживи развој и управљање активностима на реализацији захтева усклађеност планираних активности са потребама очувања функција реке Тисе, заштите природе и квалитета животне средине.

За потребе заштите, даљег развоја и презентације подручја сагледано је шире подручје око објекта бране на Тиси, исказано као подручје обухвата Просторног плана. Сагледане су могућности и претње за даљи развој подручја и на основу свега, дефинисано је подручје посебне намене и подручје утицаја посебне намене.

Подручје **обухвата Просторног плана** чини:
- Подручје посебне намене и
- подручје ван посебне намене: Подручје утицаја посебне намене.

Табела 19. Биланс површина просторних целина у обухвату Просторног плана

Ред. број	ПОДРУЧЈЕ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	површина	
		ha	%
1.	ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	41,29	34,9
2.	ПОДРУЧЈЕ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	76,89	65,1
Σ	**Укупна површина обухвата Просторног плана**	**118,18**	**100**

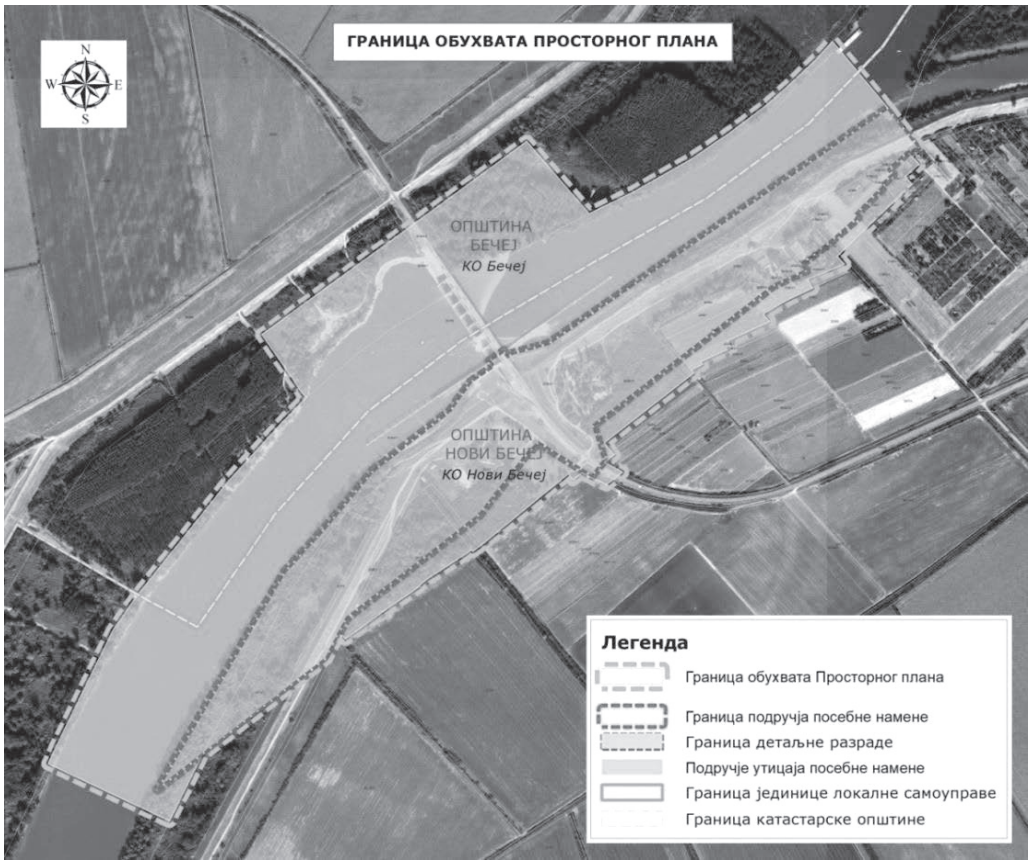

Слика 6. Приказ просторних целина у обухвату Просторног плана

1.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

За потребе изградње нове бродске преводнице са прилазним каналима и планиране трасе насипа прве одбрамбене линије реке Тисе, за Подручје посебне намене, дефинише се посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите простора.

За Подручје посебне намене дају се правила уређења и грађења за директну примену Просторног плана са детаљном разрадом, а према Рефералној карти број 3. „Карта спровођења".

Просторним планом, у Подручју посебне намене, промењена је намена дела грађевинског и пољопривредног земљишта у водно земљиште. Промена је утврђена за део грађевинског земљишта које је као такво било дефинисано планским документима јединице локалне самоуправе, а за које су се променили услови за уређење и изградњу због изградње бродске преводнице са прилазним каналима и планиране трасе насипа.

Катастарске парцеле које мењају намену из грађевинског земљишта, дефинисаног планском документацијом ЈЛС, у водно земљиште:

У делу подручја посебне намене овим Просторним планом је промењена граница грађевинског земљишта изван грађевинског подручја „Зоне кућа за одмор" дефинисане Просторним планом општине Нови Бечеј. Из граница грађевинског земљишта изван грађевинског подручја „Зоне кућа за одмор" изузимају се катастарске парцеле број: у целости 22087, 22083/2, 22083/3, 22083/4, 22083/5, 21689/2, 21690/2, 21664, 21663/1, 21663/2 і 21663/3 КО Нови Бечеј и делови катастарских парцела број 24696, 21665, 21668, 21688, 21689/1, 21690/1, 22083/6, 22083/7, 22083/8, 22083/9, 22083/10, 22083/11, 22088/1 и 22095 КО Нови Бечеј.

У делу подручја посебне намене овим Просторним планом је промењена граница грађевинског земљишта изван грађевинског подручја „Економије, радни комплекси и туристички садржаји ван грађевинског рејона насеља " дефинисане Просторним планом општине Нови Бечеј. Из граница грађевинског земљишта изван грађевинског подручја „Економије, радни комплекси и туристички садржаји ван грађевинског рејона насеља" изузимају се катастарске парцеле број 22094/1 у целости и део катастарске парцеле број 22094/2 КО Нови Бечеј.

Поред наведеног из грађевинског земљишта изван грађевинског подручја у функцији друмског саобраћаја изузима се део катастарске парцеле број 24606 (део катастарске парцеле ДП ІБ реда бр. 15) као и делови катастарских парцела некатегорисаних путева број 24609, 22086 и 24608.

Целе катастарске парцеле и делови катастарских парцела наведених у овом поглављу изузимају се из грађевинског земљишта и мењају намену у водно земљиште у циљу формирања парцеле за изградњу нове бродске преводнице са прилазним каналима и осталим пратећим објектима и нове трасе насипа прве одбрамбене линије реке Тисе (а у складу са графичким прилогом Реферална карта број 1: „Посебна намена простора").

Катастарске парцеле које мењају намену из пољопривредног земљишта, дефинисаног планском документацијом ЈЛС, у водно земљиште:

У делу подручја посебне намене овим Просторним планом је промењена намена дела површине пољопривредног земљишта дефинисаног Просторним планом општине Нови Бечеј. Из површине пољопривредног земљишта изузимају се делови катастарских парцела број 22111 и 22112 КО Нови Бечеј (у складу са графичким прилогом Реферална карта број 1: „Посебна намена простора").

Делови катастарских парцела наведених у овом поглављу изузимају се из пољопривредног земљишта и мењају намену у водно земљиште у циљу формирања парцеле за изградњу нове бродске преводнице са прилазним каналима и осталим пратећим објектима и нове трасе насипа прве одбрамбене линије реке Тисе.

Катастарске парцеле које мењају намену из шумског земљишта, дефинисаног планском документацијом ЈЛС, у водно земљиште:

У делу подручја посебне намене овим Просторним планом је промењена намена дела површине шумског земљишта дефинисаног Просторним планом општине Нови Бечеј. Из површине шумског земљишта изузимају се делови катастарских парцела број 23505/1, 22117, 22118, 22119 и 22111 КО Нови Бечеј (у складу са графичким прилогом Реферална карта број 1: „Посебна намена простора").

Делови катастарских парцела наведених у овом поглављу изузимају се из шумског земљишта и мењају намену у водно земљиште у циљу формирања парцеле за изградњу нове бродске преводнице са прилазним каналима и осталим пратећим објектима и нове трасе насипа прве одбрамбене линије реке Тисе.

Табела 20. Биланс површина основних намена у посебној намени

Ред. број	ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	површина	
		ha	%
1.	Водно земљиште	41,29	100
	- Површина за бродску преводницу	0,89	2,2
	- Површина за прилазни канал	23,18	56,1
	- Површина за главни одбрамбени насип	13,39	32,4
	- Заштитно зеленило у инундационом подручју	3,47	8,4
	- Површина за део објекта бране на Тиси	0,36	0,9
Σ	**Укупна површина обухвата Подручја посебне намене**	41,29	**100**

Према подацима исказаним у претходној табели, у „Подручју посебне намене" највећа је заступљеност површина за прилазне канале са 56,1% односно 23,18 ha, затим следи површина за главни одбрамбени насип са 32,4% односно 13,39 ha, површина за заштитно зеленило 8,4% odnosno 3,47 ha, површина за нову бродску преводницу 2,2% односно 0,89 ha и на крају површина за део објекта постојеће бране на Тиси са 0,9% односно 0,36 ha.

Табела 21. Биланс површина – површине за привремене објекте у посебној намени

Ред. број	ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ – привремени објекти	површина	
		ha	%
	Привремени објекти		
	- Насип за заштиту темељне јаме	0,62	1,5
	- Помоћни насипа за девијацију (прилазна рампа) државног пута привременом мосту)	0,85	2,1
Σ	**Укупна површина обухвата Подручја посебне намене**	41,29	**100**

Није дозвољена корекција основне намене, у подручју посебне намене, израдом планских докумената јединица локалне самоуправе.

Овим Просторним планом се дају правила уређења и правила грађења за подручје посебне намене којима ће се остварити услови за спровођење активности на изградњи главног одбрамбеног насипа, бродске преводнице са пратећим објектима, прилазним каналима и насипом.

Услови за уређење и изградњу у Подручју посебне намене:

У оквиру подручја посебне намене:
- дозвољена је изградња објекта бродске преводнице и објеката у функцији бродске преводнице;
- дозвољена је изградња прилазних канала;
- дозвољена је изградња главног одбрамбеног насипа;
- дозвољена је реконструкција постојећег главног одбрамбеног насипа;
- дозвољена је изградња привременог насипа и бетонске дијафрагме за заштиту темељне јаме;

- дозвољена је изградња помоћног насипа за привремено измештање државног пута IБ реда (прва фаза реализације бродске преводнице);
- дозвољена је изградња привременог моста за привремено измештање државног пута IБ реда (прва фаза реализације бродске преводнице);
- дозвољено је привремено измештање државног пута IБ реда (изградња привремене саобраћајнице са привременим мостом) (у првој фази реализације бродске преводнице);
- дозвољена је изградња моста и дела државног пута IБ реда;
- дозвољена је реконструкција постојеће бране на Тиси;
- дозвољено је укрштање са инфраструктурним мрежама и објектима у складу са Просторним планом, поглавље „IV Правила уређења и правила грађења", тачка „1. Правила уређења и организације земљишта", подподтачка „1.7. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене, мреже саобраћајне и друге инфраструктуре и критеријуми којима се утврђује забрана грађења на одређеном простору или за одређене врсте објеката", а на начин да не угрозе функционисање планиране бродске преводнице, прилазних канала и да не угрозе стабилност и отежају одржавање главног одбрамбеног насипа;
- није дозвољена изградња других објеката, нити извођење радова, као ни извођење било каквих других радњи које би штетно утицале на бродску преводницу и објекте у функцији бродске преводнице и прилазне канале бродској преводници;
- није дозвољена изградња других објеката, нити извођење радова, као ни извођење било каквих других радњи које би штетно утицале на главни одбрамбени насип који чине део одбрамбене линије реке Тисе;
- начин и место депоновања вишка материјала из ископа за нову бродску преводницу и прилазне канале утврдити приликом израде пројектно-техничке документације.

За изградњу: бродске преводнице и објеката у функцији бродске преводнице, прилазних канала ка бродској преводници и главног одбрамбеног насипа примењивати правила грађења дата у поглављу „IV Правила уређења и правила грађења", тачка „2.2 Правила грађења у оквиру подручја посебне намене".

Урбанистички и други услови за уређење водног земљишта дати су у поглављу „IV Правила уређења и правила грађења", тачка „1. Правила уређења и организације земљишта", подподтачка „1.7. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене, мреже саобраћајне и друге инфраструктуре и критеријуми којима се утврђује забрана грађења на одређеном простору или за одређене врсте објеката", подтачка „1.7.2. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења вода, водног земљишта и водне инфраструктуре".

1.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ВАН ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ПОДРУЧЈЕ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

За подручје ван посебне намене, **Подручје утицаја посебне намене**, Просторни план је преузео основну намену која је дефинисана планским документима јединице локалне самоуправе.

За Подручје утицаја посебне намене дају се правила уређења за спровођење планске документације у обухвату Просторног плана на следећи начин:
- примена донетих планских докумената јединице локалне самоуправе (просторни и урбанистички планови општина Бечеј и Нови Бечеј) у делу и на начин који није у супротности са овим Просторним планом;
- примена донетих просторних планова подручја посебне намене, у делу посебне намене дефинисане тим плановима,

уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом, а све према Рефералној карти број 3. „Карта спровођења".

За Подручје утицаја посебне намене обавезна је примена:
- услова и мера заштите дефинисаних у поглављу „III Планска решења развоја подручја посебне намене са утицајем посебне намене на развој појединих области", тачка „2. Утицај посебне наменена природне системе и ресурсе, природно и културно наслеђе и животну средину и мере заштите";
- и услова и мера заштите дефинисаних у поглављу „IV Правила уређења и правила грађења", тачка „1. Правила уређења и организације земљишта", подподтачка „1.7. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене, мреже саобраћајне и друге инфраструктуре и критеријуми којима се утврђује забрана грађења на одређеном простору или за одређене врсте објеката", а која се односе на појасе, зоне заштите и режиме коришћења инфраструктуре.

1.3. ПЛАНИРАНЕ ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ У ПОСЕБНОЈ НАМЕНИ ЗА КОЈЕ СЕ УТВРЂУЈЕ ЈАВНИ ИНТЕРЕС

Планиране површине јавне намене у посебној намени за које се утврђује јавни интерес су површине намењене за изградњу нове бродске преводнице са прилазним каналима новог насипа прве одбрамбене линије дуж реке Тисе, објеката путно друмске саобраћајне инфраструктуре као и објеката у функцији бродске преводнице (контролни торањ, погонске просторије, мешачка станица, резервоар за санитарну и ПП воду, објекат места прикључења, водонепропусни објекат за сакупљање и третман отпадних вода и сл.) и привремених објеката (насип за заштиту темељне јаме - привремени, помоћни насип, привремена саобраћајница и привремени мост (привремено измештање државног пута IБ реда)).

1.4. ПОДРУЧЈЕ ДЕТАЉНЕ РАЗРАДЕ

Просторним планом детаљно се разрађује подручје посебне намене.

Подручје детаљне разраде обухвата катастарске парцеле број: 22118, 21689/2, 21663/1, 22087, 21663/2, 22083/3, 21690/2, 22083/5, 21663/3, 22085, 22083/4, 21664, 22094/1, 22083/2, 22084 у катастарској општини Нови Бечеј и делове катастарских парцела број: 22083/6, 23693, 22083/7, 22083/8, 22083/10, 22083/9, 21665, 24609, 22086, 21690/1, 22095, 21668, 24608, 22083/1, 21688, 22088/1, 23698, 22121, 23700, 24696, 22112, 21689/1, 22094/2, 22111, 24606, 22119, 22117, 23638, 23505/1, 23515 у катастарској општини Нови Бечеј.

Површина подручја обухваћеног детаљном разрадом износи 41,29 ha.

1.5. РЕГУЛАЦИЈА И НИВЕЛАЦИЈА

На основу планираних регулационих линија дефинисан је појас експропријације и одређене су границе експропријације у катастарској општини Нови Бечеј од целих катастарских парцела број: 22118, 21689/2, 21663/1, 22087, 21663/2, 22083/3, 21690/2, 22083/5, 21663/3, 22085, 22083/4, 21664, 22094/1, 22083/2, 22084 и делова катастарских парцела број: 22083/6, 23693, 22083/7, 22083/8, 22083/10, 22083/9, 21665, 24609, 22086, 21690/1, 22095, 21668, 24608, 22083/1, 21688, 22088/1, 23698, 22121, 23700, 24696, 22112, 21689/1, 22094/2, 22111, 24606, 22119, 22117, 23638, 23505/1, 23515.

Површина експропријационог појаса за изградњу преводнице са припадајућим објектима у катастарској општини Нови Бечеј износи 41,2929 ha.

Регулационе линије и граница појаса експропријације планираних парцела за изградњу нове преводнице, прилазних канала и нових насипа су дефинисане постојећим и новоодређеним граничним тачкама.

Списак новоодређених граничних тачака регулационе линије и појаса експропријације дат је својим координатама.

Табела 22. Списак новоодређених граничних тачака регулационе линије и појаса експропријације

Број тачке	*Y*	*X*	*Број тачке*	*Y*	*X*
1	7432042.539	5048516.688	25	7431693.759	5047989.143
2	7432641.138	5048932.024	26	7431663.118	5047965.347
3	7432642.246	5048789.874	27	7431643.774	5047950.325
4	7432652.655	5048779.372	28	7431402.288	5047762.788
5	7432630.431	5048758.010	29	7431387.090	5047750.986
6	7432633.638	5048754.318	30	7431339.920	5047657.376
7	7432565.563	5048684.488	31	7431310.084	5047634.206
8	7432570.839	5048678.821	32	7431242.210	5047581.495
9	7432555.378	5048664.459	33	7431052.272	5047433.990
10	7432520.467	5048633.624	34	7430949.852	5047354.450
11	7432514.774	5048628.795	35	7430994.985	5047433.642
12	7432504.692	5048620.376	36	7431118.844	5047644.882
13	7432495.286	5048612.670	37	7431129.842	5047663.639
14	7432483.262	5048603.022	38	7431242.702	5047856.122
15	7432470.244	5048592.828	39	7431340.927	5047963.293
16	7432455.985	5048581.954	40	7431447.028	5048090.552
17	7432440.098	5048570.186	41	7431627.003	5048230.527
18	7432376.726	5048522.065	42	7431675.461	5048298.566
19	7431958.628	5048197.371	43	7431727.972	5048334.104
20	7431983.213	5048116.097	44	7431719.120	5048347.231
21	7431955.298	5048080.537	45	7431751.041	5048369.156
22	7431921.045	5048101.970	46	7431760.156	5048355.886
23	7431832.172	5048157.581	47	7431771.980	5048363.889
24	7431807.261	5048134.502	48	7431853.897	5048385.799

Нивелационим решењем дефинисани су елементи вертикалне регулације насипа и диспозиције привремене саобраћајнице. Планом нивелације одређене су:
- Коте круне насипа,
- Коте круне одбрамбеног зида и
- Кота нивелете осовине диспозиције привремене саобраћајнице.

1.6. ПЛАН ПАРЦЕЛАЦИЈЕ

На основу планираних регулационих линија и границе експропријације од постојећих парцела у обухвату Просторног плана деобом, а потом спајањем се образује нова грађевинска парцела за изградњу преводнице са припадајућим објектима у катастарској општини Нови Бечеј од целих катастарских парцела број: 22118, 21689/2, 21663/1, 22087, 21663/2, 22083/3, 21690/2, 22083/5, 21663/3, 22085, 22083/4, 21664, 22094/1, 22083/2, 22084 и делова катастарских парцела број: 22083/6, 23693, 22083/7, 22083/8, 22083/10, 22083/9, 21665, 24609, 22086, 21690/1, 22095, 21668, 24608, 22083/1, 21688, 22088/1, 23698, 22121, 23700, 24696, 22112, 21689/1, 22094/2, 22111, 24606, 22119, 22117, 23638, 23505/1, 23515.

Површина грађевинске парцеле за изградњу преводнице са припадајућим објектима у катастарској општини Нови Бечеј износи 41,2929 ha.

1.7. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКАТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ, МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ ВРСТЕ ОБЈЕКАТА

1.7.1. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења саобраћајне инфраструктуре

Водни саобраћај

Приликом изградње објеката у оквиру пловног пута реке Тисе услове треба тражити од надлежне институције (Министарство грађевинарства саобраћаја и инфраструктуре - Сектор за водни саобраћај и безбедност пловидбе/ЈВП „Воде Војводине“) која је задужена за одржавање и развој пловних путева.

Река Тиса, међудржавни водоток од ~ km 61+700 до ~ km 64+700, пловни водоток Vb[10] категорије

- минимална дубина пловног пута у односу на ниски пловодбени ниво (ЕН), без резерве **h = 2,5 m,**
- минимална ширина пловног пута **Б = 75 m,**
- минимални радијус пловног пута **R= 360 m,**
- минимална висина слободног габарита пловодбеног отвора моста у односу на високи пловодбени ниво (ВПН) доње ивице конструкције мостова **B = 7 m,**
- минимална ширина слободног габарита пловодбеног отвора моста са хоризонталном доњом ивицом конструкције **B = 75 m.**

БРОДСКА ПРЕВОДНИЦА

На основу критеријума који су дефинисани категоријом пловног пута VIb, усвојене су димензије бродске преводнице:

- дужина преводнице L=205 m
- ширина преводнице B=25 m
- дубина газа Hkp=4,5 m

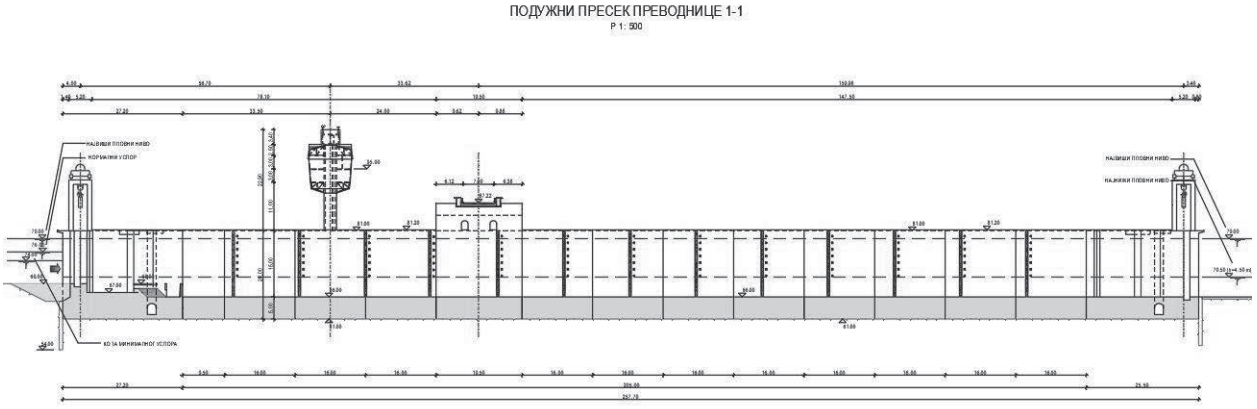

Слика 7. Подужни пресек преводнице

Димензије коморе бродске преводнице у основи, износе 205,0 x 25,0 m, док је дно коморе постављено на коту 66,0 мнм. Укупна дужина бродске преводнице, са узводном и низводном главом је 257,70 m.

[10] AGN (European Agreement on Main Inland Waterways of International Importance – Geneva 1996) – Европски споразум о унутрашњим пловним путевима од међународног значаја дефинише пловни пут реке Тисе категорије E са ознаком E 80-01 и карактеристикама пловног пута минималне категорије Vb.

На обе главе бродске преводнице су као органи за отварање/затварање коморе предвиђена двокрилна врата. Висина једног крила врата износи 12,7 m, а његова ширина 14,2 m. Маса крила је око 115 t. За погон крила врата користе се погонски системи на електрични погон снаге 25 kW. Предвиђено је да капије на горњој и доњој глави буду снабдевене са по 8 отвора димензија b × h = 2,0 m × 0,8 m, а сваки отвор са по једним табластим затварачем.

За ремонт крилних врата су узводно од врата на узводној глави и низводно од врата на низводној глави предвиђени гредни затварачи (stop logs, дамбалкени). Затварачи обухватају по 4 елемента (греде). Распон затварача је 26 m, а њихова висина 9,2 m.

Поред сваког затварача предвиђена је депонија за одлагање елемената када затварач није у употреби. За руковање гредама предвиђене су дизалица и наменски алат, тзв. кљешта. Дизалица је носивости 50 t, са електричним погоном и њена намена је манипулација гредним затварачима, поклопцима ниша гредних затварача и поклопцима депонија у којима се налазе гредни затварачи.

На горњој и доњој глави су предвиђене погонске просторије, с тим да су на горњој глави предвиђени још и контејнер дизел агрегата и објекат места прикључења (ОМП) на дистрибутивну мрежу.

Командни торањ је предвиђен ближе узводној глави, са висином командне просторије која омогућава да се види скоро читава панорама нове бродске преводнице, без обзира на нивелету новог моста преко пројектоване преводнице.

Напајање бродске преводнице вршиће се из две трафостанице 20/0,4 kV, 630 kVA – по једна на горњој и доњој глави. Предвиђено је одговарајуће спољашње и унутрашње осветљење бродске преводнице и припадајућих објеката, као и грејање двокрилних врата како би се избегао проблем замрзавања гумених заптивача у зимском периоду.

Током извођења радова, предвиђена је заштита темељне јаме од већег прилива површинских и подземних вода. Изградњом одбрамбеног насипа према реци Тиси, са котом круне 79,00 mnm темељна јама заштитиће се од површинских вода, а изградња бетонске дијафрагме до коте 54,00 mnm смањиће прилив подземних вода.

Придржавајући се захтева да бродска преводница одговара пловном путу категорије VIb, висина светлог отвора моста мора бити најмање 7 m. Стога за усвојени највиши пловни ниво од 79,00 mnm кота доње ивице конструкције моста мора бити изнад 86,0 mnm.

Сидришта

За пловила која чекају на превођење, неопходно је формирати два сидришта са узводне и два сидришта са низводне стране нове бродске преводнице предвиђеној у левој обали реке Тисе.

Сидришта (опште и посебне намене) морају бити позиционирана ван међудржавног пловног пута реке Тисе и на довољној удаљености од постојеће хидротехничке грађевине, морају имати обележено подручје, дубину која не може бити мања од дубине прописане за пловни пут на коме се сидриште налази и уређај за извезивање. Изузетно, сидришта не морају да имају уређај за извезивање, уколико су на други начин обезбеђени услови за стајање како приликом сидрења пловила не би дошло до оштећења тела и ножице хидротехничке грађевине.

Такође, приликом формирања сидришта не сме се утицати на безбедност пловидбе и промену дефинисаних габарита пловног пута. Сходно наведеном, за формирање сидришта која ће се налазити узводно и низводно од планиране преводнице на стационажи ~km 63+400 реке Тисе, могу се користити следеће зоне међудржавног водног пута реке Тисе и то у ширини која ће бити предмет пројекта нове преводнице:
- између десне обале и десне ивице пловног пута од km 61+200 до km 62+800;

- између десне обале и десне ивице пловног пута од km 65+800 до km 66+800;
- између леве обале и леве ивице пловног пута од km 67+200 до km 67+600.

Димензије сидришта у оквиру горе наведених зона међудржавног водног пута реке Тисе, биће предмет техничке документације нове бродске преводнице у складу са правилима струке. Кроз пројекат нове бродске преводнице предвидети две врсте сидришта (или места за стајање) и то сидришта посебне и сидришта опште намене.

Просторним планом подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута брзе саобраћајнице I6 реда, гранични прелаз са Мађарском (Бачки брег) Сомбор - Кула - Врбас - Србобран - Вечеј - Кикинда - гранични прелаз са Румунијом (Наково) предвиђено је да предметна саобраћајница пресеца међудржавни водни пут реке Тисе на стационажи km 62+000.

Приликом пројектовања сидришта, с обзиром да у зони 200 m узводно и низводно од моста, није дозвољено сидрење пловила, како не би дошло до угрожавања безбедности пловидбе у зони моста.

Пре формирања сидришта, потребно је извршити детаљно хидрографско мерење речног корита и постојеће хидротехничке грађевине (обалоутврда), која се налази уз леву обалу од km 67+800 до km 67+100. Хидротехничке грађевине које се налазе у кориту и/или на обалама реке морају се узети у обзир при планирању сидришта и не смеју се угрозити.

Прилазни канали

За узводни и низводни прилазни канал усвојени су симетрични канали који се састоје од предпристани, зауставне зоне и прилазног дела. Укупна дужина зауставне зоне и предпристана је 435 m, а прилазног дела 110 m. Ширина зоне чекања у претпристану је Bw = 23 m, што са резервним размаком од s = 5 m даје укупну ширину прилазног канала од 81 m.

Дно узводног прилазног канала је на коти 69,0 mnm, а низводног на коти 66,0 mnm. Пројектоване границе предпристаништа одређене су стубовима самцима (естакадама) на осовинском растојању од 23 m, чија је горња ивица на коти 81 mnm. Врхови стубова биће повезани пешачком стазом ширине 1,0 m, која са обе стране има ограду.

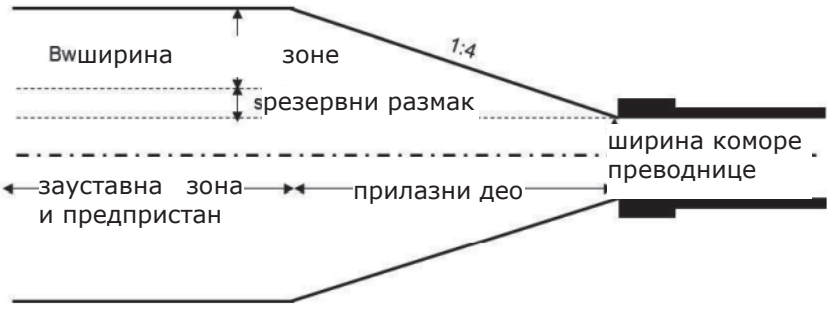

Слика 8. Шематски приказа прилазног канала и предпристрана

Узводни прилазни канал извести у ископу, нагиба косина 1:3. Заштиту косина ископа обезбедити постављањем камене облоге дебљине 0,5 m, са одговарајућом филтерском заштитом, по целој висини косине. Филтерску заштиту формирају геотекстил који се полаже директно на припремљене косине ископа канала и слој шљунка дебљине 0,15 m који се уграђује преко геотекстила. Слој шљунка поред функције филтера представља и заштиту за геотекстил.

Низводни прилазни канал извести у ископу, нагиба косина 1:2. Заштиту косина ископа обезбедити на исти начин као и узводни прилазни канал.

Путна мрежа

Основни законски оквир за реконструкцију и изградњу у коридорима јавних путева је дефинисан Законом о путевима и Правилником о условима које са становишта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута („Службени гласник РС", број 50/11).

Интерна саобраћајна мрежа

Интерне саобраћајнице, саобраћајно-манипулативне површине унутар подручја посебне намене изградити са различитим ширинама (мин. 5,5 m за двосмерни и мин. 3,5 m за једносмерни саобраћај) и свим потребним елементима за комфорно кретање (одговарајући полупречници кривина).

ИЗМЕШТАЊЕ ДРЖАВНОГ ПУТА СА ИЗГРАДЊОМ ПРИВРЕМЕНОГ МОСТА

Девијација (прилазна рампа) државног пута привременом мосту
- коловоз ширине 7,2 m тј. (2 x 3,25 m саобр. траке + 2 x 0,35 m ивичне траке),
- обостране банкине од 1,5 m;
- рачунска брзина Vrac = 80 km/h;
- носивост коловозне конструкције за средње тешки саобраћај (оптерећење од мин. 110 kN по осовини);
- коловозни застор је од савремене конструкције са одговрајућом стабилизацијом;
- нагиб коловоза је једностран;
- одводњавање са коловоза површински - попречним нагибима уз косину насипа.

Мостовска конструкција – привремени мост
- челична конструкција;
- коловоз ширине 7,0 m тј. (2 x 3, 5 m саобр. траке + 2 x 0,25 m ивичњаци);
- обостране пешачке стазе од 1,65 m;
- рачунска брзина Vrac = 80 km/h;
- носивост коловозне конструкције за средње тешки саобраћај (оптерећење од мин. 110 kN по осовини);
- коловозни застор је од савремене конструкције(асфалт-бетон);
- нагиб коловоза је једностран;
- одводњавање са коловоза површински – сливницима.

Мостовска конструкција – мост преко коморе бродске преводнице
- челична конструкција укупне ширине 11,0 m;
- коловоз ширине 8,0 m тј. (2 x 3, 5 m саобр. траке + 2 x 0,5 m ивичњаци +одбојна ограда);
- обостране пешачке стазе од 1,5 m;
- рачунска брзина Vrac = 80 km/h;
- носивост коловозне конструкције за средње тешки саобраћај (оптерећење од мин. 110 kN по осовини);
- коловозни застор је од савремене конструкције (асфалт-бетон);
- нагиб коловоза је једностран;
- одводњавање са коловоза површински – сливницима.

Општи услови за постављање инсталација у зони државног пута

Траса инсталација усагласити пројектно са постојећим инсталацијама поред и испод државног пута. Инсталације планирати под условима неугрожавања стабилности пута уз обезбеђење несметаног одвијања саобраћаја на путу.

Услови укрштања инсталација са државним путем:
- укрштање са државним путем планирати, пројектовати и извести искључиво методом механичког подбушивања испод трупа пута, управно на пут, употребом адекватног материјала у прописаној заштитној цеви;
- заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута увећана за по 3,0 m са сваке стране;
- минимална дубина од најниже горње коте коловоза до горње коте инсталације - заштитне цеви, износи 1,35-1,5 m;
- минимална дубина мерена од коте дна путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) до горње коте заштитне цеви износи 1,2 m.

Услови паралелног вођења инсталација са државним путем:
- предметне инсталације морају бити постављене минимално 3,0 m од крајње тачке попречног профила јавног пута (ножице насипа/спољне ивице путног канала за одводњавање), у зависности од конфигурације терена и пречника инсталација;
- испод колских прилаза и саобраћајних прикључака планирати постављање инсталација кроз заштитну цев;
- не дозвољава се вођење инсталација по банкини, косинама усека и насипа, кроз јаркове и локације које могу бити иницијалне за отварање клизишта;
- на местима где није могуће задовољити услове из претходног става мора се испројектовати и извести адекватна заштита трупа предметног пут;
- инсталације планирати на начин да не угрожавају постојећу саобраћајну сигнализацију, опрему пута, одводњавање и одржавање државног пута.

Услови вођења надземних инсталација у односу на државни пут:
- приликом постављања надземних инсталација водити рачуна да се стубови поставе изван заштитног појаса (20 m од границе путног земљишта ДП), а у случају да је висина стуба већа од прописане ширине заштитног појаса ДП, растојање не може бити мање од висине стуба, мерено од границе путног земљишта;
- обезбедити сигурносну висина од 7,0 m од највише коте коловоза до ланчанице при најнеповољнијим температурним условима.

Саобраћајно - манипулативне површине и платои

Саобраћајно- манипулативне површине и платои у току изградње омогућују одлагање и складиштење материјала који се користи током изградње бродске преводнице и привремених објеката (девијација, мост и др.) уз примену свих техничко-технолошких решења и мера заштите у циљу спречавања загађења земљишта и вода.

Саобраћајне површине на самој бродској преводници после завршетка изградње (изузев моста) имаће полиномну функцију, тј. осим за прилаз управљачким и контролним јединицама, омогућаваће и стационирање возила службама одржавања и запослених.

Зоне заштите јавних путева чине заштитни појас пута и појас контролисане изградње, који су дефинисани Законом о путевима. Заштитни појас, са сваке стране јавног пута, за ДП I реда има ширину од 20 m.

У заштитном појасу поред јавног пута ван насеља, забрањена је изградња грађевинских или других објеката, као и постављање постројења, уређаја и инсталација, осим изградње саобраћајних површина пратећих садржаја јавног пута, као и постројења, уређаја и инсталација који служе потребама јавног пута и саобраћаја на јавном путу.

У заштитном појасу може да се гради, односно поставља водовод, канализација, топловод, железничка пруга и други сличан објекат, као и телекомуникациони и електроводови, инсталације, постројења и сл., по претходно прибављеној сагласности управљача јавног пута.

У појасу контролисане изградње (који је исте ширине као и заштитни појас), дозвољена је изградња по селективном принципу, у складу са донетим плановима.

1.7.2. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења вода, водног земљишта и водне инфраструктуре

Воде у водотоцима и подземне воде, као део укупних вода, представљају јединствен водопривредни подсистем и њихове количине и квалитет морају бити у складу са потребама друштва и заштитом животне средине. Приликом коришћења вода не смеју се угрозити прописани водни режими (квалитативне и количинске компоненте), довести у опасност здравље људи, угрозити животињски и биљни свет, природне и културне вредности и добра (естетске вредности вода и околине, археолошки, историјски, биолошки и геолошки ресурси, итд.), као и рационалне потребе низводних корисника и заинтересованих за воде.

У складу са Законом о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

Водно земљиште је намењено за одржавање и унапређење водног режима у складу са Законом о водама и актима донетим на основу овог закона, а посебно за:
1. изградњу, реконструкцију и санацију водних објеката;
2. одржавање корита водотока и водних објеката;
3. спровођење мера које се односе на уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода, уређење и коришћење вода и заштиту вода.

Водно земљиште према одредбама Закона о водама може да се користи и за:
1. изградњу и одржавање линијских инфраструктурних објеката;
2. изградњу и одржавање објеката намењених одбрани државе;
3. изградњу и одржавање бродоградилишта, као и лука, пристаништа, пловног пута и
4. других објеката у складу са законом којим се уређује пловидба;
5. изградњу и одржавање објеката за коришћење природних купалишта и за
6. спровођење заштитних мера на природним купалиштима;
7. изградњу и одржавање објеката за производњу електричне енергије коришћењем
8. водних снага;
9. обављање привредне делатности, и то:
   - формирање привремених депонија шљунка, песка и другог материјала,
   - изградњу објеката за које се издаје привремена грађевинска дозвола у смислу закона којим се уређује изградња објеката,
   - постављање мањих монтажних објеката привременог карактера за обављање делатности за које се не издаје грађевинска дозвола у смислу закона којим се уређује изградња објеката;
10. постављање привезишта за чамце, као и плутајућег објекта у смислу закона којим се уређују пловидба и луке;
11. спорт, рекреацију и туризам;
12. обављање пољопривредне делатности;
13. вршење експлоатације минералних сировина у складу са овим и посебним законом.

<u>Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на водном земљишту се могу градити следећи садржаји</u>:
- објекти у функцији водопривреде, одржавања и реконструкције водотока;
- остали објекти инфраструктуре.

Сви радови се морају планирати тако да не угрозе стабилност и отежају одржавање регулационих, заштитних и других водних објеката.

<u>У смислу функционисања водопривредног система и несметаног одржавања обезбедити</u>:
- Експропријациони појас на предметној траси нове одбрамбене линије, при изградњи нових насипа и реконструкцији постојећих насипа, да би се омогућило формирање планираног профила тела насипа и заштитног појаса дуж ножица насипа, обезбедити у ширини од 10 m, изузетно мање, у зависности од просторних могућности.

- Простор за нову одбрамбену линију и предвиде све активности на измештању дела насипа који је у функцији одбране од поплава реке Тисе.
- Конструкцију планираног насипа усвојити у складу са геомеханичким карактеристикама тла на новој траси насипа који се измешта и на основу потребних прорачуна стабилности насипа. Потребно је обезбедити:
  - профил тела насипа нове одбрамбене линије чија круна насипа није нижа од постојећег насипа који се измешта;
  - у небрањеном делу појас минималне ширине 10 m од небрањене ножице насипа до корита реке Тисе, односно приступног канала бродске преводнице;
  - минимално коту круне насипа за одбрану од поплава (обезбеђење континуитета у заштити брањеног подручја) на месту укрштања државног пута ИБ реда и насипа за одбрану од поплава;
  - приступ са државног пута ИБ реда на измештени део насипа за потребе приступа возила и механизације водопривреде.
- Начин и место депоновања вишка материјала из ископа за нову бродску преводницу и прилазне канале утврдити приликом израде пројектно-техничке документације.

<u>За планирање и изградњу објеката и извођење радова у зони мелиорационих канала и осталих водених површина, уважити следеће</u>:

- Континуитет и правац инспекционих стаза у обостраном појасу (заштитни појас) ширине од најмање 5 m од обале мелиорационих канала, сачувати за пролаз и рад механизације која одржава водне објекте. У овом заштитном појасу канала није дозвољена изградња никаквих објеката, постављање ограде, депоновање материјала, садња дрвеће, као и предузимање других радњи којима се ремети функција или угрожава стабилност канала и омета редовно одржавање канала.
- Постављање подземне инфраструктуре на водном земљишту, паралелно са каналом, планирати је тако да се траса инсталације води по линији границе парцеле водног земљишта (парцела канала), односно унутар парцеле водног земљишта на одстојању највише до 1 m од границе парцеле и да је обезбеђено управно растојање између трасе инсталације и ивице обале канала најмање у ширини инспекционе стазе (заштитног појаса канала), односно 5 m од обале мелиорационих канала.
- Постављање линијског објекта изван парцеле водног земљишта, паралелно са каналом, планирати изван ширине инспекционе стазе (заштитног појаса канала) такође према услову 5 m од обале мелиорационих канала. Линијски објекат поставити најмање 1 m испод коте терена и обезбедити од утицаја механизације за одржавање канала.
- Укрштања инсталација са каналом планирати што је могуће ближе углу од 90° у односу на осу канала и удаљити минимално 5 m од ивице постојећег моста/пропуста, односно минимално за ширину заштитног појаса инсталације, уколико је прописан појас заштите инсталације шири од 5 m.
- Саобраћајне површине планирати изван парцеле водног земљишта (парцела канала). Уколико је потребна саобраћајна комуникација-повезивање, леве и десне обале исту је могуће планирати уз изградњу мостова/пропуста.
- У мелиорационе канале за одводњавање може се планирати упуштање атмосферске воде уз услов да се поштују хидролошко-хидрауличке карактеристике (капацитет) реципијента. Обезбедити функционалност хидромелиорационог система, услове одржавања водних објекат и сигурност од преливања по околном терену.
- Атмосферске воде, претходно ослобођене муља, вегетације, масти, уља, нафтних деривата, лебдећих и пливајућих материја, упуштати у канал путем уређених испуста, на начин којим се неће нарушавати стабилност обале канала.

<u>У зони заштитног објекта – насип прве одбрамбене линије од великих вода реке Тисе, уважити следеће услове за планирање објеката</u>:

- Саставним делом насипа за одбрану од поплава сматра се заштитни појас са шумоми заштитним зеленилом (заштитне шуме) у инундационом подручју, у ширини 50m поред насипа, одводни канали паралелни насипу у брањеном подручју, на удаљености од 10-50m од ножице насипа (зависно од карактеристика водотока и објеката), као и сервисни путеви у брањеном подручју за спровођење одбране од поплава.

- У циљу очувања и одржавања стабилности и функционалности насипа као одбрамбеног објекта од високих вода, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, није дозвољена изградња објеката нити извођење радова којима би се задирало у тело насипа, копање бунара, ровова и канала поред насипа у појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку и 50 m према брањеном подручју, као ни извођење било каквих других радњи које би штетно утицале на насип и умањиле његову сигурност као заштитног објекта.
- Уз небрањену и брањену ножицу насипа, обезбедити појас ширине најмање 10 m за пролаз и рад механизације којом се одржава насип и спроводи одбрана од поплаве.
- Забрањен је јавни саобраћај по круни насипа.
- При извођењу радова, забрањено је кретање возила косином или ножицом насипа.
- На насипу није дозвољено лагеровање грађевинског материјала.
- Планираним радовима не сме се нарушавати стабилност и сигурност одбрамбене линије (слабљење тела насипа, оштећења и снижавање нивелете круне насипа).
- Приликом одбране од поплава и радова на редовном одржавању насипа, надлежне службе водопривреде задржавају право кретања у целој зони насипа.

Услови заштита вода:
- Планска решења конципирана су ускладу са општим концептом каналисања, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу општина Бечеј и Нови Бечеј.
- Условно чисте атмосферске воде чији квалитет одговара II класи воде се могу без пречишћавања одвести у реку Тису, мелиорациони канал за одводњавање, околне површине и др. путем одређених испуста који су осигурани од ерозије.
- Санитарне отпадне воде испуштати у водонепропусну септичку јаму коју ће празнити надлежно јавно комунално предузеће или овлашћено правно лице.
- Водонепропусне септичке јаме градити/постављати уз обезбеђивање санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких услова.
- Водонепропусне септичке јаме лоцирати на предметној парцели, удаљене минимално 3,0 m од свих објеката и границе парцеле.
- У реку Тису, мелиорационе канале и друге отворене канале забрањено је испуштање било каквих вода осим условно чистих атмосферских и пречишћених отпадних вода чији квалитет обезбеђује одржавање минимално доброг еколошког статуса (II класа воде) реципијента, према Уредби о класификацији вода. Квалитет ефлуента треба да задовољава граничне вредности прописане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16) и Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 50/12).

Обезбеђивање воде за гашење пожара
- Вода за гашење пожара обезбеђује се из резервоара запремине 1000 m³ и меша са пеном у мешачкој станици.
- Концентрат пене чува се у резервоару капацитета 10 t.

Намена земљишта на које право коришћења, односно право управљања, има ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад, не може се мењати без посебне сагласности ЈВП „Воде Војводине“.

1.7.3. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења енергетске инфраструктуре

Електроенергетска инфраструктура

Напајање електричном енергијом постојећих потрошача обезбеђено је из ТС „Брана“ и ТС „СКЛ-Потисје“ 20/0,4 kV напонског преноса. Напајање планираних потрошача у оквиру посебне намене обезбедиће се изградњом нових трансформаторских станица које ће преко планираног објекта места прикључења (ОМП) бити прикључене на дистрибутивну мрежу, у складу са условима надлежног оператора дистрибутивног система електричне енергије. Прикључење трансформаторских станице обезбедиће се

са постојеће 20 kV мреже, а од трансформаторских станица вршиће се нисконапонски развод до свих планираних потрошача. Средњенапонска и нисконпонска мрежа ће бити кабловска, подземна, односно на брани ће поставити у кабловске канале. У случају грађења електроенергетске мреже у небрањеној зони реке Тисе, мора постојати јединствено место управљања/искључења мреже/објекта у случају ванредне ситуације, без обзира на напонски ниво.

Правила за изградњу подземне електроенергетске мреже

- каблове полагати у саобраћајним коридорима, као и осталом земљишту водном, пољопривредном (јавне и површина остале намене);
- дубина полагања каблова треба да буде минимално 0,8 m;
- каблови се могу постављати и на конструкцију бране;
- у коридорима државних путева каблови који се граде паралелено са државним путем, морају бити постављени минимално 3,0 m од крајње тачке попречног профила пута-ножице насипа трупа пута, или спољне ивице путног канала за одводњавање;
- укрштање са путем извести искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви;
- заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3,0 m са сваке стране;
- минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,35-1,50 m мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,0 - 1,2 m;
- укрштање планираних инсталација удаљити од укрштања постојећих инсталација на мин. 10,0 m;
- при паралелном вођењу енергетских каблова до 10 kV и електронских комуникационих каблова, најмање растојање мора бити 0,50 m, односно 1,0 m за каблове напона преко 10 kV;
- при укрштању енергетских и електронских комуникационих каблова угао укрштања треба да буде око 90°;
- није дозвољено полагање електроенергетских каблова изнад електронских комуникационих, сем при укрштању, при чему минимално вертикално растојање мора бити 0,5 m;
- паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни, при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,50 m;
- није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације;
- при укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода, вертикално растојање мора бити веће од 0,30 m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,50 m;
- при изради техничке документације поштовати одредбе „Правилника о техничким нормативима за изградu надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV до 400kV" („Службени лист СФРЈ", број 65/88 и „Службени лист СРЈ", број 18/92) и „Правилника о техничким нормативима за изградњу нисконапонских надземних водова" („Службени лист СФРЈ", број 6/92);
- у близини надземне мреже дистрибутивног система електричне енергије и објеката трафостаница, при раду механизације, мора се обезбедити сигурносно растојање од проводника под напоном;
- уколико у току радова није могуће у сваком тренутку обезбедити потребна растојања, предметна мрежа мора бити искључена за време трајања радова. Обезбедити довољну удаљеност од темеља надземних електродистрибутивних објеката, да би се сачувана њихова статичка стабилност, и од уземљења стубова мреже и трафостаница која се налазе прстенасто положена на растојању 1,0 m од спољашњих ивица истих и на дубини од 0,5 до 1,0 m. У близини трафостаница

постоје енергетски каблови са резервама истих. У случају потребе измештања електродистрибутивних објеката Инвеститор подноси захтев Електродистрибуцији, која ће извршити измештање о трошку Инвеститора;
- трошкове измешатања електроенергетског објекта, као и трошкове градње, у складу са чл. 217. Закона о енергетици сноси Инвеститор објекта због чије изградње се врши измештање. Уколико настану промене које се односе на ситуацију трасе-локације предметног објекта, Инвеститор је у обавези да промене пријави и затражи издавање нових услова. Инвеститор је и обавези да заштити постојеће кабловске водове у складу са одредбама Правилника о техничким нормативима за електроенергетска постројења називног напона изнад 1000 V („Службени лист СФРЈ", бр. 4/74 и 13/78);
- на местима паралелног вођења или укрштања енергетског кабла са другом инфраструктуром која је у непосредној близини ров се копа ручно (без употебе механизације) уз предузимање свих потребних мера заштите;
- на местима укрштања код ископа каблови не смеју висити преко рова већ се морају заштитити на одговарајући начин;
- на местима укрштања рова и енергетског кабла приликом поновног затрпавања извршити стабилизацију енергетског кабла помоћу песка и воде да би се избегло оштећење енергетског кабла услед слегања земљишта. Не смеју се уништавати заштитне цеви, пластични штитници, сигналне траке и кабловске ознаке и морају се вратити у првобитни положај. У случају да дође до измене локације објекта у односу на издате услове, потребно је затражити измену истих. Обавезује се извођач радова да, уколико приликом земљних радова (ископа) наиђе на кабловске водове, одмах извести Сектор за одржавање ЕЕО и ММ, Службу за одржавање ЕЕО, СН и НН, Огранка Електродистрибуција Зрењанин, Зрењанин;
- укрштања са водотоком подземним путем, планирати што је могуће ближе углу од 90° у односу на осу водотока и удаљити минимално 5,0 m од ивице постојећег моста/пропуста, одн. минимално за ширину заштитног појаса инсталације, уколико је прописан појас заштите инсталације шири од 5,0 m;
- при укрштању са каналом енергетски кабл се поставља у заштитну металну цев Ø160mm до 0,5m шире од спољних ивица канала тако да је могућа замена кабла без раскопавања канала;
- вертикални размак између најниже коте дна канала и горње ивице металне цеви треба да износи најмање 1,2 m;
- штитник и упозоравајућа трака се постављају целом трасом до дела трасе у заштитним цевима, на крајевима цеви поставити одговарајуће ознаке.

Правила за изградњу осветљења
- Светиљке поставити на стубове поред саобраћајница, узводно и низводно пристаниште, коморе и мост преко коморе, приступни монтажни плато на главама, командни торањ, електромоторни цилиндар као и ОМП;
- Стубове поставити на мин. растојању 0,5 m од коловоза и ван колских прилаза објектима;
- Користити расветна тела у складу са новим технологијама развоја уважавајући принципе енергетске ефикасности;
- У зони еколошких коридора, за потребе садржаја који изискују осветљење, избегавати директно осветљење обале и применити одговарајућа техничка решења заштите природних и блиско природних делова коридора од утицаја светлости, применом одговарајућих планских и техничких решења (смањена висина светлосних тела, усмереност светлосних снопова према саобраћајницама и објектима, примена посебног светлосног спектра на осетљивим релацијама, ограничавање трајања осветљења на прву половину ноћи и сл.). Применити засторе којима се спречава расипање светлости према небу, односно према осетљивим подручјима еколошке мреже;
- у појасу 50,0 m и 200,0 m од еколошког коридора Тисе, применити техничке мере заштите од утицаја директног осветљења;
- применити техничке мере заштите од утицаја директног осветљења (смањена висина светлосних тела, усмереност светлосних снопова према саобраћајницама и

објектима, примена посебног светлосног спектра на осетљивим локацијама, ограничавањем трајања осветљења на прву половину ноћи, одабиром расветних тела за директно осветљење са заштитом од расипања светлости према небу, односно према осетљивим подручјима еколошке мреже и сл.);
- применити светлосни спектар који мање утиче на ноћне животиње, у складу са осетљивошћу простора. Применити двојно осветљавање објеката:за трајно ноћно осветљење преводнице (када је ван функције)користити плави или зелени светлосни спектар којинајмање утиче на на ноћне врсте. По потреби, за повремено осветљење појединачних целина применити употребу сензора који не смеју бити активирани кретањем дивљачи по коридору.

Објекат места прикључења (ОМП)

Објекат места прикључења (ОМП) извести у складу са техничким захтевима и условима за прикључење надлежног оператора дистрибутивног система (ОДС).

Разводно постројење 20 kV у ОМП-у састоји се следећих ћелија:
- доводна ћелија (на којој се завршава постојећи 20 kV кабл),
- мерна ћелија,
- изводна ћелија за стару трафостаницу 20/0,4 kV (постојећа преводница и брана),
- изводна ћелија за нову трафостаницу 20/0,4 kV – горња глава,
- изводна ћелија за нову трафостаницу 20/0,4 kV – доња глава,
- изводна ћелија за трансформатор сопствене потрошње ОМП-а 20/0,4 kV.

У оквиру ОМП-а, поред разводног постројења 20 kV, налази се и трансформатор сопствене потрошње ОМП-а 20/0,4 kV, развод 0,4 kV, извори и развод једносмерне струје, даљинска станица за везу са надлежним центром електродистрибуције и остала неопходна опрема.

Погонске просторије
- У погонским просторијама на горњој и доњој глави бродске преводнице планиране су трафостанице 20/0,4 kV, (по једна на свакој глави), које обезбеђују потрошачима припадајуће главе основно напајање, као и резервно напајање потрошачима супротне главе.
- Бруто површина основе погонске просторије: максимално 20 x 10 m.
- Спратност погонских просторија: приземље (П).

Правила за изградњу трансформаторских станица 20/0,4 kV
- Трансформаторску станицу за 20/0,4 kV напонски пренос градити као монтажно-бетонску, у складу са важећим законским прописима и техничким условима надлежног оператора дистрибутивног система електричне енергије;
- минимална удаљеност трансформаторске станице као слободностојећег објекта, од осталих објеката треба да буде 3,0 m, ако је у склопу другог објекта мора задовољавати све законске прописе, противпожарне и др. за грађење и смештај електроенергетске опреме и уређаја унутар објекта;
- трансформаторске станице ће се градити унутар објекта поштујући правилнике и прописе за заштиту објекта од пожара или као монтажно-бетонски слободностојећи објекти. Могуће је изградити једноструке (са једним трансформатором називне снаге до 1000 kVA) и двоструке (са два трансформатора називне снаге до 2x1000 kVA);
- за изградњу монтажно-бетонске трансформаторске станице потребно је обезбедити слободан простор макс. димензија 5,8 m x 6,3 m за изградњу једноструке, односно 7,1 m x 6,3 m за изградњу двоструке монтажно-бетонске трафостанице;
- монтажно-бетонска или зидана трансформаторска станица ће се градити као приземни слободностојећи објекат, захтеване висине у складу са технолошким и функцијским захтевима за ту врсту електроенергетских објеката;
- обезбедити право службености кориснику послужног добра ЕПС Дистрибуција д.о.о. Београд, Огранак „Електродистрибуција Зрењанин" до парцеле на којој се гради трансформаторска станица.

Контејнер дизел агрегата
- Напајање потрошача првог приоритета у случају нестанка напајања са обе трафостанице обезбедити преко дизел агрегата.
- Сабирнице у разводима 0,4 kV секционисати за потрошаче првог и другог приоритета, тако да у случају резервног напајања са дизел агрегата може бити обезбеђено само напајање потрошача првог приоритета.
- Пребацивање напајања на дизел агрегат вршити ручно.
- Димензије контејнера дизел агрегата према спецификацији дизел агрегата.

Правила за реконструкцију надземне електроенергетске мреже и објеката трафостаница 20/04 кV
- Реконструкција надземних водова свих напонских нивоа, вршиће се на основу овог Просторног плана и условима надлежног предузећа, а подразумева замену стубова, проводника или уређаја и опреме за уземљење, заштиту, трансформацију напона, и др., поштујући постојећу трасу вода и локацију трафостаница 20/0,4 kV.

Зона заштите електроенергетских објеката

У заштитном појасу, испод, изнад или поред електроенергетског објекта, супротно закону, техничким и другим прописима не могу се градити објекти, изводити други радови, нити засађивати дрвеће и друго растиње.

Оператор дистрибутивног система надлежан за енергетски објекат, дужан је да о свом трошку редовно уклања дрвеће или гране и друго растиње које угрожава рад енергетског објекта.

Власници и носиоци права на непокретностима које се налазе у заштитном појасу, испод или поред енергетског објекта не могу предузимати радове или друге радње којима се онемогућава или угрожава рад енергетског објекта без претходне сагласности енергетског субјекта који је власник, односно корисник енергетског објекта.

Заштитни појас за надземне електроенергетске водове, са обе стране вода од крајње фазног проводника дефинисан је Законом о енергетици) и износи:
1) за напонски ниво од 1 kV до 35 kV:
   - за голе проводнике 10 m,
   - за слабо изоловане проводнике 4 m,
   - за самоносеће кабловске снопове 1 m.
2) за напонски ниво 35 kV, 15 m.

Заштитни појас за подземне водове (каблове), од ивице армирано–бетонског канала износи:
1) за напонски ниво од 1 kV до 35 kV, укључујући и 35 kV, 1 m.

Заштитни појас за трансформаторске станице на отвореном износи:
1) за напонски ниво од 1 kV до 35 kV, 10 m.

Заштитни појас за надземне електроенергетске водове, са обе стране вода од крајње фазног проводника дефинисан је Законом о енергетици и износи:
1) за напонски ниво од 1 kV до 35 kV:
   - за голе проводнике 10 m,
   - за слабо изоловане проводнике 4 m,
   - за самоносеће кабловске снопове 1 m.
2) за напонски ниво 110 kV, 25 m.
3) за напонски ниво преко 110 kV (220 kV и 400 kV), 30 m.

Заштитни појас за подземне водове (каблове), од ивице армирано–бетонског канала износи:
1) за напонски ниво од 1 kV до 35 kV, укључујући и 35 kV, 1 m;
2) за напонски ниво 110 kV, 2 m.

Заштитни појас за трансформаторске станице на отвореном износи:
1) за напонски ниво од 1 kV до 35 kV, 10 m.

У случају градње испод или у близини електроенергетског вода потребна је сагласност надлежних оператора мреже преносног система. односно дистрибутивног система електричне енергије.

Свака градња у близини 400 kV, 110 kV, 35 kV и 20 kV електроенергетских водова (надземних и подземних), условљена је Законом о планирању и изградњи, Законом о енергетици, Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV, Правилником о техничким нормативима за електроенергетска постројења називног напона изнад 1000 V, Правилником о техничким нормативима за уземљење електроенергетских постројења називног напона изнад 1000 V, Законом о заштити од нејонизујућих зрачења са припадајућим правилницима: Правилник о границама излагања нејонизујућим зрачењима и Правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања, као и:
- SRPS N.CO.101 - Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Заштита од опасности („Службени лист СФРЈ", број 68/88);
- SRPS N.CO.102 - Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Заштита од сметњи („Службени лист СФРЈ", број 68/89);
- „SRPS N.CO.104 - Заштита телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Увођење телекомуникационих водова у електроенергетска постројења („Службени лист СФРЈ", број 68/88;
- SRPS N.CO.105 - Техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења („Службени лист СФРЈ", број 65/88 и „Службени лист СФРЈ", број 68/86).

Остали општи технички услови:
- приликом извођења радова као и касније приликом експлоатације планираних објеката, водити рачуна да се не наруши сигурносна удаљеност од 5 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110 kV;
- испод и у близини далековода не може се садити високо дрвеће, које се својим растом може приближити на мање од 5 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110 kV;
- забрањено је коришћење прскалица и воде у млазу за заливање уколико постоји могућност да се млаз воде приближи на мање од 5 m од проводника далековода напонског нивоа 110 kV;
- забрањено је складиштење лако запаљивог материјала у заштитном појасу далековода;
- нисконапонске, телефонске прикључке, прикључке на кабловску телевизију и друге прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом;
- приликом извођења било каквих грађевинских радова, нивелације терена, земљаних радова и ископа у близини далековода, ни на који начин се не сме угрозити статичка стабилност стубова далековода. Терен испод далековода се не сме насипати;
- све металне инсталације (електроинсталације, грејање и сл.) и други метални делови (ограде и сл.) морају да буду прописно уземљени. Нарочито водити рачуна о изједначењу потенцијала;
- у близини далековода, а ван заштитног појаса, потребно је размотрити могућност градње објеката у зависности од индуктивног утицаја на планиране објекте од електропроводног материјала и планиране електронске комуникационе водове;
- уколико постоје метални цевоводи потребно је разматрати индуктивни утицај на максималној удаљености до 1000 m од осе далековода;
- утицај далековода на грађење телекомуникационих водова разматра се на удаљености до 3000 m од осе далековода. Утицај се не разматра ако је у питању оптички кабл.

Услови прикључења на дистрибутивни систем електричне енергије (ДСЕЕ)

Прикључење корисника на ДСЕЕ се планира на средњенапонском нивоу (20 kV) и на нисконапонском нивоу (0,4 kV) у зависности од захтеване снаге и потреба корисника. Услове, начин и место прикључења на ДСЕЕ дефинише надлежни оператор дистрибутивног система у складу са плановима развоја ДСЕЕ, законским и другим прописима. За потребе прикључења објеката корисника у обухвату Просторног плана, потребно је да се у даљем поступку за сваки конкретан случај прикључења исходују услови од надлежног оператера ДСЕЕ.

1.7.4. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења електронске комуникационе инфраструктуре

- Електронска комуникациона (ЕК) мрежа обухвата све врсте каблова који се користе за потребе комуникација (бакарне, коаксијалне, оптичке и др.);
- електронску комуникациону мрежу градити подземно у коридорима саобраћајница на грађевинском и водном земљишту;
- дубина полагања каблова треба да је најмање 0,6-1,2 m код полагања каблова у ров;
- минимално вертикално растојање (приликом укрштања инсталација) и хоризонтално растојање (паралелан ход инсталација) између трасе свих наведених ЕК инсталација, и траса свих других будућих подземних инсталација (водовода, атмосферске канализације, фекалне канализације, електроенергетских каблова за напоне до 1 kV, инсталација КДС-а, гасовода средњег и ниског притиска), мора бити 0,5 m;
- минимална хоризонтална удаљеност средњенапонских 20 kV (за напоне преко 1 kV) електроенергетских каблова (на деоници паралелног вођења) у односу на трасе постојећих ЕК инсталација мора бити: 1,0 m;
- уколико се прописана удаљеност у односу на ЕК инсталације не може постићи, на тим местима неопходно је 20 kV електроенергетски кабл поставити у гвоздене цеви, 20 kV електроенергетски кабл треба уземљити и то на свакој спојници деонице приближавања, с тим да уземљивач мора да буде удаљен од ЕК инсталација најмање 2,0 m;
- минимална вертикална удаљеност (при укрштању инсталација) високонапонских ВН 20 kV електроенергетских каблова у односу на трасе постојећих ЕК инсталација мора бити: 0,05 m;
- уколико се прописано одстојање не може одржати каблове на месту укрштања треба поставити у заштитне цеви у дужини од око: 2,0–3,0 m, а вертикална удаљеност не сме бити мања од 0,3 m. Заштитне цеви за електроенергетски кабл треба да буде од добро производљивог материјала, а за ЕК каблове од лоше проводљивог материјала;
- на местима укрштања све будуће подземне инсталације, обавезно положити испод наведених постојећих ЕК инсталација, а угао укрштања треба да буде што ближе 90 степени, али не сме бити мањи од 45 степени;
- при преласку преко бране каблове поставити у кабловску канализацију постављену на конструкцију моста.

Правила за изградњу објеката за постављање електронске комуникационе опреме и уређаја

- Уређаји за потребе електронских комуникација се могу градити у оквиру планираних садржаја и осталих јавних површина, са обезбеђеним директним приступом уређају преко јавних површина, обезбеђеним простором за паркирање и прикључењем на јавну инфраструктуру;
- ивице бетонских постоља: стојећи ИРО-а (изводно-разводних ормана), електронских комуникационих уређаја: који су постављени у зеленом појасу, морају бити на минималном хоризонталном растојању у односу на трасу будућих подземних инсталација, ивице коловоза, приступних путева, паркинг простора и свих других тврдих застора од 1,0 m.

Услови за прикључење на електронску комуникациону мрежу

- У циљу обезбеђења потреба за новим прикључцима на електронску комуникациону мрежу и преласка на нову технологију развоја у области електронских комуникација, потребно је обезбедити приступ свим планираним објектима путем канализације од планираног окна до просторије планиране за смештај електронско комуникационе опреме унутар парцела корисника;
- Прикључење корисника на електронску комуникациону мрежу извести подземним прикључком по условима надлежног предузећа.

1.8. ПРАВИЛА ЗА ПОДИЗАЊЕ ЗАШТИТНИХ ПОЈАСЕВА ЗЕЛЕНИЛА И УРЕЂЕЊЕ ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА

Озелењавање вршити у оквиру површине намењене за заштитно зеленило у инундационом подручју и тамо где је то могуће, уз следеће услове:
- За формирање заштитних појасева је потребна довољна ширина регулације у оквиру водне и остале инфраструктуре, а најмања препоручена ширина ових појасева је 5 m.
- На местима међусобног укрштања водне и остале инфраструктуре, при садњи заштитних појасева зеленила, потребно је придржавати се услова везаних за безбедност људи и животињских врста.
- Ускладити положај заштитних појасева зеленила са постојећом и планираном подземном и надземном инфраструктуром.
- Приобаље еколошких коридора резервисати за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности.

При озелењавању површина избегавати примену инвазивних врста, а то су: циганско перје *(Asclepias syriaca),* јасенолисни јавор *(Acer negundo),* кисело дрво *(Ailanthus glandulosa),* багремац *(Amorpha fruticosa),* западни копривић *(Celtis oceidentalis),* дафина *(Eleagnus anguslifolia),* пенсилвански длакави јасен *(Fraxinus pennsylvanica),* трновац *(Gledichia triachanlos),* жива ограда *(Lycium halimifolium),* петолисни бршљан (*Parthenocissus inserta),* касна сремза *(Prvnus serotina),* јапанска фалопа *(Reynouna syn. Fallopia japonica),* багрем *(Robima pseudoacacia),* сибирски брест *(Ulmus pumila).*

1.9. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКЕ И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ

У подручју посебне намене потребно је обезбедити услове за прикључење на јавну саобраћајну површину, електроенергетску мрежу као и прикључак на електронску комуникациону инфраструктуру, а према условима надлежних предузећа.

Прикључак на путну мрежу – Комплекс бродске преводнице се преко интерне саобраћајнице прикључује на јавну саобраћајну мрежу.

Прикључак на електроенергетску мрежу - Прикључивање на дистрибутивну мрежу 20 kV у будућем објекту места прикључења (ОМП) у коме се налази разводно постројење 20 kV капацитета Pjedn=500 kW (20 kV).

Прикључак на електронску комуникациону инфраструктуру - Повезивање на јавну телефонску и телекомуникациону мрежу преко фиксне приступне оптичке и бакарне мреже.

1.10. УСЛОВИ И МЕРЕ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Приступачност обезбедити применом техничких стандарда у планирању, пројектовању и грађењу јавних површина, помоћу којих се свим људима, без обзира на њихове физичке, сензорне и интелектуалне карактеристике или године старости осигурава несметан приступ, кретање, коришћење услуга, боравак и рад.

При планирању, пројектовању и грађењу јавних простора - саобраћајних и пешачких површина, прилаза до објеката јавне намене и других објеката за јавно коришћење, обезбедити обавезне елементе приступачности за све будуће кориснике у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Службени гласник РС", број 22/15). Обавезни елементи приступачности су елементи приступачности за савладавање висинских разлика и елементи приступачности јавног саобраћаја.

1.11. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ

Смањење потрошње свих врста енергије, уз обезбеђење истих или бољих услова коришћења и функционисања објекта јесте циљ енергетске ефикасности изградње. Заштити животне средине и климатских услова доприноси смањење потрошње необновљивих извора енергије и коришћење обновљивих извора енергије.

Код обезбеђивања ефикасног коришћења енергије у зградама узима се у обзир век трајања зграде, климатски услови локације, положај и оријентација зграде, њена намена, услови комфора, материјали и елементи структуре зграде и омотача, уграђени технички системи и уређаји, као и извори енергије и когенерација и могућност за коришћење обновљивих извора енергије.

Основне мере за унапређење енергетске ефикасности односе се на смањење енергетских губитака, ефикасно коришћење и производњу енергије.

Уштеду енергије обезбедити путем одрживе градње применом техничких мера, стандарда и услова планирања, пројектовања, изградње и употребе зграда и простора.

Повећање енергетске ефикасности обезбедити са подизањем зеленила ради смањивања загревања тла и стварања природног амбијента.

Мере за даље побољшавање енергетских карактеристика објекта не смеју да буду у супротности са другим суштинским захтевима, као што су приступачност, рационалност и намеравано коришћење простора.

Енергетска својства и начин израчунавања топлотних својстава објеката високоградње, као и енергетски захтеви за нове објекте прописани су Правилником о енергетској ефикасности зграда („Службени гласник РС", бр. 61/11).

2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

2.1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Општа правила грађења, која важе за подручје посебне намене овог Просторног плана, су следећа:

- Приликом пројектовања, уређења, изградње потребно је придржавати се одредби из Закона о водама („Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. Закон), Уредбе о класификацији вода („Службени гласник СРС" број 5/68), Уредбом о

граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање (Службени гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16), Уредбе о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", број 24/14), Уредбе о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", број 50/12), Правилника о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС", број 33/16) и Правилника о опасним материјама у водама („Службени гласник СРС", број 31/82);

- У складу са Законом о процени утицаја и одредбама Уредбе о утврђивању Листе пројеката, за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката, за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС", број 114/08) инвеститори су дужни да се обрате надлежном органу за послове заштите животне средине. Надлежни орган ће одлучити о потреби израде студије о Процени утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби израде или ослобађању од израде студије о процени утицаја на животну средину;
- При пројектовању и грађењу придржавати се норматива дефинисаних Правилником за грађевинске конструкције („Службени гласник РС", бр. 89/19, 52/20 и 122/20), за изградњу објеката на сеизмичком подручју за VII-VIII према ЕМС-98.[11] Ови сеизмички услови не могу представљати део техничке документације - нису основ за прорачун у фази израде пројекта за грађевинску дозволу и пројекта за извођење за објекте ван категорије и објекте I категорије, а према Правилнику;
- За потребе пројектовања и изградње објеката, а ради дефинисања инжењерскогеолошких-геотехничких услова изградње и/или санације обавезно извршити примењена инжењерскогеолошка-геотехничка истраживања;
- Спроводити мере и услове заштите природних и радом створених вредности животне средине у складу са Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18-др. закон и 95/18-др. закон);
- Уколико се пре или у току извођења грађевинских и других радова на простору обухваћеном Просторним планом наиђе на археолошко налазиште или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах прекине радове и о томе обавести и да предузме мере да се налази не униште или оштете и да се сачувају на месту и у положају у коме су откривени;
- За све радове на локалитетима који подлежу мерама заштите на основу Закона о културним добрима обавеза је инвеститора да прибави услове и сагласност надлежног завода за заштиту споменика културе;
- Уколико се у току радова наиђе на геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.), а која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да то пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска и да предузме мере њихове заштите од уништења, оштећивања или крађе;
- При пројектовању и грађењу обавезно се придржавати одредби Закона о заштити од пожара и Закона о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима;
- Обезбедити простор за постављање контејнера (канти) за комунални отпад, као и простор за отпад настао у току изградње, а све у складу са важећим прописима за прикупљање истог. Простор за контејнере на парцели лоцирати тако да се омогући лак приступ комуналне службе, а у складу са условима заштите животне средине.

[11] Карта сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година, Републички сеизмолошки завод, 2018. године.

2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Правила грађења за *Површину за бродску преводницу са прилазним каналима и насипом*

На *Површини за бродску преводницу са прилазним каналима и насипом* дозвољена је изградња главних објеката, објеката у функцији бродске преводнице и реконструкција бране на Тиси и привремених објеката у функцији изградње бродске преводнице.

Главни објекти: бродска преводница, два прилазна канала, насип, објекти путно-друмске саобраћајне инфраструктуре.

Објекти у функцији бродске преводнице: контролни торањ, погонске просторије, мешачка станица, резервоар за санитарну и ПП воду, објекат места прикључења, водонепропусни објекат за сакупљање и третман отпадних вода и сл..

Привремени објекти у функцији изградње бродске преводнице: насип за заштиту темељне јаме - привремени, помоћни насип, привремена саобраћајница и привремени мост (привремено измештање државног пута IБ реда). Привремени објекат је у функцији изградње главног објекта.

Није дозвољена изградња објеката чија је функција супротна основној функцији.

Парцела је дефинисана графичким прилогом Тематска карта број 1: „Детаљна разрада простора – Регулациони план".

Објекте градити унутар површине ограничене грађевинском линијом.

Грађевинска линија се поклапа са регулационом линијом, дефинисаном графичким прилогом Тематска карта број 1: „Детаљна разрада простора – Регулациони план".

Највећи дозвољени индекс заузетости парцеле износи 80 %.

За изградњу бродске преводнице и објеката у функцији бродске преводнице примењивати следећа правила грађења:

- Бродска преводница састоји се од: коморе, горње (узводне) главе и доње (низводне) главе бродске преводнице. Комору изоловати од горње и доње воде двокрилним капијама;
- Укупна дужина бродске преводнице: максимално 260 m;
- Димензије коморе бродске преводнице у основи: максимално 206 x 26 m, дно коморе поставити на коту 66 mнм;
- Дужина горње главе: максимално 28 m;
- Дужина доње главе: максимално 26 m;
- Зидови коморе бродске преводнице градити од дна коморе које се налази на коти 66 mnm до коте 81 mnm;
- Дно горње главе преводнице и дно узводног прилазног канала градити на коти 69 mnm, након чега предвидети спуштање дна иза капије на коту 66 mnm. Дно низводне главе је на истој коти као и дно коморе, тј. на коти 66 mnm;
- Уз пешачку стазу по читавој дужини зидова коморе, као и на главама преводнице ка комори, поставити заштитну металну ограду;
- Узводно од горње и низводно од доње капије предвидити нише за помоћне затвараче постављене до коте 77 mnm;
- Уз бродску преводницу планирати систем за гашење пожара и резервоар за воду за гашење пожара запремине 1000 m^3. Воду за гашење пожара узимати из резервоара за воду и мешати са пеном у мешачкој станици;
- На горњој и доњој глави планирати погонске просторије, контејнер дизел агрегата и објекат места прикључења (ОМП) на дистрибутивну мрежу;

- Командни торањ градити ближе узводној глави, са висином командне просторије која омогућава да се види нова бродска преводнице, без обзира на нивелету новог моста преко пројектоване преводнице, висине максимално 25 m, мерено од горње ивице коморе бродске преводнице односно од коте 81 mnm;
- Висина светлог отвора моста бродске преводнице минимално 7 m. Кота доње ивице конструкције моста мора бити изнад 86 mnm;
- Током извођења радова, предвидети заштиту темељне јаме од већег прилива површинских и подземних вода изградњом привременог одбрамбеног насипа према реци Тиси и бетонске дијафрагме.

Правила грађења за резервоар за санитарну и ПП воду, водонепропусни објекат за сакупљање и третман отпадних вода дефинисана су у оквиру тачке „1. Правила уређења и организације земљишта", подтачка „1.7. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене, мреже саобраћајне и друге инфраструктуре и критеријуми којима се утврђује забрана грађења на одређеном простору или за одређене врсте објеката", подподтачка „1.7.2. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења вода, водног земљишта и водне инфраструктуре".

Правила грађења за погонске просторије, контејнер дизел агрегата и објекат места прикључења (ОМП) на дистрибутивну мрежу дефинисана су у оквиру тачке „1. Правила уређења и организације земљишта", подтачка „1.7. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене, мреже саобраћајне и друге инфраструктуре и критеријуми којима се утврђује забрана грађења на одређеном простору или за одређене врсте објеката", подподтачка „1.7.3. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења енергетске инфраструктуре.

<u>За изградњу прилазних канала примењивати следећа правила грађења:</u>
- Узводни и низводни прилазни канал се састоји од предпристана, зауставне зоне и прилазног дела, следећих димензија:
  - укупна дужина зауставне зоне и предпристана: максимално 440 m,
  - укупна дужина прилазног дела: максимално 115 m,
  - ширина зоне чекања у претпристану са резервним размаком: максимално 85 m;
- Кота дна узводног прилазног канала: 69 mnm;
- Кота дна низводног прилазног канала: 66 mnm;
- Границе предпристаништа одредити стубовима самцима (естакадама) на осовинском растојању од 23 m, горње ивице на коти 81 mnm. Врхове стубова повезати пешачком стазом ширине 1 m, са оградом на обе стране;
- Узводни прилазни канал извести у ископу, нагиба косина од 1:2 до 1:3. Заштитну косину ископа обезбедити постављањем камене облоге дебљине 0,50 m, са одговарајућом филтерском заштитом, по целој висини косине;
- Низводни прилазни канал извести у ископу, нагиба косина од 1:2 до 1:3. Заштитну косину ископа обезбедити на исти начин као и узводни прилазни канал.

<u>За изградњу насипа примењивати следећа правила грађења:</u>
- Круна насипа не сме бити нижа од постојећег насипа који се измешта;
- Ширина круне насипа: 4 m;
- Нагиб косине: од 1:2 до 1:3;
- Тело насипа извести од материјала из ископа за потребе изградње прилазних канала и бродске преводнице (кохерентни водонепропусни материјал ка реци Тиси и некохерентни-песковити материјал ка брањеном делу). Косине и круна насипа хумузирати и затравити и/или посути шљунком;
- На круни насипа по потреби предвидети изградњу сервисне саобраћајнице у ширини од 3 m. Сервисну саобраћајницу формирати од шљунка и дробљеног камена. Јавни саобраћај је забрањен по круни насипа;
- У оквиру парцеле, у појасу ширине 10 m од ножице насипа, планирати радно-инспекциону стазу за пролаз и рад механизације која одржава заштитне објекте и механизацију и возила службе одбране од поплава и спровођење одбране од

поплава. У овом појасу није дозвољена изградња надземних и подземних објеката, постављање ограда, садња дрвећа и сл.;
- Уз бродску преводницу формирати плато на коти 81 mnm, на којем ће се налазити објекти у функцији бродске преводнице.

За реконструкцију главног одбрамбеног насипа примењивати следећа правила:
- Скидање хумуса са косина и круне постојећег насипа у слоју минималне дебљине 30 cm;
- Засецање трупа постојећег одбрамбеног насипа изводити у степеницама висине од 60 до 90 cm, како би се омогућила адекватна уградња и уклапање слојева новог (измештеног) одбрамбеног насипа;
- Ширина круне насипа који се реконструише мора бити након реконструкције минимално 4 m;
- Косине постојећег насипа у зони уклапања са новим насипом обавезно хумузирати и затравити;
- Нагибе косина реконструисаног насипа уклопити са нагибима косина новог и постојећег насипа;
- На круни реконструисаног насипа по потреби превидети изградњу сервисне саобраћајнице у ширини од 3 m. Сервисну саобраћајницу формирати од шљунка и дробљеног камена. Јавни саобраћај је забрањен по круни насипа.

За изградњу објеката путно-друмске саобраћајне инфраструктуре (моста, привремене саобраћајнице, привременог насипа за привремену саобраћајницу и привременог моста) и услова и начина обезбеђивања приступа парцели и простора за паркирање возила, примењивати правила грађења дефинисана у оквиру тачке „1. Правила уређења и организације земљишта", подтачка „1.7. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене, мреже саобраћајне и друге инфраструктуре и критеријуми којима се утврђује забрана грађења на одређеном простору или за одређене врсте објеката", подподтачка „1.7.1. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења саобраћајне инфраструктуре".

За изградњу привремених објеката у функцији изградње бродске преводнице примењивати следећа правила:
- Кота круне привременог одбрамбеног насипа: 79 mnm;
- Нагиб косине привременог одбрамбеног насипа: од 1:2 до 1:3;
- Кота дна бетонске дијафрагме: до 54 mnm.

3. ИНЖЕЊЕРСКОГЕОЛОШКИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКАТА

Према евиденцији Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај, за подручје обухвата Просторног плана и конкретно у оквиру подручја посебне намене примењена инжењерско-геотехничка истраживања нису извршена.

Примењена инжењерскогеолошка-геотехничка истраживања обавезно се врше за потребе просторног и урбанистичког планирања, пројектовања и изградње грађевинских, рударских и других објеката ради дефинисања инжењерскогеолошких-геотехничких услова изградње и/или санације, као и других карактеристика геолошке средине.

Уз пројекат за грађевинску дозволу, зависно од врсте и класе објекта, прилаже се елаборат о геотехничким условима изградње, израђен према прописима о геолошким истраживањима.

Расположива постојећа геолошко-геотехничка документација рађена је за потребе пројектовања бране на Тиси, у виду два елабората из 1960. и 1970. године. Тада су истражни радови били обимни и обухватали су: истражно бушење, испитивања у бушотинама, ископе јама и испитивања на узорцима тла и воде. Када се разматрају подаци ранијих истраживања треба се имати у виду и да су они настали пре 50-60 година, да су примењене тадашње могућности технологије истраживања и интерпретације, те да је самим тим неопходно извршити проверу података о терену.

На основу расположиве документације могу се донети генерални закључци о геолошкој грађи терена и литофацијалним и геотехничким карактеристикама тла. Констатована геолошка грађа и литофацијалне карактеристике указују на геолошку средину плеистоценске старости и млађе, коју чине слабо везани до невезани седименти глине, прашине и пескови.

Геолошка грађа може бити различита како у вертикалном тако и у хоризонталном смеру зависно од локалних услова депозиције материјала и утицаја реке. У том смислу може постојати могућност променљивих геолошких и хидрогеолошких услова зависно од микролокације што утиче на дефинисање геотехничких услова. Ово изискује добру истраженост терена у случају ископа, фундирања и изградње објеката. Овај услов истражености је у уском подручју бране испуњен, док је удаљавањем од ове локације истраженост терена знатно мања.

На подручју нове бродске преводнице, која се планира на левој обали Тисе, нема много података о фундаменту из ранијих истражних радова. Изведено је неколико структурних истражних бушотина у зони осе бране и једна низводно што омогућава условно конструкцију прогнозног инжењерскогеолошког профила у зони где се може обавити интерполација података. Пошто је бродска преводница делом удаљена од микролокација ранијих истражних бушотина могући су и нешто другачији резултати.

Поред тога, у зони нове бродске преводнице нису извођене геотехничке истражне бушотине тако да на њеној локацији нема података о геотехничким испитивањима тла. Постојећа документација не садржи податке о континуалном осматрању нивоа подземних вода. Филтрационе карактеристике песковитих слојева нису утврђене теренским опитима, као најрепрезентативнијим методама.

На основу прегледане документације, нема података да су вршена геофизичка испитивања. Препоручују се детаљна рефракциона сеизмичка испитивања која би имала за циљ добијање одговарајућих модула средина и за потребе израде студије сеизмичког хазарда и сеизмичке микрорејонизације. Додатно, препоручује се извођење геоелектричног сондирања поред или у близини истражних бушотина ради детаљног дефинисања литолошко-стратиграфског стуба.

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

Имплементацијом овог Просторног плана остварiће се континуитет у односу на Просторни план Републике Србије у усмеравању конкурентног, интегрисаног и кохерентаног просторног развоја Републике Србије и обезбеђењу основа за подршку мултифункционалном развоју.

Реализација планских решења допринеће уједначавању карактеристика пловних путева, конкретно реке Тисе, са пловним путевима у државама чланицама Европске уније као и стварању услова за ефикасно и економски рационално пословање. Изградњом нове бродске преводнице у склопу бране на Тиси, уз задржавање постојеће у функцији, остварiће се услови за брже и ефикасније превођење, односно истовремено превођење више од једног пловила као и превођење састава уобичајених за VIb категорију пловног пута (на новој преводници) што ће имати за последицу повећано коришћење реке Тисе за превоз робе и путника.

Имплементацијом просторног плана задовољиће се принципи одрживог развоја водног транспортног система у погледу економске исплативости, друштвене оправданости и еколошке прихватљивости, уравнотеженог развоја са просторног, техничког и технолошког аспекта, усмерености ка корисницима, обезбеђењу доступности и повећању конкурентности, интеграцији са окружењем и другим видовима саобраћаја као и усмерености ка заштити животне средине.

1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

Кључни учесници у остваривању Просторног плана, у складу са својим надлежностима и делокругом рада су републички ресорни државни органи, покрајински ресорни органи, јавна предузећа, посебне организације и локалне самоуправе чији делови се налазе у обухвату Просторног плана.

Кључни учесници на републичком и покрајинском нивоу управљања су министарства и покрајински секретаријати са одговарајућим дирекцијама, управама и заводима надлежним за послове водопривреде, саобраћаја, планирања и изградње, као и јавна предузећа надлежна за послове водопривреде, електропривреде и путева.

Институционални оквир имплементације Просторног плана, у ужем смислу, представљају институције које ће непосредно имплементирати политику и концепцију изградње у границама подручја посебне намене. Заједничка реализација пројекта „Радови на унапређењу услова за превођење бродова у оквиру бране на Тиси" врши се на основу Протокола о сарадњи који је потписан између:
- Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде;
- ЈВП „Воде Војводине".

Поред наведних институција институционални оквир имплементације Просторног плана чине и:
- Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине;
- Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство;
- Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај;
- Општинске управе јединица локалне самоуправе чији делови територије се налазе у обухвату Просторног плана, кроз контролу даљих активности.

Институционални оквир имплементације, у ширем смислу, чине све институције и органи који ће посредно учествовати у имплементацији планских решења.

2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

У складу са Законом о планирању и изградњи, Просторни план се спроводи директно у *„Подручју посебне намене*" односно за површине под режимом посебне намене (Реферална карта број 3. „Карта спровођења").

Спровођење Просторног плана у подручју ван посебне намене: *„Подручје утицаја посебне намене*" реализује се кроз:
- примену планских докумената јединице локалне самоуправе (просторни и урбанистички планови), у делу и на начин који није у супротности са овим Просторним планом;
- примену других просторних планова подручја посебне намене, у делу посебне намене дефинисане тим плановима,

уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом, а све према Рефералној карти број 3. „Карта спровођења".

2.1. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

За *„Подручје посебне намене*" обавезна је директна примена Просторног плана према Рефералној карти број 3. „Карта спровођења".

За потребе планираних објеката у подручју посебне намене, а на основу планираних регулационих линија и границе експропријације, од постојећих парцела у обухвату Просторног плана деобом, а потом спајањем се образује нова парцела за изградњу преводнице са припадајућим објектима у катастарској општини Нови Бечеј у складу са смерницама датим у поглављу 1.6. План парцелације.

За Подручје посебне намене није дозвољена корекција основне намене израдом планских докумената јединица локалне самоуправе.

За „директну примену Просторног плана", Просторним планом дефинисана су правила уређења и правила грађења.

У делу *„Подручја посебне намене*", за линијску саобраћајну инфраструктуру, обавезна је примена Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута ІБ реда гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда гранични прелаз са Румунијом (Наково) („Службени лист АПВ", број 35/23), уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом, а према Рефералној карти број 3. „Карта спровођења".

2.2. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ПОДРУЧЈУ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

На простору које представља „Подручје утицаја посебне намене" примењују се плански документи, у делу и на начин који није у супротности са овим Просторним планом и уз примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе, чији су делови територије у обухвату овог Просторног плана, донеће одлуку и покренути поступак усаглашавања донетих планских докумената са овим Просторним планом.

Сви плански документи, који су у целости или делом у *„Подручју утицаја посебне намене*" – у подручју ван посебне намене, морају се усагласити са Просторним планом датим планским решењима, у делу који се односи на:
- мере заштите дефинисане за зоне заштитног објекта – насип прве одбрамбене линије од великих вода реке Тисе, дате:
  - „IV Правилима уређења и правилима грађења", тачка „1. Правила уређења и организације земљишта", подтачка „1.7. Урбанистички и други услови за уређење

и изградњу површина и објеката јавне намене, мреже саобраћајне и друге инфраструктуре и критеријуми којима се утврђује забрана грађења на одређеном простору или за одређене врсте објеката", подподтачка „1.7.2. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења вода, водног земљишта и водне инфраструктуре";
- положајем у простору, дефинисаном на Тематској карти бр. 1 „Детаљна разрада простора – регулациони план".

• мере заштите природних и културних добара, дате:
- у поглављу „III Планска решења развоја подручја посебне намене са утицајем посебне намене на развој појединих области", тачка „2. Утицај на природне системе и ресурсе, природно и културно наслеђе и животну средину и мере заштите", подтачка „2.2. Природно и културно наслеђе";
- положајем у простору, дефинисаном на Рефералној карти бр. 2 „Инфраструктурни системи, природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара".

• заштиту животне средине, живота и здравља људи, заштита од техничко-технолошких акцидената, елементарних непогода акцидентних ситуација и уређење простора од интереса за одбрану земље, дате:
- у поглављу „III Планска решења развоја подручја посебне намене са утицајем посебне намене на развој појединих области", тачка „2. Утицај на природне системе и ресурсе, природно и културно наслеђе и животну средину и мере заштите", подтачка „2.3. Заштита животне средине, живота и здравља људи" и „2.4. Заштита од техничко-технолошких акцидената, елементарних непогода акцидентних ситуација и уређење простора од интереса за одбрану земље";
- положајем у простору, дефинисаном на Рефералној карти бр. 2 „Инфраструктурни системи, природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара".

• услове за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене, мреже саобраћајне и друге инфраструктуре, појасеве, зоне заштите и режиме коришћења исте, дате:
- „IV Правилима уређења и правилима грађења", тачка „1. Правила уређења и организације земљишта", подподтачка „1.7. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене, мреже саобраћајне и друге инфраструктуре и критеријуми којима се утврђује забрана грађења на одређеном простору или за одређене врсте објеката";
- положајем у простору, дефинисаном на Рефералној карти бр. 2 „Инфраструктурни системи, природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара".

• мере енергетске ефикасности градње, дате „IV Правилима уређења и правилима грађења", тачка „1. Правила уређења и организације земљишта", подтачка „1.11. Мере енергетске ефикасности градње".

До усаглашавања важећих планских докумената јединица локалних самоуправа са овим Просторним планом, на подручју обухвата Просторног плана ван дефинисаног подручја посебне намене, примењују се важећа планска документа уз примену смерница и мера датих овим Просторним планом.

2.3. ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ДОНОШЕЊЕМ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Ступањем на снагу овог Просторног плана **у делу престају да важе следећи плански документи:**
- Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ", број 14/15);
- Просторни план општине Нови Бечеј („Службени лист општине Нови Бечеј", број 6/12),

за **подручје у границама посебне намене** овог Просторног плана, дефинисаном у поглављу „I Полазне основе за израду просторног плана", тачка „1. Обухват и опис граница подручја просторног плана, са границама заштитног коридора", подтачка „1.3.

Опис граница подручја посебне намене", и у деловима који су у супротности са овим Просторним планом.

Смернице за спровођење Просторног плана односе се на обухват Просторног плана.

У складу са Законом о планирању и изградњи, Просторни план се спроводи у подручју обухвата Просторног плана:
1) директно, за површине под режимом посебне намене, односно за обухват детаљне разраде, издавањем локацијских услова (Реферална карта број 3.: „Карта спровођења");
2) индиректно, спровођење на основу важећих просторних планова, односно:
   - применом и разрадом планских решења овог Просторног плана у другим просторним плановима подручја посебне намене;
   - применом и разрадом планских решења овог просторног плана у планским документима јединица локалне самоуправе.

Овим Просторним планом дефинисани су уређење, коришћење и заштита подручја посебне намене, које је обавезно уградити приликом израде просторно-планске и урбанистичке документације у обухвату Просторног плана.

Правила уређења, грађења и коришћења подручја посебне намене, спроводиће се сагласно решењима из овог Просторног плана и обавезујућа су за израду просторних и урбанистичких планова нижег хијерархијског нивоа.

У случају да се посебна намена овог Просторног плана преклапа са посебном наменом другог просторног плана, чија посебна намена је развој инфраструктурних система, важиће правила и мере заштите који се односе на предметну посебну намену.

У случају неподударности текстуалног и графичког дела Просторног плана примењује се графички део Просторног плана.

3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Приоритете и динамику спровођења планских решења одређује инвеститор односно Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, а у складу са Просторним планом.

Реализација приоритетних активности по фазама - У погледу динамике реализације планских решења иста су подељена по фазама реализације.

Полазећи од планских циљева и решења, приоритетне активности на имплементацији Просторног плана обухватају:
Фаза 1:
1. Решавање имовинских односа у поступку експропријације непокретности у оквиру подручја посебне намене;
2. Изградња помоћног насипа за измештање државног пута IБ реда бр. 15;
3. Изградња привременог моста за измештање државног пута IБ реда бр. 15;
4. Изградња привремене саобраћајнице преко помоћног насипа и привременог моста,
5. Изградња привременог насипа и бетонске дијафрагме за заштиту темељне јаме;
6. Ископ дела низводног прилазног канала,
7. Изградња дела низводног предпристана и усмеравајућих грађевина,
8. Израдња низводног дела коморе бродске преводнице,
9. Изградња новог моста преко коморе бродске преводнице,
10. Враћање државног пута IБ реда бр. 15 и рушење привремено измештене трасе пута након реализације активности под тачкама 3-7.

Фаза 2:
1. Завршетак изградње коморе бродске преводнице са свим њеним објектима,
2. Завршетак ископа низводног прилазног канала,
3. Изградња низводног предпристана и усмеравајуће грађевине,
4. Извођење узводног прилазног канала, предпристани и усмеравајуће грађевине,
5. Сви остали пратећи објекти бродске преводнице (командни торањ, резервоар за ППЗ, просторије за инсталације и др.) и
6. Уградња предвиђене машинске и електро опреме,
7. Изградња/измештање насипа главне одбрамбене линије (прва одбрамбена линија реке Тисе).

Идејним решењем предвиђено је да се усвојено решење бродске преводнице на левој обали реализује за три (3) календарске године.

Приоритети у првој години: привремено измештање постојеће саобраћајнице (изградња привремене саобраћајнице са привременим мостом), низводни део бродске преводнице и део преводнице у зони новог моста, део низводног прилазног канала, део низводног предпристана и усмеравајућих грађевина. При крају прве године и првих неколико месеци друге године планирају се радови на враћању друмске саобраћајнице на стару трасу (изградња новог дела ове саобраћајнице у насипу и новог моста преко коморе нове бродске преводнице) и рушење привремено измештене трасе пута.

Приоритети у другој години: У другој години грађења завршава се највећи део радова на изградњи бродске преводнице, низводног и узводног канала и предпристана (земљани и бетонски радови), монтажа хидромеханичке, машинске и електро опреме.

Приоритети у трећој години: У трећој години врши се финализација земљаних и бетонских радова на изградњи нове преводнице и изводе се објекти неопходни за безбедно функционисање преводнице (командни торањ, резервоар за ППЗ, просторије за инсталације и др.), монтажа хидромеханичке, машинске и електро опреме.

4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Ефикасност имплементације Просторног плана условљена је обезбеђењем координације између учесника у имплементацији. Основне мере и инструменти различитих политика за имплементацију планских решења Просторног плана базирани су на постојећем систему управљања у Републици Србији. Мере и инструменти за имплементацију Просторног плана су отворени за усклађивање с променама система управљања и планирања у Републици Србији, у току имплементације овог Просторног плана.

За остваривање планских концепција, решења и пропозиција Просторног плана најзначајнија је примена основних мера и инструмената имплементације, и то:

4.1. ПЛАНСКО-ПРОГРАМСКЕ МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

Планско-програмске мере и инструменти:
- израда Студије оправданости са Идејним пројектом;
- израда пројекта за грађевинску дозволу и пројекта за извођење по приоритетима;
- израда по потреби пројеката парцелације и препарцелације, израда пројеката геодетског обележавања и израда елабората за експропријацију непокретности, по фазама и др.

4.2. ОРГАНИЗАЦИОНЕ МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре обезбеђује:
- израду техничке, планске и тендерске документације;
- извођење радова и пружање стручне услуге надзора;
- доноси решење о формирању Радне групе за координацију свих активности потребних за реализацију Пројекта нове бродске преводнице;
- уговара, спроводи и управља уговорима и одговара за комплетну реализацију Пројекта нове бродске преводнице уз подршку крајњег корисника;
- контролише извршавање уговорених обавеза, било директно или кроз поверавање послова другом телу;
- извештава о неправилностима, спроводи и прати спровођење корективних мера и повраћај средстава од уговарача услед неправилности и
- обезбеђује финансије у вези са Пројектом нове бродске преводнице са свог буџетског раздела.

4.3. ФИНАНСИЈСКЕ МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

Република Србија обезбедила је кроз Финансијски уговор за развој речне транспортне инфраструктуре у Србији између Републике Србије и Европске инвестиционе банке („Службени гласник РС – Међународни уговори", број 2/19) 50% потребних средстава за улагање у постојећу основну унутрашњу мрежу водних путева док ће се преосталих 50% потребних средстава Инвеститор покренути преговоре за „EXIM" банком Мађарске. Плаћања за реализацију активности у оквиру спровођења Пројекта вршиће се у складу са домаћим прописима и правилима Европске инвестиционе банке.

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре утврдиће и обавестити надлежне општинске службе о критеријумима за финансијско и материјално обештећење код преузимања непокретности, ограничења права својине и штета насталих при извођењу радова на изградњи нове бродске преводнице.

Стручне службе надлежних јединица локалне самоуправе информисаће, путем оглашавања у средствима јавног информисања, локалну заједницу о донетим програмима из претходне алинеје, даваће упутства о правима и обавезама власника и корисника обухваћених непокретности као и друга потребна обавештења у вези са имплементацијом Просторног плана.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

В) ПРИЛОГ

Законски оквир Плана:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. Закон, 9/20, 52/21 и 62/23);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС", број 32/19);
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21);
- Закон о култури („Службени гласник РС", бр. 72/09, 13/16, 30/16-исправка, 6/20, 47/21, 78/21 и 76/23);
- Закон о културним добрима („Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон и 99/11-др. закон и 6/20);
- Закон о територијалној организацији Републике Србије („Службени гласник РС", бр. 129/07, 18/16, 47/18 и 9/20-др. закон);
- Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС", бр. 72/09, 18/10, 65/13, 15/15-УС, 96/15, 113/17-др. закон, 27/18-др. закон и 9/20-др. закон);
- Закон о поступку уписа у катастар непокретности и водова („Службени гласник РС", број 41/18, 95/18, 31/19, 15/20 и 92/23);
- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС", бр. 129/07, 83/14-др. закон, 101/16 и 47/18);
- Закон о јавним службама („Службени гласник РС", бр. 42/91, 71/94 и 79/05-др. закон и 83/14-др. закон);
- Закон о експропријацији („Службени гласник РС", бр. 53/95, 23/01-СУС, „Службени лист СРЈ", број 16/01-СУС и „Службени гласник РС" број 20/09 и 55/13-УС);
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС", бр. 62/06, 65/08-др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18-др. закон);
- Закон о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС", бр. 41/09, 10/13-др. закон и 101/16, 67/21-др. закон и 114/21);
- Закон о сточарству („Службени гласник РС", бр. 41/09, 93/12 и 14/16);
- Закон о ветеринарству („Службени гласник РС", бр. 91/05, 30/10, 93/12 и 17/19-др. закон);
- Закон о добробити животиња („Службени гласник РС", број 41/09);
- Закон о дивљачи и ловству („Службени гласник РС", број 18/10, 95/18-др. закон и 92/23);
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС", број 128/14 и 95/18-др. закон);
- Закон о водама („Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др закон);
- Закон о водама („Службени гласник РС", бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон,54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Закон о туризму („Службени гласник РС", број 17/19);
- Закон о угоститељству („Службени гласник РС", број 17/19);
- Закон о спорту („Службени гласник РС", број 10/16);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС", број 101/15, 95/18-др. закон и 40/21);
- Закон о путевима („Службени гласник РС", број 41/18, 95/18-др. закон и 92/23-др. закон);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС", бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13-УС, 55/14, 96/15-др. закон, 9/16-УС, 24/18, 41/18, 41/18-др. Закон, 87/18, 23/19, 128/20-др. закон и 76/23);
- Закон о железници („Службени гласник РС", број 41/18 и 62/23);
- Закон о безбедности у железничком саобраћају („Службени гласник РС", број 41/18);
- Закон о интероперабилности железничког система („Службени гласник РС", број 62/23);
- Закона о превозу путника у друмском саобраћају („Службени гласник РС", бр. 68/15, 41/18, 44/18-др. закон, 83/18, 31/19 и 9/20);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС", бр. 145/14, 40/21, 35/23-др. закон и 62/23);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС", бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка 6) и став 2. у делу који се односи на тачку 6) и члан 14. став 2.);
- Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС", број 35/23);
- Закон о коришћењу обновљивих извора енергије („Службени гласник РС", бр. 40/21 и 35/23);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон,
- 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др. закон);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС", бр. 135/04, 25/15 и 109/21);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС", бр. 36/09, 10/13 и 26/21);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС", број 96/21);

- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15)
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“ број 36/09);
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др. закон и 35/23);
- Закон о биоцидним производима („Службени гласник РС“, број 109/21);
- Закон о хемикалијама („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15);
- Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника („Службени гласник РС“, број 104/09),
- Закон о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Службени гласник СРС“ бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и „Службени гласник РС“, бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/05 -др закон и 54/15 - др. закон; престао да важи у делу којим се уређује област запаљивих и горивних течности и запаљивих гасова);
- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, број 87/18);
- Закон о транспорту опасне робе („Службени гласник РС“, бр. 104/16, 83/18, 95/18-др. закон и 10/19-др. закон);
- Закон о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09-др. закон, 104/09-др. закон, 10/15 и 36/18);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18-др. закон);
- Закон о одбрани од града („Службени гласник РС“, број 54/15);
- Уредба о категоризацији државних путева („Службени гласник РС“, број 87/23);
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник СРС“, број 5/68);
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник СРС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/10);
- Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС“, број 31/12);
- Уредба о утврђивању локација метеоролошких и хидролошких станица државних мрежа и заштитних зона у околини тих станица, као и врсте ограничења која се могу увести у заштитним зонама („Службени гласник РС“, број 34/13) и др.

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ:

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ
И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР

Немања Ерцег

ИЗВЕШТАЈ
О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ БРАНЕ НА ТИСИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

ОБРАЂИВАЧ:

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ“ НОВИ САД

Е - 2825/1

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА

мр Рита Барјактаровић, дипл.биолог

ВД ДИРЕКТОРА

Предраг Кнежевић, дипл. правник

Нови Сад, 2024. године

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА: мр Рита Барјактаровић, дипл.биолог

СТРУЧНИ ТИМ:

др Тамара Зеленовић Васиљевић
мр Драгана Дунчић, дипл.пр.планер
Иван Тамаш, мастер пр. планер
Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.
Мирољуб Љешњак, дипл.инж.пољ.
Марина Митровић, маст. проф. географ.
Наташа Медић Королија, маст.инж.пејз.арх.
Зорица Бошњачић, дипл.инж.арх.
Радованка Шкрбић, дипл.инж.арх.
Зоран Кордић, дипл.инж.саоб.
Маринко Гиздавић, инж.елек.
Милан Жижић, дипл.инж.маш.
Теодора Томин Рутар, дипл.правник
Милко Бошњачић, маст.инж.геод.
Дејан Илић, грађ.техн.
Бранка Поптешин, дактилограф - оператер
Душко Ђоковић, копирант

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ 1
ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ 2
1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПЛАНА 3
1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ 3
1.1.1. ПРАВНИ ОСНОВ 3
1.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ 4
1.2.1. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2010. ДО 2020 ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС", БРОЈ 88/10) 4
1.2.2. СМЕРНИЦЕ ИЗ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ", БРОЈ 22/11) . 4
1.2.3. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ МУЛТИФУНКЦИОНАЛНОГ ЕКОЛОШКОГ КОРИДОРА ТИСЕ („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ", БРОЈ 14/15) 6
1.2.4. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА ІБ РЕДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА МАЂАРСКОМ (БАЧКИ БРЕГ)-СОМБОР-КУЛА-ВРБАС-СРБОБРАН-БЕЧЕЈ-КИКИНДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА РУМУНИЈОМ (НАКОВО)(„СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ", БРОЈ 35/23) 9
2. КОРИШЋЕНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА 14
2.1. ВОДОПРИВРЕДНА ОСНОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС", БРОЈ 11/02) 14
2.2 СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ВОДАМА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ДО 2034. ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС", БРОЈ 3/17) 15
3. ОБУХВАТ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 15
3.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 15
3.2. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 18
4. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 19
4.1. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 19
4.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 22
5. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 23
5.1. ПРИРОДНИ УСЛОВИ И РЕСУРСИ 23
5.1.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике 23
5.1.2. Хидрографске и хидрогеолошке карактеристике 23
5.1.3. Климатске карактеристике 28
5.1.4. Сеизмичке карактеристике 28
5.1.5. Педолошке карактеристике 28
5.1.6. Пољопривредно земљиште 29
5.1.7. Шуме и шумско земљиште 29
5.1.8. Минералне сировине и хидрогеотермални потенцијали 29
5.2. ПРИВРЕДА 30
5.3. СТАНОВНИШТВО, МРЕЖА НАСЕЉА И СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ 31
5.3.1. Становништво 31
5.3.2. Мрежа насеља 31
5.3.3. Социјални развој 32
5.4. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ 32
5.4.1. Саобраћајна инфраструктура 32
5.4.2. Водна и комунална инфраструктура 33
5.4.3. Енергетска инфраструктура 35
5.4.4. Електронска комуникациона инфраструктура 35
5.4.5. Термоенергетска инфраструктура 35
5.5. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 36

5.6. НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА 37
5.7. ПРИРОДНА ДОБРА 37
5.8. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ 37
6. НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА 38
7. ДЕТАЉНА НАМЕНА ПОВРШИНА И ОБЈЕКАТА СА БИЛАНСОМ ПОВРШИНА .. 39
7.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 40
7.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ВАН ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ПОДРУЧЈЕ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 42
7.3. ПЛАНИРАНЕ ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ У ПОСЕБНОЈ НАМЕНИ ЗА КОЈЕ СЕ УТВРЂУЈЕ ЈАВНИ ИНТЕРЕС 42
8. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ СА РАЗМАТРАНИМ ПРОБЛЕМИМА У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПРОСТОРНОМ ПЛАНУ 42
9. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА 44
II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА 46
1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ 46
2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ 47
3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ 47
4. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 48
III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 50
1. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 51
2. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 53
3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА 55
3.1. МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКАТА 55
3.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ 56
3.2.1. Мере заштите природних целина 59
3.2.2. Мере заштите живота и здравља људи 61
3.2.3. Услови и мере заштите непокретних културних добара 62
3.2.4. Општи услови и мере заштите од елементарних непогода, акцидентних ситуација и ратних дејстава 62
3.2.4.1. Општи услови и мере заштите од елементарних непогода 62
3.2.4.2. Заштита од акцидентних ситуација 63
3.2.4.3. Заштита, коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље 64
3.3. НАЧИН НА КОЈИ СУ ВРЕДНОВАНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ УТИЦАЈА 65
4. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГЕТСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПЛАНА 67
IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 70
V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПРОСТОРНОГПЛАНА 70
1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 71
2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 71
2.1. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА 71
2.2. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВОДЕ 72
2.3. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА 73
2.4. МОНИТОРИНГ БУКЕ 73

2.5. ЗАКОНСКИ ОКВИР 74
3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА 75
4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА 76
VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ 77
1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ 77
2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 79
VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА 80
VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 80
ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ 82

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

1. Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси на животну средину

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије", бр. 135/04 и 88/10) утврђена је обавеза да се стратешка процена утицаја на животну средину врши и за планове у области просторног и урбанистичког планирања. Законом су утврђени услови, начин и поступак вршења стратешке процене утицаја планова на животну средину, у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања плана.

Изради Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси приступило се на основу Покрајинске скупштинске одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси („Службени лист АПВ", број 50/21) (у даљем тексту: Просторни план).

У складу са Одлуком о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси на животну средину („Службени лист АПВ", број 50/21), приступа се изради стратешке процене утицаја Просторног Плана на животну средину која је саставни део Просторног плана. (у даљем тексту: Стратешка процена).

Носилац израде Просторног плана је Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Нови Сад, Булевар Михајла Пупина број 16, а Обрађивач Просторног плана је Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање „Завод за урбанизам Војводине" Нови Сад, Железничка број 6/III.

Просторни план је израђен у складу са принципима и начелима планирања, коришћења, уређења и заштите простора утврђеним чланом 3. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон и 9/20, 52/21 и 62/23), као и са принципима управљања водама утврђеним чланом 25. Закона о водама („Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон). При изради је примењен интегрални приступ, заснован на начелима одрживог развоја и принципима рационалног, оптималног и одрживог коришћења водних и других ресурса.

Просторни план подручја посебне намене се доноси за подручје које захтева успостављање посебног режима организације, уређења, коришћења и заштите простора, а нарочито за подручје за изградњу објеката за које грађевинску дозволу издаје надлежно министарство за послове грађевинарства или надлежни орган аутономне покрајине, у складу са чланом 21. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23) (у даљем тексту: Закон).

Визија и дугорочни циљ развоја подручја посебне намене у обухвату Просторног плана јесте стварање просторних услова којима ће се омогућити подизање категорије водног пута реке Тисе.

Узимајући у обзир природне и створене услове у обухвату Просторног плана, сагледани су потенцијали и ограничења и израђен је документ који предлаже оптималну просторну и функционалну организацију простора.

Стратешком проценом су, на основу мултидисциплинарног начина рада, вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом планских решења и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10) успостављена је обавеза израде стратешке процене утицаја за просторне и урбанистичке планове, а одредбама поменутог Закона су утврђена начела стратешке процене, и то:

- одрживог развоја,
- интегралности,
- предострожности,
- хијерархије и координације,
- јавности.

Принципи одрживог развоја, социјалне прихватљивости, економске оправданости и еколошке одрживости су законски дефинисани у смислу полазних основа просторног планирања. Стратешком проценом утицаја на животну средину се интегришу циљеви и принципи одрживог развоја у плановима, ради избегавања, спречавања или ограничења негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природна, културна и друга створена добра.

Значај овог процеса је вишеструк. Као прво, анализирају се утицаји ширег значаја - кумулативни и социјални ефекти, као друго, утврђује се одговарајући контекст за анализу утицаја конкретних пројеката, укључујући и претходну идентификацију проблема и утицаја који заслужују виши степен детаљности у истраживању, треће, утврђује се хијерархијски оквир за даље спровођење поступка и активости заштите животне средине на планском подручју, и на крају, омогућава се варијантна провера концепта, сценарија, стратешких опредељења и планских решења.

То је инструмент којим се стварају услови за оптималну заштиту животне средине у процесу просторног и урбанистичког планирања.

Стратешка процена утицаја на животну средину је поступак којим се обезбеђује адекватна заштита животне средине у току израде планског документа.

Укључивањем услова заштите животне средине у плански документ кроз инструмент стратешке процене, даје се обавезујући - интегрални оквир заштите, реализацијом кроз одговарајуће међусекторске планове, програме и пројекте. У превентивном смислу, свака активност је планирана, односно свако планско решење је дефинисано с циљем да се спрече или смање негативни утицаји, обезбеди рационално коришћење ресурса, а ризик од акцидената и негативних утицаја на људе сведе на минимум. У поступку стратешке процене остварује се координација између заинтересованих органа и организација. Током поступка разматрања и усвајања обезбеђује се учешће јавности у поступку јавног увида и стручне расправе о Нацрту планског документа.

Стратешка процена урађена је у складу са Законом о заштити животне средине и Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину, као и предметном Одлуком.

Разлози за вршење стратешке процене

Разлози за вршење стратешке процене су сагледавање свих промена у просторно-функционалној организацији подручја које се планирају Просторним планом подручја посебне намене, које могу бити од утицаја на стање животне средине са проценом и мерама које су нужне како би се евентуални утицаји свели у граничне вредности.

Обавеза израде стратешке процена утицаја на животну средину утврђена је одредбом члана 5. Закона, којом је прописано обављање стратешке процене за планове, као и дефинисаним критеријумима за утврђивање могућих значајних утицаја на животну средину плана или програма (Прилог 1. Закона).

Ови критеријуми су засновани на карактеристикама Просторног плана и карактеристикама утицаја. Основни разлог за израду стратешке процене је евалуација утицаја планских решења на самом подручју Просторног плана, као и могућих утицаја ван планског подручја, у контактној зони Просторног плана.

Поред претходно наведених законских разлога (правног и планског основа за израду стратешке процене), од кључног значаја у процесу одлучивања о стратешкој процени Просторног плана, су критеријуми и мерила утврђени Законом.

У поступку одлучивања о стратешкој процени извршена је анализа по фазама, користећи претходно наведена упутства.

У складу са законским одредбама и праксом стратешке процене, Стратешка процена обрађује:

(1) полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене);
(2) циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисања проблема и проналажења решења);
(3) стратешку процену утицаја (у ужем смислу – дефинисање матричног оквира процене);
(4) смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процена утицаја у току спровођења Плана);
(5) програм праћења стања животне средине (мониторинг – оквир за праћење спровођења Плана, односно очекиваних ефеката, стварних утицаја и новог стања на планском подручју);
(6) коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене, односно објективне тешкоће које су утицале на стратешку процену);
(7) начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене);
(8) закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређење стратешке процене).

1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПЛАНА

1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

1.1.1. ПРАВНИ ОСНОВ

Изради Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси приступило се на основу Покрајинске скупштинске одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси („Службени лист АПВ", број 50/21).

У складу са Одлуком о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси на животну средину („Службени лист АПВ", број 50/21), приступило се изради стратешке процене утицаја Просторног Плана на животну средину која је саставни део Просторног плана.

Садржина планског документа је дефинисана Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23) и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС", број 32/19).

Релевантни законски и подзаконски акти, коришћени при изради Просторног плана, су дати у Прилогу Просторног плана.

1.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ

1.2.1. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2010. ДО 2020 ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 88/10)

Визија просторног развоја Републике Србије - У погледу просторног развоја дугорочна визија Републике Србије је да буде: територијално утврђена и регионално уравнотежена, одрживог економског раста и конкурентна, социјално кохерентна и стабилна, инфраструктурно опремљена и саобраћајно приступачна, очуваног и заштићеног природног и културног наслеђа, квалитетне животне средине, и функционално интегрисана у окружење. Ка остварењу ове визије Република Србија ће уложити посебне напоре да, између осталог, искористи свој геостратешки положај у Европи, заснован на трансдржавним потенцијалима реке Тисе.

Функционалне везе са ширим окружењем - Поред прекограничног оквира сарадње, теме које су од заједничког интереса за просторну сарадњу Републике Србије са сваком од суседних земаља могуће је прецизније дефинисати и кроз билатералне активности. Те теме, дефинисане и нашим и планским документима суседних земаља, претежно се односе на изградњу објеката инфраструктуре, уређивање и заштиту водених токова и др. Конкретне планске акције у погледу билатералних веза са Мађарском односе се на заједничко уређивање, заштита и валоризација реке Тисе (одбрана од поплава, агротехничке мере, туризам) и сарадњу на спровођењу Оквирне директиве о водама.

Река Тиса је пловна на целој својој дужини кроз Републику Србију (167 km), укључена у европску мрежу унутрашњих пловних путева међународног значаја као пловни пут класе IV.

У погледу одрживог развоја транспорта неопходно придржавати се одређених принципа развоја транспортних система:
- економске исплативости, друштвене оправданости и еколошке прихватљивости;
- уравнотеженог развоја мреже са просторног, техничког и технолошког аспекта;
- усмерености ка корисницима, обезбеђењу доступности и конкурентности;
- интеграцији са окружењем и другим видовима саобраћаја;
- усмерености ка заштити животне средине.

Као оперативни циљеви у погледу развоја водног саобраћаја у Просторном плану Републике Србије је наведено да је неопходно уједначавање карактеристика пловних путева и транспортне инфраструктуре и достизање нивоа развоја у државама чланицама Европске Уније као и стварање услова за ефикасно и економски рационално функционисање и пословање.

У циљу успешног укључења унутрашњих пловних путева Републике Србије у европску мрежу потребно је спроводити мере којима ће се минимизирати административне, техничке и законске препреке на унутрашње пловне путеве међународног значаја.

1.2.2. СМЕРНИЦЕ ИЗ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ“, БРОЈ 22/11)

Водни саобраћај - Унапређење и развој речног транспорта треба планирати рехабилитацијом унутрашњих водних путева са обезбеђењем чишћења, продубљивања, сигнализације и одржавања, реконструкцијом, изградњом и модернизацијом лука, изградњом и увођењем речног информационог система.

Развој водног саобраћаја заснива се на принципима одрживог развоја:
- економске исплативости, друштвене оправданости и еколошке прихватљивости;
- интеграција са окружењем и другим видовима саобраћаја - развој терминала мултимодалног транспорта у лукама и њихово укључивање и интеграција у националну и међународну саобраћајну мрежу;
- усмереност ка корисницима, обезбеђење доступности и конкурентности;
- усклађен развој са плановима суседних земаља и Европе као целине;
- развој његових основних техничко - технолошких подсистема: пловних путева, флоте, лука и пристаништа;
- изградња нових лука.

Мере за подстицање пловидбе:
- системским мерама, економском и саобраћајном политиком, речни саобраћај довести у склад са економским и другим предностима у односу на други вид саобраћаја. То подразумева да се постојећи водни путеви, пристаништа и флота, доведу у стање да се могу искористити већ створене пловидбене могућности до пројектованих нивоа;
- извршити одговарајуће реконструкције (пре свега на пловним путевима), а затим модернизацију опреме и проширење уских грла према међународним критеријумима. Истовремено приступити довршењу започетих и изграђених нових пристаништа са опремањем савременом механизацијом за претовар различите врсте робе, као и изградњу нове савремене флоте. На тај начин било би могуће потпуно укључивање речног саобраћаја на Тиси, у европски систем саобраћаја на унутрашњим водним путевима;
- полазећи од чињенице да су пловни канали Хидросистема ДТД и река Тиса повезани преко реке Дунав у европски трансверзални пут, крајни стратегијски циљ постаје њихово укључивање у европске и светске привредне токове. Преко реке Тисе и гравитирајућих пловних канала отвара се могућност за 40 општина да се повежу са средњом Европом. Пловним путем реке Тисе од ушћа у Дунав до Токаја, пружа се могућност директног повезивања са мађарском привредом и шире са Украјином. Преко Пловног Бегеја пружа се могућност директног повезивања са гравитационим подручјем Темишвара у Румунији.

Хидроенергетски потенцијал – технички искористиви хидропотенцијал АП Војводине омогућава изградњу производних капацитета односно малих мале хидроелектрана, снаге 0,1 до 10 MW које би се градиле на постојећим уставама у оквиру хидросистема Дунав-Тиса-Дунав, укључујући и брану на Тиси код Новог Бечеја.

Табела 1. Приказ хидроенергетског потенцијала

Водоток	Назив хидро-електране и локације	Укупни потенцијал		Припада Србији	Наш потенцијал	
		Снага MW	Годишња производња GWh	%	Снага MW	Годишња производња GWh
Тиса	Нови Бечеј Брана km 63	9,8	42,7	100	9,8	42,7

Одбрана од поплава и регулације река - На територији АП Војводине поплавама је директно угрожено око 260 насеља са целокупним привредним и пољопривредним потенцијалом, преко 1 000 000 ha обрадивих површина, више од 800 индустријских објеката, 150 km пруга и 3 840 km путева. Постојећа одбрамбена линија на Тиси, као и на уливним деоницама Кереша и Канала Бегеј који су под режимом Тисе, реконструисана је на рачунски водостај вероватноће појаве 1% у дужини од око 258 km (што је око 85% укупне дужине тиских насипа).

На основу вишегодишњих испитивања **квалитета вода** на територији Војводине може се констатовати да воде реке Тисе долазе већ прекомерно загађене и налазе се у III класи са повременим одступањима ка IV класи. Најугроженија деоница реке Тисе у Војводини је деоница од Сенте до бране на Тиси.

Заштићена природна добра - Еколошка мрежа Републике Србије обухвата међусобно повезана утврђена еколошки значајна подручја и еколошке коридоре у складу са законом. Река Тиса и њен обалски појас са насипом, укључујући заштићена подручја ПП „Камараш", ПП „Стара Тиса код Бисерног острва" као и подручја предвиђена/резервисана за заштиту: Горња Тиса и Доња Тиса представљају утврђени еколошки коридор од међународног значаја.

1.2.3. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ МУЛТИФУНКЦИОНАЛНОГ ЕКОЛОШКОГ КОРИДОРА ТИСЕ („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ", БРОЈ 14/15)

Река Тиса има статус међудржавног пловног пута, на основу међудржавног уговора са Мађарском и према класификацији Европских унутрашњих пловних путева цео ток Тисе кроз Србију могао би се разврстати до IV класе.

На водном-пловном путу Тисе налази се укупно 5 мостова на којима су обележени пловидбени отвори, **брана-преводница код Новог Бечеја**, као и 4 скелска прелаза, који служе као алтернатива и за превоз мањег броја путника и возила.

Табела 2. Положај и основне карактеристике моста/бране/преводнице на Тиси

МОСТ	Стац. (km)	b_{pl} (m)	hnvpn (m)	ho (m)	МЕРОДАВНА ВОДОМЕРНА СТАНИЦА
ДРУМСКИ-БРАНА НОВИ БЕЧЕЈ	63,0	Преводница L=85,0 B=12,0			**Нови Бечеј**

Пловидбена способност, односно квалитет водног-пловног пута на једном водотоку зависи у највећој мери од физичког стања корита, режима реке, хидрометеоролошких прилика и радова одржавања који се редовно годишње изводе у циљу побољшања пловности. Регулационим радовима и радовима одржавања побољшавају се услови пловидбе и обезбеђују стандарди пловности у складу са категоријом пловног пута у који је разврстан.

Приликом изградње објеката у оквиру водног-пловног пута Тисе, поред услова Министарства саобраћаја (Дирекција за водне путеве „Пловпут", подручне лучке капетаније) које је задужено за одржавање и развој водних-пловних путева, услове треба тражити и од ЈВП „Воде Војводине" и Покрајинског завода заштите природе.

Услови које је потребно уважити приликом изградње/реконструкције у оквиру целог тока реке Тисе (km 0.0 – km 164.0) износе:
- минимална дубина пловног пута при ЕН (ниски пловидбени ниво) је H = 2,5 m;
- ширина пловног пута B_{pl} = 75 m;
- минимални радијус кривине пловног пута је R = 350 m.

За обезбеђивање параметара пловности на Тиси за класу IV постоји међународна обавеза да се изврши реконструкција ради повећања дужине коморе, најмање до параметара предвиђених за класу Vb, са дужином 95-110 m. На делу Тисе кроз Србију обезбеђени су стабилни параметри пловности и обележавање за данонoћну пловидбу. Хидрометеоролошки фактори на Тиси проузрокују прекид пловидбе просечно око 63 дана годишње, тако да период физичке навигације износи 302 дана.

Радна група PIANC-а је у свом извештају дала прелиминарну систематизацију података о пловилима рекреативне пловидбе, предлоге терминологије и оквирне параметре габарита пловила, пловног пута и пловидбених услова. По овом извештају и предлогу, карактеристике и терминологија су следећи:

Табела 3. Пловила са ознакама и меродавним димензијама

КАТЕГОРИЈА	L (m)	B (m)	T (m)	H_v (m)	ВРСТА ПЛОВИЛА -ТИП
RA	5,5	2,0	0,5	(1,25) 1,75	Чамци са ванбродским мотором, кануи,чамци на весла
RB	9,5	3,0	1,0	2,5	бродови са кабинама, једрилице
RC	15,0	4,0	1,5	3,75	Велике моторне јахте

L (m)-дужина пловила B (m)-ширина пловила
T (m)-газ пловила H_v (m)-део изнад воде

Табела 4. Пловни пут и пловидбени услови са ознакама и меродавним димензијама

КАТЕГОРИЈА	D (m)	WF (m)	WS (m)	WS(m)ШИРИНА КОД МОСТОВА		HB (m)
				ЈЕДНОСМЕРНА ПЛОВИДБА	ДВОСМЕРНА ПЛОВИДБА	
RA	0,6(1,0)	(7,0) 8,0	(10,0) 11,0	5,0	8,0	(1,5)2,0
RB	1,2	(10,0) 12,0	(16,0) 18,0	6,0	12,0	2,75
RC	1,8	(13,0) 16,0	(22,0) 25,0	8,0	16,0	4,0

D (m)-дубина WF (m)-ширина пловног пута
WS (m)-ширина воденог огледала HB (m)-минимална висина испод мостова

Осим ових препорука PIANC дала је и предлоге осталих карактеристичних перформанси које пловила, морају испуњавати у односу на пловни пут и преводнице, далеководе и допунску сигнализацију за потребе рекреативне пловидбе.

Мале хидроелектране ће се градити у склопу постојећих устава, укључујући и брану на Тиси, јер већ имамо формиране водне степенице. Примарне функције хидросистема ће и даље имати приоритет, али ће се применити „форсирани" рад у циљу повећања хидроенергетског потенцијала.

Концепт развоја и планска решења развоја мултифункционалног еколошког коридора Тисе усклађени су са међународно дефинисаним политикама и принципима развоја, усвојеним декларацијама, стандардима и другим документима од значаја за развој, заштиту и уређење оваквих подручја, као и са релевантним искуствима планирања и уређења еколошке мреже у Србији и земљама са вишим степеном развоја коридора еколошке мреже (Холандија, Чешка, Мађарска и сл.).

Одрживи развој мултифункционалног еколошког коридора Тисе захтева усклађеност планираних активности са потребама очувања природе и квалитета животне средине. На подручју обухвата Просторног плана утврђен је висок степен разноврсности, не само станишта, него и степена деградације просторних целина значајних за очување биолошке разноврсности. Посебна намена Просторног плана дефинисана је у следећим целинама:

- Еколошки коридор Тисе са заштитним зонама
- Станишта ван еколошког коридора Тисе.

У оквиру целине еколошког коридора са заштитним зонама дефинишу се следеће подцелине:

- Еколошки коридор Тисе
- Заштитне зоне еколошког коридора до 50 m, 200 m и 500 m.

Табела 5. Целине и подцелине посебне намене (ППППН мултифункционалног еколошког коридора Тисе)

целине	подцелине
Еколошки коридор Тисе са заштитним зонама	- Еколошки коридор Тисе - Значајна станишта у еколошком коридору - Заштитне зоне еколошког коридора Тисе - 0 - 50 m - 0 - 200 m - 0 - 500 m
Станишта ван еколошког коридора Тисе	- Станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста - Заштитна зона станишта

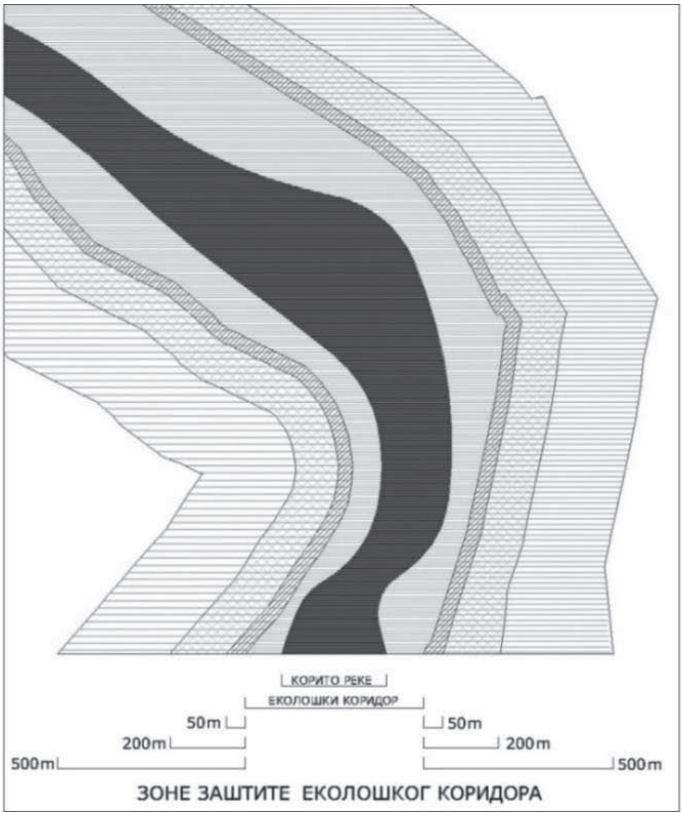

Слика 1. Шематски приказ еколошког коридора са заштитним зонама

У еколошком коридору дозвољене су намене и активности непосредно везане за површинске воде:
- плански радови сектора водопривреде и рибарства,
- одрживо коришћење текућих вода као обновљивих извора енергије,
- објекти и активности водног саобраћаја (луке, пристаништа, привезишта), наутичког туризма и спортова на води;
- рекреативне активности које не захтевају промене природне морфологије терена и не прекидају континуитет природне вегетације коридора у потпуности, нпр. формирање плаже укључујући и привремено постављање покретних мобилијара (кабине за пресвлачење, реквизити пешчаних спортских терена сезонског карактера и сл.); рекреативне стазе сезонског карактера без вештачке подлоге и осветљења (за пешачење, јахање и сл.).

Објекти изграђени у складу са раније важећим прописима се задржавају у постојећим хоризонталним и вертикалним габаритима (без промене намене).

Проценом стања, просторне и функционалне повезаности, као и степена угрожености утврђених, издвојених и потенцијалних елемената еколошке мреже на предметном простору, овим Просторним планом се дају услови, мере и правила којима ће се остварити одређени ниво заштите на пољопривредном, шумском, водном и грађевинском земљишту.

Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других, и то за:
1) изградњу водних објеката и постављање уређаја намењених уређењу водотока и других вода;
2) одржавање корита водотока и водних објеката;
3) спровођење мера заштите вода;
4) спровођење заштите од штетног дејства вода;
5) остале намене, утврђене Законом о водама.

Коришћење и уређење водног земљишта регулисано је Законом о водама, којим су дефинисане забране, ограничења права и обавезе власника и корисника водног земљишта и водних објеката. Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на водном земљишту се могу градити:
- водни објекти;
- објекти инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- објекти за спорт, рекреацију и туризам (марине, ауто-камп и сл).

1.2.4. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА ІБ РЕДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА МАЂАРСКОМ (БАЧКИ БРЕГ)-СОМБОР-КУЛА-ВРБАС-СРБОБРАН-БЕЧЕЈ-КИКИНДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА РУМУНИЈОМ (НАКОВО) („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ“, БРОЈ 35/23)

Државни пут ІБ реда - мотопут на правцу Сомбор – Кикинда, представља трансверзални крак примарне мреже путева Републике Србије - АП Војводине који треба да убрза и учини ефикаснијим повезивање ка даљинским токовима на лонгитудуналним магистралним правцима од Новог Сада ка Суботици, као и градова и насеља са обе стране Тисе (региони Баната и Бачке).

У систему путне мреже Републике Србије овај путни правац представља основну везу на правцу исток-запад, (граница Румуније – граница Мађарске) преко аутопута Е-75 и реке Тисе као перспективног међународног пловног пута, односно аутопута Е-75 и државних путева ІБ реда бр.12, бр.15, бр.16 који представља тзв. „попречну магистралу“ и повезује планско подручје на још један хијерархијски квалитетнији начин (мотопут - брза саобраћајница) са осталим деловима АП Војводине (запад (Бачка) и исток (Банат)), као и са Мађарском и Румунијом (гранични прелази Бачки Брег и Наково).

Поред бољег повезивања са непосредним и ширим међународним окружењем, најзначајнији интрарегионални ефекти реализације коридора огледају се у побољшању регионалне позиције у домену приступачности и у саобраћајном растерећењу урбаних подручја (пре свега обилазницама Кикинде и Сомбора, али и других мањих насеља).

Израдом и усвајањем Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута ІБ реда путни потез гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда-гранични прелаз са Румунијом (Наково) обезбедиће се неопходни плански и просторни услови за попречно саобраћајно повезивање на правцу исток-запад.

III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ

1. ПОЛОЖАЈ КОРИДОРА МОТОПУТА И ПЛАН РАЗМЕШТАЈА ПРАТЕЋИХ САДРЖАЈА

1.1. ПОЛОЖАЈ КОРИДОРА МОТОПУТА

У погледу нивоа детаљности планских решења и планског обухвата предметни коридор мотопута Сомбор–Кикинда је подељен на путне потезе-секторе.

Планирани мотопут Сомбор – Кикинда, подељен је на два сектора: Сектор 1-Сомбор и Сектор 2–Кикинда и 8 деоница. На свакој од деоница је планиран већи број различитих путних објеката мотопута, као што су мостови, натпутњаци, надвожњаци и пропусти (Табела 8: *Денивелисана укрштања/ објекти на траси мотопута*).

6) Деоница Нови Бечеј (граница општине Нови Бечеј река Тиса - граница Града Кикинде ОКМ ХС ДТД, Кикиндски канал)

Деоница 7 (km 113+025 – km 148+182), дужине од 35,1 km – почиње на граници општина Бечеј/Нови Бечеј и завршава се на граници општина Нови Бечеј/града Кикинде. Техничком документацијом се предвиђају 4 укрштања у нивоу површинске – кружне раскрснице, Нови Бечеј југ, Нови Бечеј запад, Ново Милошево југ и Ново Милошево север. Траса планираног мотопута Сомбор – Кикинда у овој деоници положена је по новој траси ван насељених места по равничарском терену, са преласком преко више мелиоративних канала, регионалних пруга, државних и општинских путева, са преласком преко реке Тисе (граница деонице са деоницом Бечеј), и на крају преласком преко канала ОКМ ХС ДТД, Кикиндски канал на граници деонице са деоницом Кикинда. Поред тога траса се укршта и са инфраструктурним системима (ТЕ: гасовод, ЕЕ: далековод и ЕК инфраструктура: оптички кабел) уз пројектовану брзину од 100 km/h.

IV ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
3.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА МОТОПУТА- вишетрачне саобраћајнице

Основни технички услови за реализацију **мотопута**:

- да има две физички одвојене коловозне траке, са најмање две саобраћајне траке за сваку коловозну траку, с тим што свака саобраћајна трака мора да буде широка најмање 3,5 m;
- да свака коловозна трака, периодично на ~ 0,8-1,0 km дуж трасе, има посебну нишу/траку ширине 3 m и дужине 35 m, за принудно заустављање возила;
- да остали елементи пута (полупречник кривине, уздужни нагиб, ивичне траке и др.) омогућавају брзину до 100 km/h.

Табела 6. Гранични елементи мотопута

Рачунска брзина	Vr (km/h)	100
а) ситуациони план		
Минимални полупречник кружне кривине	min R (m)	450
Максимални полупречник кружне кривине	max R (m)	5000 (10000)
min L (m)		56
min A (параметар клотоиде)		195
б) подужни профил		
Највећа дужина правца (m)		2000
Минимални радијус R (ipk -2.5%) Минимални радијус конкавног заобљења Минимални радијус конвексног заобљења	 min Rvkonk (m) min Rvkonv (m)	3000 4250 8000
Максимални подужни нагиб нивелете Минимални подужни нагиб нивелете	max iN (%) min iN (%)	5,0 насип 0%, усек 0,8% (ригол),1%

Рачунска брзина	Vr (km/h)	100
		(сегментни канал)
в) попречни профил		
Максимални попречни нагиб	max ipk (%)	7,0 изузетно 8,0
Минимални попречни нагиб Ширина возне траке	min ipk (%) tv (m)	2,5 3,5
Ширина ивичне траке уз зауставну траку	tiz (m)	0,5
Ширина ивичне траке уз раздели појас	tiv (m)	0,5
Ширина банкине	b (m)	1,25
Минималн ширина разделног појаса	Rt (m)	2,5
д) прегледност		
Дужина зауставне прегледности	min Pz (m) за iN=0	180

Попречни профил планираног мотопута, на основу геометријских попречних профила из техничке документације, подразумева:

Табела 7. Попречни профил планираног мотопута, на основу геометријских попречних профила из техничке документације

Попречни профили мотоопута за два одвојена коловоза: Попречни профил деонице мотопута за рачунску брзину Vr=100 km/h			
Возне траке	4 x 3,5	=	14,0 m
Ивичне траке	4 x 0,5	=	2,0 m
Разделна трака	1 x 4,0	=	4,0 m
Банкине	2 x 1,5	=	3,0 m
Укупно:			**23,0 m**

КОРИДОР МОТОПУТА

Слика 2. Шематски приказ попречног профила коридора мотопута

Табела 8. Денивелисана укрштања / објекти на траси мотопута

Ред. бр.	Натпутњак/ надвожњак/ мост/пропуст	Стационажа[1] km	Укрштање/веза
Мотопут – вишетрачна саобраћајница			
деоница Нови Бечеј km 113+025 – km 148+182			
1.	Мост	112+667- 114+143	Тиса L=1476 m

На местима укрштања планираног пута са реком Тисом, планска документација треба да уважи следеће:

- Прибавити податке Републичког хидрометеоролошког завода, Београд о котама стогодишње велике воде и евентуално друге меродавне воде и величине реке Тисе;
- Прибавити услове Дирекције за водне путеве, Београд и надлежне лучке капетаније;
- Планираним решењем моста се не сме реметити рад преводнице и бране на Тиси, односно не сме се утицати на безбедно упловљавање и испловљавање бродова из предпристаништа;
- Будућа конструкција стубова моста не сме да значајније умањи проходност леда на реци Тиси. У оквиру конструкције стубова морају се планирати делови стубова за што боље разбијање леда и планирати конструкцију моста која ће бити димензионисана на меродавне утицаје који се могу јавити кретањем леда или стварањем ледене баријере;
- Могу се планирати навози будућег моста у инундационом подручју, с тим што треба планирати проверу утицаја при течењу свих меродавних вода на стабилност навоза и обале;
- Планирати израду хидрауличке студије утицаја изградње моста на пропагацију великих вода реке Тисе и одбрамбену линију од великих вода Тисе;
- Мост димензионисати и позиционирати тако да елементи мостовске конструкције не задиру у тело насипа прве одбрамбене линије за одбрану од великих вода реке Тисе;
- Распоред носећих стубова прилазних конструкција моста у зони насипа прве одбрамбене линије треба да је такав да је стуб са небрањене стране (у инундацији Тисе) удаљен минимално 10 m од небрањене ножице насипа, а стуб са брањене стране удаљен минимално 50 m од брањене ножице насипа. Уколико се ова условљена растојања из техничких разлога не могу усвојити, планирати таква техничка решења на основу којих се може доказати статичка и филтрациона стабилност насипа;
- При укрштању пратећих инсталација пута (оптички каблови, каблови јавне расвете и сл.) са одбрамбеним насипом, планирати укопавање инсталација само у хумусни слој насипа, одн. макимално до 30 cm у односу на контуру насипа;
- Услови[2] за растојање конструкције моста од круне тиског насипа су:
    - Доња конструкција моста се може поставити на коту круне насипа, с тим што се део насипа испод конструкције моста мора обложити бетонском облогом или бетонским плочама са свих страна.
    - Ако се доња конструкција моста поставља на растојању од 0 m до 1,5 m од коте круне насипа, простор између насипа и доње конструкције моста је неопходно попунити материјалом, а насип и његову нову контуру испод конструкције моста обложити бетонском облогом или бетонским плочама са свих страна.

[1] Стационаже су рачунате од почетне тачке у зони кружне раскрснице на ДП бр.15 код Бачког Брега.
На простору града Сомбора, општина Врбас, Србобран и Бечеј дате су коначне стационаже преузете из израђене техничке документације – ИР. Представљају пресечну тачку осовине државног пута и осе путног објекта са којим се државни пут укршта. Могућа су одступања приликом израде техниичке документације ИДП и ПГД. За територије општина Кула, Нови Бечеј и Град Кикинда стационаже су оријентационе и биће дефинисане приликом израде техничке документације (ИДП и ПГД)

[2] Услови ПС за пољопривреду, водопривреду и шумарство 104-325-1605/2020-4 од 19.01.2021. године

- У случају техничког решења из тачке 3.6.10.1. и 3.6.10.2. Услова потребно је обезбедити континуитет радно-инспекционе стазе за одржавање насипа изградњом силазно-узлазних рампи.
- Уколико је планирана доња конструкција моста на растојању већем од 1,5 m од постојеће круне насипа, усвојити коту доње конструкције тако да се омогући пролаз по круни насипа који ће бити висине мин. 3,5 m до доње конструкције моста.
- Уколико се планира изградња навоза моста са брањене и са небрањене стране одбрамбеног насипа, нема услова за растојање доње конструкције изнад круне насипа, с тим да се овај међупростор мора попунити, обезбедити његова стабилност и обложити обе косине навоза моста у ширини ножица насипа бетонском облогом или бетонским плочама.

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА
2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

Просторни план се спроводи, у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи, на следећи начин:

1. Директно (непосредно), у обухвату појаса, мотопута – вишетрачне и сервисне саобраћајнице (земљишта јавне намене):
   - издавањем локацијских услова за објекте мотопута - вишетрачне и сервисне саобраћајнице, као и функционалне пратеће садржаје (базе за одржавање) и садржаје за кориснике (паркиралишта);
   - Урбанистички пројекти израђени по захтеву управљача државног пута ЈП „Путеви Србије" и идејна решења државног пута и других објеката путне инфраструктуре су имплементирана у Просторни план
   - израдом планске у складу са Законом (ЈЛС Кула, Нови Бечеј и Град Кикинда)[3].
2. Индиректно, за део Просторног плана у обухвату заштитног појаса и појаса контролисане изградње применом планских решења:
   - у другим планским документима за инфраструктурне системе и заштићена подручја која се налазе у коридору или се укрштају са мотопутем;
   - применом и разрадом планских решења Просторног плана у планским документима јединица локалне самоуправе;
   - кроз израду планова детаљне регулације за пратеће садржаје за потребе корисника мотопута (одморишта и услужни центри).

Смернице за спровођење инфраструктирних мрежа и објеката (усклађивање са мотопутем и саобраћајницама које се раде на основу овог Просторног плана):

- Усклађивање постојеће мреже преносног и дистрибутивног система електричне енергије, гасоводне инфраструктуре и електронске комуникационе мреже са планираним линијским инфраструктурним коридором, као и изградња нове мреже, прецизираће се у даљој изради техничке документације у складу са условима ималаца јавних овлашћења и вршиће се на основу Просторног плана и и законске регулативе.
- За усклађивање транспортне инфраструктуре постоји законски основ у Закону о путевима.
- Усклађивање железничке и хидротехничке инфраструктуре вршиће се на основу смерница из овог планског документа, техничке документације и услова ималаца јавних овлашћења.

[3] За ЈЛС Кула, Нови Бечеј и Град Кикинда израђује се техничка документација наручена од ЈП „Путеви Србије" ради одабира најповољнијег саобраћајног решења у односу на трасу постојеће саобраћајнице државног пута која је утврђена просторним плановима ових општина.

2.2.СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ДРУГИМ ПРОСТОРНИМ И УРБАНИСТИЧКИМ ПЛАНОВИМА

Важећи плански документи донети до дана ступања на снагу овог Просторног плана, примењују се на следећи начин:

1. не примењују се плански документи у делу појаса мотопута (земљиште јавне намене) утврђеног овим Просторним планом (Сектор 1 и 2, Реферaлне карте бр. 5 и 6);
2. примењују се, у делу и на начин који није у супротности са овим Просторним планом, плански документи у делу заштитног појаса и појаса контролисане изградње „Детаљна разрада просторног плана - Регулациони план са саобраћајном инстраструктуром" (листови 6.1. до 6.14.), нарочито у погледу режима коришћења, уређења и заштите простора.

Остали просторни планови подручја посебене намене примењују се сваки у својој посебној намени (ван обухвата земљишта јавне намене овог Просторног плана).

Јединице локалне самоуправе обавезују се да приликом израде нових планских докумената или измене важећих за просторе ослоњене на обухват овог планског документа планирају саобраћајнице којима ће обезбедити приступ до свих парцела.

Надлежни органи јединица локалне самоуправе, чији су делови територије у обухвату овог Просторног плана, донеће одлуку и покренути поступак усаглашавања донетих планских докумената са овим Просторним планом.

2. КОРИШЋЕНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

У поступку израде Просторног плана је осим планова вишег реда сагледана и имплементирана и друга референтна документација од значаја за израду Просторног плана:

2.1. ВОДОПРИВРЕДНА ОСНОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС", БРОЈ 11/02)

Генералне циљеве развоја пловидбе представљају:
- укључење домаћих пловних путева у европску мрежу, уз модернизацију флоте, пристаништа и другог пратећих објеката;
- проширење домаће пловне мреже са истовременом изградњом пратећих инфраструктурних објеката.

На реци Тиси, пловидбени услови су углавном повољни, пошто је режим водостаја на сектору низводно од бране код Новог Бечеја диктиран режимом рада ХЕПС „Ђердап I", а на сектору узводно од бране до мађарске границе (км 164) режимом рада устава на брани код Новог Бечеја. У наредном периоду, у зависности од робног промета на овом пловном путу, мора се размишљати о реконструкцији постојеће бродске преводнице на брани код Новог Бечеја, с обзиром на њене недовољне габарите и карактеристике прилазних канала (или о изградњи нове - паралелне преводнице, која би се користила за превођење састава већих димензија).

2.2 СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ВОДАМА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ДО 2034. ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС", БРОЈ 3/17)

Река Тиса од ушћа у Дунав до границе са Мађарском (km 164) има статус међудржавног водног пута, у складу са међудржавним споразумом о пловидби, који је закључен између Југославије и Мађарске 1955. године. Али се новим Споразумом између Владе Републике Србије и Владе Мађарске о пловидби реком Тисом из 2016. године ставља ван снаге претходни споразум, односно стварају услови за отварање пловидбе за пловила свих застава. Новим споразумом се стварају могућности повећаног промета робе и путника на реци Тиси чиме ће она постати конкурентна са другим међународним водним путевима, а Република Србија повећава своје потенцијале водног саобраћаја.

Брана на Тиси код Новог Бечеја, са седам преливних поља и бродском преводницом за бродове до 1.000 t носивости, изграђена је 1977. године и представља највећи објекат хидросистема. Њеном изградњом и подизањем нивоа Тисе узводно, омогућено је гравитационо захватање тј. снабдевање водом банатског дела ХС ДТД. На стубовима бране изграђен је друмски мост, као саобраћајна веза између Баната и Бачке.

3. ОБУХВАТ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

3.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Опис границе подручја Плана почиње тачком број **1** на тромеђи катастарских парцела број 25963, 26058 и 25959/1 у катастарској општини Бечеј. Од ове тромеђе граница иде у правцу североистока пратећи северну границу катастарске парцеле број 26058 у дужини од око 696.0 m до тачке број **2** на северној граници катастарске парцеле број 26058.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југоистока секући катастарску парцелу број 26058 у катастарској општини Бечеј и катастарске парцеле број 23505/1, 23515 и 24696 у катастарској општини Нови Бечеј до тачке број **3** на тромеђи катастарских парцела број 24696, 21656 и 21657/1 у катастарској општини Нови Бечеј.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи јужну границу катастарске парцеле број 24696 до тачке број **4** на тромеђи катастарских парцела број 24696, 21661 и 21665.

Након тачке број 4 граница скреће у правцу југоистока пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 21661 до тачке број **5** на тромеђи катастарских парцела број 21661, 21666 и 21667.

Од тачке број 5 граница скреће у правцу југозапада пратећи југоисточну границу катастарских парцела број 21667, 21668, сече катастарску парцелу број 21688, наставља у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 21689/1, 21690/1, 24608 и јужном границом катастарске парцеле број 22083/10 долази до тачке број **6** на тромеђи катастарских парцела број 22083/10, 23700 и 22083/11.

Након тачке број 6 граница скреће у правцу југоистока пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 23700, а потом се ломи и иде у правцу југозапада пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 22083/11 у дужини од око 93.6 m до тачке број **7** на југоисточној граници катастарске парцеле број 22083/11.

Од тачке број 7 граница скреће у правцу југоистока секући катастарску парцелу број 22083/1 до северозападне границе катастарске парцеле број 22082 где се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападну границу катастарске парцеле број 22082 у дужини од око 60.0 m до тачке број **8**.

Од тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 22082 и 22086 до југозападне границе катастарске парцеле број 22086 где скреће у правцу југоистока пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 22088/1 у дужини од око 21.9 m до тачке број **9** на тромеђи катастарских парцела број 22088/1, 22088/2 и 22086.

Након тачке број 9 граница скреће у правцу југозапада пратећи јужну границу катастарске парцеле број 22088/1 у дужини од око 107.35 m до тачке број **10** на јужној граници катастарске парцеле број 22088/1.

Од тачке број 10 граница скреће у правцу југоистока секући катастарску парцелу број 22088/2, а потом се ломи и прати северозападну границу катастарске парцеле 22089/1 у правцу југозапада у дужини од око 76.53 m до тачке број **11**.

Након тачке број 11 граница се ломи и иде у правцу југоистока секући катастарску парцелу број 22089/1, а потом скреће у правцу југозапада пратећи северозападну границу катастарске парцеле број 22089/2 у дужини од око 28.0 m до тачке број **12** на тромеђи катастарских парцела 22089/1, 22089/2 и 23700.

Од тачке број 12 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи источну границу катастарске парцеле број 23700 у дужини од око 9.8 m, а потом скреће у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 23700, 24609, 22094/2, у дужини од око 263.40 m до тачке број **13** на парцели број 22094/2.

Након тачке број 13 граница скреће у правцу југоистока секући катастарске парцеле број 22094/2 и 22095, а потом се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападну границу катастарске парцеле број 22096 у дужини од око 28.5 m до тачке број **14** на тромеђи катастарских парцела број 24606, 22095 и 22096.

Од тачке број 14 граница скреће у правцу југоистока пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 24606 у дужини од око 47.9 m до тачке број **15** на североисточној граници катастарске парцеле број 24606.

Након тачке број 15 граница се ломи и иде у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 24606 и 23698, а потом скреће у правцу североистока пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 22109/5 до тачке број **16** на прелому међе катастарских парцела број 22109/5 и 23698.

Од тачке број 16 граница скреће у правцу југозапада пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 23698 у дужини од око 28.2 m а потом се ломи и иде у правцу северозапада секући катастарску парцелу број 23398 даље граница скреће у правцу југозапада пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 22111 и секући катастарску парцелу број 23638 долази до тачке број **17** на југозападној граници катастарске парцеле број 23638.

Након тачке број 17 граница скреће у правцу северозапада пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 23638, а потом скреће у правцу југозапада пратећи јужну границу катастарске парцеле број 22112 у дужини од око 238.9 m до тачке број **18** на јужној граници катастарске парцеле број 22112.

Од тачке број 18 граница наставља у правцу југозапада секући катастарску парцелу број 22113, а потом скреће у правцу северозапада пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 24612 до тачке број **19** на тромеђи катастарских парцела број 24612, 23692 и 23693.

Након тачке број 19 граница скреће у правцу северозапада, а потом севроистока пратећи североисточну, а потом северозападну границу катастарске парцеле број 23692 у дужини од око 62.8 m до тачке број **20** на северозападној граници катастарске парцеле број 23692.

Од тачке број 20 граница скреће у правцу југозапада секући катастарске парцеле број 23692, 22121, 22119 и 22117 до тачке број **21** на југоисточној граници катастарске парцеле број 23505/1.

Након тачке број 21 граница скреће у правцу југозапада пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 23505/1 до тачке број **22** на југоисточној граници катастарске парцеле број 23505/1.

Од тачке број 22 граница скреће у правцу северозапада секући катастарску парцелу број 23505/1 до тачке број **23** на југоисточној граници катастарске парцеле број 22525.

Након тачке број 23 граница скреће у правцу североистока пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 22525 у катастарској општини Нови Бечеј, а потом наставља у правцу североистока пратећи југоисточну границу катастарске парцеле број 25958 у катастарској општини Бечеј у дужини од око 603.0 m до тачке број **24** на тромеђи катастарских парцела број 26058, 25959/1 и 25958.

Од тачке број 24 граница скреће у правцу северозапада пратећи југозападну границу катастарске парцеле број 25959/1, а потом скреће у правцу свероистока пратећи северозападну границу катастарске парцеле број 25959/1 и 25959/2 до тачке број **25** на тромеђи катастарских парцела број 26072, 25959/1 и 25963.

Након тачке број 25 граница скреће у правцу југоистока пратећи североисточну границу катастарске парцеле број 25959/1 до тачке број **1** на тромеђи катастарских парцела број 25963, 26058 и 25959/1 у катастарској општини Бечеј, почетне тачке описа.

Тачке прелома границе обухвата Просторног плана приказане су и на референталној карти број 1: „Посебна намена простора".

Површина подручја обухваћеног границом Плана износи 118,18 ha.

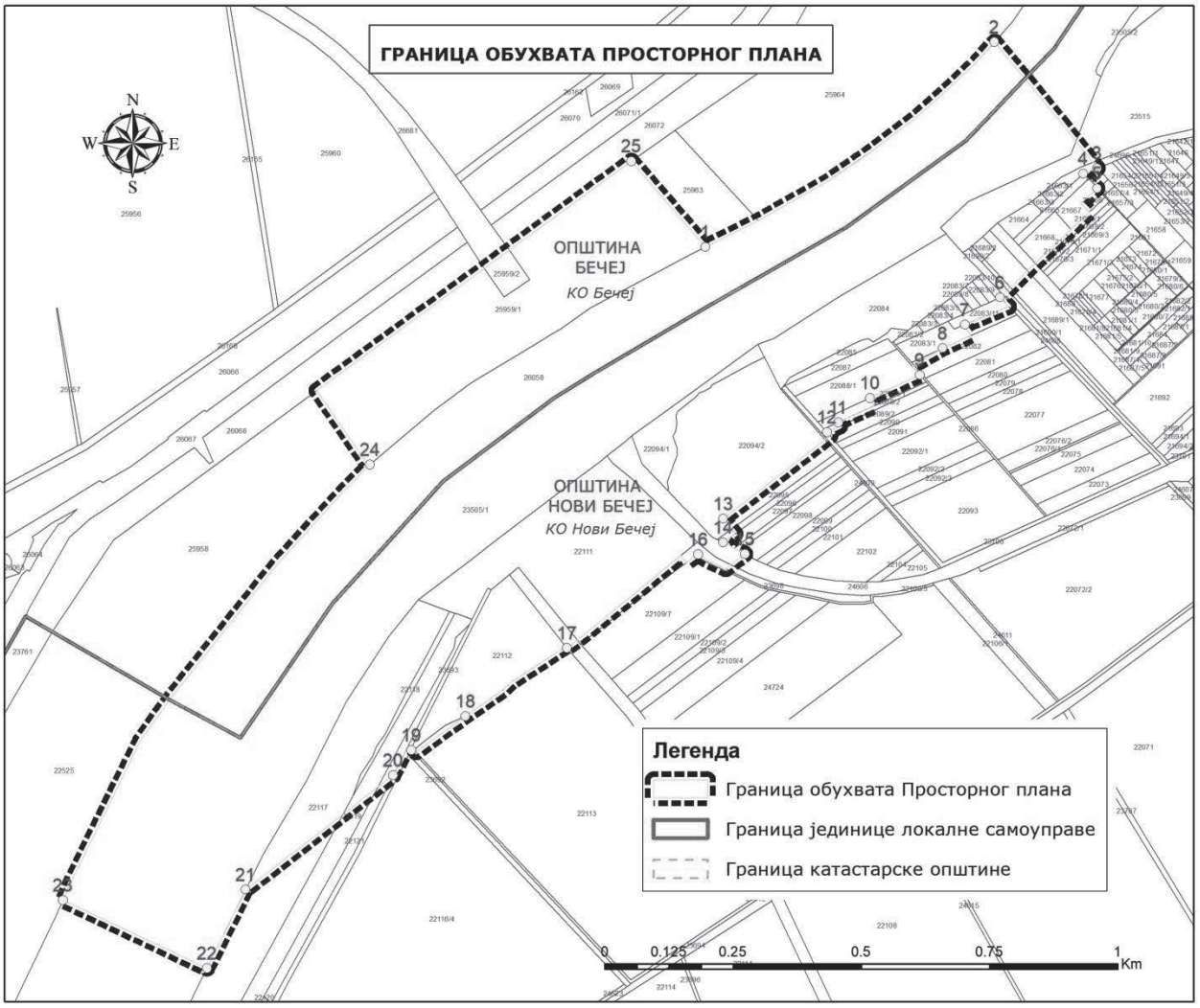

3.2. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Границом подручја посебне намене обухваћене су у катастарској општини Нови Бечеј целе катастарске парцеле број: 22118, 21689/2, 21663/1, 22087, 21663/2, 22083/3, 21690/2, 22083/5, 21663/3, 22085, 22083/4, 21664, 22094/1, 22083/2, 22084 и делови катастарских парцела број: 22083/6, 23693, 22083/7, 22083/8, 22083/10, 22083/9, 21665, 24609, 22086, 21690/1, 22095, 21668, 24608, 22083/1, 21688, 22088/1, 23698, 22121, 23700, 24696, 22112, 21689/1, 22094/2, 22111, 24606, 22119, 22117, 23638, 23505/1, 23515.

Површина подручја обухваћеног границом посебне намене износи 41,29 ha.

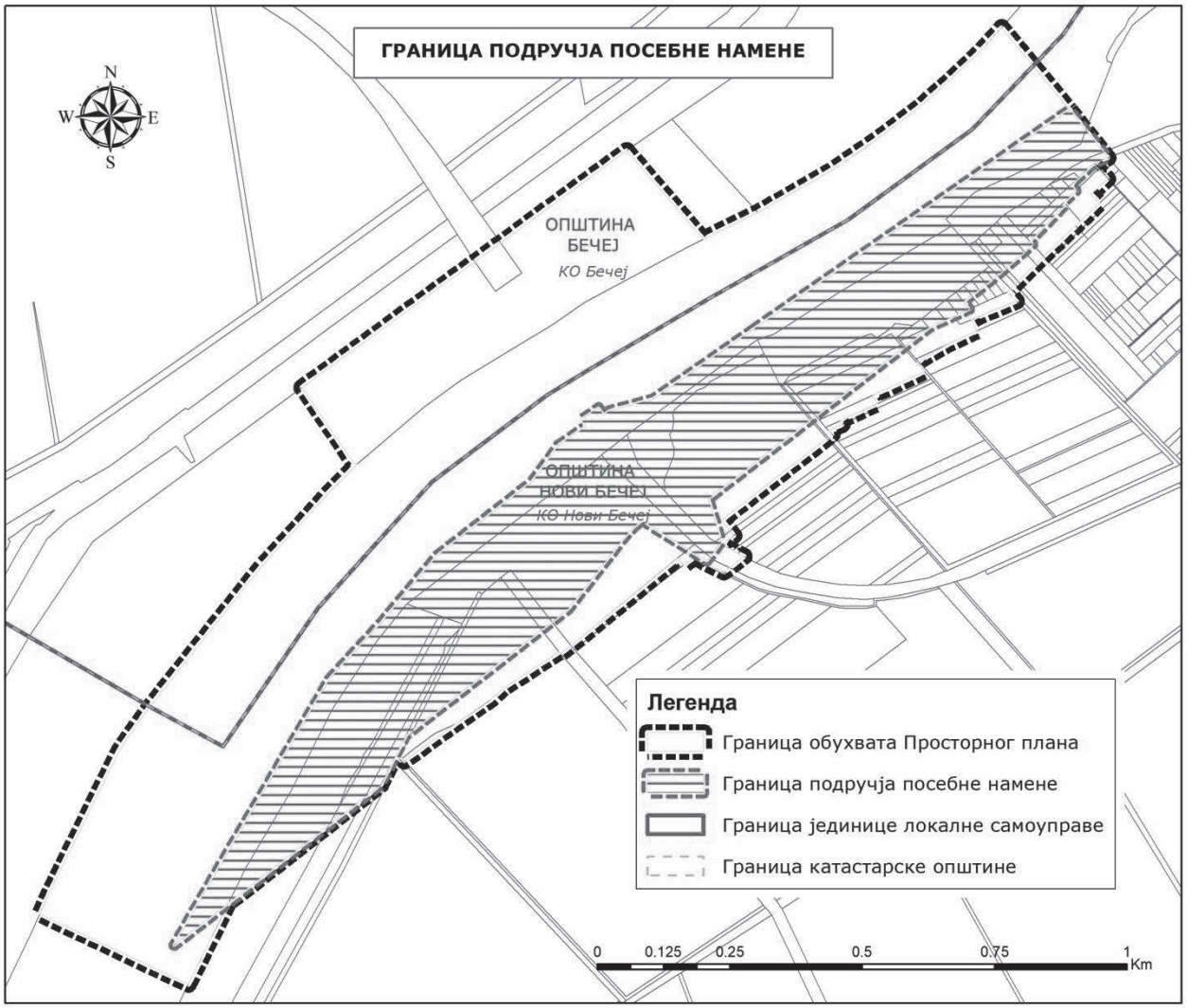

4. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

4.1. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Просторни план је урађен у складу са Законом о планирању и изградњи, Правилником о садржини, начину и поступку израде планских докумената просторног и урбанистичког планирања, као и другим прописима који непосредно или посредно регулишу ову област и садржи следеће:

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ
1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
1.2. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА
2.1. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2010. ДО 2020 ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 88/10)

2.2. СМЕРНИЦЕ ИЗ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ”, БРОЈ 22/11)
2.3. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ МУЛТИФУНКЦИОНАЛНОГ ЕКОЛОШКОГ КОРИДОРА ТИСЕ, („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ“, БРОЈ 14/15)
2.4. СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА ІБ РЕДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА МАЂАРСКОМ (БАЧКИ БРЕГ)-СОМБОР-КУЛА-ВРБАС-СРБОБРАН-БЕЧЕЈ-КИКИНДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА РУМУНИЈОМ (НАКОВО) („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АПВ“, БРОЈ 35/23)
2.5. ВОДОПРИВРЕДНА ОСНОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 11/02)
2.6. СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ВОДАМА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ДО 2034. ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 3/17)
2.6. СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ВОДНОГ САОБРАЋАЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2015. ДО 2025. ГОДИНЕ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 3/14 И 66/20)
2.7. ДРУГИ РАЗВОЈНИ ДОКУМЕНТИ
3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА
3.1. ПРИРОДНИ УСЛОВИ И РЕСУРСИ
3.1.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике
3.1.2. Хидрографске и хидрогеолошке карактеристике
3.1.3. Климатске карактеристике
3.1.4. Сеизмичке карактеристике
3.1.5. Педолошке карактеристике
3.1.6. Пољопривредно земљиште
3.1.7. Шуме и шумско земљиште
3.1.8. Минералне сировине и хидрогеотермални потенцијали
3.2. ПРИВРЕДА
3.3. СТАНОВНИШТВО, МРЕЖА НАСЕЉА И СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ
3.3.1. Становништво
3.3.2. Мрежа насеља
3.3.3. Социјални развој
3.4. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ
3.4.1. Саобраћајна инфраструктура
3.4.2. Водна и комунална инфраструктура
3.4.3. Енергетска инфраструктура
3.4.4. Електронска комуникациона инфраструктура
3.4.5. Термоенергетска инфраструктура
3.5. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
3.6. НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА
3.7. ПРИРОДНА ДОБРА
3.8. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ
3.9. НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА
3.10. ОСНОВНА ОГРАНИЧЕЊА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА
3.11. SWOT АНАЛИЗА
II ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
1. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА
2. ОПШТИ, СПЕЦИФИЧНИ И ПОСЕБНИ ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА
3. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА РЕШЕЊА СИСТЕМА И РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
4. РЕГИОНАЛНИ ЗНАЧАЈ СИСТЕМА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ СА ОКРУЖЕЊЕМ
III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ
1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
2. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ПРИРОДНЕ СИСТЕМЕ И РЕСУРСЕ, ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ
2.1. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ
2.1.1. Вода и водно земљиште
2.1.2. Пољопривредно земљиште
2.2. ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ
2.2.1. Природна добра
2.2.2. Културно наслеђе
2.3. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ
2.3.1. Мере у току изградње појединачних објеката
2.3.2. Мере заштите природних ресурса и створених вредности
2.3.3. Мере заштите живота и здравља људи

2.4. ЗАШТИТА ОД ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ АКЦИДЕНАТА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ
2.4.1. Заштита од техничко-технолошких акцидената, елементарних непогода и акцидентних ситуација
2.4.2. Заштита од акцидентних ситуација
2.4.3. Заштита, коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље
2. УТИЦАЈ НА ФУНКЦИОНИСАЊЕ НАСЕЉА
2.1. ДЕМОГРАФСКО-СОЦИЈАЛНИ И ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ
3. ОДНОС ПРЕМА ДРУГИМ ТЕХНИЧКИМ СИСТЕМИМА
3.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА
3.2. ВОДНА И КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА
3.3. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА
3.4. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА
3.5. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА
4. УПОТРЕБА ЗЕМЉИШТА
IV ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА
1.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
1.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ВАН ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ПОДРУЧЈЕ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
1.3. ПЛАНИРАНЕ ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ У ПОСЕБНОЈ НАМЕНИ ЗА КОЈЕ СЕ УТВРЂУЈЕ ЈАВНИ ИНТЕРЕС
1.4. ПОДРУЧЈЕ ДЕТАЉНЕ РАЗРАДЕ
1.5. РЕГУЛАЦИЈА И НИВЕЛАЦИЈА
1.6. ПЛАН ПАРЦЕЛАЦИЈЕ
1.7. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКАТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ, МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ ВРСТЕ ОБЈЕКАТА
1.7.1. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења саобраћајне инфраструктуре
1.7.2. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења вода, водног земљишта и водне инфраструктуре
1.7.3. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења енергетске инфраструктуре
1.7.4. Правила уређења и грађења, појаси, зоне заштите и режими коришћења електронске комуникационе инфраструктуре
1.8. ПРАВИЛА ЗА ПОДИЗАЊЕ ЗАШТИТНИХ ПОЈАСЕВА ЗЕЛЕНИЛА И УРЕЂЕЊЕ ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА
1.9. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКЕ И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ
1.10. УСЛОВИ И МЕРЕ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ
1.11. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ
2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
2.1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
3. ИНЖЕЊЕРСКОГЕОЛОШКИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКАТА
V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА
1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ
2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
2.1. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
2.2. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ПОДРУЧЈУ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
2.3. ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ДОНОШЕЊЕМ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ
4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ
4.1. ПЛАНСКО-ПРОГРАМСКЕ МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ
4.2. ОРГАНИЗАЦИОНЕ МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ
4.3. ФИНАНСИЈСКЕ МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

ГРАФИЧКИ ДЕО ПЛАНА

Редни број	Врста и назив карте	Размера
	Реферални карте	
1.	Прегледна карта	1:50 000
2.	Реферална карта број 1: „Посебна намена простора”	1:5000
3.	Реферална карта број 2: „Инфраструктурни системи, природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара”	1:5000
4.	Реферална карта број 3: „Карта спровођења”	1:5000
	Тематске карте	
5.	Тематска карта број 1: „Детаљна разрада простора – Регулациони план”	1:2500
6.	Тематска карта број 2: „Детаљна разрада простора – Синхрон план”	1:2500

4.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Општи циљ израде Просторног плана јесте стварање планског основа за извођење радова на побољшању карактеристика пловног пута реке Тисе изградњом нове бродске преводнице која ће унапредити услове за превођење бродова и која ће уз постојећу бродску преводницу омогућити истовремено превођење више од једног пловила на реци Тиси.

Према основним карактеристикама простора, основни циљ израде Просторног плана је разрађен кроз неколико **специфичних циљева** израде Просторног плана, и то:

- дефинисање планских решења тако да се Просторни план примењује директно (издавањем локацијских услова) тј. дефинисање правила грађења и уређења простора за планирану бродску преводницу са прилазним каналима, за насип прве одбрамбене линије реке Тисе, као и за пратеће инфраструктурне системе и објекте и др.;
- дефинисање планског основа, тако да се овај план примењује за решавање имовинско-правних односа (експропријацију) на земљишту потребном за реализацију система планиране бродске преводнице, изградњу одговарајућих насипа и измештање појединих инфраструктурних система;
- разрада и провера основних елемената техничке документације (Генералног и Идејног пројекта) са становишта уклапања у шире окружење, социо-економских и демографских промена, развоја комплементарних активности, укључивања јавности у процес планирања и др.;
- оријентационо дефинисање укупног динамичког оквира реализације система и инструмената и мера имплементације (финансијских, планско-програмских, организационих, нормативно-правних);
- спровођење стратешке процене утицаја планских решења на животну средину (израда и усвајање Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину), уз дефинисање и примену најстрожих мера заштите животне средине и повећања њеног квалитета.

Посебни оперативни циљеви просторног развоја су:
- смањен број и трајање непредвиђених застоја и прекида пловидбе на реци Тиси;
- повећање безбедности рада бродске преводнице;
- продужење радног века опреме и повећање енергетске ефикасности;
- смањење негативних утицаја на животну средину због:
  - повећања обима речног саобраћаја, као еколошки најповољнијег, што за последицу има смањење друмског и железничког саобраћаја,
  - повећања поузданости објекта, што је у директној вези са смањењем броја акцидентних ситуација.

5. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

5.1. ПРИРОДНИ УСЛОВИ И РЕСУРСИ

5.1.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике

Подручје Просторног плана представља део Панонског басена и има веома сложену структурно-тектонску грађу. У основи геолошке грађе учествују старе кристаласте стене палеозојске и мезозојске старости, преко којих се вршила интензивна седиментација прво у морској, затим у језерској, а потом у барској и мочварној средини. У квартарном периоду таложили су се флувијални и еолски седименти, те Панонски басен постаје типично копно са израженим, првенствено флувијалним и еолским рељефом.

У врху геолошког стуба јављају се лесне и песковите наслаге квартарне старости. Дакле, у геолошком погледу, највећи део посматраног подручја се састоји од разноврсних глина, пескова и лесних песковитих наслага, претежно квартарне старости.

На овом простору издвојене су две геоморфолошке целине: лесна тераса и алувијална раван.

Лесна тераса представља благо заталасану површину, местимично испресецану воденим токовима. И у бачком и у банатском делу подручја, површина лесне терасе је сасвим благо нагнута према реци Тиси. Састоји се од преталоженог и сувоземног или типског леса. Блажим, а понегде и стрмим одсецима, лесна тераса се спушта ка алувијалној равни Тисе.

Алувијална раван је благо нагнута ка речном кориту Тисе, а као и лесна тераса, и она је благо заталасана и испресецена рецентним речним токовима. Састављена је од песка, лесног муља и глине. Представља флувијалну творевину која је настала радом флувијалне ерозије и акумулације. У алувијалној равни Тисе могу се издвојити различити ерозивни и акумулативни геоморфолошки облици. Карактеристични ерозивни облици на овом простору су меандри и мртваје (некадашња корита реке Тисе), а од акумулативних облика истичу се обалске гредице, обалски брежуљци и речна острва.

5.1.2. Хидрографске и хидрогеолошке карактеристике

Површинске воде

Поред реке Тисе, као највећег и главног хидролошког објекта, површинску хидрографију подручја чини и део каналске мреже мелиорационих канала ХМС „Соколац" као и тзв. Мртва (Стара) Тиса која једним делом протиче кроз обухват Просторног плана.

Река Тиса

По дужини тока (966 km) и величини слива (157,220 km^2) Тиса је највећа притока Дунава. Настаје спајањем Црне и Беле Тисе код места Рахив у Украјини. Протиче кроз поменуту Украјину, затим Мађарску и Србију и додирује територије Румуније и Словачке. У нашу земљу улази из Мађарске, 6 km низводно од Сегедина, с тим што у дужини од 4 km (km 164-160) представља природну границу између двеју земаља. Последњом деоницом тока, Тиса кроз нашу земљу, као гранична река између Бачке и Баната, генерално меридијанским правцем, тече у дужини од 160 km. У Дунав, у који просечно уноси 870 m^3/s воде, улива се на његовом km 1214,5, наспрам Старог Сланкамена, на 72,4 mAHB.

Ток Тисе се може поделити на три дела: горњи (од Новоселице до ушћа Самоша); средњи (од ушћа Самоша до ушћа Мориша) и доњи ток (низводно од ушћа Мориша до ушћа Тисе у Дунав).

Анализом падова на уздужном профилу за поједине секторе тока може се закључити да Тиса само у свом горњем току има карактер планинског водотока, док у средњем и доњем току представља типичну равничарску реку. Наиме, у горњем току, од места спајања Црне и Беле Тисе до ушћа Самоша, на деоници дугој 266 km, укупан пад главног тока (*h*) износи око 357 m, што је просечно (*J*) 1,34 m/km (1,34‰). Ако се посматра од изворишта Црне Тисе, као дуже саставнице, укупан пад до ушћа Самоша износи око 1.577 m или просечно 5,01 m/km (5,01‰).

О енергији рељефа у изворишној области Тисе најбоље говоре просечни падови на уздужном профилу њених саставница, Црне и Беле Тисе, који прелазе вредности од 25 m/km (25‰).У средњем делу тока Тиса има знатно мањи пад на уздужном профилу. На сектору од ушћа Самоша до ушћа Мориша, дугом 523 km, укупан пад Тисе при ниском водостају износи око 27 m или просечно 5,20 cm/km (0,052‰). У доњем току, чија је дужина 177 km, Тиса при ниском водостају има укупан пад на уздужном профилу свега око 5 m, што је просечно 2,80 cm/km (0,028‰). Ако се посматрају заједно средњи и доњи ток, што је 72% дужине читаве реке, укупан пад Тисе износи око 32 m или просечно 4,57 cm/km (0,0457‰). Услед овако малих падова Тиса на средњем и доњем сектору тока има карактер типичног меандарског водотока. Овде је свакако важно подсетити да су просечни падови у природним условима, нарочито у средњем и доњем току Тисе, имали и знатно мање вредности које су регулацијом тока повећане. Наиме, након скраћења Тисе, просечни падови су видно порасли, нарочито ако се узме у обзир чињеница да се у највећем делу тока ради о типичној равничарској реци. Тако је на читавом третираном делу Тисе, између Тисаујлака и ушћа, просечан пад воденог огледала повећан са 3,68 cm/km (0,0368‰) на 5,98 cm/km (0,0598‰). На сектору тока од Сегедина до ушћа просечан пад је порастао са 1,86 cm/km (0,0186‰) на поменутих 2,80 cm/km (0,028‰). Претходна анализа показује да Тиса у доњем току има изузетно мали пад воденог огледала. То је посебно изражено током ниских водостаја, када се просечни падови на овом сектору углавном крећу између 1 cm/km и 3 cm/km. Међутим, веома се често дешава да су те вредности чак доста ниже од 1 cm/km, како узводно, тако и низводно од бране код Новог Бечеја. То је последица хидрометеоролошких услова и владајућег режима рада на брани, као и актуелне коте воденог огледала на ушћу Тисе.

Табела 9. Ширине и дубине Тисе (m)[4]

Водостаји	Ширине [m]	Дубине [m]
ниски	100-150	2,80-6,00
средњи	180-250	9,00-15,00
високи	500-2500	11,00-18,00

[4] Извор: Букуров, 1948

Доња Тиса има прилично уједначену ширину основног корита која износи приближно 200 m - 220 m. Пре регулације ширина је била нешто мања. Тако је између Сегедина и Новог Бечеја износила просечно 166 m, а на сектору низводно до ушћа 197 m. После регулације просечна ширина узводне деонице је повећана на 188 m, а низводне на 240 m. Мерења извршена убрзо након Другог светског рата показала су да је ширина речног корита при средњој води од Сегедина до Новог Бечеја тада износила просечно 180 m - 200 m, а од Новог Бечеја до ушћа 200 m - 250 m. Анализирајући дубину корита доње Тисе, Б. Букуров наводи је она доста велика и да је у периоду непосредно након изведених регулационих радова повећана за 20 cm - 40 cm, али је током 20. века просечно толико и смањена. Исти аутор износи податак да је средња дубина Тисиног корита у Србији 3,8 m - 4,0 m. У послератном периоду су вршена још нека мерења ширине, као и дубине Тисе у нашој земљи. Према вредностима у табели 5 ширина Тисе у Србији у зависности од водостаја варира од 100 m до чак 2.500 m, а дубина по матици тока од 2,80 m до 18,00 m.

У табели су дате вишегодишње вредности карактеристичних водостаја на профилу Сента.

Табела 10. Вишегодишње вредности карактеристичних водостаја на профилу Сента

Река: Тиса, Хидролошка станица: Сента, период обраде 1976 – 2020. година												
МЕСЕЦ:	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Минимална месечна:	92	154	156	179	203	164	151	186	144	86	81	146
Средња месечна:	286	301	370	436	377	325	288	273	252	248	260	274
Максимална месечна:	672	764	831	926	884	787	774	714	492	507	663	668
Екстремне вредности, датум:	Апсолутни мин.: 81, 15.11.1976.						Апсолутни макс.: 926, 21.04.2006.					

У даљем тексту дати су дијаграми промена карактеристичних водостаја за вишегодишњи период са нивограмима за 2022. годину на профилима Нови Кнежевац, Сента, и Тител.

Графикон 1. Нови Кнежевац

Графикон 2. Сента

Графикон 3. Тител

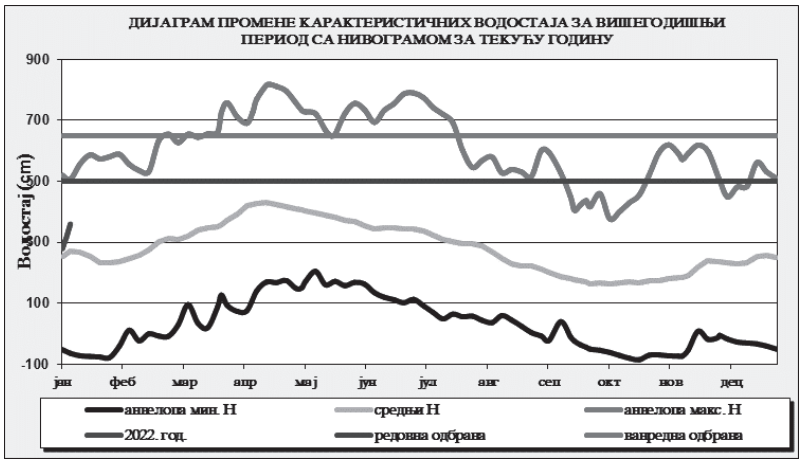

Псамолошке карактеристике Тисе

На сектору Тисе кроз територију АП Војводине, вршена су систематска осматрања суспендованог наноса на профилу у Сенти. Да би се сагледало доспевање наноса у Тису, од значаја су подаци о кретању наноса на другим токовима који се уливају у Тису. Међутим, за ове токове не постоје комплетни подаци осматрања.

У погледу псамолошких карактеристика, Тиса има све одлике алувијалног водотока, код којих је суспендовани нанос основни вид транспорта наноса и главни фактор морфолошких промена у речном кориту.

Просечна концентрација и пронос суспендованог наноса различит је од месеца до месеца. На Тиси највише наноса протекне у периоду март-јуни, а пронос је сразмеран протицајима, као и у случају годишњих вредности, док садржај чврстих супстанци не прати ту сразмеру, односно вредности су доста уједначене. Ово се дешава из разлога што је садржај чврстих честица у води условљен и другим факторима који утичу на продукцију и доспевање наноса са неког слива, а то су климатске карактеристике, еродибилност геолошке подлоге, начин коришћења и карактеристике рељефа.

У погледу угрожености од ерозије и бујичних токова за АП Војводину се може констатовати следеће:

- Флувијална ерозија је евидентна, како на великим рекама, тако и на осталим токовима у Војводини, али на успореним секторима Дунава, Саве и Тисе преовлађују процеси акумулирања наноса (успори бране ХЕПС Ђердап 1 и бране код Новог Бечеја).

Водни режим реке Тисе

На реци Тиси је изграђена брана на km 62+988. У склопу бране је такође изграђена бродска преводница за превођење бродова. Узводно, на km 64+500 Тисе спајају се канал ДТД Банатска Паланка – Нови Бечеј и Тиса, и то преко два крака овог канала: напојног са изграђеном реверзибилном уставом и пловног са изграђеном бродском преводницом.

Меродавна велика вода Тисе износи 4650 m^3/s, и то тристогодишња велика вода на коју је брана и прорачуната. Минимални протицај Тисе је 105 m^3/s.

Режим протицаја

Река Тиса има врло неуједначен протицај који се креће од 80 m^3/s до близу 4000 m^3/s.
Основни подаци:

- Минимални забележени протицај 80 m^3/s;
- Средњи протицај 803 m^3/s;
- Максимални забележени протицај 3718 m^3/s;
- Максимални протицај вероватноће појаве 1%, 3893 m^3/s.

Режим водостаја на профилу бране

Ниво доње воде зависи од протицаја Тисе и нивоа воде Дунава код ушће Тисе.
Основни подаци:

- Минимални забележени ниво доње воде (у условима успора од ХЕ Ђердап) 70,50 м.н.Ј.М.;
- Максимални забележени ниво доње воде 79,97 м.н.Ј.М.;
- Максимални ниво доње воде вероватноће појаве 1%, 80,35 м.н.Ј.М.

Ниво горње воде се одржава према Правилнику о одржавању успора на брани, а у периодима проласка великих вода брана је потпуно отворена и ниво горње воде се слободно формира у зависности од протицаја и нивоа доње воде. Максимални забележени ниво горње воде је на коти 80,06 м.н.Ј.М., а ниво воде вероватноће појаве 1% је на коти 80,50 м.н.Ј.М.

Биланс дотока и узимања воде из Тисе узводно од бране

Поред дотока у Тису из система за одводњавање са сливног подручја, који се по правилу јављају у периодима проласка већих вода, који нису интересантни са гледишта коришћења хидроенергетског потенцијала, имамо константан доток из бачког дела хидросистема ДТД кроз уставу Бечеј. Знатно веће количине се узимају из Тисе за банатски део хидросистема ДТД и то за потребе снабдевање водом корисника (наводњавање, индустрија, рибњаци) и за одржавање проточности мреже.

Режим успора на брани

Режим успора на брани је дефинисан „Правилником о одржавању успора на брани“, који је, с обзиром да се утицај успора протеже и на мађарску територију, усвојен од стране Мешовите југословенско-мађарске водопривредне комисије 1977 године.

Нормалан успор је од коте 74,50 до 75,50 м.н.Ј.М., са могућношћу повишења на коту 76,00 м.н.Ј.М. и снижења на коту 74,00 м.н.Ј.М.

5.1.3. Климатске карактеристике

Посматрано подручје се налази у области умерено-континенталне климе. Анализа климатских елемената извршена је на основу података добијених са најближе главне метеоролошке станице у Зрењанину, за временски период од 1991-2020. године.

У оквиру посматраног периода, средња годишња температура ваздуха износила је 12,1°C. Најхладнији месец је јануар са 0,7°C, а најтоплији месец је јули са просечном вредношћу од 22,9°C. Број мразних дана је 72, а тропских 41 дана годишње. Просечан број облачних дана у току године износи 103 дана, опада у летњим месецима и постепено расте ка зимском периоду године. Релативна влажност ваздуха у посматраном периоду износи 73%, а она се креће од 65% у јулу/августу до 86% у децембру. Просечна годишња осунчаност износи 2204,6 часова. Годишња вредност излучених падавина на посматраном простору износи 597 mm, највише падавина јавља се у јуну 84,3 mm, а најмање у фебруару 33,7 mm. Просечан број дана са снегом у току године је 21 дан, док се снежни покривач задржава 25 дана.

Појава леда на реци Тиси - Анализа режима леда показује да је лед на реци Тиси честа појава од прве половине децембра до друге половине марта, с тим што се најчешће јављају у јануару и фебруару. Генерално на реци Тиси постоје веома добри услови за образовање леда, а то је последица њене мале брзине и малог протицаја током зиме, али и дотицања из северних хладнијих крајева. Река Тиса се залеђује након свега 7-12 мразних дана.

Према вредностима годишњих честина ветрова и тишина, највећу учесталост имају ветрови из југоисточног правца 119‰, а најмању ветрови из североисточног правца 21‰. Такође, југоисточни ветрови имају и највеће средње брзине које просечно износе 3,2 m/s, а североисточни најмање 1,3 m/s.

5.1.4. Сеизмичке карактеристике

Према карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година, подручје обухваћено Просторним планом се налази у зони са могућим максималним интензитетом земљотреса од VII-VIII степени макросеизмичког интензитета према MCS скали.

5.1.5. Педолошке карактеристике

На формирање педолошког покривача утичу бројни фактори као што су: матични супстрат, вода, клима (температура ваздуха, падавине, ветар), биотички чиниоци (вегетација, животињски свет, човек), рељеф и време. У границама слива реке Тисе пресудну улогу у образовању разноврсног земљишног покривача имали су матични супстрат и вода, као примарни фактори.

Педолошке карактеристике општине Бечеј настале су на три геоморфолошке целине, што је утицало на формирање више педолошких типова земљишта. Доминира чернозем са својим под типовима и варијететима, формиран на лесном платоу и лесној заравни и он представља најквалитетније земљиште, највишег производног потенцијала. Друге по заступљености су ливадске црнице, које по својим производним могућностима тек за нијансу уступају примат чернозему. Ритске црнице су земљиште са значајним производним потенцијалом, али због неповољних физички својстава у сушним годинама имају знатно умањене приносе.

Алувијуми реке Тисе, због њеног спорог тока и равничарског карактера, садрже изузетно фине честице наноса, па стога представљају најквалитетније повртарско земљиште у Србији.

Слични педолошки типови земљишта се јављају и у општини Нови Бечеј, с тим што је нешто веће учешће слатинастих земљишта. У геолошком погледу, подручје општине Нови Бечеј се састоји од разноврсних глина, пескова и лесних песковитих наслага, претежно квартарне старости.

Заравњени део и депресије састављене су од плеистоцених и холоцених наслага. Прве су старије, углавном еолског порекла, а холоцене су млађе, настале радом текућих вода. На појединим местима новобечејске општине заступљени су језерски седименти. Ове седименте чине песак и глина. Делувијалне и алувијалне наслаге карактеристичне су за цело Потисје. Лесоидне глине и барски лес захватају око 90% територије општине Нови Бечеј.

Може се констатовати да у геолошком саставу терена на дубини до 30 m доминирају пескови и глине, различите боје и различите моћи вододржљивости и водопропустљивости.

На територији у обухвату Просторног плана од педолошких типова земљишта најзаступљеније је алувијално иловасто земљиште, ритска црница бескарбонатна док се део обухвата Просторног плана налази испод реке и баре.

5.1.6. Пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште као један од најважнијих производних ресурса општина Бечеј и Нови Бечеј заузима део простора обухваћеног границом Просторног плана. Укупна површина која се користи у сврху пољопривредне производње износи око 10,3ha. Површине за пољопривредну производњу у обухвату Просторног плана налазе се под њивским културама.

Треба истаћи да се у оквиру зоне кућа за одмор на територији општине Нови Бечеј, која се такође налази једним делом у обухвату Просторног плана, такође налазе површине које се обрађују у сврху пољопривредне производње и ти су углавном њиве, виногради и воћњаци.

5.1.7. Шуме и шумско земљиште

Шуме унутар граница Просторног плана се налазе у оквиру инудационог подручја (водно земљиште), не постоји шумско земљиште унутар обухвата Просторног плана.

Шумска вегетација и шумске монокултуре аутохтоних и алохтоних врста и групације дрвенастих врста које се јављају у мозаику са забареним површинама, користе се првенствено за добијање производа од дрвета. Највећу површину унутар шумског покривача, заузимају монокултуре хибридних топола. Коришћење недрвних производа из шуме (лековитог биља, гљива), није организовано.

5.1.8. Минералне сировине и хидрогеотермални потенцијали

На подручју Просторног плана предузећу „Нафтна индустрија Србије" а.д. - Нови Сад је према подацима Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај одобрено извођење геолошких истраживања нафте и гаса, на истражним просторима који се у регистру воде под бројевима 6178 и 6175[5] (локалитети јужна Бачка и средњи Банат).

[5] Напомена: Рок важења решења за истражне просторе број 6178 и 6175 истекао је 31.12. 2023. године.

5.2. ПРИВРЕДА

Земљано-бетонска брана код Новог Бечеја, саграђена на km 63 (km 62+988 официјалне стационаже) је уједно и централна и највећа хидротехничка грађевина Хс ДТД, без које овај систем не би могао функционисати. Основна функција бране код Новог Бечеја се своди на успоравање малих и средњих вода реке Тисе и формирање водне степенице, односно успора захваљујући којем је током читаве године преко водозахватних устава код Новог Бечеја и Падеја омогућено гравитационо упуштање воде у основну каналску мрежу Хс ДТД у Банату. Акумулација на Тиси је формирана 1975. године узводно од бране подигнуте код Новог Бечеја првенствено служи за водоснабдевање каналске мреже Хс ДТД у Банату, за наводњавање великих пољопривредних површина и за одбрану од поплава.

У склопу објекта бране на Тиси егзистира бродска преводница које је лоцирана на левој обали, непосредно уз бетонску брану, и диспозиционо уклопљена у пловни пут. Тренутне димензије преводнице омогућавају да се истовремено преводи искључиво једно пловило максималне дужине 85 m и ширине 12 m, што проузрокује огромне губитке времена и новца за бродаре што за последицу има да бродари и агенти шпедитери не укључују у значајнијој мери реку Тису у планове за превоз већих количина роба. Према категоризацији пловних путева, река Тиса је пловни пут IV категорије, а једно од главних „уских грла" за повећање категорије пловног пута је управо постојећа бродска преводница. Изградњом нове бродске преводнице у склопу бране на Тиси, уз задржавање постојеће у функцији, остварiће се услови за брже и ефикасније превођење као и превођење састава уобичајених за VIb категорију пловног пута (на новој преводници) што ће имати за последицу повећано коришћење реке Тисе за превоз робе.

У погледу превоза роба на постојећој преводници у оквиру бране на Тиси највећи робни промет је био остварен 1981. године, када је превежено 1.477.000 t робе, односно извршено је 3.834 превођења. Од друге половине 2006. године до почетка 2007. године извршен је ремонт електро-машинске опреме на преводници. Крајем 2015. године извршена је замена дрвених одбојника у низводном и узводном предпристаништу.

Табела 11. Робни промет на Брани на Тиси за период од 2012.-2018. год.

Преводница	Робни промет (у хиљадама t)						
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Брана на Тиси	209,44	145,86	238,63	228,18	308,98	321,68	392,28

Табела 12. Број превођења на Брани на Тиси за период од 2012.-2018. год.

Преводница	Број превођења						
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Брана на Тиси	719	598	970	876	977	1092	1201

Табела 13. Робни промет по врсти робе на Брани на Тиси 2018. год.

Врста робе	2018.	
	1.000 t	%
шљунак	205,10	52,28
камен	137,54	35,06
гас	4,91	1,25
дрво	8,56	2,18
житарице и сунцокрет	28,46	7,26
кукуруз	1,04	0,26
уљана репица	4,36	1,11
угаљ	2,31	0,59
Укупно:	392,28	**100,00**

Табела 14. Број пловила физичких лица на брани на Тиси 2012. – 2018. год.

Преводница	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Нови Бечеј-брана	102	171	190	147	177	288	182

Бродска преводница ради 24 часа и њу опслужује 5 преводничара по сменама. За превођење се не наплаћује накнада од 2017. године, ратификацијом Споразума о пловидби реком Тисом између Републике Србије и Мађарске.

5.3. СТАНОВНИШТВО, МРЕЖА НАСЕЉА И СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ

5.3.1. Становништво

Општа демографска ситуација на подручју у непосредној околини обухвата Просторног плана је неповољна. Пад укупног броја становника, ниска стопа наталитета и фертилитета, негативан природни прираштај, висок индекс старења све су то карактеристике популације која се налази у стадијуму дубоке демографске старости.

Повољна образовна структура становништва обезбеђује квалификовану радну снагу као значајан елеменат будућег привредног развоја подручја. Старосна структура становништва је таква да неће обезбедити побољшање демографске ситуације ни у наредном периоду, те ће доћи до смањења укупног становништва, домаћинстава и просечне величине домаћинства.

Табела 15. Упоредни преглед броја становника 1948. – 2022. година

Насеља	Година пописа								
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.	2022.
Нови Бечеј	15644	16303	16378	16075	16091	15404	14452	13133	10967
Бечеј	26037	26641	27768	28548	28308	27155	25976	23895	19492
Укупно	**41681**	**42944**	**44146**	**44623**	**44399**	**42559**	**40428**	**37028**	**20459**

Табела 16. Упоредни преглед броја домаћинстава 1948. – 2022. година

Насеља	Година пописа								
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.	2022.
Нови Бечеј	4461	4965	5097	5257	5505	5409	5127	4818	4298
Бечеј	8104	8740	9422	9929	10430	9989	9689	8945	8218
Укупно	**12565**	**13705**	**14519**	**15186**	**15935**	**15398**	**14816**	**13763**	**12516**

5.3.2. Мрежа насеља

У непосредној близини обухвата Просторног плана налазе се насеља Бечеј на територији општине Бечеј, и насеље Нови Бечеј на територији општине Нови Бечеј. Функционална диференцијација насељске мреже заснована је на постојећој категоризацији тако да су насеља Бечеј и Нови Бечеј субрегионални и општински центри и представљају насеља градског карактера. Насеља Бечеј и Нови Бечеј су функционално усмерена ка Новом Саду. Бечеј и Нови Бечеј, као градска насеља на регионалном коридору (река Тиса) су препознати као веома важна насеља са својом специфичном улогом у развоју овог дела АП Војводине.

Просторна интеграција и функционална повезаност регионалних целина, нужна за остварење веће територијалне кохезије Републике и за јачање развојних капацитета и веће конкурентности свих њених саставних делова, упућује на идентификацију развојних појасева који су већ формирани или очекивани у будућности. У том погледу развојну улогу треба да стекне и појас дуж реке Тисе, са укупно пет, данас слабије развијених општина, и могућом већом улогом Сенте и двограђа Бечеј-Нови Бечеј.

5.3.3. Социјални развој

Постојећа организација јавних служби у насељима општина Бечеј и Нови Бечеј, који се налазе у непосредној околини обухвата Просторног плана, углавном задовољава потребе становника и има ниво опремљености за хијерархијски ниво општинског центра и осталих насеља, у складу са препорукама датим у Просторном плану Републике Србије.

У планском периоду потребно је пратити просторни и демографски развој сваког насеља и старосну структуру становништва и у складу са тим развијати јавне службе (обезбеђивање услова за: саобраћајну и информатичку доступност, организовање пратећих и комплементарних садржаја уз поједине делатности, развој територијалних мобилних јавних служби и слично). Развој јавних служби зависиће и од расположивог грађевинског фонда, економске моћи и активности локалне заједнице, традиције, културне развијености и потенцијала, заинтересованости инвеститора и слично.

Према регионалном просторном плану АП Војводине насеља Бечеј и Нови Бечеј сврстана према хијерархији насеља као двојни град и субрегионални центар. Субрегионални центар (двојни град) Бечеј-Нови Бечеј треба да има општу болницу и завод за здравствену заштиту у центру или у неком од насеља подручја које покрива. Други обавезни садржаји за субрегионални центар су галерија и изложбени простор, библиотека, музеј и мањи спортски центри. Могући садржаји ако постоји интерес и економска оправданост су: у делу образовања више и високо образовање, у делу физичке културе спортски центар који задовољава стандарде за међународна такмичења, а у области културе сценско-музичке делатности и архив.

5.4. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ

5.4.1. Саобраћајна инфраструктура

У обухвату Просторног плана егзистирају следећи видови саобраћаја: путни – друмски и водни.

Основни саобраћајни капацитет предметног простора у домену п**утног - друмског саобраћаја** је:

- **Државни пут Iб реда бр. 15/М-3**, државна граница са Мађарском (гранични прелаз Бачки Брег)-Бездан-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Нови Бечеј-Кикинда - државна граница са Румунијом (гранични прелаз Наково).

Државни пут Iб реда бр. 15, као основни путни правац обухваћеног простора, (функционално класификован као даљински пут државног значаја ДП-д) који омогућује даљинска и транзитна кретања као и везу са центрима међународног (Нови Сад) и националног ранга (Кикинда, Сомбор, Суботица). Такође је и пут који омогућује изворно-циљна кретања и квалитетно међунасељско повезивање локалних саомоуправа Бечеја и Новог Бечеја у обухвату плана.

Водни саобраћај на простору обухваћеном предложеном границом Просторног плана заступљен је преко пловног пута реке Тисе, са постојећим објектом – мостом и сложеним хидротехничким објектом - браном са преводницом, која има вишенаменску функцију за регулисање режима вода у оквиру ХС ДТД и омогућавање пловидбе пловним/водним путевима реке Тисе и канала ОКМ ХС ДТД.

Река Тиса је категорисана као међудржавни пловни водоток IV категорије, у целој својој дужини на територији Републике Србије /АП Војводине од 0+000 – 164+000, са значајним капацитетима и потенцијалима у смислу робног транспорта, али такође врло значајним у смислу спортске и рекреативне пловидбе свим врста мањих пловила (чамци, јахте и др.).

Немоторни саобраћај је заступљен преко бициклистичког коридора међународног ранга – цикло коридора 11 уз реку Тису, на целој својој дужини, од државне границе са Мађарском до ушћа у Дунав код Сланкамена (веза са међународним цикло коридором 6 - дунавским коридором).

5.4.2. Водна и комунална инфраструктура

Водна инфраструктура

Река Тиса – дели војвођанску низију на Бачки (десна обала) и Банат (лева обала) и највећа је лева притока Дунава. Укупна дужина реке Тисе кроз нашу земљу износи 159,5 km. Просечни пад дна корита низводно од Мориша до ушћа у Дунав износи свега 3,5 cm/km. Тиса представља унутрашњи пловни пут и од ушћа до Сегедина је означена као међународни пловни пут E-80-01 (огранак Дунавског водног пута).

Река Тиса је најзначајнији водоток у Војводини. Након изградње бране „Ђердап" код Кладова на Дунаву и „Бране на Тиси" код Новог Бечеја, Тиса је на целом току кроз нашу земљу практично стављена под дириговани-вештачки водни режим.

У Хидросистем Дунав-Тиса-Дунав, Тиса је укључена после дугогодишњег проучавања њеног режима и расположивих вода и израде обилне пројектне документације и постала је интегрални део овог система као базен број 14 (базен број 14 је деоница Тисе од бране код Новог Бечеја до државне границе са Мађарском).

Брана на Тиси – изграђена је у склопу хидросистема Дунав-Тиса-Дунав, са циљем да се омогући гравитационо упуштање до 120 m^3/s у основну каналску мрежу у Банату за наводњавање 300 000 ha пољопривредног земљишта. Брана је изграђена на km 62+988 од ушћа Тисе у Дунав у близини Новог Бечеја. Брана служи за потребе акумулирања воде у кориту реке Тисе у екстремно сушним периодима, за стварање услова за захватање воде узводно од Новог Бечаја, за побољшање услова пловидбе као и у сврхе јавног саобраћаја моторних возила преко моста на брани.

Брана на Тиси се састоји од бетонског дела који заузима централни и уједно највећи део у кориту реке, од земљане бране на десној обали и бродске преводнице на левој обали. Бетонска брана се састоји од седам преливних поља ширине отвора 24,5 m, са стубовима ширине 6 m, тако да укупна дужина бетонске бране износи 213,5 m. Праг је на коти 68,00 mnm, а круна зида на коти 86,50 mnm. Темељна плоча са прагом има хидрауличке карактеристике ниског широког преливног прага. На стубовима се налазе нише за руке сегмента и цилиндри за дизање, бочне вођице сегмента, нише и вођице за помоћне затвараче и отвори за довод ваздуха испод преливног млаза. У горњим деловима стубова су просторије за смештај механизма за дизање затварача. У састав бетонске бране улазе и узводна бетонска облога дужине 15 m и низводна бетонска облога – слапиште дужине 50 m. Код узводне ивице темељне плоче бране налази се глинено-бетонска противфилтрациона завеса, а на крају слапишта антиерозиона армирано-бетонска завеса и антиерозиони јарак.

Земљана брана се налази на десној страни објекта бране на Тиси и повезује бетонску брану са тереном на десној обали. Дужина земљане бране по круни је 76,5 m. Круна и косине су обложене бетонским плочама. Круна бране ширине 15 m је на коти 76,5 mnm, тј 0,5 m изнад коте максималног успора. Код проласка великих вода земљана брана је преливна.

Друмски мост на брани служи за јавни саобраћај (државни пут IБ реда бр. 15), има ширину коловоза 7 m и две пешачке стазе ширине 1,5 m. Кранске стазе служе за кретање порталног крана за постављање помоћних затварача. Узводна и низводна стаза, дужине по 300 m, међусобно су повезане на левој обали реке Тисе помоћу

окретнице, тако да кран може прелазити са једне на другу страну. Депонија помоћних затварача се налази на левој обали реке Тисе, на крајевима узводне и низводне кранске стазе и служи за смештај помоћних затварача који нису у употреби.

Бродска преводница – налази се на левој страни објекта Бране на Тиси, непосредно уз бетонску брану. Састији се од узводне и низводне главе, коморе и узводног и низводног препристаништа. Комора има корисне димензије 8 m x 12 m. Узводни праг је на коти 70 mnm, а дно коморе и низводни праг су на коти 67,30 mnm. Круна зидова је на коти 81,0 mnm, а доња ивица конструкције моста и кранске стазе је на коти 84,75 mnm. Узводно и низводно предпристаниште су дужине 280 m и имају побијене шипове и на обалној и на речној страни. На речној страни препристаништа према преливним пољима постоје разделни зидови од челичних талпи, узводно у дужини од 140 m, а низводно од 80 m, ради заштите пловног пута од великих брзина воде.

Насип прве одбрамбене линије дуж реке Тисе – у оквиру прве одбрамбене линије на предметном простору егзистирају насипи на левој и десној обали реке Тисе. Брана на Тиси се налази на стационажи km 64+350 насипа прве одбрамбене линије. Деоница насипа на десној обали реке Тисе од стационаже приближно km 62+800 до km 65+500 је земљани насип, са круном ширине 6 m, нагибом косине са небрањене стране у односу 1:3, а од банкине у односу 1:7. Кота круне насипа је на 81,9 mnm. Предметна деоница насипа је у Оперативном плану за одбрану од поплава део насипа прве одбрамбене линије Тисе Д.14.1.1. – Десни насип уз Тису од уставе на ушћу Чика до Мртве Тисе (Чуруг), 31,58 km (88+100-56+520).

Низводно од бране, на уливу Мртве (Старе) Тисе у реку Тису, на стационажи насипа прве одбрамбене линије km 63+300 (стационажа реке km 62+100), у оквиру одбрамбене линије је и гравитациони испуст црпне станице С-1, као и изливни канал црпне станице у инундационом појасу.

Деоница насипа на левој обали реке Тисе од стационаже km 61+880 до km 64+750 је земљани насип, са круном ширине 6 m, нагибом косине са небрањене стране у односу 1:2 и нагибом косине са брањене стране 1:7. Кота круне насипа је на 82,0 mnm. Предметна деоница насипа је у Оперативном плану за одбрану од поплава део насипа прве одбрамбене линије Тисе Д.17.1.1. – Леви насип уз Тису од канала Банатска Паланка – Нови Бечеј (ХС ДТД) до црпне станице „Кумане" 11,14 km – 5,54 km (66+725-61+189), 2,10 km (58+715-56+616), 3,50 km (55+560-52+065).

ХМС „Соколац" - У обухвату Просторног плана, на левој обали реке Тисе, налазе се делови мелиорационих канала који припадају ХМС „Соколац" и то: канал I-4-2-1, канал I-4-2-1-а, канал I-9, канал I-8-2-1 и канал Соколац главни.

Мртва (Стара) Тиса - У оквиру предметног простора, на десној страни реке Тисе, једним делом протиче и тзв. Мртва (Стара) Тиса. Мртва (Стара) Тиса, старо корито реке Тисе, окружује „Бисерно острво" у оквиру Парка природе „Стара Тиса", а воде из ње се у Тису одводе гравитационо или препумпавање путем ЦС С-1, капацитета 2x2,75 m^3/s.

Комунална инфраструктура

На предметном простору на постоји изграђена водоводна и канализациона инфраструктура.

5.4.3. Енергетска инфраструктура

Електроенергетска инфраструктура

За потребе корисника у обухвату Просторног плана изграђена је подземна и надземна електроенергетска мрежа и објекти дистрибутивних трансформаторских станица 20/0,4 kV. Преко постојећег водног објекта каблови су смештени у кабловске канале. На предметном простору егзистирају и две трафостанице ТС-789 „Брана" и ТС-788 Скл. Потисје.

Преко планског подручја, у близини водног објекта, прелази надземни вод 110 kV далековод бр. 142/2 ТС Бечеј-ТС Нови Бечеј који се укршта са реком Тисом.

Обновљиви извори енергије

На простору обухвата Просторног плана за сада не постоји организовано коришћење обновљивих извора енергије (нема података о коришћењу обновљивих извора енергије).

Енергетска ефикасност

Карактеристика енергетског система на предметном простору, у функцији ефикасног коришћења енергије и енергената, није на високом нивоу, а заступљена је и нерационална потрошња енергената.

5.4.4. Електронска комуникациона инфраструктура

У коридорима саобраћајница изграђена је подземна кабловска електронска комуникациона мрежа, преко постојећег водног објекта каблови су смештени у кабловске канале.

Оптички кабл, према условима оператера „СББ" доо који се пружа из правца канала, Банатска Паланка – Нови Бечеј, постављен је по круни левообалског тиског насипа и пружа се до објекта бране на Тиси. Преко конструкције бране, кабл надземно води у заштитној ПЕ цеви Ø 40, која је смештена у наменској канализацији на конструкцији бране. Тако се кабл преводи преко реке Тисе до њене десне обале, односно до парцеле државног пута Iб реда бр. 15, где кабл подземно по тиском насипу наставља до преводнице Бечеј на каналу ДТД.

Према условима оператера Телеком по круни левообалског тиског насипа из правца канала, Банатска Паланка – Нови Бечеј парцели државног пута Iб реда бр. 15 планирана је траса оптичког кабла.

На предметном подручју се налазе и оптички каблови оператера А1 који делимично прелазе преко планиране бродске преводнице и планираних прилазних канала ка бродској преводници.

5.4.5. Термоенергетска инфраструктура

На простору обухвата Просторног плана, не постоји изграђени и не планира се изградња објекта термоенергетске инфраструктуре.

Не постоје лежишта и експлоатациона поља минералних сировина са овереним биланским резервама.

5.5. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

На простору у ширем обухвату Просторног плана присутни су одређени еколошки проблеми: загађеност површинских вода, висок ниво подземних вода, лош квалитет воде за пиће, специфично загађење проузроковано прехрамбеном индустријом карактеристичном за Војводину, недовољна развијеност или непостојање система канализације за одвођење отпадних вода и атмосферских вода из насеља, које се упуштају у каналску мрежу или се процеђују из септичких јама и копаних бунара, пролаз транзитног саобраћаја кроз насељена места, неадекватно депоновање комуналног отпада и др.

Најчешћи узрок нарушавања квалитета површинских вода су загађене воде. То су воде које су промениле свој првобитни састав уношењем штетних материја, чије присуство узрокује промену физичког, хемијског, биолошког или бактериолошког стања воде у мери која може да ограничи или онемогући њену употребу.

Квалитет вода је променљив у времену и простору. Зато је од изузетног значаја праћење и познавање актуелног стања квалитета површинских вода. Уредбом о класификацији вода међурепубличких водотока, међудржавних вода и вода обалног мора Југославије („Службени лист СФРЈ" број 6/78) и Уредбом о класификацији вода („Службени гласник СРС", бр. 5/68) воде су сврстане у четири класе квалитета, према њиховој намени и степену чистоће. **I класа** воде које се у природном стању, уз евентуалну дезинфекцију, могу употребљавати за пиће и у прехрамбеној индустрији, а површинске воде и за гајење племенитих врста риба (салмониде). **II класа** воде које се у природном стању могу употребљавати за купање и рекреацију грађана, за спортове на води, за гајење других врста риба (циприниде), или које се уз уобичајене методе обраде, кондиционирања (коагулација, филтрација и дезинфекција и сл.) могу употребити за пиће и у прехрамбеној индустрији. **III класа** воде које се могу употребљавати у наводњавању, а после уобичајених метода обраде (кондиционирања) и у индустрији, осим у прехрамбеној индустрији. **IV класа** воде које се могу употребљавати за друге намене само после одговарајуће обраде. Воде класе II, ван граничних токова и токова пресечених границом Републике Србије, деле се на подкласе, и то:

- **подкласа II_a**, која обухвата воде које се уз нормалне методе обраде (коагулација, филтрација и дезинфекција) могу употребљавати за снабдевање насеља водом за пиће, за купање и у прехрамбеној индустрији, и
- **подкласа $II_б$**, која обухвата воде које се могу искоришћавати или употребљавати за спортове на води, рекреацију, за гајење мање племенитих врста риба (ципринида) и за појење стоке.

Загађеност воде Тисе врло је слична загађености воде Дунава, а не ретко је и већа. Обично припада III класи бонитета. Због мање количине воде и њене мање брзине, самопречишћавање је знатно слабије него у Дунаву, па се понекад догађају и врло велика загађења са поморима риба. Најтеже тровање воде догодило се у пролеће 2000. године када су из притоке Самош (извире у Румунији) у Тису доспеле велике количине цијанида и тешких метала.

Затрована вода је вишеструко премашила законом дозвољене границе, а угинула риба је данима плутала не само Тисом него и Дунавом низводно од Сланкамена. Загађења су била толико велика да је била пуна четири месеца забрањена употреба воде и рибе и из Тисе и из Дунава на подручју читаве наше земље.

На подручју Посебне намене Просторног плана, према информацијама добијеним из услова надлежних органа и организација нема података о квалитету параметара животне средине тако да се о истим не може ни говорити.

Квалитет медијума животне средине ће у мањој мери бити угрожен привремено, током изградње предметног инфраструктурног објекта - нове бродске преводнице, али у експлоатационом периоду се не очекују додатни негативни утицаји с обзиром на већ постојећа саобраћајна кретања и других антропогених активности на предметном простору.

5.6. НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА

Подручје обухваћено Просторним планом налази се у оквиру археолошке зоне. У непосредној близини обухвата Просторног плана налази се добро које ужива претходну заштиту: археолошки локалитет „Борђош".

У границама обухвата Просторног плана нема заштићених непокретних културних добара.

5.7. ПРИРОДНА ДОБРА

У обухвату Просторног плана налазе се: локални еколошки коридор (канализовани водоток), међународни еколошки коридор река Тиса (обухвата корито, плавно подручје и насипе за одбрану од поплава), утврђен Уредбом о еколошкој мрежи Републике Србије, и део Парка природе „Стара Тиса код Бисерног острва", са режимима заштите II и III степена.

5.8. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ

Подручје обухваћено Просторним планом може бити угрожено од: земљотреса, пожара, метеоролошких појава: атмосферско пражњење и атмосферске падавине (киша, град, суша), ветрови и поплаве.

На основу сеизмичке рејонизације Републике Србије за повратни повратни период од 475 година, на подручју обухвата Плана могућ је *земљотрес* максималног макросеизмичког интензитета VII-VIII степени према MCS скали. У односу на структуру и тип објекта, дефинисане су класе повредивости, односно очекиване деформације објеката. На основу интензитета и очекиваних последица земљотреса, сматра се да ће се за VII степен манифестовати „силан земљотрес", а за VIII степен „штетан земљотрес".

Настајање *пожара*, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Узроци избијања пожара (на отвореном и затвореном простору) могу настати услед људске непажње, атмосферског пражњења (муња, гром), топлотног деловања сунца, експлозије и техничких разлога. У командном торњу преводнице предвиђен је пулт за управљање гашењем пожара. Овај пулт би омогућио активацију система за гашење, избор начина гашења (пеном или водом), као и управљање појединачним мониторима. Да би се задовољили критеријуми противпожарне заштите на будућој преводници код бране на Тиси потребно је обезбедити воду захтеваног квалитета. На локацији бране, за потребе противпожарног система, вода се може обезбедити на три начина: директно из реке Тисе, препумпавањем из подземља (црпљењем из бунара) и директно из водоводне мреже Бечеја или Новог Бечеја.

Повремени продори олујних и градоносних облака који проузрокују појаву *града* чешћи су и интензивнији у летњем периоду, а штете се највише одражавају на пољопривредне културе које су у том периоду и најосетљивије.

Преовлађујући *ветрови* на овом простору дувају из југоисточног правца (кошава), који имају и највеће средње брзине, те постоји ризик од јављања штете проузрокован ветром. Такође ови ветрови утичу на органски и неорганski свет као и на многе људске делатности како непосредно тако и посредно.

Реконструисани насипи дуж Тисе на посматраном подручју представљају трајно решење за одбрану од продора дуготрајних високих водостаја, односно поплавних вода. Ипак, како не би дошло до поплава, одбрамбена линија се мора стално одржавати у функционалном стању.

Под унутрашњим водама на подручју, подразумевају се површинске воде настале од падавина и подземне воде. Услед дејства унутрашњих вода, насталих као последица великих атмосферских падавина у пролећном и јесењем периоду, може доћи до плављења терена. Одводњавање сувишних површинских и подземних вода обавља се каналском мрежом, а даља изградња детаљне каналске мреже допринеће да целокупна површина буде заштићена од изливања површинских вода и могућих поплава већих размера. Одвођење сувишних атмосферских вода са саобраћајница, кровова и осталих површина треба омогућити кишном канализацијом до реципијената.

На основу Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 72/09-други закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-други закон), Министарство заштите животне средине, на основу докумената: Политика превенције удеса или Извештај о безбедности и План заштите од удеса, води регистар постројења и утврђује и води евиденцију о оператерима и севесо постројењима/комплексима са повећаном вероватноћом настанка хемијског удеса или са повећаним последицама тог удеса, због њихове локације, близине сличних постројења или због врсте ускладиштених опасних материја („домино ефекат"). На основу ових докумената, Министарство води и Регистар постројења и утврђује севесо оператере и постројења/комплексе, чије активности могу изазвати хемијски удес са прекограничним последицама.

Према условима Министарства заштите животне средине, у обухвату Просторног плана се не налазе севесо постројења, нити нижег реда, нити вишег реда.

6. НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Основна намена простора одређена је важећим плановима који су дефинисали грађевинско, пољопривредно, водно и шумско земљиште. У односу на то, измена и усклађивање тих планова и њихових намена у простору односиће се искључиво на подручје посебне намене, односно подручје бране на Тиси са планираном бродском преводницом са пратећим објектима, прилазним каналима и планираним насипима.

Водно земљиште - Воде и водно земљиште у обухвату Просторног плана чине река Тиса са инундационим подручјем и постојећи насип односно главна одбрамбена линија. Такође на подручју у обухвату Просторног плана егзистирају и мелиорациони канали у оквиру ХМС „Соколац".

Пољопривредно земљиште - Пољопривредно земљиште је земљиште које се користи за пољопривредну производњу, или се може привести намени пољопривредне производње. Оно се може поделити на обрадиво (њиве, вртови, воћњаци, виногради и ливаде) и необрадиво (пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре). У обухвату Просторног плана, пољопривредно земљиште се већински користи као обрадиво пољопривредно земљиште, пре свега као њиве и воћњаци. Остало пољопривредно земљиште (некатегорисани пут - атарски пут) је заступљено неупоредиво мање.

Шумско земљиште - Унутар граница обухвата Просторног плана не постоји шумско земљиште.

Грађевинско земљиште - Грађевинско земљиште у обухвату Просторног плана чини грађевинско земљиште изван грађевинског подручја насеља (планирана радна зона и део зоне кућа за одмор) и коридор инфраструктурних садржаја (државни пут ИБ реда бр. 15).

7. ДЕТАЉНА НАМЕНА ПОВРШИНА И ОБЈЕКАТА СА БИЛАНСОМ ПОВРШИНА

За потребе заштите, даљег развоја и презентације подручја сагледано је шире подручје око објекта бране на Тиси, исказано као подручје обухвата Просторног плана. Сагледане су могућности и претње за даљи развој подручја и на основу свега, дефинисано је подручје посебне намене и подручје утицаја посебне намене.

Подручје **обухвата Просторног плана** чини:

- Подручје посебне намене и
- подручје ван посебне намене: Подручје утицаја посебне намене.

Табела 17. Биланс површина просторних целина у обухвату Просторног плана

Ред. број	ПОДРУЧЈЕ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	површина	
		ha	%
1.	ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	41,29	34,9
2.	ПОДРУЧЈЕ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	76,89	65,1
Σ	**Укупна површина обухвата Просторног плана**	**118,18**	**100**

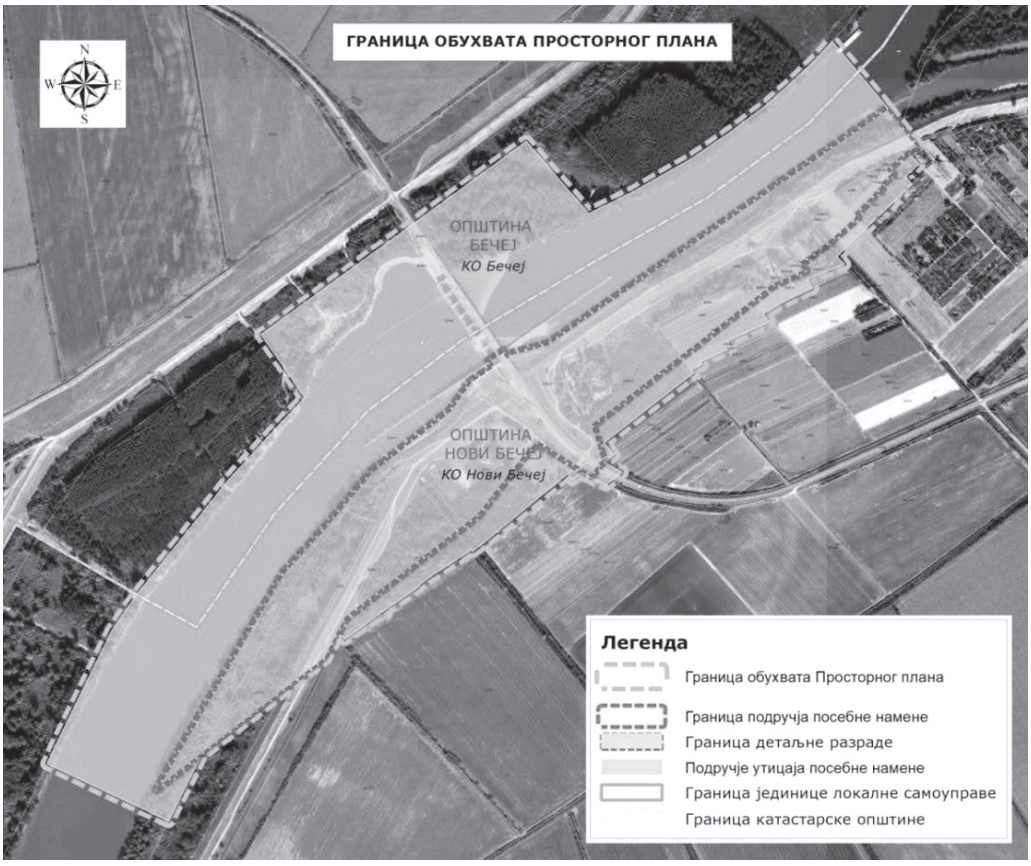

Слика 3. Приказ просторних целина у обухвату Просторног плана

7.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

За потребе изградње нове бродске преводнице са прилазним каналима и планиране трасе насипа прве одбрамбене линије реке Тисе, за Подручје посебне намене, дефинише се посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите простора.

За Подручје посебне намене дају се правила уређења и грађења за директну примену Просторног плана са детаљном разрадом, а према Рефералној карти број 3. „Карта спровођења".

Просторним планом, у Подручју посебне намене, промењена је намена дела грађевинског и пољопривредног земљишта у водно земљиште. Промена је утврђена за део грађевинског земљишта које је као такво било дефинисано планским документима јединице локалне самоуправе, а за које су се променили услови за уређење и изградњу због изградње бродске преводнице са прилазним каналима и планиране трасе насипа.

Катастарске парцеле које мењају намену из грађевинског земљишта, дефинисаног планском документацијом ЈЛС, у водно земљиште:

У делу подручја посебне намене овим Просторним планом је промењена граница грађевинског земљишта изван грађевинског подручја „Зоне кућа за одмор" дефинисане Просторним планом општине Нови Бечеј. Из граница грађевинског земљишта изван грађевинског подручја „Зоне кућа за одмор" изузимају се катастарске парцеле број: у целости 22087, 22083/2, 22083/3, 22083/4, 22083/5, 21689/2, 21690/2, 21664, 21663/1, 21663/2 и 21663/3 КО Нови Бечеј и делови катастарских парцела број 24696, 21665, 21668, 21688, 21689/1, 21690/1, 22083/6, 22083/7, 22083/8, 22083/9, 22083/10, 22083/11, 22088/1 и 22095 КО Нови Бечеј.

У делу подручја посебне намене овим Просторним планом је промењена граница грађевинског земљишта изван грађевинског подручја „Економије, радни комплекси и туристички садржаји ван грађевинског рејона насеља" дефинисане Просторним планом општине Нови Бечеј. Из граница грађевинског земљишта изван грађевинског подручја „Економије, радни комплекси и туристички садржаји ван грађевинског рејона насеља" изузимају се катастарске парцеле број 22094/1 у целости и део катастарске парцеле број 22094/2 КО Нови Бечеј.

Поред наведеног из грађевинског земљишта изван грађевинског подручја у функцији друмског саобраћаја изузима се део катастарске парцеле број 24606 (део катастарске парцеле ДП ІБ реда бр. 15) као и делови катастарских парцела некатегорисаних путева број 24609, 22086 и 24608.

Целе катастарске парцеле и делови катастарских парцела наведених у овом поглављу изузимају се из грађевинског земљишта и мењају намену у водно земљиште у циљу формирања парцеле за изградњу нове бродске преводнице са прилазним каналима и осталим пратећим објектима и нове трасе насипа прве одбрамбене линије реке Тисе (а у складу са графичким прилогом Реферална карта број 1: „Посебна намена простора").

Катастарске парцеле које мењају намену из пољопривредног земљишта, дефинисаног планском документацијом ЈЛС, у водно земљиште:

У делу подручја посебне намене овим Просторним планом је промењена намена дела површине пољопривредног земљишта дефинисаног Просторним планом општине Нови Бечеј. Из површине пољопривредног земљишта изузимају се делови катастарских парцела број 22111 и 22112 КО Нови Бечеј (у складу са графичким прилогом Реферална карта број 1: „Посебна намена простора").

Делови катастарских парцела наведених у овом поглављу изузимају се из пољопривредног земљишта и мењају намену у водно земљиште у циљу формирања парцеле за изградњу нове бродске преводнице са прилазним каналима и осталим пратећим објектима и нове трасе насипа прве одбрамбене линије реке Тисе.

Катастарске парцеле које мењају намену из шумског земљишта, дефинисаног планском документацијом ЈЛС, у водно земљиште:

У делу подручја посебне намене овим Просторним планом је промењена намена дела површине шумског земљишта дефинисаног Просторним планом општине Нови Бечеј. Из површине шумског земљишта изузимају се делови катастарских парцела број 23505/1, 22117, 22118, 22119 и 22111 КО Нови Бечеј (у складу са графичким прилогом Реферална карта број 1: „Посебна намена простора").

Делови катастарских парцела наведених у овом поглављу изузимају се из шумског земљишта и мењају намену у водно земљиште у циљу формирања парцеле за изградњу нове бродске преводнице са прилазним каналима и осталим пратећим објектима и нове трасе насипа прве одбрамбене линије реке Тисе.

Табела 18. Биланс површина основних намена у посебној намени

Ред. број	ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	површина	
		ha	%
1.	Водно земљиште	41,29	100
	- Површина за бродску преводницу	0,89	2,2
	- Површина за прилазни канал	23,18	56,1
	- Површина за главни одбрамбени насип	13,39	32,4
	- Заштитно зеленило у инундационом подручју	3,47	8,4
	- Површина за део објекта бране на Тиси	0,36	0,9
Σ	**Укупна површина обухвата Подручја посебне намене**	41,29	**100**

Према подацима исказаним у претходној табели, у „Подручју посебне намене" највећа је заступљеност површина за прилазне канале са 56,1% односно 23,18 ha, затим следи површина за главни одбрамбени насип са 32,4% односно 13,39 ha, површина за заштитно зеленило 8,4% односно 3,47 ha, површина за нову бродску преводницу 2,2% односно 0,89 ha и на крају површина за део објекта постојеће бране на Тиси са 0,9% односно 0,36 ha.

Табела 19. Биланс површина – површине за привремене објекте у посебној намени

Ред. број	ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ – привремени објекти	површина	
		ha	%
	Привремени објекти		
	- Насип за заштиту темељне јаме	0,62	1,5
	- Помоћни насипа за девијацију (прилазна рампа) државног пута привременом мосту)	0,85	2,1
Σ	**Укупна површина обухвата Подручја посебне намене**	41,29	**100**

Није дозвољена корекција основне намене, у подручју посебне намене, израдом планских докумената јединица локалне самоуправе.

Овим Просторним планом се дају правила уређења и правила грађења за подручје посебне намене којима ће се остварити услови за спровођење активности на изградњи главног одбрамбеног насипа, бродске преводнице са пратећим објектима, прилазним каналима и насипом.

7.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ВАН ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ПОДРУЧЈЕ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

За подручје ван посебне намене, **Подручје утицаја посебне намене**, Просторни план је преузео основну намену која је дефинисана планским документима јединице локалне самоуправе.

За Подручје утицаја посебне намене дају се правила уређења за спровођење планске документације у обухвату Просторног плана на следећи начин:
- примена донетих планских докумената јединице локалне самоуправе (просторни и урбанистички планови општина Бечеј и Нови Бечеј) у делу и на начин који није у супротности са овим Просторним планом;
- примена донетих просторних планова подручја посебне намене, у делу посебне намене дефинисане тим плановима,

уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом, а све према Рефералној карти број 3. „Карта спровођења".

За Подручје утицаја посебне намене обавезна је примена:
- услова и мера заштите дефинисаних у поглављу „III Планска решења развоја подручја посебне намене са утицајем посебне намене на развој појединих области", тачка „2. Утицај посебне наменена природне системе и ресурсе, природно и културно наслеђе и животну средину и мере заштите";
- и услова и мера заштите дефинисаних у поглављу „IV Правила уређења и правила грађења", тачка „1. Правила уређења и организације земљишта", подподтачка „1.7. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене, мреже саобраћајне и друге инфраструктуре и критеријуми којима се утврђује забрана грађења на одређеном простору или за одређене врсте објеката", а која се односе на појасе, зоне заштите и режиме коришћења инфраструктуре.

7.3. ПЛАНИРАНЕ ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ У ПОСЕБНОЈ НАМЕНИ ЗА КОЈЕ СЕ УТВРЂУЈЕ ЈАВНИ ИНТЕРЕС

Планиране површине јавне намене у посебној намени за које се утврђује јавни интерес су површине намењене за изградњу нове бродске преводнице са прилазним каналима новог насипа прве одбрамбене линије дуж реке Тисе, објеката путно друмске саобраћајне инфраструктуре као и објеката у функцији бродске преводнице (контролни торањ, погонске просторије, мешачка станица, резервоар за санитарну и ПП воду, објекат места прикључења, водонепропусни објекат за сакупљање и третман отпадних вода и сл.) и привремених објеката (насип за заштиту темељне јаме - привремени, помоћни насип, привремена саобраћајница и привремени мост (привремено измештање државног пута IБ реда)).

8. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ СА РАЗМАТРАНИМ ПРОБЛЕМИМА У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПРОСТОРНОМ ПЛАНУ

На основу анализе и апроксимативне процене постојећег стања, без постојања егзактних података о параметрима квалитета природних ресурса на територији обухвата Просторног плана и доступне документације од значаја за планско подручје, валоризовано је постојеће стање, као и утицаји на животну средину.

Имајући на уму директну међузависност животне средине и људских активности (изградња, активности које егзистирају на датом простору, инфраструктурно уређење, пољопривредне активности и др.), са становишта дугорочне организације, коришћења, уређивања и заштите простора и животне средине, дефинисан је стратешки циљ: **заштита животне средине кроз активну примену мера заштите, уз континуирану контролу и одговорност за поштовање и примену принципа одрживог развоја.**

На простору обухвата Просторног плана су вреднована и разматрана питања у области животне средине у односу на стање и квалитет ваздуха, вода, земљишта, управљања отпадом и др.

На основу процене стања животне средине на планском подручју, имајући у виду да нема конкретних мерења, кључна питања заштите животне средине су:

- Заштита ваздуха, воде и земљишта као природних ресурса;
- Управљање отпадом;
- Мониторинг стања животне средине.

Од карактеристика животне средине предметног простора, који може бити изложен негативном утицају неопходно је нагласити близину реке Тисе, односно могућност одређеног негативног утицаја изградње предметних саобраћајница и бране, те остале потребне инфраструктуре, на међународни еколошки коридор, с обзиром да ће изградњом доћи до трајне деградације природних ресурса на посматраном подручју.

Такође, у току експлоатације бране, доћи ће до континуалног линијског загађења ваздуха и земљишта емисијом издувних гасова који настају услед рада мотора са унутрашњим сагоревањем возила која су корисници саобраћајне инфраструктуре којима је омогућен приступ овим садржајима.

Путни-друмски саобраћај у многоме доприноси проблемима у животној средини јер је завистан од необновљивих фосилних горива, нарочито нафте чијим сагоревањем настају загађујуће материје, које утичу на квалитет пољопривредног земљишта и пољопривредних култура у непосредној близини коридора пута. Саобраћај, такође проузрокује буку одређеног нивоа и загађење воде и ваздуха.

Материје у облику малих чврстих и течних честица, нарочито оне малог пречника, повезане су са болестима плућа (дизел мотори су најважнији извор угљенмоноксида), угљендиоксид је гас који загрева атмосферу, азотни оксиди су повезани са проблемима у респираторном систему и доприносе индиректно глобалном загревању. Сумпорна и азотна једињења доприносе стварању киселих киша и исушивању земљишта. Нека испарљива органска једињења су мутагена, канцерогена и неуротоксична (нпр. смртност од рака се повезује са изложеношћу бензолу и полиароматичним угљоводоницима).

Бука је специфичан вид загађења. Познато је да су путна моторна возила један од главних извора буке у коридорима саобраћајница. Као најзначајнији извори буке су: издувни и усисни систем, рад мотора и механичка бука, систем за хлађење, грејање, проветравање, пнеуматици, и др.

Проблеми из области заштите животне средине, у вези са електронском комуникационом инфраструктуром нису разматрани у Просторном плану, обзиром да изградња планиране и експлоатација постојеће нема негативних утицаја на животну средину.

Не очекује се да ће реализацијом планиране електроенергетске инфраструктуре, уз поштовање свих потребних мера са аспекта заштите животне средине, доћи до негативних утицаја, те проблеми у Просторном плану везани за електроенергетску инфраструктуру нису ни разматрани.

С обзиром на карактеристике животне средине, Просторним планом су предвиђене мере заштите и очувања квалитета ваздуха, вода, земљишта, као и мере које се односе на уређење и очување зелених површина и заштитног зеленила, односно имплементирани су услови заштите простора утврђени од стране Покрајинског завода за заштиту природе, добијени за потребе израде овог документа.

Просторним планом су такође, разматрана питања заштите од пожара, заштите од елементарних непогода, као и техничко-технолошких несрећа. У оквиру планских решења дефинисани су општи услови заштите од утицаја на уређење и изградњу простора у обухвату истог.

Услови заштите од пожара односе се на примену техничких прописа и стандарда који регулишу ову област при пројектовању и изградњи свих објеката који су планирани на овом простору.

Сагласно Закону о стратешкој процени утицаја у Извештају о стратешкој процени утицаја нису посебно разматрана питања везана за климатске промене и промене озонског омотача јер нема података о постојећим утицајима.

9. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Према карактеристикама подручја у обухвату Просторног плана, непосредног и ширег окружења, постојећих и планираних намена и функција, у поступку израде Просторног плана обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења. Услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су процесом стратешке процене вредновани и имплементирани у планска решења и саставни су део Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.

Према Закону о планирању и изградњи, као фаза у изради планског документа предвиђена је израда Материјала за рани јавни увид, чиме се обезбеђује учешће заинтересованих, са могућношћу давања примедби и сугестија на концепцију планских решења.

Рани јавни увид (РЈУ) је и у случају овог Просторног плана организован после доношења одлуке о изради планског документа, а пре формирања Нацрта планског документа.

У току израде Просторног плана и Стратешке процене прибављени су услови и сагласности од следећих надлежних институција:

Р. бр.	Органи, организације, имаоци јавних овлашћења и остале институције које су доставиле услове и податке
1.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 21000 Нови Сад, Булевар Михајла Пупина бр.16
2.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ Сектор за водни саобраћај и безбедност пловидбе 11000 Београд, Немањина бр.22-26
3.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ РЕПУБЛИЧКА ДИРЕКЦИЈА ЗА ВОДЕ 11070 Београд, Булевар уметности бр.2а
4.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ Дирекција за водне путеве 11000 Београд, Француска br.9
5.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ Сектор за материјалне ресурсе Управа за инфраструктуру 11000 Београд, Немањина бр.15

Р. бр.	Органи, организације, имаоци јавних овлашћења и остале институције које су доставиле услове и податке
6.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЦЕНТАР ЗА РАЗМИНИРАЊЕ 11000 Београд, Војводе Тозе бр.31
7.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације 11000 Београд, Омладинских Бригада бр.31
8.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА Сектор за туризам 11070 Нови Београд, Омладинских Бригада бр.1
9.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Управљање ризиком од великог хемијског удеса, Одсек за заштиту од великог хемијског удеса, Сектор за управљање животном средином 11070 Нови Београд, Омладинских бригада бр.1
10.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД 11000 Београд, Кнеза Вишеслава бр.66, поштански фах 100
11.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО 21000 Нови Сад, Бул. Михајла Пупина бр.16
12.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЕНЕРГЕТИКУ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И САОБРАЋАЈ 21000 Нови Сад, Булевар Михајла Пупина бр.16
13.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПРИВРЕДУ И ТУРИЗАМ Одељење за туризам и регионално-привредну сарадњу 21000 Нови Сад, Булевар Михајла Пупина бр.16
14.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗДРАВСТВО 21000 Нови Сад, Булевар Михајла Пупина бр.16
15.	ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ 21000 Нови Сад, Радничка бр.20а
16.	ЈП „ВОЈВОДИНАШУМЕ" 21131 Петроварадин, Прерадовићева бр.2
17.	ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ" Сектор за стратегију, пројектовање и развој 11000 Београд, Булевар краља Александра бр.282
18.	ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ" АД Сектор за инвестиције, развој и технологију 11000 Београд, Немањина бр.6
19.	АД „ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ" БЕОГРАД 11000 Београд, Кнеза Милоша бр.11
20.	ЈП ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ 11000 Београд, Балканска бр.13
21.	ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА СРБИЈЕ д.о.о. Београд Огранак „Електродистрибуција Зрењанин" 23000 Зрењанин, Панчевачка бр.46
22.	ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА СРБИЈЕ д.о.о. Београд Огранак „Електродистрибуција Нови Сад" 21000 Нови Сад, Булевар ослобођења бр. 100
23.	ЈП ЕМИСИОНА ТЕХНИКА И ВЕЗЕ СЕКТОР ТЕХНИКА 11000 Београд, Кнеза Вишеслава бр.88
24.	„НИС" а.д. НОВИ САД 21000 Нови Сад, Народног фронта бр.12
25.	ТРАНСНАФТА 26000 ПАНЧЕВО, Змај Јовина 1
26.	ЈП „СРБИЈАГАС" 21000 Нови Сад, Булевар ослобођења бр.69
27.	ГАСТРАНС 21000 Нови Сад, Ул. Народног фронта бр.12
28.	„ГАС" ДОО 21220 Бечеј, Ул. Чарнојевића бр.2
29.	ЈП КОМУНАЛАЦ 23272 Нови Бечеј, Ул. Слободана Перића бр.163
30.	ЈП „ПОШТЕ СРБИЈЕ" Дирекција за поштанску мрежу 11120 Београд, Таковска бр.2
31.	„CETIN" 11070 Београд, Омладинских бригада бр.90
32.	„А1 СРБИЈА" ДОО 11070 Нови Београд, Милутина Миланковића бр.1ж
33.	SBB СРПСКЕ КАБЛОВСКЕ МРЕЖЕ 11000 Београд, Булевар Пека Дапчевића бр.19
34.	ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА" а.д. Београд, Извршна јединица Зрењанин, 23000 Зрењанин, Житни трг бр.6-А
35.	ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА" а.д. Београд, Извршна јединица Нови Сад, 21101 Нови Сад, Народних хероја бр. 2
36.	ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА" а.д. Београд, ДИРЕКЦИЈА ЗА ТЕХНИКУ СЕКТОР ЗА ФИКСНУ ПРИСТУПНУ МРЕЖУ 11 000 Нови Београд, Булевар уметности бр.16а
37.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ОПШТИНА БЕЧЕЈ ОПШТИНСКА УПРАВА Одељење за урбанизам, грађевинарство, комуналне послове, саобраћај и инспекцијски надзор 21220 Бечеј, Трг Ослобођења бр.2
38.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ОПШТИНА БЕЧЕЈ ОПШТИНСКА УПРАВА Одељење за привреду, улагања, локални економски развој и заштита животне средине 21220 Бечеј, Трг Ослобођења бр.2

Р. бр.	Органи, организације, имаоци јавних овлашћења и остале институције које су доставиле услове и податке
39.	ЈП „КОМУНАЛАЦ" 21220 Бечеј, Ловачка бр.5
40.	П „ВОДОКАНАЛ" 21220 Бечеј, Данила Киша бр.8/а
41.	ЈП „ТОПЛАНА" 21220 Бечеј, Петровоселски пут бр.3
42.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ОПШТИНА НОВИ БЕЧЕЈ ОПШТИНСКА УПРАВА Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне послове, грађевинарство и заштиту животне средине 23272 Нови Бечеј, Жарка Зрењанина бр.8
43.	ЈП „КОМУНАЛАЦ" 23272 Нови Бечеј, Слободана Перића бр.163
44.	ЈП „Урбанизам и путеви" 23272 Нови Бечеј, Маршала Тита бр.8
45.	ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ ЗРЕЊАНИН 23000 Зрењанин,Трг др Зорана Ђинђића бр.1
46.	ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ – ПЕТРОВАРАДИН 21131 Петроварадин, Штросмајерова бр.22
47.	РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ – БЕОГРАД 11118 Београд, Радослава Грујића бр.11
48.	РЕПУБЛИЧКИ СЕИЗМОЛОШКИ ЗАВОД Електронски захтев
49.	ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ВОЈВОДИНЕ 21000 Нови Сад, Бул. Михајла Пупина бр.6/IV
50.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације Одељење за ванредне ситуације у Зрењанину 23000 Зрењанин, Др Зорана Каменковића бр. 10
51.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације Одељење за ванредне ситуације у Новом Саду 21000 Нови Сад, Пап Павла бр. 46

II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Општи и посебни циљеви Стратешке процене дефинисани су на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, услова надлежних органа и институција, као и проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Просторном плану.

1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Током поступка стратешке процене утицаја неког плана на животну средину, интегришу се еколошки, социјално-економски и био-физички сегменти животне средине, повезује, анализира и процењује активност различитих интересних сфера, а план усмерава ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Постављање општих циљева Стратешке процене представља оквир за дефинисање посебних циљева и избор индикатора којима ће се оценити њихова оствареност, у контексту очувања животне средине, као и спровођење принципа одрживог развоја кроз планска решења.

Концепт одрживог развоја простора у обухвату Просторног плана омогућава хармонизацију коришћења простора са природним и створеним потенцијалима и ограничењима, односно карактеристикама простора.

Општи циљ Стратешке процене представља одрживо коришћење простора и природних ресурса у обухвату Просторног плана, кроз активну примену мера заштите природних ресурса, животне средине и обезбеђење адекватних услова за живот и здравље људи.

Наведени циљ обезбедиће се активном контролом загађивача, како постојећих, тако и планираних, који својим радом могу негативно утицати на квалитет животне средине и параметара животне средине реке Тисе и околине, а самим тим и обухвату Просторног плана.

На основу наведеног општег циља Стратешке процене, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Просторном плану, утврђују се посебни циљеви стратешке процене у појединим областима заштите.

2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Као посебни циљеви стратешке процене истичу се:

А. Комунално опремање планског подручја за потребе бране и осталих планираних садржаја, уз интегрисање превентивних мера заштите;
Б. Снабдевање довољном количином воде за санитарну употребу, противпожарну заштиту и воде за технолошке процесе;
В. Формирање зелених површина;
Г. Дефинисање и примена мера заштите природних ресурса (ваздуха, воде, земљишта, флоре и фауне) и природних вредности у међународном еколошком коридору реке Тиса;
Д. Дефинисање и примена мера заштите од катастрофа и ванредних ситуација;
Ђ. Дефинисање и примена програма праћења стања животне средине.

3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Индикатори представљају инструмент за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за сваки вид планирања.

Сврха индикатора стања животне средине је оцењивање планских решења са становишта могућих негативних утицаја, као и утврђивање које неповољне утицаје треба смањити или елиминисати. Њихова примена односи се на усмеравање планских решења ка остварењу циљева који се постављају.

Имајући у виду обухват Просторног плана, планиране садржаје, природне вредности и постојеће стање животне средине, као и дефинисане посебне циљеве стратешке процене утицаја, извршен је избор индикатора животне средине предметног простора, ослањајући се на индикаторе дефинисане Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС", број 37/11) (Табела 20).

Табела 20. Индикатори стратешке процене утицаја Плана

ИНДИКАТОРИ
Индекс сапробности **Биолошки индикатор статуса вода који се користи за оцену нивоа органског загађења.**
Квалитет воде за пиће **Процена квалитативног утицаја воде за пиће на здравље, односно ризика од негативних утицаја на здравље људи у односу на снабдевање водом за пиће, у складу са санитарно-хигијенским условима и стандардима.**
Загађене (непречишћене) отпадне воде **Удео испуштених непречишћених отпадних вода у површинска водна тела (водопријемнике) у односу на укупну количину испуштених отпадних вода.**

ИНДИКАТОРИ
Заштићена подручја **Успостављање заштићених подручја је директан одговор друштва на угрожавање природе, а има за циљ очување биодиверзитета, према националним критеријумима и циљевима.**
Промена начина коришћења земљишта **Индикатор приказује трендове у пренамени пољопривредног, шумског и другог полу-природног и природног земљишта у урбана земљишта и друге вештачке творевине. Приказује површине заузете изградњом и урбаном инфраструктуром, као и урбаним зеленим, спортским и рекреационим површинама.**
Садржај органског угљеника у земљишту **Процена резерви органске материје у земљишту у зависности од типа земљишта и начина његовог коришћења у циљу утврђивања подручја под ризиком за одрживо коришћење земљишта. Висок садржај органске материје указује на високо производна својства земљишта.**
Укупна количина произведеног отпада **Индикатор приказује укупне количине произведеног отпада, по врстама и делатностима у којима настају.**
Производња отпада (комунални, индустријски, опасан) **Индикатор приказује укупне количине произведеног отпада, по врстама и делатностима у којима настају, у циљу избегавања и смањивања настајања отпада.**
Укупни индикатор буке **Укупни индикатор буке је индикатор који описује ометање буком за временски период од 24 часа, за дан-вече-ноћ.**

Наведени индикатори дефинисани су у контексту оцене ефеката планских решења. Стратешка процена је плански оријентисан документ који разматра планска решења као основ за реализацију циљева одрживог развоја и заштите животне средине.

Националном листом индикатора заштите животне средине дефинисани су индикатори за потребе успостављања, вођења, развијања, координисања и одржавања јединственог Информационог система заштитите животне средине, који води Агенција за заштиту животне средине.

Имајући у виду да Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину нису дате јасне смернице за утврђивање посебних просторних индикатора, обрађивач Стратешке процене сматра да су претходно издвојени индикатори релевантни за дати простор као такви, нарочито с обзиром на то да ови индикатори јесу део јединственог националног Информационог система о животној средини.

Наведени индикатори су издвојени у сврху праћења реализације планских, а не технолошких решења.

4. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Многи међународни документи упућују на важност односа процеса планирања и процеса израде стратешке процене утицаја, те на неопходност интеграције овог инструмента у процес планирања. Истиче се и то да је стратешка процена делимично интегрисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама.

Како би била потпуно интегрисана, процедура стратешке процене треба да се преплиће са процедуром израде Просторног плана.

Табела 21. приказује принцип по којем се руководило при изради ова два документа, односно приказана је веза између фаза израде Просторног плана и Стратешке процене.

Табела 21. Веза између фаза израде Плана и Стратешке процене утицаја

ИЗРАДА ПЛАНА		ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА (СПУ)
Одлучивање о изради планског документа по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за стручну контролу, односно комисије за планове	Узајамни утицај ових фаза – пре доношења Одлуке о изради планског документа прибавља се мишљење о предлогу одлуке да се (не)израђује СПУ	**Одлучивање о изради СПУ према претходно прибављеном мишљењу надлежног органа и др. заинтересованих органа и организација**
Доношење Одлуке о изради Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	**Доношење Одлуке о изради Извештаја о СПУ**
Израда материјала за рани јавни увид Просторног плана **Израда Нацрта Просторног плана**	Узајамни утицај ових фаза	**СПУ планског документа на животну средину (анализа садржаја и основне документације, консултације са надлежним органима и организацијама...) – формулисање Извештаја о стратешкој процени**
Стручна контрола Нацрта Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	**Мишљење заинтересованих органа и организација на СПУ**
Јавни увид у Нацрт Просторног плана	Узајамни утицај ове две фазе – у пракси се оба елабората истовремено излажу на јавни увид	**Јавни увид у Извештај о СПУ**
Доношење Просторног плана	Орган надлежан за израду планског документа не може исти упутити у процедуру усвајања без Сагласности на Извештај о СПУ	**Оцена и сагласност на Извештај од стране надлежног органа**
Спровођење Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	**Имплементација мера заштите и мониторинг према Извештају о СПУ**

У табели 22. приказана је компатибилност циљева Просторног плана и посебних циљева стратешке процене.

Табела 22. Компатибилност циљева Плана и Стратешке процене

ЦИЉЕВИ ПЛАНА	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ					
	А	Б	В	Г	Д	Ђ
Дефинисање планских решења тако да се Просторни план примењује директно (издавањем локацијских услова) тј. дефинисање правила грађења и уређења простора за планирану бродску преводницу са прилазним каналима, за насип прве одбрамбене линије реке Тисе, као и за пратеће инфраструктурне системе и објекте и др.;	+	+	+	+	+	+
Дефинисање планског основа, тако да се овај план примењује за решавање имовинско-правних односа (експропријацију) на земљишту потребном за реализацију система планиране бродске преводнице, изградњу одговарајућих насипа и измештање појединих инфраструктурних система;	+	+	+	+	+	+
Разрада и провера основних елемената техничке документације (Генералног и Идејног пројекта) са становишта уклапања у шире окружење, социо-економских и демографских промена, развоја	+	+	+	+	+	+

ЦИЉЕВИ ПЛАНА	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ					
	А	Б	В	Г	Д	Ђ
комплементарних активности, укључивања јавности у процес планирања и др.;						
Оријентационо дефинисање укупног динамичког оквира реализације система и инструмената и мера имплементације (финансијских, планско-програмских, организационих, нормативно-правних);	**+/0**	**+/0**	**+/0**	**+/0**	**+/0**	**+/0**
Спровођење стратешке процене утицаја планских решења на животну средину (израда и усвајање Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину), уз дефинисање и примену најстрожих мера заштите животне средине и повећања њеног квалитета.	**+**	**+**	**+**	**+**	**+**	**+**
+ компатибилни, - нису компатибилни, 0- неутралан однос						

III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Циљ израде Стратешке процене јесте да се сагледају могући негативни утицаји планских решења на квалитет животне средине, из чега, потом, следи дефинисање мера за превенцију или минимизацију истих.

Стратешком проценом се разматрају питања и проблеми везани за заштиту животне средине, који се односе на:
- утицај досадашњих активности и планираних садржаја на природне ресурсе – воду, ваздух, земљиште и биодиверзитет;
- утицај планиране инфраструктуре на животну средину;
- мере и услове заштите животне средине са освртом на потенцијалне загађиваче;
- питања и проблеме одлагања комуналног отпада и других врста отпада у планском периоду.

У поступку стратешке процене могућих утицаја планских решења на животну средину, потенцијала и ограничења простора у обухвату Просторног плана, вредновање утицаја се врши у односу на:
- природне карактеристике, постојеће стање и услове у простору;
- створене вредности, постојећу намену и досадашњи начин коришћења простора и планирано уређење;
- стање комуналне опремљености и уређености простора,;
- стање и статус природних ресурса;
- услове надлежних институција добијених у поступку израде Просторног плана и Стратешке процене;
- циљеве планског документа вишег хијерархијског нивоа и циљеве предметног Просторног плана.

Планска решења формулисана су у складу са смерницама и циљевима планова вишег хијерархијског нивоа, као и условима надлежних институција, органа и предузећа, достављених за потребе израде овог Просторног плана.

Планска решења се односе на опремање простора инфраструктуром, неопходном за стварање одговарајућих услова за функционисање планираних садржаја, према исказаним потребама.

У плански документ су интегрисане мере и услови заштите животне средине, ограничења и обавезе које се недвосмислено морају спроводити на предметном простору.

Важно је напоменути да се стратешка процена бави генералном и општом анализом и проценом могућих утицаја планираних решења на животну средину, при чему је акценат стављен на анализу планских решења, која доприносе заштити и подизању квалитета животне средине на посматраном простору и у непосредном окружењу.

1. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Приоритетни циљ израде Стратешке процене је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање мера за минимизирање истих.

У циљу остварења приоритетног циља, потребно је сагледати активности и планска решења предвиђена Просторним планом, као и мере за смањење потенцијално негативних утицаја планских решења на животну средину.

Процена утицаја варијантних решења

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину не прописује шта су то варијантна решења Просторног плана која подлежу стратешкој процени утицаја, али у пракси се морају разматрати најмање две варијанте:

1. **Варијантно решење 1** - уколико не дође до спровођења планских решења;
2. **Варијантно решење 2** - уколико се реализују планска решења (варијанта одрживог развоја).

Стратешка процена се бави разрадом варијанте реализације, односно не реализације планских активности.

Табела 23. Процена утицаја сектора Просторног плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења

Циљеви стратешке процене

А. Комунално опремање планског подручја за потребе бране и осталих планираних садржаја, уз интегрисање превентивних мера заштите;
Б. Снабдевање довољном количином воде за санитарну употребу, противпожарну заштиту и воде за технолошке процесе;
В. Формирање зелених површина;
Г. Дефинисање и примена мера заштите природних ресурса (ваздуха, воде, земљишта, флоре и фауне) и природних вредности у међународном еколошком коридору реке Тиса;
Д. Дефинисање и примена мера заштите од катастрофа и ванредних ситуација;
Ђ. Дефинисање и примена програма праћења стања животне средине.

Сектор плана	Сценарио развоја	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ					
		А	Б	В	Г	Д	Ђ
Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, минералне сировине, пољопривредно земљиште)	ВАРИЈАНТА 1	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+
Заштита заштићених подручја	ВАРИЈАНТА 1	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+
Заштита предела	ВАРИЈАНТА 1	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+
Становништво	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+
Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља становништва	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+
Унапређење водне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	0/+	+	+	0/+	+
Изградња и обнављање енергетске инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	0/-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	0/+	+	+	+	+
Изградња електронске комуникационе инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-	-/0
	ВАРИЈАНТА 2	0	0	0	0	0	0/+
Заштита од природних несрећа	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	0	+

+ - укупно позитиван утицај, - - укупно негативан утицај, **0** - неутралан утицај

Разлози за избор најповољнијег варијантног решења

На основу члана 15. Закона о стратешкој процени утицаја обавезно је поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења. Резимирајући позитивне и негативне ефекте варијанти Просторног плана, може се констатовати следеће:

1. У варијанти да се Просторни план не донесе и да се развој настави по досадашњем тренду могу се очекивати негативни ефекти са аспекта заштите животне средине и неадекватно и неодрживо коришћење предметног простора, што би довело до даљег угрожавања природних ресурса, нарушавања водног режима и неконтролисаног испуштања отпадних материја у медијуме животне средине. Такође, биће онемогућен интензиван даљи развој овог простора с привредног аспекта, а посебно с аспекта туризма и економије;
2. У варијанти да се Просторни план имплементира, могу се очекивати бројни позитивни ефекти у сваком сектору, посебно у области заштите природних вредности и природних ресурса, привреде и туризма, приликом избора будућих корисника простора поштујући већ веома ограничене капацитете животне средине планског подручја.

На основу изнетог може се закључити да је варијанта доношења предложеног Просторног плана повољнија у односу на варијанту да се План не донесе.

2. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Процена могућих утицаја планираних активности на ваздух

Процена могућих утицаја планираних активности на ваздух сагледава се у смислу било какве промене природног својства ваздуха, односно у смислу емисије сумпор диоксида, азот диоксида и оксида азота, суспендованих материја, олова, бензена, угљен моноксида, приземног озона, и присуства кадмијума, никла и беонзоапирена и других загађујућих материја у ваздух.

Као планско решење које ће имати позитиван аспект у циљу ублажавања утицаја саобраћајних кретања на квалитет ваздуха предметног простора оцењује се обавеза прописана Просторним планом која се односи на озелењавање слободних површина.

Евентуални негативни утицаји у одређеном домену су сагледани у контексту извођења грађевинских радова, током којих може доћи до повећане количине прашине у ваздуху и до трајног нарушавања структуре земљишта, услед изградње објеката и извођења земљаних радова - ископа рова и насипања земљишта, кретања грађевинске механизације и др. Поред прашине, очекивана је повећана концентрација отпадних гасова мотора са унутрашњим сагоревањем транспортних и радних машина, у фази изградње планираних садржаја.

Такође, могућ је и мањи утицај на ваздух услед коришћења заштитних премазних средстава и испарења боја у току евентуалних фарбарских радова, али су ови утицаји привременог карактера.

Процена могућих утицаја планираних активности на воду

Простор у обухвату Просторног плана, у постојећем стању нема изграђену потребну инфраструктуру за водоснабдевање, као ни канализациону мрежу.

Као најважнији аспект заштите вода предметног простора и непосредног окружења, представља спровођење услова и мера добијених од надлежног Секретаријата.

Могући утицаји планираних активности на квалитет вода вредновани су у односу на чињеницу да је за простор у обухвату Просторног плана предвиђено:
- снабдевање свих објеката питком водом, као и за потребе заштите од пожара;
- одвођење санитарних отпадних вода сепаратним канализационим системом до постројења за пречишћавање отпадних вода;
- одвођење атмосферске воде планираном атмосферском канализацијом односно упијањем у околни терен и одвођењем путем постојећих атмосферских канала.

Нарочито осетљив аспект заштите вода од загађења представља решење евакуације комуналних отпадних вода, како са простора у обухвату Просторног лана, тако и непосредног окружења.

Такође, у отворене канале и друге водотоке забрањено је испуштање било каквих вода, осим условно чистих атмосферских и пречишћених вода, које задовољавају прописане вредности.

Процена могућих утицаја планираних активности на земљиште

Неминовно је да ће током фазе припреме терена за изградњу и током фазе изградње објеката доћи до директног негативног утицаја на земљиште, услед узурпирања земљишта физичким објектима и измене структуре земљишта. Ови утицаји су трајног карактера.

Такође, током извођења грађевинских радова могућ је негативан утицај на земљиште и услед евентуалне хаварије на грађевинским и транспортним машинама, при чему би, услед природе квара могло доћи до цурења машинског уља, мазива или горива на тло. Овакав утицај може имати значајан негативан карактер уколико би загађење доспело до површинских и подземних вода.

Просторним ланом су дефинисани услови за евакуацију отпадних материја. Ове мере се директно односе на обезбеђење заштите земљишта, али и воде и ваздуха, имајући у виду да је дефинисано обавезно одлагање отпада у контејнере, које треба сместити на погодне локације, лако доступне возилима за пражњење, а да се при том морају обезбедити адекватан хигијенски услови у погледу редовног чишћења, одржавања, дезинфекције и др.

Процена могућих утицаја буке и вибрација

Бука се јавља у животној средини, као сваки нежељени или штетни звук, а извор буке може да буде уређај, средство за рад, саобраћајно средство, инсталација постројења, технолошки поступак, електроакустички уређај и др.

Приликом извођења грађевинских радова, бука и вибрације су неминовна последица рада грађевинских машина. У условима извођења грађевинских радова, овим утицајима је изложена непосредна околина градилишта и највише утиче на животињски свет и птице, што престаје по завршетку изградње.

Није могуће предвидети у којој мери ће доћи до емитовања буке и вибрација реализацијом планских решења, али су у оквиру овог Извештаја дати посебни услови и мере заштите од буке у животној средини.

Процена могућих утицаја планираних активности на становништво

Изградња објеката и извођење радова, односно уређење простора у обухвату Просторног плана може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или деградација животне средине на други начин.

Такође, дефинисано је да грађење објеката у складу са врстом и наменом треба вршити уз поштовање свих важећих прописа из области заштите животне средине, заштите од пожара, санитарне заштите, безбедносних и других прописаних услова и посебних услова, у складу са специфичношћу објекта.

Процена могућих утицаја планираних активности на заштиту природних вредности

У обухвату Просторног плана налазе се: локални еколошки коридор (канализовани водоток), међународни еколошки коридор река Тиса (обухвата корито, плавно подручје и насипе за одбрану од поплава), утврђен Уредбом о еколошкој мрежи Републике Србије, и део Парка природе „Стара Тиса код Бисерног острва", са режимима заштите II и III степена.

Наведена чињеница указује на нужну потребу да се предметни простор заштити од негативних утицаја, што изискује спровођење комплексих мера за очување природних вредности у оквиру простора, али и уређења простора у непосредном окружењу, у складу са дефинисаним условима надлежног Покрајинског завода за заштиту природе.

3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

3.1. МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКАТА

Изградња објеката и извођење радова, односно уређење простора, у обухвату посебне намене може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградирање животне средине. Такође, коришћење планираних садржаја мора се одвијати на такав начин да се максимално умање потенцијални негативни утицаји на природне вредности, ваздух, воду и земљиште, на становништво и свеукупне услове живота у непосредном окружењу.

Током извођења радова на припреми терена и изградњи објеката потребно је планирати и применити следеће мере заштите:
- вршити редовно квашење запрашених површина и спречити расипање грађевинског материјала током транспорта;
- утврдити обавезу санације земљишта, у случају изливања уља и горива током рада грађевинских машина и механизације;
- отпадни материјал који настане у процесу изградње (комунални отпад, грађевински материјал и метални отпад, пластика, папир, старе гуме и сл.) прописно сакупити, разврстати и одложити на за то предвиђену и одобрену локацију;
- материјал из ископа одвозити на унапред дефинисану локацију, за коју је прибављена сагласност надлежног органа; транспорт ископаног материјала вршити возилима која поседују прописане кошеве и систем заштите од просипања материјала;
- применити опште и посебне санитарне мере и услове предвиђене законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора, као и прибављене услове/сагласности надлежних органа и организација;
- све послове радити у складу са условима Покрајинског завода за заштиту природе;
- у оквиру предвиђеног градилишта, имајући у виду намену и локацију објекта, посебну пажњу потребно је посветити заштити водних ресурса. Без обзира на опцију, објекат ће утицати на водне ресурсе. Утицај услед случајних - акциденталних цурења, или услед лоше организације посла, биће краткорочне и малог интензитета ограничена само на период изградње.

3.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ВАЗДУХА

Заштиту ваздуха обезбедити доследним спровођењем Закона о заштити ваздуха и пратећих подзаконских аката, нарочито у погледу мера превенције и санације евентуалних емисија загађујућих материја у ваздух и непријатних мириса.

По потреби вршити контролу прекорачења граничне вредности PM_{10} фракције суспендованих честица у ваздуху, које се прекорачују због подизања прашине проузроковане посипањем паркинга и осталих саобраћајних површина песком и сољу у зимском периоду.

Смернице и мере заштите ваздуха у границама обухвата Просторног плана односе се на следеће:
- заштиту ваздуха од загађивања спроводити као интегрални део мониторинга квалитета ваздуха општине Нови Бечеј;
- применити техничке мере у циљу смањења емисије испарљивих једињења из складишних и других објеката у складу са Законом о заштити ваздуха;
- предузети адекватне мере херметизације на местима потенцијалног ризика од емисије загађујућих материја у спољашњу средину, као и пречишћавање евентуалних продуката емисије, а у складу са Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање и Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања;
- примењивати мере којима се спречава расипање и развејавање честица при манипулацији расутим теретима;
- обезбедити доступност резултата испитивања и праћења стања квалитета ваздуха;
- очување и унапређење постојећих појасева заштитног зеленила и прилагођавање функцији заштите од аерозагађења пројектом пејзажног уређења, уз коришћење претежно аутохтоних врста, уклопљених у амбијент и предео;
- озелењавање свих површина у функцији саобраћаја;
- подстицање коришћења еколошки прихватљивијих енергената, обновљивих извора енергије и увођење енергетске ефикасности.

УСЛОВИ И МЕРЕ ПРИ УПРАВЉАЊУ ОТПАДНИМ ВОДАМА

Смернице и мере управљања отпадним водама у границама Просторног плана:
- чисте атмосферске воде са условно незагађених, кровних и некомуникационих површина прикупити системом ригола и евакуисати без претходног третмана у околне зелене површине или путне јарке;
- загађене зауљене атмосферске воде са саобраћајних, манипулативних површина, оперативних платои као и воде од прања и од одржавања тих површина, пре испуштања у реципијент, морају се прикупити посебним системом интерне канализационе мреже и спровести на третман у таложник за уклањање механичких нечистоћа и сепаратор за уклањање нафте и њених деривата, до нивоа чистоће да ефлуент на испусту у реципијент буде у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање;
- санитарно-фекалне отпадне воде, из санитарних чворова свих постојећих и планираних објеката, преко затвореног интерног канализационог система, се одводе на планирано постројење за пречишћавање отпадних вода; после пречишћавања, ефлуент на испусту у реку Тису, као реципијент, мора да испуњава услове прописане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање;
- контролу и испитивање квалитета отпадних вода врши овлашћена институција (правно лице), односно акредитована лабораторија, у складу са Законом о водама;
- забрањено је свако случајно или намерно, директно и индиректно загађивање вода реке Тису и свих водених површина у границама Просторног плана;
- строго је забрањено свако неконтролисано одлагање свих врста и категорија неопасног и опасног отпада, ван локација за ту намену на планском подручју;

- забрањено је загађивање земљишта и подземних вода, како у обухвату границе Просторног плана тако и у контактним зонама (подземне воде просторне целине);
- при извођењу свих радова на реализацији пројеката, обавезне су мере техничке и еколошке заштите од загађивања вода реке Тиса, осталих површинских, подземних вода и земљишта;
- у случају хаваријског изливања, просипања опасних и штетних материја у комплексу или акваторији Тисе и прилазних канала, обавезна је хитна санација угроженог терена или локације, спровести одговор на удес, у складу са планом заштите од удеса
- Неопходно пратити ниво подземних вода да не би дошло до потенцијалног загађења или нарушавања самог водног тела. Периодично, потребно је радити комплетну физичко-хемијску и микробиолошку анализу воде.

УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЗЕМЉИШТА

Услови и мере заштите земљишта су:
- примењивати биоразградиве материјале у зимском периоду за одржавање саобраћајних површина;
- примењивати мере којима се спречава расипање и развејавање прашкастих материја и отпада по околини, приликом манипулисања или привременог чувања;
- у случају изливања опасних материја, загађени слој земљишта одмах отклонити те спровести даље мере санације начињене штете.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Обавезно је спроводити техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у воду и земљиште, пратити утицај на квалитет воде и земљишта, као и спроводити друге мере заштите у складу са законским и подзаконским актима.

Мере заштите земљишта од загађивања и деградације:
- неопходно је успоставити мониторинг квалитета земљишта, у складу са Уредбом о системском праћењу стања и квалитета земљишта;
- реализација планираних пројеката, објеката, пратећих садржаја и инфраструктуре се мора спровести у складу са прописаним урбанистичким параметрима, правилима уређења и правилима грађења и еколошким условима и мерама;
- у случају да се планираним активностима у границама Просторног плана, утиче на загађивање замљишта, носилац пројекта/оператер појединачних пројеката у обавези је да изради извештај о стању земљишта који мора бити израђен од стране стручне организације, акредитоване за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду; носилац пројекта који деградира животну средину дужан је да изврши ремедијацију или санацију деградиране животне средине, у складу са пројектима санације и ремедијације на које ресорно Министарство даје сагласност;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач или његов правни следбеник, обавезан је да отклони узрок загађења и последице директног или индиректног загађења животне средине и сноси укупне трошкове, који укључују трошкове ризика по животну средину и трошкове уклањања штете нанете животној средини.

УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИ УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

Грађевинско-техничким решењима у свим сегментима управљања отпадом обезбедити заштиту од акцидентног расипања, пожара и сл. За привремено одлагање отпада, који се не може искористити као секундарна сировина, планирати одговарајуће посуде/уређаје до отпремања на крајње одлагање на законски прописан начин.

Основни концепт управљања отпадним материјама односи се на:
- адекватно управљати комуналним и осталим врстама отпада који настане на простору у обухвату Просторног плана, у складу са Законом о управљању отпадом, локалним и регионалним планом управљања отпадом за регион, као и у складу са условима надлежне комуналне службе;
- примену општих и посебних санитарних мера, предвиђене законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора.

Грађевински отпад (вишак земље, остали геолошки и грађевински отпад) ће се генерисати при уређењу обале, обалоутврде и локација планираних лучких пројеката, објеката и пратећих садржаја, односно у фази уређивања локације, изградње објеката, инфраструктуре, инсталација, монтирања опреме. Управљање грађевинским отпадом мора бити у складу са Одлуком о одређивању локације за складиштење, третман и одлагање инертног, грађевинског отпада.

Комунални отпад настајаће на локацијама постојећих и планираних пројеката као последица боравка запослених. Управљање комуналним отпадом мора се обављати контролисано, према дефинисаној динамици, преко надлежног комуналног предузећа општине Нови Бечеј.

Опасан отпад, који може настати на планском подручју, одлагати и привремено складиштити у специјалним херметички затвореним некорозивним судовима, који се налазе на месту предвиђеном за одлагање опасног отпада до предаје оператеру који поседује дозволу за управљање овом врстом отпада, уз документ о кретању отпада.

Управљање **бродским отпадом** је дефинисано Законом о пловидби и лукама на унутрашњим водама, Законом о водама, као и Законом о управљању отпадом. Такође, поступање са бродским отпадом мора бити усклађено и са релевантним међународним конвенцијама, споразумима и програмима из ове области.

Управљање отпадом спроводи се по прописаним условима и мерама поступања са отпадом у оквиру система сакупљања, транспорта, третмана и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима.

УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД БУКЕ И ВИБРАЦИЈА

Смернице и мере заштите од буке и вибрација у границама планског документа односе се на следеће:
- сви пројекти, односно делатности генератори буке, су у обавези да примењују мере техничке заштите од буке;
- при извођењу радова на подручју Просторног плана, односно свако градилиште мора бити обезбеђено тако да се смање и ублаже, појаве, трајање и утицаји буке (за случај интензивних радова и ангажовање тешке механизације у дужем временском периоду треба поставити заштитне баријере за смањење негативних утицаја интензитета буке);
- мерење буке врше акредитоване институције, у складу са важећом законском регулативом;
- извори буке морају поседовати исправе са подацима о нивоу буке при прописаним условима коришћења и одржавања као и упутствима о мерама за заштиту од буке (атест, произвођачка спецификација, стручни налаз о мерењу нивоа буке);
- носиоци пројеката, генератори буке, обавезни су да спроведу услове и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити (у поступку процене утицаја пројеката на животну средину вреднују се могући непосредни и посредни штетни ефекти буке на животну средину и здравље становништва и утврђују се услови и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити);
- носиоци пројеката, генератори буке, обавезни су да спроведу мере заштите од буке у складу са законом којим се уређује интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине, као услов за рад постројења и активности за које се издаје интегрисана дозвола;
- обавезне су мере заштите од прекомерне буке применом антизвучних баријера (природних - зелених баријера и појасева, вештачких баријера) уз мониторинг и контролу стања;
- обавезно је подизање заштиних баријера (вештачких и/или природних) према угроженим зонама и појединачним локацијама;
- планирати пејзажно обликовање и уређење линеарног, заштитног зеленила (обостраног) у зони саобраћајница, избором аутохтоних врста – избор врста за заштитно зеленило мора бити прилагођен зонским и локацијским условима, у складу са пејзажним и еколошко-биолошким захтевима;

- озелењавање паркинг простора вршити линеарном садњом – избор садног материјала засновати на аутохтоним, декоративним брзорастућим врстама.

ОСТАЛЕ МЕРЕ

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган може прописати обавезу израде Студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину, Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, као и Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину.

3.2.1. Мере заштите природних целина

Утицај изградње нове бродске преводнице са прилазним каналима на популације, станишта, екосистеме и коридоре који их повезују биће минималан јер ће заштита и минимизација утицаја бити обезбеђена спровођењем мера и активности на заштити и очувању природе, одрживом коришћењу природних ресурса и заштићених природних добара у обухвату Просторног плана.

У обухвату Просторног плана дефинисане су следеће мере заштите природних добара:

1. Садржаје и активности изградње бродске преводнице и коришћење бране, која укључује и просторну целину од значаја за очување биолошке разноврсности (међународни еколошки коридор реке Тисе и заштићено подручје ПП „Стара Тиса код Бисерног острва"), пројектовати у складу са Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС", бр.5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016). Уредбом о еколошкој Мрежи („Сл. гласник РС", бр. 102/10) и Просторним планом подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ", бр. 14/15).
2. Ради заштите еколошког интегритета предметног простора и околине:

- забрањено је отварање позајмишта, одлагање отпадног материјала и постављање било каквих привремених објеката/материјала за потребе радова на стаништима еколошког коридора Тисе које се налазе у природном или блиско-природном стању, на површинама регистрованих станишта строго заштићених и заштићених врста и других еколошких коридора које се налазе у широј околини, као и у зони непосредног хидролошког утицаја (200 m) на њих, у складу са ППППН мултифункционалног еколошког коридора Тисе;
- На простору ПП „Стара Тиса код Бисерног острва" забрањено је:
  a) вршити радове и активности који могу имати неповољан утицај на геоморфолошке, хидролошке и педолошке карактеристике, живи свет, животну средину, еколошки интегритет и естетска обележја предела;
  b) хемијско и физичко загађивање, отварање депонија, одлагање складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) и спровођење активности које представљају потенцијалну опасност за угрожавање квалитета животне средине;
  c) спровођење регулационих радова у обалском делу реке Тисе.

3. Планирати мере заштите и унапређења функционалности еколошког коридора реке Тисе:

- Техничка решења уређења обале и конструкције бродске преводнице, као и уређење приобалног појаса треба да омогући несметан пролаз копнених животиња (укључујући и крупну дивљач и ситне, слабо покретљиве врсте) уз обалу или по небрањеном делу плавног подручја са обе стране реке;
- обезбедити пролаз за крупне дивље животиње изнад нивоа средњег водостаја реке, чији је индекс слободног простора (висина помножена са ширином и дељена дужином пролаза) једнак или већи од 1.5 и унутрашњост покривена природном подлогом (иловача, земља и сл.), обезбедити што боље дневно осветљење пролаза, а смањити утицаје ноћног осветљавања околине улаза. Пролаз за крупну дивљач

код преводнице могуће је изградити и са спољне стране одбрамбеног насипа, уз формирање зеленог коридора за усмеравање кретања дивљачи;
- обезбедити пролазе за ситне животиње са спољне стране насипа са обе стране, оптималних димензија 1,5 x 2 m (минималне димензије су 1 X 1.5 m). Ако се пролаз за крупну дивљач налази са спољне стране одбрамбеног насипа, нема потребе градити посебан пролаз за ситне животиње, само омогућити кретање слабо покретљивих врста преко пролаза за крупне животиње (избегавањем вертикалних препрека и вештачких површина, повезивањем пролаза са травним појасем);
- улазе за животиње повезати са вегетацијом обале реке, појасом високог зеленила (висина мин. 2 m) за крупну дивљач, а травним појасом и појасом ниских жбунастих врста (висина око 1 m) за ситну дивљач:
- Обезбедити неометану лонгитудиалну миграцију рибљих врста (дневне, дневно-ноћне и сезонске миграције) применом одговарајућих техничко-технолошких решења (рибље стазе, нпр. стаза са базенима и преградама, вештачки рукавац и сл.), којима ће се елиминисати препреке које ометају или спречавају миграцију риба. Потребно је одабрати решења која су се (према расположивој литератури и доступним најбољим искуствима из сличних биогеографских региона) показала као најпогоднија за савладавање миграторних препрека рибљим врстама које су типични представници средњег ципринидног региона водотокова. Обавеза проистиче из члана 80. Закона о заштити природе и члана 27. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Сл. гласник РС" бр. 128/14 и 95/18-др. закон).
- Спречити доспевање водоземаца и других ситних животиња на деоницу саобраћајнице која прелази Тису преко бране постављањем трајне вертикалне препреке глатке површине, горњег руба савијеног према коридору (ради спречавања прелаза животиња преко ове препреке) са обе стране бране, и то у целој ширини еколошког коридора, обухваћајући и насипе и до 50 m удаљености од одбрамбених насипа према околном простору, на тај начин да усмерава кретање ситних животиња према пролазима. По потреби (на основу резултата процене утицаја на животну средину) поставити и ограду за крупну дивљач који усмерава кретање животиња према пролазима:
- Код свих хидротехничких објеката који стварају баријеру за кретање животиња коритом или обалом (нпр. стрме вештачке површине) треба обезбедити техничка решења (нпр. храпаве површине) које обезбеђују безбедно кретање малим животињама унутар корита, односно омогућују излазак из корита.

4. Применити одговарајућа техничка решења којима се обезбеђује одрживо решење осветљења бране и преводнице (економски и еколошки аспекти) и смањење негативних утицаја ноћног осветљења на дивље врсте:
- ради заштите ваздушног и речног миграционог коридора изабрати моделе расвета и директно осветљење заштитом од расипања светлости према небу и према Тиси, односно према заштићеном подручју. Висину иостављања, међусобно растојање и усмереност светлосних тела одредити у складу са потребама заштите водне површине, небрањеног дела плавног подручја и обалног појаса од осветљења;
- применити светлосни спектар који мање утиче на ноћне животиње, у складу са осетљивошћу простора. Приметити двојно осветљење објеката: за трајно ноћно осветљење преводнице (када је ван функције) користити плави или зелени светлосни спектар који најмање утиче на ноћне врсте. По потреби размотрити и повремено осветљење појединачних просторних целина, уз употребу сензора (сензори не смеју бити активирани кретањем дивљачи по коридору).

5. Вршити континуирану заштиту дивљих врста током извођења радова:
- ако се земљани радови (копање рова, темеља и сл.) одвијају у периоду између 10. фебруара и 15. Октобра, планирати редован мониторинг свих ископа који су отворени дуже од једног дана. У случају да се констатује страдање водоземаца или других заштићених или строго заштићених животиња (ровчице, јежеви, корњаче, жабе и сл.) у рововима/рупама, неопходно је применити заштиту постављањем привремене ограде (ниске пластичне ограде и сл.) којом се спречава упадање ситних животиња у њих, или обезбедити рампе за излаз животиње (летве, даске и други предмети храпаве површине под углом мањим од 450 које омогућују излазак животиња из рова/рупа);

- сечу стабала са дупљама која представљају место гнежђења птица или служе за хибернацију слепих мишева вршити у периоду од 1. августа до 1. новембра.
- током извођења радова на предметној деоници реке, уколико се пронађе строго заштићена и заштићена биљна или животињска врста, одмах обавестити Покрајински завод за заштиту природе;
- поштовати забрану извођења радова током дела јуна месеца, у периоду ројења тиског цвета (Palingenia longicouda).

6. Поштовати мере обнове приобалне вегетације током извођења радова реконструкције и доградње постојеће или градње нове бродске преводнице:
- Због еколошког значаја (очување проходности еколошког коридора), план озелењавања треба да буде саставни део пројекта који се спроводи паралелно са предметним радовима на изградњи;
- Постојећу природну вегетацију унутар граница еколошког коридора обновити у највећој мери најприближније првобитном стању;
- Успостављањем континуитета зелених површина чија структура подржава функције еколошког коридора. Уређењем континуираног појаса вишеспратног заштитног зеленила, обезбедити травни појас минималне ширине 5m, а ако теренски услови дозвољавају, засадити и дрворед аутохтоних врба и топола;
- Код планирања високог зеленила у зони утицаја еколошког коридор!* (удаљеност од 500m) забрањена је садња инвазивних врста.
- Приликом и увођења грађевинских и земљаних радова на изградњи, материјал и земљу привремено депоновати на за то планирано место, при чему је неопходно спречити доспевање материјала и земље у Тису. Земљу користити за ревитализацију деградираних површина.

7. Применити мере заштите животне средине:
- У складу са чланом 97. Закона о водама („Сл. гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон), ради заштите квалитета вода забрањено је остављање у кориту за велику воду природних и вештачких водотока, као и на другом земљишту, материјала који могу загадити воде;
- Отпад настао услед изградње, коришћења и одржавања мора да буде привремено складиштен на прописан начин до његовог коначног збрињавања, а у складу са чланом 3. Закона о управљању отпадом према коме се управљање отпадом врши на начин којим се обезбеђује контрола и примена мера смањења: а) загађења вода, ваздуха и земљишта, б) опасности по биљни и животињски свет; в) опасности од настајања удеса, експлозија или пожара; г) негативних утицаја на пределе и природна добра посебних вредности; д) нивоа буке и непријатних мириса.

8. Пројектном документацијом неопходно је предвидети и одговарајуће техничке и друге мере и поступке у случају евентуалних акцидентних ситуација.
9. Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.
10. Инфраструктурна решења усагласити са свим актуелним прописима, како би се обезбедила и заштита земљишта, воде и ваздуха.
11. Особе задужене за извођење радова на терену морају бити упознате са мерама заштите дивљих врста, као и са конкретним мерама које треба да се примењују током радова.

3.2.2. Мере заштите живота и здравља људи

Изградња планираних објеката, извођење радова и других активности у обухвату Просторног плана могу се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградирање животне средине. За све планиране садржаје обавезна је примена мера заштите животне средине у складу са законском регулативом и овим Просторним планом. Коришћење планираних садржаја мора се одвијати на одржив начин тако да се максимално умање потенцијални негативни утицаји на природне вредности, ваздух, воду и земљиште, на становништво и свеукупни квалитет животне средине у непосредном окружењу.

При извођењу радова планирати и применити следеће мере заштите:
- редовно квасити запрашене површине и спречити расипање грађевинског материјала током транспорта;
- обавезна је санација земљишта, у случају изливања уља и горива током рада грађевинских машина и механизације;
- отпадни материјал настао у процесу изградње (комунални отпад, грађевински материјал и метални отпад, пластика, папир, старе гуме и сл.) прописно сакупити, разврстати и одложити на за то предвиђену и одобрену локацију;
- материјал из ископа одвозити на унапред дефинисану локацију, за коју је прибављена сагласност надлежног органа; транспорт ископаног материјала вршити возилима која поседују прописане кошеве и систем заштите од просипања материјала;
- применити опште и посебне санитарне мере и услове утврђене законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора, као и прибављене услове/сагласности надлежних органа и организација.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган може прописати обавезу израде Студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину, Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, као и Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину.

3.2.3. Услови и мере заштите непокретних културних добара

Утицај изградње нове бродске преводнице у оквиру бране на Тиси на непокретна културна добра биће минималан, с обзиром да у границама обухвата Просторног плана нема заштићених непокретних културних добара.

У непосредној близини обухвата Просторног плана налази се добро које ужива претходну заштиту: археолошки локалитет „Борђош". С обзиром да ће се радови вршити у непосредној близини наведеног археолошког локалитета, приликом извођења земљаних радова обавезан је стални археолошки надзор, уз могућности спровођења заштитног археолошког ископавања. Обавезно је слојевито уклањање земљишта због постојања могућности девастације неистражених делова локалитета.

Инвеститор је обавезан да најмање 15 дана пре почетка земљаних ископа и грађевинских радова обавести надлежну установу заштите споменика културе.

Ако се приликом земљаних радова открију непокретни и покретни археолошки налази, инвеститор је у обавези да без одлагања прекине радове, обавести надлежну установу заштите споменика културе, предузме мере заштите да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен и да омогући стручној служби да обави археолошка истраживања и документовање на површини са откривеним непокретним и покретним културним добрима.

3.2.4. Општи услови и мере заштите од елементарних непогода, акцидентних ситуација и ратних дејстава

3.2.4.1. Општи услови и мере заштите од елементарних непогода

Заштита од елементарних непогода подразумева планирање простора у односу на могуће природне и друге појаве које могу да угрозе здравље и животе људи или да проузрокују штету већег обима на простору за који се план ради, као и прописивање мера заштите за спречавање елементарних непогода или ублажавање њиховог дејства. Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама утврђују се конкретне мере и активности у циљу спречавања и ублажавања последица од катастрофа, кроз План смањења ризика катастрофа и План заштите и спасавања.

Мере заштите од *земљотреса* подразумевају правилан избор локације за градњу објеката, примену одговарајућег грађевинског материјала, начин изградње, спратност објеката и др., као и строго поштовање и примена важећих грађевинско техничких прописа за изградњу објеката на сеизмичком подручју (на посматраном подручју за земљотрес јачине VII-VIII степен макросеизмичког интензитета према MCS). Применом принципа асеизмичког пројектовања објеката, односно применом сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи на сеизмичким подручјима, обезбеђује се одговарајући степен заштите људи, минимална оштећења грађевинских конструкција и континуитет у раду објеката од виталног значаја у периоду након земљотреса.

У погледу мера заштите од *пожара*, у фази пројектовања и изградње објеката са свим припадајућим инсталацијама, опремом и уређајима, потребно је применити мере заштите од пожара утврђене важећим законима, техничким прописима, стандардима и другим актима којима је уређена област заштите од пожара. Такође, неопходно је да надлежни орган у процедури издавања локацијских услова, за објекте који су обухваћени Планом, прибави посебне услове у погледу мера заштите од пожара и експлозија од Министарства унутрашњих послова (Одељења у саставу Сектора за ванредне ситуације).

На новој бродској преводници предвиђен је стабилни систем за гашење пожара, водом под притиском или пеном (према потреби). Управљање системом помоћу противпожарне централе (ППЦ), а предвиђено максимално време гашења пожара износило би око 60 минута. За чување воде за гашење пожара предвиђен је резервоар запремине 1000 m^3, док се концентрат пене чува у резервоару капацитета 10 t. Како би се минимизирала опасност од пожара, на посматраном простору се планира постављање Система за дојаву пожара који би континуирано вршио надзор пожарних параметара, односно физичких феномена који су индикација настанка пожара и имао за циљ да открије пожар у његовим раним фазама.

Заштита објеката од *атмосферског пражњења* обезбедиће се извођењем громобранске инсталације, у складу са одговарајућом законском регулативом.

Заштита од *града* се обезбеђује противградним (лансирним) станицама, са којих се током сезоне одбране од града испаљују противградне ракете. Изградња нових и реконструкција старих објеката на одстојању мањем од 500 m од лансирних станица Центра за одбрану од града могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења РХМЗ. Према подацима добијеним од РХМЗ у обухвату Просторног плана се не налази ни једна лансирна станица са припадајућом заштитном зоном (500 m), те у овом смислу нема ограничења за изградњу.

Преовлађујући *ветрови* на овом простору дувају из југоисточног правца (кошава). Основне мере заштите од ветра су дендролошке мере. Смањење ризика и штете од јаких ветрова остварује се подизањем ветрозаштитног зеленила одговарајућих ширина, густина и врста дрвећа, попречно на правац дувања ветра, уз саобраћајнице, канале и као заштита пољопривредног земљишта.

3.2.4.2. Заштита од акцидентних ситуација

Заштита простора од ванредних ситуација врши се у складу са одредбама Националне стратегије заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама и других подзаконских аката.

Концепција планирања и заштите простора од елементарних непогода и технолошких удеса, базира се на смањењу ризика по људско здравље и животе, природне и створене вредности, као и на санацији простора који су евидентно угрожени овим појавама.

Усаглашавање националне законске регулативе са међународном, јачање институционалних капацитета за примену законских обавеза, сектора за рану најаву и одбрану, као и формирање јединствене базе о угроженим просторима, потенцијално угроженим просторима, постојећим и планираним објектима одбране, пружа основу за планирање намене простора и његовог савременог концепта развоја у складу са природним условима и ограничењима.

На основу увида у Регистар севесо постројења, на подручју Просторног плана се не налазе севесо постројења нижег реда и нити вишег реда, која би својим радом могла да угрозе квалитет животне средине на посматраном подручју. У складу са важећом законском регулативом, овим Просторним планом се дају активности и мере које треба предузети у циљу спречавања и ограничавања утицаја који могу настати у случају акцидентних ситуација.

Постројења у којима се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (у даљем тексту: севесо постројења), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, на основу чега се одређује обавеза израде Политике превенције удеса или Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, у зависности од количина опасних материја којима се врше те активности. Такође, Правилником о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа који израђује оператер севесо постројења односно комплекса прописује се листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја.

Локална самоуправа је у обавези да, на основу планова заштите од удеса оператера, који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама. Повредиви објекти јесу они који се налазе на 1000 метара од граница севесо постројења.

3.2.4.3. Заштита, коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље

За простор који је предмет израде Просторног плана **нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље** које прописује надлежни орган.

У случају непосредне ратне опасности и у рату, све мере цивилне заштите (заштита људи и материјалних добара, померање становништва, збрињавање становништва и др.) спроводиће се у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама и прописима који регулишу ову област.

У евиденцији Центра за разминирање, у границама Просторног плана, не воде се површине као системски загађене неексплодираним убојним средствима, односно, нису загађене минама (минским пољима) и касетном муницијом.

Центар за разминирање у границама Просторног плана не искључује могућност присуства експлозивних остатака рата (ЕОР), услед чињенице да база података није потпуна, те да се континуираним процесом допуњује сазнањем нових чињеница о постојању ЕОР, и услед непотпуних података о прецизним локацијама на којима је дејствовано током НАТО бомбардовања.

Скреће се пажња на опрезност приликом извођења земљаних радова, полазећи од чињенице да су се на територији Републике Србије током два Светска рата одвијали оружани сукоби различитих интензитета.

Према Правилнику о заштити на раду, при извођењу грађевинских радова, када се земљани радови изводе на старим ратним попришитима, пре почетка радова проверава се постојање неексплодираних пројектила и других опасних предмета и материја.

Центар за разминирање израђује пројекте за разминирање и издаје уверења да је одређена површина очишћена и безбедна за даљу употребу у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљањем ванредним ситуацијама, Уредбом о заштити од неексплодираних убојних средстава и Међународним стандардима за противминско деловање. Стога, Центар за разминирање врши израду пројекта за разминирање/чишћење одређене локације и врши послове контроле квалитета радова које спроводи извођач радова, а кога изабере наручилац, односно инвеститор радова разминирања. Након реализације пројекта за разминирање, Центар издаје Уверење о очишћености и предаје очишћену површину кориснику на даљу употребу.

Члановима 113. и 114. Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама дефинисан је појам прекршаја за физичко и правно лице, као и прекршајне казне, односно предвиђена је обавеза да се казни лице које о откривеном ЕОР не обавести најближу полицијску станицу или оперативни центра 112, не обележи видљивим знаком или не обезбеди место где се налазе ЕОР док не дођу овлашћена лица.

3.3. НАЧИН НА КОЈИ СУ ВРЕДНОВАНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ УТИЦАЈА

У Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинисани су критеријуми за одређивање могућих карактеристика значајних утицаја.

Критеријуми се односе, са једне стране на процену планских решења са аспекта значаја плана за заштиту животне средине и начина на који су проблеми заштите животне средине превазиђени са становишта могућих утицаја на чиниоце животне средине, а са друге стране критеријуми се односе на вредновање карактеристика тих утицаја (вероватноћа, интензитет, временска и просторна димензија итд.).

У поступку анализе утицаја планских решења у складу са Законом анализиране су карактеристике утицаја према следећим критеријумима:

1) Вероватноћа настанка утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	утицај извесан
више од 50%	В	утицај вероватан
мање од 50%	М	утицај могућ

Вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности такође представља важан критеријум за доношење одлука у току израде неког плана.

Вероватноћа утицаја може бити од потпуно извесне (100%), до ситуације у којој је утицај готово невероватан.

Ова чињеница је посебно важна јер тако одређено планско решење које генерално има изразито јак нпр. негативан утицај, у конкретном случају може бити потпуно невероватно, па се самим тим његов утицај не може окарактерисати као стратешки значајан.

2) Интензитет и значај утицаја

Величина утицаја	Ознака	О п и с
Критичан	- 3	Јак негативан утицај
Већи	- 2	Већи негативан утицај
Мањи	- 1	Мањи негативни утицај
Нема или нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података или није примењиво
Позитиван	+ 1	Мањи позитивни утицај
Повољан	+ 2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+ 3	Јак позитиван утицај

3) Просторне размере утицаја

Размере утицаја	Ознака	О п и с
Могућ утицај ван граница државе	ТГ	Трансгранични
Могућ утицај на националном нивоу	Н	Државни
Могућ утицај на регионалном нивоу	Р	Регионални
Могућ утицај на нивоу општине	О	Општински
Могућ утицај у некој зони, делу општине	Л	Локални

4) Сложеност /реверзибилност
- Реверзибилан -повратан процес **(Р)** - ефекти утицаја у окружењу се могу анулирати сукцесивним процесом;
- Иреверзибилан - неповратан утицај **(И)** - штете су толико велике да се првобитно стање не може вратити.

5) Временска димензија
Према времену трајања утицаји се могу поделити на:
- **Привремен (П)** - утицај траје крађи временски период;
- **Повремен (ПО)** - утицај се повремено јавља и кратко траје;
- **Трајан (Т)** - последице утицаја су трајног карактера.

6) Број изложених становника
7) Прекогранична природа утицаја

Утицаји планираних активности у обухвату Просторног плана немају прекограничне утицаје.

Вредновања карактеристика утицаја извршено је према критеријумима дефинисаним Законом о стратешкој процени утицаја а на основу презентованих матрица.

Табела 24. Карактеристике утицаја у фази изградње планиране инфраструктуре и објеката који су предмет израде Плана

Врста утицаја	Вероватноћа	Интензитет и значај	Просторне размере	Сложеност/ реверзибилност	Временска димензија	Број изложених људи
Загађење ваздуха	М	-2	Л	Р	ПО	10
Загађење површинских вода	М	-1	Л	Р	ПО	≥1000
Девастација и загађење земљишта	М	-1	Л	Р	Т	-
Девастација станишта и биљног покривача	И	-1	Л	Р	ПО	-
Угрожавање фауне	М	-1	Л	Р	ПО	-
Угрожавање природних добара	М	-1	Л	Р	ПО	-
Угрожавање културних добара	Н	0	-	-	-	-
Нарушавање предеоних вредности	М	-1	Л	И	Т	-
Угрожавање здравља и безбедности људи	М	-1	Л	Р	ПО	≥1000

Табела 25. Карактеристике утицаја у фази експлоатације планираних инфраструктурних и других објеката који су предмет Плана

Врста утицаја	Вероватноћа	Интензитет и значај	Просторне размере	Сложеност/ реверзибилност	Временска димензија	Број изложених људи
Загађење ваздуха	М	-1	Л	Р	П	10
Загађење површинских вода	М	-1	Л	Р	П	≥1000
Девастација и загађење земљишта	М	-1	Л	Р	ПО	-
Девастација станишта и биљног покривача	И	0	Л	Р	П	-
Угрожавање фауне	М	0	Л	Р	ПО	-
Угрожавање природних добара	М	0	Л	Р	ПО	-
Угрожавање културних добара	Н	0	-	-	-	-
Нарушавање предеоних вредности	И	-1	Л	И	П	-
Угрожавање здравља и безбедности људи	В	0	Л	Р	-	≥1000

4. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГЕТСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПЛАНА

У складу са Законом о стратешкој процени утицаја (члан 15.), стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката.

Значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности на планском подручју.

Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат.

Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја.

Имајући у виду да опште дефинисана планска решења обухватају и посебна планска решења, а са аспекта заштите животне средине односно циљева СПУ, нема суштинске разлике у вредновању посебних циљева у односу на посебне циљеве СПУ који се свакако своде на правила уређења и коришћења простора.

У наредној табели приказана су због поједностављености поступка, области планских активности и посебна планска решења, а након тога су у вредновањима оцењене само области планских активности.

Табела 26. Планска решења у Нацрту плана обухваћена проценом утицаја

Бр.	ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ ПО ОБЛАСТИМА
Заштита природних ресурса	
1.	Успостављање континуираног мониторинга квалитета ваздуха, подземних и површинсих вода, земљишта и буке
2.	Формирање заштитних појасева зеленила
Заштита подручја значајних за очување природе	
3.	Усклађивање свих планираних активности са мерама прописаним за међународне еколошке коридоре, имајући у виду чињеницу да је Тиса међународни еколошки коридор
4.	Усклађивање активности у обухвату Плана са условима и мерама према Решењу о условима заштите природе
Становништво и привредне активности	
5.	Уређење локалитета у функцији привредних активности, а у складу са основним принципима

Бр.	ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ ПО ОБЛАСТИМА
	одрживог развоја
Управљање отпадом	
6.	Обезбеђење адекватног простора за привремено одлагање комуналног и других врста отпада на територији обухвата Просторног плана у складу са Законом
Унапређење водне и комуналне инфраструктуре	
7.	Обезбеђење одговарајућих услове и одговарајућа комуналну опремљеност простора у обухвату Плана (водовод, канализација отпадних вода и канализација атмосферских вода)
8.	Измештање постојећег главног одбрамбеног насипа (прва одбрамбена линија реке Тисе) у складу са стратешким приоритетима у области заштите и управљања водопривредним ресурсима и развоју водопривредне инфраструктуре, а са циљем заштите насеља, радних комплекса и пољопривредних површина од спољних вода.
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	
9.	обезбеђење превођења бродских састава захтеваних за категорију VIb пловног пута реке Тисе
10.	обезбеђење функционисања друмског/путног и водног саобраћаја приликом фазне реализације извођења радова
Изградња и реконструкција енергетске инфраструктуре	
11.	Обезбеђење електроенергетске инфраструктуре свих напонских нивоа за све кориснике у простору.
Изградња капацитета за искоришћење обновљивих извора енергије	
12.	У складу са важећим уредбама и мерама заштите природе, могуће је коришћење обновљивих и других извора енергије: биомаса, биогас, соларна енергија
Изградња електронске комуникационе инфраструктуре	
13.	Потпуна дигитализација електронске комуникационе мреже и објеката и изградња широкопојасне мреже.
Заштита културног наслеђа	
14.	Заштита културног наслеђа у складу са Законским одредбама и условима надлежног завода за заштиту споменика културе.
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	
15.	Примена мера заштите у складу са мерама заштите од ванредних ситуација

У Табели 26 на основу вредновања дефинисаног у Табели 27 извршена је анализа кумулативних и синергетских утицаја планских решења.

Табела 27. Вредновање карактеристика утицаја Плана

Врста утицаја	Вероватноћа утицаја	Природа утицаја	Интензитет активности у простору	Временска димензија	Просторна димензија
Позитиван (+) **Негативан (-)** **Неутралан (Н)**	Известан (И) Могућ (М) Није могућ(НМ)	Кумулативан (К) Кумулативан синергетски (КС) Синергетски (СИ) Појединачан-спорадичан (ПС)	Јак позитиван (ЈП) Позитиван (П) Мањи негативан (МН) Негативан (НГ)	Краткорочан (Кр) Средњорочан Ср) Дугорочан (Др)	Локални (Л) Регионални(Рег) Национални (Нац)

Табела 28. Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката

Циљеви стратешке процене

А. Комунално опремање планског подручја за потребе бране и осталих планираних садржаја, уз интегрисање превентивних мера заштите;
Б. Снабдевање довољном количином воде за санитарну употребу, противпожарну заштиту и воде за технолошке процесе;
В. Формирање зелених површина;
Г. Дефинисање и примена мера заштите природних ресурса (ваздуха, воде, земљишта, флоре и фауне) и природних вредности у међународном еколошком коридору реке Тиса;
Д. Дефинисање и примена мера заштите од катастрофа и ванредних ситуација;
Ђ. Дефинисање и примена програма праћења стања животне средине.

Врста утицаја	**Циљеви стратешке процене**																	
	А			Б			В			Г			Д			Ђ		
Загађење ваздуха	+	М	КС	+	И	/	+	И	КС	+	И	КС	+	М	КС	+	М	КС
	П	Др	Л	/	Др	Л	П	Др	Л	П	Ср	Л	МН	Др	Л	МН	Др	Л
Загађење површинских вода	+	И	КС	+	И	/	+	И	КС	+	И	КС	+	М	КС	+	М	КС
	П	Др	Л	ЈП	Др	Р	П	Ср	Л	+	Ср	Л	МН	Др	Л	МН	Др	Р
Девастација и загађење земљишта	+	И	КС	+	/	КС	+	И	КС	+	И	П	+	М	КС	+	М	КС
	МН	Др	Л	П	Др	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	МН	Др	Л	МН	Кр	Л
Девастација станишта и биљног поквирача	+	М	С	Н	/	/	Н	М	ПС	Н	М	П	+	М	КС	+	М	КС
	П	Кр	Л	П	Кр	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	МН	Др	Л	МН	Кр	Л
Угрожавање фауне	+	М	С	Н	М	С	Н	М	С	Н	И	С	+	М	КС	+	М	КС
	П	Кр	Л	П	Кр	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	МН	Др	Л	МН	Др	Л
Угрожавање и утицаји природних добара	+	М	КС	+	М	СИ	+	М	КС	+	М	СИ	+	М	КС	+	М	КС
	П	Др	Л	П	Др	Р	П	Др	Л	П	Ср	Р	МН	Др	Р	МН	Др	Р
Угрожавање и утицаји на културна добра	+	НМ	Л	+	/	КС	Н	НМ	ПС	+	НМ	Л	+	М	КС	+	М	КС
	П	Кр	С	/	-	Л	П	Ср	Л	П	Ср	С	МН	Др	Л	МН	Др	Л
Нарушавање предеоних вредности	+	НМ	КС	+	/	/	Н	И	ПС	+	М	СИ	+	М	КС	+	М	КС
	МН	Кр	Л	П	-	Кр	Л	Др	Л	П	Ср	Л	МН	Др	Л	МН	Др	Л
Угрожавање здравља и безедности људи	+	М	КС	Н	И	КС	Н	М	КС	Н	М	КС	+	М	КС	+	М	КС
	П	Кр	Л	П	Др	Л	П	Др	Л	П	Др	Л	МН	Др	Л	МН	Др	Л

На основу вредновања величине утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја, може се закључити да ће утицаји планских решења имати у највећој мери повољан утицај са аспекта животне средине. Са аспекта просторних размера велики број планских решења, по областима, имаће локални значај. У односу на вероватноћу утицаја, највећи број планских решења, по областима има известан позитиван утицај на заштиту животне средине предметног подручја, уз активну примену мера заштите животне средине.

IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Израда пројекта парцелације је обавезна ради формирања јединствене грађевинске парцеле за изградњу преводнице са припадајућим објектима.

Процене утицаја пројеката на животну средину

Чланом 3. Закона о процени утицаја на животну средину дефинисано је да су „Предмет процене утицаја пројекти који се планирају и изводе, промене технологије, реконструкције, проширење капацитета, престанак рада и уклањање пројеката који могу имати значајан утицај на животну средину.

Предмет процене утицаја су и пројекти који су реализовани без израде студије о процени утицаја, а немају одобрење за изградњу или се користе без употребне дозволе (у даљем тексту: процена утицаја затеченог стања).

Процена утицаја врши се за пројекте из области индустрије, рударства, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водне инфраструктуре, управљања отпадом и комуналних делатности, као и за пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра."

У складу са наведеним Законом и одредбама Уредбе о утврђивању Листе пројеката, за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката, за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС", број 114/08) инвеститори су дужни да се обрате, пре подношења захтева за издавање одобрења за изградњу објеката са Листе II, надлежном органу. Надлежни орган ће одлучити о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби израде или ослобађању од израде студије.

Поступак процене утицаја треба спровести по фазама у поступку процене утицаја, како је то прописано поменутим Законом. Начелни садржај студије о Процени утицаја на животну средину прописан је чланом 17. поменутог Закона, а егзактан обим и садржај студије се одређује одговарајућим решењем од стране надлежног органа.

V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Успостављање система мониторинга један је од приоритетних задатака како би се све предложене мере заштите животне средине у Просторном плану могле успешно имплементирати у планском периоду.

Чланом 17. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10), програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана садржи нарочито:
1. Опис циљева плана и програма;
2. Индикаторе за праћење стања животне средине;
3. Права и обавезе надлежних органа;
4. Поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја;
5. Друге елементе у зависности од врсте и обима плана.

Законом о заштити животне средине дефинисано је да Република односно јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене Законом, обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине, у складу са овим и посебним законима.

Према члану 69. наведеног Закона, циљеви Програма праћења стања животне средине су:
- Обезбеђење мониторинга;
- Дефинисање садржине и начина вршења мониторинга;
- Одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга;
- Дефинисање мониторинга загађивача;
- Успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног катастра загађивача;
- Увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Просторним планом су дефинисани следећи посебни оперативни циљеви:

- смањен број и трајање непредвиђених застоја и прекида пловидбе на реци Тиси;
- повећање безбедности рада бродске преводнице;
- продужење радног века опреме и повећање енергетске ефикасности;
- смањење негативних утицаја на животну средину због:
  - повећања обима речног саобраћаја, као еколошки најповољнијег, што за последицу има смањење друмског и железничког саобраћаја,
  - повећања поузданости објекта, што је у директној вези са смањењем броја акцидентних ситуација.

2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине, које обухвата праћење природних фактора, односно промене стања и карактеристика животне средине.

Имајући у виду дефинисане циљеве, врши се избор одговарајућих индикатора у изради стратешке процене, који је у планском периоду неопходно пратити како би се могла вршити оцена планских решења односно њихов позитиван утицај на подручје обухваћено Просторним планом.

Предлог индикатора за праћење стања животне предлаже се на основу дефинисаних циљева стратешке процене и дат је у тачки II.3.

2.1. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Законом о заштити ваздуха дат је законски оквир за проучавање и праћење квалитета ваздуха које за циљ има контролу и утврђивање степена загађености ваздуха, као и утврђивање тренда загађења, како би се правовремено деловало ка смањењу штетних супстанци до нивоа који неће битно утицати на квалитет животне средине.

Подаци добијени у мрежама аутоматског и мануалног мониторинга квалитета ваздуха обрађују се анализирају и интерпретирају у складу са важећим прописима:
- Законом о заштити ваздуха
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха
- Уредбом о одређивању зона и агломерација
- Уредбом о утврђивању програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи
- Правилником о начину размене информација о мерним местима у државној и локалној мрежи, техникама мерења, као и о начину размене података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама

У складу са чланом 8. Закона о заштити ваздуха оцењивање квалитета ваздуха врши се за следеће полутанте: **сумпор диоксид, азот диоксид и оксиде азота, суспендоване честице, олово, бензен, угљенмоноксид, приземни озон, арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен.**

Захтеви квалитета ваздуха дефинисани за полутанте, који имају потврђен штетан утицај на здравље популације (граничне вредности, толерантне вредности, границе оцењивања и толеранције, циљне вредности и дугорочни циљеви) ближе су прописани Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

Додатно, прописане су и границе (критични нивои, циљне вредности) за поједине полутанте за заштиту вегетације (сумпор диоксид, азотни оксиди, озон).

Уредбом су дефинисани и прагови обавештавања и прагови упозорења за поједине полутанте, као и критични нивои за заштиту вегетације.

За наменска мерења појединих полутаната, у зонама и агломерацијама у којима се налазе различити извори емисије полутаната који могу утицати на ниво загађености ваздуха, прописане су максимално дозвољене концентрације (гасовите неорганске, органске и канцерогене материје, укупне суспендоване честице, укупне таложне материје и чађ).

Оцењивање квалитета ваздуха, на основу измерених концентрација загађујућих материја у ваздуху, врши се применом критеријума за оцењивање у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

Мониторинг квалитета ваздуха врши се према закону и на основним руралним локацијама ван непосредног утицаја значајних извора загађења ваздуха.

У складу с тим предметним Извештајем сугерише се **обавеза вршења контрола квалитета ваздуха у зони бродске преводнице, а у контакту са копненим саобраћајним површинама**.

Додатно, Студијом процене утицаја на животну средину по мишљењу надлежне службе за област заштите животне средине, а у складу са технологијом рада, утврдиће се тачна потреба вршења мониторинга.

2.2. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВОДЕ

Законом о заштити животне средине су дате и основне смернице заштите вода. Чланом 23. овог закона дефинисано је да се заштита и коришћење вода остварује интегралним управљањем водама, предузимањем мера за њихово очување и заштиту у складу са посебним законом.

У циљу предузимања мера за ограничавање даљег загађивања и евентуално побољшање вода, од значаја је стално и систематско контролисање параметара квалитета површинских и подземних вода.

Оцену еколошког и хемијског статуса вода потребно је вршити у складу са:
- Правилником о утврђивању водних тела површинских и подземних вода
- Правилником о референтним условима за типове површинских вода
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање.

Анализа квалитета подземних вода које се користе за водоснабдевање врши се на основу Правилника о хигијенској исправности воде за пиће.

У обухвату Плана се не врши системско праћење квалитета површинских вода, те се предметном Стратешком проценом предвиђа **потреба за анализом воде реке Тиса низводно од планиране бродске преводнице.**

2.3. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА

Обавеза успостављања систематског мониторинга земљишта на простору Републике Србије дефинисана је Законом о заштити животне средине, Законом о заштити земљишта, Уредбом о граничним вредностима загађујућих штетних и опасних материја у земљишту и Уредбом о системском праћењу стања и квалитета земљишта.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници, који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта, дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета у складу са његовом наменом.

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које се утврди евидентна угроженост параметара стања животне средине.

Локације на којима је депонован незагађен материјал од ископавања (земља) не припадају контаминираним локацијама.

Државна мрежа локалитета успоставља се за праћење квалитета земљишта на нивоу Републике Србије на локалитетима на којима је дошло или може доћи до загађења земљишта и који су од посебног интереса за Републику Србију.

2.4. МОНИТОРИНГ БУКЕ

Директива о заштити од буке 2002/49/ЕЦ и примена Уредбе о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефаката буке у животној средини, („Службени гласник РС“, број 75/10) има за циљ да се спрече или смање штетни ефекти буке на становништво, као и да се формира адекватна база података на основу које ће се спроводити системске мере за смањивање буке.

Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 75/10) дефинисане су граничне вредности индикатора буке по зонама, зависно од њихове намене. Највиши дозвољени нивои спољне буке ЛАeq у дБ дати су у табели 29.

Табела 29. Највиши дозвољени нивои спољне буке ЛАeq у дБ

Зона	Намена простора	Највиши дозвољени ниво спољне буке ЛАeq у дБ (А)	
		дан	ноћ
1	Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта,културно-историјски локалитети,велики паркови	**50**	**45**
2	Туристичка подручја, мала и сеоска насеља, кампови и школске зоне	**50**	**45**
3	Чисто стамбена зона	**55**	**45**
4	Пословно стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја и дечија игралишта	**60**	**50**
5	Градски центар, занатска, трговачко административна управна зона са становима, зоне дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница	**65**	**55**
6	Индустријска складишта и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда	На граници ове зоне буке не сме прелазити дозвољене нивое у зони у којој се граничи	

С обзиром да на подручју обухваћеном Планом нема успостављених места за мерење буке, потребно је **у близини саобраћајнице и бродске преводнице поставити једно мерно место за праћење буке.**

2.5. ЗАКОНСКИ ОКВИР

Мониторинг квалитета параметара животне средине дефинисан је следећим правним актима:

- Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС" бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18-др. закон и 95/18-др. закон);
- Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС", бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др. закон);
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС", бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС", бр. 111/15 и 83/21);
- Законом о водама („Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);
- Законом о водама („Службени гласник РС", бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон,54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", број 24/14);
- Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", број 50/12);
- Законом о заштити земљишта („Службени гласник РС", број 112/15);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласик РС", бр. 30/18 и 64/19);
- Законом о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС", број 96/21);
- Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС", број 75/10);

- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС", број 74/11);
- Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС", број 33/16);
- Правилником о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Службени гласник РС", број 114/13);
- Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину њиховог достављања и упутству за њихово попуњавање („Службени гласник РС", број 17/17) и др.

3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине, иста произилазе из Закона о заштити животне средине.

Обезбеђење мониторинга

Република Србија, Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуирану контролу и праћење стања животне средине (у даљем тексту: мониторинг), у складу са овим и посебним законима.

Мониторинг је саставни део јединственог информационог система животне средине. Влада доноси програме мониторинга на основу посебних закона.

Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији, који мора бити у складу са програмима вишег реда.

Садржина и начин вршења мониторинга

Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Влада утврђује критеријуме за одређивање броја и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података, на основу посебних закона.

Овлашћена организација

Мониторинг може да обавља и овлашћена организација ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и СРПС стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом.

Мониторинг загађивача

Оператер постројења, односно комплекса који представља извор емисија и загађивања животне средине дужан је да, у складу са законом, преко надлежног органа, овлашћене организације или самостално, уколико испуњава услове прописане законом, обавља мониторинг, односно да:

1) Прати индикаторе емисија, односно индикаторе утицаја својих активности на животну средину, индикаторе ефикасности примењених мера превенције настанка или смањења нивоа загађења;
2) Обезбеђује метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе или објекте од посебног интереса за Републику Србију, Аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе.

Загађивач је дужан да изради план обављања мониторинга, да води редовну евиденцију о мониторингу и да доставља извештаје, у складу са овим законом.

Влада утврђује врсте активности и друге појаве које су предмет мониторинга, методологију рада, индикаторе, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података, на основу посебних закона.

Загађивач планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга, као и за друга мерења и праћење утицаја своје активности на животну средину.

Достављање података

Државни органи, односно организације, органиАутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке добијене мониторингом достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин.

4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

Неочекивани негативни утицаји могу се јавити у виду следећих појава:
- Могућих негативних утицаја у случају неусвајања Просторног плана;
- Могућих негативних утицаја при имплементацији Просторног плана у фази реализације планираних намена, објеката и садржаја, а при одступању од одредби Плана;
- Могућих негативних утицаја реализованих намена и објеката (у редовном раду реализованих пројеката - објеката).

Неочекивани негативни утицаји у случају неусвајања Просторног плана представљају потенцијалну опасност од непланског и неконтролисаног коришћења простора.

Највећа опасност од појаве негативних, дугорочних, сложених, иреверзибилних утицаја и негативних ефеката, представља статус, стање и капацитет животне средине и здравље становништва.

Такође, неусвајање плана довело би до последице – немогућности изградње бродске преводнице и самим тим стагнирања насеља у економском смислу.

У случају неочекиваних негативних утицаја у поступку имплементације Просторног плана и у фази реализације планираних намена, односно извођење радова без услова и сагласности надлежних органа и институција, потребно је, у складу са важећом законском регулативом, спровести надзор и контролу и применити мере отклањања и минимизирања потенцијално настале штете, извршити санацију простора и применити мере ревитализације (ремедијације) и заштите животне средине.

Неочекивани негативни утицаји реализованих намена и објеката (у редовном раду реализованих пројеката - објеката, постројења, радова) се морају спречити урбанистичким и техничким мерама заштите, мерама спречавања и отклањања насталих узрока, санације последица и успостављање мониторинга животне средине.

За предметни Просторни план, од фазе припреме, израде материјала за рани јавни увид и нацрта Плана до коначног усвајања, укључен је процес процене утицаја стратешког карактера, у коначном циљу безбедне реализације планираних намена простора. У наведеном процесу утврђено је да постоји вероватноћа појаве неочекиваних негативних утицаја са негативним ефектима и последицама по животну средину, те је прописан и начин поступања у случају таквих појава.

VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Основни методолошки приступ и садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја одређен је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Извештај је израђен на основу планске документације, расположивих статистичких података, као и података добијених за потребе израде Плана и Стратешке процене, као и валоризације терена.

У Извештају су анализиране све Просторним планом предвиђене активности, извршена је синтезна процена њихових утицаја и интеракција са утицајима окружења на природне ресурсе и живи свет, као и на животну средину и на основу утврђених валидних параметара дат је предлог адекватних превентивних и санационих мера заштите животне средине, у контексту реализације концепта одрживог развоја овог подручја.

Фазе израде Стратешке процене утицаја на животну средину су:
- Одлучивање о изради стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину као саставног дела одлуке о изради планског документа;
- Одређивање садржаја стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одговарајућег програмског основа за израду стратешке процене утицаја на животну средину (тзв. „scoping report“) у оквиру Плана;
- Израда Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Општи методолошки поступак који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени састоји се из неколико општих фаза, и то:

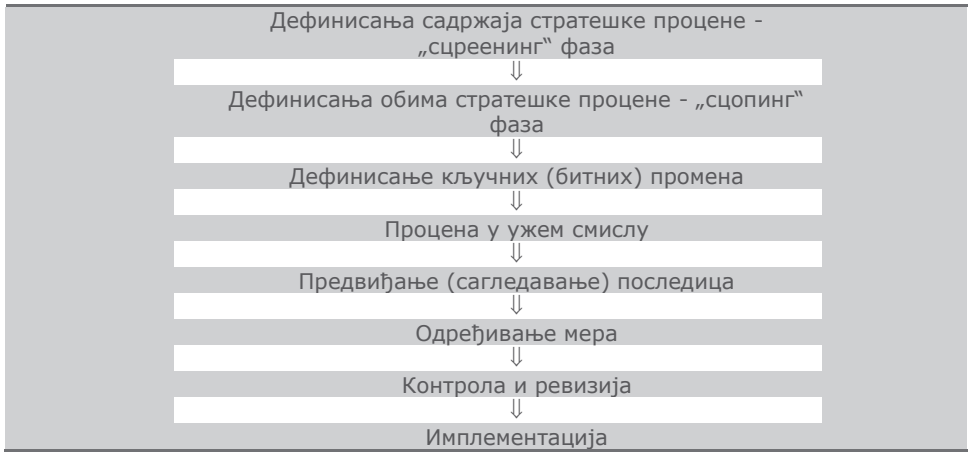

Методолошки основ, за израду Извештаја, у ужем смислу представљају методе научног истраживања (анализа и синтеза, компаративни метод, индукција и дедукција, статистички метод, картографски метод и др.), односно примењене методе праћења стања објеката, односно појава и процеса у простору, од извора загађења, притисака, стања и одговора (планског решења).

Истовремено са применом метода научног истраживања, коришћена су страна и домаћа искуства и упутства за примену „Стратешке директиве“, пре свега искуства из Европске Уније. Посебно су значајне методе из „Практичног упутства за примену ЕУ Директиве 2001/42/ЕЦ на урбанистичке и просторне планове“.

Анализирајући поступак израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, може се закључити да се он састоји, условно говорећи, из четири фазе:
- Полазне основе, анализа и оцена стања;
- Процена могућих утицаја на животну средину;
- Мере заштите животне средине и
- Програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и ниједна се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

Ограничења у спровођењу предложеног метода, посебно у фази приказа постојећег стања је недостатак квантификованих података за поједине параметре животне средине у обухвату Просторног плана.

Примењени метод рада

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа. Методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, који утврђује услове, начин и поступак процењивања утицаја појединих садржаја Просторног плана на животну средину.

Стратешка процена предметног Просторног плана ради се са циљем обезбеђивања заштите животне средине и одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме, израде и доношења Плана, а на основу донете Одлуке о изради Стратешке процене.

Главни задатак Стратешке процене је да олакша благовремено и систематично разматрање могућих утицаја на животну средину на нивоу стратешког доношења одлука о плановима и програмима уважавајући принципе одрживог развоја.

Интегрисањем поступка стратешке процене утицаја у процес припреме, израде и доношења Просторног плана омогућава се ефикаснија инструментализација стратешке процене утицаја на животну средину у просторном и урбанистичком планирању.

Садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину и Одлуком о изради стратешке процене.

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину планског документа представља завршни документ стратешке процене и саставни је део планског документа. Садржина Извештаја дефинисана је у складу са одредбама члана 12. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину и има следећа поглавља:

1. Полазне основе стратешке процене;
2. Општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора;
3. Процена могућих утицаја плана на животну средину;
4. Смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину;
5. Програм праћења стања (мониторинг) животне средине у току спровођења Плана;
6. Приказ коришћене методологије у изради Стратешке процене и тешкоће у изради Стратешке процене;
7. Приказ начина одлучивања;
8. Закључна разматрања до којих се дошло током израде Извештаја.

Примењена методологија заснована је на квалитативном и квантативном вредновању животне средине на планском подручју, непосредном и ширем окружењу, као основе за валоризацију простора за даљи одрживи развој. Методологија се усавршава из године у годину и углавном је у сагласности са новијим приступима и упутствима за израду Стратешке процене у ЕУ.

У односу на дефинисане циљеве стратешке процене, врши се процена утицаја одабраних планских решења на животну средину.

2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Уређење простора заснива се интегрисаном планирању простора, као и на хоризонталној и вертикалној координацији.

Хоризонтална координација подразумева повезивање са суседним општинским, регионалним и међународним територијама у току планирања ради решавања заједничких функција и интереса, као и повезивање и партиципацију свих учесника у просторном развоју.

Вертикална координација подразумева успостављање веза свих нивоа просторног и урбанистичког планирања и уређења простора, од националног, покрајинског ка регионалном и даље ка локалном нивоу.

Паралелно са тим, ***Закон о стратешкој процени утицаја***, члан 4. дефинише 5 основних начела стратешке процене: **начело одрживог развоја, начело интегралности, начело предострожности, начело хијерархије и координације и начело јавности.**

Такође, ПП РС, основни плански документ просторног планирања и развоја у Републици Србији који представља плански основ за израду и овог Просторног плана, у погледу заштите животне средине припремљен је као одржив, са предвиђеним одрживим развојем у погледу равномерног регионалног развоја, заштите природе и биодиверзитета, развоја привреде, развоја инфраструктуре и унапређења квалитета живота.

У току израде Извештаја о стратешкој процени, поред недостатка одговарајућих смерница и упутстава, како је наведено у претходном поглављу, обрађивач се сусрео и са проблемом недостатка података о постојећем стању животне средине на простору у обухвату Просторног плана.

Информациона основа која је коришћена за Стратешку процену, највећим делом је преузета из достављене документације за потребе израде Просторног плана.

При оцени планских решења уочен је проблем у практичној примени индикатора. С обзиром на то да не постоје егзактни подаци о стању квалитета свих медијума на територији Просторног плана, није утврђено нулто стање животне средине простора који је у обухвату овог Просторног плана.

Такође, проблематика при изради стратешке процене огледа се и у раздвајању питања која су у домену (детаљне) процене утицаја на животну средину у односу на стратешке процене утицаја планских докумената на животну средину. Европске препоруке су да стратешка процена не треба да улази у претерану квантификацију, односно да је њена суштина у вредновању и поређењу алтернатива/опција са аспекта могућих значајних утицаја на животну средину, да је нагласак, када се ради о карактеру утицаја, на кумулативним и синергијским ефектима, да се спроводи једино за програме и планове јавног карактера итд.

VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

Након доношења Одлуке о изради Просторног плана, и као прва фаза израде Просторног плана, урађен је Материјал за рани јавни увид, који је на основу Закона о планирању и изградњи, изложен јавности у периоду од 21.01.2022. до 04.02.2022. године.

У процесу одлучивања током израде Материјала за рани јавни увид и Нацрта Просторног плана била је укључена стручна јавност кроз присуство јавних предузећа и стручних органа и организација и у обухвату Просторног плана, а сви су координисани од стране обрађивача Просторног плана. Активности су дате у поглављу **Резултати претходних консултација са надлежним органима и организацијама у поглављу I.6.**

Стратешка процена утицаја Просторног плана на животну средину, интегрисана је као процес у све фазе израде Просторног плана чиме је било омогућено интегрисање циљева и принципа одрживог развоја у све фазе израде Плана (од почетних циљева, преко дефинисања стратешких опредељења и утврђивања планских решења), а са циљем спречавања или ограничавања негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природна, културна и друга створена добра.

Сходно члану 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину омогућено је учешће заинтересованих органа и организација. У току израде Извештаја о стратешкој процени, орган надлежан за припрему Просторног плана доставља на мишљење Извештај о стратешкој процени органу надлежном за заштиту животне средине, заинтересованим органима и организацијама. Заинтересовани органи и организације дужни су да доставе мишљење у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Такође, чланом 19. дефинисано је да је орган надлежан за припрему плана и програма обавезан да обезбеди учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени.

Јавни увид и јавна расправа за Извештај организује се по правилу у оквиру излагања Просторног плана на јавни увид и одржавања јавне расправе у складу са Законом о планирању и изградњи и Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Проблематика заштите животне средине разматрана је у оквиру планског документа, али и Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.

Циљ израде Извештаја о стратешкој процени утицаја предметног Просторног плана на животну средину је сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ могао остварити, потребно је било сагледати постојеће стање животне средине и планом предвиђене активности.

Стратешка процена утицаја планског документа на животну средину интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава исти ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Анализа и процена потенцијалних утицаја стратешког карактера превентивно делује у смислу спречавања еколошке штете у простору. На нивоу Просторног плана, процењени су потенцијални утицаји планираних намена и ефекти на животну средину, укључена је јавност и заинтересоване институције у процес одлучивања, а приликом доношења коначне одлуке биће узети у обзир достављена мишљења, коментари и сугестије са јавног увида, и сви прихватљиви ће бити укључени у Стратешку процену.

На основу вредновања планских решења процењује се да планиране намене и имплементација Просторног плана неће импликовати неке веће неповољне, еколошки неприхватљиве ефекте по природне вредности и животну средину, а који се не могу контролисати, него ће, шта више, планска решења довести до решавања већег броја конфликтних активности у простору.

Таква планска решења морају се разрађивати и детаљно оцењивати приликом израде пројектне документације. Већи ниво детаљности, којим ће се анализирати појединачни објекти и њихови утицаји на животну средину, разматраће процене утицаја појединачних објеката на животну средину.

Кроз основе за истраживање дефинисани су сви релевантни фактори који су имали утицаја на предметни простор, а који су се првенствено односили на важећу законску регулативу, планску документацију вишег реда и просторне затечене карактеристике подручја плана.

Анализа постојећих утицаја, показала је да се предметна просторна целина одликује значајним природним потенцијалом и великим степеном осетљивости, с обзиром да је река Тиса међународни еколошки корирод, што је послужило као важан податак у усмеравању свих даљих планираних активности на заштиту природе и животне средине.

На основу дефинисаних циљева извршен је ибор индикатора заштите животне средине који су коришћени у процени утицаја.

Процена је извршена најпре за припремљена варијантна решења:

- Варијантно решење бр.1: План се не реализује;
- Варијантно решење бр.2: План се реализује.

Припремљена матрица је показала да је реализација Плана (варијанта бр. 2) у свим секторима заштите животне средине (према циљевим СПУ), уз примену мера заштите животне средине, повољније решење за одрживи развој подручја.

За процену и вредновање утицаја планских активности примењена је прилагођена европска методологија заштите животне средине, која се примењује у оцени стања и могућих утицаја при изради СПУ. Интензитет боје показује интензитет утицаја, а словне ознаке приказују додатне карактеристике утицаја.

Како би се сви потенцијални утицаји у оквиру идентификованих сектора и планираних намена, свели на минимум, односно потпуно неутралисали, стратешком проценом су прописане мере заштите животне средине које треба предвидети у планској и техничкој документацији. Како су дефинисани посебни односи развојних циљева према секторским решењима, дефинисане су и посебне мере заштите животне средине према појединачним секторима, мере заштите природних добара и биодиверзитета, мере заштите здравља становништа и друге релевантне мере за подручје обухвата Просторног плана.

Смерницама за спровођење Просторног плана дефинисан је начин спровођења Просторног плана, и процена утицаја планираних пројеката, које имају посебних захтева за животном средином.

Дефинисан је програм мониторинга у складу са предметним планским задацима и очекиваним утицајима.

Методологија коришћена у изради Стратешеке процене је заснована на прилагођавању процене нивоу планирања и карактеристикама подручја, кроз сагледавање суштинских и стратешких утицаја.

Закључује се да је предлог предметног Просторног плана у већој мери заснован на високом степену одрживости природних ресурса, природних добара и заштите животне средине и примени планских решења на основним принципима одрживог развоја.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Оцена Извештаја о стратешкој процени врши се на основу критеријума садржаних у Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10).

На основу оцене Извештаја, орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештај о стратешкој процени, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени саставни је део документационе основе плана, сходно члану 24. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

1162.

На основу члана 31. алинеја 2 и 5, а у вези с чланом 27. тачка 1 Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ”, број 20/14) и члана 35. став 2. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 72/2009, 81/2009 – исправка, 64/2010 – одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – одлука УС, 50/2013 – одлука УС, 98/2013 – одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019-др.закон, 9/2020, 52/2021 и 62/2023), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 6. децембра 2024. године, донела је

ПОКРАЈИНСКУ СКУПШТИНСКУ ОДЛУКУ О ДОНОШЕЊУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПРЕДЕЛА ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА „КАЊИШКИ ЈАРАШИ“

Члан 1.

Доноси се Просторни план подручја посебне намене Предела изузетних одлика „Кањишки јараши“ (у даљем тексту: Просторни план), који је одштампан уз ову одлуку и чини њен саставни део.

Члан 2.

Просторним планом разрађују се начела просторног уређења, утврђују циљеви просторног развоја, организација, заштита, коришћење и намена простора, као и други елементи значајни за подручје у обухвату Просторног плана.

Члан 3.

Просторни план садржи текстуални и графички део.

Графички део чине:

- Референтна карта бр. 1 – „Посебна намена простора“ у размери 1:25000;
- Референтна карта бр. 2 – „Инфраструктурни системи“ у размери 1:25000;
- Референтна карта бр. 3 – „Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара“ у размери 1:25000;
- Референтна карта бр. 4 – „Карта спровођења“ у размери 1:25000.

Комплет Просторног плана, који се састоји из текстуалног дела и графичког дела из става 2. овог члана, израђен је у шест (6) истоветних примерака које својим потписом оверава овлашћено лице органа који доноси плански документ.

Члан 4.

Саставни део Просторног плана чини Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Предела изузетних одлика „Кањишки јараши“ на животну средину (у даљем тексту: Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину).

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину из става 1. овог члана састоји се из текстуалног дела и графичког прилога.

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину из става 2. овог члана израђен је у шест (6) истоветних примерака које својим потписом оверава овлашћено лице органа који доноси плански документ.

Члан 5.

Комплет Просторног плана из члана 3. став 3. ове одлуке, у коме графички део садржи карте набројане у ставу 2. истог члана, и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину из члана 4 ове одлуке, чувају се трајно у Скупштини Аутономне покрајине Војводине (један примерак), Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине (два примерка), Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (један примерак), општини Кањижа (један примерак), и ЈП „Завод за урбанизам Војводине“ Нови Сад (један примерак).

Документациона основа на којој се заснива Просторни план чува се у Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине.

Члан 6.

Током важења, Просторни план доступан је на увид јавности у Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине.

Члан 7.

Просторни планови јединица локалне самоуправе, урбанистички планови и документи за спровођење просторног плана – урбанистички пројекти, израдиће се или ће се ускладити са одредбама ове одлуке, на начин утврђен Просторним планом.

Планови и програми развоја који се доносе по посебним прописима, као и други прописи и општи акти, ускладиће се са одредбама ове одлуке у року од годину дана од дана њеног ступања на снагу.

Просторни планови јединица локалне самоуправе, урбанистички планови и пројекти, као и планови и програми развоја, донети до дана ступања на снагу ове одлуке, примењују се у деловима који нису у супротности с овом одлуком.

Члан 8.

Текстуални део Просторног плана објављује се у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине”.

Просторни план се у целости објављује и у електронском облику и доступан је на интернет страницама Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине и Скупштине Аутономне покрајине Војводине, као органа надлежног за доношење планског документа.

Члан 9.

Ова Покрајинска скупштинска одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине”.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Број: 003276699 2024 09411 000 000 000 001 04 020
Нови Сад, 6. децембар 2024. године

Председник
Скупштине АП Војводине
Балинт Јухас, с.р.
Juhàsz Bàlint, s.k.

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПРЕДЕЛА ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА „КАЊИШКИ ЈАРАШИ“

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ:

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ
И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР

Немања Ерцег

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПРЕДЕЛА ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА „КАЊИШКИ ЈАРАШИ"

ОБРАЂИВАЧ:

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ" НОВИ САД

Е - 2883

ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР

Наташа Симинић, мастер прос. планер

ВД ДИРЕКТОРА

Предраг Кнежевић, дипл. правник

Нови Сад, 2024. године

СИНТЕЗА И КООРДИНАЦИЈА:	Наташа Симичић, маст. просторни планер
ПОМОЋНИК ДИРЕКТОРА:	мр Драгана Дунчић, дипл. просторни планер
СТРУЧНИ ТИМ:	
Претежна намена површина, посебна намена простора и концепција развоја:	Наташа Симичић, маст. просторни планер Зорица Бошњачић, мастер инж.арх.
Заштита природе:	Наташа Медић Королија, маст. инж. пејз. арх.
Карактер предела:	мр Владимир Пихлер, дипл. инж. арх.
Природни услови:	Марина Митровић, маст. проф.геог.
Непокретна културна добра:	Зорица Бошњачић, мастер инж.арх.
Становништво, мрежа насеља и јавне службе:	Наташа Симичић, маст. просторни планер
Пољопривреда и пољопривредно земљиште:	Мирољуб Љешњак, дипл. инж. пољ.
Туризам:	Марина Митровић, маст. проф.геог.
Саобраћајна инфраструктура:	Зоран Кордић, дипл. инж. саобр.
Водна инфраструктура:	Бранко Миловановић, дипл. инж. мелио.
Електроенергетска и електронска комуникациона инфраструктура:	Маринко Гиздавић, електр. инж.
Термоенергетска инфраструктура:	Милан Жижић, дипл. инж. маш.
Заштита животне средине:	др Тамара Зеленовић Васиљевић мр Рита Влаовић, дипл. биол.
Заштита од елементарних непогода и акцидентних ситуација:	Марина Митровић, маст. проф.геог.
Одбрана земље:	Радованка Шкрбић, дипл. инж. арх.
Правна регулатива:	Теодора Томин Рутар, дипл. правник
Геодетско документациона и аналитичко информациона основа:	Бане Свитлица, дипл. инж. геод. техн. Милко Бошњачић, маст. инж. геодез. Дејан Илић, грађ. техн. Ђорђе Кљаић, геод. техн. Драгана Митић, екон. техн. Бранка Поптешин, дактилограф-оператер Душко Ђоковић, копирант
Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине:	Светлана Килибарда, дипл. правник Софија Шумаруна, дипл. инж. арх. Јелена Вујасиновић Гркинић, маст. инж. арх. др Сања Симеунчевић Радуловић

5000217815355

ИЗВОД О РЕГИСТРАЦИЈИ ПРИВРЕДНОГ СУБЈЕКТА

Република Србија
Агенција за привредне регистре

ОСНОВНИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТАК

Матични / Регистарски број	08068313

СТАТУСИ

Статус привредног субјекта	Активан
Са статусом социјалног предузетништва	Не

ПРАВНА ФОРМА

Правна форма	Јавно предузеће

ПОСЛОВНО ИМЕ

Пословно име	JAVNO PREDUZEĆE ZA PROSTORNO I URBANISTIČKO PLANIRANJE I PROJEKTOVANJE ZAVOD ZA URBANIZAM VOJVODINE NOVI SAD
Скраћено пословно име	JP ZAVOD ZA URBANIZAM VOJVODINE NOVI SAD

ПОДАЦИ О АДРЕСАМА

Адреса седишта

Општина	НОВИ САД
Место	НОВИ САД
Улица	ЖЕЛЕЗНИЧКА
Број и слово	6/III
Спрат, број стана и слово	/ /

Адреса за пријем електронске поште

Е- пошта	zavurbvo@gmail.com

ПОСЛОВНИ ПОДАЦИ

Подаци оснивања

Датум оснивања	16.02.1959

Време трајања

Време трајања привредног субјекта	Неограничено

Претежна делатност

Шифра делатности	7111

Назив делатности	Архитектонска делатност
Остали идентификациони подаци	
Порески Идентификациони Број (ПИБ)	100482355
Подаци од значаја за правни промет	
Текући рачуни	325-9500600027867-63 325-9500600027866-66 840-0000000714743-84 325-9500700176810-64 200-3431420101891-37 325-9601700058594-60 325-9601600004203-31 160-0000000416883-48 160-0050370002379-64
Контакт подаци	
Интернет адреса	www.zavurbvo.co.rs
Подаци о статуту / оснивачком акту	
Датум важећег статута	09.10.2019
Датум важећег оснивачког акта	18.09.2019

Законски (статутарни) заступници

Физичка лица

1.	Име	Предраг	Презиме	Кнежевић
	ЈМБГ	1611976820129		
	Функција	в.д. директора		
	Ограничење супотписом	не постоји ограничење супотписом		

Надзорни одбор

Председник надзорног одбора

	Име	Маја	Презиме	Мићић
	ЈМБГ	2709987186506		

Чланови надзорног одбора

1.	Име	Никола	Презиме	Крнета
	ЈМБГ	0201983800047		
2.	Име	Милан	Презиме	Жижић
	ЈМБГ	0311967800118		

Чланови / Сувласници

Подаци о члану

Пословно име: Opština Žitište

Регистарски / Матични број: 08030715

Подаци о капиталу

Новчани

износ: Уписан: 80.042,71 RSD — датум:

износ: Уплаћен: 80.042,71 RSD — датум: 26.05.2017

Удео — износ(%): **0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Sečanj

Регистарски / Матични број: 08019215

Подаци о капиталу

Новчани

износ: Уписан: 80.042,71 RSD — датум:

износ: Уплаћен: 80.042,71 RSD — датум: 30.05.2017

Удео — износ(%): **0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Senta

Регистарски / Матични број: 08038490

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	11.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Srbobran

Регистарски / Матични број: 08013438

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	05.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Titel

Регистарски / Матични број: 08050724

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	04.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Čoka

Регистарски / Матични број: 08381984

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
Уплаћен: 80.042,71 RSD	26.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: ОПШТИНА БАЧ

Регистарски / Матични број: 08012814

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
Уплаћен: 80.042,71 RSD	12.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Beočin

Регистарски / Матични број: 08439940

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	26.04.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Bačka Topola

Регистарски / Матични број: 08070555

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	24.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Bečej

Регистарски / Матични број: 08359466

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	17.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Bački Petrovac

Регистарски / Матични број: 08127808

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	02.06.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Vrbas

Регистарски / Матични број: 08285071

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	29.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Žabalj

Регистарски / Матични број: 08157111

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум

Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	03.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име	OŠTINA INĐIJA
Регистарски / Матични број	08027536

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	12.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име	Opština Irig
Регистарски / Матични број	08032165

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	12.04.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име	OPŠTINA KANJIŽA

Регистарски / Матични број: 08141231

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
Уплаћен: 80.042,71 RSD	26.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Mali Iđoš

Регистарски / Матични број: 08695059

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
Уплаћен: 80.042,71 RSD	02.06.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Nova Crnja

Регистарски / Матични број: 08013705

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум

Уплаћен: 80.042,71 RSD	16.05.2017

Удео	износ(%)
	0,200000000000

Подаци о члану

Пословно име: Opština Novi Kneževac

Регистарски / Матични број: 08385327

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	10.05.2017

Удео	износ(%)
	0,200000000000

Подаци о члану

Пословно име: Opština Plandište

Регистарски / Матични број: 08057567

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	23.05.2017

Удео	износ(%)
	0,200000000000

Подаци о члану

Пословно име: ОПШТИНА АПАТИН

Регистарски / Матични број: 08350957

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	06.09.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Ada

Регистарски / Матични број: 08070636

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	31.08.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: GRAD KIKINDA

Регистарски / Матични број: 08176396

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	21.08.2017

износ(%)

Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: OPŠTINA ODŽACI

Регистарски / Матични број: 08327700

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
Уплаћен: 80.042,71 RSD	18.09.2018

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА

Регистарски / Матични број: 08068615

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 659.968,59 EUR, у противвредности од 40.021.353,26 RSD	
Уплаћен: 659.968,59 EUR, у противвредности од 40.021.353,26 RSD	30.06.2002

	износ(%)
Удео	**94,800000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Temerin

Регистарски / Матични број: 08330514

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	17.07.2019

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Подаци о члану

Пословно име: Opština Sremski Karlovci

Регистарски / Матични број: 08139199

Подаци о капиталу

Новчани

износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	08.05.2017

	износ(%)
Удео	**0,200000000000**

Основни капитал друштва

Новчани

износ	датум
Уписан: 659.968,59 EUR, у противвредности од 40.021.353,26 RSD	
износ	датум
Уписан: 1.680.896,91 RSD	
износ	датум
Уписан: 240.128,13 RSD	
износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	
износ	датум
Уписан: 80.042,71 RSD	

износ	датум
Уплаћен: 1.680.896,91 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 240.128,13 RSD	
износ	датум
Уплаћен: 659.968,59 EUR, у противвредности од 40.021.353,26 RSD	30.06.2002
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	18.09.2018
износ	датум
Уплаћен: 80.042,71 RSD	17.07.2019

Забележбе		
1	Тип	-
	Датум	21.09.2005
	Текст	На основу Одлуке Скупштине АП Војводине од 27.06.2002. године овај субјект уписа променио је облик и организује се као Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање ZAVOD ZA URBANIZAM VOJVODINA, NOVI SAD.

Регистратор, Миладин Маглов

ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ

ЛИЦЕНЦА

ОДГОВОРНОГ ПЛАНЕРА

На основу Закона о планирању и изградњи и
Статута Инжењерске коморе Србије

УПРАВНИ ОДБОР ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
утврђује да је

Наташа Б. Симичић

дипломирани просторни планер
ЛИБ 06582089077

одговорни планер

Број лиценце
100 0281 16

ПРЕДСЕДНИК КОМОРЕ

Проф. др Милисав Дамњановић
дипл. инж. арх.

У Београду,
28. априла 2016. године

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ"
НОВИ САД

БРОЈ: 1835/1
ДАНА: 15-07-2024

Знак: НБС
Веза: Е - 2883

У складу са чланом 38. став 5. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23) и чланом 27. став 2 тачка 4) Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС", број 32/19)

Одговорни планер на изради **Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика „Кањишки јараши",** Наташа Симичић, мастер прос. планер, 100 0281 16

И З Ј А В Љ У Ј Е

да је **плански документ, после јавног увида**:

1) припремљен у складу са Законом и прописима донетим на основу Закона,
2) припремљен и усклађен са Извештајем о обављеном јавном увиду.

Одговорни планер: Наташа Симичић, мастер прос. планер
Број лиценце: 100 0281 16

Печат: ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ * Наташа Б. Симичић дипл.т. пр. планер 100 0281 16 * ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР

Потпис: _____

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ 1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 2
1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ОПИС ГРАНИЦЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 2
1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 2
1.2. ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ОПИС ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА 6
2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА 6
2.1. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА 6
2.1.1. Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године 6
2.1.2. Регионални просторни план Аутономне покрајине Војводине 9
2.2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 13
2.2.1. Просторни план подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске 13
2.2.2. Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе 14
3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА 15
3.1. КАРАКТЕР ПРЕДЕЛА 15
3.2. ПРИРОДНИ УСЛОВИ 17
3.2.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике 17
3.2.2. Хидрографске, хидролошке и хидрогеолошке карактеристике 17
3.2.3. Сеизмичке карактеристике 18
3.2.4. Климатске карактеристике 18
3.2.5. Педолошке карактеристике 19
3.3. ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ 19
3.3.1. Природна добра 19
3.3.2. Природни ресурси 21
3.4. КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ 22
3.5. СТАНОВНИШТВО И МРЕЖА НАСЕЉА 23
3.6. МРЕЖА И ФУНКЦИЈЕ НАСЕЉА 23
3.7. ПРИВРЕДА 24
3.8. ИНФРАСТРУКТУРА 25
3.8.1. Саобраћајна инфраструктура 25
3.8.2. Водна и комунална инфраструктура 26
3.8.3. Енергетска инфраструктура 30
3.8.3.1. Електроенергетска инфраструктура 30
3.8.3.2. Термоенергетска инфраструктура 30
3.8.3.3. Обновљиви извори енергије (ОИЕ) 31
3.8.3.4. Енергетска ефикасност 31
3.8.4. Електронска комуникациона инфраструктура 31
3.9. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 31
3.10. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ, АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ И ОДБРАНА 32
4. SWOT АНАЛИЗА 34
II ПРИНЦИПИ, ВИЗИЈА, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 35
1. ПРИНЦИПИ И ВИЗИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА 35
2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА 35
2.2.1. Вредности карактера предела и заштита природних добара 36
2.2.1.1. Заштићено подручје 36
2.2.2. Заштита и коришћење природних ресурса 36
2.2.3. Културно наслеђе 37
2.2.4. Становништво, мрежа насеља и јавне службе 37
2.2.5. Привреда 37
2.2.6. Инфраструктурни системи 37
2.2.6.1. Саобраћајна инфраструктура 37
2.2.6.2. Водна и комунална инфраструктура 37
2.2.6.3. Енергетска инфраструктура 38
2.2.6.4. Електронска комуникациона инфраструктура 38
2.2.7. Заштита животне средине 38

2.2.8. Заштита од елементарних непогода и акцидентних ситуација 39
3. РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ И МЕЂУОДНОСИ СА ОКРУЖЕЊЕМ 39
4. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 40
III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ 41
1. ЗАШТИТА ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА И ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 41
1.1. ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА 41
1.2. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА 41
1.2.1. Заштићена подручја 41
1.2.2. Станишта заштићених и строго заштићених врста 41
1.2.3. Еколошки коридори 41
1.3. ЗАШТИТА КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА 42
2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 42
2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ 42
2.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ 42
2.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ 43
2.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ 44
3. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ДЕМОГРАФСКЕ И СОЦИЈАЛНЕ ПРОЦЕСЕ И СИСТЕМЕ 45
3.1. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ И МРЕЖА НАСЕЉА 45
4. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ЕКОНОМИЈУ И ПРИВРЕДНЕ СИСТЕМЕ 45
4.1. ТУРИЗАМ 45
4.2. ПОЉОПРИВРЕДА 46
4.3. ШУМАРСТВО И ЛОВ 47
5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ПОВЕЗИВАЊЕ СА ДРУГИМ МРЕЖАМА 47
5.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА 47
5.2. ВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА 48
5.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА 49
5.3.1. Електроенергетска инфраструктура 49
5.3.2. Термоенергетска инфраструктура 49
5.3.3. Обновљиви извори енергије 50
5.4. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА 50
6. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА, КОРИШЋЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 50
6.1. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 50
6.2. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА 51
6.3. КОРИШЋЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ 52
7. НАМЕНА ПРОСТОРА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 52
IV ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 54
1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА 54
1.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПИО „КАЊИШКИ ЈАРАШИ" 54
1.1.1. Правила уређења за пољопривредно земљиште 54
1.1.2. Правила уређења за шумско земљиште 57
1.1.3. Правила уређења за водно земљиште 57
1.1.4. Правила уређења за грађевинско земљиште 58
1.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ВАН ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ПОДРУЧЈЕ УТИЦАЈА НА ПОСЕБНУ НАМЕНУ ПИО „КАЊИШКИ ЈАРАШИ" 61
1.3. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКАТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ 61
1.3.1. Саобраћајна инфраструктура 61
1.3.2. Водна и комунална инфраструктура 62
1.3.3. Енергетска инфраструктура 64
1.3.3.1. Електроенергетска инфраструктура 64
1.3.3.2. Термоенергетска инфраструктура 65
1.3.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије 77
1.3.4. Електронска комуникациона инфраструктура 78
1.3.5. Правила за подизање заштитних појасева зеленила 78
1.4. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ 79
1.4.1. Услови и мере заштите и уређења природних добара 79

1.4.1.1. Заштићено подручје 79
1.4.1.2. Заштитна зона Предела изузетних одлика 80
1.4.1.3. Станишта заштићених и строго заштићених врста 80
1.4.1.4. Еколошки коридори 81
1.4.1.5. Мере за заштитну зону станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста и еколошких коридора 82
1.4.1.6. Посебни услови заштите природе и концепт озелењавања 83
1.4.2. Услови и мере заштите и уређења непокретних културних добара 84
1.4.3. Услови и мере заштите и уређења предела 84
1.4.4. Услови и мере заштите живота и здравља људи 85
1.4.5. Услови и мере заштите, уређења и унапређења животне средине 86
1.4.6. Услови и мере заштите од елементарних непогода и акцидентних ситуација 89
1.4.7. Уређење простора од интереса за одбрану земље 90
1.4.8. Услови и мере којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом 91
1.4.9. Услови и мере енергетске ефикасности изградње 91
2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 93
2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ 93
2.1.1. Правила грађења на пољопривредном земљишту у ПИО „Кањишки јараши" 93
2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ 95
2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ 96
2.3.1. Правила грађења на грађевинском земљишту у ПИО „Кањишки јараши" 96
2.4. КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ ВРСТЕ ОВЈЕКАТА 97
2.4.1. Заштитни појас јавних путева 97
2.4.2. Зоне заштите изворишта водоснабдевања 98
2.4.3. Зоне заштите око водних објеката 99
2.4.4. Зона заштите електроенергетских објеката 100
2.4.5. Зона заштите коридора електронских комуникационих система веза 101
2.4.6. Зона заштите термоенергетске инфраструктуре 101
2.4.7. Зона заштите око противградних станица 103
2.4.8. Зона заштите строго заштићених и заштићених врста и еколошких коридора са заштитним зонама 104
V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 105
1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ 105
2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА 105
2.1. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 105
2.1.1. Смернице за израду одговарајућег планског документа за центар управљача - визиторски центар 106
2.2. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ПОДРУЧЈУ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 106
2.3. ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ДОНОШЕЊЕМ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 107
3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ 107
4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ 108

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Редни број	Реферални карте	Размера
1.	Посебна намена простора	1 : 25 000
2.	Инфраструктурни системи	1 : 25 000
3.	Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара	1 : 25 000
4.	Карта спровођења	1 : 25 000

В) ПРИЛОГ

- Списак закона од значаја за израду Просторног плана
- Опис границе заштићеног подручја Предела изузетних одлика „Кањишки јараши" са просторним подцелинама

Списак табела у тексту

Табела

Табела 1. Обухват Просторног плана....2
Табела 2. Број становника и домаћинстава у насељима уз заштићено подручје Предела изузетних одлика „Кањишки јараши“ 23
Табела 3. Основне карактеристике система за одводњавање на подручју општине Кањижа....26
Табела 4. Основне техничке карактеристике главних канала система за одводњавање 27
Табела 5. Основне карактеристике црпних станица које се налазе на системима за одводњавање на подручју општине Кањижа....27
Табела 6. Основни подаци за системе за наводњавање који су на подручју Кањижа 28
Табела 7. Биланс површина просторних целина у обухвату Просторног плана 53
Табела 8. Биланс површина просторних подцелина у посебној намени....53
Табела 9. Биланс површина основних намена у посебној намени 53
Табела 10. Минимална дозвољена хоризонтална растојања подземних гасовода од стамбених објеката, објеката у којима стално или повремено борави већи број људи (од ближе ивице цеви до темеља објекта)....65
Табела 11. Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних челичних гасовода 10 bar < MOP ≤ 16 bar и челичних и ПЕ гасовода 4 bar < MOP ≤ 10 bar са другим гасоводима, инфраструктурним и другим објектима 65
Табела 12. Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних челичних и ПЕ гасовода MOP ≤ 4 bar са другим гасоводима, инфраструктурним и другим објектима 66
Табела 13. Минимална хоризонтална растојања подземних гасовода од надземне електромреже и стубова далековода 66
Табела 14. Минимална хоризонтална растојања МРС, МС и РС од стамбених објеката и објеката у којима стално или повремено борави већи број људи....67
Табела 15. Минимална хоризонтална растојања МРС, МС и РС од осталих објеката....67
Табела 16. Минимална дубина укопавања челичних и ПЕ гасовода, мерена од горње ивице цеви, код укрштања са другим објектима 68
Табела 17. Ширина експлоатационог појаса гасовода у зависности од притиска и пречника гасовода....69
Табела 18. Ширина заштитног појаса насељених зграда, у зависности од притиска и пречника гасовода....69
Табела 19. За гасоводе притиска већег од 55 bar минимално потребна растојања гасовода од насељених места рачунајући од границе грађевинског подручја у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, железничких и аутобуских станица, мостова са распоном већим од 20 m, складишта лакозапаљивих течности запремине веће од 1000 m^3, одвојено постављених објеката са окупљањем више од 100 људи су:....69
Табела 20. Минимална растојања спољне ивице подземних гасовода од других објеката или објеката паралелних са гасоводом....70
Табела 21. Минимална дубина укопавања гасовода, мерена од горње ивице цеви, код укрштања са другим објектима 70
Табела 22. Минимална растојања подземних гасовода од надземне електро мреже и стубова далековода....71
Табела 23. Минимална растојања спољне ивице надземних гасовода од других објеката или објеката паралелних са гасоводом....71
Табела 24. Минимална растојања објеката који су саставни делови гасовода од других објеката 71
Табела 25. Минимална растојања спољне ивице подземних нафтовода и продуктовода од других објеката или објеката паралелних са нафтоводом и продуктоводом....74
Табела 26. Минимална растојања подземних нафтовода и продуктовода од надземне електро мреже и стубова далековода....74
Табела 27. Минимална растојања објеката који су саставни делови нафтовода и продуктовода од других објеката 75
Табела 28. Технолошки надземни резервоар за сирову нафту и деривате нафте чији напон паре није већи од 17,2 mbar надпритиска, а изведен је ослабљеним спојем између крова и омотача или је опремљен дисајним вентилом који не дозвољава повећање притиска изнад 17,2 mbar надпритиска, мора бити постављен у складу са следећим условима 75
Табела 29. Минимална дубина укопавања цевовода, мерена од горње ивице цеви, код укрштања са другим објектима 75
Табела 30. Правила грађења за салаше 93
Табела 31. Правила грађења за радне зоне у функцији пољопривредне производње....96
Табела 32. Ширина експлоатационог појаса гасовода у зависности од притиска и пречника гасовода..... 102
Табела 33. Ширина заштитног појаса насељених зграда, у зависности од притиска и пречника гасовода... 102

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

На основу Покрајинске скупштинске одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика „Кањишки јараши" („Службени лист АПВ", број 16/23) приступило се изради Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика „Кањишки јараши" (у даљем тексту: Просторни план).

Упоредо са израдом Просторног плана, приступа се изради Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, а на основу Одлуке о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика „Кањишки јараши" на животну средину („Службени лист АПВ", број 16/23), која чини саставни део Одлуке о изради Просторног плана.

Носилац израде Просторног плана је Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Нови Сад, Булевар Михајла Пупина број 16. Обрађивач Просторног плана је Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање „Завод за урбанизам Војводине" Нови Сад, Железничка број 6/III.

Просторни план подручја посебне намене доноси се за подручја која захтевају посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите простора, у складу са чланом 21. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23).

Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС", број 88/10) и Регионалним просторним планом АПВ („Службени лист АПВ", број 22/11) утврђено је да ће се развој, заштита и уређење заштићених природних добара вршити на основу просторних планова подручја посебне намене, на основу чега су се стекли услови за израду овог Просторног плана.

На основу Закона о планирању и изградњи, а ради упознавања јавности са општим циљевима и сврхом израде Просторног плана, као и потенцијалним решењима која се односе на развој просторних целина и ефектима планирања, у оквиру фазе Раног јавног увида сачињен је Материјал за израду Просторног плана. Рани јавни увид у Материјал је одржан од 06.07. до 20.07.2023. године. У наведеном периоду Просторни план је био изложен на званичним интернет адресама Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине и Општине Кањижа у дигиталном облику.

У току израде нацрта Просторног плана донета је Покрајинска скупштинска одлука о заштити предела изузетних одлика „Кањишки јараши" на седници Скупштине Аутономне покрајине Војводине дана 29.08.2023. године и објављена у „Службеном листу АПВ", бр 35/2023.

Израда Просторног плана је заснована на планској, студијској и другој доступној документацији, као и важећим планским и развојним документима у Републици Србији. Остварена је сарадња са надлежним институцијама у обухвату Просторног плана.

Овај Просторни план се ради у ГИС-у, технологији намењеној управљању просторно оријентисаним подацима, што ће омогућити размену просторних података, формирање информационог система планских докумената и стања у простору, као и ефикаснију контролу спровођења Просторног плана.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ОПИС ГРАНИЦЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Обухват Просторног плана чине делови седам катастарских општина које припадају територији општине Кањижа (детаљније приказано у Табели 1). Обухват је прилагођен концепцији просторног развоја подручја посебне намене и зоне утицаја на посебну намену. У складу са тим обухват је коригован у односу на прелиминарни обухват дефинисан Одлуком о изради Просторног плана и његову границу представља граница заштитне зоне ПИО „Кањишки јараши".

Табела 1. Обухват Просторног плана

ОПШТИНА	КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ ЧИЈИ ДЕЛОВИ СЕ НАЛАЗЕ У ОБУХВАТУ		ГРАЂЕВИНСКА ПОДРУЧЈА НАСЕЉА ЧИЈИ СЕ ДЕЛОВИ НАЛАЗЕ У ОБУХВАТУ
	Укупно у обухвату Просторног плана	Назив КО у обухвату Просторног плана	Назив насеља у обухвату Просторног плана
Кањижа	7	Хоргош	-
		Мартонош	-
		Кањижа	-
		Мале Пијаце	-
		Велебит	Велебит
		Трешњевац	Трешњевац
		Адорјан	-

Опис границе Просторног плана

Почетна тачка границе заштитне зоне ПИО „Кањишки јараши" креће од најсевернијe тачке заштитне зоне подручја, а то је северна међна тачка к.п. 12588 КО Хоргош. Граница иде на југоисток југозападном међном линијом атарских путева к.п. 16815/2 и 12634 до границе са КО Мартонош, где се ломи на североисток и иде јужном међном линијом атарског пута к.п. 7005 све до тромеђа к.п.7005, 4474 и 7004. Граница се наставља јужном међном линијом к.п. 7004 на југоисток, до међне тачке к.п. 7004 и источне тачке к.п. Пресеца атарски пут к.п. 7007 до северне међне тачке к.п. 4444 и к.п. 4445, где наставља на југоисток јужном међном линијом к.п. 7003 до источне тачке к.п. 4354. Пресеца атарски пут к.п. 7001 до међне тачке к.п. 7011/1 и к.п. 4329/2 и наставља јужном међном линијом к.п. 6999 до источне међне тачке к.п. 4313 и к.п. 4312, где се прелама и наставља на југ западном међном линијом к.п. 7000 до међне тачке к.п. 7000 и источне тачке к.п. 4281. Граница пресеца атарски пут к.п. 7011/1 и наставља источно његовом јужном међном линијом до међне тачке к.п. 7011/1 и најисточније тачке к.п. 4553/6. Граница пресеца атарски пут к.п. 7013/1 до северне међне тачке к.п. 4555 и к.п. 4554, одакле иде североисточно јужном међном линијом атарског пута к.п. 7013/1 до северне међне тачке к.п. 4554 и 7027, одакле наставља јужно западном старном к.п. 7027. до јужне међне тачке 4566 и 4565. Граница пресеца атарски пут к.п. 7027 до тромеђа к.п. 4214, 4215 и 4796 и наставља јужно североисточном међном линијом к.п. 4796 до западне међне тачке 4201 и 7039. Граница иде југозападно северном међном линијом атарског пута 7039 а прелама се наспрам најсевернијe тачке к.п. 4797 и 7039 и наставља јужно западном страном атарског пута к.п. 7028 до најисточније тачке к.п. 4803. Граница пресеца атарски пут к.п. 7029 до северне међне тачке к.п. 4830 и наставља јужно западном међном линијом к.п. 7030 све до најисточније тачке к.п. 4918, где у правом углу пресеца атарски пут к.п. 7061 и наставља североисточно његовом јужном међном линијом до тромеђа к.п. 7061, 6991 и 4138. Граница се наставља југоисточно јужном међном линијом к.п. 6991 до тачке наспрам тромеђа к.п. 6993, 4147 и 6991. Граница југозападно пресеца к.п. 4138 до најсевернијe тачке к.п. 6990 и наставља југоисточно његовом јужном међном линијом и јужном међном линијом к.п. 6985 све до тромеђа к.п. 4100, 6984 и 6985. Граница паралелно пресеца пут к.п. 6984 и наставља источно његовом јужном међном границом до тромеђа к.п. 4084, 6982 и 6984, где наставља југоисточно западном међном линијом к.п. 6982 до најисточније тачке 4084. Граница пресеца пут до западне међне тачке к.п. 4085 и 4040 и наставља североисточно јужном међном линијом к.п. 4085 до источне тачке к.п. 4085 и 4040. Граница наставља југоисточно североисточном међном линијом к.п. 4040 до његове североисточне тачке одакле паралелно пресеца канал до најсевернијe тачке к.п. 9681. Граница

се наставља до најсевернијe тачке к.п. 4039 и наставља југоисточно његовом источном међном линијом, па источним међним линијама к.п. 4038 и 4037. Од јужне међне тачке к.п. 4037 и 4036 граница иде југоисточно, југоисточном међном границом до међне југоисточне тачке к.п. 4036, где граница пресеца канал до најсевернијe међне тачке к.п. 4032 и наставља југоисточно његовом источном међном линијом до југоисточне међне тачке. Граница пресеца к.п. 6822 до тромеђе к.п. 6822, 6824, 6823, наставља јужно, западном међном линијом регионалног пута 119 (Хоргош –Кањижа, к.п. 6824) до најсевернијe међне тачке к.п. 7148 и наставља дуж његовом западном међном линијом до тромеђа к.п. 6032, 6827 и 7148. Граница пресеца пут к.п. 6287 и канал до северне тачке к.п. 6049 и наставља јужно, источном међном линијом железничке пруге к.п. 6833 све до наспрам ужне међне тачке к.п. 7151, где скреће на југозапад, пресеца к.п. 6833 тромеђе к.п. 6833,7151 и 5314 и наставља северном међном линијом к.п. 7152 до тромеђа к.п. 7154, 6196 и 7152. Граница пресеца к.п. 7152 и наставља југоисточно у КО Кањижа, западном међном линијом атарсог пута к.п. 10325 до тромеђа к.п. 5543, 5541 и 10325, где граница скреће југозападно и наставља северном међном линијом к.п. 5541, затим наставља западном међном линијом исте парцеле и јужно, западном међном линијом к.п. 5540, 5539, 5538, 5537, 5536, 5535, 5534 и 5533. Од западне међне тачке к.п. 5533 и 5532 граница се наставља југозападно до северне међне тачке к.п. 5532 и 10326. Даље се граница пружа јужно, источном међном линијом атарског пута к.п. 10326 а даље са к.п. 5652 до југозападне међне тачке к.п. 5496. Граница тако пресеца пут к.п. 10326 до северне међне тачке к.п 5652 и 5656, где југозападно наставља источном међном линијом к.п. 5652 до југозападне међне тачке к.п. 5656 где граница на југ пресеца к.п. 5651 и 10329 до тромеђе к.п. 10329, 5957 и 5956, насавља се на југозапад југоисточном међном линијом к.п. 5957 до јужне међне тачке к.п.5957 и 5956. Под правим углом пресеца к.п. 5949, 10305 (канал) и наставља југозападно, јужном међном линијом канала до северне тачке к.п. 5900 и наставља према југозападу западном међном линијом к.п. 5900 и пресеца к.п. 10332 ка северној међној тачки к.п. 6396 и 6397/1 одакле се преусмерава југоисточно и наставља јужном међном линијом к.п. 10332 све до тромеђа к.п. 6413/3, 6429 и 10332, где се прелама према југоистоку и наставља западном међном линијом к.п. 6429 до тромеђа 6428/3, 6429 и 6435. Граница се из те тачке наставља према југозападу северном међном линијом к.п. 6435 све до тромеђа к.п. 6436, 6428/1 и 6435, где се прелама на југоисток и прати западну међну линију к.п. 6436 све до тромеђа к.п. 10333, 6512 и 6436. Граница се из те тачке прелама према југозападу и наставља северном међном линијом к.п. 10333 све до међне тачке к.п. 10333 и 6375, где пресеца к.п. 10333 до северне међне тачке к.п. 9454 и наставља до северне међне тачке к.п. 9454 и 9523 одакле наставља југозападно северном међном линијом к.п. 9523 до тромеђа к.п. 9537/1, 9543 и 9523, где под правим углом пресеца к.п. 9543 и североисточне међне тачке к.п. 9555 и наставља јужно источном међном линијом к.п. 9555. На тромеђи к.п. 9555, 9554 и 9557 граница се прелама на исток и наставља северном међном линијом к.п. 9557 до западне тачке к.п. 9399, где граница пресеца к.п. 9557 до северне међне тачке к.п. 9559 и 9560, одакле наставља јужно западном међном линијом к.п. 9560, пресеца асфалтни пут к.п. 10341 и наставља јужно западном међном линијом к.п. 9736/4 све до јужне међне тачке к.п. 9736/4 и 9804/1, где пресеца к.п. 9736/4 и наставља источно јужном међном линијом к.п. 9727. Граница тада пресеца железничку пругу к.п. 10343/1 и наставља у истом правцу источно јужном међном линијом к.п. 9993 до западне међне тачке к.п. 9993 и 9989, где се преусмерава југоисточно пратећи западну међну линију прво к.п. 9989, затим западну међну линију к.п. 9990 и на крају западну међну линију атарског пута к.п. 10014/2, 10014/3 10014/4 пресеца к.п. 10344 до северне међне тачке к.п. 10119 и 10 118, наставља западном међном линјом к.п. 10118 све до тачке наспрам западне међне тачке к.п. 10084 и 10085, одакле се преусмерава благо североисточно јужном међном линијом к.п. 10084, до јужне међне тачке к.п. 10084 и 10324/1. Граница наставља благо југоисточно западном међном линијом асфалтног пута Суботица-Сента к.п. 10324/1, пресеца канал к.п. 10310до северозападне међне тачке к.п. 2571, после чега улази у КО Трешњевац и наставља западном међном линијом к.п. 2571 све до јужне међне тачке к.п. 2571 и 2140, у правом углу пресеца к.п. 2571 и улази у КО Адорјан до северозападне међне тачке 446 и 447, граница наставља према истоку северном међном линијом к.п. 446 до северне међне тачке к.п. 446 и 1672 и наставља у правцу југоисток западном међном линијом к.п. 1672 до јужне међне тачке к.п. 1672 и 475 где пресеца к.п. 1645 до тромеђе 476, 1645 и 1676 и продужава западном међном линијом к.п. 1676 до тромеђе к.п. 1676, 600 и 1680, где граница скреће на запад и наставља северном међном линијом к.п. 1680 до западне међне тачке к.п. 1680 и 1640. Из те међне тачке граница под правим углом пресеца к.п. 1640 и наставља на југ западном међном линијом к.п. 1640 све до наспрам источне к.п. 3475/1 и 5031, која се већ налази у КО Трешњевац. Граница поново у КО Трешњевац наставља северном међном линијом к.п. 5031 према западу све до тачке наспрам источне међне тачке к.п. 3488/11 и 348/10, прелама се премо северозападу и наставља источном међном линијом к.п. 3488/2 све до западне међне тачке к.п. 3488/30 и 5029. Граница тада правоугаоно пресеца атарски пут к.п. 5029, прелама се на запад и наставља северном међном линијом пута к.п. 5029 све до тромеђа к.п. 5029, 3496/15 и 3496/10. Из тог тромеђа граница се усмерава на северозапад и наставља

западном међном линијом к.п. 3496/4 до сверне међне тачке к.п. 3496/4 и 3496/5, ломи се на запад и наставља јужном међном линијом к.п. 5028 до југозападне међне тачке к.п. 5028 и 3444. Граница се ломи на север, пратећи источну међну линију к.п. 5024 и улазећи у грађевински реон наставља се источном међном линијом к.п. 766 до северозападне међне тачкек.п. 766 и 3403/1. где се прелама на североисток и прати југоисточну и североисточну међну линију к.п.773 до јужне међне тачке к.п. 766 и 772. Одатле пресеца к.п. 766 до јужне међне тачке к.п. 766 и 334, где наставља у правцу северозапад северном међном линијом к.п. 338, до јужне међне тачке к.п. 339 и 342/1, где се прелама на североисток и прати југоисточни и североисточну међну линију к.п. 342/1, а касније источне међне линије к.п. 344, 348 и 353 све до тромеђа к.п. 353, 356 и 355, одакле у правцу северозапад прати источне међне линије к.п. 356 и 358 до северне међне тачке к.п. 358 и 357. Из ове тачке граница пресеца к.п. 377 до јужне међне тачке к.п. 382 и 378 и наставља источним међним линијама к.п. 382 и 381 до северне међне тачке к.п. 381 и 380, одакле се прелама на североисток и прати јужну међну линију к.п. 400 до северне међне тачке к.п. 400 и 379. Даље се граница прелама на северозапад и наставља западном међном линијом к.п. 1009 до јужне међне тачке к.п. 1009 и 1008/1, где се преусмерава на југозапад и наставља јужном међном линијом к.п. 1008/1 све до северне међне тачке к.п. 419 и 418, одакле под правим углом пресеца к.п. 1008/1 и натсавља источном међном линијом к.п. 1006 (улица Виноградска) све до северне међне тачке к.п. 1006 и 42/1, одакле пресеца под праим углом к.п. 1005, прелама се на југозапад и наставља северном међном линијом к.п. 1005 до јужне међне тачке к.п. 3318 и 3320, која је већ у ванграђевинском рејону. Граница заштитне зоне се у тој тачки прелама према северозападу и пружа се северном међном линијом к.п. 3320 све до међне тачке к.п. 3320 и 3302, где пресеца к.п. 3302 и наставља његовом северном међном линијом све до тачке наспрам северне међне тачке к.п. 3302, где пресеца к.п. 5015 само до јужне међне тачке к.п. 3284, да би наставио према северозападу јужном међном линијом к.п. 3284 до западне међне тачке к.п. 3284 где под правим углом пресеца к.п. 8492 и граница прелази у КО Велебит. На тачци уласка у КО Велебит граница се прелама на југозапад и наставља северном међном линијом к.п. 8492 све до јужне међне тачке к.п. 3576/52, где се прелама на северозапад и наставља јужном међном линијом к.п. 3576/52, пресеца к.п. 8491/1, не мења правац и продужава јужном међном линијом к.п. 3575/29, до западне тачке к.п. 3575/29. Граница мења правац према североистоку и наставља прво источном међном линијом к.п. 3573/40, до североисточне тачке к.п. 3573/40, наставља североисточном међном линијом истог према северозападу, иде уз североисточну међну линију пута к.п. 8490/1, до источне међне тачке к.п. 3572/7, одакле се прелама на југозапад и наставља североисточном страном к.п. 3572/5 до међне тачке к.п. 3572/5 и 8489, под правим углом пресеца к.п. 8489 прелама се на југозапад и малим делом наставља северном међном линијом пута к.п. 8489 до источне међне тачке к.п. 3569/5 и 3569/6. Граница се из те тачке усмерава према северозападу пратећи северну међну линију к.п. 3569/6 до тромеђа к.п. 3569/6, 3569/5 и 8488, где се гренича прелама према североистоку и наставља југоисточном међном линијом к.п. 8488 до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 3567/6 и 3567/17. Из те тачке пресеца к.п. 8488 до међне тачке к.п. 3567/6 и 3567/17 и наставља северном међном линијом к.п. 3567/17 све до северне међне тачке к.п. 3567/6 и 3567/17, где се прелама на североисток и пружа се источном међном линијом к.п. 8487 до тромеђа к.п. 8487, 3568/9 и 3568/10, одакле северозападно пресеца к.п. 8487 до јужне међне тачке к.п. 3563/13 и 3563/14 и пружа се према северозападу дуж северне међне линије к.п. 3563/13 до северне међне тачке к.п. 3563/13 и 3563/14. Из ове тачке граница мења правац у североисток и пружа се источном међном линијом к.п. 8486 до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 3561/12 и 8486. Граница пресеца к.п. 8486 и наставља од јужне тачке к.п. 3561/12 и 8486 у правцу северозапад јужном међном линијом 3561/12 све до јужне међне тачке к.п. 3561/12 и 8485, где се прелама на североисток и наставља дуж југоисточне међне линије к.п. 8485 све до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 3556/152 и 3555/59, где пресеца к.п. 8485 и од јужне међне тачке к.п. 3556/152 и 3555/59 наставља дуж североисточне међне линије пута к.п. 3555/59 у правцу северозапад до раскрснице са путом к.п. 8484, који пресеца до међне тачке к.п. 3554/9 и 3554/10 и наставља северном међном линијом к.п. 3554/9 у правцу северозапад до тромеђа к.п. 3554/18, 3554/9 и 8483, где под правим углом пресеца к.п. 8483 до наспрам северне међне тачке к.п. 3554/9 и 3554/18. Граница се ломи на југозапад, обухватајући југоисточну и југозападну међну линију к.п. 3543/3, пресеца к.п. 8585/3 до јужне међне тачке к.п. 3541/40 и 3541/41 и наставља према северозападу дуж источне међне линије к.п. 3541/40, па у наставку источне међне линије к.п. 3540/97 до северне међне тачке к.п. 3540/97 и 3540/98. Из те тачке граница заштитне зоне благо скреће југозападно до јужне међне тачке к.п. 3540/49 и 3540/48 и наставља у правцу северозапад источном међном линијом 3540/48 до северне међне тачке к.п. 3540/49 и 3540/48. Граница одмах скреће западно јужном међном линијом к.п. 3540/16, па правим углом пресеца пут к.п. 3540/14 и скреће у правцу северозапад западном међном линијом к.п. 3540/14 све до јужне међне тачке к.п. 8073/3 и 3540/10, граница наставља у истом смеру западном међном линијом к.п. 3540/10 све до северне међне тачке к.п. 8073/8 и 3540/10, где скреће на североисток северном међном линијом к.п. 3540/10 до северне међне

тачке исте парцеле, одатле мења правац на северозапад и пружа се дуж јужне међне линије к.п. 3538/8, па 3538/7, 8476/3, па 3538/6, 3538/3 и 3538/2 све до северне међне тачке к.п. 3538/2 и 8084. Одатле граница под правим углом пресеца пут к.п. 5027 и прелази у КО Мале Пијаце, наспрам међне тачке к.п. 3538/2 и 8084, одатле се прелама према југозападу до тромеђа к.п. 3965, 3966 и 3967, одакле наставља према северозападу источном међном линијом к.п. 3967 у наставку са источном међном линијом к.п. 3947, 3944, 3942/2, 3942/1, 3943, 3931, 3930, 3929, 3922, 3921, 3907, 3906, 3905, 3899, 3894, 3892, 3891, 3882 и 3879 до северне међне тачке к.п. 3879 и 5000. Из ове међне тачке граница се наставља према северу источном међном линијом атарског пута к.п. 5000 све до тромеђе к.п. 3820, 5000 и 4986 (раскрница са Чантавирским путем). Граница се наставља до тачке наспрам западне међне тачке к.п. 4986 и 2821/2 одакле пресеца пут к.п. 4986 до западне међне тачке к.п. 4986 и 2821/2 где наставља у правцу северозапад до најзападније тачке к.п. 2821/2. Из ове тачке граница нагло мења правац североисток и наставља северозападном међном линијом к.п. 2821/2 и западном међном линијом к.п. 2820/2 до северне међне тачке к.п. 2820/2 и 2823 (до канала Киреш). Граница даље наставља према северозападу јужном међном линијом канала к.п. 4982 до тромеђа к.п. 2850, 2854 и 4982, где се канал пресеца до јужне међне тачке к.п. 2780, 2781 и наставља у правцу североисток западном међном линијом к.п. 2781 до северне међне тачке к.п. 2780, 2781. Из ове тачке се дијагонално пресеца к.п. 2775 до јужне међне тачке к.п. 2734/2 и 2740/2, одакле граница наставља благо североисточно јужном међном линијом к.п. 2734/2, 2734/1, 2735/4, 2735/2 и 2735/3 до источне међне тачке к.п. 2735/3 где се ломи на север до северне међне тачке к.п. 2735/3, одакле се пресеца к.п. 4996 до северозападне међне тачке к.п. 2869/24, пресеца к.п. 2869/24 и наставља северозападном границом к.п. 2691/1 до северне међне тачке истог, где се граница наставља јужном међном линијом к.п. 2689/28 и 2694 до тромеђа к.п. 2692, 2694 и 2668. Из тромеђа граница мења правац у југоисток и наставља југозападном међном линијом к.п. 2668 до јужне међне тачке к.п. 2668 и 2638 после чега пресеца у истој линији к.п. 4984. Граница се наставља у североисток јужном међном линијом к.п. 2463 до источне међне тачке тог пута к.п. 2463 и 2467 где се граница ломи на југоисток дуж источне међне линије к.п. 2467 до тачке наспрам западне међне тачке к.п. 2291 и 2292, пресеца к.п. 4995/1 до западне међне тачке к.п. 2291 и 2292 и наставља јужном међном линијом к.п. 2292 до источне међне тачке к.п. 2291 и 2292, паралелно пресеца к.п. 4994/1 скреће према северу источном међном линијом к.п. 4994/1 до северне међне тачке к.п. 2269 и 4994/1. Граница се пружа према истоку јужном међном линијом к.п. 2268 до крајње источне тачке истог где правоугаоно пресеца к.п. 5020 и мења правац у североисток и наставља источном међном линијом к.п. 5020 до западне међне тачке к.п. 5536 и 5537 где граница улази у КО Мартонош. Даље граница наставља према североистоку јужном међном линијом к.п. 5536 до источне међне тачке к.п. 5536 и 5537 где правоугаоно пресеца к.п. 7117 и наставља у истом правцу јужном међном линијом к.п. 5569 до источне међне тачке к.п. 5569 и 5568. Правоугаоно прецеца к.п. 7118 и наставља у истом правцу до источне међне тачке к.п. 5595 и 5596, правоугаоно пресеца к.п. 7119 мења правац у северозапад и наставља источном међном линијом к.п. 7119 све до северне међне тачке к.п. 5615 и 7119. Из те тачке граница мења правац у исток и наставља јужном међном линијом к.п. 7115 до северне међне тачке к.п. 5618 и 7120 одакле наставља на југ западном међном линијом к.п. 7120 све до тачке наспрам западне међне тачке к.п. 5649 и 5650, где пресеца к.п. 7120 до западне међне тачке к.п. 5649 и 5650 и наставља према истоку јужном међном линијом к.п. 5649 и 5647 све до северне међне тачке к.п. 5659 и 5660, где се прелама на југоисток и наставља источном међном линијон к.п. 5659 до јужне међне тачке к.п. 5659 и 5660, одакле пресеца к.п. 7199 до северне међне тачке к.п. 6752 и 6751. Граница се из те међне тачке прелама на североисток и наставља јужном међном линијом к.п. 7199 скроз до најсевернije тачке к.п. 6699, где се прелама на исток и наставља јужном, а потом источном међном линијом пута к.п. 1932 до јужне међне тачке к.п. 5670, прелама се на североисток и прати јужну међну линију к.п. 5670 до јужне међне тачке к.п. 5670 и 5671. Из те тачке граница се наставља према северозападу западном међном линијом к.п. 5671 до северне међне тачке к.п. 5670 и 5671, одакле се преламајући на североисток наставља јужном међном линијом к.п. 7123 до северне међне тачке к.п. 7122 и 5840, одакле пресеца пут к.п. 7123 до јужне међне тачке к.п. 7124 и 5838. Граница наставља према северозападу источном међном линијом к.п. 7124 све до западне међне тачке к.п. 5178 и 5177 одакле пресеца к.п. 7124 до источне међне тачке к.п. 5743 и 5741 а наставља према југозападу северном међном линијом 5741 до најзападније тачке к.п. 5744. Иза ове тачке граница пресеца к.п. 7125 до јужне међне тачке к.п. 5324 и 5325, прелама се на запад идући севрном међном линијом к.п. 7125 до јужне међне тачке 5326 и 7125 где се ломи на северозапад и прати источну међну линију к.п. 7099 до северне међне тачке к.п. 7099 и 5328. Из ове тачке граница се прелама на запад, пресеца к.п. 7099 и наставља јужном међном линијом к.п. 7108 све до западне међне тачке к.п. 7108 и 5373 одакле се ломи на севрозапад источном међном линијом к.п. 7096 до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 15485 и 15489/2. Граница након пресецања к.п. 7096 до тачке к.п. 15485 и 15489/2 улази у КО Хоргош и наставља источном међном линијом к.п. 15485 и 15484 до северне међне тачке к.п. 15484 и 15487 одакле се прелама на североисток и прати јужну међну

линију к.п. 16848 до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 16845 и 13221. Из те тачке граница наставља према северозападу након што пресеца к.п. 16848 до јужне међне тачке к.п. 16845 и 13221 источном међном линијом к.п. 16845 све до источне међне тачке к.п. 13064 где се граница прелама на североисток и пружа се источном међном линијом к.п., 16840/1 до северне међне тачке к.п. 12785/1 и пресеца канал к.п. 11038 до међне тачке 12785/3 и 16840/2, прати југоисточну међну линију к.п. 16840/2 до северне тачке к.п. 12588. која је уједно и завршна тачка заштитне зоне ПИО „Кањишки јараши".

1.2. ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ОПИС ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА[1]

Заштићено подручје ПИО „Кањишки јараши" смештено је на северу АП Војводине. Ово подручје обухвата јужни део слатина које се пружају између алувијалне равни реке Тисе и Бачке лесне заравни. У потпуности се налази на територији општине Кањижа. На заштићеном подручју успостављени су режими заштите II и III степена. Површина ПИО „Кањишки јараши" износи 3.472,17 ha. Око заштићеног подручја ПИО „Кањишки јараши" успостављена је заштитна зона која обухвата површину од 5.418 ha.

Подручје посебне намене чини заштићено подручје ПИО „Кањишки јараши" као једна целина, у оквиру које се налазе две подцелине посебне намене, режим заштите II степена и режим заштите III степена ПИО „Кањишки јараши". Налазе се на деловима катастарских општина Мартонош, Мале Пијаце, Кањижа, Велебит и Трешњевац, док се један мали део који се налази у режиму заштите III степена, налази на територији катастарске општине Хоргош.

Просторна подцелина режим заштите II степена

Површина просторне подцелине режима заштите II степена износи 1.523,02 ha (43,86%).

Просторна подцелина режим заштите III степена

Површина просторне подцелине режима заштите III степена износи 1.949,15 ha (50,14%).

2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

2.1. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

При изради Просторног плана уважене су обавезе, услови и смернице из:
- Просторног плана Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС", број 88/11);
- Регионалног просторног плана Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АПВ", број 22/11).

2.1.1. Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године

Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године (у даљем тексту: ППРС) утврђене су дугорочне основе организације, уређења, коришћења и заштите простора Републике Србије у циљу усаглашавања економског и социјалног развоја са природним, еколошким и културним потенцијалима и ограничењима на њеној територији.

Утврђено је да ће се развој, заштита и уређење заштићених природних добара вршити на основу просторних планова подручја посебне намене. ППРС утврђени су кључни приоритети, надлежности и циљеви просторног развоја Републике Србије.

---

[1] *Опис границе заштићеног подручја и површина под режимом заштите II и III степена Предела изузетних одлика „Кањишки јараши", утврђен је покрајинском скупштинском Одлуком о заштити Предела изузетних одлика „Кањишки јараши" („Службени лист АПВ", број 35/2023), представља саставни део овог планског документа и налази се у Прилогу.*

Биодиверзитет: Основни циљ и принцип заштите биодиверзитета је одрживо коришћење биолошких ресурса. Концепција развоја заштите биодиверзитета Републике Србије ће се заснивати на: заштити биодиверзитета кроз систем заштите природе у оквиру заштићених природних добара; заштити великог броја појединачних дивљих биљних и животињских врста и успостављању тзв. „еколошке мреже".

Природно наслеђе: Основни циљ заштите и одрживог коришћења природног наслеђа је очување и унапређење биолошке разноврсности, вредности геонаслеђа и предела и развој јавних функција заштићених подручја, првенствено у области научноистраживачког и образовног рада, културе, спорта и рекреације; одрживи развој заштићених подручја и остварење добробити локалних заједница кроз планско, контролисано и ограничено коришћење природних ресурса и простора као грађевинске категорије, развој туризма и пољопривреде; повезивање и националног са међународним системом заштите природе.

Концепција заштите, уређења и коришћења природног наслеђа заснива се на повећању укупне површине под заштитом у планском периоду, успостављању националне еколошке мреже и идентификацији подручја за европску еколошку мрежу NATURA 2000, као и изградњи ефикасног система управљања подручјима која су обухваћена наведеним мрежама.

Заштита, уређење и развој предела: Концепт предела као целине у ППРС, постављен је као окосница разраде заштите и уређења предела Србије. Тако су предели на територији Србије, у односу на степен и тип модификације, доминантне процесе који контролишу дати простор и карактер утицаја човека на предео, подељени на природне и културне пределе, а културни на урбане и руралне. Основни циљ заштите, уређења и развоја предела Србије је очување и унапређење карактера предела, као фактора, који утиче на квалитет живота становништва и ствара основе развоја. Основни циљ заштите, уређења и развоја предела су разноврсни, високо квалитетни и адекватно коришћени предели и физички уређена за живот и боравак, пријатна рурална и урбана насеља и градови, развијеног идентитета, заснованог на поштовању и афирмацији природних и културних вредности.

Заштита и одрживо коришћење културног наслеђа: Основни циљ је да се културно наслеђе артикулише као развојни ресурс, заштити, уреди и користи на начин који ће допринети успостављању регионалног и локалног идентитета у складу са европским стандардима заштите.

Туризам: Основни циљ просторног развоја туризма је остваривање концепта одрживог развоја туризма, као и заштита и уређење туристичких простора, уз оптимално задовољавање просторно-еколошких и културних потреба националног и локалног нивоа.

Оперативни циљеви просторног развоја туризма су: комплетирање и заокруживање целогодишње туристичке понуде; резервација, заштита и активирање нових туристичких производа; јачање постојећих туристичких производа; изградња туристичке инфраструктуре и унапређење система туристичке сигнализације, као и информатичка и истраживачка подршка развоју туризма.

Пољопривредно земљиште: Основни циљ заштите пољопривредног земљишта је очување екосистемских, агроеколошких, економских, пејзажних, социокултурних и других важних функција, упоредо с унапређивањем просторно-хетерогених услова за производњу квалитетних пољопривредно-прехрамбених производа.

Шуме и шумско земљиште и ловно газдовање: Основни циљ управљања шумама у шумским подручјима је одрживо (трајно) газдовање шумама, што подразумева управљање и коришћење шума и шумског земљишта на начин и у таквом степену, да се очува биодиверзитет, а продуктивност, обнављање, виталност и потенцијал шума да се доведу на ниво, којим би се задовољиле одговарајуће еколошке, економске и социјалне потребе и данашње и будућих генерација, како на локалном, тако и на националном нивоу, водећи рачуна да се при том не угрозе и оштете неки други екосистеми.

Одрживо *ловно газдовање* подразумева газдовање ресурсима популација дивљачи на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популације дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност, чиме се постиже испуњавање еколошких, економских и социјалних функција ловства, одржавајући њихов потенцијал ради задовољења потреба и тежњи садашњих и будућих генерација.

Воде и водно земљиште: Основни циљ је интегрално уређење, заштита и коришћење вода на подручју Републике Србије, третираног као јединствени водопривредни простор. Базно полазиште за избор стратешких решења за развој водопривредне инфраструктуре је да мора бити потпуно усклађена са Директивом о водама ЕУ.

Демографија: Основни дугорочни циљ демографског развоја је ублажавање негативних тенденција, које би се остварило кроз пораст нивоа плодности и позитиван миграциони биланс и достизање нивоа простог обнављања становништва (стационарне популације).

Мрежа насеља: Основни циљ је да просторно-функционални развој Републике Србије буде заснован на моделу функционалних урбаних подручја која ће бити инструменти уравнотеженог или подношљиво неуравнотеженог просторног развоја Републике Србије. Основни циљ везан за функционално урбана подручја је детерминисање, организовање и умрежавање функционалних урбаних подручја као основе за уравнотежен регионални развој Републике Србије. Према Моделу функционално урбаних подручја Републике Србије 2020. Кањижа припада функционално урбаном подручју Суботице које је у категорији центара од националног значаја.

Јавне службе: Основни циљеви у области просторне организације и дистрибуције јавних служби су:
- постизање социјалне једнакости и кохезије у доступности и квалитету услуга од општег интереса и промовисање друштвене солидарности као основне друштвене вредности за унапређење добробити социјално рањивих и осетљивих друштвених група;
- унапређење услуга од општег интереса у подручјима ниске доступности услуга;
- јачање људских ресурса и оспособљавање локалних заједница за унапређење услуга од општег интереса;
- унапређење јавног здравља уједначавањем услова основне заштите и здравственог просвећивања (промовисање здравих стилова живота) и смањењем здравствених ризика, нарочито у подручјима натпросечне социо - економске угрожености.

Саобраћајна инфраструктура: Просторни план Републике Србије је утврдио саобраћајне капацитете који се односе на простор у обухвату Плана.

У оквиру концепта путног (друмског) саобраћаја планиране су одређене активности на следећим путним правцима:
- државни пут А1(Е-75)/М-22,
  државна граница са Мађарском (гранични прелаз Хоргош) - Нови Сад - Београд - Ниш - Врање - државна граница са Македонијом (гранични прелаз Прешево),
- државни пут Iб бр. 13/М-24
  Хоргош-Кањижа-Нови Кнежевац-Чока-Кикинда-Зрењанин-Чента-Београд
  активности на путном правцу, државни пут I реда: Ђала (веза са Румунијом) –
  Чока (Р-112) - Кикинда - Зрењанин - Панчево - Ковин (М-24), (Банатска магистрала);
- државни пут II реда бр. 100/М-22.1
  Хоргош - Суботица - Бачка Топола - Мали Иђош - Србобран - Нови Сад - Сремски Карловци - Инђија - Стара Пазова – Београд,
- државни пут II реда бр. 102/Р-119
  Кањижа - Сента - Ада - Бечеј - Темерин - веза са државним путем 100.

Планска решења обухватају активности на путним правцима и путној инфраструктури регионалног (или више регионалног) значаја и могу представљати приоритетну активност у оквиру тих територијалних целина уз сагласност надлежних републичких институција. На већ изграђеним деоницама наведених путних праваца биће спроведена рехабилитација и реконструкција, које подразумевају скуп мера (интервенција) у циљу подизања нивоа квалитета саобраћајнице и подизања нивоа саобраћајне услуге, у складу са утврђеним рангом пута.

Активности на одређеном путном правцу, подразумевају скуп различитих планских и пројектних решења и извођења грађевинских радова на рехабилитацији и реконструкцији, доградњи и изградњи, на појединим деоницама утврђеног путног правца (или на целокупној дужини).

У оквиру концепта развоја железничке мреже Србије на подручју обухвата Плана егзистираће регионална железничка пруга бр. 201 Суботица – Хоргош – државна граница – (Röszke).

Планира се ревитализација и модернизација (респективно електрификација) постојећих једноколосечних пруга.

Концептом ваздушног саобраћаја у оквиру гравитационог подручја овог простора егзистираће аеродром у Суботица (Биково), док ће и даље основни капацитет у трансферу путника и CARGO саобраћаја за овај део Војводине бити аеродром „Никола Тесла" у Београду.

Водопривреда и водопривредна инфраструктура: Основни циљ је оптимизација интегралних водопривредних система на јединственом водопривредном простору Републике Србије и усклађивање њиховог развоја са циљевима очувања животне средине и других корисника простора. Овај циљ подразумева: рационализацију коришћења вода и смањење специфичне потрошње у свим видовима потрошње; заустављање раста штета од поплава обуздавањем грађења у плавним зонама; и заштиту вода на нивоу речних система комбинацијом технолошких, водопривредних и организационо-економских мера.

Електроенергетска инфраструктура: Општи циљ развоја електроенергетске инфраструктуре је њихова синхронизација са свим активностима на овом подручју и обезбеђење најповољнијих услова за заштиту животне средине и очување природних вредности.

Коришћење обновљивих извора енергије (ОИЕ): Основни циљ је повећање коришћења ОИЕ, уз смањење негативних утицаја на животну средину, што је у економском интересу Републике Србије.

Електронска комуникациона инфраструктура: Развој електронских комуникација, подразумева увођење најсавременијих технологија у области електронских комуникација, модернизацију постојеће инфраструктуре и објеката, изградња сигурне широкопојасне мреже на свим нивоима.

Заштита животне средине и одрживи развој: Концепција заштите и унапређења животне средине заснива се на:
- очувању природних вредности, што подразумева квалитетну животну средину (чист ваздух, квалитетна вода за пиће, очувано пољопривредно земљиште, постојаност екосистема и биодиверзитета);
- заштити природних вредности и непокретних културних добара кроз делотворно управљање заштићеним подручјима;
- планирању на основама одрживог развоја односно рационалног коришћења природних ресурса - земљишта, воде, сировина и других природних ресурса, уважавајући „еколошки" капацитет простора, уз повећано коришћење обновљивих извора енергије и
- процени утицаја планова, програма, објеката и активности на животну средину, као основе за планирање мера заштите (СПУ за планове и програме, ПУ за пројекте).

Према просторној диференцијацији животне средине у ППРС, заштићено подручје обухваћено Просторним планом припада подручју веома квалитетне животне средине.

Природне непогоде и технолошки удеси: Концепција заштите од природних непогода и технолошких удеса полази од чињенице да је на свим нивоима и у свим фазама планирања потребно дефинисати прихватљив ниво ризика од природних непогода и технолошких удеса у циљу спречавања њиховог настанка, односно смањивања последица непогода на прихватљив ниво. Да би се могла извршити правилна процена степена повредивости простора, односно ограничења за његово коришћење, потребно је приступити изради катастра угрожености простора од природних непогода у функцији просторног планирања.

Одбрана земље:
Основни циљ усаглашавања просторног развоја са потребама одбране је стварање просторних услова који ће у потпуности одговарати потребама савременог система одбране, ради сигурног функционисања у условима угрожавања безбедности, обезбеђење просторних услова за несметано функционисање војних комплекса и објеката од посебног значаја за одбрану земље, смањење негативних утицаја војних комплекса на животну средину и простор за посебне намене и стварање услова за цивилну заштиту становништва, материјалних и природних ресурса у случају природних непогода и техничко-технолошких удеса.

2.1.2. Регионални просторни план Аутономне покрајине Војводине

Оквир просторног развоја АП Војводине до 2020. године утврђен је Регионалним просторним планом АП Војводине (у даљем тексту: РПП АПВ). На основу РПП АПВ, просторни планови подручја посебне намене ће се радити за просторне целине, чију посебност одређује једна или више опредељујућих намена, активности или функција у простору које су од републичког, односно покрајинског интереса (подручја заштићених природних добара и др.).

За потребе израде овог Просторног плана, посебно се издвајају следеће одредбе:

Заштита природних добара и биодиверзитета: Основна концепција заштите природних добара и биодиверзитета заснива се на повећању укупне површине под заштитом, њиховом сагледавању у оквиру еколошке мреже Републике Србије, односно еколошке мреже на територији АП Војводине, идентификацији подручја за европску еколошку мрежу NATURA 2000 и изградњи ефикасног система управљања подручјима која су обухваћена наведеним мрежама.

РПП АПВ дефинисани су оперативни циљеви заштите и унапређења природних добара и биодиверзитета:
- благовремено спречавање активности и делатности које могу проузроковати негативне последице у природи;
- обнова нарушених делова природе;
- спровођење мера (конзервације, санације-ревитализације и рекултивације, и др.) и режима заштите и мониторинга стања заштићених подручја, уз стално праћење стања и промена у природи и
- смањивање губитка и притисака на биодиверзитет.

Заштита, уређење и развој предела: Основни циљ заштите, уређења и развоја предела је очување изворних одлика, идентитета и диверзитета предела, уз афирмацију природних и културних вредности. У циљу обезбеђења специфичног карактера предела, којим се чува предеони диверзитет, идентитет и повезаност, простор АП Војводине се диференцира у односу на степен модификације природног предела на природне и културне пределе, где се у оквиру културних разликују рурални и урбани предели, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора. У оквиру војвођанско–панонско–подунавског макрорегиона издвајају се предеоне целине различитог карактера, заснованог на природним и културним особеностима, као и друштвено-економским променама којима су кроз време били изложени. Оне изражавају предеону разноврсност територије АП Војводине и доприносе успостављању регионалног и локалног идентитета.

Заштита, уређење и унапређење културних добара: Основни циљ је заштита, уређење и коришћење културних добара као развојног ресурса ради истицања регионалног, субрегионалног и локалног идентитета.

Заштита, уређење и унапређење културних добара мора се посматрати у оквиру развоја целокупне области културног наслеђа, која представља развојни ресурс, који је потребно заштитити, уредити и користити на начин који ће допринети успостављању регионалног и локалног идентитета, у складу са европским стандардима заштите.

Туризам: Основни циљ је одрживи развој туризма уз сарадњу приватног, јавног и невладиног сектора, увођење стандарда и успостављање конкурентне туристичке привреде АП Војводине.

Пољопривредно земљиште: Основни циљ је одрживо коришћење и очување пољопривредног земљишта заштитом његових економских, агроеколошких, екосистемских, пејзажних, социокултурних и других функција и усклађивање са унапређењем услова за производњу квалитетних пољопривредних производа у потребном обиму.

Заштита и коришћење пољопривредног земљишта на подручју АП Војводине заснива се на концепту одрживог пољопривредног и руралног развоја. Захваљујући својим особинама и комплексним функцијама, земљиште представља есенцијални природни ресурс, а његово одрживо коришћење и заштита један је од кључних елемената остваривања одрживог развоја. Са становишта одрживости, приоритет има успостављање ефикасних механизама заштите плодних ораничних земљишта од преузимања у непољопривредне сврхе.

Шуме и шумско земљиште и ловно газдовање: Основни циљ развоја шумарства и ловства је одрживи развој шума и ловног газдовања и повећање површина под шумама. Просторни развој шумарства подразумева континуирано газдовање шумом кроз одржавање производних потенцијала шумског земљишта, као једног од најважнијих производних фактора.

Развој ловства се обезбеђује кроз одрживо газдовање популацијама дивљачи и њихових станишта на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популација дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност, чиме се постиже испуњавање економских, еколошких и социјалних функција ловства.

Концепција **заштите водних ресурса** заснива се на заштити квалитета вода:
- заштита изворишта вода регионалних система за снабдевање становништва водом – водотока у горњим деловима сливова и постојећих и планираних водоакумулација у I/II класи квалитета; успостављање и спровођење режима зона санитарне заштите; примена организационо-економских мера за спречавање и смањење загађења вода;
- површинских и подземних вода од загађивања и непланског коришћења, применом технолошких, водопривредних и организационих мера за довођење квалитета тих вода у стање прописане класе;
- локалних изворишта и њиховог одрживог коришћења;
- водених и приобалних екосистема испуштањем гарантованог еколошког протока из водоакумулација са обезбеђеношћу 100%.

У наредном периоду, предузеће се мере заштите ресурса пијаћих вода као националног богатства, које ће се користити искључиво за водоснабдевање становништва.

Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва, морају се предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите изворишта вода од случајног или намерног загађивања.

Демографија: Основни циљ демографског развоја АП Војводине је стационарно становништво, тј. становништво у коме ће следеће генерације бити исте величине као и постојеће, уз прилагођавање очекиваним демографским променама.

Мрежа насеља: Основни циљ развоја мреже насеља и функционално урбаних подручја је одрживи просторно-функционални развој заснован на моделу функционалних урбаних подручја, која ће бити инструмент уравнотеженијег просторног развоја.

Препознавање и просторно дефинисање функционално урбаних подручја (ФУП-а) и његових центара на простору АП Војводине од великог је значаја за установљење што равномернијег развоја АП Војводине, али и афирмацију функционално урбаних подручја, као носиоца и покретача развоја на овом простору. Према моделу функционално урбаних подручја АП Војводине 2020. године Кањижа припада функционално-урбаном подручју националног значаја чији је центар у Суботици.

Јавне службе: Основни циљ развоја јавних служби је постизање социјалне једнакости и кохезије у доступности и квалитету услуга и унапређење услуга од општег интереса у подручјима ниске доступности услуга.

Саобраћајна инфраструктура: Реализујући принципе из ППРС-а, Регионални просторни план АП Војводине је утврдио концепцију развоја **саобраћајне инфраструктуре** кроз успостављање - системско формирање (путна мрежа државних путева II реда, регионалне и локалне пруге, национални пловни путеви, луке и објекти, регионални аеродром) интегрисаног саобраћајног система који ће имати основну улогу међуопштинског, регионалног и субрегионалног повезивања, као трансграничну сарадњу региона са обе стране границе. Развој регионалне саобраћајне мреже има и значајну улогу у употпуњавању основне мреже државних путева I реда и аутопутева.

Осим планских активности која су дата и у ППРС-е подразумеване активности су рехабилитацији и изградњи: на путном правцу регионалног значаја Хоргош – Кањижа –Нови Кнежевац – (Црна Бара), на државном путу Iб бр. 13/М-24, као и на државном путу I реда: Ђала (веза са Румунијом) - Чока (Р-112) - Кикинда - Зрењанин - Панчево - Ковин (М-24), (Банатска магистрала).

У РПП АП Војводине, дефинисана је међународна бициклистичка стаза Eurovelo 11 уз реку Тису, националне бициклистичке стазе (мрежа бициклистичких рута, уз путну мрежу нижег нивоа). За развој бициклистичког саобраћаја посебно су погодна подручја у заштићеним природним целинама као што су специјални резервати природе.

Водни саобраћај *је* присутан на међудржавном пловном путу реке Тисе. Поред овога потребно је радити на развоју наутичког туризма у АП Војводини на међународним/ међудржавним пловним путевима, планирањем марина и наутичко туристичких центара.

У оквиру развоја железничког саобраћаја планира се реконструкција, модернизација, регионалног пружног правца Суботица – Хоргош – државна граница – (Röszke).

Водна и комунална инфраструктура: Концепција снабдевања насеља водом заснована је на развоју регионалних система, као најповољнијих са аспекта експлоатационих трошкова и аспекта обезбеђења сигурне и квалитетне дистрибуције. Основу развоја будућих регионалних система за снабдевање водом чине заштићена изворишта подземних и површинских вода. Принцип је да се до рационалних и еколошки прихватљивих граница искористе локална изворишта подземних и површинских вода, а да се тек након тога регионалним системима допрема само недостајућа вода.

Краткорочна оријентација снабдевања водом обухвата развијање микрорегионалних водоводних система (повезивање неколико насеља или општина у једну целину у зависности од расположивих изворишта). Временом, ови системи би се повезивали и обједињавали у веће целине, тј. у одређеном временском периоду у регионални систем ослоњен на изворište воде регионалног нивоа. Овакав приступ омогућава да се корисници по правилу снабдевају са два или више изворишта и да се, уз локалне могућности (микрорегионално и локално изворište), постиже највиши степен сигурности, како у погледу испоруке количине воде, тако и у погледу њеног квалитета. Овде је економски елеменат један од најбитнијих чинилаца рационалног развоја.

Електроенергетска инфраструктура: Технолошком модернизацијом преносне мреже, неопходно је оспособљавање свих техничких система управљања, као и развој нове информационе технологије за системско тржишно управљање, чији је циљ повећање поузданости системских података што је условљено учешћем у будућем тржишту електричне енергије.

Енергетска инфраструктура: Посебан приоритет представља повећање коришћења природног гаса и обновљивих извора енергије, коришћење нових енергетски ефикаснијих и еколошки прихватљивих енергетских технологија и уређаја и опреме за коришћење енергије. Од посебног значаја је улагање у нове енергетске изворе са новим гасним технологијама и когенерацијске производне објекте са комбинованом производњом топлотне и електричне енергије.

Обновљиви извори енергије: Потенцијална енергија добијена из биомасе је најзначајнији енергетски потенцијал обновљивих извора на простору АП Војводине, с обзиром на заступљеност пољопривредног и шумског подручја, односно заступљеност ресурса остатака ратарске и шумске производње, а такође и коришћење соларне и енергије ветра.

Енергетска ефикасност: Повећање енергетске ефикасности потребно је разматрати као велики потенцијални извор енергије. Изградњом нових, енергетски ефикасних објеката и адаптацијом постојећих објеката у енергетски ефикасне, знатно ће се смањити трошкови коришћења енергије ових корисника, али и укупна енергетска зависност овог простора.

Минералне сировине: Коришћење геолошких ресурса АП Војводине мора да полази од економски расположивих сировина, чија се експлоатација и прерада заснива на принципима одрживог развоја, који истовремено обезбеђују оптимално управљање еколошким конфликтима, који су значајно присутни у АП Војводини, а нарочито у подручју заштићених природних добара. Ограниченост и необновљивост расположивих геолошких ресурса условљавају да се планска решења заснивају на принципу одрживости.

Електронска комуникациона инфраструктура: У циљу достизања једног од главног покретача нове економије која се карактерише фузијом ICT (информационо-комуникационих технологија) и њихових примена, електронске комуникације се морају развијати као савремени систем, што подразумева увођење најсавременијих технологија у области електронских комуникација, модернизацију постојеће инфраструктуре и објеката, изградњу сигурне широкопојасне мреже на свим нивоима, закључно са локалним, уз употребу најсавременијих медијума преноса, потпуну дигитализацију свих система електронских комуникација (фиксна, мобилна, интернет, радио-комуникација, КДС, метрополитен мрежа) уз обезбеђење довољно капацитета, равномерног развоја и целокупне покривености простора и обезбеђивање подједнаке доступности свим оператерима.

Заштита животне средине и одрживи развој: У контексту заштите и унапређења животне средине неопходно је зауставити даљу деградацију и вршити превенцију, санацију и ревитализацију угрожених подручја, поштовањем следећих принципа: одрживо коришћење природних ресурса и очување и унапређење еколошки осетљивих природних вредности, смањење нивоа загађења животне средине, санација најугроженијих подручја, успостављање локалних регистара извора загађивања животне средине, као дела националног регистра, са системом контроле и континуираним праћењем параметара који карактеришу квалитет животне средине. Такође, неопходно је предвидети заштиту, обнову и санацију заштићених природних подручја, уз очување еколошке равнотеже.

Мере и активности у делу заштите животне средине, дефинисане РПП АПВ, спроводе се према просторној диференцијацији животне средине, према којој предметно заштићено подручје спада у подручја веома квалитетне животне средине.

У области управљања отпадом дефинисана је неопходност удруживања општина ради заједничког управљања отпадом, чиме ће се успоставити систем регионалних центара за управљање отпадом.

При изради планске и урбанистичке документације, као регулаторни инструмент заштите животне средине кључну улогу има стратешка процена утицаја планова и програма на животну средину и процена утицаја конкретних пројеката тј. објеката на животну средину.

Заштита од елементарних непогода и техничко-технолошких удеса: Основни циљ у области заштите од елементарних непогода и техничко-технолошких удеса је минимизација ризика по људско здравље и животе, као и очување природних и створених вредности.

На утврђивање концепције просторног развоја утичу постојеће делатности са присутним факторима ризика, угроженост простора природним непогодама и функционална намена простора. Планирање намене и садржаја простора и имплементација мера превенције има за циљ спречавање или смањивање вероватноће настанка удеса и могућих последица, а организују се и спроводе на основу процене ризика и последица од удеса.

Одбрана земље: Основу планирања и уређења простора за потребе одбране земље чини укупна постојећа инфраструктура, оптимално прилагођена за извршавање додељених мисија и задатака Војске и других снага одбране. У зависности од процене степена угрожености, планирање и уређење простора за потребе одбране, подразумева предузимање одговарајућих просторних и урбанистичких мера у поступцима планирања, уређења и изградње, на усаглашавању просторног развоја у циљу обезбеђења услова за потребе деловања и извршење одбране. Циљ усаглашавања просторног развоја са потребама одбране је стварање просторних услова који у потпуности одговара потребама савременог система одбране, ради сигурног функционисања у условима угрожавања безбедности, обезбеђења просторних услова за несметано функционисање војних комплекса, простора и објеката од посебног значаја за одбрану земље и стварање услова за цивилну заштиту становништва, материјалних и природних ресурса у случају природних непогода и техничко-технолошких удеса. Зоне просторне заштите око војних комплекса, условљене су наменом истих и прописују се, у циљу обезбеђења услова за несметано функционисање војних комплекса, безбедности околине од активности у војним комплексима и последица могућих акцидената, и у циљу заштите и безбедности становништва, материјалних, културних добара и заштите животне средине.

2.2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

При изради концепције просторног развоја и планских решења уважене су смернице из просторних планова подручја посебне намене који се преклапају са обухватом Просторног плана:

- Просторни план подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске („Службени гласник РС", бр. 119/12, 98/13, 52/18 и 36/19) и
- Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ", број 14/15).

У току израде нацрта Просторног плана сагледан је Просторни план општине Кањижа („Службени лист општине Кањижа, бр. 19/12 и 18/21), на чијој територији се у потпуности налази обухват Просторног плана.

2.2.1. Просторни план подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске

Планским решењем утврђује се енергетски коридор магистралног гасовода у укупној ширини од 600 m, чији коридор пролази кроз прелиминарни обухват овог Просторног плана у катастарским општинама Адорјан, Мале пијаце, Велебит, Трешњевац, Кањижа, Мартонош и Хоргош уопштини Кањижа.

У оквиру овог енергетског коридора утврђују се следећи *појасеви - зоне заштите гасовода:*
а) за магистрални гасовод:
- појас непосредне заштите (експлатациони појас) обострано од осе гасовода и границе грађевинских парцела објеката гасовода ~~је~~ ширине 25 m;
- појас уже заштите обострано од границе појаса непосредне заштите је ширине 90 m на шумском земљишту, односно 75 m на пољопривредном земљишту, то јест граница појаса уже заштите је на 100 m од осе гасовода;
- појас шире заштите (појас детаљне разраде) обострано од границе појаса уже заштите је ширине 100 m, то јест граница појаса шире заштите је на 200 m од осе гасовода и
- појас контролисане изградње јесте појас између границе појаса шире заштите и границе коридора, односно границе Просторног плана.

2.2.2. Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе

Предео изузетних одлика „Кањишки јараши" се налази у Обухвату Просторног плана подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе, али ван подручја посебне намене. Заштита природног наслеђа на простору обухвата Просторног плана представља приоритетни задатак. Потребно је унапредити стање просторних целине од значаја за очување биолошке разноврсности на националном и међународном нивоу, спровести мере заштите у заштићеним подручјима, заштитити подручја која су у поступку заштите, а за подручја која су планирана за заштиту (станишта: **Кањишки јараши-некадашњи Капетански рит**, Селевењске пустаре, Слатине Баната и део Дунавско-лесног одсека), спровести процес валоризације и израду одговарајућих студија.

<u>Предложене мере заштите за Кањишке јараше</u>

Мере очувања и унапређења:
- усклађивање водног режима подручја са потребама дугорочног очувања хидролошких карактеристика слатина;
- контрола сукцесије вегетације путем контролисане испаше и кошења травних станишта, као и планском сечом трске;
- откуп и/или замена површина у циљу рестаурације станишта и унапређења еколошких коридора;
- унапређење стања степских и слатинских станишта;
- развој одрживог туризма који се оснива на културним традицијама подручја.

Ограничава се:
- могућност промене намене површина (земљишта), у смеру смањења интензитета коришћења простора (превођење обрадивих површина слабијег бонитета у пашњаке и сл.), формирања заштитног појаса и у сврху ревитализације станишта;
- промена морфологије терена, на планске активности усмерене на уређење хидролошког режима подручја;
- проширење рибњака на узурпиране просторе поред насеља;
- садња дрвећа и жбуња, уношење и гајење алохтоних врста, на заштитно зеленило насеља, као и на врсте које нису инвазивне у Панонском региону.

Забрањује се:
- заоравање, преоравање и мелиорација степских и слатинских станишта;
- уклањање травног покривача са слојем земљишта;
- узнемиравање, непланско сакупљање и уништавање фауне;
- повећање расцепканости (фрагментације) станишта стварањем нових или јачањем ефеката постојећих баријера;
- одлагање свих врста отпадних и опасних материја, као и успостављање транспортне руте опасног отпада;
- радови и активности који могу имати трајан неповољан утицај на геоморфолошке, хидролошке и педолошке карактеристике, живи свет, животну средину, еколошки интегритет и естетска обележја предела;
- остали радови и активности којима се врши загађивање ваздуха, земљишта, седимента, подземне и површинске воде.

Одрживи развој мултифункционалног еколошког коридора Тисе, захтева усклађеност планираних активности са потребама очувања природе и квалитета животне средине. На подручју обухвата ППППН, утврђен је висок степен разноврсности, не само станишта, него и степена деградације

просторних целина значајних за очување биолошке разноврсности. Посебна намена ППППН дефинисана је у следећим целинама:
- еколошки коридор Тисе са заштитним зонама и
- станишта ван еколошког коридора Тисе.

У случају кад се еколошки коридор Тисе и његова заштитна зона преклапају са посебном наменом другог просторног плана чија је посебна намене заштита природе, важиће правила и мере заштите који се односе на подручје са већим степеном заштите.

3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Простор обухваћен обухватом Просторног плана, заштићено подручје ПИО „Кањишки јараши" смештено је на северу АП Војводине у североисточном делу Бачке. Ово подручје обухвата јужни део слатина које се пружају између алувијалне равни реке Тисе и Бачке лесне заравни. Налази се на територији општине Кањижа и окружено је насељима Трешњевац, Велебит, Мале Пијаце, Мали Песак, Кањижа и Зимоњић.

Најзначајније саобраћајнице су државни пут II реда Р 103, преко кога се остварује веза са државним путем IA реда (деоница европске мреже путева Е 75); Р 101 који повезује Сенту и Кањижу.

Простор Кањишких јараша је репрезентативни пример предела, чија је карактеристична структура настала интеракцијом природних процеса слатинских пустара и традиционалног сточарства. Пустарски пејзаж слатина, оивичен косином Бачког лесног платоа и традиционалним салашарским комплексима, заслужује заштиту не само као типичан пример панонских пустара, него и као саставни део природне и културне баштине региона и значајна основа локалне туристичке понуде. Очување овог културног предела, у складу са Европском конвенцијом о пределу („Сл. гласник РС – Међународни уговори", бр. 4/2011) доприноси јачању културног идентитета и важан је чинилац квалитета живота људи.

Заштићено подручје се састоји од три, просторно одвојена подручја, која су описана као субјединце „Мартоношки пашњак", „Сточни пашњак" и „Слатине код Трешњевца". Унутар субјединица такође постоје препознатљиве просторне целине. Неколико енклава обрађених површина у приватној својини су издвојене и не припадају заштићеном подручју.

Међународни оквир који подржава заштиту подручја су споменуте међународне конвенције и Конвенција о биолошкој разноврсности („Сл. лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 11/2001). Заједнички циљ наведених међународних уговора је постављање усаглашених принципа за заштиту биодиверзитета и обезбеђивање таквог начина управљања врстама и стаништима који ће обезбедити њихов дугорочни опстанак.

Очувањем и унапређењем стања природних и блиско-природних станишта побољшавају се њихове еколошке функције које обезбеђују карактеристичне екосистемске услуге подручја: регулација хидролошког режима, заштита квалитета подземних и површинских вода, подржавање традиционалне полуинтензивне пољопривреде на земљиштима нижег бонитета (регулисање бројности штеточина, повећана бројност и разноврсност опрашивача), као и задовољавање духовних, културних и здравствених потреба људи. Мере заштите доприносе и очувању традиционалног сточарства, који представља не само одрживо коришћење природних ресурса (у складу са Националном стратегијом одрживог развоја („Сл. гласник РС", бр. 55/05, 71/05, 101/07) него и неопходну меру заштите угрожених врста и станишних типова подручја.

Трајно очување и одрживо коришћење природних вредности и предеоних карактеристика овог подручја, и промовисање природног добра као локалитета који има значајну научну, образовну, духовну, естетску, културну и туристичку функцију, ће се обезбедити кроз проглашену заштиту Предела изузетних одлика „Кањишки јараши".

3.1. КАРАКТЕР ПРЕДЕЛА

Карактер предела посматраног подручја се сагледавају кроз специфичан водни режим и континенталне климатске одлике подручја. Вегетација заштићеног подручја је била мозаично распрострањена, на вишим деловима терена је доминирала степа, док су нижи делови били покривени мозаиком заслањених степа, ливада и мочвара. Степска вегетација је прилагођена сезонским колебањима температуре и падавина, а слатине настају под утицајем подземне воде, док је ниво воде подложан сезонским осцилацијама. Типичне сезонске осцилације нивоа

подземне воде изазивају плављење депресија током пролећног максимума и омогућују испаравање подземне воде преко земљишних капилара током сушног летњег периода, када је ниво подземне воде испод површине. Уколико је већа количина воде изгубљена испаравањем у односу на количину примљену путем падавина, долази до заслањивања земљишта у депресијама, стварајући екстремне услове за живи свет.

Кањишки јараши представљају комплекс заслањених станишта лесне терасе уз реку Тису. Подручје је под утицајем подземних вода које стижу са простране пешчаре међуречја Дунава и Тисе, која се већим делом налази у Мађарској. Како је кретање воде у лесу спорије, на граници песковитог терена и леса подземна вода се „нагомилава" и често плави ниже делове терена. Канали за одводњавање убрзавају отицање ових вода, али због огромних резерви пешчаре, ефикасност система за одводњавање је ограничена. Мелиоративни канали спречавају редовна плављења у пролећном периоду, што је природна особина ових слатина, али у влажним годинама нижи терени су ипак под водом, што успорава или онемогућује расланьивање подручја. Систем мелиоративних канала усмерава ове воде у канализовано корито Кереша, смањујући утицај вода са пешчаре на водни режим јужног дела подручја. Централни и јужни део подручја је под утицајем вода пореклом са Бачког лесног платоа, под чијим утицајем су настале и слатине између платоа и плавног подручја код Сенте и Бечеја.

Заслањени комплекс пашњака представља релативно очувану целину травне вегетације. Травни комплекс је са три стране заокружен обрађеним површинама, а према северу се надовезује на мозаик обрађених и травних површина руба пешчаре, међу којима су и субјединице СРП „Селевењске пустаре", као и приграничне заштићена подручја у Мађарској. Основну матрицу предела заштићеног подручја чине пашњаци. Влажна станишта у депресијама, као и обрађене површине на вишим деловима терена формирају мање-више изолована острва. Док заслањена влажна станишта представљају природне елементе овог комплекса, обрађене површине су настале преоравањем степских станишта која су заузела највише делове терена.

Претварањем пашњака у оранице дошло је до драстичног смањења степских станишта и до унутрашње фрагментације подручја. Оранице представљају извор негативних утицаја на препознату вредност карактера предела (загађење, бука, присуство људи), који испољавају ефекат руба на своја окружења до удаљености од неколико стотина метара. Присуство ових обрађених површина драстично смањује величину станишта повољних за опстанак осетљивих врста (станишта типа унутрашњости). Истовремено, присуство полуинтензивних ораница ствара повољне услове за врсте којима аграрне површине служе за исхрану, некима чак и за гнежђење. Овај позитиван ефекат се испољава само у случају култура на којима се не користе пестициди.

Разлика у геоморфологији северног и јужног дела Кањишких јараша се одражава на типове влажних станишта, као и на фрагментацију травних површина. Депресије на северу су настале радом ветрова. Оне су најчешће елиптичног облика, плитке и у њима се вода задржава најкасније до почетка лета, што одговара вегетацији плављених ливада. Слане мочваре су присутне само на мањим површинама. У овом мозаику плављене слатинске ливаде и степске површине су имале скоро исту покровност, што је побољшало проходност терена у периодима високих вода. Мозаик ниских пешчаних дина и плитких депресија је омогућио формирање салаша на преораним узвишењима, чији власници су користили заслањене депресије као кошанице и пашњаке.

Због мале густине становања, према салашима на већој удаљености од насеља није изграђена инфраструктура, због чега су већином запуштени, али њихови остаци се још уочавају на терену. Због наведеног, ненасељена унутрашња целина слатина на северном делу заштићеног подручја је настала током последњих деценија. Из истог разлога, на овом делу границе подручја су веома разуђене, пратећи обод обрађених површина на узвишењима. На јужном делу подручја структура предела је одређена положајем некадашњих речних рукаваца - палеомеандара и речних греда које прате обалу некадашњих речних токова. Остаци палеомеандара су дугачки до једног километра, њихова дубина постепено расте од некадашњег узводног дела према низводном. Њихови дубљи делови се исушују тек крајем лета, што је повољно за опстанак слаших мочвара.

Асфалтирани путеви су израђени на ниским насипима. Због теже проходности терена, салаши су формирани дуж обода слатина, у неколико низова. Ова организованост и већа густина становања су допринели да су низови салаша у близини насеља снабдевани електричном енергијом, а атарски путеви засипани туцаником или ломљеним црепом. Број запуштених објеката је мали и већина ових домаћинстава припада корисницима слатинских пашњака. Салаши обезбеђују домаће животиње, чија испаша је неопходна за опстанак пашњака, али су извори и бројних негативних утицаја, као што је загађење, бука, светлосно загађење током ноћи и утицај домаћих

животиња. Привремена влажна станишта слатинских депресија, у чијој су води у пролећном периоду концентрације соли ниске, служе као место за размножавање водоземцима. У периоду сеобе обезбеђују храну огромним јатима птица, које се хране и одмарају на овом простору.

Полазиште за очување препознатих вредности карактера предела подручја чији је ПИО „Кањишки јараши" део, представља утврђивање подручја посебне намене, као и подручја целина и подцелина, утврђених на основу изражене историјске повезаности природних вредности и начина коришћења и култивисања простора.

3.2. ПРИРОДНИ УСЛОВИ

3.2.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике

Северозападна граница заштићеног подручја, односно простор северно и североисточно од насеља Мали Песак, обухвата рубне делове *Хоргошке пешчаре*, где се пешчане површине смењују с лесним теренима. На овом простору се јављају ниске дине и издувине, а често и пространа дефлациона удубљења. Највећи део заштићеног подручја се налази на *Бачкој лесној тераси* која је смештена између Бачке лесне заравни на западу и алувијалне равни Тисе на истоку. Лесна тераса је акумулативног порекла, састављена од преталоженог барског и сувоземног леса нагомиланог током Вирма III, а данашњи облик је добила поствирмском флувијалном ерозијом тераса. Благо је нагнута према Тиси, а њена највећа висина је код насеља Мале Пијаце 87 m, западно од Кањиже је 84 m, док је на југу код насеља Трешњевац висина 81 m.

Рељеф на северном делу лесне терасе представљен је бројним плитким депресијама са хидрофилном вегетацијом и слатинастим земљиштем. Типичан микрорељеф слатина, који је најизраженији на простору између Капетанског рита и Трешњевца, јавља се са развијеним вијугавим депресијама слатинских жила и са релативно малим висинским разликама. Облици флувијалног рељефа се јављају јужно од Малог Песка, у облику палеомеандра и речних греда уз њих, као и простор са плавинском лепезом код Велебитске долине, која је настала од наталоженог материјала на месту где водоток са више лесне заравни улази у нижу лесну терасу.

Западну границу лесне терасе чине одсеци *лесне заравни* високи и до 20 m, док се источна граница спушта у нижу *алувијалну раван Тисе* стрмим одсецима и долинским странама. Алувијална тераса реке Тисе, релативне висине од 7-12 m, формирана је на надморској висини од 82-90 m. У литератури се назива и „Варошка тераса" зато што се на њој налази највећи број насеља. Доњи део речне терасе изграђују пескови и алеврити фације корита, док горњи део изграђују алеврити и глине фације поводња и старача. У завршном циклусу седиментације преовлађују лесоидни песковити алеврити са карбонатним конкрецијама.

Заштићено подручје је изграђено од седимената квартарне старости. У оквиру творевина квартара, издвојени су по старости седименти плеистоцена и холоцена са већим бројем стратиграфских, генетских и морфолошких јединица. На предметном простору за време плеистоцена таложени су седименти речне терасе релативне висине од 7-12 m, лес и лесоидни седименти са погребеним земљама. У холоцену су издвојени: еолски пескови, барски седименти у стварању фација корита, субфација плаже, субфације поводња и слатине, као посебан вид педогенетских процеса.

3.2.2. Хидрографске, хидролошке и хидрогеолошке карактеристике

Садашње хидрографско стање на подручју Војводине, као и на заштићеном подручју „Кањишки јараши", резултат је развојног процеса у којем су главну улогу имале климатске промене – смењивање влажних и сувљих периода уз промену величине хидрографских објеката (водотоци, мочваре, баре) и, у великој мери, рад човека током последњих столећа. Заштићено подручје „Кањишки јараши", које се налази на лесној тераси реке Тисе, под утицајем је подземних вода, које пониру на Суботичкој пешчари и Бачкој лесној заравни и цеде се кроз порозни песак и лес, полако се крећући према југоистоку, у правцу општег нагиба терена, као и према долинама површинских токова. Из овог разлога је у влажним годинама ниво подземне воде увек висок.

На лесној тераси у близини Малих Пијаца, Велебита и Трешњевца, приликом високог нивоа подземних вода, долази до плављења површинских удубљења – депресија. Ове воде, како наводе Ђере, Томић (1982), плаве сплет изукрштених фосилних меандара и претварају знатне делове терасе у подводно, слатинасто земљиште које је погодно само за пашњачку привреду. Регулациони радови на подручју Тисе усмерени су на заштиту од поплава и одвођење поплавних

вода са обрадивог земљишта. Под унутрашњим водама на подручју, подразумевају се површинске воде настале од падавина и подземне воде. Ради одржавања тзв. оптималног режима (који одговара захтевима развоја интензивне или полуинтензивне пољопривредне производње) на подручју, врши се одводњавање (евакуација) сувишних вода са изграђеним системима за одводњавање који се састоје од различитих хидротехничких објеката као што су: канали, црпне станице, уставе, бране и акумулације, мостови, пропусти и др. (детаљније у делу 3.1.9.2. Водна и комунална инфраструктура). На подручју Кањишких јараша се налазе следећи хидрографски објекти: део природног водотока Киреш који је у целом свом току каналисан са припадајућом каналском мрежом за одводњавање, рибњак Капетански рит и канал система Тиса-Палић, деоница Адорјан - Велебит (акумулација).

Долина водотока Киреша (Кереш) се у прошлости формирала под утицајем еолске ерозије и акумулације делом на самој пешчари Кишкуншага, затим у додирном појасу пешчаре и лесне заравни, а доњи ток на лесној тераси. Количина воде ове притоке Тисе, као и правац тока, мењали су се под утицајем климатских прилика. Када је Киреш имао много воде, уливао се у Тису. У маловодној фази су се воде Киреша разливале у плитке депресије испод обода лесне заравни. Количина воде под природним условима је показала велике сезонске и вишегодишње осцилације. Данас је водоток Киреш регулисан на целој својој дужини. Његовим каналисањем и изградњом каналске мреже вода Киреша се одводи, заједно са подземним водама, у Тису. Исто тако, Киреш је у непосредној вези са Лудашким језером, преко којег прима вишкове воде из Палићког језера, односно са градског пречистача комуналних вода Суботице, што у великој мери мења природни водни режим и квалитет воде. Овај водоток представља реципијент одводњавања са 30 900 ha површине.

Према Одлуци о утврђивању Пописа вода I реда („Сл. гласник РС", број 83/2010), спада у међудржавне воде, природни водоток. У наведеној одлуци, Тиса, Канал Хоргош-Мартонош, Кереш и Мртва Тиса наспрам Ђале су воде I реда. Заједничким Правилником о раду и одржавању Главног канала и устава Хоргош – Мартонош на српској територији, односно Верешкерест – Мадарасто на мађарској територији прописана је обавеза Републике Србије да на граничном профилу водотока прихвати максималну количину вода од 4 m^3/s и стара се о њеном спровођењу до реципијента (река Тиса). Правилником о експлоатацији канала Кереш такође је прописана обавеза Републике Србије да на граничном профилу водотока прихвати максималну количину воде од 7 m^3/s. У оба правилника прописана је обавеза страна да одржавају у функционалном стању своју деоницу водотока (укључујући и припадајуће објекте на њима). Комисија је идентификовала и прекогранична водна тела подземних вода (RSTIS_GW_SI_3, RSTIS_GW_I_3) као водна тела од заједничког интереса, која се налазе на територији која је у обухвату Просторног плана, и за које постоји обавеза размене података и праћења стања у складу са усаглашеним Заједничким програмом између Републике Србије и Мађарске;

3.2.3. Сеизмичке карактеристике

Према карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година, посматрано подручје се налази у зони са могућим земљотресом VII-VIII степени макросеизмичког интензитета према MCS скали.

3.2.4. Климатске карактеристике

За приказ климатских карактеристика заштићеног подручја коришћени су подаци са најближе метеоролошке станице на Палићу (102 m n.v.), за период 1991-2020. године. Посматрано подручје припада умерено-континенталној климатској зони са јаче израженим континенталним карактеристикама.

Најтоплији месец је јули са средњом месечном температуром 22,9°C, а најхладнији јануар (0,2°C). Средња годишња температура износи 11,8°C. Средња годишња вредност влажности ваздуха за посматрани период износи 72,4%. Северни део АП Војводине прима мало падавина, али је повољна околност та што су добро распоређене по годишњим добима, те вегетациони период има довољно падавина. Годишњи просек падавина износи 590 mm. Месец јун има највећи средњи месечни просек који износи 74 mm, док је просечно најмање било падавина у јануару 33 mm. Појава града није толико честа, док се снежни покривач задржава у просеку 25,6 дана. Просечна инсолација у току године износи 2188 сати, док је број облачних дана 93. Доминантни ветрови на овом подручју дувају из правца севера и северозапада са годишњим просеком честина 277‰, а после њега југоисточни ветар (кошава) 213‰. Брзине ветрова оне се обично подударају са честинама па тако највећу брзину има северозападни ветар 3,1 m/s.

3.2.5. Педолошке карактеристике

У складу са Законом о пољопривредном земљишту, пољопривредно земљиште јесте земљиште које се користи за пољопривредну производњу (њиве, вртови, воћњаци, ливаде, пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре) и земљиште које се може привести намени за пољопривредну производњу.

Обрадиво пољопривредно земљиште јесу њиве, вртови, воћњаци, виногради и ливаде, док пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре представљају необрадиво пољопривредно земљиште.

Подручје Кањишких јараша је врло специфично јер на њему преовлађују пашњаци и рибњак, дакле необрадиво пољопривредно земљиште.

Заслањени комлекс пашњака, представља релативно очувану травну целину, са три стране окружену обрадивим површинама, а само са северне стране постепено се преко мозаика обрађених и затрављених површина надовезује на руб пешчаре.

Општа слика пашњака је његова мозаичност, која је наглашенија у северним деловима него у јужним, са влажним депресијама и узвишенијим гредама које су најчешће преоране и користе се за ратарску производњу, а распоређена су у виду острваца на пашњацима.

Ова антропогена интервенција свакако представља нарушавање природне целине, али са аспекта заштите има и неке повољне аспекте. Културе за чије се гајење не користе пестициди служе ка храна, а често и као склониште за неке угрожене врсте животиња.

Капетански рит представља највећу водену површину на овом подручју, а његови плитки и замуљени крајеви обрасли су трском и рогозом, што представља идеално станиште за ретке и угрожене врсте птица.

На заштићеном подручју ПИО „Кањишки јараши" доминантни педолошки тип земљишта представљају ливадске црнице солончакасте прошаране солончацима, а у нешто мањем обиму сусрећу се черноземи иловасто-песковити на песку и черноземи са знацима оглејавања у лесу.

Ливадска црница солончакаста прошарана солончацима захвата подручје западно и северозападно од Кањиже у потесу Кањишки пашњак (Велики пашњак) скоро до лесног платоа, западно од Мартоноша, затим западно и јужно од Адорјана, где је у уским депресијама заступљен солончак. Ово је земљиште скромних производних потенцијала са аспекта ратарства (због слабих водно-физичких особина), па се највећим делом користи као пашњак, ређе као сенокос или слаба ораница. Чернозем са знацима оглејавања у лесу простире се западно од Мартоноша и северозападно од Адорјана, на лесном платоу и лесним терасама, обухватајући мањи део заштићеног простора. Ово је алкално, до слабо алкално земљиште са осредњим садржајем хумуса, по производним вредностима између ливадских црница солончакастих и чернозема иловасто песковитог.

Површина земљишта на заштићеном подручју представља благо заталасану равницу са местимичним депресијама које су временом, услед непрекидног превлаживања и заслањивања претворене у солончаке, туфнасто распоређене, на површинама ливадске црнице.

Чернозем са знацима оглејавања у лесу простире се западно од Мартоноша и северозападно од Адорјана, на лесном платоу и лесним терасама, обухватајући мањи део заштићеног простора. Ово је алкално, до слабо алкално земљиште са осредњим садржајем хумуса, по производним вредностима између ливадских црница солончакастих и чернозема иловасто песковитог.

Чернозем иловасто-песковити на песку простире се на подручју насеља Мали Песак, а настао је сазревањем чернозема уз навејавање ситнијих фракција из Хоргошке пешчаре. Карактерише га крупнозната структура и богат хумусни слој, што га чини производно вреднијим од претходних земљишта.

3.3. ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ

3.3.1. Природна добра

На простору ПИО „Кањишки јараши" на коме је установљен двостепени режим заштите, заштита се заснива на предузимању мера и активности како би се дугорочно заштитио и унапредио биодиверзитет и природни процеси од деловања претњи и угрожавајућих чинилаца. На заштићеном подручју се искључује свака активност која није у складу са циљевима заштите осетљивих екосистема, а негативне утицаје из околног простора треба свести на минимум.

Унутар границе обухвата Просторног плана подручја посебне намене налазе се следеће просторне целине од значаја за заштиту природе:

Заштићено подручје Предео изузетних одлика „Кањишки јараши"

Предео изузетних одлика „Кањишки јараши" представља највећи очувани комплекс слатинских пашњака на десној обали Тисе и највећу очувану просторну целину слатина у Бачкој. Као последице географског положаја, на подручју Кањишких јараша делују посебни климатски и хидролошки услови који стварају и трајно одржавају јединствени комплекс слатина са ерозијом формираним микрорељефом и спектром заслањених станишта од сланих мочвара до благо заслањене степске вегетације, а у саставу флоре присутни су и панонски ендеми и субендеми. Панонске слатине се, због ограниченог распрострањења, специфичности и рањивости, убрајају у станишне типове приоритетне за заштиту у Србији и у Европи. Разноврсна структура биљног покривача, неопходна за опстанак угрожених врста одржава се традиционалним пашарењем. Домаће животиње, као саставни делови ланаца исхране, обезбеђују кључне ресурсе за бројне врсте бескичмењака, који чине хранидбену базу водоземаца, гмизаваца и птица.

На простору обухвата Просторног плана налазе се станишта на којима се заштита спроводи у складу са критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива.

Станишта строго заштићених и заштићених врста:
- КАЊ02 „Обала Тисе северно од Кањиже" (животињска врста: Palingenia longicauda);
- КАЊ05 „Обала Тисе јужно од Кањиже" (животињска врста: Palingenia longicauda)
- КАЊ05 „Канал Мадарас уз границу" (биљне врсте: Cirsium bracbycepha!um, Lepidium cartilagineum, Schoenoplectus tabernaemontani, Triglochin maritimum; животињске врсте: Bombina bombina, Emys orbiculahs, Lacerta agilis, Natrix natrix);
- КАЊ07 „Фодор исток" (биљне врсте: Anacamptis pyramidalis, Cirsium brachycephalurn, Lepidium cartilagineum, Schoenoplectus tabernaemontani, Plantago schvvarzenbergiana, Triglochin maritimum; животињске врсте: Bombina bombina, Bufo vlridis, Hyla arborea, Limosa limosa, Tringa totanus, Triturus cristatus);
- КАЊ08 „Јанкапуста и Галамбош" (биљне врсте: Alkanna tinctoriasubsp, tinctoria, Astragalus asper, Carex stenophylia, Cirsium brachycephalum, Eleocharis uniglumis, Lepidium cartilagineum, Limonium gmelinii subsp. gmelinii, Orchis palustris, Plantago schwarzenbergiana, Rhinanthus borbasii subsp. borbasii, Schoenoplectus tabernaemontani; животињске врсте: Bombina bombina, Bufo viridis, Hyla arborea, Pelobates fuscus, Zamenis longissima);
- КАЊ09 „Кунто" (биљне врсге: Adonis vernalis, Адгоругоп cristatum subsp. pectinatum, Lepidium cartilagineum, Pholiurus pannonicus, Plantago schvvarzenbergiana, Plantago tenuiflora; животињске врсте: Folco tinnunculus, Lacerta viridis, Lanius minor, Merops apiaster);
- КАЊ106 „Хатут дуж" (биљне врсте: Artemisia santonicum subsp. santonicum, Cirsium brachycephaium, Eleocharis uniglumis, Lepidium cartilagineum, Limonium gmelinii subsp. gmelinii, Plantago schvvarzenbergiana, Tripolium pannonicum subsp. pannonicum; животињске врсте: Burhinus oedicnemus, Vanetlus vanellus);
- КАЊ11 „Капетански рит" (животињске врсте: Ardea purpurea, Aythya ferina, Aytbya пугоса, Botaurus stellaris, Circus aeruginosus, Faico subbuteo, Lutralutra, Platalea leucorodia, Ratius aguaticus, Recurvirostra avosetta, Sterna hirunda, Zapornia parva)
- КАЊ12 „Акумулација Велебит" (животињске врсте: Ardea purpurea, Botaurus stellaris, Circus aeruginosus, Lutra iutra)
- КАЊ13 „Шума јужно од Кањиже" (животињске врсте: Ardea cinerea, Haliaeetus albicilla);
- КАЊ14а,б, „Велики Јараш – Силбаш" (биљне врсте: Cirsium brachycephaium, Galatella sedifoiia subsp. sedifoiia, Iris sibirica, Lepidium cartilagineum, Limonium gmelinii subsp. gmelinii, Plantago schwarzenbergiana, Rhinanthus borbasii subsp. borbasii, Tripolium pannonicum subsp. pannonicum);
- КАЊ15 „Волујски пашњак" (животињске врсте: Faico tinnunculus);

Еколошки коридори:
- Река Тиса и водоток Кереш (Кireш) су еколошки коридори од међународног значаја, утврђени Уредбом о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС", бр. 102/2010);
- Канал Мадарас је прекогранични еколошки коридор, издвојен на основу Уредбе о еколошкој мрежи и утврђен ПППН „Суботичке пустаре и језера" („Сл. лист АП Војводине", бр. 10/2016). Канал повезује подручја Натура 2000 мреже Мађарске са заштићеним подручјима и издвојеним стаништима предметног простора, а све ове просторне целине повезује са еколошким коридором Тисе;

- мелиоративни канал Тиса-Велебит је локални еколошки коридор издвојен на основу Уредбе о еколошкој мрежи и утврђен Просторним планом општине Кањижа („Сл. лист општине Кањижа, бр. 19/2012 и 18/2021);

3.3.2. Природни ресурси

Воде и водно земљиште

Водно земљиште, у смислу Закона о водама, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем. Водно земљиште текуће воде, у смислу овог Закона, јесте корито за велику воду и приобално земљиште. Водно земљиште стајаће воде, у смислу овог Закона, јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја.

Водно земљиште обухвата и напуштено корито и пешчани и шљунчани спруд који вода повремено плави и земљиште које вода плави услед радова у простору (преграђивања текућих вода, експлоатације минералних сировина и слично).

Водном земљишту се мора посветити посебна пажња интегралним решавањем проблема коришћења и заштите вода, уређења водних режима и одбране од поплава јер је ово земљиште елемент простора од изузетне важности.

Водно земљиште у обухвату Просторног плана чине све површинске воде, природна језера, баре и канали.

Шуме и шумско земљиште

Шуме и шумско земљиште у обухвату Просторног плана се налазе унутар режима заштите II и III степена и заузимају површину од 6,60 ha, односно 0,19 % од укупне површине Обухвата.

Шуме у Обухвату плана, осим једног шумарка белих топола, немају вредност са еколошког аспекта, то су углавном спорадични засади страних (алохтоних) врста.

Минералне сировине

На простору обухвата Просторног плана налазе се лежишта минералних сировина са овереним билансним резервама:

- лежишта подземне воде:
  - изворишта водовода на лодручју општине Кањижа за "Потиски водоводи" Хоргош,
  - изворишта фабрике Delikates spice and papper у Мартоношу,
  - извориште фабрике Martis commerce у Мартоношу,
  - изворишта а.д. „Потисје Кањижа" у Кањижи,
  - извориште фабрике "Телек Паприка" д.о.о. Мартонош,
  - извориште Д.о.о. „Фејеш" у Зимоњићу,
  - извориште Д.о.о. „SD" у Мартоношу,
  - извориште Д.о.о. „ФИМ" у Кањижи,
  - извориште прехрамбене индустрије „Витамн" у Хоргошу и Мартоношу,
  - извориште Трансфер станица у Кањижи (бунар Б-1),
  - извориште „WINERBERGER" д.о.о. У Кањижи (бунари В-2 и IEB-3),
  - извориште фабрике „Витамин" у Хоргошу и Мартоношу (бунари Б-1/98 у Хоргошу БМ-1 у Мартоношу),
  - изворишта на нафтно-гасном пољу Велебит (Ve-SS-1) (бунари Ve-SS-I-1/B и Ve-SS-I-1/B), изворишта на гасном пољу Мартонош запад (SGS Mm3) (bunar B-1/98 Mtz-SGS) и изворишта на отпремној станици Адорјан (OS Адорјан) (бунар B-1) НИС а.д.,
  - POTISKI VODOVODI-TISZA MENTI VIZMUVEK DOO Хоргош изворишта Хоргош, мартонош, Кањижа, Адорјан, Трешњевац, Тотово село, долине, Ором, Велебит, Мале пијаце и Фодор школа и
  - Извориште предузећа „Telek Paprika" у Мартоношу (бунари B-1 и B-2).

- лежишта термоминералних вода у експлоатацији:
  - Изворишта „Бања кањижа" у Кањижи (бушотине Кж-1/Х, Кж-2/Х и Кж-3/Х) и
  - лежиште налазишта експлоатационог поља Кањижа НИС а.д. Нови Сад (бушотине Кж-2/Х и Кж-3/Х)

- лежишта нафте и природног гаса у експлоатацији:
  - лежиште гасно поље Мартонош запад и
  - Лежиште нафтно-гасно поље Велебит.

- лежишта опекарске глине у експлоатацији:
  - лежиште Мајдан III а.д. „Потисје Кањижа" Кањижа.

- лежишта песка у експлоатацији:
  - лежиште пашњак код Хоргоша JAPONIK DOO SUBOTICA и
  - Лежиште „Хоргош" код Хоргоша STAMBO-COOP DOO SUBOTICA.

Подручје обухвата Просторног плана се у потпуности налази у одобреном истражном простору Северна Бачка бр. 6177 за истраживање нафте и природног гаса, од стране НИС а.д. Нови Сад.

3.4. КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ

Увидом у доступне податке може се констатовати да се посматрано подручје развијало од периода праисторије. Археолошки подаци из каменог доба откривени су на већем броју локалитета уз руб лесног платоа у атару Велебита, на хумкама према Хоргошу и на подручју Кањиже. Рубни делови плавних подручја су представљали иделане локације за живот: становници су имали на располагању разноврсни мозаик влажних и сувих станишта, која су користили по природној динамици сезонских промена водног режима. Накит и керамика из бронзаног доба, пронађени у гробовима на обронцима лесног платоа код Велебита и близу Кањиже, указују на присуство развијених култура које су поседовале и предмете медитеранског порекла. Постојање утврђења код ушћа Киреша у римском периоду, као и средњевековни подаци указују на скоро континуирану насељеност простора. За време турске владавине насеља су уништена. Крајем XVII века десна обала Тисе је била ослобођена од турака, а планско насељавање пустара, започето у XVIII веку, наставило се и после Другог светског рата.

У границама обухвата Просторног плана добра која уживају претходну заштиту су равномерно распоређена на укупном подручју обухвата Просторног плана и то: два знаменита места под претходном заштитом и око 100 археолошких локалитета.

На катастарским парцелама бр. 6046 и 6047 КО Кањижа, налази се добро под претходном заштитом - знаменито место са елементима индустријске архитектуре: **комплекс „Чудотворни бунар"** (Csodakut) које чини извор термалне воде, заштитна грађевина извора термалне воде са остацима оригиналне гвоздене цеви производње „Манесман" (Mannesmann) и језеро настало извирањем термалне воде.

Бунар извора термалне воде настао је 1908. године (заједно са другим бунаром избушеним 1909. године који више не постоји). Заштитна грађевина је саграђена у периоду између 1920. и 1940. године. По налогу општинског писара и комисије за територијалну контролу бунар су избушили Михај Кошар (Kosar Mihaly) и Лајош Херцег (Herceg Janos), предузетници из Ходмезевашархеја (Hodmezovasarhely). Пројектант и извођач заштитне грађевине је засад непознат.

Захваљујући овом извору термалне воде настао је комплекс Бање Кањижа. Приликом настанка Бање, термална вода се специјалним цевима допремала до ње са овог извора. Локација представља, са својим аутентичним руралним и природним окружењем, непоновљив и значајан спој културе и природне баштине у ужој околини града Кањиже. Назив „Чудотворни бунар" (Csodakut) потиче од житеља Кањиже и околине који су подручје са насталим језером сматрали посебно значајним, „чаробним" местом где је извирућа вода и муљ обдарена лековитим својствима.

Сама заштитна зграда је саграђена у међуратном периоду од црвене опеке. Зграда је правоугаоне основе са полуобличастим сводом. Свод је са спољашње стране омалтерисан цементним малтером. На објекту се налазе метална врата малих димензија и информативна табла са избледелим натписом на српском и мађарском језику.

На катастарским парцелама бр. 6253 н 6254 КО Кањижа, налази се добро под претходном заштитом - знаменито место: **комплекс Стари артески бунар - Бунар Баратових (Barathok kutja)**.

Према подацима информативне табле постављене на дрвену ограду комплекса сазнајемо да је Град Кањижа 1893. године донео одлуку да се на Јарашу избуше пет артеских бунара уместо дотадашњих, уобичајених копаних варијаната обложених циглом. До новембра 1894. године урађена су само два бунара- Један од њих је Стари артески бунар - Бунар Баратових који је свој назив добио по власницима оближњег салаша (Barath). Предузетници Михај Кошар (Kosar Mihaly)

и Лајош Херцег (Herceg Janos) из Ходмезевашархеја (Hodmezovasarhcly) су 1908. године добили задатак да испред салаша Баратових избуше нови бунар уместо старог, већином пресушеног. Вода кроз Манесман (Mannesmann) челичне цеви промера 51 милиметара шикља у висину 1 метара. Дубина бунара је 264,44 метара, а дужина бунарских цеви је 273,29 метара. Појила изворно изграђена од јеле и тополе су 1911. године замењена бетонским варијантама због отпорности материјала на мраз.

Стари артески бунар (Barathok kutja) је обновљен 2016. године у оквиру Прве војвођанске мобе за изградњу купалишта и повезивање заједнице. Данас се бунарски комплекс састоји од два појила и два базена од опеке, те језера са дрвеним клупама и осмоугаоним павиљоном на шиповима са тршчаним кровом на отвореним кровиштем у средини. Појила су одвојена дрвеном оградом. Западно служи 38 напајање стоке, а источно као базен за људе. Из артеског бунара извире лековита вода која се каскадно слива из источног појила кроз базене у језеро.

3.5. СТАНОВНИШТВО И МРЕЖА НАСЕЉА

Према подацима последњег Пописа становништва, територију општине Кањижа насељава 20141 становник. У оквиру заштићеног подручја не налази се ниједно насеље у целости, док се једним својим делом насеља Трешњевац и Велебит налазе у заштитној зони и у режиму III степена заштите. Уз границу заштитне зоне смештена су насеља Зимоњић, Мале Пијаце и Мали Песак. Анализа демографског развоја подручја Просторног плана извршена је на основу званичних статистичких података пописа становништва у периоду 1991 - 2022. године. У посматраном ширем подручју, у укупно 10 насеља, према резултатима пописа становништва 2022. године, живело је 18681 становник у 8310 домаћинстава, просечне величине од 2,2 чланова по домаћинству, где је приметан значај пад у односу на 2011. годину када је исто подручје насељавало 23373 становника у 9810 домаћинстава. Посматрајући уже подручје, насеља су смештена дуж заштитне зоне заштићеног подручја. Укупна популација у обухвату по последњем попису броји 3307 становника у 1450 домаћинстава, са просечном величином од 2,3 члана.

Подручје обухвата Просторног плана карактеришу веома неповољни трендови у области демографског развоја. Насеља су мале величинске категорије, са око 1000 становника. У подручју посебне намене нема насеља, делом у заштитној зони се налазе Велебит и Трешњевац, док су уз границу обухвата Просторног плана смештена насеља Зимоњић, Мале Пијаце и Мали Песак, а у ширем окружењу је и Кањижа.

Становништво које насељава предметни простор се претежно бави пољопривредом и сточарством, делатностима које су од пресудне важности за даљи опстанак заштићених врста на овом подручју, а то условљава и опстанак самог заштићеног подручја.

Табела 2. Број становника и домаћинстава у насељима уз заштићено подручје Предела изузетних одлика „Кањишки јараши"

Општина/Град	Насеље	Број становника по методологији пописа 2002. године				Укупан број домаћинстава
		1991. г	2002. г	2011. г	2022. г	2022. г.
Кањижа	Велебит	361	366	277	224	98
	Зимоњић	282	340	244	175	74
	Мале Пијаце	2144	1988	1811	1412	603
	Мали Песак	150	115	94	63	32
	Трешњевац	2028	1868	1724	1433	643
Укупно		**4677**	**4150**	**4965**	**3307**	**1450**

*насеља у обухвату према Одлуци о изради Просторног плана

3.6. МРЕЖА И ФУНКЦИЈЕ НАСЕЉА

Мрежу насеља на простору обухваћеном оквирном одлуком о изради Просторног плана чини десет насеља општине Кањижа: Адорјан, Велебит, Зимоњић, Кањижа, Мале Пијаце, Мали Песак, Мартонош, Тотово Село, Трешњевац и Хоргош. Осим општинског центра сва насеља су сеоског карактера. Сва насеља се према својој просечној величини убрајају у мала. Дистрибуција становништва према величинским категоријама у насељима у обухвату показује да су сва насеља у величинској категорији до 1500 становника.

У обухвату Просторног плана се, осим Велебита и Трешњевца који се североисточним, односно северним делом налазе у заштитној зони, не налазе друга насеља.

3.7. ПРИВРЕДА

Пољопривреда

Кањишки јараши представљају највећу површину слатина у Бачкој, односно на десној обали реке Тисе, па као такви пружају скромне услове за пољопривреду, а нарочито за ратарску производњу.

Северни делови кањишког пашњака су ипак, у знатној мери заорани и приведени ратарској производњи. Слаба плодност и прошараност солончакастим флекама ограничава избор гајених култура (углавном пшеница, сунцокрет и шећерна репа) и умањује приносе нарочито у сушним годинама, док у влажним годинама проблем представља превлаживање и као последица тога тешка обрада земљишта.

У зони непосредног утицаја на заштићено подручје присутно је полуинтензивни начин пашарења, а најзаступљеније врсте су: аутохтона раса оваца цигаја, давно доместиковано домаће шарено говедо у типу сименталца, коњи расе нонијус карактеристични за Панонску низију и балкански магарац.

Ратарство и сточарство представљају две изразито доминантне гране пољопривреде на овом подручју, али с обзиром да се ради о депопулацискoм подручју, услед недостатка активног становништва и његове старосне структуре, смањује се број сточара. Тако се као опортуно решење понекад спроводи пренамена пашњака у оранице и поред тога што ће се од врхунског пашњака, добити шкрте и оскудне њиве.

Надомак насеља Велебит налази се један од највећих рибњака у Србији по имену „Капетански рит" који се простире на приближно 670 ha и где се производи око 1000 t рибе (око 80% шарана и остатак амура и толстолобика).

Туризам

ПИО „Кањишки јараши" представља највећи очувани комплекс слатинских пашњака на десној обали Тисе. Такође, ово подручје је репрезентативни пример културног предела, који поред својих природних вредности поседује значајне предеоне, естетске и културно-историјске вредности, настале интеракцијом природних потенцијала подручја и традиционалног начина живота локалног становништва. Ово природно добро је поверено на старање ЈП „Палић-Лудаш" из Палића.

Вредности заштићеног подручја у погледу туристичке валоризације могу се оценити као добре на плану садржајности простора, вредности природне и културне баштине и делом приступачности дестинације, док материјална база и организованост представљају ограничавајуће факторе. Може се констатовати да туризам на простору природног добра скоро да и не постоји, чак ни екотуризам, па се не може говорити о његовом негативном утицају. Ипак, у будућем туристичком развоју подручја, ову делатност на заштићеном природном добру треба планирати уз неопходна ограничења (временска, броја посетилаца, начина кретања посетилаца и сл.).

У оквиру границе ПИО „Кањишки јараши" на катастарској парцели бр. 6253 и 6254 КО Кањижа, налази се комплекс Стари артески бунар - Бунар Баратових (Barathok kutja) надомак насеља Зимоњић. Обновљен је 2016. године па је некадашње појилиште постало отворено купалиште које се стапа у природно окружење и из године у годину постаје све популарније међу туристима. Данас се бунарски комплекс састоји од два појила и два базена од опеке, те језера са дрвеним клупама. Појила су одвојена дрвеном оградом, западно служи за напајање стоке, а источно као базен за људе. Из артеског бунара извире лековита вода која се каскадно слива из источног појила кроз базене у језеро. Поред лековите воде користи се и блато из језера које се примењује код реуматских проблема. Такође, у оквиру комплекса изграђени су осмоугаони павиљон на шиповима са тршчаним кровом са отвореним кровиштем у средини, дрвене клупе и надстрешница.

У заштитној зони Просторног плана, у близини насеља Трешњевац на узвишењу Бергел, налази се хумка Чако. Положај хумке је такав да се са обронака лесног платоа Телечка пружа поглед на заштићено подручје. На овом месту је 2001. године изграђен меморијал, односно спомен комплекс, у част догађају из 1686. године када се ту одиграла битка која је претходила Сенћанској битци и када су ови крајеви ослобођени од турака. На централном делу хумке налази се крст „Бобан", а до њега води кружни пут са спомен плочама на којима су овековечени најзначајнији локални историјски догађаји. На путу до узвишења са хумком, налазе се скулптура од дрвета - Јелфак и скулптуре Хунора и Марга урезане у дрво. Овај видиковац може бити интересантна полазна туристичка тачка за посетиоце који би желели да се боље упознају са целокупним подручјем.

Основне функције заштићеног подручја са аспекта туризма су: еколошка, научно-истраживачка, васпитно-образовна, културно-историјска и развојна функција. У складу са тим, развој туристичке делатности на простору обухвата Плана биће базирана на екотуризму који ће допринети очувању заштићеног подручја, а са друге стране отворити бројне могућности за локално становништво (запошљавање, пласман локалних производа, пружање услуга смештаја, специјализовани породични производи и др.).

3.8. ИНФРАСТРУКТУРА

3.8.1. Саобраћајна инфраструктура

У обухвату Просторног плана постоји само путни – друмски саобраћај. Путни - друмски саобраћај као основни (и једини) вид саобраћаја у обухвату Просторног плана и својим капацитетима задовољава већину захтева за путничким и робним превозом.

Путни - друмски саобраћај омогућује доступност и комуникацију предметног простора са окружењем и субрегионима. Основни саобраћајни капацитети предметног простора у домену путног - друмског саобраћаја су:

- **Државни пут IIа реда бр.102/Р-119**, Кањижа - Сента - Ада - Бечеј - Темерин - веза са државним путем 100,
- **Државни пут IIб реда бр.301/Р-119.3,** Војвода Зимонић – Велебит.

Основни путни правци који омогућавају даљинска и транзитна кретања, као и везе са центрима међународног (Нови Сад) и националног ранга (Суботица), су: ДП бр.102 и ДП бр.301 са својим везама на путну мрежу високог (ДП бр.13, ДП бр.100) и највишег нивоа (ДП А1 (Е-75)). То су саобраћајни капацитети који омогућавају субрегионално и регионално повезивање, и основни су абсорбери свих саобраћајних збивања у обухваћеном простору. Такође су и путеви који омогућују изворно-циљна кретања и омогућују квалитетна међунасељска повезивања у обухвату Просторног плана.

Систем општинских путева у обухвату Просторног плана су различитог степена изграђености и омогућују доступност овом простору из свих праваца, са везама на државну путну мрежу високог ранга (ДП I и II реда).

У оквиру катастарских општина у обухвату Просторног плана, налазе се и некатегорисани путеви (приступни и атарски путеви), који су радијалног облика и повезују насеља и садржаје ван грађевинског подручја.

Железнички саобраћај је својевремено имао врло важну улогу у развоју овог подручја. Међутим, са експанзијом друмског саобраћаја, железнички саобраћај, због својих недостатака (фиксиране линије кретања, потребе преседања при промени правца кретања и друго), изгубио је позиције које је некад имао.

У ранијем периоду (седамдесетих и почетак осамдесетих година прошлог века), знатан број пруга регионалног и локалног значаја је укинут. Пруга која је у обухвату и која није у функцији је ЖПВЕ - железничка пруга ван експлоатације (некадашња локална пруга бр. 3[2]), Хоргош – Кањижа - Сента.

Водни саобраћај на простору обухваћеном Просторним планом није заступљен. (међународни/међудржавни пловни пут реке Тисе налази се у непосредној близини). Водотоци (системи канала слива Кереш, Хоргош-Мартонош и Стари Кереш) нису категорисано као пловни и у смислу транспорта немају значај.

Немоторни саобраћај је заступљен преко бициклистичких коридора националног и локалног ранга. Међународна бициклистичка стаза – цикло коридор 11[3], Тиски коридор, позиционирана је уз реку Тису али се налази ван обухвата плана.

У обухвату се налазе стазе националног ранга – уз ДП бр. 100, бр.300, бр.301 као и стаза локалног нивоа „Панонска осмица".

Ваздушни даљински саобраћај за потребе овог подручја се одвија преко аеродрома „Никола Тесла" (за путнички и карго саобраћај), док се за спортско-туристичке намене користи аеродром Суботица (Биково). Оба терминала у потпуности задовољавају садашње обиме транспортних захтева.

На основу саобраћајних анализа може се закључити да саобраћајна инфраструктура (путно-друмска) у оквиру овог простора даје добре основе за надоградњу, реконструкцију, чиме би се омогућио брз и лак приступ овом подручју из више праваца, на нивоу високог комфора и саобраћајне услуге, као и брзе и лаке комуникације у оквиру овог простора.

3.8.2. Водна и комунална инфраструктура

На територији општине Кањижа делимично је реализован део Хидросистема „Северна Бачка", и то подсистем „Тиса-Палић", заједно са краком до водотока Чик и Криваја. Намена хидросистема је претежно за наводњавање, али и за потребе допуне недостајућих количина воде језера и акумулација, потребе водоснабдевања становништва и индустрије, узгоја риба, рекреације, туризма и др. Тренутно се систем веома мало користи, иако представља економски веома вредан потенцијал развоја.

Системи за одводњавање

Каналска мрежа, која је изграђена на заштићеном подручју и његовој околини, прилагођења је конфигурацији терена. На лесној тераси одводњавање је извршено на тај начин што су унутрашње депресије каналима спојене са холоценским долинама створеним природним путем – Кањишким потоком и Жутим Јендеком код Адорјана (Ђере, Томић, 1982). Заштићено подручје захвата делове 3 слива за одводњавање, и то: слив Киреш, Хоргош-Мартонош слив XI и Стари Киреш слив IX. У Табели бр. 4 дати су подаци за целокупне сливове који се налазе већим или мањим делом унутар граница заштићеног подручја.

Табела 3. Основне карактеристике система за одводњавање на подручју општине Кањижа

Ред. бр.	Слив	Површина (ha)	Укупна дужина каналске мреже (m)
1.	Кереш	19.892,39	36.593
2.	Хоргош-Мартонош слив XI		47.284
3.	Стари Кереш слив IX	3.273,40	13.921

Слив Кереш - површине 19.892,39 ha, дужине каналске мреже 36.593m. Обухвата лесну терасу и југоисточне ниже делове пешчаре, има каналску мрежу мање густине, одводњава се гравитацијом, са водопривредног аспекта има међуопштински и индиректно и међународни значај.

Слив Хоргош-Мартонош слив XI, дужине каналске мреже 47.284m. Обухвата већим делом лесну терасу, обухвата мање квалитетно земљиште за пољопривредну производњу, има каналску мрежу мање густине, одводњава се гравитацијом, са водопривредног аспекта има међународни значај (границом пресечен слив).

[2] Одлуком Скупштине РС овој прузи одузето је својство добра у општој употреби у функцији железничког саобраћаја („Сл.Гласник РС" број 9/20)

[3] Cap du nord - Les lacs finlandais - Helsinki - Tallin - Tartu - Vilnius - Varsovie - Cracovie - Kosice - Belgrade - Skopje – Thessaloniki - Athens

Стари Кереш слив IX - површина 3.273,40ha, дужина каналске мреже 13.921m. обухвата делом алувијалну раван и лесну терасу, обухвата мање квалитетно земљиште, има малу густину каналске мреже, одводњава се гравитацијом и црпљењем. Водопривредни назив водотока Кереш је канал К-VIII-0.

Главни канали у обухвату Плана:
- К-XI-0 Хоргош-Мартонош на катастарској парцели бр. 6823 К.О. Мартонош;
- К-IX-10 Кочиш на катастарској парцели бр. 6827 К.О. Мартонош;
- К-IX-10 Кочиш на катастарској парцели бр. 10304 К.О. Кањижа;
- К-IX-10-1 на катастарској парцели бр. 6063/1 К.О. Кањижа;
- К-VIII-2 Ободни на катастарској парцели бр. 10305 К.О. Кањижа;
- К-VIII-2-1 Грбави на катастарској парцели бр. 6179 К.О. Кањижа;
- К-VIII-2-1-1 на катастарској парцели бр. 6237 К.О. Кањижа;
- К-VIII-2-1-2 на катастарској парцели бр. 6192 К.О. Кањижа;
- К-VIII-0 Кереш на катастарској парцели бр. 9880/1 К.О. Кањижа;
- К-VIII-1 на катастарској парцели број 2101 К.О. Трешњевац;
- К-VIII-4 на катастарској парцели бр. 2037 К.О. Трешњевац;
- К-VIII-4-1 на катастарској парцели бр. 2228/3 К.О. Трешњевац и
- К-VIII-5 на катастарској парцели број 3609/37 К.О. Трешњевац.

У табели бр. 4 дати су пројектовани геометријски и хидраулички подаци главних канала:

Табела 4. Основне техничке карактеристике главних канала система за одводњавање

Канал	Кота дна (mnm)	Ширина дна (m)	Нагиб косиина	Максимална дубина воде (m)	Брзина воде (m^3/s)
К-XI-0 Хоргош-Мартонош	79,42	5-20	1:1,5	3,0	8,0
К-IX-10 Кочиш	80,50	3-5	1:1,5	2,5	0,5
К-IX-10-1	80,50	1	1:1,5	1,5	0.1
К-VIII-2 Ободни	80,50	1,5-4	1:1,5	2,0	1,0
К-VIII-2-1 Грбави	80,50	1,5-4	1:1,5	2,0	1,0
К-VIII-2-1-1	81,00	1,5	1:1,5	1,5	0,5
К-VIII-2-1-2	80.50	1,5	1:1,5	1,5	0,3
К-VIII-0 Кереш	80,00	2-4	1:1,5	3,0	4,0
К-VIII-1	80,65	1,5	1:1,5	1,5	0,3
К-VIII-4	80,50	1,5	1:1,5	0,5	0,3
К-VIII-4-1	80,50	1,5	1:1,5	0,5	0,2
К-VIII-5	80,05	0.5	1:1,5	1,0	0,1

Табелом бр. 5 су приказане основне карактеристике црпних станица које се налазе на системима за одводњавање.

Табела 5. Основне карактеристике црпних станица које се налазе на системима за одводњавање на подручју општине Кањижа

Р. бр.	Назив ЦС	Врста ЦС	Систем за одводњавање	Локација "ЦС"	Кота "0" водомера	Мин. радни ниво	Мах. радни ниво	Капацитет (m^3/s)
1.	ЦС-7 Адорјан	штаб.	Кањишки рит	km 134+385	73,50	73,9	75,70	500 и 650
2.	ЦС-8 Стари Кереш	штаб.	Стари Кереш	km 145+512	76,00	77,3	78,80	500
3.	ЦС-11 Мартонош	штаб.	Хоргошко-Мартоношки рит	km 152+050	74,00	74,7	76,00	500 и 2 x 1000

На подручју Кањишких јараша се налази канал Адорјан-Велебит, који је део вишенаменског Регионалног хидросистема за снабдевање водом Северне Бачке – Подсистема „Тиса-Палић". Канал првенствено служи за снабдевање водом акумулације Велебит, одакле се вода транспортује даље по потреби. Рибњак „Капетански рит" се такође снабдева водом из канала (период април-август), а канал служи и за одбрану од унутрашњих и спољних вода. Код високих вода Тисе и Кереша, вода из Кереша се прелива у канал Адорјан-Велебит, а по потреби вишкови се препумпавају у акумулацију Велебит. Водостај у каналу се креће између кота 81 и 82 m n.v. и зависи од актуелних захтева корисника и активности унутар система. Водоток Кереш (Киреш), у складу са Заједничким правилником српскомађарске комисије за водопривреду, треба да прими и транзитне воде из Мађарске. Одржавање водотока се одвија у складу са овим Правилником.

Канали и одбрамбени подсистеми који се налазе на подричју кањишких јараша:
- Главни канал К-XI-0 Хоргош Мартонош
- Подсистем за одбрану од поплава Зимоњић
- Главни канал Кереш (канализовани ток Кереша) и део канала Стари Кереш

У обухвату Плана или непосредној близини, налазе се следећи објекти за заштиту од штетног дејства вода (Наредба о утврђивању оперативног плана за одбрану од поплава за 2023. годину, „Сл. гласник РС", бр. 143/22):
- Д.13.2.2. Десни насип уз Тису од ушћа Кереша до Макошког брега (Ада), 22.82km (132+715 – 109+900);
- Д.13.2.1. Десни насип уз Кереш од ушћа у Тису до Велебита, 7.50km (7+500 – 0+000);
- Д.13.1.6. Леви насип уз Кереш од ушћа у Тису до Велебита, 7.50km (0+000-7+500);
- Д.13.1.5. Десни насип уз Тису од улива канала Хоргош-Мартонош до улива Кереша, 13.30km (146+695 – 133+400);
- Д.13.1.4. Десни насип уз канал Хоргош-Мартонош од улива у Тису до km 4+500, 4.5km (0+000 – 4+500);
- Д.13.1.3. Леви насип уз канал Хоргош-Мартонош од km 4+500 до улива у Тису, 4.5km (4+500 – 0+000);
- Д.13.1.1. Гранични насип Попова Хумка, 5.2km (од 5+200 до 0+000);

Прелиминарну процену ризика од поплава за територију Републике Србије је израдило Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде, у складу са Законом о водама, Правилником о утврђивању методологије за израду прелиминарне процене ризика од поплава као и Европском директивом о процени и управљању ризицима од поплава, 2007/60/ЕЦ. Одређена су значајна поплавна подручја. Под редним бројем 23 се налази река Тиса, од ушћа до границе са Мађарском.

Систем за наводњавање

На територији општине Кањижа делимично је реализован део Регионалног хидросистема Северна Бачка, и то подсистем Тиса-Палић, заједно са краком до водотока Чик и Криваја. Намена хидросистема је претежно за наводњавање, али и за потребе допуне недостајућих количина воде језера и акумулација, потребе водоснабдевања становништва и индустрије, узгоја риба, рекреације, туризма и др.

На јужном делу заштићеног подручја налази се деоница делимично реализованог Регионалног хидросистема „Северна Бачка", подсистем „Тиса– Палић". Овај подсистем се састоји од следећих главних целина: црпна станица „Адорјан", канал ЦС „Адорјан"-ЦС „Велебит", црпна станица „Велебит", брана Велебит са акумулацијом, црпна станица „Ором", канал ЦС „Ором"-разделна грађевина–језеро Палић и канал разделна грађевина–водоток Чик. Од наведених се на делу заштићеног подручја налазе канал ЦС „Адорјан"-ЦС „Велебит" и брана Велебит са акумулацијом. Намена хидросистема је претежно за наводњавање, али и за потребе допуне недостајућих количина воде језера и акумулација, потребе водоснабдевања становништва и индустрије, узгоја риба, рекреације, туризма и др. Тренутно се систем веома мало користи.

Табела 6. Основни подаци за системе за наводњавање који су на подручју Кањижа

Ред. бр.	Систем за Наводњавање	Површине у 2003.		Црпна станица капацитет Q (l/s)
		Инсталисани капацитет	Ангажовани капацитет	
ВОДОЗАХВАТ – ТИСА				
1.	Кањишки рит	600	600	500
2.	II тераса код Кањиже	500	500	300
3.	Мартоношки мали рит	160	160	180
4.	Хоргошко-Мартоношки рит	500	500	500

Инвестиционо одржавање система за наводњавање укључује:
- ручно и машинско кошење (тракторском косачицом, багерским тарупом) каналског профила, обалог појаса канала и објеката, уклањање трске из каналског профила;
- измуљење каналског профила (применом багера, булдожера и камиона).

Хитни санациони радови- захтевају потпуно пражњење каналског профила од воде ради обезбеђења приступа деловима објеката који су иначе под водом и отклањања насталих проблема. Радови на уклањању биљне вегетације се врше у периоду од маја до септембра, а радови на измуљењу се врше у летњем периоду (јул-август). Хитни санациони радови се врше у што краћем року од тренутка настајања потребе за таквим радовима, у року неколико сати, колико је потребно за транспорт механизације на предметну локацију. Било каква ограничења везана за радове на редовном одржавању канала Адорјан-Велебит могу да угрозе функционалност целог система.

Рибњак и акумулација
На самој граници заштићеног подручја, на тромеђи насеља Велебит, Мале Пијаце и Мали Песак, изграђен је слатководни рибњак „Капетански рит" површине око 640 ha. Рибњак се снабдевао водом из водотока Киреш, а од 2011. године се, пуштањем у погон нове црпне станице, посредством канала Тиса – Палић, снабдева водом из Тисе. Вода из рибњака се, без пречишћавања, упушта у каналисани водоток Киреш и каналску мрежу у сливу Кириша. На локацији изнад насеља Велебит налази се акумулација на систему канала Тиса-Палић чија површина је 100 ha.

Заштитне шуме
Унутар прелиминарних граница обухвата планског подручја налазе се одељења (1-6) газдинске јединице Сента, којом управља и газдује ЈВП Воде Војводине. Ове шуме се налазе са небрањене стране насипа за одбрану од поплава у ширини од око 50 m. Газдовање шумама, обавља се у складу са Основом газдовања шумама за ГЈ Сента чији је рок важења 1.1.2006. – 31.12.2025. године. Приликом израде Основе, исходовано је Решење о условима заштите природе број 03-612/2 од 08.04.2016. године, Решење број 03-612/2016 од 01.08.2017. године и Мишљење о уграђености услова заштите природе за предметну газдинску јединицу број 03-3191/2 од 18.12.2017. године издато од стране Покрајинског завода за заштиту природе, чиме је потврђено да су сви радови планирани Основом газдовања шумама за ГЈ Сента усклађени са Условима заштите природе;

Подземне воде
Највиши нивои подземних вода су између реке Тисе и линије: Хоргош Мали Песак-Зимоњић-Адорјан, што је свакако утицај саме Тисе и Кириша. На овом подручју максимуми подземних вода су врло близу терена, а на појединим локалитетима излазе чак и на површину терена, што доводи до превлажености и заслањивања земљишта.

Водоснабдевање
Систем водоснабдевања на територији општине Кањижа чине 12 изворишта, са 33 бунара, 230 km водоводне мреже, 11.180 кућних прикључака. Становништво општине снабдева се водом захватањем подземних вода артерских и субартерских издани. Укупна експлоатација подземних вода на територији општине износи око Q=64 l/s. Водозахватни објекти су искључиво типа бушених бунара. У бунарима се каптира водоносни слој на дубини између 75 и 146 m и на дубини између 170 и 220 m. Бунари су бушени реверсном или класичном методом, опремљени су филтерском бунарском конструкцијом (пречника Ø 219 mm или 323 mm).

У 10 насеља територије СО Кањижа (Кањижа, Хоргош, Фодор школа, Зимонић, Велебит, Ором и Ново Село, Долине, Трешњевац, Тотово Село и Мале Пијаце) водоснабдевање, одвођење и пречишћавање отпадних вода врши се под надзором фирме „Потиски водоводи" из Хоргоша од 1968. године. Водоснабдевањем на подручју две месне заједнице: МЗ Мартонош (насеље Мартонош и Мали Песак) и МЗ Адорјан управљају саме месне заједнице.

Генерално посматрајући, сва насеља у општини користе исти ресурс подземних вода, те је сходно овоме проблематика квалитета захваћене воде приближно иста у свим насељима. Квалитет воде је релативно константан, с обзиром на хидрогеолошке и хидрохемијске карактеристике водоносног слоја. Постоји извесна разлика у карактеру вода захваћеног на плићем хоризонту у односу на квалитет воде на дубљем хоризонту. У садашњем тренутку једине мере кондиционирања су дезинфекција (активна мера) и испирање мреже (пасивна мера). Критични параметри у саставу захваћене воде системом водоснабдевања су амонијак, гвожђе, арсен, утрошак KMnO4, боја и др. Степен прекорачења граничних концентрација је различит од насеља до насеља.

Одвођење и пречишћавање отпадних вода
На територији Општине Кањижа интензивна изградња система водоснабдевања у прошлости није праћена и интезивном изградњом канализационе мреже. Од укупно 13 насеља у Општини само у насељима Кањижа и Хоргош постоји изграђена је канализациона мрежа и то у врло скромном обиму у односу на систем водоснабдевања. Само у протеклих неколико година вршена је интезивна градња ове инфраструктуре, али је још увек веома мали проценат прикључивања на мрежу у односу на могућности при изградњи уличних колектора. Са аспекта пречишћавања отпадних вода стање је идентично, систем пречишћавања отпадних вода је реализован у насељу Кањижа и на линији воде и на линији муља, док је у насељу Хоргош изграђен скромнији уређај. У осталим насељима не врши се прикупљање и одвођење отпадних вода фекалног порекла и употребљена вода се упушта у септичке јаме а атмосферска вода се одводи отвореним јарковима или се пак разлива по околном терену.

Одвођење атмосферских вода
Степен достигнутог развоја у овој области у значајној мери заостаје иза развоја како водоснабдевања, тако и каналисања отпадних вода. Постигнути степен изграђености је веома низак. У ову област спадају канализациони системи где се помоћу отворених земљаних (обложених и необложених) канала прикупља атмосферска вода и одводи до могућих водопријемника. Задатак прикупљања и одвођења атмосферских вода припада друштвеној заједници на нивоу општине Кањижа. С обзиром на нерешен статус (надлежност, финансирање, изградња, управљање и одржавање) ове комуналне делатности, постигнути резултати су изузетно скромни.

Задатак ове канализационе мреже се односи на прикупљање и одвођење меродавних краткотрајних киша (одређеног трајања и учесталости појаве). Сходно овоме, димензије ове канализационе мреже треба да су знатно веће од канализације отпадних вода. Ово подразумева и далеко већа потребна финансијска средства за изградњу.

Технички савремен и исправан начин одвођења атмосферских вода путем затворених цевних канализационих система је изузетно скромно заступљен. Изузетно мала дужина атмосферске канализације постоји у Кањижи, а још мање у Хоргошу. Дужина ових траса, иначе износи свега неколико километара. Нешто више има отворених земљаних канала у насељима целе општине, процењено на десетина километара. Отворени земљани канали, су мање ефикасни и у погледу одржавања веома захтевни.

3.8.3. Енергетска инфраструктура

3.8.3.1. Електроенергетска инфраструктура

У непосредном окружењу обухвата Просторног плана налазе се објекти преносног система електричне енергије који су у власништву „Електромрежа Србије" а.д.:
110 kV бр. 160/2 ТС Сента- ТС Кањижа
110 kV бр. 160/3 ТС Кањижа - ТС Суботица 3
110 kV бр. 135/4 Чвор Шупљак – граница/ ТС Сегедин
400 kV бр. 454 ТС Суботица 3 – граница/ ТС Шандорфалва.

Насељена места на широј територији, која је ван обухвата плана и непосредној близини, напајају се путем средњенапонске (дистрибутивне 20 kV мреже), из трансформаторске станице ТС 110/20 „Кањижа" трансформаторима снаге 2x31,5 MVA и припадајућих трансформаторских станица и нисконапонске мреже (0,4 kV).

3.8.3.2. Термоенергетска инфраструктура

У оквиру обухвата Плана, налазе се транспортни гасоводи високог притиска:
- магистрални гасовод граница Бугарске-граница Мађарске (73 bar, DN1200),
- разводни гасовод за ГМРС Хоргош (50 bar, DN80),
- магистрални гасовод МГ-07 Хоргош-Бечеј (50 bar, DN750),
- магистрални гасовод МГ-06 Хоргош-Сента (50 bar, DN700),
- разводни гасовод РГ-06-02 од МГ-06 до Суботице (50 bar, DN200),
- разводни гасовод РГ-06-01 од МГ-06 до Кањижа (50 bar, DN100) и
- разводни гасовод за ГМРС Мале Пијаце (50 bar, DN100).

На простору обухвата Плана, налазе експлоатационо поље угљоводоника Мартонош запад и Велебит са изграђеним рударским објектима за експлоатацију нафте и природног гаса (сабирно гасна станица СГС Мартонош запад, експлоатационе бушотине са приступним путевима и бушотински цевоводи), гасоводи и нафтоводи НИС а.д. за транспорт угљоводоника са експлоатационих поља.

На простору обухвата плана налази се нафтовод НИС а.д. Адорјан-РН Нови Сад.

У обухвату Просторног плана, изграђена је дистрибутивна гасоводна мрежа од полиетиленских ПЕ цеви максималног оперативног притиска 4 bar и дистрибутивна гасоводна мрежа од челичних цеви максималног оперативног притиска 16 bar за снабдевање потрошача у насељима Трешњевац, Велебит, Мале Пијаце, Хоргош и Кањижа као и мерно регулационе станице за широку потрошњу у насељима Трешњевац, Велебит, Мале Пијаце, Хоргош и Кањижа.

3.8.3.3. Обновљиви извори енергије (ОИЕ)

У претходном периоду, на регионалном и локалном нивоу нису развијене посебне мере које се односе на ОИЕ и њихово коришћење. На подручју Просторног плана не користе се обновљиви извори енергије (за сада нема података о коришћењу обновљивих извора енергије).

3.8.3.4. Енергетска ефикасност

Карактеристика енергетског система на предметном подручју, у функцији ефикасног коришћења енергије и енергената, није на високом нивоу, а заступљена је и нерационална потрошња енергената.

3.8.4. Електронска комуникациона инфраструктура

За потребе насеља и корисника у обухвату Просторног плана изграђена је савремена електронска комуникациона мрежа у коридорима саобраћајница, а преко спојног пута путем оптичког кабла. За потребе мобилних комуникација изграђене су базне радио-станице у власништву оператора мобилних комуникација.

3.9. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Подручје обухваћено Просторним планом је делимично угрожено услед низа антропогених активности протеклих деценија.На подручју природног добра и заштитне зоне није успостављено континуално праћење квалитета животне средине.

На подручју обухвата Просторног плана не постоје доступни подаци о мониторингу квалитета ваздуха. Потенцијални извори загађења ваздуха су индивидуална ложишта из околних насеља, сметлишта, те саобраћај и привредни субјекти.

Загађење површинских и подземних вода врши се углавном од стране комуналних и атмосферских отпадних вода насеља, претежно у виду површинских извора емисије загађујућих материја (због недовршене канализационе инфраструктуре). Проблем представљају и процедне воде са баштенских површина, складишта стајњака, горива и депои других материја који су периодично у контакту са подземним водама.

Вода из рибњака „Капетански рит" се без пречишћавања упушта у каналисани водоток Киреш и каналску мрежу у сливу Киреша. То доводи до промене физичко – хемијског квалитета воде и седимента тог еколошког коридора, као и измена у морфологији терена. Периодично испуштање отпадних вода из рибњака доводи до еутрофикације Киреша.

Постојећа **насеља** у окружењу (Адорјан, Велебит, Зимоњић, Кањижа, Мале Пијаце, Мали Песак, Мартонош, Тотово Село, Трешњевац и Хоргош) имају утицај на природно добро, с обзиром на чињеницу да се грађевинска подручја ових насеља делом граниче са истим. Пре свега, антропогене активности у њима доводе до погоршања квалитета животне средине. Распростирање загађујућих материја из насеља према природном добру најчешће се врши хидролошким и атмосферским путем.

У погледу **управљању отпадом**, у обухвату Просторног плана налазе се регистроване две дивље депоније – сметлишта: једна на локацији која се налази на граници КО Трешњевац и КО Велебит, и то на граници заштићеног подручја, и друга, која се налази ван заштитне зоне, а у обухвату Просторног плана (КО Адорјан). У заштитној зони се налази једно одлагалиште отпада, којим управља ЈКП из Кањиже (КО Кањижа).

Простор заштићеног подручја окружен је обрадивим површинама, које досежу до саме границе заштићеног подручја. Загађујуће материје, пестициди и минерална ђубрива, која се користе у пољопривреди, имају могућност брзог распростирањења и тиме негативно утичу на заштићено подручје, у облику загађења подземних и површинских вода и земљишта. Велики утицај на квалитет земљишта и вода имају и живинарске и сточне фарме, неадекватним управљањем стајњаком.

Нарушавање водног режима, карактеристичног за континенталне слатине, који подразумева сезонска узлазно-силазна кретања подземних и површинских вода богатих солима натријума, магнезијума, калијума је један од **најизраженијих угрожавајућих фактора на подручју природног добра.**

Може се навести још неколико фактора који угрожавају животну средину која се налази у обухвату Просторног плана:
- Промене у структури предела, формирањем антропогених станишта (рибњаци, високо зеленило, салаши, далеководи, мрежа мелиоративних канала итд),
- Фрагментација и физичко уништење станишта, те ширење грађевинских подручја насеља,.
- Лов и криволов, који такође угрожавају животну средину, али и постојећи биодиверзитет - Неприлагођено управљање засадима дрвећа и појединачним стаблима, пошумљавање ливада и пашњака, кошење ливада, и унос алохтоних и инвазивних врста

3.10. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ, АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ И ОДБРАНА

Елементарне непогоде

Подручје обухваћено Просторним планом може бити угрожено од: земљотреса, пожара, метеоролошких појава: атмосферско пражњење и атмосферске падавине (киша, град, суша), ветар.

На основу сеизмичке рејонизације Републике Србије за повратни период од 475 година, на подручју обухвата Плана могућ је земљотрес од VII-VIII степени макросеизмичког интензитета према MCS скали. У односу на структуру и тип објекта, дефинисане су класе повредивости, односно очекиване деформације објеката. На основу интензитета и очекиваних последица земљотреса, сматра се да ће се за VII степен манифестовати „силан земљотрес", а за VIII степен „штетан земљотрес".

Настајање *пожара*, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Могућност настанка пожара је већа у насељеним местима која имају развијенију привреду, али и на пољопривредном земљишту због држања запаљивих пољопривредних усева у летњим месецима, који је најчешће проузрокован људском непажњом.

Појава *града* је чешћа и интензивнија у летњем периоду, а штете се највише одражавају на пољопривредним културама које су у том периоду и најосетљивије. Посматрани простор не спада у подручја са изразитом појавом града, већ је подложан само повременим продорима олујних и градоносних облака. Према условима Републичког хидрометеоролошког завода (РХМЗ) у оквиру границе посебне намене, а у сврху заштите од града, изграђене су 4 лансирне (противградне) станице – Мали Песак, Зимоњић, Велебит и Трешњевац.

Ветар има пресудну улогу за обликовање климе, у развоју живог света као и у многим људским делатностима, како непосредно тако и посредно: на приносе у пољопривреди, количину падавина, исправање тла и биљака, наносе штету психофизичком стању људи кроз повећану или смањену активност и сл. Преовлађујући ветрови на овом простору дувају из северозападног правца и они доносе падавине, док кошава (југоисточни ветар) доноси суво и хладно време претежно у зимским месецима. У пролећним месецима ветар изазива велика испаравања земљишта одузимајући велике количине влаге неопходне биљкама.

Акцидентне ситуације

На основу Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 72/09-други закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-други закон), Министарство заштите животне средине, на основу докумената: Политика превенције удеса или Извештај о безбедности и План заштите од удеса, води регистар постројења и утврђује и води евиденцију о операторима и

севесо постројењима/комплексима са повећаном вероватноћом настанка хемијског удеса или са повећаним последицама тог удеса, због њихове локације, близине сличних постројења или због врсте ускладиштених опасних материја („домино ефекат“). На основу ових докумената, Министарство води и Регистар постројења и утврђује севесо оператере и постројења/комплексе, чије активности могу изазвати хемијски удес са прекограничним последицама.

Према условима Министарства заштите животне средине, у обухвату Просторног плана се налази једно севесо постројење нижег реда, Утоварна станица „Адорјан“, 29. новембар бб, Кањижа.

4. SWOT АНАЛИЗА

Предности	Недостаци
- препознат значај Предела изузетних одлика „Кањишки јараши" у контексту афирмације локалног идентитета; - усклађеност водопривредних потреба и активности заштите природних вредности; - потенцијал обновљивих извора енергије; - повољан туристичко-географски положај и геосаобраћајни положај; - еколошки вредан простор; - велики број врста од међународног значаја и успостављена заштита над заштићеним дивљим врстама; - значајна станишта за птице Европе (IBA) - постојање институционалног система заштите природе и животне средине; - све већа заинтересованост појединаца, стручне и шире јавности за заштиту природе и животне средине; - геосаобраћајни положај; - инфраструктурни ресурси (државна путна мрежа: ДП бр.102,бр.314 и релативно густа путна мрежа некатегорисаних путева), - стручни и професионални ресурси; - очувана природа са специфичним еколошким садржајима.	- недовољно коришћење обновљивих извора енергије; - делимично загађени сегменти животне средине (вода, ваздух, земљиште); - загађење ваздуха од саобраћаја и привредних активности; - загађење површинских и подземних вода непречишћеним комуналним и привредним отпадним водама и непостојање постројења за њихов третман; - еутрофикација водотока Киреш услед периодичног испуштања отпадних вода из рибњака; - неадекватно управљање отпадом; - експлоатација угљоводоника на експлоатационом пољу Мартонош запад и Велебит; - недовољна и неадекватна туристичка валоризација и презентација природних и културних вредности; - неразвијена туристичка инфраструктура; - неадекватност саобраћајне мреже у смислу квалитета, стања, изграђености и опремљености саобраћајних капацитета; - непостојање институционалне координације; - економски дисконтинуитет у претходном периоду и непостојање сталних извора финансирања.
Могућности	**Претње**
- афирмација Предела изузетних одлика као значајног туристичког производа и развојног ресурса; - могућност коришћења обновљивих извора енергије у складу са мерама заштите природе; - идентификација станишта за европску еколошку мрежу NATURA 2000 и укључивање центара биодиверзитета и заштићених природних добара у еколошке мреже: Натура 2000, ЕМЕРАЛД и Паневропска еколошка мрежа; - формирање ГИС базе о природним вредностима, заштићеним и еколошки значајним подручјима; - укључивање у програме и пројекте међународне и међурегионалне сарадње засноване на очувању, афирмацији и презентацији заједничких предеоних ресурса и пејзажних вредности; - унапређена сарадња приватног, јавног и непрофитног сектора, нарочито за потребе организовања јавних служби, туризма и заштите животне средине; - транспарентност у одлучивању о животној средини (учешће јавности), сходно Архуској конвенцији; - доступност фондова ЕУ за јачање система заштите животне средине и подршку одрживом развоју и интензивирање међународне сарадње; - развој туризма и комплементарних привредних активности; - развој еко туризма и едукативних програма (истраживачки програми, посетилачке туре, еко кампови итд.); - могућност даљег проширења термоенергетске гасоводне инфраструктуре; - јачање енергетске ефикасности у свим привредним гранама; - очување, заштита и презентација непокретних културних добара, као и утврђивање нових непокретних културних добара; - максимално искоришћавање гео-саобраћајног положаја.	- прекомерно коришћење природних ресурса; - различити облици регулације водотокова, хидромелиорациони радови, односно загађивање или губитак подземних вода и аквифера; - низак ниво еколошке свести; - недостатак финансијских средстава за реализацију пројеката из области заштите природе; - инфраструктура преко заштићеног подручја представља опасност за заштићено подручје у случају акцидената; - конфликт између коришћења енергетских ресурса, експлоатације минералних сировина, развоја термоенергетске инфраструктуре и заштите животне средине; - нафтна гасна поља Мартонош запад и Велебит и изграђена термоенергетска инфраструктура преко заштићеног подручја представља опасност за заштићено подручје у случају акцидента; - према матрици ризика гасовод за транспорт спада у критичну групу ризика, а нафтоводи у високо ризичну групу; - извођење радова који би оштетили или уништили археолошки локалитет; - успорена изградња-реконструкција саобраћајне и туристичке инфраструктуре; - нестабилност финансирања развоја транспорта; - угрожавање заштићеног природног добра линијском изградњом у оквиру путних коридора.

II ПРИНЦИПИ, ВИЗИЈА, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1. ПРИНЦИПИ И ВИЗИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Основни принципи заштите, уређења и развоја подручја посебне намене су:
- равномеран, одржив и уравнотежен развој подручја посебне намене;
- природно наслеђе се користи као фактор економског развоја;
- очување специфичности и еколошке повезаности простора
- генерисање развоја кроз подстицање еко-туристичких функција;
- заштита и унапређење природног и културног наслеђа као развојног ресурса;
- смањењем штетних утицаја на животну средину и усмеравањем амбијенталног уређења стварају се бољи услови за живот;
- неопходно је одржати рурални карактер подручја;
- постојећу структуру пољопривредне производње очувати и подстаћи њен развој;
- регионална и међународна сарадња, посебно у функцији заштите природних добара.

Предео изузетних одлика „Кањишки јараши" је заштићено природно добро које представља важан елемент идентификације локалног становништва са непосредним окружењем. Као просторна целина и опште добро представља важан ресурс за развој локалних заједница на овом подручју.

2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

2.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ

Општи циљ просторног развоја подручја посебне намене је заштита и презентација подручја као природне вредности, уз одржив социо-економски развој, који неће нарушити равнотежу природних система. Основни циљ се поставља и у односу на стварање могућности за квалитетнији живот и привређивање локалног становништва и стварање услова за едукацију и одмор у складу са капацитетима природе.

Општи циљеви израде Просторног плана који проистичу из усвојених циљева и опредељења просторног развоја планова вишег реда, усвојених стратегија, студије заштите и специфичности овог подручја у просторно-функционалном смислу су:
- заштита и одрживо и рационално коришћење природних добара и природних ресурса, у складу са потребама дугорочног социјалног и економског развоја;
- унапређење и побољшање општих еколошких услова у заштићеном подручју и његовој заштитној зони, као и на осталим просторима од значаја за очување биолошке разноврсности;
- обезбеђење адекватне превенције, минимизирања негативних утицаја, мониторинга и контроле свих облика загађивања животне средине;
- унапређење квалитета животне средине и примена мера заштите животне средине у домену свих антропогених активности и утицаја на подручју обухвата Просторног плана, као предуслов уравнотеженог развоја, коришћења и уређења овог простора;
- утврђивање оптималне интегралне саобраћајне мреже која ће третирати све видове саобраћаја и опслуживати све садржаје и локалитете, уз уважавање економских, техничко-технолошких, просторно-функционалних и еколошких критеријума;
- стварање услова за развој саобраћајних капацитета заснованих на европским стандардима тј. стратешким принципима одрживог развоја животне средине;
- формирање мреже путева (посебно нижег хијерархијског нивоа), која треба да створи оптималне услове повезивања насеља са окружењем, у циљу остварења комуникација насеља са локалитетима који су у функцији афирмације предметног простора;
- мере и режими заштите природе за заштићено подручје имају за циљ да у највећој могућој мери, ускладе начин коришћења ресурса са важећом регулативом из области заштите природе. Мере унапређења целокупног подручја заснивају се на непосредној подршци (стручној, финансијској, саветодавној и едукативној), одређеним активностима и њиховој непосредној реализацији.

2.2. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

2.2.1. Вредности карактера предела и заштита природних добара

- Успостављање мера заштите и презентације геолошких, геоморфолошких и хидрографских карактеристика преко којих је могуће сагледати динамику промене предеоног обрасца подручја;
- успостављање планских мера којима ће се постојеће структуре пољопривредног, шумског и водног земљишта сачувати;
- успостављање мера којима ће се побољшати општи еколошки услови у заштићеном подручју, његовој заштитној зони, на простору станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и на еколошким коридорима;
- заштита мозаичне структуре станишта и њихове повезаности са примарном сврхом очувања животних заједница и врста и

2.2.1.1. Заштићено подручје

- Очување и унапређење основних природних вредности;
- сагледавање стања природних вредности, уз вредновање флоре и фауне;
- идентификација и вредновање угрожавајућих фактора и њихово ублажавање;
- очување мозаичности природних станишта и предела;
- забрана свих активности чијим се спровођењем угрожавају јединке строго заштићених и заштићених врста, њихова станишта, станишни типови приоритетни за заштиту и интегритет подручја;
- подстицање традиционалних начина коришћења природних ресурса (на пр. испаша, кошење, сеча трске и друге вегетације) а нарочито оних који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета;

2.2.2. Заштита и коришћење природних ресурса

Пољопривредно земљиште:
- заштита земљишта од штетних физичких или хемијских загађења, изазваних антропогеним дејством и
- заштита од деградације приликом пољопривредне обраде (механичко сабијање, прекомерно коришћење хемикалија и др.).

Минерални и енергетски ресурси:
- одрживи развој коришћења минералних и енергетских ресурса и заштите животне средине;
- функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса, штедња произведене енергије и стимулисање примене нових технологија производње енергије, нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу, штедњи енергије и заштити животне средине, као и коришћењу обновљивих извора енергије.

Водни ресурси:
- стварање услова за интегрално уређење, заштиту и коришћење вода;
- успостављање интегралног и интерсекторског планирања коришћења и заштите водних ресурса на целој територији АП Војводине;
- основни предуслов опстанка природних вредности је очување и унапређење квалитета и режима воде;
- рационално коришћење водних ресурса и обједињавање корисника у регионалне водопривредне системе;
- смањење и контрола тачкастих и дифузних извора загађења и
- унапређење система заштите од вода.

Шуме и шумско земљиште:
- газдовање шумама у складу са одрживим развојем, еколошким принципима и условима заштите природних добара;
- унапређење стања ловишта и популације крупне и ситне дивљачи и усаглашавање активности са заштитом природе.

Минерални и енергетски ресурси:
- одрживи развој коришћења минералних и енергетских ресурса и заштите животне средине;
- одржива експлоатација угљуводоника у складу са условима заштите природе;

- функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса, штедња произведене енергије и стимулисање примене нових технологија производње енергије, нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу, штедњи енергије и заштити животне средине, као и коришћењу обновљивих извора енергије.

2.2.3. Културно наслеђе

- Валоризација, заштита и презентација непокретног културног наслеђа, заштита и презентација нематеријалног наслеђа, као интегралног дела градитељског наслеђа, природног амбијента и предела, идентификација културног наслеђа као туристичког потенцијала.

2.2.4. Становништво, мрежа насеља и јавне службе

- Одржавање стационарног броја и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације.

2.2.5. Привреда

Пољопривреда
- Успостављање подстицајних мера за развој еколошки прихватљивих и одрживих модела пољопривредне производње.

Туризам
- Организовање усклађених, ограничених и одрживих туристичких активности, које ће омогућити да се кроз туристичке садржаје постигне трајно обезбеђивање неопходних средстава за заштиту природних вредности и унапређење подручја у целини;
- један од циљева заштите овог предела требао би да се реализује кроз развој еко туризма и сеоског туризма на бази традиционалних вредности подручја и очувања објеката традиционалног градитељства;
- дефинисан развој следећих туристичких производа, односно облика туризма: еко туризам, сеоски (рурални-етно) туризам, едукативни и излетнички (спортско-рекреативни) туризам и
- у функцији едукације заштићеног подручја требало би да се уреде едукативне (пешачке) стазе са едукативним таблама, које би посетиоцима пружале информације о посебним и специфичним природним вредностима овог подручја.

2.2.6. Инфраструктурни системи

- Остваривање концепта одрживог развоја туризма, што подразумева минималан утицај на животну средину и локалну културу, приходовање од туризма и заштиту локалних екосистема,
- Развој ограниченог екотуризма и излетничко-рекреативног туризма у склопу опште туристичке понуде.

2.2.6.1. Саобраћајна инфраструктура

- План развоја саобраћајне инфраструктуре у оквиру обухвата Просторног плана у складу са принципима интегралног/мултимодалног саобраћаја;
- формирање општинске саобраћајне матрице тако да саобраћајни правци према постојећим и планираним локалитетима представљају важне - засебне саобраћајне правце у оквиру обухваћене локалне самоуправе (општине Кањижа), како би се задовољили сви нивои будућег интеррегионалног и локалног повезивања овог простора са окружењем;
- мрежа путева (посебно нижег хијерархијског нивоа) треба да створи оптималне услове повезивања насеља са окружењем, у циљу остварења комуникација насеља са локалитетима који су у функцији афирмације предметног подручја;
- стварање услова за развој саобраћајних капацитета заснованих на европским стандардима тј. стратешким принципима одрживог развоја животне средине и
- планирање мреже путева у складу са условима и мерама заштите и уређења природног добра.

2.2.6.2. Водна и комунална инфраструктура

- Интегрално коришћење, уређење и заштита водних ресурса на подручју Просторног плана, подразумева вишенаменски систем који је оптимално уклопљен у окружење и усклађен са свим другим корисницима;
- заштита обрадивих пољопривредних површина од сувишних унутрашњих вода и високих подземних вода из прве (фреатске) издани;
- интегрално, комплексно, рационално и јединствено коришћење водних ресурса, како за водоснабдевање становништва, тако и за подмирење потреба осталих корисника вода;

- успостављање контролисаног прихватања, спровођења и пречишћавања отпадних вода од свих потрошача воде, у циљу заштите квалитета подземних и површинских вода;
- контролисано прихватање и спровођење сувишне атмосферске воде путем система посебних каналских мрежа и
- планирање водне и комуналне инфраструктуре у складу са условима и мерама заштите и уређења природног добра.

2.2.6.3. Енергетска инфраструктура

- Сигурно, квалитетно и поуздано снабдевање енергијом и енергентима кроз технолошку модернизацију енергетских објеката;
- рационализација потрошње енергије и смањење негативних утицаја енергетских објеката на животну средину и
- реконструкција, ревитализација и модернизација постојеће електроенергетске инфраструктуре.

2.2.6.3.1. Обновљиви извори енергије (ОИЕ)

- Стварање услова за повећање и одрживо коришћења потенцијала обновљивих извора енергије на овом простору;
- супституција електричне и топлотне енергије, енергијом произведеном из неконвенционалних извора.

2.2.6.3.2. Енергетска ефикасност

- Циљ из области енергетске ефикасности је смањење потрошње свих врста енергије, уз обезбеђење истих или бољих услова коришћења и функционисања објекта; Смањење потрошње необновљивих извора енергије (фосилних горива) и коришћење обновљивих извора енергије доприноси заштити животне средине и климатских услова;
- основне мере за унапређење енергетске ефикасности у односе се на смањење енергетских губитака, ефикасно коришћење и производњу и дистрибуцију енергије и
- повећање енергетске ефикасности у свим секторима грађевинарства, индустрије, саобраћаја и комуналних услуга, што је и у економском интересу, од значаја за заштиту животне средине, а у контексту одрживог коришћења и очувања природних ресурса.

2.2.6.4. Електронска комуникациона инфраструктура

- Уравнотежен развој електронске комуникационе инфраструктуре на подручју Просторног плана, као једног од значајних покретача савремене економије;
- потпуна дигитализација електронске комуникационе инфраструктуре;
- развој широкопојасне мреже на целом подручју;
- увођење савремених електронских комуникационих услуга и
- обезбеђивање бежичне електронске комуникационе мреже за ретко насељена и удаљена подручја и насеља, као и садржаје ван насеља.

2.2.7. Заштита животне средине

- Усклађивање интереса свих имаоца јавних овлашћења и корисника простора, и рационално и одрживо коришћење планског подручја, водећи рачуна о еколошким условима и ограниченим капацитетима животне средине, односно захтевима уређења подручја посебне намене.
- одрживо коришћење ресурса и простора, уз предузимање превентивних мера заштите основних чинилаца животне средине (воде, ваздуха и земљишта);
- успостављање континуалног мониторинга загађујућих материја, санација и рекултивација еколошки најугроженијих подручја;
- одрживо управљање водама;
- санација и рекултивација свих неуређених депонија (сметлишта), и других деградинараних подручја у подручју обухвата Просторног плана;
- управљање комуналним отпадом сходно Програму управљања отпадом у Републици Србији за период 2022-2031 и законским и подзаконским актима;
- интегрисање заштите животне средине у све секторе стратешког планирања и пројектовања, кроз инструменте процене утицаја (примена SEA, EIA и IPPC);
- примена савременијих технолошких решења, најбољих доступних технологија (BAT) и концепта чистије производње приликом реализације пројеката који могу имати негативан утицај на квалитет животне средине, а у складу са условима заштите природе и
- едукација грађана и подстицање унапређења еколошке свести.

2.2.8. Заштита од елементарних непогода и акцидентних ситуација

- Израда Процене ризика од катастрофа, Плана смањења ризика од катастрофа и Плана заштите и спасавања - на регионалном и општинском нивоу;
- јачање превентивних мера и активности у контексту ванредних ситуација;
- приправност на потенцијалну манифестацију елементарних непогода и/или акцидентних ситуација и
- доношење политике превенције удеса за сва севесо постројења/комплексе нижег реда и извештаја о безбедности и планова заштите од удеса за сва севесо постројења/комплексе вишег реда, уз разраду могућих сценарија удеса за постројења у контактној зони обухвата Просторног плана и забрана изградње севесо постројења на простору обухвата Просторног Плана и у контактној зони у радијусу од мин 1000 m.

3. РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ И МЕЂУОДНОСИ СА ОКРУЖЕЊЕМ

Простор Кањишких јараша је пример предела са карактеристичном структуром насталом интеракцијом природних процеса слатинских пустара и традиционалног сточарства. Пустарски пејзаж слатина, оивичен косином Бачког лесног платоа и традиционалним салашарским комплексима, заслужује заштиту не само као типичан пример панонских пустара, него и као саставни део природне и културне баштине региона и значајна основа локалне туристичке понуде. Очување овог културног предела, у складу са Европском конвенцијом о пределу („Сл. гласник РС – Међународни уговори", бр. 4/2011) доприноси јачању културног идентитета и важан је чинилац квалитета живота људи.

Предео изузетних одлика „Кањишки јараши" до сада није имао статус заштићеног подручја. Заводу је први предлог за заштиту централног дела подручја упућен 2003. године од стране Друштва еколога „Рихард Чорнаи" из Суботице. Током наредне деценије примљено је више дописа од локалних удружења грађана, који су изражавали забринутост због угрожености природних вредности подручја и предложили покретање поступка заштите. Од 2012. године четири удружења грађана (Удружење грађана Кањижа „Зелени свет", Удружење младих Мале Пијаце „Together", Удружење грађана „ЛандАрт" из Кањиже и Удружење за очување животне средине „Green Force" из Трешњевца) су послали заједнички захтев за заштиту слатина на подручју Општине Кањижа.

Међународни оквир који подржава заштиту подручја су споменуте међународне конвенције и Конвенција о биолошкој разноврсности („Сл. лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 11/2001). Заједнички циљ наведених међународних уговора је постављање усаглашених принципа за заштиту биодиверзитета и обезбеђивање таквог начина управљања врстама и стаништима који ће обезбедити њихов дугорочни опстанак.

Очувањем и унапређењем стања природних и блиско-природних станишта побољшавају се њихове еколошке функције које обезбеђују карактеристичне екосистемске услуге подручја: регулација хидролошког режима, заштита квалитета подземних и површинских вода, подржавање традиционалне полуинтензивне пољопривреде на земљиштима нижег бонитета (регулисање бројности штеточина, повећана бројност и разноврсност опрашивача), као и задовољавање духовних, културних и здравствених потреба људи.

Мере заштите доприносе и очувању традиционалног сточарства, који представља не само одрживо коришћење природних ресурса (у складу са Националном стратегијом одрживог развоја („Сл. гласник РС", бр. 55/05, 71/05, 101/07) него и неопходну меру заштите угрожених врста и станишних типова подручја. Трајно очување и одрживо коришћење природних вредности и предеоних карактеристика овог подручја, а природно добро промовисало као локалитет који има значајну научну, образовну, духовну, естетску, културну, туристичку, здравствено-рекреативну функцију, ће се обезбедити кроз стављање под заштиту као Предео изузетних одлика „Кањишки јараши".

ПИО „Кањишки јараши" представља највећи комплекс слатинских пашњака на десној обали Тисе и највећу очувану просторну целину слатина у Бачкој. Као последице географског положаја, на подручју Кањишких јараша делују посебни климатски и хидролошки услови који стварају и трајно одржавају јединствени комплекс слатина са ерозијом формираним микрорељефом и спектром заслањених станишта од сланих мочвара до благо заслањене степске вегетације, а у саставу флоре присутни су и панонски ендеми и субендеми. Панонске слатине се, због ограниченог распрострањења, специфичности и рањивости, убрајају у станишне типове

приоритетне за заштиту у Србији и у Европи. Разноврсна структура биљног покривача, неопходна за опстанак угрожених врста одржава се традиционалним пашарењем. Домаће животиње, као саставни делови ланаца исхране, обезбеђују кључне ресурсе за бројне врсте бескичмењака, који чине хранидбену базу водоземаца, гмизаваца и птица.

Припада подручјима са највећим бројем птица у Србији. Забележено је око 235 врста птица, од којих су 203 врсте строго заштићене у Србији. На овом подручју се гнезди 99 врста. Највредније гнездилице отворених станишта су ноћни потрк (B. oedicnemus), црвеноноги прудник (Tringa totanus) и црнорепа муљача (Limosa limosa), а од врста везаних за појаву стабала и шумарака сива ветрушка (Falco vespertinus) и модроврана (Coracias garrulus). Слатнински комплекс се налази на источном европском миграционом путу птица и има улогу важног станишта за одмарање, исхрану и зимовање. „Кањишки јараши" су уврштени у границе међународно значајног подручја за птице у Србији – Important Bird Area, под називом „Суботичка језера и пустаре" RS002 и као таква припада потенцијалним Натура 2000 подручјима.

Међународни статус заштићеног добра

Заштићено подручје ПИО „Кањишки јараши" обухвата делове подручја значајно за биљке (IPA - Important Plant Area) издвојено међународним пројектом *Plantlife.* Припада подручју значајном за птице (IBA - Important Bird Area) Суботичка језера и пустаре RS002IBA, издвојено по строгим критеријумима IBA пројекта чији је носилац међународна организација *Bird Life International*.

4. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Заштићено подручје ПИО „Кањишки јараши" је смештено на крајњем северу Војводине у североисточном делу Бачке. Ово подручје обухвата јужни део слатина које се пружају између алувијалне равни реке Тисе и Бачке лесне заравни. Налази се на територији општине Кањижа и окружено је насељима Трешњевац, Велебит, Мале Пијаце, Мали Песак, Кањижа и Зимоњић.

ПИО „Кањишки јараши" представља заштићено подручје регионалног значаја, односно природно добро II категорије. Заштићено подручје заузима површину од 3.472,17 ha, на којој се успостављају режими заштите II и III степена и обухваћено је заштитном зоном површине 5.418 ha.

Заштићено подручје проглашеног Предела изузетних одлика „Кањишки јараши" са режимима заштите II и III степена и заштитна зона чине обухват Просторног плана, док је само заштићено подручје посебна намена, а заштитна зона је простор од утицаја на посебну намену.

Утврђивање подручја посебне намене у поступку израде планског документа у значајној мери утиче на стварање услова за ефикаснију заштиту Предела изузетних одлика, али и локалног идентитета, унапређење одрживости у коришћењу простора и развоја локалне економије.

Под уређењем подручја Предела изузетних одлика подразумеваће се спровођење низа мера и активности ради заштите, обнављања и унапређења, пре свега природних вредности, у циљу очувања функционалности станишта, карактеристичних амбијенталних целина и процеса у екосистему.

Концепција заштите и коришћења водног ресурса у оквиру просторних целина у планском периоду је да се утврди стање, начин локалног оптимизирања режима вода и установи механизам мониторинга стања, односно мониторинг еколошких и хидролошких параметара и на основу њих уради модел управљања водом. Приликом ревизије хидролошког режима, потребно је обухватити хидролошки непосредно утицајне површине и део каналске мреже.

Концепција заштите еколошких коридора подразумева и успостављање њихових заштитних зона, у којима је потребно уважавати мере заштите од штетних спољних утицаја како би ови коридори испуњавали своју функцију.

Концепт развоја туризма на подручју посебне намене као и ширем простору у обухвату Просторног плана, базираће се на поштовању принципа одрживог развоја и туристичкој валоризацији специфичности Предела изузетних одлика „Кањишки јараши". У складу са одредбама Покрајинске скупштинске одлуке о заштити ПИО „Кањишки јараши", уређење простора за туризам и рекреацију мора бити адекватно испланирано и усклађено са циљевима очувања природних вредности.

III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ

1. ЗАШТИТА ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА И ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.1. ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА

У подручју обухвата Просторног плана очуваће се и заштитити специфичне просторне целине и подцелине независно од њиховог формалног статуса, због њиховог одрживог коришћења за едукацију, развој туризма, и других активности. Поред тога, очуваће се и структуре, разноврсност и међусобне интеракције природних (абиотичких и биотичких) и културних (руралних и урбаних) елемената предела.

1.2. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

1.2.1. Заштићена подручја

Заштита ПИО „Кањишки јараши" се заснива на имплементацији националног законодавства и међународних уговора из области заштите природе. На првом месту је Закон о заштити природе и подзаконски акти који из њега проистичу.

Када је у питању заштита биодиверзитета, неопходно је придржавати се Акта о заштити ПИО, и Плана управљања који доноси Управљач за период од десет година, као и међународних уговора који су потврђени законском регулативом Републике Србије.

Флексибилиним и адаптивним управљањем смањити утицаје постојећих угрожавајућих фактора, а подстицати чиниоце који позитивно делују на простор и његове компоненте. Основе и планове управљања природним ресурсима подвргнути контроли, а нове планирати у складу са мерама заштите и законским прописима.

На вештачки створеним воденим стаништима ускладити постојеће привредне активности са потребама заштите природних вредности, што подразумева унапређење стања станишта строго заштићених и заштићених врста.

Заштиту, уређење и развој заштићеног подручја спроводити на основу плана управљања, студија, пројеката, резултата биомониторинга угрожених биљних и животињских врста, мониторинга вода и других бројних истраживања. Са мерама заштите усагласити план управљања заштићеним подручјем, шумске и ловне основе, хидротехничке и друге активности.

1.2.2. Станишта заштићених и строго заштићених врста

Заштита строго заштићених врста се спроводи забраном коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама. Заштита заштићених дивљих врста се спроводи ограничењем коришћења, забраном уништавања и предузимања других активности којима се наноси штета врстама и њиховим стаништима као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама.

1.2.3. Еколошки коридори

Еколошки коридори на простору обухвата Просторног плана омогућавају комуникацију између заштићених подручја и/или станишта. Формирање и очување проходности еколошких коридора, који треба да преузму неке функције природне вегетације, је од приоритетног значаја за дугорочни опстанак биодиверзитета ширег региона.

Еколошки коридори заједно са еколошки значајним подручјем ПИО „Кањишки јараши" према Уредби о еколошкој мрежи чине део еколошке мреже. Заштиту еколошке мреже спроводити на основу Уредбе о еколошкој мрежи, којом се обезбеђује спровођење мера заштите ради очувања предеоне и биолошке разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста.

1.3. ЗАШТИТА КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА

Заштита културног наслеђа подразумева интегралну заштиту – јединство културног добра са природним окружењем у којем је исти настао. Његову презентацију и промоцију базирати на принципима очувања карактера предела, који произлази из специфичности геоморфолошких карактеристика и начина коришћења овог простора кроз прошлост.

За потребе квалитетног укључивања културног наслеђа у туристичку понуду потребно је створити планске мере за његово очување и обезбеђење његовог одрживог коришћења.

Културно наслеђе планским мерама максимално штитити од свих фактора ризика који данас, али и у будућности могу нарушити, деградирати или угрозити његов интегритет и опстанак. У руралним просторима није довољно сачувати физичке структуре, као и археолошко наслеђе. Потребно је препознати да такви простори прате савремене токове живота и развоја, што чини битан сегмент очувања њиховог културног идентитета. Свака промена треба да буде постепена и тако вођена да све карактеристике културног добра: објекта, места, целине или археолошког локалитета буду задржане, при чему идентификација онога што треба да буде сачувано и лимита могућих промена треба да буде дефинисано кроз непосредно укључивање службе заштите.

У обухвату посебне намене Просторног плана налазе се добра која уживају претходну заштиту и то: два знаменита места под претходном заштитом и око 100 археолошких локалитета.

2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Очување заштићеног подручја Кањишки јараши зависи од мера које ће се предузимати у будућем третману пољопривредног земљишта. Пре свега неопходно је:
- Спречити заоравање нових пашњачких површина, односно ратарску производњу ограничити на већ постојеће њиве.
- Приликом одабира ратарских култура стимулисати гајење оних које захтевају минимум обраде, а нарочито употребе хемијских средстава.
– Успоставити оптималан интензитет испаше (пре свега у овчарству), као традиционалан начин заштите природних пашњака од прорастања коровских (код претеране испаше) или инвазивних алохтоних биљних врста (код недостатка испаше), које би могле у потпуности изменити изглед и карактер јараша, као степских слатинастих пашњака.
- Спречавати уношење и ширење алохтоних биљних и животињских врста.
- Спречавати остале штетне антропогене утицаје на земљиште (пренамена, хемијско загађење, физичка деградација, бацање смећа и сл.).
- Одбрана од ерозивних процеса, у складу са режимом заштите.

2.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

Шумско земљиште, у складу са Законом о шумама, је земљиште на коме се гаји шума, или земљиште на коме је због његових природних особина рационалније да се гаји шума, као и земљиште на коме се налазе објекти намењени газдовању шумама, дивљачи и остваривању општекорисних функција шума и које не може да се користи у друге сврхе, осим у случајевима и под условима које прописује Закон о шумама.

У односу на проценат површина у обухвату Плана али и свеукупну вредност датог подручја, неопходно је очувати и неговати постојеће шуме и шумско земљиште. Ради очувања шума, осим уколико је Законом о шумама другачије прописано, забрањене су следеће радње:
- замена састојина или групација аутохтоних врста дрвећа алохтоним;
- гајење врста које су препознате као инвазивне у Панонском региону;
- сеча стабала с дупљама, на период август-октобар;
- трајно смањивање површина под шумама;
- пустошење и крчење шума;
- чиста сеча шума која није планирана као редован вид обнављања шума;
- сеча која није у складу с плановима газдовања шумама;
- сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа;
- подбељивање стабала;

- брст стоке у шуми;
- сакупљање осталих шумских производа (гљива, плодова, лековитог биља, пужева и другог);
- сеча семенских састојина и семенских стабала која није предвиђена плановима газдовања шумама;
- коришћење камена, шљунка, песка, хумуса, земље и тресета, осим за изградњу инфраструктурних објеката за газдовање шумама;
- самовољно заузимање шума, уништавање или оштећивање шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама;
- одлагање смећа и штетних и опасних материја и отпадака, као и загађивање шума на било који начин;
- предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожава функција шуме.

Промена намене шума и шумског земљишта није дозвољена осим:
- када је то утврђено планом развоја шумске области;
- ако то захтева општи интерес утврђен посебним законом или актом Владе;
- ради изградње објеката за заштиту људи и материјалних добара од елементарних непогода и одбране земље;
- у поступку комасације и арондације пољопривредног земљишта и шума;
- ради изградње економских или стамбених објеката сопственика шума на површини до 10 ари;
- ради изградње објеката за коришћење осталих обновљивих извора енергије малих капацитета (мале електране и други слични објекти, у смислу прописа којим се уређује област енергетике) и експлоатације минералних сировина, ако је површина шума и шумског земљишта за ове намене мања од 15 ha.

2.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Управљање водама мора се обављати у складу са начелом јединственог водног система, а према плану управљања водама на одређеном водном подручју, те није дозвољено мењање постојећег водног режима, без прибављања посебних водних услова, спровођења одговарајућих анализа и одговарајуће техничке документације. У складу са Законом о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

У контексту заштите воде, као природног ресурса у оквиру посебне намене, потребно је:
- ради заштите и коришћења подземних вода, пратити стање нивоа и квалитета подземних вода прве фреатске издани, дубљих и дубоких подземних вода;
- спровести мере забране упуштања отпадних вода свих врста у мелиорационе канале, језера, баре и водотоке, осим атмосферских и условно чистих вода, које по Уредби о категоризацији вода одговарају II класи;
- одржавати систем за одводњавање и наводњавање (чишћење канала од муља и растиња) и
- извршити ревизију пројеката и програма управљања водним режимом подручја и њихово прилагођавање циљевима заштите.

Планском и техничком документацијом предвидети одговарајућа решења којима ће бити спречено загађење подземних и површинских вода, као и промена постојећег режима воде.

Под управљањем водним земљиштем у јавној својини, у смислу Закона о водама, сматра се одржавање водног земљишта потребног за редовну употребу водних објеката у јавној својини, одређивање начина коришћења водног земљишта и коришћење водног земљишта.

Намена водног земљишта регулисана је Законом о водама, којим су дефинисане забране, ограничења права и обавезе власника и корисника водног земљишта и водних објеката. Водно земљиште је намењено за одржавање и унапређење водног режима у складу са овим законом и актима донетим на основу овог закона, а посебно за:
- изградњу, реконструкцију и санацију водних објеката;
- одржавање корита водотока и водних објеката;
- спровођење мера које се односе на уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода, уређење и коришћење вода и заштиту вода.

У складу са Законом о водама и актима донетим на основу истог закона Водно земљиште може да се користи и за:
- изградњу и одржавање линијских инфраструктурних објеката;
- изградњу и одржавање објеката намењених одбрани државе;

- обављање привредне делатности, и то за
    - изградњу објеката за које се издаје привремена грађевинска дозвола у смислу закона којим се уређује изградња објеката и
    - постављање мањих монтажних објеката привременог карактера за обављање делатности за које се не издаје грађевинска дозвола у смислу закона којим се уређује изградња објеката;
- спорт, рекреацију и туризам и
- обављање пољопривредне делатности.

2.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ

Геолошка истраживања, експлоатација резерви минералних сировина и ресурса, коришћење и одржавање рударских објеката, вршиће се на начин којим се обезбеђује оптимално геолошко, технички изводљиво и економски исплативо искоришћење лежишта минералних сировина и других геолошких ресурса, безбедност људи, објеката и имовине, а у складу са савременим стручним достигнућима и технологијама, прописима који се односе на ту врсту објеката и радова и прописима којима су утврђени услови у погледу безбедности и здравља на раду, заштите од пожара и експлозије и заштите животне средине и заштите природних и културних добара и добара која уживају претходну заштиту.

На заштићеном простору извођење геолошких истраживања и експлоатација резерви минералних сировина и геотермалних ресурса може се одобрити само под условима, које у складу са посебним законом издају надлежни органи и организације за издавање услова за уређење простора, заштите природе и животне средине, културног наслеђа и други органи и организације надлежни за одговарајућу област која се односи на заштићени простор.

Подручје обухвата Просторног плана се у потпуности налази у одобреном истражном простору Северна Бачка бр. 6177 за истраживање нафте и природног гаса, од стране НИС а.д. Нови Сад, стога се на овом простору могу очекивати основна и примењена геолошка истраживања.

Основна геолошка истраживања ће се изводити у циљу проналажења минералних ресурса, ресурса подземних вода и геотермалних ресурса и њихових иницијалних проучавања; вредновања укупних потенцијала геолошке средине као простора за потребе просторног и урбанистичког планирања и утврђивања подобности за изградњу објеката; утврђивања и елиминације штетних утицаја природних и техногених процеса на геолошку и животну средину.

Примењена инжењерскогеолошка-геотехничка истраживања која се према одредби члана 21.став 2. Закона о рударству и геолошким истраживањима ("Службени гласник Републике Србије" бр. 101/15, 95/2018 - др. закон и 40/2021), врше за потребе просторног и урбанистичког планирања, пројектовања и изградње грађевинских, рударских и других објекота, заштите животне средине и природних добара и објеката геонаслеђа, санације и рекултивације терена, укључујући и подземна складишта гаса и других материја, издвајања повољних геолошких формација и структура као и исцрпљених лежишта минералних сировина за складиштење природног гаса и/или CO_2, ради дефинисања инжењерскогеолошких-геотехничких услова изградње и/или санације, као и других карактеристика геолошке средине, на подручју обухвата плана општине, до сада нису извршена.

Експлоатација минералних сировина врши се на експлоатационом пољу. Експлоатационо поље обухвата простор у коме су истражене и оверене билансне резерве минералних сировина, као и простор предвиђен за јаловишта и за изградњу објеката одржавања, водозахвата и других објеката, а ограничено је одговарајућим линијама на површини или природним границама и простире се неограничено у дубину земље. Простори за ове намене, планирају се на основу решења Покрајинског секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај.

Истраживање и експлоатација минералних сировина није дозвољена на подручју од значаја за очување биолошке разноврсности, а у складу са актима о заштити природних добара, позитивном законском регулативом и посебним условима надлежне институције за заштиту природе.

Коришћење минералних ресурса на овом простору, пре свега геотермалних и подземних вода, базира се на принципима рационалне и контролисане експлоатације, у складу са циљевима концепта одрживог развоја.

У том смислу, планским мерама је потребно стимулисати развој и коришћење обновљивих извора енергије, коришћење геотермалних и минералних подземних вода, чиме ће се знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природних и створених вредности и животне средине.

Током истраживања и експлоатације минералних сировина, у циљу заштите животне средине, обавезно је перманентно спроводити мере неге и заштите, а по завршетку експлоатационог периода, извршити ревитализацију и/или рекултивацију.

Геолошка истраживања минералних и других геолошких ресурса у оквиру одобреног експлоатационог поља и простора и заштитиног простора, изводе се без одобрења за истраживање. За истраживања у оквиру заштитног простора потребно је претходно прибавити услове од надлежног завода за заштиту природе и надлежног завода за заштиту културног наслеђа или другог надлежног органа.

Одлагање и управљање рударским отпадом вршити на основу дозволе за управљање рударским отпадом коју издаје надлежни покрајински орган, у складу са планом управљања отпадом и другом пратећом документацијом, којом се дефинише врста, начин управљања и извештавања, као и друге обавезе по питању управљања рударским отпадом.

Исплака и флуид из бушотине могу се испуштати у текуће воде и рибњаке тек пошто су погодним уређајима пречишћени у складу са важећим прописима.

3. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ДЕМОГРАФСКЕ И СОЦИЈАЛНЕ ПРОЦЕСЕ И СИСТЕМЕ

3.1. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ И МРЕЖА НАСЕЉА

Становништво тих насеља има непосредан утицај на посебну намену.Од велике је важности и да локално становништво препозна свој интерес у очувању природних вредности Предела изузетних одлика као део могућности свог развоја у окружењу заштићеног подручја, али је истовремено потребно и пружити локалном становништву сваку врсту подршке и стручну помоћ као и друге облике сарадње за развој сеоског туризма-еко туризам, брендирања производа традиционалне и органске производње и др. у складу са мерама заштите природног добра. На тај начин се развој локалне заједнице, усмерен и на очување ПИО „Кањишки јараши", уклапа у усвојени концепт одрживог развоја.

4. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ЕКОНОМИЈУ И ПРИВРЕДНЕ СИСТЕМЕ

4.1. ТУРИЗАМ

Са аспекта развоја туризма, заштићено подручје ће у наредном периоду бити усмерено на развој пре свега ***екотуризма***, прилагођеног условима заштите. Екотуризам је од кључне важности за постизање еколошке и социо-економске одрживости у заштићеним подручјима. Ту се подразумевају различите активности туриста у пределу очуване природе, као што су: birdwatching (посматрање птица - колонија заштићених чапљи итд.), пешачење, трчање, вожња бициклом, сакупљање лековитог биља, печурака и сл.

Развој ***сеоског туризма*** је могуће остварити кроз очување објеката изграђених у традиционалном стилу градње, очувањем изворних обичаја и културних вредности, повезивањем насеља са оближњим природним добрима кроз развој туристичке понуде, чиме би се постигла заштита природних и културних вредности јединствених руралних средина. На рубним деловима ПИО „Кањишки јараши" налазе се низови салаша који би могли бити саставни део локалне туристичке понуде. Сеоски (рурални, етно) туризам подразумева активности везане за природну и културну баштину, а основни доживљај је упознавање руралног начина живота становништва датог простора. Такође, производња еколошки здраве хране треба да представља базу за развијање овог све популарнијег вида туризма. Уз улагања у туристичку инфраструктуру и едукацију становништва, насеља у непосредној близини заштићеног подручја могу постати центри сеоског туризма.

Едукативни туризам, односно васпитно-образовна функција заштићеног подручја, заснива се на могућностима презентације природних вредности, интегралности екосистема и лепоти предела. Организује се кроз различите активности, као што су школе у природи, еколошки кампови и радионице, стручни и студијски боравци. Специфичне одлике слатина, очуване карактеристике пејзажа и богатсво птичијег света нуде садржаје за разноврсне програме еколошке едукације.

Међународни значај подручја за птице, присуство популација ретких врста, као и историјат орнитолошких истраживања указује на научни значај овог простора (истраживања су могућа из области биологије, екологије и заштите природе).

За развој ***излетничког туризма*** неопходно је обезбедити основне предуслове за његово одвијање који неће реметити природне вредности овог подручја. Повољан геосаобраћајни положај и задовољавајућа саобраћајна повезаност са насељима и већим туристичким центрима у окружењу, омогућавају да се организују дневни, полудневни и викенд излети на посматраном подручју.

Спортско-рекреативни туризам, као део туристичке понуде, садржајно обогаћује боравак туриста и омогућује активан одмор уз задовољење личних жеља, интереса и потреба за боравком у природи. На подручју посебне намене потребно је додатно развијати спортско-рекреативне садржаје кроз пешачке туре, едукативне стазе, бициклизам, џогинг и сл. У наредном планском периоду приоритети за развој овог вида туризма су уређење и трасирање пешачких, бициклистичких и трим стаза, јер на одређеним просторним целинама заштићеног подручја за то постоје могућности.

У наредном периоду треба радити на развијању и унапређењу *туристичке понуде* заштићеног подручја и његово укључивање у туристичку понуду Општине Кањижа. Исто тако, неопходна је и *презентација* заштићеног подручја путем медија и пропагандног материјала да би се привукао што већи број посетилаца.

Концепт заштите и развоја треба да обезбеди заштиту природних вредности и испуни услове за функционисање заштићеног подручја, а истовремено омогући развој туризма, при чему треба планирати просторно ограничен приступ посетилаца. Дакле, туризам и туристичке посете треба развијати тако да буду компатибилне и да подржавају циљеве очувања природе, и то кроз:
- туристичке туре са циљем едукације и рекреације (организоване групе посетилаца по унапред утврђеним програмима туристичких агенција),
- екскурзије за школску и студентску омладину са циљем едукације и рекреације и
- посетиоци у пролазу, којима треба обезбедити информације о ПИО „Кањишки јараши".

Развој туризма у наредном периоду треба да заузме веће учешће у укупном економском развоју. Неопходно је *уређење простора* намењених туризму и његово опремање одговарајућим туристичким садржајима, у складу са условима очувања и заштите природе. У заштићеном подручју је неопходно изградити одговарајућу туристичку инфраструктуру која ће бити у функцији промоције и заштите овог простора. Инфраструктурно унапређење и опремање подразумева: изградњу едукативних и рекреативних стаза, излетничких пунктова и осматрачица, постављање информативних табли, путоказа и ознака упозорења, изградњу надстрешница са клупама и столовима. Такође, у наредном периоду потребно је планирати изградњу комплекса за пријем посетилаца (визиторски центар), који ће пружати могућност за организовање конференција и школе у природи, где ће се одвијати настава у заштићеном подручју уз практичне примере. За потребе центра управљача - визиторског центра препоручује се реконструкција, адаптација и санација објеката породичног пољопривредног газдинства-салаша уз допуну основног садржаја или комплетна промена намене постојећих објеката, наменом у функцији визиторског центра.

Туризам ће користити природне ресурсе на начин и у мери у којој не угрожава диверзитет и функционисање природних система и процеса, нити угрожава пејзаж и мирну атмосферу заштићеног подручја. Број туриста који посећује природно добро мора бити строго контролисано и у складу са капацитетом простора. Такође, туризам ће на посматраном простору помоћи да се подигне свест о потреби заштите природе и допринети добробити становништва.

4.2. ПОЉОПРИВРЕДА

Подручја у зони заштите, доживела су последњих деценија (почев од половине XX века), значајну измену начина пољопривредне производње, од преовлађујућег екстензивног пашарења на природним влажним пашњацима, ка све већој пренамени пашњака у ораничне површине у сврху ратарске производње, сводећи их на незнатне фрагментиране делове. Овај процес је неповратно изменио карактер предела и начина његовог коришћења у пољопривредне сврхе.

Ипак, поједине делове још увек је могуће сачувати у свом исконском облику и то обавезно и неодложно треба урадити. Уз то, требало би економски подстицати претварање одређених површина под слабијим и исцрпљеним оранicама (за које је јасно да им то није оптимална намена), у првобитни статус пашњака. Све ово треба поткрепити реинтродукцијом аутохтоних врста стоке, погодних за екстензивно пашарење.

Делове под заштитом које ће и у будућности остати оранице, треба постепено усмеравати ка органској производњи у складу са прописима. Пољопривреда на деловима ван заштићеног подручја, наставиће да се развија уз контролисану употребу хемијских средстава, у складу са условима и мерама заштите природе.

4.3. ШУМАРСТВО И ЛОВ

Предео изузетних одлика се преклапа са подручјима једног ловишта источнобачког ловног подручја. Највећи део заштићеног подручја се преклапа са територијом ловишта „Рибњак - Капетански рит".

На површинама на којима је утврђен режим заштите II степена, ограничава се ловство на санитарни лов дивљачи, заштиту и унапређивање популација дивљачи у ловишту и мере на унапређивање станишта дивљачи.

На површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, ограничава се лов на период од 15. септембра до 28/29. фебруара, осим санитарног лова и одстрела у дијагностичке сврхе и контролисаног селективног лова у складу са Законом о дивљачи и ловству који организује и реализује стручна служба корисника ловишта.

5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ПОВЕЗИВАЊЕ СА ДРУГИМ МРЕЖАМА

5.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Основно планско опредељење у домену путне-друмске инфраструктуре у обухвату Плана је побољшање капацитивних могућности предметних државних путева, безбедности и нивоа саобраћајне услуге (ДП бр. бр.102/Р-119, бр.301/Р-119.3)[4], као основних путних капацитета, који ће нудити виши ниво комфора и бољу повезаност овог простора са окружењем. Предметни државни путеви такође ће у наредном периоду, поред своје основне функције у међурегионалном и међуопштинском повезивању, преузети и значајан део у обезбеђивању саобраћајне доступности локалитетима у оквиру подручја изузетних одлика.

Примарни задатак у развоју саобраћајне инфраструктуре је подизање квалитета и модернизација постојеће мреже.

У будућем развоју саобраћаја, посебно се мора инсистирати на реконструкцији и рехабилитацији путних праваца државне путне мреже као и на модернизацији–изградњи мреже општинског нивоа.

Такође планска решења домену путног-друмског саобраћаја су и задржавање свих саобраћајних капацитета најнижег хијерархијског нивоа (атарски, и други приступни путеви) уз потребу реконструкције и уклапања у нове функционално-саобраћајне матрице овог простора и окружења. Овакав принцип уређења саобраћајница у оквиру простора обухвата ППППН утицаће на формирање нове јединствене саобраћајне мреже, која ће у потпуности побољшати везе у зони заштићеног подручја са насељима, окружењем, свим садашњим и планираним туристичким и локалитетима под режимима заштите.

Мрежа приступних путева, осим основне функције у обезбеђивању доступности и повезивању свих микролокација, одвијању саобраћаја у оквиру простора обухваћеног Планом, врло је значајна и у функцији обезбеђења приступа до свих садржаја и микролокација у потенцијално ванредним, непредвиђеним и акцидентним сутуацијама.

[4] Донета је Уредба о категоризацији државних путева, у складу са њом је направљена паралела са некадашњим М и Р путевима: ДП IIа реда бр.102 је некадашњи Р-119 ; ДП IIб реда бр.301 је некадашњи Р-119.3;

С обзиром на специфичност и „осетљивост" оваквих предела, ова функција се намеће као једна од најважнијих.

Планским сагледавањем могућих траса нових приступних путева ка предметном простору, предложена су решења (верификована кроз план локалне самоуправе у обухвату - ППО Кањижа), која се лако могу реализовати, без повећања трајекторија путовања, експлоатационих трошкова и без значајнијих неповољних утицаја на одрживи развој и биодиверзитет овог простора.

Планска решења железничког саобраћаја се заснивају на усвојеним планским и стратешким документима (ППРС, РПП АПВ, Стратегија развоја саобраћаја) што подразумева задржавање постојећег пружног земљишта у оквиру утврђеног коридора и активости на ревитализацији пруге у складу са захтевима и потребама.

Планска решења водног саобраћаја у оквиру обухвата ПППН не подразумева коришћење канала из сливова Кереш, Стари Кереш и Хоргош-Мартонош као пловних путева у функцији предела изузетних одлика, већ подразумева искључиво коришћење ових водотока кроз водни режим обухваћеног подручја.

План развоја немоторног саобраћаја на предметном простору подразумева формирање и развој капацитета немоторних-пешачко-бициклистичких кретања (кроз дефинисање коридора пешачких и бициклистичких стаза ван насеља и локалитета, као и делова траса националне бициклистичке стаза уз државне путеве и локалне стазе „Панонска осмица".

Немоторна кретања, као најважнија и еколошки најприхватљивија, доприносе смањењу негативних утицаја саобраћаја на животну средину, побољшању „суживота" моторног саобраћаја и афирмацији природних, туристичких локалитета заштићеног подручја, што је и препорука која произилази из Атинске повеље ЕСУ (1998).

5.2. ВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА

Развој водне и комуналне инфраструктуре на подручју посебне намене заснива се на успостављању интегралних регионалних вишенаменских система за уређење, коришћење и заштиту вода. Потребно је обезбедити одговарајуће услове за ревитализацију и даље одржавање оптималног водног режима у заштићеном подручју, а у смислу комуналне опремљености простора обезбедити квалитетно водоснабдевање и уређење и обезбеђење водних ресурса од даљег загађивања и расипања, примењујући услове и мере заштите и уређења природних добара.

Планом је предвиђено такво уређење простора којим се интереси водопривреде неће угрожавати, у смислу несметаног спровођења одбране од поплава, несметаног одржавања и функционисања целокупног водопривредног система, којим се ни на који начин неће реметити могућности и услови одржавања и функција водних објеката, а којима ће бити обезбеђен слободан протицајни профила канала, стабилност његових косина и дна, као и слободан пролаз службеним возилима и механизацији у зони водних објеката. Планском документацијом предвиђена су одговарајућа решења којима ће бити спречено загађење подземних и површинских вода, као и промена постојећег режима воде.

Водни објекти за заштиту од поплава, ерозије и бујица су главни, секундарни и летњи насипи са припадајућим објектима (уставе, црпне станице), растеретни и латерални канали, као и бране са акумулацијама и ретензијама са припадајућим објектима за одбрану од поплава и други објекти за заштиту од поплава.

Саставним делом насипа за одбрану од поплава сматра се и заштитни појас са шумом и заштитним зеленилом (заштитне шуме) у инундационом подручју, у ширини 50 m поред насипа, одводни канали паралелни насипу у брањеном подручју, на удаљености од 10 m до 50 m од ножице насипа (зависно од карактеристика водотока и објекта), као и сервисни путеви у брањеном подручју за спровођење одбране од поплава.

Водни објекти за заштиту од ерозије и бујица су преграде, уставе, регулација доњих токова бујица, обалоутврде, биотехнички објекти и други објекти за заштиту од ерозије и бујица.

Водни објекти за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода – одводњавање
Решење одвођења вишка воде са мелиорационог подручја претпоставља коришћење постојеће каналске мреже за одводњавање, респектујући одржавање у њој толерантно максималне нивое воде. Системи главних канала и каналске мреже нижег реда диспозиционо су непромењени и остају као основно решење за прихватање вишка воде од падавина са парцела, уз истовремено регулисање нивоа подземних вода на угроженим површинама.

Обавеза водопривреде је да врши редовно одржавање канала, да врши измуљење корита и канала и депонује муљ у касетама на обали канала, да врши одржавање насипа механизацијом, коси траву, сече шибље, осигурава обалу, одржава инспекционе стазе и др.

Водни објекти за коришћење вода
Планско решење снабдевања водом у границама обухвата Просторног плана засновано је на захватању воде за пиће индивидуално, путем бушених бунара.

Водни објекти за сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода и заштиту вода
Површинске воде, природни и вештачки водотокови изложени су перманентној деградацији упуштањем отпадних индустријских и насељских вода. Зато се ове отпадне воде морају прихватити и одвести до реципијента. На предметном простору развијаће се сепарациони канализациони системи, којима ће се посебно одводити фекалне отпадне воде, а посебно сувишне атмосферске отпадне воде.

Санитација на простору обухваћеним Просторним планом обављаће се по принципима руралне санитације са одвођењем отпадних вода у индивидуалне или групне водонепропусне објекте и комбинацију са секундарним биолошким пречишћавањем. Туристички локалитети и центри проблем одвођења отпадних вода ће решавати преко компактних мини уређаја за биолошко пречишћавање. Након третмана, пречишћена вода ће се упуштати у реципијент преко одговарајућег испуста. Као алтернативно решење, оставља се могућност постављања водонепропусних септичких јама распоређених унутар комплекса које ће се периодично, у складу са потребама, празнити аутоцистерном ангажовањем надлежног комуналног предузећа, а садржај одвозити на депонију.

Условно чисте атмосферске воде са кровова и надстрешница могу се испуштати на околни терен. Евентуално зауљене отпадне воде са приступног пута и паркинга упуштати у реципијент након одговарајућег третмана на сепаратору масти и уља. Кишну канализацију конципирати за меродавне услове (временски пресек, урбанизованост простора, рачунска киша, итд.), а етапно реализовати тако да се изграђено рационално уклапа у будуће решење. Основни реципијент за ове локације су најближа каналска мрежа.

5.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

5.3.1. Електроенергетска инфраструктура

У оквиру посебне намене, на подручју обухвата Просторног плана постоји изграђена електроенергетска инфраструктура. У непосредној близини посебне намене изграђена је електроенергетска инфраструктура у функцији насеља и постојећих садржаја.

Према плану развоја преносног система и Плану инвестиција, надлежног оператора АД „Електромрежа Србије", предвиђена је изградња интерконективног далековода 400kV између Србије и Мађарске.

Потребе за електричном енергијом у оквиру посебне намене, обезбедиће се са најближе постојеће 20 kV мреже, преко подземног 20 kV кабловског вода и трансформаторске станице у складу са условима надлежног оператора дистрибутивног система електричне енергије. Од траснсформаторске станице до планираних потрошача, градиће се подземни нисконапонски кабловски водови.

5.3.2. Термоенергетска инфраструктура

На подручју обухвата Просторног плана, у посебној намени, налази се транспортни гасоводи (притиска већег од 16 bar). Не планира се изградња нових транспортних гасовода, нафтовода и продуктовода.

Изградња бушотинских нафтовода, гасовода, бушотина и других рударских објеката на експлоатационом пољу на којем се врши експлоатација минералних сировина и других геолошких ресурса, изводи се по претходно прибављеној сагласности, у складу са законом којим се уређује рударство.

Постојећи капацитет и положај дистрибутивне гасоводне мреже (притиска до 16 bar) пружа могућност даљег развоја и проширења у циљу задовољења потреба за природним гасом свих корисника (постојећи и планирани потрошачи) у оквиру заштитне зоне Предела изузетних одлика, а да се при томе не наруши безбедно, квалитетно и стабилно снабдевање потрошача природног гаса.

Дистрибутивна гасоводна мрежа ће се развијати у складу са Средњорочним плановима надлежног дистрибутера природног гаса и потрбама широке потрошње.

5.3.3. Обновљиви извори енергије

Циљеве енергетске политике који се односе на веће коришћење ОИЕ постизаће се реализацијом следећих активности:
- изградња нових објеката који задовољавају захтеве у погледу енергетске
- енергетска санација зграда и увођење ОИЕ у сектору зградарства;
- замена коришћења електричне енергије за производњу санитарне топле воде соларном енергијом и другим ОИЕ;
- производња електричне енергије из ОИЕ;
- увођење биогорива и других ОИЕ у сектор саобраћаја.

У оквиру подручја посебне намене могу се користити геотермална и соларна енергија (у виду топлотне и електричне енергије, постављање соларних панела (од материјала без сјаја (мат материјала)) на постојеће и планиране објекте.

5.4. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

На подручју Просторног плана развој електронског комуникационог система се реализује у складу са Генералним плановима електронске комуникационе мреже надлежних предузећа. Изграђени су нови капацитети уз главне, као и саобраћајне правце нижег ранга све до општинских. Као главни медиј, поред постојећих спојних кабловских веза и РР система, коришћен је оптички кабл.

У протеклом периоду су обезбеђени савремени дигитални комутациони системи, чиме је постигнуто знатно повећање капацитета мреже, обезбеђење високог квалитета, поузданости и расположивости, као и увођење савремених електронских комуникационих услуга (широкопојасни сервиси). Целокупно подручје покривено је системом мобилне телефоније и омогућено је пружање квалитетних услуга.

6. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА, КОРИШЋЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

6.1. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Интегрисање заштите животне средине на подручју обухвата Просторног плана представља један од основних задатака у поступку одрживог планирања простора.

Примена мера заштите животне средине смањиће на минимум потенцијалне негативне утицаје планских решења на животну средину, узимајући у обзир ограничен капацитет животне средине планског подручја.

Поштовање режима заштите заштићених подручја и осталих просторних целина од значаја за очување биолошке разноврсности, унапређење комуналне опремљености простора и усклађивање различитих интересних потреба за уређењем овог простора, допринеће очувању и унапређењу услова за егзистенцију свих корисника овог простора. Заштита природних ресурса, пре свега површинских и подземних вода, ваздуха и земљишта, подразумева дефинисање низа мера и активности чија ће имплементација у поступку даљег планирања простора, резултирати квалитетним и међусобно усаглашеним планским решењима.

Реализацијом планских активности, зауставиће се даља деградација природних ресурса и унапредиће се квалитет животне средине (Референтна карта бр. 3 Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара).

Сходно томе, дефинишу се одређене планске активности које се односе на подручје посебне намене, односно обухват Просторног плана, а чији садржаји могу имати директан или посредан утицај на ово подручје и то:
- одрживо коришћење природних ресурса, добара и енергије, уз фаворизовање коришћења обновљивих извора енергије;

- успостављање континуираног праћења стања животне средине;
- забрана упуштања непречишћених вода у упојне бунаре, природне ретензије и водопропусне септичке јаме или и на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним и површинским водама;
- забрана упуштања у природне реципијенте било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода;
- обавезно комплетно пречишћавање (примарно и секундарно) отпадних вода до траженог степена квалитета, уколико се планира њихово испуштање у реципијенте;
- коришћење биолошких и биотехничких средстава у пољопривреди, у циљу очувања биолошке разноврсности на територији заштићеног подручја и посебне намене;
- контролисана примена хемијских средстава у пољопривредној производњи, у складу са мерама заштите природе, а у заштићеним подручјима уз претходно прибављање одобрења и сагласност надлежног Министарства;
- санација и рекултивација неуређених одлагалишта отпада - сметлишта, као и осталих деградираних површина;
- одлагање комуналног и других врста отпада у складу са Регионални планом управљања отпадом града Суботица и локалним планом за општину Кањижа;
- нешкодљиво одлагање лешева животиња и других отпадака животињског порекла, које организују локалне самоуправе са својом зоохигијенском службом у складу са Законом о ветеринарству, до објеката за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла, на начин који не представља ризик по људе и друге животиње или животну средину;
- правовремено реаговање у случају акцидентних ситуација, на подручју обухвата Просторног плана и у контактној зони.

6.2. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

Заштита од елементарних непогода подразумева планирање простора у односу на појаве могућег ризика везано за простор за који се Просторни план ради, као и прописивање мера заштите за ограничавање последица ризика који могу имати карактер елементарне непогоде. Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама утврђују се конкретне мере и активности у циљу спречавања и ублажавања последица од катастрофа, кроз План смањења ризика катастрофа и План заштите и спасавања.

Настанак, обим и време трајања елементарних непогода у већини случајева се не могу унапред предвидети, али се за извесне појаве на основу искустава, статистичких података и метода моделовања, а с обзиром на место појаве, може претпоставити да ће до њих доћи, те се у том смислу планирају и спроводе конкретне мере заштите.

На основу *сеизмолошких* услова добијених од Републичког сеизмолошког завода, на посматраном подручју су утврђене регионалне вредности очекиваних максималних параметара осциловања тла на површини терена. У поступку просторног планирања потребно је користити параметре који су дати на карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 год. као мере ограничења употребе простора. При пројектовању и утврђивању врсте материјала за изградњу или реконструкцију објеката, обавезно је уважити могуће ефекте за наведене степене макросеизмичког интензитета према MCS скали, како би се максимално предупредиле могуће деформације објеката под сеизмичким дејством.

Превентивне мере заштите од *пожара* обухватају планске мере заштите које се односе на планирање приступних путева, окретница и платоа одговарајућих карактеристика за потребе ватрогасних возила, планирање изворишта за снабдевање водом и капацитете водоводне мреже који обезбеђују довољне количине воде за гашење пожара, размак између објеката којим се спречава ширење пожара и др.

Републички хидрометеоролошки завод врши систематска метеоролошка и хидролошка мерења и осматрања у државној мрежи метеоролошких и хидролошких станица, израђује карте угрожености и карте ризика од метеоролошких елементарних непогода, а такође издаје и обавештења, најаве и упозорења о *метеоролошким и хидролошким елементарним непогодама* и катастрофама. Праћење метеоролошке и хидролошке ситуације нарочито је битно у погледу заштите живота људи и материјалних добара од деловања метеоролошких и хидролошких елементарних непогода и катастрофа.

Заштита од акцидентних ситуација

Заштита простора од ванредних ситуација врши се у складу са одредбама Националне стратегије заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама и других подзаконских аката.

Концепција планирања и заштите простора од елементарних непогода и технолошких удеса, базира се на смањењу ризика по људско здравље и животе, природне и створене вредности, као и на санацији простора који су евидентно угрожени овим појавама.

Усаглашавање националне законске регулативе са међународном, јачање институционалних капацитета за примену законских обавеза, сектора за рану најаву и одбрану, као и формирање јединствене базе о угроженим просторима, потенцијално угроженим просторима, постојећим и планираним објектима одбране, пружа основу за планирање намене простора и његовог савременог концепта развоја у складу са природним условима и ограничењима.

У складу са важећом законском регулативом, овим Просторним планом се дају активности и мере које треба предузети у циљу спречавања и ограничавања утицаја који могу настати у случају акцидентних ситуација.

Постројења у којима се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (у даљем тексту: севесо постројења), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, на основу чега се одређује обавеза израде Политике превенције удеса или Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, у зависности од количина опасних материја којима се врше те активности. Такође, Правилником о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа који израђује оператер севесо постројења односно комплекса прописује се листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја.

Као што је речено, на основу података Министарства заштите животне средине, у широј зони посматрања простора ван коначног обухвата Просторног плана налази се једно севесо постројење нижег реда – Утоварна станица „Адорјан", оператера АД „НИС" Нови Сад.

Локална самоуправа је у обавези да, на основу планова заштите од удеса оператера, који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама. Повредиви објекти јесу они који се налазе на 1000 метара од граница севесо постројења.

6.3. КОРИШЋЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

За простор који је предмет израде Просторног плана **нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље** коју прописују надлежни органи.

7. НАМЕНА ПРОСТОРА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Просторним планом дефинише се подручје посебне намене и подручје утицаја на посебну намену.

Заштићено подручје - Предео изузетних одлика „Кањишки јараши" чини **Подручје посебне намене ПИО „Кањишки јараши"**. Граница подручја посебне намене ПИО „Кањишки јараши" преузета је из Покрајинске скупштинске одлуке о заштити ПИО „Кањишки јараши". У највећем проценту подручје посебне намене чини пољопривредно земљиште – пашњаци.

Заштитна зона ПИО „Кањишки јараши" чини **Подручје утицаја на посебну намену ПИО „Кањишки јараши".** Граница Подручја утицаја на посебну намену ПИО „Кањишки јараши" преузета је из Покрајинске скупштинске одлуке о заштити ПИО „Кањишки јараши". У највећем проценту подручје утицаја на посебну намену чини пољопривредно земљиште: обрадиво пољопривредно земљиште – њиве и салаши. Подручје утицаја на посебну намену обухвата и део грађевинских подручја насеља Велебит и Трешњевац и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља: зона кућа за одмор, површина за производњу, складиштење и пословање, површина за саобраћајну, комуналну и енергетску инфраструктуру.

Биланс површина у наредним табелама је добијен графичким очитавањем са Прегледне карте број 1. „Просторне целине и просторне подцелине подручја посебне намене" и Референталне карте број 1. „Посебна намена простора".

Табела 7. Биланс површина просторних целина у обухвату Просторног плана

Ред. број	ПОДРУЧЈЕ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	површина	
		ha	%
1.	Подручје посебне намене ПИО „Кањишки јараши"	3553,18	39,60
2.	Подручје утицаја на посебну намену ПИО „Кањишки јараши" – заштитна зона	5418,02	60,40
Σ	**Укупна површина обухвата Просторног плана**	**8971,20**	**100,00**

Табела 8. Биланс површина просторних подцелина у посебној намени

Ред. број	ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПИО „КАЊИШКИ ЈАРАШИ"	површина	
		ha	%
1.	режим заштите II степена	1473,84	41,31
2.	режим заштите III степена	2085,34	58,69
Σ	**Површина обухвата Подручја посебне намене ПИО „Кањишки јараши"**	**3553,18**	**100,00**

Табела 9. Биланс површина основних намена у посебној намени

Ред. број	НАМЕНА ЗЕМЉИШТА	ПОВРШИНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПИО „КАЊИШКИ ЈАРАШИ"	
		ha	%
1.	**Грађевинско земљиште**	**8,68**	**0,24**
2.	**Пољопривредно земљиште**	**3474,19**	**97,78**
3.	**Шумско земљиште**	**6,60**	**0,19**
	Шуме и шумско земљиште	6,60	**-**
48,68.	**Водно земљиште**	**63,71**	**1,79**
	Бара	21,61	**-**
	Канал	42,10	**-**
Σ	**Површина подручја посебне намене ПИО „Кањишки јараши"**	**3553,18**	**100,00**

Према подацима исказаним у претходној табели, у подручју посебне намене највећа је заступљеност пољопривредног земљишта са 98,02 %, а затим водног земљишта са 1,79 %.

Од пољопривредног земљишта највише су заступљени пашњаци.

Грађевинско земљиште у обухвату Просторног плана је заступљено са 0,24 %.

Најмања је заступљеност шумског земљишта у подручју посебне намене са 0,19 %.

IV ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

Заштићено подручје ПИО „Кањишки јараши", представља просторну целину подручја посебне намене. У оквиру подручја посебне намене су две подцелине, режим заштите II степена и режим заштите III степена.

1.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПИО „КАЊИШКИ ЈАРАШИ"

Подручје обухвата Просторног плана чине две просторне целине:
- Заштићено подручје ПИО „Кањишки јараши" - Подручје посебне намене и
- Заштитна зона - Подручје утицаја на посебну намену ПИО „Кањишки јараши".

Подручје посебне намене ПИО „Кањишки јараши" чине две просторне подцелине:
- Режим заштите II степена и
- Режим заштите III степена.

За потребе очувања биодиверзитета простора, предеоног идентитета и препознатљивих природних и културних вредности за подручје посебне намене дефинише се посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите простора.

1.1.1. Правила уређења за пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште у посебној намени ПИО „Кањишки јараши" чине: пашњаци, ливаде, трстици – мочваре и остало пољопривредно земљиште.

У подручју посебне намене ПИО „Кањишки јараши" Просторним планом је промењена намена дела грађевинског земљишта у пољопривредно земљиште. Промена је утврђена за део грађевинског земљишта које је као такво било дефинисано планским документима јединице локалне самоуправе, а за које су се променили услови за уређење и изградњу због утврђених мера заштите природних добара.

Катастарске парцеле које мењају намену из грађевинског земљишта, дефинисаног планском документацијом ЈЛС, у пољопривредно земљиште су: у КО Трешњевац: кп бр. 2251/2 и део кп бр. 2251/1, 2252/1, 2252/3, 2252/2 (неизграђено земљиште, Просторним планом општине Кањижа дефинисано као заштитни појас зеленила, површине око 4,1 ha).

Услови за уређење и изградњу на пољопривредном земљишту

На пољопривредном земљишту:
- забрањена је изградња објеката високоградње, осим за потребе туристичке презентације подручја посебне намене и за потребе одрживог коришћења, управљања и ревитализације еколошко значајних станишта: центар управљача - визиторски центар (са летњом учионицом, видиковцем и сл.);
- дозвољена је реконструкција, адаптација и санација објеката породичног пољопривредног газдинства-салаша, доградња породичног стамбеног објекта и изградња економских и помоћних објекта у функцији сточарства;
- дозвољена је изградња инфраструктурних мрежа и објеката;
- дозвољено је постављање мањих монтажних објеката за потребе управљања и ревитализације станишта (надстрешнице, појила, осматрачнице за мониторинг и еко-туризам, хранилишта за птице грабљивице, склоништа - колибе за заштиту од атмосферских утицаја и сл.) и мобилијара и опреме (клупе, столови, елементи визуелне комуникације - едукативне табле и сл.),

а све уз посебну дозволу од управљача заштићеног добра и надлежне институције за заштиту природе.

За изградњу објеката за потребе туристичке презентације подручја посебне намене и за потребе одрживог коришћења, управљања и ревитализације еколошко значајних станишта:
- за реконструкцију, адаптацију и санацију објеката породичног пољопривредног газдинства-салаша уз допуну основног садржаја или комплетну промена намене постојећих објеката,

наменом у функцији центра управљача - визиторског центра, директна примена Просторног плана, уз обавезну израду урбанистичког пројекта, према дефинисаним:
- урбанистичким и другим условима за уређење и изградњу инфраструктурних мрежа;
- мерама заштите;
- правилима грађења;

- за изградњу објеката за потребе туристичке презентације подручја посебне намене и за потребе одрживог коришћења, управљања и ревитализације еколошко значајних станишта: центар управљача - визиторски центар (са летњом учионицом, видиковцем и сл.) обавезна је израда одговарајућег планског документа на основу смерница и мера заштите утврђених Просторним планом.

Уз центар управљача - визиторски центар планирати испашу старинским, аутохтоним расама говеда и оваца.

За потребе реконструкције, адаптације и санације објеката, доградње породичног стамбеног објекта и изградње економских и помоћних објекта у функцији сточарства на салашу: директна примена Просторног плана према дефинисаним:
- урбанистичким и другим условима за уређење и изградњу инфраструктурних мрежа;
- мерама заштите;
- правилима грађења.

Услови за постављање мањих монтажних објеката на пољопривредном земљишту

На површинама које су Просторним планом дефинисане као пољопривредно земљиште, као туристичка инфраструктура дозвољено је постављање мањих монтажних објеката: осматрачнице за мониторинг, хранилишта за птице грабљивице, склоништа - колибе за заштиту од атмосферских утицаја и надстрешница, осматрачица, мобилијара и опреме (клупе, столови, елементи визуелне комуникације - едукативне табле и сл.) и др.

За потребе туристичке презентације подручја посебне намене и за потребе одрживог коришћења, управљања и ревитализације еколошко значајних станишта дозвољено је постављање монтажних објеката за сточарство (надстрешница за испашу стоке/монтажне штале).

Мање монтажне објекте, мобилијар и опрему извести у духу локалне традиционалне архитектуре, од традиционалних материјала са којим се располаже у окружењу и максимално уклопљене у природни предео, на местима која су у линији кретања посетилаца. Употребу вештачких материјала свести на минимум.

Максимална бруто површина основе склоништа и надстрешница износи 100 m^2. Максимална бруто површина основе осматрачица износи 10 m^2. Спратност свих наведених објеката је максимално приземље (П), осим осматрачница чија висина ће се дефинисати у складу са потребама управљача.

Снабдевање текућом хигијенски исправном водом за пиће обезбедити из бунара или резервоара са довољно текуће хигијенски исправне воде, у складу са прописима. Уколико постоји могућност, снабдевање водом обезбедити прикључењем на најближи насељски систем или регионални систем водоснабдевања према условима дистрибутера. Одвођење отпадних вода решити путем водонепропусних објеката за сакупљање и третман отпадних вода које периодично празнити аутоцистерном до прикључења на најближу канализациону мрежу. Електричну енергију обезбедити са најближе постојеће мреже, у складу са условима надлежног оператора дистрибутивног система електричне енергије или из обновљивих извора енергије, као и агрегата.

У оквиру туристичких пунктова: **„Стари артески бунар - Бунар Баратових" и „Чудотворни бунар"** обезбедити садржаје и минималну инфраструктурну опремљеност дефинисану у поглављу „III Планска решења развоја подручја посебне намене са утицајем посебне намене на развој појединих области", тачка „4. Утицај посебне намене на економију и привредне системе", подтачка „4.1. Туризам". У оквиру наведених пунктова дозвољена је реконструкција бунара уз посебну дозволу од управљача заштићеног добра и складу са условима надлежног завода за заштиту споменика културе и надлежне институције за заштиту природе.

Центар управљача - Визиторски центар

За потребе центра управљача - визиторског центра дозвољена је реконструкција, адаптација и санација објеката породичног пољопривредног газдинства-салаша уз допуну основног садржаја или комплетна промена намене постојећих објеката, наменом у функцији центра управљача -

визиторског центра, уз обавезну израду урбанистичког пројекта за потребе урбанистичко-архитектонске разраде локације, према правилима грађења за изградњу и уређење дефинисаним овим Просторним планом и у складу са условима накнадно прибављеним од ималаца јавних овлашћења.

Урбанистички услови за уређење и изградњу центра управљача - визиторског центра су следећи:
- Дозвољена је изградња главних, економских и помоћних објеката.
- Реконструкција и адаптација постојећих објеката може се дозволити ако се извођењем радова на објекту неће нарушити услови дати овим Планом.
- Главни објекти су: објекат центра управљача (за смештај запослених и за потребе обављања административних послова руковођења природног добра), објекат намењен едукацији и презентацији природног добра и комбинација наведених објеката.
- Економски објекти су: објекат за држање и узгој стоке, објекат за смештај пољопривредне механизације, објекат за прераду и складиштење пољопривредних производа.
- Помоћни објекти су: гараже, оставе, котларнице, приручни магацини, надстрешнице, вртна сенила, ђубриште/осочара, ограде и инфраструктурни објекти (бунар, водомерни шахт, водонепропусни објекат за сакупљање и третман отпадних вода, трансформаторска станица и сл.).
- Дозвољена је изградња:
  - по једног главног објекта од наведених,
  - по једног помоћног и економског објекта од свих наведених.
- Није дозвољена изградња објеката чија је функција супротна основној функцији, едукација и презентација природног добра.
- Дозвољено је постављање учионица на отвореном, осматрачница, мобилијара и опреме (клупе, столови, покретне тезге, изложбени пултови, инфо-табле, корпе за отпатке и сл.).
- Дозвољена је изградња на постојећој парцели уз услов да су задовољени остали услови за изградњу дати овим Планом.
- Објекте градити до грађевинске линије или унутар површине ограничене грађевинским линијама. Грађевинска линија се повлачи на минимално 5 m од границе парцеле.
- Главни објекти се на парцели граде уз границу парцеле претежно северне (односно западне) оријентације.
- Објекти се граде као слободностојећи објекти или објекти у низу унутар парцеле на којој се гради. Економски и помоћни објекти по правилу се граде у истој линији као и главни објекат, иза главног објекта.
- Економски и помоћни објекат се може градити независно од главног тако да међусобни размак не може бити мањи од 4 m ако главни објекат има отворе са те стране, тј међусобни размак не може бити мањи од половине висине вишег објекта. Такође економски и помоћни објекти се могу градити као анекс главног објекта, ако су задовољени санитарни, противпожарни и други технички услови.
- Удаљеност економског објекта за гајење животиња од главних објекта је мин. 15 m. Удаљеност економских објеката у којима се складишти запаљиви материјал од других објеката је мин. 6 m. Међусобни размак између економских и помоћних објеката (на истој парцели) може бити 0 m (ако су задовољени услови противпожарне заштите) односно минимално половина вишег објекта.
- Водонепропусни објекат за сакупљање и третман отпадних вода лоцирати на парцели на којој се гради објекат, на минимално 3 m од границе парцеле и других објеката.
- Ђубриште/осочара мора бити удаљено од главног објекта и бунара, најмање 20 m.
- Парцеле могу се ограђивати транспарентном оградом до висине макс. h=1,8 m. Капије се не могу отварати ван границе парцеле. Ограда, стубови ограде и капије морају бити на парцели која се ограђује. Ако је ширина коридора јавне саобраћајне површине мања од 10 m ограда и стубови ограде се постављају на мин. 3 m од регулационе линије. Дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру парцеле уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде.
- Индекс заузетости парцеле под објектима високоградње је максимално 30%.
- Максимална дозвољена бруто површина основе главног објекта је 200 m^2. Максимална дозвољена бруто површина економских објеката одређује се у зависности од планираних капацитета и норматива којим се одређена област уређује. Бруто површина основе помоћног објекта не може бити већа од бруто површине основе главног објекта. Укупна максимално дозвољена бруто површина свих објеката износи 2000 m^2.
- На парцели обезбедити минимално 40% зелених површина.
- Највећа дозвољена спратност објеката је П (приземље). Висина економског и помоћног објекта на парцели не може бити већа од висине главног објекта.
- Кота приземља објекта одређује се према нултој коти објекта - кота заштитног тротоара објекта и то:
  - кота приземља објекта не може бити нижа од нулте коте објекта,
  - кота приземља је максимално 0,2 m виша од нулте коте објекта.

- Парцела мора имати обезбеђен приступ јавној саобраћајној површини. За паркирање возила за сопствене потребе у оквиру парцеле мора се обезбедити паркинг простор. У оквиру парцеле мора се, такође, обезбедити потребан саобраћајно-манипулативни простор.
- Помоћни објекат се може градити независно од главног тако да међусобни размак не може бити мањи од 4 m ако главни објекат има отворе са те стране, тј међусобни размак не може бити мањи од половине висине вишег објекта. Такође помоћни објекат се може градити као анекс главног објекта, ако су задовољени санитарни, противпожарни и други технички услови.
- Не може се објектом или делом објекта угрозити ваздушни простор суседне парцеле.
- Одвођење атмосферских падавина са кровних површина мора се решити у оквиру парцеле на којој се гради објекат. Површинске воде са парцеле не могу се усмеравати према другој парцели.
- Сви објекти морају бити изграђени у складу са важећом законском регулативом, која уређује конкретну област/делатност, а избор материјала вршити имајући у виду специфичну намену објекта/простора, са становишта коришћења, одржавања и обезбеђивања санитарно-хигијенских услова. Избором материјала водити рачуна о њиховој отпорности са аспекта техничке и противпожарне заштите.
- Снабдевање водом обезбедити бушењем бунара на парцели или на други начин, у складу са прописима. Уколико постоји могућност, снабдевање водом обезбедити прикључењем на најближи насељски систем или регионални систем водоснабдевања према условима дистрибутера. Одвођење отпадних вода решити путем водонепропусних објеката за сакупљање и третман отпадних вода које периодично празнити аутоцистерном до прикључења на најближу канализациону мрежу. За прикључење објеката на дистрибутивни електроенергетски систем (ДСЕЕ) изградити прикључак који ће се састојати од прикључног вода и ормана мерног места (ОММ, а према условима надлежног оператора дистрибутивног система).
- Објекти могу бити грађени од сваког чврстог материјала, који је у употреби. Препоручује се да се објекти граде у духу локалне традиционалне архитектуре, од традиционалних материјала са којим се располаже у окружењу.
- У погледу архитектонског обликовања, при избору боја и материјала, усагласити све објекте међусобно, тако да са одговарајућим партерним решењем (поплочавање, озелењавање и урбани мобилијар) чине привлачну, атрактивну и хармоничну целину. Објекти на истој локацији морају бити израђени од истог материјала, морају имати идентичан облик и материјализацију како би се обезбедила амбијентална вредност целине. Својим обликом и материјализацијом треба да су једноставни и ненаметљиви. Обавезна је изградња косог крова. Кровни покривач ускладити са врстом кровне конструкције и нагибом крова.

1.1.2. Правила уређења за шумско земљиште

Шумско земљиште у просторној целини ПИО „Кањишки јараши" чини неколико малих површина.

Услови за уређење и изградњу на шумском земљишту:
- За потребе уређења, реконструкције и адаптације шумске инфраструктуре и других инфраструктурних објеката: директна примена Просторног плана према дефинисаним: урбанистичким и другим условима за уређење и изградњу инфраструктурних мрежа и мерама заштите;
- забрањена је изградња објеката високоградње;
- дозвољена је изградња само инфраструктурних мрежа и објеката у складу са Просторним планом, тачка „1.3. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката посебне и друге јавне намене и мреже саобраћајне и друге инфраструктуре";
- дозвољена је изградња техничке инфраструктуре у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописима којима се уређује област дивљачи и ловства у складу са условима заштите природе.

1.1.3. Правила уређења за водно земљиште

У подручју посебне намене водно земљиште је заступљено као бара и канали.

Водно земљиште је намењено за одржавање и унапређење водног режима, у складу са Законом о водама, а посебно за:
- изградњу, реконструкцију и санацију водних објеката;
- одржавање корита водотока и водних објеката;
- спровођење мера које се односе на уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода, уређење и коришћење вода и заштиту вода.

У складу са Законом о водама и актима донетим на основу истог закона Водно земљиште може да се користи и за:
- изградњу и одржавање линијских инфраструктурних објеката;
- изградњу и одржавање објеката намењених одбрани државе;
- обављање привредне делатности, и то за
  - изградњу објеката за које се издаје привремена грађевинска дозвола у смислу закона којим се уређује изградња објеката и
  - постављање мањих монтажних објеката привременог карактера за обављање делатности за које се не издаје грађевинска дозвола у смислу закона којим се уређује изградња објеката;
- спорт, рекреацију и туризам и
- обављање пољопривредне делатности.

Осим за наведене намене, водно земљиште, просторно и временски ограничено, може да се користи и за рекреацију и туризам, у складу са мерама заштите природних вредности подручја.

Услови за уређење и изградњу на водном земљишту:
- за потребе реконструкције, адаптације и санације водних и других инфраструктурних објеката: директна примена Просторног плана према дефинисаним:
  - урбанистичким и другим условима за уређење и изградњу инфраструктурних мрежа и
  - мерама заштите.
- за потребе измене регулације код постојећих водних и других инфраструктурних објеката обавезна је израда одговарајућег планског документа на основу смерница и мера заштите утврђених Просторним планом.

Услови за постављање мањих монтажних објеката на водном земљишту

На површинама које су Просторним планом дефинисане као водно земљиште, дозвољено је постављање мањих монтажних објеката за рекреацију и туризам на каналима: молова и надстрешница, а све уз посебну дозволу од управљача заштићеног добра, надлежне институције за заштиту природе и услове које издаје орган/предузеће у складу са чланом 118. Закона о водама.

Мањи монтажни објекти морају бити од природних, традиционалних материјала са којим се располаже у окружењу. Употребу вештачких материјала свести на минимум. Спратност свих наведених објеката је максимално приземље (П). Надстрешнице је дозвољено планирати са простором за седење. Максимални хоризонтални габарити молова и надстрешница су до 10 m^2.

1.1.4. Правила уређења за грађевинско земљиште

У подручју посебне намене грађевинско земљиште чини:
- грађевинско земљиште у грађевинском подручју насеља (грађевинско подручје насеља Велебит) и
- радне зоне у функцији пољопривредне производње.

Катастарске парцеле које задржавају намену грађевинског земљишта, дефинисану планском документацијом ЈЛС:
- у КО Мале Пијаце: кп бр. 2508 (неизграђено земљиште, Просторним планом општине Кањижа дефинисано као постојећа радна зона, површине око 1,3 ha);
- у КО Кањижа: део кп бр. 6197 (изграђено земљиште, породично пољопривредно газдинство-салаш, Просторним планом општине Кањижа дефинисано као постојећа радна зона, површине око 3,2 ha);
- у КО Велебит: кп бр. 3609/41 и део кп бр. 3610 и 3609/37 (неизграђено земљиште и део изграђеног земљишта (објекти изграђени без одобрења за градњу - зграда лова), Просторним планом општине Кањижа дефинисано као површине намењене водозахвату и спорту и рекреацији, површине око 4,6 ha).

Услови за уређење и изградњу на грађевинском земљишту

На грађевинском земљишту:
- дозвољена је реконструкција, адаптација, санација и изградња објеката у оквиру површине намењене спорту и рекреацији у грађевинском подручју насеља Велебит;
- дозвољена је изградња објеката на површини за водозахват у грађевинском подручју насеља Велебит;

- дозвољена је реконструкција, адаптација, санација и изградња објеката у оквиру постојећих радних зона у функцији пољопривредне производње;
- дозвољена је реконструкција, адаптација и санација и изградња инфраструктурних мрежа и објеката,

а све уз посебну дозволу надлежне институције за заштиту природе.

На површини намењеној спорту и рекреацији у грађевинском подручју насеља Велебит:
- за реконструкцију, адаптацију и санацију објеката, директна примена Просторног плана, према дефинисаним:
  - урбанистичким и другим условима за уређење и изградњу;
  - мерама заштите;
  - правилима грађења,
- за изградњу објеката, директна примена Просторног плана, уз обавезну израду урбанистичког пројекта, према правилима грађења за уређење и изградњу дефинисаним овим Просторним планом и у складу са условима накнадно прибављеним од ималаца јавних овлашћења.

На површини површини за водозахват у грађевинском подручју насеља Велебит:
- за изградњу објеката, директна примена Просторног плана, уз обавезну израду урбанистичког пројекта, према правилима грађења за уређење и изградњу дефинисаним овим Просторним планом и у складу са условима накнадно прибављеним од ималаца јавних овлашћења.

У оквиру постојећих радних зона у функцији пољопривредне производње:
- за реконструкцију, адаптацију и санацију објеката, директна примена Просторног плана, према дефинисаним:
  - урбанистичким и другим условима за уређење и изградњу;
  - мерама заштите;
  - правилима грађења,
- за изградњу објеката, директна примена Просторног плана, уз обавезну израду урбанистичког пројекта, према правилима грађења за уређење и изградњу дефинисаним овим Просторним планом и у складу са условима накнадно прибављеним од ималаца јавних овлашћења.

Услови за уређење и изградњу на грађевинском земљишту у грађевинском подручју насеља

Услови за уређење и изградњу за спорт и рекреацију у грађевинском подручју насеља Велебит су следећи:
- Дозвољена је изградња главних и помоћних објеката.
- Реконструкција и адаптација постојећих објеката може се дозволити ако се извођењем радова на објекту неће нарушити услови дати овим Планом.
- Главни објекти су објекти у служби спорта и рекреације (отворени спортски терени, објекат у служби спорта, у којем се налазе пословне просторије, свлачионице, санитарни чворови (тоалети и купатила, с тим да су купатила одређена за жене одвојена од купатила за мушкарце), просторије за спортску опрему, просторије за пружање услуге услуживање храном и пићем и сл..).
- Помоћни објекти су: надстрешнице, ограда и инфраструктурни објекти (бунар, водомерни шахт, трансформаторска станица и сл.).
- Дозвољена је изградња више главних и помоћних објеката, по један инфраструктурни објекат.
- Није дозвољена изградња објеката чија је функција супротна основној функцији спорт и рекреација.
- Осим објеката и терена намењених спорту и рекреацији дозвољена је изградња угоститељско-туристичких и пословних објеката као пратећи објекат уз објекте у служби спорта и рекреације.
- Дозвољена је изградња на постојећој парцели уз услов да су задовољени остали услови за изградњу дати овим Планом.
- Објекте градити до грађевинске линије или унутар површине ограничене грађевинским линијама. Грађевинска линија се повлачи на минимално 5 m од границе парцеле.
- Главни објекти се на парцели граде уз границу парцеле претежно северне (односно западне) оријентације.
- Објекти се граде као слободностојећи објекти или објекти у низу унутар парцеле на којој се гради, ако су задовољени санитарни, противпожарни и други технички услови. Уколико се објекти граде као слободностојећи, међусобни размак не може бити мањи од 4 m, ако главни објекат има отворе са те стране, тј међусобни размак не може бити мањи од половине висине вишег објекта.

- Парцела се може ограђивати живом - зеленом оградом, максималне висине до 1,5 m. Ограда мора бити на парцели која се ограђује. Да би се обезбедило истовремено неометано коришћење спортских терена, могу се поставити се транспарентне заштитне спортске ограде, око фудбалског терена висине до 4 m, а око осталих терена висине до 2 m, као заштита од пребацивања лопте.
- Индекс заузетости парцеле под објектима високоградње је максимално 30%.
- На парцели обезбедити минимално 40% зелених површина (у зелене површине се рачунају и отворени травнати спортски терени). Комплекс озеленити парковским зеленилом у складу са просторним могућностима. Зелене површине треба да буду распоређене тако да створе сенку на јужним експозицијама.
- Највећа дозвољена спратност објеката је П+1+Пк (приземље, спрат и поткровље). Висина помоћног објекта је П (приземље).
- Кота приземља објекта одређује се према нултој коти објекта - кота заштитног тротоара објекта и то:
  - кота приземља објекта не може бити нижа од нулте коте објекта,
  - кота приземља је максимално 0,2 m виша од нулте коте објекта.
- Парцела мора имати обезбеђен приступ јавној саобраћајној површини. Обезбедити колски и пешачки прилаз и приступ возилима специјалне намене (возило хитне помоћи и ватрогасно возило). Колски прилаз парцели је минималне ширине 3,5 m са минималним унутрашњим радијусом кривине од 7,0 m. Пешачки прилаз парцели је минималне ширине 1,5 m. За паркирање возила запослених и посетилаца, резервисати одговарајућу површину у оквиру парцеле/комплекса у складу са расположивим простором. Паркинг површине димезионисати на начин да се максимално искористи расположиви простор, уз обезбеђење одговарајућег броја паркинг места за лица са посебним потребама.
- У оквиру парцеле мора се, такође, обезбедити потребан саобраћајно-манипулативни простор.
- Изградњом објеката и планираном делатношћу у оквиру парцеле не сме се нарушити животна средина, нити на било који начин угрозити објекти на суседним парцелама и њихово нормално функционисање. Не може се објектом или делом објекта угрозити ваздушни простор суседне парцеле.
- Одвођење атмосферских падавина са кровних површина мора се решити у оквиру парцеле на којој се гради објекат. Површинске воде са парцеле не могу се усмеравати према другој парцели.
- Сви објекти морају бити изграђени у складу са важећом законском регулативом, која уређује конкретну област/делатност, а избор материјала вршити имајући у виду специфичну намену објекта/простора, са становишта коришћења, одржавања и обезбеђивања санитарно-хигијенских услова. Избором материјала водити рачуна о њиховој отпорности са аспекта техничке и противпожарне заштите.
- Снабдевање водом обезбедити бушењем бунара на парцели или на други начин, у складу са прописима. Уколико постоји могућност, снабдевање водом обезбедити прикључењем на најближи насељски систем или регионални систем водоснабдевања према условима дистрибутера. Одвођење отпадних вода решити прикључењем на најближу канализациону мрежу. За прикључење објеката на дистрибутивни електроенергетски систем (ДСЕЕ) изградити прикључак који ће се састојати од прикључног вода и ормана мерног места (ОММ, а према условима надлежног оператора дистрибутивног система).
- Објекти могу бити грађени од сваког чврстог материјала, који је у употреби. Препоручује се да се објекти граде у духу локалне традиционалне архитектуре, од традиционалних материјала са којим се располаже у окружењу.
- У погледу архитектонског обликовања, при избору боја и материјала, усагласити све објекте међусобно, тако да са одговарајућим партерним решењем (поплочавање, озелењавање и урбани мобилијар) чине привлачну, атрактивну и хармоничну целину. Објекти на истој локацији морају бити израђени од истог материјала, морају имати идентичан облик и материјализацију како би се обезбедила амбијентална вредност целине. Својим обликом и материјализацијом треба да су једноставни и ненаметљиви. Обавезна је изградња косог крова. Кровни покривач ускладити са врстом кровне конструкције и нагибом крова.

Услови за уређење и изградњу за водозахват у грађевинском подручју насеља Велебит дају се у оквиру тачке „1.3. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката посебне и друге јавне намене и мреже саобраћајне и друге инфраструктуре", подтачка „1.3.2. Водна и комунална инфраструктура".

Правила уређења и изградње на површинама за саобраћајну, комуналну и енергетску инфраструктуру дају се обједињено у оквиру тачке „1.3. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката посебне и друге јавне намене и мреже саобраћајне и друге инфраструктуре".

Услови за уређење и изградњу за радне зоне у функцији пољопривредне производње дају се у оквиру тачке „2.3. Правила грађења на грађевинском земљишту", подтачка „2.3.1. Правила грађења на грађевинском земљишту у ПИО „Кањишки јараши".

1.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ВАН ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ПОДРУЧЈЕ УТИЦАЈА НА ПОСЕБНУ НАМЕНУ ПИО „КАЊИШКИ ЈАРАШИ"

Просторни план је преузео и делимично кориговао основну намену која је дефинисана планским документима ЈЛС, на Подручју утицаја на посебну намену ПИО „Кањишки јараши".

За **Подручје утицаја на посебну намену ПИО „Кањишки јараши"** дају се правила уређења за спровођење планске документације у обухвату Просторног плана:
1. Примену планских докумената јединице локалне самоуправе (ЈЛС) уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених Просторним планом.
2. Примена просторног плана подручја посебне намене за посебну намену дефинисану тим ППППН, уз обавезну примену мера заштите утврђених Просторним планом;
3. Израду одговарајућег планског документа у складу са мерама заштите утврђеним Просторним планом. До израде одговарајућег планског документа примењиваће се важећи плански документи ЈЛС, у делу у ком нису у супротности са Просторним планом, односно са основном наменом површина и правилима уређења дефинисаним Просторним планом.;

а према Рефералној карти број 4. „Карта спровођења".

За Подручје утицаја на посебну намену ПИО „Кањишки јараши" обавезна је примена:
- услова и мера заштите дефинисаних у поглављу „IV Правила употребе земљишта, правила уређења и правила грађења", тачка:
  - ✓ „1.3. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката посебне и друге јавне намене и мреже саобраћајне и друге инфраструктуре";
  - ✓ „1.5. Услови и мере заштите природног и културног наслеђа, животне средине и живота и здравља људи";
- смерница за израду планова ЈЛС за Подручје утицаја на посебну намену ПИО „Кањишки јараши" дефинисаних у поглављу „V Имплементација", тачка „2.2. Смернице за спровођење Просторног плана у Подручју утицаја на посебну намену ПИО „Кањишки јараши"– у подручју ван посебне намене";
- реферални карата.

1.3. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКАТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

1.3.1. Саобраћајна инфраструктура

Објекти јавне путне - друмске и железничке инфраструктуре (државни путеви у складу са Уредбом о категоризацији државних путева), као и пратећи садржаји уз путеве, неће се реконструисати/градити на основу услова из овог Просторног плана.

Путна мрежа

Државни и општински путеви се неће се реконструисати/градити на основу услова из овог Просторног плана. За правила уређења и грађења потребно је преузети елементе у просторним и урбанистичким плановима, уз придржавање законске и подзаконске регулативе и услова надлежног предузећа управљача над предметним јавним путевима. Реализацију изградње/реконструкције путне инфраструктуре би требало извршити уз уважавање анализе постојећих и перспективних саобраћајних токова, као и експлоатационог стања коловозних површина и осталих елемената предметних јавних путева.

Некатегорисана путна мрежа

Атарски путеви

Изградња и одржавање у складу са препорукама и смерницама из просторних планова јединица локалне самоуправе.

Остали приступни путеви

Изградња и одржавање у складу са важећом регулативом и техничким прописима (SRPS за путеве са малим саобраћајем). Уколико приликом реализације ових саобраћајних капацитета дође до потребе за заузимањем новог земљишта, обавезна је израда одговарајуће планске документације (план детаљне регулације).

Железничка мрежа

Железничка инфраструктура ће се реконструисати/градити на основу услова – правила уређења и грађења из просторних и урбанистичких планова, уз придржавање законске и подзаконске регулативе и услова надлежног предузећа – управљача над предметном инфраструктуром.

Немоторни саобраћај

Пешачке и колско-пешачке стазе (до локалитета у оквиру посебне намене) могуће је градити уз следеће препоруке:
- минимална ширина пешачке стазе 2 m;
- минимална ширина пешачко-колске стазе 7 m;
- изградња застора је могућа од доступних материјала (препорука: земља, камени агрегат, шљунак и сл.) као и од савремених материјала (асфалт и др.). За колско-пешачке стазе обавезна је стабилизација застора.

Бициклистичке стазе потребно је реконструисати/градити уз следеће препоруке:

- минимална ширина бициклистичке стазе 1,5 m (2,5 m –двосмерни саобраћај);
- изградња застора од доступних материјала уз обавезну стабилизацију истог, могућа је и примена савремених материјала (асфалт);
- застор мора бити раван, без улегнућа и одговарајуће носивости.

1.3.2. Водна и комунална инфраструктура

Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, забрањено је вршити радње на начин како је дефинисано члановима 133. и 134. Закона о водама.

Забрањује се спречавање несметаног протицаја воде, успоравање и подизање нивоа воде, чиме би се могао пореметити постојећи режим вода на објектима и у земљишту. Изузетак чине активности са циљем ревитализације влажних станишта у случају извршене ревизије пројеката и програма управљања водним режимом подручја, у складу са чланом 4. Покрајинске скупштинске одлуке о заштити ПИО „Кањишки јараши" (став 1, тачка 8).

Не сме да се ограничи вршење водне делатности, у овом случају уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода, која у складу са чланом 44. и 45. Закона о водама обухвата мере и радове за заштиту од поплава спољним и унутрашњим водама и од леда и отклањање последица таквог деловања вода.

Подземне воде са квалитетом погодним за пиће и воде са јавних извора користе се само за: снабдевање водом становништва, санитарно-хигијенске потребе, напајање стоке, за потребе индустрије која захтева висококвалитетну воду (прехрамбена, фармацеутска и друго) и потребе малих потрошача (испод 1l/s). Вода за пиће мора испуњавати услове у погледу здравствене исправности.

Воде које су планом управљања водама одређене за пиће не могу се користити за друге сврхе, изузев за гашење пожара, нити на начин који би неповољно утицао на количину и својства воде.

Тамо где нема услова за прикључење на јавни систем водоснабдевања, снабдевање водом обезбедити из бунара бушених на парцелама корисника, а у складу са Законом о водама и условима и мерама заштите и уређења природних добара. За изградњу бунара исходују се водна акта надлежног органа водопривреде, акта Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима („Сл. гласник РС", бр. 101/15, 95/18-др. закон и 40/21) и акта/решење о зонама санитарне заштите изворишта надлежног органа за здравство у складу са Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснадбевања („Сл. гласник РС", бр. 92/08).

У насељима применити сепаратни тип канализационе мреже за сакупљање атмосферских, санитарних и технолошких отпадних вода.

Условно чисте атмосферске воде са кровних површина, надстрешница и сл. могу се, без пречишћавања, испуштати у путни јарак или на околни терен путем уређених испуста осигураних од ерозије, уколико задовољавају квалитет II класе вода. За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (паркинг, манипулативне површине), пре улива у јавну канализациону мрежу, предвидети одговарајући предтретман (сепаратор уља, таложник).

Санитарно-фекалне отпадне воде и технолошке отпадне воде испуштати у јавну канализациону мрежу, а потом одвести на насељско или централно постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ), а у складу са општим концептом каналисања, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу Општине.

Санитарно-фекалне отпадне воде до изградње јавне канализационе мреже, прикупљати путем водонепропусних септичких јама одговарајућег капацитета, у складу са условима и мерама заштите и уређења природних добара, које ће се периодично према потребама празнити аутоцистернама, ангажовањем надлежног комуналног предузећа, а садржај одвозити на депонију. Изградњу водонепропусних септичких јама вршити према следећим условима:
- да су приступачне за возило - аутоцистерну које ће их празнити,
- да су коморе изграђене од водонепропусних бетона,
- да су удаљене од свих објеката и међа према суседима најмање 3,0 m,
- да се лако могу преоријентисати на јавну канализациону мрежу након њене изградње,
- да буду удаљене од бунара најмање 8 m.

Планирати да се код индустријских и других објеката који продукују технолошке и друге отпадне воде изграде уређаји за предтретман ових вода, тако да њихов квалитет задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију уз сагласност надлежног ЈКП-а, пре пречишћавања на будућим постројењима за пречишћевање отпадних вода/ППОВ-у, тако да се не ремети рад пречистача, а у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у водама и роковима за њихово достизање, Прилог 2, Глава III, Табела 1.

Квалитет отпадне воде која се испушта у реципијент мора најмање испунити граничне вредности емисије за постројење са секундарним пречишћавањем прописане Табелом 2, Глава III, Прилог 2 Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање.

За техничко решење испуштања вода, уважити пројектоване геометријске и хидрауличке елементе канала-реципијента, низводне каналске мреже и других водних објеката, тако да се обезбеди функционалност хидромелиорационог система, услови одржавања водних објеката и сигурност од преливања по околном терену.

Изливну грађевину за испуст отпадних вода у реципијент планирати тако да високи водостаји реципијента не спречавају евакуацију воде, да својим габаритом не залазе у протицајни профил канала и не нарушавају стабилност обале и да се не изазива ерозија корита при свим режимима течења и свим режимима изливања воде. На месту излива, предвидети осигурање реципијента од ерозије. Изливна грађевина мора бити на растојању најмање 5,0 m од пропуста/моста.

Забрањено је у површинске и подземне воде уношење опасних и штетних материја које могу угрозити квалитет (еколошки статус) тј. узроковати физичку, хемијску, биолошку или бактериолошку промену вода у складу са чланом 97. и 133. (став 9.) Закона о водама.

Забрањено је у водотоке испуштање било каквих вода осим условно чистих атмосферских. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у водотоке, претходно се морају комплетно пречистити (предтретман, примарно, секундарно или терцијално), тако да задовољавају прописане граничне вредности квалитета ефлуента према Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16), и Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање.

Забрањено је у подземне воде уношење загађујућих материја, односно узроковање погоршања постојећег хемијског статуса подземне воде, у складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС, број 50/12).

Приликом израде предметног Просторног плана обрађивач се придржавао следећих законских и подзаконских аката: Закон о водама („Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др закон); Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др. закон), Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16), Уредба о класификацији вода („Службени гласник СРС", број 5/68) и Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", број 24/14).

1.3.3. Енергетска инфраструктура

1.3.3.1. Електроенергетска инфраструктура

За изградњу електроенергетске инфраструктуре у оквиру посебне намене морају се прибавити посебни услови заштите природе.

У оквиру посебне намене, II степена заштите могућа је изградња подземне електроенергетске инфраструктуре уз постојећу инфраструктуру, за потребе спровођења мера заштите и унапређења природног добра.

У оквиру посебне намене, III степена заштите могућа је изградња подземне електроенергетске инфраструктуре за потребе одрживог коришћења и управљања заштићеним подручјем, одржавање постојећих објеката и постојећих садржаја.

За изградњу електроенергетске мреже унутар посебне намене, морају се прибавити посебни услови заштите природе.

Правила за изградњу електроенергетске мреже
- Каблове полагати у саобраћајним коридорима и уз постојећу инфраструктуру;
- Дубина полагања каблова треба да буде минимално 0,8 m;
- При паралелном вођењу енергетских каблова до 10 kV и електронских комуникационих каблова, најмање растојање мора бити 0,50 m, односно 1,0 m за каблове напона преко 10 kV;
- При укрштању енергетских и електронских комуникационих каблова угао укрштања треба да буде око 90°;
- Није дозвољено полагање електроенергетских каблова изнад електронских комуникационих, сем при укрштању, при чему минимално вертикално растојање мора бити 0,5 m;
- Паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни, при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,50 m;
- Није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације;
- При укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода, вертикално растојање мора бити веће од 0,30 m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,50 m;
- Далеководне објекте и електроенергетску инфраструктуру изоловати и обележити тако да се на минимум сведе могућност електрокуције (страдање услед удара струје) и колизије (механичког удара у жице) летећих организама. Носаче изолатора обложити пластичним навлакама, изолаторе поставити на носаче у положају на доле а жице обележити на упаљив начин.

Правила за изградњу јавног осветљења
- У оквиру простора посебне намене ограничава се осветљавање простора на неопходно и усмерено осветљавање објеката, приземних површина и површина осветљавања земљишта, као и за потребе безбедности саобраћајница, туристичких садржаја и културно-историјских вредности;
- Користити расветна тела у складу са новим технологијама развоја и условима надлежног завода за заштиту природе;

Правила за изградњу трафостаница 20/0,4 kV
- У оквиру посебне намене, трафостанице градити као монтажно-бетонске или компактне за 20/0,4 kV напонски пренос, у складу са важећим законским прописима и техничким условима надлежног оператора дистрибутивног система електричне енергије;
- Минимална удаљеност трафостанице од осталих објеката мора бити 3,0 m;
- Монтажно-бетонске трафостанице, градиће се као слободностојећи објекти. За изградњу оваквих објеката потребно је обезбедити слободан простор максималних димензија 4,0x5,5 m;

Правила уређења у заштитној зони:
- У појасу 200 m од еколошких коридора/станишта, изузимајући грађевинска подручја насеља применити посебна техничко-технолошка решења која спречавају колизију и електрокуцију птица код електричних водова ниског напона;
- У појасу 200 m од еколошких коридора/станишта, применити мере заштите од утицаја светлости;
- У појасу 200 m од еколошких коридора/станишта, на грађевинском земљишту (грађевинско подручје насеља и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља), применити мере заштите од утицаја светлости;
- Објекте који захтевају осветљење лоцирати мин. 20 m удаљености од границе еколошких коридора/станишта;
- У појасу 20 m од еколошких коридора/станишта, на пољопривредном, шумском и водном земљишту, изградња надземне инфраструктуре се ограничава на трасе које најкраћим путем прелазе преко станишта.

Услови за прикључење објеката на електроенергетску мрежу
- Напајање будућих потрошача ће се извести преко кабловских прикључних ормана по систему улаз-излаз;
- Уколико се на парцели предвиђа потрошња електричне енергије са максималном снагом мањом од 70 kW, који су од постојеће нисконапонске мреже удаљени од 40 до 150 m прикључиће се нисконапонским водом на постојећу нисконапонску мрежу;
- За парцеле које су на удаљености преко 150 m од постојеће нисконапонске мреже, прикључење ће се извршити на трансформаторску постојећу трансформаторску станицу, или нову коју је потребно изградити.

1.3.3.2. Термоенергетска инфраструктура

***Правила одржавања, заштите, уређења и грађења за дистрибутивне гасоводе притиска до* 16 бара**

Приликом пројектовања, изградње, експлоатације одржавања и заштите дистрибутивне гасоводне мреже испоштовати услове који су дати у Правилнику о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar („Службени гласник РС", број 86/15), *у којем су детаљно дата и правила за надземно полагање гасовода.*

У насељеним местима гасовод се по правилу гради у регулационом појасу саобраћајница, у инфраструктурним коридорима.

Табела 10. Минимална дозвољена хоризонтална растојања подземних гасовода од стамбених објеката, објеката у којима стално или повремено борави већи број људи (од ближе ивице цеви до темеља објекта)

Радни притисак гасовода	MOP ≤ 4 bar (m)	4 bar<MOP≤10 bar (m)	10 bar <MOP≤ 16 bar (m)
Гасовод од челичних цеви	1,0	2,0	3,0
Гасовод од полиетиленских цеви	1,0	3,0	-

Растојања дата у табели се могу изузетно смањити на минимално 1 m, уз примену додатних мера заштите, при чему се не сме угрозити стабилност објеката.

Табела 11. Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних челичних гасовода 10 bar < MOP ≤ 16 bar и челичних и ПЕ гасовода 4 bar < MOP ≤ 10 bar са другим гасоводима, инфраструктурним и другим објектима

Инфраструктурни објекти	Минимално дозвољено растојање (m)	
	Укрштање	Паралелно вођење
Гасоводи међусобно	0,2	0,6
Од гасовода до водовода и канализације	0,2	0,4
Од гасовода до вреловода и топловода	0,3	0, 5
Од гасовода до проходних канала вреловода и топловода	0,5	1,0
Од гасовода до нисконапонских и високонапонских ел. каблова	0,3	0,6
Од гасовода до телекомуникационих каблова	0,3	0,5
Од гасовода до резервоара* и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	-	5,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3 m^3*	-	3,0

Инфраструктурни објекти	Минимално дозвољено растојање (m)	
	Укрштање	Паралелно вођење
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 3 m^3 а највише 100 m^3*	-	6,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 100 m^3*	-	15,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета највише 10 m^3*	-	5,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета већег од 10 m^3 а највише 60 m^3*	-	10,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета преко 60 m^3*	-	15,0
Од гасовода до шахтова и канала	0,2	0,3
Од гасовода до високог зеленила	-	1,5
* растојање се мери до габарита резервоара		

Табела 12. Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних челичних и ПЕ гасовода МОР ≤ 4 bar са другим гасоводима, инфраструктурним и другим објектима

Инфраструктурни објекти	Минимално дозвољено растојање (m)	
	Укрштање	Паралелно вођење
Гасоводи међусобно	0,2	0,4
Од гасовода до водовода и канализације	0,2	0,4
Од гасовода до врeловода и топловода	0,3	0,5
Од гасовода до проходних канала врeловода и топловода	0,5	1,0
Од гасовода до нисконапонских и високонапонских ел. каблова	0,2	0,4
Од гасовода до телекомуникационих и оптичких каблова	0,2	0,4
Од гасовода до резервоара* и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	-	5,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3 m^3*	-	3,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 3 m^3 а највише 100 m^3*	-	6,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 100 m^3*	-	15,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета највише 10 m^3*	-	5,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета већег од 10 m^3 а највише 60 m^3*	-	10,0
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета преко 60 m^3*	-	15,0
Од гасовода до шахтова и канала	0,2	0,3
Од гасовода до високог зеленила	-	1, 5
* растојање се мери до габарита резервоара		

Растојања дата у табели могу се изузетно смањити на кратким деоницама гасовода дужине до 2,0 m, уз примену физичког обезбеђења од оштећења приликом каснијих интервенција на гасоводу и предметном воду, али не мање од 0,2 m при паралелном вођењу.

Табела 13. Минимална хоризонтална растојања подземних гасовода од надземне електромреже и стубова далековода

Минимално растојање		
Називни напон	при укрштању (m)	при паралелном вођењу (m)
1 kV ≥ U	1,0	1,0
1 kV < U ≤ 20 kV	2,0	2,0
20 kV < U ≤ 35 kV	5,0	10,0
35 kV < U	10,0	15,0

Минимално хоризонтално растојање се рачуна од темеља стуба далековода, при чему се не сме угрозити стабилност стуба.

Приликом укрштања, гасовод се по правилу поставља изнад канализације. Уколико се мора поставити испод, неопходно је применити додатне мере ради спречавања евентуалног продора гаса у канализацију.

Надземно полагање гасовода од полиетиленских цеви (у даљем тексту: ПЕ цеви) није дозвољено.

Табела 14. Минимална хоризонтална растојања МРС, МС и РС од стамбених објеката и објеката у којима стално или повремено борави већи број људи

МОР на улазу			
Капацитет m^3/h	**МОР ≤ 4 bar**	**4 bar < МОР ≤ 10 bar**	**10 bar < МОР ≤ 16 bar**
до 160	уз објекат (отвори на објекту морају бити ван зона опасности)	3,0 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	5,0 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)
од 161 до 1500	3,0 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	5,0 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	8,0 m
од 1501 до 6000	5,0 m	8,0 m	10,0 m
од 6001 до 25000	8,0 m	10,0 m	12,0 m
преко 25000	10,0 m	12,0 m	15,0 m
Подземне станице	1,0 m	2,0 m	3,0 m

Растојање се мери од темеља објекта до темеља МРС МС, односно РС.

Зид без отвора је зид минималне ватроотпорности 0,5 h који нема отворе на минималној хоризонталној удаљености од МРС, МС, односно РС на обе стране у складу са минималним растојањима изтабеле.

Одушне и вентилационе цеви подземних станица морају бити удаљене најмање 3,0 m од стамбених објеката и објеката у којима стално или повремено бораве људи.

МРС, МС, односно РС се могу поставити на зид или према зиду без отвора грађевинских објеката у кругу индустријских потрошача. При томе зид мора бити непропусан за гас и не сме имати отворе на минималној хоризонталној удаљености од 5 m на обе стране МРС.

МС са улазним притиском до 100 mbar може се поставити у заједничке просторије стамбених зграда под условом да су те просторије са природним проветравањем.

За станице капацитета до 160 m^3/h растојање МРС, МС, односно РС до кабловских прикључних кутија или електро ормана мора бити минимално 1,0 m без обзира на границе зона опасности.

Табела 15. Минимална хоризонтална растојања МРС, МС и РС од осталих објеката

МОР на улазу			
Објекат	**МОР ≤ 4 bar**	**4 bar < МОР ≤ 10 bar**	**10 bar < МОР≤ 16 bar**
Коловоз градских саобраћајница	3,0 m	5,0 m	8,0 m
Железничка пруга	10 m	15 m	15 m
Општински пут	3,0 m	5,0 m	8,0 m
Државни пут осим ауто пута	8,0 m	8,0 m	8,0 m
Интерне саобраћајнице	3,0 m	3,0 m	3,0 m
Јавна шеталишта	3,0 m	5,0 m	8,0 m
Трансформаторска станица	10,0 m	12,0 m	15,0 m
Надземни електроводови	0 bar < МОР ≤ 16 bar:		
	1 kV ≥ U	Висина стуба + 3,0 m*	
	1 kV < U ≤ 110 kV	Висина стуба + 3,0 m**	

* али не мање од 10 m;
** али не мање од 15 m; ово растојање се може смањити на 8 m за водове код којих је изолација вода механички и електрично појачана

Минимално хоризонтално растојање МРС, МС и РС од јавних путева мери се од ивице коловоза.

За зидане или монтажне објекте МРС, МС и РС минимално хоризонтално растојање се мери од зида објекта.

За објекте МРС, МС и РС постављене на отвореном простору, са или без надстрешнице, растојање се мери од најближег потенцијалног места истицања гаса.

На укрштању гасовода са путевима, пругама, водотоковима, каналима, далеководима називног напона преко 35 kV, угао осе гасовода према тим објектима мора да износи између 60° и 90°.

Угао укрштања на местима где је то технички оправдано, дозвољено је смањити на минимално 60°. За извођење укрштања гасовода са инфраструктурним објектима са углом мањим од 60° потребно је прибавити одговарајућу сагласност управљача, односно оператора над тим објектима.

Минимална дубина укопавања гасовода је 0,8m мерено од горње ивице гасовода.

Табела 16. Минимална дубина укопавања челичних и ПЕ гасовода, мерена од горње ивице цеви, код укрштања са другим објектима

Инфраструктурни објекат	Минимална дубина укопавања (m)
до дна одводних канала путева	1,0
до дна регулисаних корита водених токова	1,0
до горње коте коловозне конструкције пута	1,35
до горње ивице прага железничке пруге	1,5
до дна нерегулисаних корита водених токова	1,5

Од минималне дубине укопавања цеви може се одступити уз навођење оправданих разлога за тај поступак, при чему се морају предвидети повећане мере безбедности, али тако да минимална дубина укопавања не може бити мања од 0,5 m.

Приликом изградње гасовода укрштање гасовода са јавним путевема врши се у складу са захтевима Правилника о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar („Службени гласник РС", број 86/15) и условима управљача јавног пута.

***Правила одржавања, заштите, уређења и грађења за гасоводе притиска већег од* 16 бара**

Приликом пројектовања, изградње, експлоатације, одржавања и заштите транспортних гасовода испоштовати услове који су дати у у Правилнику о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar („Службени лист РС", бр. 37/13 и 87/15).

Гасоводи се граде по правилу изван насељених места, ограђених комплекса привредних субјеката, железничких и аутобуских станица, лука и пристаништа, заштићених области на водном подручју и заштићених подручја за лековите воде и војних објеката.

Изградња гасовода на експлоатационом пољу на којем се врши експлоатација минералних сировина и других геолошких ресурса, може се изводити само по претходно прибављеној сагласности, у складу са законом којим се уређује рударство.

При избору трасе, пројектовању и изградњи гасовода, мора се осигурати безбедан и поуздан рад гасовода, као и заштита људи и имовине, тј. спречити могућност штетних утицаја околине на гасовод и гасовода на околину.

Радни појас је најмањи простор дуж трасе гасовода потребан за његову несметану и безбедну изградњу.

Појас шире заштите гасовода - заштитни појас гасовода[5], је појас ширине 400,0 m (по 200,0 m са обе стране од гасовода, рачунајући од осе гасовода), у ком други објекти утичу на сигурност гасовода, али и обрнуто, гасовод утиче на друге објекте у свом окружењу.

Експлоатациони појас гасовода је простор у ком се не смеју постављати трајни или привремени објекти за време експлоатације гасовода или предузимати друга дејства која би могла да утичу на стање, погон или интервенције на гасоводу, сем објеката у функцији гасовода.

[5] У складу са Правилником о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16bar.

Табела 17. Ширина експлоатационог појаса гасовода у зависности од притиска и пречника гасовода

Пречник гасовода	Ширина експлоатационог појаса за притисак 16 до 55 bar (m)	Ширина експлоатационог појаса за притисак већи од 55 bar (m)
до DN 150	10,0	10,0
изнад DN 150 до DN 500	12,0	15,0
изнад DN 500 до DN 1000	15,0	30,0
изнад DN 1000	20,0	50,0

Вредност из табеле представља укупну ширину експлоатационог појаса тако да се по једна половина дате вредности простире са обе стране осе гасовода.

У експлоатационом појасу гасовода могу се градити само објекти који су у функцији гасовода.

У експлоатационом појасу гасовода не смеју се изводити радови и друге активности (постављање трансформаторских станица, пумпних станица, подземних и надземних резервоара, сталних камп места, возила за камповање, контејнера, складиштења силиране хране и тешкотранспортујућих материјала, као и постављање ограде са темељом и сл.), изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 m, без писменог одобрења оператора транспортног система.

У експлоатационом појасу гасовода забрањено је садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1,0 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад гасовода.

Табела 18. Ширина заштитног појаса насељених зграда, у зависности од притиска и пречника гасовода

Пречник гасовода	Радни притисак 16 до 55 bar (m)	Радни притисак већи од 55 bar (m)
до DN 150	30,0	30,0
изнад DN 150 до DN 500	30,0	50,0
изнад DN 500 до DN 1000	30,0	75,0
изнад DN 1000	30,0	100,0

У заштитном појасу насељених зграда ширине од 30,0 m лево и десно од осе гасовода, након изградње гасовода, не могу се градити зграде намењене за становање или боравак људи, без обзира на коефицијент сигурности са којим је гасовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас гасовода сврстан. У заштитном појасу насељених зграда пројектни фактор је 0,4 без обзира на класу локације гасовода. При изградњи гасовода не сме се угрозити стабилност објекта.

Табела 19. За гасоводе притиска већег од 55 bar минимално потребна растојања гасовода од насељених места рачунајући од границе грађевинског подручја у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, железничких и аутобуских станица, мостова са распоном већим од 20 m, складишта лакозапаљивих течности запремине веће од 1000 m^3, одвојено постављених објеката са окупљањем више од 100 људи су:

Пречник гасовода	Минимално потребно растојање (m)
DN ≤ 300	100,0
300 < DN ≤ 600	150,0
600 < DN ≤ 800	200,0
800 < DN ≤ 1000	250,0
1000 < DN ≤ 1200	300,0

Растојања могу се смањити до 50% ако се на делу гасовода који је на мањем растојању примени пројектни фактор 0,4 и изврши радиографско испитивање заварених спојева у обиму од 100%. Минималне дубине укопавања гасовода мерене од горње ивице гасовода је 0,8 m.

Табела 20. Минимална растојања спољне ивице подземних гасовода од других објеката или објеката паралелних са гасоводом

Инфраструктурни објекти	Радни притисак 16 до 55 bar (m)			Радни притисак већи од 55 bar (m)			
	Пречник гасовода						
	DN ≤150	150 < DN ≤ 500	500 < DN ≤1000	DN ≤150	150 < DN ≤ 500	500 < DN ≤1000	DN >1000
Некатегорисани путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	1,0	2,0	3,0	1,0	3,0	3,0	5,0
Општински путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	5,0	5,0	5,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Државни путеви II реда (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	5,0	5,0	7,0	5,0	10,0	10,0	15,0
Државни путеви I реда, осим аутопутева (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	10,0	10,0	15,0	10,0	15,0	25,0	50,0
Железнички колосеци (рачунајући од спољне ивице пружног појаса)	15,0	15,0	15,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Подземни линијски инфраструктурни објекти (рачунајући од спољне ивице објекта)	0,5	1,0	3,0	3,0	5,0	10,0	15,0
Нерегулисан водоток (рачунајући од уреза Q100god воде мерено у хоризонталној пројекцији)	5,0	10,0	10,0	10,0	20,0	25,0	25,0
Регулисан водоток или канал (рачунајући од брањене ножице насипа мерено у хоризонталној пројекцији)	10,0	10,0	10,0	25,0	25,0	25,0	25,0

Растојања се могу изузетно смањити уз примену додатних мера као што су: смањење пројектног фактора, повећање дубине укопавања или примена механичке заштите при ископавању.

Минимално потребно растојање при укрштању гасовода са подземним линијским инфраструктурним објектима је 0,5 m.

Табела 21. Минимална дубина укопавања гасовода, мерена од горње ивице цеви, код укрштања са другим објектима

Инфраструктурни објекат	Минимална дубина укопавања (m)
до дна одводних канала путева и пруга	1,0
до пројектованог дна регулисаних корита водених токова	1,0
до горње коте коловозне конструкције пута	1,35
до горње ивице прага железничке пруге	1,5
до горње ивице прага индустријске пруге	1,0
до дна нерегулисаних корита водених токова	1,5

Од минималне дубине укопавања цеви дате у табели може се одступити уз навођење оправданих разлога за тај поступак, при чему се морају предвидети повећане мере безбедности, али тако да минимална дубина укопавања не може бити мања од 0,5 m.

Табела 22. Минимална растојања подземних гасовода од надземне електро мреже и стубова далековода

Називни напон	Паралелно вођење (m)	При укрштању (m)
≤ 20 kV	10,0	5,0
20 kV < U ≤ 35 kV	15,0	5,0
35 kV < U ≤ 110 kV	20,0	10,0
110 kV < U ≤ 220 kV	25,0	10,0
220 kV < U ≤ 440 kV	30,0	15,0

Минимално растојање се рачуна од темеља стуба далековода и уземљивача.

Табела 23. Минимална растојања спољне ивице надземних гасовода од других објеката или објеката паралелних са гасоводом

Инфраструктурни објекти	Радни притисак 16 до 55 bar (m)	Радни притисак од 55 bar (m)
Путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	30,0	30,0
Железнички колосеци (рачунајући од спољне ивице пружног појаса)	30,0	30,0

Изградња надземних гасовода преко железничке пруге није дозвољена, осим у изузетним случајевима по прибављеној сагласности управљача железничке инфраструктуре.

Табела 24. Минимална растојања објеката који су саставни делови гасовода од других објеката

Грађевински и други објекти	Објекти који су саставни делови гасовода (m)						
	MPC, MC и PC			Компресорске станице		Блок станице са испуштањем гаса	Чистачке станице
	Зидане или монтажне		На отвореном или под надстрешницом				
	≤30.000 m³/h	>30.000 m³/h	За све капацитете	≤2 mlrd m³/год.	>2 mlrd m³/год.	За све капацитете	
Стамбене и пословне зграде*	15,0	25,0	30,0	100,0	500,0	30,0	30,0
Производне фабричке зграде и радионице*	15,0	25,0	30,0	100,0	500,0	30,0	30,0
Складишта запаљивих течности*	15,0	25,0	30,0	100,0	350,0	30,0	30,0
Електрични водови (надземни)	За све објекте: висина стуба далековода +3,0 m						
Трафо станице*	30,0	30,0	30,0	30,0	100,0	30,0	30,0
Железничке пруге и објекти	30,0	30,0	30,0	30,0	100,0	30,0	30,0
Индустријски колосеци	15,0	15,0	25,0	25,0	50,0	15,0	15,0
Државни путеви I реда - аутопутеви	30,0	30,0	30,0	30,0	100,0	30,0	30,0

Грађевински и други објекти	Објекти који су саставни делови гасовода (m)						
	МРС, МС и РС			Компресорске станице		Блок станице са испуштањем гаса	Чистачке станице
	Зидане или монтажне		На отвореном или под надстрешницом				
	≤30.000 m³/h	>30.000 m³/h	За све капацитете	≤2 mlrd m³/год.	>2 mlrd m³/год.	За све капацитете	
Државни путеви I реда, осим аутопутева	20,0	20,0	30,0	20,0	50,0	30,0	20,0
Државни путеви II реда	10,0	10,0	10,0	10,0	30,0	10,0	10,0
Општински путеви	6,0	10,0	10,0	10,0	20,0	15,0	10,0
Водотокови	изван водног земљишта						
Шеталишта и паркиралишта*	10,0	15,0	20,0	15,0	100,0	30,0	30,0
Остали грађевински објекти*	10,0	15,0	20,0	30,0	100,0	15,0	15,0
* - ова растојања се не односе на објекте који су у функцији гасоводног система							

За зидане или монтажне објекте растојање се мери од зида објекта.

За надземне објекте на отвореном простору растојање се мери од потенцијалног места истицања гаса.

Растојање објеката од железничких пруга мери се од спољне ивице пружног појаса, а растојање од јавних путева мери се од спољне ивице земљишног појаса.

Опште мере заштите гасовода

Приликом укрштања гасовод се по правилу поставља изнад канализације. Уколико се мора поставити испод, неопходно је применити додатне мере ради спречавања евентуалног продора гаса у канализацију.

Дозвољено постављање тротоара, бициклистичких стаза и паркинга изнад гасовода уколико се изводе од бехатона или бетонских коцкака, које омогућују вентилацију гасовода у случају цурења и лак приступ гасоводу ради интервенције. Уколико се тротоар, бициклистичка стаза или паркинга изводе од бетона или асфалта његова градња изнад гасовода није дозвољена.

Забрањено је изнад транспортних и дистрибутивних гасовода градити, као и постављати, покретне и непокретне објекте, осим других линијских инфраструктурних објеката.

У појасу ширине по 3,0 m са сваке стране, рачунајући од осе гасовода на местима укрштања и паралелног вођења, предвидети извођење свих земљаних радова ручним ископом. На растојању 1,0 m до 3,0 m ближе ивице рова од спољне ивице гасовода, могуће је предвидети машински ископ у случају кад се пробним ископима ("шлицовањем") недвосмислено утврди тачан положај гасовода и кад машински ископ одобри представникуправљача гасовода на терену.

Део гасовода на којем се приликом извођења радова планира прелазак тешких и других машина преко њега, мора бити заштићен. Заштиту треба извести постављањем монтажних армирано-бетонских плоча димензија 2,5 m у правцу управном на цев, тј. 1,25 m лево и десно од осе гасовода. Плоче треба да буду постављене на растојању већем од 1,0 m од горње ивице цеви гасовода. Уколико је немогуће испунити овај услов, неоходно је гасовод заштити посебном армирано-бетонском конструкцијом.

Део гасовода који остаје испод саобраћајнице, мора бити заштићен. Заштиту треба извести постављањем монтажних армирано-бетонских плоча димензија 2,5 m у нравцу управном на цев, тј. 1,25 m лево и десно од осе гасовода. Плоче треба да буду постављене на растојању већем од 1 m од горње ивицс цеви гасовода.

Уколико на местима укрштања и/или паралелног вођења дође до откопавања гасоводне цеви и оштећења гасовода о овоме се хитно мора обавестиги управљача гасовода ради предузимања потребних мера које ће се одредити након увида у стање на терену.

У случају оштећења гасовода, које настане услед извођења радова у зони гасовода, услед непридржавања утврђених услова, као ивентуална измештања и додатна заштита гасовода вршић се о трошку инвеститора. Приликом извођења било каквих радова потребно је да се радни појас формира тако да тешка возила не прелазе преко гасовода на местима где није заштићен. Евентуална раскопавања гасовода ради утврђивања чињеничног стања, не могу се вршити без одобрења и присуства представника управљача гасовода.

Приликом изградње гасовода укрштање гасовода са јавним путевема и железницом врши се у складу са захтевима Правилника о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar („Службени гласник РС“, број 86/15) и условима управљача јавног пута и железнице.

Правила одржавања, заштите, уређења и грађења за нафтоводе и продуктоводе

Приликом пројектовања, изградње, експлоатације одржавања и заштите нафтовода и продуктовода придржавати се одредби Правилника о техничким условима за несметан и безбедан транспорт нафтоводима и продуктоводима („Службени гласник РС“, број 37/13).

Заштитни појас нафтовода и продуктовода је појас ширине од 200,0 m са обе стране цевовода, рачунајући од осе цевовода, у ком други објекти утичу на сигурност нафтовода и продуктовода.

Заштитни појас насељених зграда је простор око пословних и стамбених зграда, ширине 30,0 m, рачунајући од спољних ивица зграда. У заштитном појасу насељених зграда коефицијент сигурности је 2,5 без обзира на разред појаса нафтовода и продуктовода.

У појасу ширине од 30,0 m лево и десно од осе нафтовода или продуктовода, након изградње нафтовода или продуктовода, не могу се градити зграде намењене за становање или боравак људи, без обзира на коефицијент сигурности са којим је нафтовод или продуктовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас цевовода сврстан.

У радном појасу ширине 5,0 m на једну и другу страну, рачунајући од осе нафтовода или продуктовода, није дозвољено садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1,0 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

У радном појасу нафтовода и продуктовода не могу се изводити радови и друге активности осим пољопривредних радова дубине до 0,5 метара без писменог одобрења енергетског субјекта који је власник или корисник нафтовода или продуктовода.

У радном појасу нафтовода и продуктовода могу се градити само објекти који су у функцији нафтовода и продуктовода.

Код паралелних нафтовода и продуктовода чији се радни појасеви додирују или преклапају, укупна ширина радног појаса састоји се из збира растојања између нафтовода и продуктовода и половине ширине радног појаса одговарајућих нафтовода и продуктовода.

Ако радни појас једног нафтовода и продуктовода потпуно обухвата радни појас другог нафтовода или продуктовода укупна ширина радног појаса представља ширину радног појаса нафтовода или продуктовода већег радног појаса.

Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад нафтовода и продуктовода.

Табела 25. Минимална растојања спољне ивице подземних нафтовода и продуктовода од других објеката или објеката паралелних са нафтоводом и продуктоводом

Инфраструктурни објекат	Минимална удаљеност (m)
Некатегорисани путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	5,0
Општински путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	5,0
Државни путеви II реда (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	10,0
Државни путеви I реда, осим аутопутева (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	15,0
Државни путеви I реда - аутопутеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	20,0
Железнички колосеци (рачунајући од спољне ивице пружног појаса)	15,0
Подземни линијски инфраструктурни објекти (рачунајући од спољне ивице објекта)	5,0
Нерегулисан водоток (рачунајући од уреза Q_{100god} воде мерено у хоризонталној пројекцији)	15,0
Регулисан водоток или канал (рачунајући од брањене ножице насипа мерено у хоризонталној пројекцији)	10,0
Далеководи (рачунајући од спољне ивице стуба далековода)	висина стуба + 3,0 m
Ветрогенератори (рачунајући од осе стуба ветрогенератора)	1,5 x висина ветрогенератора

Растојања се могу изузетно смањити уз примену додатних мера као што су: повећање степена сигурности, повећање дубине укопавања или примена механичке заштите при ископавању.

Минимално потребно растојање при укрштању нафтовода и продуктовода са подземним линијским инфраструктурним објектима је 0,5 m.

На месту укрштања инсталација са постојећим укопаним цевоводом угао између осе цевовода и осе препреке мора да износи између 90° и 30°.

Табела 26. Минимална растојања подземних нафтовода и продуктовода од надземне електро мреже и стубова далековода

Називни напон	паралелно вођење (m)	при укрштању (m)
≤ 20 kV	10,0	5,0
20 kV < U ≤ 35 kV	15,0	5,0
35 kV < U ≤ 110 kV	20,0	10,0
110 kV < U ≤ 220 kV	25,0	10,0
220 kV < U ≤ 440 kV	30,0	15,0

Минимално растојање се рачуна од темеља стуба далековода и уземљивача.

Минимално растојање спољне ивице надземних нафтовода и продуктовода од путева и железничких колосека је 30,0 m. Растојање од железничких пруга мери се од спољне ивице пружног појаса, а растојање од јавних путева мери се од спољне ивице земљишног појаса.

Надземни нафтоводи и продуктоводи не могу се градити преко железничке пруге, осим у изузетним случајевима по прибављеној сагласности управљача железничке инфраструктуре.

Табела 27. Минимална растојања објеката који су саставни делови нафтовода и продуктовода од других објеката

Објекти који су саставни део нафтовода и продуктовода	Најмање растојање од граничне линије суседног поседа, односно од крајње спољне ивице земљишног појаса пута или пружног појаса до станице	Најмање растојање од објекта односно од крајње спољне ивице земљишног појаса пута или пружног појаса на сопственом имању до станице
Пумпне станице	30,0 m	7,5 m
Чистачке станице	30,0 m	3,0 m
Блок-станице	30,0 m	3,0 m
Мерне станице	30,0 m	3,0 m

За зидане или монтажне објекте се мери од зида објекта.

За надземне објекте на отвореном простору растојање се мери од потенцијалног места истицања нафте, односно деривата нафте.

Растојање објеката од железничких пруга мери се од спољне ивице пружног појаса, а растојање од јавних путева мери се од спољне ивице земљишног појаса пута.

Табела 28. Технолошки надземни резервоар за сирову нафту и деривате нафте чији напон паре није већи од 17,2 mbar надпритиска, а изведен је ослабљеним спојем између крова и омотача или је опремљен дисајним вентилом који не дозвољава повећање притиска изнад 17,2 mbar надпритиска, мора бити постављен у складу са следећим условима

Тип резервоара	Најмање растојање од граничне линије суседног поседа, односно од крајње спољне ивице земљишног појаса пута или пружног појаса до резервоара, у метрима	Најмање растојање од објекта, односно од крајње спољне ивице земљишног појаса пута или пружног појаса на сопственом имању до резервоара, у метрима
Вертикални резервоар са ослабљеним спојем крова и омотача	Запремине до 2000 m³ најмање 30,0 m	Запремине до 2000 m³ најмање 5,0 m
	Запремине преко 2000 m³ најмање 30,0 m	Запремине преко 2000 m³ најмање 10,0 m

Минимална дубина укопавања цевовода, мерена од горње ивице цевовода за насељно подручје износи 1,50 m, а за ненасељено подручје износи 0.8 m.

Табела 29. Минимална дубина укопавања цевовода, мерена од горње ивице цеви, код укрштања са другим објектима

Појас цевовода	Минимална дубина укопавања (m)
до пројектованог дна одводних канала путева и пруга	1,0
до пројектованог дна регулисаних корита водених токова	1,0
до горње коте коловозне конструкције	1,35
до горње ивице прага железничке пруге	1,5
до горње ивице прага индустријског колосека	1,0
до дна нерегулисаних корита водених токова	1,5

Од минималне дубине укопавања цеви, може се одступити у изузетним ситуацијама, ако за то постоје оправдани разлози за тај поступак, при чему је неопходно предвидети повећане мере безбедности, али тако да минимална дубина укопавања не може бити мања од 0,5 m са потребним осигурањем.

Угао укрштања између осе цевовода и осе препреке мора да износи између 90° и 60°.

Опште мере заштите нафтовода, продуктовода и објеката у њиховој функцији

На месту укрштања јавног пута, железничке пруге и индустријског колосека са постојећим укопаним цевоводом, цевовод се лоставља у заштитну цев испод те саобраћајнице Дужина заштитне цеви цевовода ислод саобраћајнице мора бити већа, код јавног пута од ширине коловоза за по 1,0 m с једне и с друге стране, рачунајући од спољне ивице путног појаса, а код железничке пруге и индустријских колосека од ширине пруге за по 5,0 m с једне и с друге стране, рачунајући од осе крајњег колосека, односно за по 10,0 m рачунајући од ножице насипа

Заштитна цев, која се поставља ради преузимања спољних оптерећења, мора се прорачунати према максималном статичком и динамичком оптерећењу које је могуће на том делу саобраћајнице. Заштитна цев треба да буде одговарајуће чврстоће и дебљине.

На крајевима заштитне цеви постављају се контрлоне цеви (одушне луле) које су извучене изван путног појааса на одстојању најмање 5,0 m од ивице крајње коловозне траке, односно изван пружног појаса на одстојању најмање 10,0 m од осе крајњег колосека, са отворима окренутим на доле и постављањем на висину од 2.0 m изнад површине терена.

На месту укрштња некатегорисаног пута са постојећим укопаним цевоводом цевовод се не поставља у заштитну цев испод те саобраћајнице. На месту укрштања минимална дубина постојећег укопаног цевовода је 1,35 m мерено од најниже коте пута до горње ивице цеви.

Угао укрштања између осе цевовода и осе пута мора да износи између 90° и 60°.
Ископ, затрпавање и набијање испод, изнад и у нелосредној близини постојећег укопаног цевовода може се вршити само ручно, а никако машинама које могу да изазову оштећење на цевоводима.

У појасу објекта у власништву НИС а.д. Нови Сад ширине 30,0 m мерено од ивице ограде објекта, не могу се налазити, односно лоцирати и градити јавни објекти и објекти за боравак људи.

У појасу објекта у власништву НИС а.д. Нови Сад ширине 10,0 m мерено од ивице ограде објекта. не могу се налазити, односно лоцирати и градити путеви (путни појас), железничка пруга (пружни појас) и лоцирати заштитни лојас далековода и телефонских линија.

У зони опасности бушотине ширине 30,0 m мерено од осе бушотине. не могу се налазити, односно лоцирати и градити објекти за боравак људи, путеви (путни појас), железничка пруга (пружни појас) и лоцирати заштитни појас далековода и телефонских линија.

Приликом избора локације, пројектовања и изградње објеката обезбедити несметани путни прилаз према свим објектима, у власништву НИС а.д. Нови Сад са постојећих и планираних саобраћајница.

Приликом избора локације, пројектовања и изградње објеката мора се обезбедити стабилност цевовода и објеката, у власништву НИС а.д. Нови Сад, тако да се обезбеди заштита људи и имовине и спречити могућност штетних утицаја на околину.

У заштитном појасу цевовода, електрокаблова и објеката, у власништву НИС а.д Нови Сад не смеју се изводити радови и друге активности пре него што се добије писмено одобрење, односно коначна сагласност НИС а.д. Нови Сад.

Све штете на објектима у власништву НИС а.д. Нови Сад које евентуално могу настати у току извођења радова и као последица лоше изведених радова и непридржавања датих техничких услова. Инвеститор је дужан да надокнади власнику објеката.

Приликом избора локације, пројектовања и изградње објеката обезбедити несметани путни прилаз према свим објектима у власништву НИС а.д. Нови Сад са постојећих и планираних саобраћајница.

Бушотине

Услов за нове објекте у непосредној близини око бушотине је да у појасу ширине минимум од 30,0 m мерено од осе бушотина буде слободног простора за евентуално обављање радова на бушотинама.

Приликом избора локације, пројектовања и изградње објеката обезбедити несметани путни прилаз према свим објектима (бушотинама) са постојећих и планираних саобраћајница.

Водно земљиште и водни објекти

Ако цевовод гасовода, нафтовода и продуктовода пролази близу водотокова, канала, бунара, извора и изворишних подручја, и других водних објеката, као и ако је паралелан са водотоковима, или се са њима укршта, потребно је прибавити одговарајућа водна акта од организација и органа надлежних за послове водопривреде, у складу са законом, техничким и другим прописима.

У случају да се планира постављање термоенергетске инфраструктуре на водном земљишту, у експропријационом појасу водотока/мелиорационих канала, по траси која је паралелна са каналом, инсталацију положити по линији експропријације, до 1,0 m, тако да међусобно управно растојање између трасе и ивице обале канала буде минимум 5,0 m.

Изградњу термоенергетске инфраструктуре/вршење радова у зони водних објеката/водног земљишта планирати/реализовати поштујући ограничења постављена Законом о водама, према условима прибављеним од надлежног органа за послове водопривреде, за објекте/радове за које се према Закону о водама издају услови.

Гасне котларнице

Технички услови за пројектовање, грађење, погон и одржавање гасних котларница, укупног капацитета изнад 50 kW, дати су Правилником о техничким нормативима за пројектовање, грађење, погон и одржавање гасних котларница („Службени лист СФРЈ", бр. 10/90 и 52/90). Котларница може бити изграђена или као посебан грађевински објект, или као прислоњени објект, или у саставу објекта друге основне намене.

Објекти за складиштење и постројења за запаљиве и експлозивне материје

Приликом изградње објеката за складиштење запаљивих и експлозивних материја, чување сировина, полупроизвода и производа, изградњу постројења за запаљиве и експлозивне материје, као ојеката и постројења за промет истих потребно је придржати се:
- Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС", бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18 - др. закони);
- Правилника о техничким нормативима за заштиту складишта од пожара и експлозија („Службени лист СФРЈ", број 24/87);
- Правилника о техничким нормативима за безбедност од пожара и експлозија објеката малопродаје боца са течним нафтним гасом („Службени гласник РС", бр. 75/19 и 85/21);
- Правилника о техничким нормативима за безбедност од пожара и експлозија постројења и објеката за запаљиве и горива течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих и горивих течности („Службени гласник РС", бр. 114/17 и 85/21);
- Правилника о техничким нормативима за безбедност од пожара и експлозија станица за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова („Службени гласник РС", број 54/17).

Услови за прикључење на јавну дистрибутивну гасоводну мрежу

Прикључење на дистрибутивну гасоводну мрежу извести у складу са условима и сагласностима добијеним од надлежног дистрибутера за гас, а у складу са одредбама Правилника о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar („Службени гласник РС", број 86/15).

За радове на постављању и прикључењу на дистрибутивну гасну мрежу типских мерно-регулационих сетова (МРС) капацитета до 10 m^3/h није потребно прибављати акт надлежног органа.

1.3.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије

Коришћење енергије из обновљивих извора енергије (соларна и геотермална енергија) на подручју посебне намене мора бити усагалшено са актом о заштити природног добра.

У оквиру зоне утицаја Просторног плана могу се користити геотермална и соларна енергија (у виду топлотне и електричне енергије, постављање соларних панела).

Соларни колектори који се не прикључују на елетродистрибутивну мрежу и постројења инсталисане снаге до 50 kW за производњу енергије из енергије сунца, који ће ову енергију користити за сопствене потребе, могу се постаљати на целом простору обухвата плана и у посебној намени.

Соларни системи који ће се користити за сопствене потребе могу се постављати по следећим условима:
- Објекти породичног становања – на кровним површинама и фасадама главног, помоћног и економског објекта, и на тлу (као други објекат на парцели), дозвољава се постављање соларних система;
- Пословни објекти, стамбено-пословни објекти, објекти туризма, угоститељства, спорта и рекреације, објекти јавне и других намена – на кровним површинама и фасадама објеката, где просторно-технички услови то дозвољавају; на постојећим и планираним објектима дозвољава се постављање соларних система на препустима у форми ограде или надстрешнице; на планираним објектима фасадни елементи могу бити изграђени од блокова са интегрисаним соларним панелима; на објектима под заштитом, соларни системи се могу постављати само уз сагласност надлежног Завода за заштиту споменика културе;
- Површине јавне намене – на стубовима за потребе јавне и декоративне расвете, за потребе видео-надзора (у регулацијама улица, површинама различите јавне намене, у парковима, у оквиру дечјих игралишта и спортских терена), за осветљење рекламних паноа и билборда, за саобраћајне знакове и сигнализацију, на елементима урбаног мобилијара (надстрешнице за клупе, аутобуска стајалишта и сл.) дозвољава се постављање фотонапонских панела;
- Објекти саобраћајне инфраструктуре – као пратећи садржај дозвољава се постављање фотонапонских панела за потребе осветљења, сигнализације и видео-надзора путева, мостова, надвожњака; на постојећим или планираним објектима поред јавних путева као што су станице за снабдевање горивом, аутосервиси и сл
- Водни објекти и инфраструктура - на постројењима за прераду воде, резервоарима, пумпним станицама и сл. дозвољава се постављање фотонапонских панела на објектима и на тлу.

1.3.4. Електронска комуникациона инфраструктура

За изградњу електронске комуникационе мреже у оквиру посебне намене морају се прибавити посебни услови заштите природе.

У оквиру посебне намене II степена заштите могућа је изградња подземне електронске комуникационе инфраструктуре уз постојећу инфраструктуру, за потребе управљања заштићеним подручјем.

У оквиру посебне намене III степена заштите могућа је изградња подземне електронске комуникационе инфраструктуре уз постојећу инфраструктуру, за потребе одрживог коришћења и управљања заштићеним подручјем, одржавање постојећих објеката и постојећих садржаја (викенд зона, туристичких локалитета, културно-историјских садржаја и др.).

За изградњу електронске комуникационе мреже унутар станишта, морају се прибавити посебни услови заштите природе.

Правила грађења подземне електронске комуникационе мреже
- Електронску комуникациону мрежу градити подземно у коридорима саобраћајница;
- Дубина полагања каблова треба да је најмање 0,8-1,2 m;
- За потребе удаљених корисника, ван насеља, може се градити бежична (РР) електронска комуникациона мрежа.

Правила за прикључење на електронску комуникациону мрежу
- У циљу обезбеђења потреба за новим прикључцима на електронску комуникациону мрежу и преласка на нову технологију развоја у области електронских комуникација, потребно је обезбедити приступ свим планираним објектима путем канализације од планираног окна до просторије планиране за смештај електронске комуникационе опреме унутар парцела корисника.

Услови грађења бежичне ЕК мреже (РР) и припадајућих објеката:
- Објекти за смештај електронских комуникационих уређаја фиксне, мобилне комуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио-релејних станица, као и антене и антенски носачи, могу се поставити на објекте у оквиру подручја посебне намене у складу са потребом очувања предеоних карактеристика пустарског пејзажа;
- Сензори у оквиру система надзора за аутоматско рано откривање пожара се могу постављати на постојеће или нове антенске стубове.

1.3.5. Правила за подизање заштитних појасева зеленила

Заштитне појасеве зеленила подизати на простору подручја посебне намене (заштићено подручје), као и на простору ван посебне намене (заштитна зона ПИО „Кањишки јараши“), у складу са интересима очувања биодиверзитета и предеоних карактеристика.

1.4. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ

1.4.1. Услови и мере заштите и уређења природних добара

1.4.1.1. Заштићено подручје

На подручју ПИО основна смерница генералног концепта заштите, развоја, уређења и управљања подручјем је очување природних добара. Услови и мере заштите подразумевају мониторинг популација аутохтоне флоре и мониторинг животињских врста (пре свега, фауне инсеката, птица и сисара), као и едукацију и популаризацију очуваних вредности укупног биодиверзитета природног добра.

Планирати мере и активности како би се испунили **општи циљеви заштите природе и унапређења стања** на планском подручју (на целом подручју ПИО) у складу са мерама заштите и унапређења из Студије заштите ПИО „Кањишки јараши“:

Мере заштите и унапређења према Покрајинској скупштинској одлуци о заштити ПИО „Кањишки јараши“:

На подручју Предела изузетних одлика „Кањишки јараши“ **забрањује се**:
- узнемиравање, непланско сакупљање и уништавање строго заштићених представника фауне;
- уништавање и непланско уклањање вегетације и дивље флоре;
- преоравање и нарушавање ливада, пашњака и трстика;
- замена састојина или групација аутохтоних врста дрвећа алохтоним;
- радови који изазивају трајне негативне промене хидролошког режима заштићеног подручја или квалитета воде влажних станишта;
- коришћење вештачких ђубрива и пестицида на влажним стаништима;
- хемијско и физичко загађивање заштићеног подручја, отварање депонија, одлагање опасних материја и сл;
- извођење било каквих активности који угрожавају опстанак типова станишта приоритетних за заштиту или визуелне карактеристике комплекса панонских слатина и степа.

На подручју Предела изузетних одлика „Кањишки јараши“ **ограничава се**:
- уређење простора за туризам и рекреацију на планске активности усклађене са циљевима очувања природних вредности;
- упуштање вода у канале на оне чији квалитет испуњава критеријуме минимално II класе;
- уношење и гајење алохтоних врста које нису препознате као инвазивне у Панонском региону;
- сеча и пошумљавање на шумском земљишту на активности дефинисане планским документима из области шумарства;
- сеча и подизање високог зеленила ван шумског земљишта на планске активности;
- сеча стабала са дупљама, на период август-октобар;
- коришћење вештачких ђубрива и пестицида на површинама које се граниче са влажним стаништима на оне обрађене површине и секундарне ливаде које поседују тампон-појас травне вегетације ширине од најмање 5 метара према влажним стаништима;
- кретање возила и посетилаца, на за ту сврху предвиђене путеве и стазе;
- промена морфологије терена, на планске активности усмерене на побољшање еколошких услова станишта и на одржавање и развој система за наводњавање;
- уклањање водене и мочварне вегетације на просторно и временски ограничене радове уз очување најмање 30% флотантне вегетације на стаништима строго заштићених и заштићених врста;
- испаша, кошење ливада и сеча трске на временски и просторно ограничене радове, уз остављање непокошених најмање 30% тршћака и 15% ливада сваке године у облику равномерно распоређених површина.

На површинама на којима је утврђен режим заштите **II степена**, поред забрана које важе за цело подручје ПИО **забрањује се**:
- коришћење вештачких ђубрива;
- уништавање микрорељефа слатинских ливада и пашњака.

На површинама на којима је утврђен режим заштите **II степена**, поред ограничења која важе за цело подручје ПИО **ограничава се**:
- промена намене површина и изградња објеката, на потребе управљања и ревитализације станишта;

- туристичке активности, на просторно и временски ограничене видове еко - и сеоског туризма;
- употреба хемијских средстава, на примену за потребе управљања;
- употреба органских ђубрива на плански одређене активности ревитализације деградованих ливада и пашњака;
- изградња рекреативних сгаза на постојеће трасе атарских путева;
- ловство на санитарни лов дивљачи, заштиту и унапређивање популација дивљачи у ловишту и мере на унапређивање станишта дивљачи.

На површинама на којима је утврђен режим заштите **III степена**, поред ограничења која важе за цело подручје ПИО, **ограничава се**:
- промена намене површина и изградња објеката, на потребе одрживог коришћења, управљања и ревитализације еколошко значајних станишта;
- развој еко- и сеоског туризма на активности који су у складу са традиционалним вредностима, еколошким и пејзажним карактеристикама подручја;
- лов на период од 15. септембра до 28/29. фебруара, осим санитарног лова и одстрела у дијагностичке сврхе и контролисаног селективног лова у складу са Законом о дивљачи и ловству који организује и реализује стручна служба корисника ловишта.

1.4.1.2. Заштитна зона Предела изузетних одлика

На подручју заштитне зоне Предела изузетних одлика се **забрањује**:
- подизање индустријских и других објеката и извођење радова који угрожавају повезаност типова станишта приоритетних за заштиту или визуелне карактеристике комплекса панонских слатина и степа заштићеног подручја;
- радови који негативно утичу на хидролошки режим заштићеног подручја или на квалитет воде влажних станишта;
- хемијско и физичко загађивање, отварање депонија и одлагање опасних материја.

На подручју заштитне зоне Предела изузетних одлика **ограничава се**:
- подизање нових стамбених и пољопривредних објеката ван грађевинских подручја на грађевинске парцеле постојећих салаша;
- уношење и гајење алохтоних врста, на врсте које нису инвазивне у Панонском региону;
- подизање високог зеленила ван грађевинских парцела, на растојање веће од 500 метара од границе заштићеног подручја, односно од граница регистрованих станишта заштићених врста;
- изградња нових путева са тврдом подлогом на удаљеност већу од 50 метара од станишта заштићених врста;
- планирање туристичких и других садржаја који су потенцијални извори повишеног нивоа буке, вибрација и/или узнемиравања живог света осветљавањем, на растојање веће од 200 метара од границе заштићеног подручја.

1.4.1.3. Станишта заштићених и строго заштићених врста

	Тип/назив и локација станишта	Прописане мере
1.	Станишта строго заштићених и заштићених врста која се налазе **ван** грађевинских подручја	**<u>Забрањено је:</u>** - мењати намену и културу површина, осим у циљу еколошке ревитализације станишта; - преоравати површине под природном вегетацијом; - градити рибњаке; - уклањати травни покривач са површинским слојем земљишта; - подизати соларне и ветрогенераторе; - отварати површинске копове или на други начин мењати морфологију терена; - спроводити регулационе радове и отварати копове на обали и уз обалу која представља станиште тиског цвета; - привремено или трајно одлагати отпад и опасне материје; - уносити инвазивне врсте биљака и животиња; - садити дрвеће и високо зеленило на слатинским и степским стаништима; **Неопходно је применити планска решења за:** - усклађивање постојећих режима вода са циљевима заштите станишта; - одрживо коришћење травних станишта за кошење и испашу у складу са капацитетом станишта, као и у складу са циљевима очувања старих раса и сорти, обнове екстензивног сточарства и сл.;

		- обнављање шумарака аутохтоних врста на одговарајућим ливадским стаништима до 20% покровности по парцели, односно до максималне величине појединачних површина до 0,05 ha; - усклађивање планских докумената у газдовању шумама са очувањем заштићених врста и станишних типова путем сарадње корисника шума и Завода;КАЊОЗ „Обала Тисе јужно од Кањиже" (животињска врста: Palingenia longicauda); - заштиту станишта од утицаја вештачког осветљења **Прибавити посебне услове заштите природе за следеће активности:** - изградња и реконструкција инфраструктуре и објеката; - планирање рекреативних активности; - уређење вода, као и радови на одржавању каналске мреже укључујући и уклањање вегетације и остали мелиорациони радови; - геолошка и друга истраживања; - подизање ваншумског зеленила; - сеча дрвореда, група стабала и шумица, као и крчење жбуња; - паљење вегетације ливада, пашњака и трстика, као и ревитализацију станишта; - формирање појилишта (копање јаме, бушење новог или обнављање запуштеног бунара), као и за подизање привремених објеката (надстрешнице и сл.).
2.	На стаништима строго заштићених и заштићених врста која су **обухваћена** грађевинским подручјима:	**Забрањено је:** - мењати морфолошке и хидролошке особине станишта; - састав и структуру вегетације; - одредити намену другачију од заштитног зеленила; - обављати све радове и активности, осим еколошке едукације и одржавања станишта, у складу са карактеристикама и капацитетом простора; - одлагати отпад и опасне материје; - уносити инвазивне врсте биљака и животиња **Прибавити посебне услове заштите природе** за све активности на овим подручјима, укључујући и активности одржавања и/или уређења просторне целине.

1.4.1.4. Еколошки коридори

1. За израду планова, пројеката и реализацију активности којима се обухватају просторне целине коридора потребно је прибавити услове заштите природе у складу са Законом;
2. Није дозвољена промена намена површина под вегетацијом у природном и блископриродном стању (ливаде, пашњаци, тршћаци итд.) као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;
3. Обезбедити повезивање степских и слатинских станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста очувањем постојећих ливада и пашњака уз еколошки коридор;
4. Код водотока/канала са функцијом еколошких коридора:
   - Поплочавање и изградњу обала свести на минимум, уз примену еколошки повољних техничких решења и очувања проходности корита и обале за дивље врсте;
   - Обезбедити отвореност канала/водотока на целој дужини (извршити ревитализацију коридора код зацевљених деоница) и обезбедити проходност за дивље врсте у зони водопривредних објеката
   - Обезбедити очување травне вегетације обала и насипа, као дела еколошког коридора који омогућује миграцију ситним врстама сувих травних станишта;
   - Приобално земљиште канала/водотока треба да има травну вегетацију у ширини од најмање 4 m, а оптимално 8 m код локалних коридора, а код регионалних коридора у ширини од најмање 8 m, а оптимално 20 m (у случају ужег појаса приобалног земљишта од наведених вредности, обезбедити травни појас до границе водног земљишта).
   - Применити одговарајућа планска и техничка решења заштите коридора од утицаја вештачког осветљења (избегавати директно осветљење коридора, спречавати расипање светлости према коридору/станишту-применом одговарајућа светлосна тела, за спољно осветљење користити светлосна тела са светлосним сноповима усмереним према објектима и саобраћајницама, користити светлосни спектар који најмање привлачи дивље врсте, итд);

5. На грађевинском земљишту планирати намене за простор што већег дела приобаља еколошког коридора којима се обезбеђује континуитет мултифункционалног зеленог појаса који испуњава и услове очувања биолошке разноврсности:
6. На простору изван зона становања, забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом еколошког коридора на растојању мањем од 50 m од линије средњег водостаја водотока;
7. На простору еколошких коридора предметног простора није дозвољена садња високог зеленила;
8. Обезбедити проходност обале канала и водотокова за дивље врсте дефинисањем удаљености објеката од обале, и забраном изградње ограда непроходних за ситне животиње у обалном појасу, као и уз примену еколошки прихватљивих елемената ограда са отворима већим од 10 cm.

1.4.1.5. Мере за заштитну зону станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста и еколошких коридора

Заштитна зона		Прописане мере
1.	У појасу од 500 m од еколошког коридора/станишта:	Забрањује се изградња ветропаркова и појединачних ветрогенератора (турбина). Забрањују се планска решења којима се нарушавају карактеристике хидролошког режима од којих зависи функционалност коридора и опстанак врста и станишних типова.
2.	У појасу од 200 m од еколошког коридора/станишта:	Услов за изградњу укопаних складишта је да се њихово дно налази изнад коте максималног нивоа подземне воде, уз примену грађевинско-техничких решења којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околни простор. Планским решењима мора се обезбедити: примена мера заштите коридора/станишта од утицаја светлости, буке и загађења; дефинисање посебних правила озелењавања уз забрану коришћења инвазивних врста. Забрањена је примена инвазивних врста врста као што су: циганско перје (Asclepias syriaca), јасенолисни јавор (Acer negundo), кисело дрво (Ailonthus altissimo), багремац (Amorpho fruticosa), обични копривић (Celtis oustralis), западни копривић (Celtis occidentalis), дафина (Elaeognus angustifolio), пенсилванијски јасен (Froxinus pennsyivanica), трновац [Gleditsia trioconthos), жива ограда (Lycium borbarum), петолисни бршљан (Parthenocissus quinquefolia), касна сремза (Prunus serotina), фалопа (Follopia spp.), багрем (Robinio pseudoacacio) и сибирски брест (Ulmus pumila). Забрањена је садња дрвећа и високог зеленила у окружењу слатинских и степских станишта, односно њихових еколошких коридора.
3.	У појасу од 200 m од еколошког коридора/станишта, изузев у грађевинском подручју насеља:	На постојећим салашима дозвољена је реконструкција, доградња и надоградња постојећих објеката, без промене постојеће намене објекта, у циљу побољшања санитарно - хигијенских услова живота и рада на салашу. Ограничава се изградња нових објеката на водопривредне објекте, као и пољопривредне објекте неопходне за одрживо коришћење коридора или датог станишта (објекти сточарства на пашњацима, рибарства код рибњака и сл.), који су лоцирани и изграђени у складу са условима заштите природе. Ограничава се изградња инфраструктуре, уз примену следећих услова: - Трасе саобраћајница планирати најкраћим путем преко еколошких коридора или комплекса станишта; - Применити посебна техничко-технолошка решења која спречавају колизију и електрокуцију птица код електричних водова ниског и средњег напона;

4.	У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта:	Забрањује се примена техничких решења којима се формирају рефлектујуће површине (нпр. стакло, метал) усмерене према коридору или значајном станишту. Примењују се следеће мере: Очувати проходност еколошког коридора површинских вода: забраном ограђивања појаса уз обалу или применом типова ограде које омогућују кретање ситних животиња.
5.	У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта на пољопривредном, шумском и водном земљишту:	Забрањена је изградња објеката, осим: - Надземне инфраструктуре, чија траса најкраћим путем прелази преко еколошких коридора, станишта или комплекса станишта од већег броја субјединица. - Водопривредних објеката и њихове пратеће инфраструктуре.
6.	У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта на грађевинском земљишту (насеље, радне зоне, викенд зоне, туристичко-рекреативне и сл.):	Услов за изградњу вештачких површина (паркинг, спортски терени и сл.) је да се на парцели формира уређена зелена површина са функцијом одржавања континуитета тампон зоне станишта или зеленог појаса коридора. Објекте који захтевају поплочавање и/или осветљење, укључујући и саобраћајнице, лоцирати на мин. 20 метара удаљености од границе станишта/коридора. Обезбедити континуитет зеленогн тампон појаса (баште, рекреативне површине и сл.) између простора људских активности и станишта/коридора у ширини од 10 метара код постојећих објеката, а 20 метара код планираних објеката и то у складу са типом вегетације станишта/коридора. Овај појас графички приказати у пројектној/планској документацији. Саобраћајнице са тврдим застором за моторна возила (у насељима, као и приступних саобраћајница водопривредним објектима ван насеља) градити уз примену техничких мера којима се обезбеђује безбедан прелаз за ситне животиње и смањују утицаји осветљења, буке и загађења коридора/станишта.

1.4.1.6. Посебни услови заштите природе и концепт озелењавања

Подизање дрвореда/пољозаштитних појасева вршити у складу са забраном садње дрвећа и високог зеленила на слатинским и степским стаништима/коридорима и у њиховом окружењу.
Приликом озелењавања комплекса, блокова и локација намењених за производњу, пословање и услуге, формирати више спратова зеленила са што већим процентом аутохтоних врста и користити примерке егзота за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине и не спадају у категорију инвазивних, како би се обезбедила заштита околног простора од ширења последица загађивања.

Озелењавање путног појаса фреквентних саобраћајница:
- Треба да се одвија у складу са предеоним карактеристикама подручја;
- Формирати и одржавати вишеспратни зелени појас од врста отпорних на аерозагађење, са израженом санитарном функцијом, средњег и високог ефекта редукције буке, у комбинацији са жбуњем, а паркинг просторе равномерно покрити високим лишћарима;
- Избором врста и одговарајућом структуром избегавати формирање зеленила које привлачи дивље врсте (плодовима, формирањем скровишта, итд.) и повећава њихову смртност на саобраћајницама.

Избегавати примену инвазивних врста током уређења свих зелених површина и подизања заштитног зеленила.

Приликом подизања пољозаштитног зеленила са улогом вишефункционалног бафер појаса, учешће аутохтоних дрвенастих врста треба да буде најмање 50% ради очувања биодиверзитета аграрног и урбаног предела уз одговарајућу разноврсност врста и физиогномије, тј. спратовности дрвенасте вегетације заштитних појасева будући да монокултуре евроамеричких топола не испуњавају функције заштитног зеленила.

Заштиту земљишта остварити спровођењем мера и активности за заштиту од загађења и деградације ради очувања његових природних особина и функција, сагласно одредбама члана 12. Закона о заштити земљишта („Сл. гласник РС", бр. 112/2015).

Применити одговарајуће мере за очување водних ресурса у складу са члановима 97. и 98. Закона о водама („Сл. гласник РС", бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 - др. закон), поштовањем забране испуштања непречишћених и недовољно пречишћених отпадних вода у крајњи реципијент, при чему квалитет пречишћеног ефлуента мора задовољавати прописане критеријуме за упуштање у канализацију у складу са правилима одвођења и предтретмана отпадних вода, односно у крајњи реципијент, према захтевима Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС", бр. 67/2011, 48/2012 и 1/2016).

Заштиту и очување квалитета ваздуха спроводити у складу са одредбама члана 40. Закона о заштити ваздуха („Сл. гласник РС", бр. 36/2009,10/2013 и 26/2021-др. закон) који се односи на предузимање мера за спречавање и смањење загађивања ваздуха, као и сагласно другим одредбама овог Закона које се односе на стациониране w покретне изворе загађивања.

1.4.2. Услови и мере заштите и уређења непокретних културних добара

Мере техничке заштите за објекте под претходном заштитом:
- Очување изворног изгледа, облика, оригиналних материјала и аутентичних натписа;
- Редовно одржавање и чишћење комплекса, те обнављање натписа на њима;
- Обезбеђење видљивости, уређење приступних стаза и неометаног приступа објектима;
- Хортикултурно и партерно уређење те редовно одржавање простора унутар комплекса;
- На објектима се не дозвољава надградња, али је дозвољено осавремењивање у циљу бољег коришћења, увођењем савремених инсталација, под условом да не нарушавају вредности простора. Осавремењивање се мора извести уз услове и под надзором надлежног Завода за заштиту споменика културе;
- Све интервенције се могу изводити искључиво према условима надлежног Завода а заштиту споменика културе.

Услови и мере техничке заштите археолошких налазишта и локалитета са археолошким садржајем:
- Претходна заштита археолошких локалитета (евидентираних и неевидентираних) односно археолошког подручја, је трајна;
- Радови на простору проглашеног археолошког налазишта и детектованих археолошких локалитета условљени су претходним заштитним археолошким ископавањима. Тек након спроведених истраживања може се приступити планираној изградњи. Обавеза инвеститора је обезбеди средства за заштитна археолошка ископавања на подручју на коме се током извођења радова наиђе на археолошки локалитет, заштиту, чување, публиковање и излагање добра под претходном заштитом, након чега може несметано да изврши реализацију пројекта.
- У циљу заштите археолошких налазишта неопходно је за сваку појединачну или блок изградњу, или код изградње подземних инсталација или инфраструктуре обезбедити услове надлежне установе заштите;
- За све радове у близини наведених локалитета обратити се служби заштите;
- Мере заштите укључују и археолошку контролу приликом земљаних радова већег обима у оквиру целе зоне обухвата Просторног плана, и ван наведених локација и парцела на којима су евидентирани археолошки локалитети, што подразумева благовремено обавештавање надлежног Завода за заштиту споменика културе;
- Обезбедити услове праћења свих земљаних радова од стране стручњака Завода приликом копања канала (канализације, електро - инсталације, ПТТ каблова, водовода и сл), а у случају посебно занимљивих и вредних случајних налаза неопходно је извршити заштитна археолошка ископавања у непосредној зони налаза.
- Забрањено је неовлашћено прикупљање површинског археолошког материјала;
- Ако се у току извођења радова наиђе на археолошка налазишта или на археолошке предмете, извођач радова је дужан одмах, без одлагања прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе и да преузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен.

1.4.3. Услови и мере заштите и уређења предела

Осим наведених општих услова и мера заштите културних и природних добара, наводе се и мере које се односе на очување и унапређење специфичне композиције и конфигурације структуре

предела и заштиту вредности предеоних елемената као основне идеје уређења подручја Просторног плана, а односе се на целокупан простор обухвата Просторног плана:

- забрањена је промена основне намене површина у оквиру посебне намене дефинисане овим Просторним планом;
- ограничава се ширење грађевинског подручја насеља;
- забрањена је изградња објеката који неповољно утичу на ваздух, воде, земљиште и шуме, изгледом, прекомерном буком или могућношћу да на други начин наруше вредности карактера предела, природне и остале вредности подручја, непокретних културних добара, геоморфолошких формација и станишта биљака и животиња (нпр. индустријски објекти, складишта/стоваришта, фарме и др. објеката);
- забрањена је промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност система водотока и канала;
- одржавати еколошке коридоре успостављањем континуитета зелених површина чија структура и намена подржава функције коридора;
- одржавати непосредно окружење културних добара, историјских споменика и јавних чесми, мозаичне структуре пољопривредног и шумског земљишта, водотокова и канала и земљишта уз њих, површина за рекреацију, саобраћајне инфраструктуре, и др.;
- на простору посебне намене забрањује се извођење било каквих активности које угрожавају визуелне карактеристике комплекса панонских слатина и степа.

1.4.4. Услови и мере заштите живота и здравља људи

Адекватна имплементација планских решења у области заштите животне средине, пре свега, препоруке и обавеза израде студија процена утицаја пројеката на животну средину и других стратешких процена планова и докумената, као и успостављање мониторинга параметара животне средине и инспекцијски надзор имају важну улогу у очувању квалитета живота и здравља људи на подручју Просторног плана.

Одрживо управљање животном средином је кључни фактор у сузбијању бројних болести чији су директни изазивачи фактори животне средине, пре свега антропогени утицаји и њихово синергијско дејство са природним, као и њихови међусобни утицаји.

Утицаји животне средине на здравље људи су велики и представљају последичну реакцију те је становништво које се налази у насељима која гравитирају заштићеном подручју свакодневно изложено низу физичких, хемијских и биолошких агенаса, природног и антропогеног порекла.

У Републици Србији, заштита здравља дефинише се са пет нивоа мера и активности усмерених на: унапређење и очување здравља, спречавање и сузбијање обољења, рано откривање болести, благовремено лечење и рехабилитацију.

Јавно здравље подстиче одговорност државе и друштва у обезбеђењу добробити за све грађане путем унапређења здравља и очувања здраве животне средине.

Здравствена заштита је организована и свеобухватна делатност друштва са основним циљем да се оствари највиши могући ниво очувања здравља грађана и породице. Здравствена заштита је све оно што једна држава или друштво (заједница) у целини, као и здравствена служба посебно, чине да заштите и побољшају здравље становништва. То могу бити разноврсне активности и мере на различитим нивоима.

Мере заштите живота и здравља људи могу се поделити у неколико кључних области дејства, према доминантном утицају у складу са законском регулативом из појединих области:

- обезбеђење околине неопходне за здрав живот становништва, посебно деце, кроз заштиту и очување квалитета животне средине;
- елиминисање загађења ваздуха које настаје као продукт сагоревања чврстих горива у контактној зони обухвата Просторног плана, које може бити у вези са многим обољењима;
- благовремено упозоравање и превенција од штетних ефеката дејства хемикалија које представљају потенцијални ризик за здравље људи;
- заштита здравља људи од електромагнетног зрачења;
- заштита живота и здравља људи у ванредним ситуацијама планирањем превенције и адекватним реаговањем на насталу ситуацију, чиме би се смртност и болести од последица ванредних ситуација, несрећа и избијања епидемија који су повезани са факторима ризика животне средине значајно смањили;
- заштита живота и здравља људи од последица климатских промена као глобалне опасности по здравље људи, које изазивају оштећења озонског омотача, губљење биодиверзитета и др.

1.4.5. Услови и мере заштите, уређења и унапређења животне средине

Одрживо просторно планирање подразумева, између осталог и заштиту, уређење и унапређење животне средине која подразумева примену мера и активности чијом реализацијом ће се зауставити и спречити негативни утицаји на животну средину које могу имати поједини оператери и/или активности.

Опште мере заштите природних ресурса

Опште мере заштите природних ресурса односе се на:
- вођење регистра извора загађивања животне средине од стране надлежне општинске управе за послове заштите животне средине у Кањижи, као дела интегралног националног регистра извора загађивања који води Агенција за заштиту животне средине;
- успостављање континуиране контроле и систематско праћење квалитета параметара животне средине (ваздуха, воде, земљишта, буке и нејонизујућег зрачења) од стране овлашћених организација;
- формирање заштитних појасева зеленила у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре и пољопривредног земљишта, у циљу заштите од еолске ерозије-одношења површинског слоја земљишта и усева у фази семена.

Посебне мере заштите природних ресурса

Мере заштите ваздуха

Заштита ваздуха ће се обезбедити кроз примену следећих мера:
- поштовати Закон о заштити ваздуха и пратећа подзаконска акта;
- коришћење еколошких енергената (електрична енергија, соларна енегија, енергија ветра, биомаса, геотермална енергија) за грејање будућих туристичких капацитета. За све нове привредне објекте, као потенцијалне загађиваче, и постојеће загађиваче, уколико не поштују правило употребе еколошких енергената ради задовољавања нивоа квалитета ваздуха обавезна је уградња филтера у димњацима;
- вршење сталног и/или повременог мерења/узимања узорака на фиксним локацијама и повремена мерења на мерним местима која нису обухваћена мрежом мониторинга квалитета ваздуха;
- успостављање заштитних зона са заштитним зеленилом уз саобраћајнице за све категорије путева у складу са Законом, као мера заштите од буке и аерозагађења;
- дефинисање и других мера заштите квалитета ваздуха кроз поступак процене утицаја на животну средину.

Мере заштите вода

У циљу заштите вода (површинских и подземних) успостављају се следеће мере заштите:
- забрањено је испуштање отпадних вода у површинске и подземне воде, које прелазе граничне вредности емисије, тј. квалитет пречишћеног ефлуента мора задовољавати прописане критеријуме за упуштање у канализациони систем насеља, односно крајњи реципијент;
- забрањено је испуштање отпадних вода које су прекомерно термички загађене;
- вршити прихват зауљених отпадних вода преко сепаратора уља и масти;
- вршити биохемијско и механичко испитивање параметара квалитета отпадних вода;
- обавезно очување квалитета површинских и подземних вода у складу са захтеваном класом;
- забрана неконтролисаног каптирања извора без обзира на издашност;
- контрола квалитета воде за пиће (физичко-хемијски и микробиолошки стандарди) од стране стручних служби на локалном нивоу;
- поштовање услова и критеријума за унапређење и заштиту животне средине при уређењу водотока, а у зонама посебних природних вредности тежити остварењу „натуралне регулације";
- приликом непосредне реализације пројеката изградње водопривредних и других објеката и захвата у коришћењу водних ресурса или коришћењу водних система обавезна је израда студије о процени утицаја на животну средину, а пре свега са становишта: процене ризика од свих врста и степена загађења вода и тла и процене и прогнозе „оводњености" као основног чиниоца опстанка живота у постојећим екосистемима, у зонама утицаја;
- санација и ревитализација објеката и опреме водоводне инфраструктуре и изградња нових објеката у складу са санитарно-техничким условима изградње и уређења;
- решавање снабдевања становништва водом у насељима, упоредо са решавањем питања одвођења и третмана отпадних вода;

- сакупљање и евакуација отпадних вода преко сепарационог канализационог система (раздвајање колектора за отпадне воде од колектора кишне канализације) за постојеће и планиране туристичке локалитете;
- строго контролисана примена хемијских средстава у пољопривреди, у циљу заштите површинских и подземних вода од загађивања;
- забрана трајног депоновања отпада на целом подручју обухвата Просторног плана,
- побољашање систематског мерења и осматрања квалитета површинских вода, увођењем нових тзв. система засебних мерних станица (мерних места) са или без континуиране регистрације података и са резервним (допунским) местима за повремена или ад хок мерења ради потпунијег увида у квалитет вода;
- развијање културе становништва о потреби чувања водних ресурса.

Мере заштите земљишта

Заштита земљишта најуже је повезана са заштитом ваздуха и воде, јер се многи од загађивача преко падавина, нагиба и пукотина у тлу и сл. преносе из вода у земљиште.

Посебни услови и мере у функцији заштите земљишта су:
- применити биоразградиве материјале у зимском периоду за одржавање паркинга, улица и манипулативних платоа;
- примењивати мере којима се спречава расипање и развејавање прашкастих материја и отпада по околини, приликом манипулисања или привременог чувања:
  - У случају изливања опасних материја (гориво, машинско уље и сл.), загађени слој земљишта мора се отклонити и исти ставити у амбалажу која се може празнити само на, за ту сврху, предвиђеној локацији. На месту акцидента нанети нови, незагађени слој земљишта;
  - заштита функције земљишта, заустављање деградације земљишта и рекултивација деградираних површина;
  - примена концепта органске пољопривреде и замена конвенционалне методе примене хемијских средстава заштите и агротехничких мера у пољопривреди;
  - рекултивација и ревитализација свих површина деградираних услед коришћења минералних сировина;
  - забрана стихијског одлагања отпада на територији обухвата Просторног плана и санација неуређених одлагалишта отпада - дивљих депонија, у циљу заштите земљишта;
  - сакупљање, прерада или уништавање анималног отпада у објектима намењеним за прераду, обраду или уништавање лешева животиња и других отпадака животињског порекла, у складу са Законом о ветеринарству;
  - спречавање непланског претварања пољопривредног у грађевинско земљиште, чиме се иницира нежељена промена намене простора.

Заштиту земљишта од потенцијалне деградације обезбедити адекватним одвођењем отпадних вода, као и предузимањем превентивних мера при претакању или претовару материја које имају загађујући карактер.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета, а у складу са његовом наменом.

Остале посебне мере заштите

Мере заштите од буке

Јединица локалне самоуправе утврђује мере и услове заштите од буке у складу са Законом о заштити од буке у животној средини. Обавезе јединице локалне самоуправе, на чијем се простору налази обухват Просторног плана, односе се на акустичко зонирање на територији

локалне самоуправе, одређивање мера забране и ограничења у складу са Законом, доношење локалног акционог плана заштите од буке у животној средини, обезбеђење и финансирање мониторинга буке у животној средини и вршење надзора и контроле примене мера заштите од буке у животној средини.

Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС", број 75/10) прописани су индикатори буке у животној средини, граничне вредности, методе за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке на здравље људи.

Према потреби, надлежни орган може утврдити потребу мониторинга буке у складу са Правилником о методологији за одређивање акустичких зона, Законом и важећим подзаконским актима.

Посебни услови и мере заштите од буке за радне садржаје су:
- пројектовати и извести одговарајућу звучну заштиту, којом се обезбеђује да бука, која се емитује при прописаним условима коришћења и одржавања уређаја и опреме, не прелази прописане граничне вредности;
- након пуштања погона у рад или при пробном раду погона извршити контролно мерење нивоа буке на граници комплекса и извршити оцену ефикасности примењених мера заштите, при чему се узима као меродаван критеријум за ноћ, будући да емитована бука не зависи од доба дана, већ од режима рада погона (у случају да измерени нивои буке прелазе дозвољене вредности, побољшати звучну изолацију према осетљивим и угроженим објектима).

Мере заштите при управљању отпадом

Сваки генератор отпада је обавезан да изврши карактеризацију и категоризацију отпада код надлежних организација и да се у зависности од његове природе са њим поступа у складу са законским прописима.

Обавеза генератора отпада је да, у складу са Законом о управљању отпадом и осталим законским и подзаконским актима, који непосредно регулишу ову област: обезбеди потребан простор за одлагање отпада, обезбеди потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја, а да секундарне сировине, опасан и други отпад, предаје субјекту који има одговарајућу дозволу за управљање отпадом (складиштење, одлагање, третман и сл.).

Посебне мере и услови су:
- комунални отпад је потребно сакупљати и обезбедити његову редовну евакуацију на локацију која је утврђена од стране комуналне службе;
- привремено складиштење евентуално присутног опасног отпада вршити у складу са Законом о управљању отпадом. Отпад мора да буде прописно обележен и привремено складиштен на прописан начин до његовог коначног збрињавања;
- разношење чврстог отпада спречити његовим систематским прикупљањем и депоновањем на за то уређеним локацијама;
- на свакој грађевинској парцели обезбедити посебан простор, тако да се омогући лак приступ надлежне службе, као и потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја, у складу са законом и другим прописима;
- примењивати опште и посебне санитарне мере предвиђене законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора.

У случају потребе за простором за селективно сакупљање отпада који се не може чувати у контејнерима за комунални отпад, обавеза је власника/корисника да прибави услове, односно дозволу/сагласност надлежног органа за потребе уређења или коришћења наведеног простора.

На основу овог Закона и подзаконских аката, ће се спроводити планско управљање отпадом на територији јединица локалних самоуправа у оквиру обухвата Просторног плана.

Концепцију одлагања комуналног отпада треба усагласити са Програмом управљања отпадом у Републици Србији за период 2022-2031 („Службени гласник РС", број 12/22).

Третман животињског отпада ће се спроводити у складу са Законом о ветеринарству, који подразумева нешкодљиво уклањање лешева животиња и других отпадака животињског порекла до објеката за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по животиње, људе или животну средину.

С обзиром на то, да ће се разрада појединих планских решења вршити израдом одговарајуће планске документације, за наведене планове орган надлежан за њихову припрему, може донети одлуку о изради стратешке процене, према критеријумима, прописаним Законом о стратешкој процени, ако утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

За постројења и активности која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, која је дефинисана Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, прописано је да ће, за постојећа постројења и активности оператери су требали да прибаве дозволе најкасније до 2015. године у складу са Програмом усклађивања појединих привредних грана са одредбама овог Закона. На основу Уредбе о утврђивању Програма динамике подношења захтева за издавање интегрисане дозволе („Службени гласник РС", број 108/08), утврђују се рокови у оквиру којих се подносе захтеви за издавање интегрисане дозволе, по врстама активности и постројења.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган мора прописати израду студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС", број 114/08).

1.4.6. Услови и мере заштите од елементарних непогода и акцидентних ситуација

Заштита од елементарних непогода, подразумева планирање простора у односу на могуће природне и друге појаве које могу да угрозе здравље и животе људи, или да проузрокују штету већег обима на простору за који се Просторни план ради, као и прописивање мера заштите за спречавање елементарних непогода или ублажавање њиховог дејства. Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама установљене су обавезе, мере и начини деловања, проглашавања и управљања у ванредним ситуацијама.

Подручје обухваћено Просторним планом може бити угрожено од: земљотреса, пожара, метеоролошких појава: атмосферско пражњење, атмосферске падавине (киша, град, снег), ветар.

Према подацима Републичког сеизмолошког завода, на карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година, у обухвату Просторног плана је могућ *земљотрес* јачине VII-VIII степени макросеизмичког интензитета према MCS скали.

Мере заштите од земљотреса подразумевају правилан избор локације за градњу објеката, примену одговарајућег грађевинског материјала, начин изградње, спратност објеката и др., као и строго поштовање и примену важећих грађевинско-техничких прописа за изградњу објеката на сеизмичком подручју. Такође, мере заштите од земљотреса обезбедиће се и поштовањем регулационих и грађевинских линија, односно прописаном минималном ширином саобраћајних коридора и минималном међусобном удаљеношћу објеката, како би се обезбедили слободни пролази у случају зарушавања.

Настајање *пожара*, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите.

Могућност настанка пожара је већа у насељеним местима која имају развијенију привреду, већу густину насељености, производне објекте и складишта робе и материјала са веома високим пожарним оптерећењем и сл. Могућа појава пожара је и на пољопривредном земљишту, због држања запаљивих пољопривредних усева у летњим месецима, који је најчешће проузрокован људском непажњом.

У погледу мера заштите од пожара, у фази пројектовања и изградње објеката са свим припадајућим инсталацијама, опремом и уређајима, потребно је применити мере заштите од пожара утврђене важећим законима, техничким прописима, стандардима и другим актима којима је уређена област заштите од пожара. Такође, неопходно је да надлежни орган у процедури издавања локацијских услова, за објекте који су обухваћени Планом, прибави посебне услове у погледу мера заштите од пожара и експлозија од Министарства унутрашњих послова (Одељења у саставу Сектора за ванредне ситуације).

Заштита објеката од *атмосферског пражњења* обезбедиће се извођењем громобранске инсталације, у складу са одговарајућом законском регулативом.

Организована одбрана од *града*, нарочито током лета, значајна је за заштиту пољопривредних култура које су у том периоду и најосетљивије. Законом о одбрани од града предвиђено је увођење заштитне зоне око лансирних (противградних) станица у којима је ограничена изградња нових и реконструкција постојећих објеката и извођење радова који могу нарушити испаљивање противградних ракета. Изградња нових објеката на одстојању мањем од 500 m од лансирних станица Центра за одбрану од града могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења РХМЗ. У сврху заштите од града у обухвату Просторног плана, тј. у границама посебне намене, изграђене су четири лансирне станице – Мали Песак, Зимоњић, Велебит и Трешњевац.

Преовлађујући *ветрови* на овом простору дувају из северозападног правца и они доносе падавине, док кошава (југоисточни ветар) доноси суво и хладно време претежно у зимским месецима. Основне мере заштите од ветра су дендролошке мере. Смањење ризика и штете од јаких ветрова остварује се подизањем ветрозаштитног зеленила одговарајуће ширине уз саобраћајнице, канале и као заштита пољопривредног земљишта.

Акцидентне ситуације (удеси)

Надлежности, обавезе, мере и начини деловања, проглашавања и управљања у ванредним ситуацијама дефинисане су Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама.

Одредбе овог закона односе се на израду планова заштите од удеса и предузимање мера за спречавање и ограничавање утицаја, успостављање адекватних одговора на ванредне ситуације које су узроковане елементарним непогодама, техничко-технолошким несрећама - удесима и катастрофама.

На утврђивање концепције просторног развоја, утичу постојеће делатности са присутним факторима ризика, угроженост простора природним непогодама и функционална намена простора.

Планирање намене и садржаја простора и имплементација мера превенције, има за циљ спречавање или смањивање вероватноће настанка удеса и могућих последица, а организују се и спроводе на основу процене ризика и последица од удеса.

Ове мере се односе на:
- адекватно просторно планирање и зонирање насеља (подразумева одређивање зона заштите, удаљености опасних активности од насеља, дислокацију постојећих ризичних садржаја, планирање одговарајућих садржаја у циљу спречавања ширења последица од потенцијалних удеса, итд.);
- специфичне услове за изградњу објеката и инфраструктуре са повећаним ризиком од удеса;
- израду анализе ризика од удеса и давање мишљења и сагласности на њих;
- избор и примену технологија чијом се експлоатацијом мање загађује животна средина и обезбеђује већи степен заштите од потенцијалног загађења;
- благовремено отклањање свих уочених техничко - технолошких недостатака;
- утврђивање траса транспорта опасних материја изван насељених места.

1.4.7. Уређење простора од интереса за одбрану земље

У случају непосредне ратне опасности и у рату, све мере цивилне заштите (заштита људи и материјалних добара, померање становништва, збрињавање становништва и др.) спроводиће се у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС", број 87/18) и прописима који регулишу ову област.

У евиденцији Центра за разминирање, у границама Просторног плана, не воде се површине као системски загађене неексплодираним убојним средствима, односно, нису загађене минама (минским пољима) и касетном муницијом.

Центар за разминирање у границама Просторног плана не искључује могућност присуства експлозивних остатака рата (ЕОР), услед чињенице да база података није потпуна, те да се континуираним процесом допуњује сазнањем нових чињеница о постојању ЕОР, и услед непотпуних података о прецизним локацијама на којима је дејствовано током НАТО бомбардовања.

Скреће се пажња на опрезност приликом извођења земљаних радова, полазећи од чињенице да су се на територији РС током два Светска рата одвијали оружани сукоби различитих интензитета.

Према Правилнику о заштити на раду, при извођењу грађевинских радова („Сл. гласник РС", број 53/97), када се земљани радови изводе на старим ратним попришитима, пре почетка радова проверава се постојање неексплодираних пројектила и других опасних предмета и материја.

Центар за разминирање израђује пројекте за разминирање и издаје уверења да је одређена површина очишћена и безбедна за даљу употребу у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљањем ванредним ситуацијама, Уредбом о заштити од неексплодираних убојних средстава и Међународним стандардима за противминско деловање. Стога, Центра за разминирање врши израду пројекта за разминирање/чишћење одређене локације и врши послове контроле квалитета радова које спроводи извођач радова, а кога изабере наручилац, односно инвеститор радова разминирања. Након реализације пројекта за разминирање, Центра издаје Уверење о очишћености и предаје очишћену површину кориснику на даљу употребу.

Члановима 113. и 114. Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС", број 87/18) дефинисан је појам прекршаја за физичко и правно лице, као и прекршајне казне, односно предвиђена је обавеза да се казни лице које о откривеном ЕОР не обавести најближу полицијску станицу или оперативни центра 112, не обележи видљивим знаком или не обезбеди место где се налазе ЕОР док не дођу овлашћена лица.

1.4.8. Услови и мере којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом

За обезбеђење несметаног кретања особама са инвалидитетом по површинама јавне намене (јавних површина и објеката јавне намене за које се утврђује јавни интерес) и у објектима за јавно коришћење, а у складу са стандардима приступачности, Просторним планом се дају услови за њихово уређење и изградњу.

Приступачност обезбедити применом техничких стандарда у планирању, пројектовању, и грађењу јавних објеката и јавних површина, помоћу којих се свим људима, без обзира на њихове физичке, сензорне и интелектуалне карактеристике или године старости осигурава несметан приступ, кретање, коришћење услуга, боравак и рад. При планирању, пројектовању и грађењу јавних простора - саобраћајних и пешачких површина, прилаза до објеката, као и пројектовање објеката јавне намене и других објеката за јавно коришћење, обезбедити обавезне елементе приступачности за све будуће кориснике у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

Обавезни елементи приступачности су:
- елементи приступачности за савладавање висинских разлика;
- елементи приступачности кретања и боравка у простору - објекти за јавно коришћење;
- елементи приступачности јавног саобраћаја.

1.4.9. Услови и мере енергетске ефикасности изградње

Смањење потрошње свих врста енергије, уз обезбеђење истих или бољих услова коришћења и функционисања објекта јесте циљ енергетске ефикасности изградње, заштити животне средине и климатских услова доприноси смањење потрошње необновљивих извора енергије (фосилних горива) и коришћење обновљивих извора енергије.

Основне мере за унапређење енергетске ефикасности односе се на смањење енергетских губитака, ефикасно коришћење и производњу енергије.

Развој и коришћење нових и обновљивих облика енергије уз подстицање градитеља и власника објеката да примене енергетски ефикасна решења и технологије ради смањења текућих трошкова јесте основни циљ енергетске ефикасности изградње. Са што мање утрошене енергије енергетески ефикасном градњом треба обезбедити удобан и комфоран боравак у објекту у свим временским условима.

Повећање енергетске ефикасности обезбедити са:
- изградњом пешачких и бициклистичких стаза, за потребе обезбеђења комуницирања између центара и смањења коришћења моторних возила;

- подизањем зеленила, уличног и уз ван насељске путне коридоре (смањује се загревање тла и ствара се природни амбијент за шетњу, вожњу бицикла и друге начине кретања);
- пројектовањем и позиционирањем зграда према климатским аспектима, изложености сунцу и утицају суседних објеката, подизањем зелених кровова, као компензација окупираном земљишту;
- изградњом малих система за производњу енергије унутар планираних комплекса, на бази обновљивих извора енергије (сунце, геотермалне воде, и др.) и изградњом даљинских или централизованих система грејања и хлађења.

За потребе повећања енергетске ефикасности, при пројектовању, изградњи и касније експлоатацији објеката, као и при опремању енергетском инфраструктуром, применити следеће мере:
- максимално користити нова техничка и технолошка решења у циљу енергетски ефикасније градње и употребе објеката;
- користити потенцијал обновљивих извора енергије локације: енергију сунца, подземних вода и сл., применом стаклених башти, фотонапонских панела, соларних колектора, топлотних пумпи и сл. (топлотне пумпе код ових система могу радити у режиму грејања зими, а у режиму хлађења у току лета тако да се постиже угодна и равномерна клима током читаве године);
- оријентацијом и функционалним концептом објекта максимално искористити сунчеву енергију за загревање објекта (оријентација према јужној, односно источној страни света), груписати просторије сличних функција и сличних унутрашњих температура (нпр. помоћне просторије оријентисати према северу) и сл;
- пројектовати облик објекта којим се може обезбедити што је могуће енергетски ефикаснији однос површине и запремине омотача објекта у односу на климатске факторе и намену зграде;
- обезбедити максимално коришћење природног осветљења, као и коришћење пасивних добитака топлотне енергије зими, односно заштите од прегревања у току лета адекватним засенчењем;
- оптимализовати величину отвора (прозора, светларника и др.) како би се смањили губици енергије, а просторије добиле довољно светлости и природну вентилацију;
- заштитити делове објекта зеленилом и другим мерама који су лети изложени јаком сунчевом зрачењу, а зими ветровима (на јужној и западној страни садити листопадно дрвеће, а на северној зимзелено);
- размотрити могућност постављања тзв. зелених кровова и фасада, као и коришћење атмосферских и отпадних вода;
- користити систем природне вентилације (вентилациони канали, прозори, врата и други грађевински отвори), тако да губици топлоте у зимском периоду и топлотно оптерећење у летњем периоду буду што мањи;
- при пројектовању термотехничких система, предвидети елементе система грејања, климатизације и вентилације са високим степеном корисности;
- системе централног грејања пројектовати и изводити, тако да се омогући централна и локална регулација и мерење потрошње енергије за грејање;
- употребљавати енергетски ефикасна расветна тела.

Објекти високоградње морају бити пројектовани, изграђени, коришћени и одржавани на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства. Ова својства се утврђују издавањем сертификата о енергетским својствима, који чини саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе.

Мере за постизање енергетске ефикасности постојећих објеката су следеће:
- при реконструкцији објекта, а у циљу постизање енергетске ефикасности, дозвољено је накнадно извођење спољне топлотне изолације зидова уколико се врши у складу са законом, при чему треба водити рачуна о очувању функционалне и обликовне целовитости зграде и у складу је са мерама заштите надлежног органа за објекте који су у режиму заштите;
- уколико се зид који се санира налази на регулационој линији, односно граници са суседном парцелом, дозвољава се реконструкција за потребе постизања енергетске ефикасности објекта уз сагласност власника суседне јавне/приватне парцеле;
- дозвољено је накнадно формирање стакленика (уколико за то постоје техничке могућности и ако се елаборатом докаже побољшање енергетске ефикасности зграде), елиминисање „хладних мостова" и смањење енергетских губитака постављањем топлотне изолације на зидове, кровове и подове, замена столарије новом која има добре термоизолационе карактеристике, а све у циљу спречавања неповратних губитака дела топлотне енергије;
- примењивати мере за постизање енергетске ефикасности прописане за планиране објекте у максималној мери у којој услови постојећег објекта то дозвољавају;

- уградња система грејања и припреме санитарне топле воде (замена и модернизација котлова и горионика, уградња нових енергетских система, прелазак са прљавих горива на природни гас или даљинско грејање, замена и модернизација топлотних подстаница, регулација температуре, уградња термостатских вентила, делитеља и мерача топлоте и друге мере).

Сви објекти подлежу обавези спровођења енергетског прегледа. За све јавне објекте је обавеза да се спроводе програм енергетске ефикасности који доноси јединица локалне самоуправе, а који нарочито садржи планирани циљ уштеда енергије, преглед и процену годишњих енергетских потреба, план енергетске санације и одржавања јавних објеката, као и планове унапређења система комуналних услуга (даљинско грејање и хлађење, водовод, јавна расвета, управљање отпадом, јавни транспорт и др.).

Инвеститори објекта у изградњи, односно објекта који се реконструише су дужни да грејну инсталацију сваког објекта предвиђеног за прикључење на неки од система снабдевања топлотном енергијом опреме уређајима за регулацију и/или мерење предате топлотне енергије.

Нова и ревитализована постројења за производњу електричне и/или топлотне енергије, системи за пренос електричне енергије, дистрибуцију електричне и топлотне енергије и транспорт и дистрибуцију природног гаса, морају да испуњавају минималне захтеве у погледу њихове енергетске ефикасности, а у зависности од врсте и снаге тих постројења, односно величине система.

Неки објекти, као што су историјски споменици, верски објекти, пољопривредне зграде, могу бити изузете из примене мера за постизање енергетске ефикасности.

2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ

2.1.1. Правила грађења на пољопривредном земљишту у ПИО „Кањишки јараши"

Објекти за потребе пољопривредног домаћинства – салаши

Дозвољена је реконструкција, адаптација и санација објеката породичног пољопривредног газдинстава-салаша, који првенствено садрже објекте намењене породичном становању[6] и објекте намењене пољопривредној производњи, ако се радови изводе у оквиру намена дефинисаних Просторним планом.

Изградња и доградња објеката на постојећим салашима дозвољена је ако се при извођењу радова могу испоштовати Просторним планом дефинисана правила грађења.

Табела 30. Правила грађења за салаше

	Основни услови	Правила грађења
1.	Врста и намена објеката, компатибилне намене објеката, објекти и намене чија је изградња забрањена	- Главни објекат је породични стамбени објекат и породични стамбено-пословни објекат изграђен за потребе пољопривредног домаћинства. - Економски објекти су: објекат за држање и узгој стоке, објекат за смештај пољопривредне механизације, објекат за прераду и складиштење пољопривредних производа. - Помоћни објекти су: гараже, оставе, котларнице, приручни магацини, надстрешнице, вртна сенила, ђубришта, осочаре, ограде и инфраструктурни објекти (бунар, водомерни шахт, водонепропусни објекат за сакупљање и третман отпадних вода трансформаторска станица и сл.). - Дозвољена је доградња, реконструкција, адаптација и санација главног објекта, помоћних објеката у функцији главног објекта, економских објеката. - Дозвољена је изградња једног главног и више економских и помоћних објеката уз стамбени објекат, у складу са потребама пољопривредног домаћинства. - Забрањена је изградња вишепородичних стамбених објеката[7], пословних, инфраструктурних, производних и складишних објеката, као и помоћних објеката уз наведене објекте.

[6] Породични стамбени објекат је објекат за становање са највише две стамбене јединице.
[7] Вишепородични стамбени објекат је објекат за становање са три и више стамбених јединица.

	Основни услови	Правила грађења
2.	Минимална и максимална површина парцеле за изградњу салаша	- Дозвољена је изградња на постојећој парцели уз услов да су задовољени остали услови за изградњу дати овим Просторним планом.
3.	Положај објекта у односу на: регулациону линију, границе парцеле, положај у односу на друге објекте на парцели	- Објекти се граде као слободностојећи објекти или објекти у низу унутар парцеле на којој се гради. - Објекте градити до грађевинске линије или унутар површине ограничене грађевинским линијама. Грађевинска линија се повлачи на минимално 5 m од границе парцеле. - Главни објекти се на парцели граде уз границу парцеле претежно северне (односно западне) оријентације. Економски и помоћни објекти по правилу се граде у истој линији као и главни објекат, иза главног објекта. - Економски и помоћни објекат се може градити независно од главног тако да међусобни размак не може бити мањи од 4 m ако главни објекат има отворе са те стране, тј међусобни размак не може бити мањи од половине висине вишег објекта. Такође економски и помоћни објекти се могу градити као анекс главног објекта, ако су задовољени санитарни, противпожарни и други технички услови. - Удаљеност економског објекта за гајење животиња од главног објекта је мин. 15 m. Удаљеност економских објеката у којима се складишти запаљиви материјал од других објеката је мин. 6 m. Међусобни размак између економских и помоћних објеката (на истој парцели) може бити 0 m (ако су задовољени услови противпожарне заштите) односно минимално половина вишег објекта. - Водонепропусни објекат за сакупљање и третман отпадних вода лоцирати на парцели на којој се гради објекат, на минимално 3 m од границе парцеле и других објеката. - Ђубриште/осочара морају бити удаљени од стамбеног објекта и бунара, најмање 20 m. - Помоћни објекат се може градити независно од главног тако да међусобни размак не може бити мањи од 4 m ако главни објекат има отворе са те стране, тј међусобни размак не може бити мањи од половине висине вишег објекта. Такође помоћни објекат се може градити као анекс главног објекта, ако су задовољени санитарни, противпожарни и други технички услови.
4.	Највећи дозвољени индекс заузетости или изграђености парцеле	- Индекс заузетости парцеле под објектима високоградње је максимално 30%. Укупна максимално дозвољена бруто површина основе свих објеката износи 1500 m^2. - На парцели обезбедити минимално 40% зелених површина. - Максимална дозвољена бруто површина основе главног објекта је 200 m^2. - Максимална дозвољена бруто површина основе економских објеката одређује се у зависности од планираних капацитета и норматива којим се одређена област уређује. - Бруто површина основе помоћног објекта не може бити већа од бруто површине основе главног објекта.
5.	Највећа дозвољена висина или спратност објекта	- Највећа дозвољена спратност главног објеката је П+Пк (приземље и поткровље). - Највећа дозвољена спратност економског и помоћног објеката је П (приземље). - За све врсте објеката дозвољена је изградња подрумске или сутеренске етаже, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе. - Кота приземља објекта одређује се према нултој коти објекта - кота заштитног тротоара објекта и то: - кота приземља објекта не може бити нижа од нулте коте објекта, - кота приземља је максимално 0,2 m виша од нулте коте објекта.
6.	Услови за изградњу других објеката на истој парцели	- Дозвољена је изградња само објеката наведених у тачки 1. ове Табеле.
7.	Услови и начин приступа парцели и простора за паркирање возила	- Парцела мора имати обезбеђен приступ јавној саобраћајној површини (приступ са атарског или другог пута). За паркирање возила за сопствене потребе обезбедити паркинг простор у оквиру властите парцеле.
8.	Инфраструктурна опремљеност	- Снабдевање водом обезбедити бушењем бунара на парцели или на други начин, у складу са прописима. - Уколико постоји могућност, снабдевање водом обезбедити прикључењем на најближи насељски систем или регионални систем водоснабдевања према условима дистрибутера. - Одвођење отпадних вода решити путем водонепропусних објеката за сакупљање и третман отпадних вода које периодично празнити аутоцистерном до прикључења на најближу канализациону мрежу.

	Основни услови	Правила грађења
		- За прикључење објеката на дистрибутивни електроенергетски систем (ДСЕЕ) изградити прикључак који ће се састојати од прикључног вода и ормана мерног места (ОММ, а према условима надлежног оператора дистрибутивног система).
9.	Ограђивање парцеле	- Парцеле могу се ограђивати транспарентном оградом до висине макс. h=1,8 m. Капије се не могу отварати ван границе парцеле. Ограда, стубови ограде и капије морају бити на парцели која се ограђује. Ако је ширина коридора јавне саобраћајне површине мања од 10 m ограда и стубови ограде се постављају на мин. 3 m од регулационе линије. Дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру парцеле уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде.
10.	Заштита суседних објеката	- Не може се објектом или делом објекта угрозити ваздушни простор суседне парцеле. - Одвођење атмосферских падавина са кровних површина мора се решити у оквиру парцеле на којој се гради објекат. Површинске воде са парцеле не могу се усмеравати према другој парцели.
11.	Архитектонско обликовање, материјализација, завршна обрада, колорит и друго	- Сви објекти морају бити изграђени у складу са важећом законском регулативом, која уређује конкретну област/делатност, а избор материјала вршити имајући у виду специфичну намену објекта/простора, са становишта коришћења, одржавања и обезбеђивања санитарно-хигијенских услова. Избором материјала водити рачуна о њиховој отпорности са аспекта техничке и противпожарне заштите. - Објекти могу бити грађени од сваког чврстог материјала, који је у употреби. Препоручује се да се објекти граде у духу локалне традиционалне архитектуре, од традиционалних материјала са којим се располаже у окружењу. - У погледу архитектонског обликовања, при избору боја и материјала, усагласити све објекте међусобно, тако да са одговарајућим партерним решењем (поплочавање, озелењавање и урбани мобилијар) чине привлачну, атрактивну и хармоничну целину. Објекти на истој локацији морају бити израђени од истог материјала, морају имати идентичан облик и материјализацију како би се обезбедила амбијентална вредност целине. Својим обликом и материјализацијом треба да су једноставни и ненаметљиви. Обавезна је изградња косог крова. Кровни покривач ускладити са врстом кровне конструкције и нагибом крова.

2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ

На водном земљишту могу се градити и постављати само објекти у складу са наменом водног земљишта на основу Закона о водама.

Водно земљиште је намењено за одржавање и унапређење водног режима у складу са Законом о водама и актима донетим на основу тог закона, а посебно за:
- изградњу, реконструкцију и санацију водних објеката;
- одржавање корита водотока и водних објеката;
- спровођење мера које се односе на уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода, уређење и коришћење вода и заштиту вода;
- остале намене утврђене Законом о водама.

Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, уважити следеће забране на водном земљишту:
1) градити објекте (осим водопривредних) којима се смањује пропусна моћ корита,
2) одлагати чврсти отпад и опасан и штетан материјал,
3) складиштити дрво и други чврст материјал на начин којим се ремете услови проласка великих вода,
4) прати возила и друге машине,
5) вршити друге радње осим у случају:
   (1) спровођења мера очувања, унапређења и презентације природних вредности,
   (2) предузимања радњи ради заштите људи, животиња и имовине.

Граница и намена земљишта, чији је носилац права коришћења ЈВП „Воде Војводине" Нови Сад, не могу се мењати без сагласности ЈВП „Воде Војводине" Нови Сад. За коришћење водног земљишта, решити имовинско-правне односе са ЈВП „Воде Војводине" Нови Сад.

2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ

2.3.1. Правила грађења на грађевинском земљишту у ПИО „Кањишки јараши"

Радне зоне у функцији пољопривредне производње

Дозвољена је реконструкција, адаптација и санација објеката намењених пољопривредној производњи, ако се радови изводе у оквиру намена дефинисаних Просторним планом.

Изградња објеката дозвољена је ако се при извођењу радова могу испоштовати Просторним планом дефинисана правила грађења, уз обавезну израду урбанистичког пројекта, према правилима грађења за изградњу и уређење дефинисаним овим Просторним планом и у складу са условима накнадно прибављеним од ималаца јавних овлашћења.

Табела 31. Правила грађења за радне зоне у функцији пољопривредне производње

	Основни услови	Правила грађења
12.	Врста и намена објеката, компатибилне намене објеката, објекти и намене чија је изградња забрањена	- У оквиру парцеле могу се планирати пословни објекти, производни, услужни, складишни, економски и помоћни објекти уз наведене објекте. - Забрањена је изградња објеката који нису у функцији пољопривредне производње.
13.	Минимална и максимална површина парцеле	- Дозвољена је изградња на постојећој парцели уз услов да су задовољени остали услови за изградњу дати овим Просторним планом.
14.	Положај објекта у односу на: регулациону линију, границе парцеле, положај у односу на друге објекте на парцели	- Објекти се граде као слободностојећи објекти или објекти у низу унутар парцеле на којој се гради. - Објекте градити до грађевинске линије или унутар површине ограничене грађевинским линијама. Грађевинска линија се повлачи на минимално 5 m од границе парцеле. - Објекте груписати према њиховим функцијама. Одвојити чисти и нечисти део производње. Код лоцирања објеката придржавати се прописа за одређену врсту објеката. - При одређивању грађевинских линија сем уобичајених параметара узимати у обзир и технолошке потребе, карактеристике земљишта, услове заштите на раду, зоне заштите од спољњег загађења и спречавање загађења околине од непожељних последица из процеса производње. - Водонепропусни објекат за сакупљање и третман отпадних вода лоцирати на парцели на којој се гради објекат, на минимално 3 m од других објеката. - Ђубриште/осочара морају бити удаљени од бунара најмање 20 m.
15.	Највећи дозвољени индекс заузетости или изграђености парцеле	- Индекс заузетости парцеле износи max. 70% (са платоима, саобраћајницама и паркинзима на парцели). Укупна максимално дозвољена бруто површина основе свих објеката износи 5000 m^2. - На парцели обезбедити минимално 30% зелених површина.
16.	Највећа дозвољена висина или спратност објекта	- Највећа дозвољена спратност за пословне објекте је П+Пк–(приземље и поткровље). - Висина производних/складишних објеката у зависности од технолошких потреба. - За све врсте објеката дозвољена је изградња подрумске или сутеренске етаже, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе. - Кота приземља објекта одређује се према нултој коти објекта - кота заштитног тротоара објекта и то: - кота приземља објекта не може бити нижа од нулте коте објекта, - кота приземља је максимално 0,2 m виша од нулте коте објекта.
17.	Услови за изградњу других објеката на истој парцели	- Дозвољена је изградња само објеката наведених у тачки 1. ове Табеле.
18.	Услови и начин приступа парцели и простора за паркирање возила	- Парцела мора имати обезбеђен приступ јавној саобраћајној површини. За парцелу мора се обезбедити колски прилаз ширине мин. 3,5 m са минималним унутрашњим радијусом кривине од 7 m. - За паркирање возила за сопствене потребе обезбедити паркинг простор у оквиру властите парцеле.

	Основни услови	Правила грађења
19.	Инфраструктурна опремљеност	- Снабдевање водом обезбедити бушењем бунара на парцели или на други начин, у складу са прописима. - Уколико постоји могућност, снабдевање водом обезбедити прикључењем на најближи насељски систем или регионални систем водоснабдевања према условима дистрибутера. - Одвођење отпадних вода решити путем водонепропусних објеката за сакупљање и третман отпадних вода које периодично празнити аутоцистерном до прикључења на најближу канализациону мрежу. - Загађене отпадне воде се не смеју упуштати у мелиорационе канале и природне водотоке. Такве воде претходно пречистити и неутрализирати. - Чврсти отпаци се морају одвозити на комуналну депонију или на даљу прераду. - За прикључење објеката на дистрибутивни електроенергетски систем (ДСЕЕ) изградити прикључак који ће се састојати од прикључног вода и ормана мерног места (ОММ, а према условима надлежног оператора дистрибутивног система). - Индустријске објекте опремити јавном расветом, громобранском инсталацијом, грејањем, вентилацијом, расхладним уређајима, противпожарним уређајима, сигнализацијом и др., у складу са важећом законском регулативом, која уређује конкретну област/делатност.
20.	Ограђивање парцеле	- Комплекс радне зоне се може ограђивати транспарентном оградом до висине максимално h=2,2 m. Капије се не могу отварати ван границе парцеле. Ограда, стубови ограде и капије морају бити на парцели која се ограђује. Ако је ширина коридора јавне саобраћајне површине мања од 10 m ограда и стубови ограде се постављају на мин. 3 m од регулационе линије. Дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру парцеле уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде.
21.	Заштита суседних објеката	- Не може се објектом или делом објекта угрозити ваздушни простор суседне парцеле. - Одвођење атмосферских падавина са кровних површина мора се решити у оквиру парцеле на којој се гради објекат. Површинске воде са парцеле не могу се усмеравати према другој парцели.
22.	Архитектонско обликовање, материјализација, завршна обрада, колорит и друго	- Сви објекти морају бити изграђени у складу са важећом законском регулативом, која уређује конкретну област/делатност, а избор материјала вршити имајући у виду специфичну намену објекта/простора, са становишта коришћења, одржавања и обезбеђивања санитарно-хигијенских услова. Избором материјала водити рачуна о њиховој отпорности са аспекта техничке и противпожарне заштите. - Објекти могу бити грађени од сваког чврстог материјала, који је у употреби. У погледу архитектонског обликовања, при избору боја и материјала, усагласити све објекте међусобно, тако да са одговарајућим партерним решењем (поплочавање, озелењавање и урбани мобилијар) чине хармоничну целину. Објекти својим обликом и материјализацијом треба да су једноставни и ненаметљиви. Кровни покривач ускладити са врстом кровне конструкције и нагибом крова.

2.4. КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ ВРСТЕ ОВЈЕКАТА

2.4.1. Заштитни појас јавних путева

Зоне заштите јавних путева чине заштитни појас пута и појас контролисане изградње, који су дефинисани Законом о путевима. Заштитни појас, са сваке стране јавног пута, има следеће ширине:

1) ДП I реда 20 m;
2) ДП II реда 10 m;
3) општински путеви 5 m.

У заштитном појасу поред јавног пута ван насеља, забрањена је изградња грађевинских или других објеката, као и постављање постројења, уређаја и инсталација, осим изградње саобраћајних површина пратећих садржаја јавног пута, као и постројења, уређаја и инсталација који служе потребама јавног пута и саобраћаја на јавном путу.

У заштитном појасу може да се гради, односно поставља линијски инфраструктурни објекат: железничка инфраструктура, електроенергетски вод, нафтовод, гасовод, објекат висинског превоза, линијска инфраструктура електронских комуникација, водоводна и канализациона инфраструктура и слично, по претходно прибављеној сагласности управљача јавног пута.

У појасу контролисане изградње (који је исте ширине као и заштитни појас), у складу са Законом о путевима, дозвољена је изградња по селективном принципу, у складу са донетим плановима.

2.4.2. Зоне заштите изворишта водоснабдевања

На подручјима која се користе као изворишта за снабдевање водом за пиће и за санитарно-хигијенске потребе одређују се три зоне санитарне заштите, и то: шира зона заштите, ужа зона заштите и зона непосредне заштите. Заштитна зона око изворишта дефинисана је Законом о водама и *Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања* („Службени гласник РС", број 92/08), а кроз израду елабората о зонама санитарне заштите изворишта. На основу Елабората о зонама санитарне заштите изворишта водовода на територији општине Кањижа у Просторни план су унета решења за планирани водозахват у насељу Велебит.

Зона непосредне заштите (зона I) - Зона I изворишта подземне воде формира се на простору изворишта непосредно око водозахватног објекта. Зона I изворишта подземне воде засађује се декоративним зеленилом и растињем које нема дубоки корен и може се користити као сенокос. Зона I изворишта подземне воде, у којој не борави стално запослена особа, ограђује се ради спречавања неконтролисаног приступа људи и животиња заштитном оградом, која не може бити ближа од 3,0 m од водозахватног објекта који окружује.

У зони I не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и то:
- изградња или употреба објеката и постројења, коришћење земљишта или вршење друге делатности из члана 28. овог правилника;
- постављање уређаја, складиштење опреме и обављање делатности који нису у функцији водоснабдевања;
- кретање возила која су у функцији водоснабдевања ван за то припремљених саобраћајница, прилаз возилима на моторни погон која нису у функцији водоснабдевања, коришћење пловила на моторни погон, одржавање спортова на води и купање људи и животиња;
- напајање стоке;
- узгајање рибе ради комерцијалног изловљавања.

Ужа зона заштите (зона II) - У зони II не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и то:
- изградња или употреба објеката и постројења, коришћење земљишта или вршење друге делатности из члана 27. овог правилника;
- стамбена изградња;
- употреба хемијског ђубрива, течног и чврстог стајњака;
- употреба пестицида, хербицида и инсектицида;
- узгајање, кретање и испаша стоке;
- камповање, вашари и друга окупљања људи;
- изградња и коришћење спортских објеката;
- изградња и коришћење угоститељских и других објеката за смештај гостију;
- продубљивање корита и вађење шљунка и песка;
- формирање нових гробаља и проширење капацитета постојећих.

Шира зона заштите (зона III) - У зони III не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и то:
- трајно подземно и надземно складиштење опасних материја и материја које се не смеју директно или индиректно уносити у воде;
- производња, превоз и манипулисање опасним материјама и материјама које се не смеју директно или индиректно уносити у воде;
- комерцијално складиштење нафте и нафтних деривата;
- испуштање отпадне воде и воде која је служила за расхлађивање индустријских постројења;
- изградња саобраћајница без канала за одвод атмосферских вода;
- експлоатација нафте, гаса, радиоактивних материја, угља и минералних сировина;

- неконтролисано депоновање комуналног отпада, хаварисаних возила, старих гума и других материја и материјала из којих се могу ослободити загађујуће материје испирањем или цурењем;
- неконтролисано крчење шума;
- изградња и коришћење ваздушне луке;
- површински и подповршински радови, минирање тла, продор у слој који застире подземну воду и одстрањивање слоја који застире водоносни слој, осим ако ти радови нису у функцији водоснабдевања;
- одржавање ауто и мото трка.

2.4.3. Зоне заштите око водних објеката

Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, уважити следеће забране:
- у поплавном подручју градити објекте на начин којим се омета протицање воде и леда или супротно прописима за градњу у поплавном подручју;
- садити дрвеће на одбрамбеном насипу, у инундацијском појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку, а у брањеној зони супротно издатој водној сагласности,
- копати бунаре, ровове и канале поред насипа у појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку, односно до 50 m према брањеном подручју, осим ако је њихова функција заштита од штетног дејства вода или је техничком документацијом, урађеном у складу са Законом о водама, доказано да није угрожена стабилност насипа,
- мењати или пресецати токове подземних вода, односно искоришћавати те воде у обиму којим се угрожава снабдевање питком или технолошком водом, угрожавају минерална и термална изворишта, стабилност тла и објеката,
- мењати правац и јачину тока површинске воде која природно протиче или отиче са водног земљишта које је у приватној својини,
- градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за одводњавање и у обостраном појасу ширине од најмање 5m од тих канала предузимати радње којима се омета редовно одржавање ових канала,
- одлагати чврсти отпад и друге материјале у водотоке, акумулације, ретензије, мелиорационе и друге канале, упуштати загађене воде или друге материје и вршити радње, којима се може оштетити корито и обала водотока, утицати на промену његове трасе, нивое воде, количину и квалитет воде, угрозити стабилност заштитних и других водних објеката или отежати одржавање водног система;
- вршити, без одговарајућих водних аката, интервенције у кориту (осигурање обала, преграђивање корита, проширење и продубљење корита и друго);
- изводити друге радове који би могли да угрозе стабилност и отежају одржавање регулационих, заштитних и других водних објеката.

Забрана вршења горе наведених радњи може се проширити и изван граница водног земљишта, ако би се тим радњама угрозио водни режим или водни објекти;

За планирање и изградњу објеката и извођење радова у зони насипа I одбрамбене линије уважити и:
- Да се саставним делом насипа за одбрану од поплава (главни, секундарни и летњи насип са припадајућим објектима – уставе, црпне станице) сматра и заштитни појас са шумом и заштитним зеленилом (заштитне шуме) у инундационом подручју, у ширини 50 m поред насипа, одводни канали паралелни насипу у брањеном подручју, на удаљености од 10 m до 50 m од ножице насипа (зависно од карактеристика водотока и објекта), као и сервисни путеви у брањеном подручју за спровођење одбране од поплава;
- Дуж одбрамбене линије, у појасу ширине 10 m од ножице насипа у брањеном и небрањеном подручју, мора се оставити слободан пролаз за радно инспекциону стазу, за возила и механизацију службе одбране од поплаве и спровођење одбране од поплаве. У том појасу није дозвољена градња никаквих подземних и надземних објекта нити постављање ограда и сл.;
- Није дозвољена изградња било каквих грађевинских објеката који задиру у тело насипа;
- Приликом одбране од поплава и радова на редовном одржавању насипа, надлежне службе водопривреде задржавају право кретања у целој зони насипа;

За изградњу објеката и извођење радова у зони мелиорационих канала, поред услова наведених у првом пасусу, уважити и:
- Континуитет и правац радно-инспекционих стаза у обалном појасу мелиорационих канала обострано, у ширини минимум 5,0 m, мора се сачувати за пролаз и рад грађевинске механизације која ради на одржавању канала;
- Забрањује се обављање радњи које могу угрозити стабилност и функционалност каналске мреже и којима би се онемогућили радови на редовном одржавању каналске мреже који се обављају у циљу обезбеђења ефикасносност функционисања хидромелиорационог слива и одржавање стабилности водног режима;
- У складу са преузетим међудржавним обавезама (наведеним у делу текста 3.2.2. Хидрографске, хидролошке и хидрогеолошке карактеристике), сви водотоци и канали нижег реда који припадају сливу два водотока морају задржати своју пројектовану функцију у одржавању водног режима;
- Уважити следеће међународне обавезе:
  - Споразум између Владе Републике Србије и Владе Мађарске о сарадњи у области одрживог управљања прекограничним водама и сливовима од заједничког интереса из 2020. године (Споразум).
    Чланом 4. Споразума прописано је да се одредбе Споразума примењују на прекограничне воде и сливове од заједничког интереса као и на интервенције, водне објекте, активности и догађаје који потенцијално могу да проузрокују или проузрокују прекогранични утицај;
  - Одлуке са заседања Српско – мађарске комисије за управљање водама;
  - Заједнички Правилник о раду и одржавању Главног канала и устава Хоргош – Мартонош на српској територији, односно Верешкерест – Мадарасто на мађарској територији и Правилник о експлоатацији канала Кереш, који су саставни део Правилника за одбрану од поплавних спољних и унутрашњих вода и загушења ледом на граничним или српско – мађарском границом пресеченим водотоцима и хидротехничким системима на секторима од заједничког интереса (у даљем тексту: Правилник) донетим од стране Српско – мађарске комисије за управљање водама (у даљем тексту: Комисија).
- Одлукама Комисије сливови водотока Кереш и канала Хоргош – Мартонош на обе територије проглашени су за сливове од заједничког интереса у смислу управљања режимом вода и подлежу усаглашавању свих активности које могу довести до њихове промене.
- У наставку израде Плана подручја посебне намене предела изузетних одлика Кањишки јараши, морају се уважити преузете међудржавне обавезе по питању управљања режимом вода прекограничних површинских и подземних вода, као и одржавања у функционалном стању свих водних објеката;
- Кретање чуварске службе и извођење планираних радова у зони водних објеката мора да буде под надзором и упуством водопривреде. Све евентуалне штете на водним објектима, настале кретањем службе управљача или извођењем планираних радова морају се отклонити у најкраћем року, о трошку управљача;

2.4.4. Зона заштите електроенергетских објеката

Заштитни појас за надземне електроенергетске водове, са обе стране вода од крајње фазног проводника дефинисан је Законом о енергетици („Службени гласник РС", бр. 145/14, 95/18-др. Закон и 40/21) и износи:
1) За напонски ниво од 1 kV до 35 kV:
   - за голе проводнике 10 m;
   - за слабо изоловане проводнике 4 m;
   - за самоносеће кабловске снопове 1 m;
2) За напонски ниво 35 kV, 15 m;
3) За напонски ниво 110 kV, 25 m.

Заштитни појас за подземне водове (каблове) износи:
1) За напонски ниво од 1 kV до 35 kV, укључујући и 35 kV, 1 m;

Заштитни појас за трансформаторске станице на отвореном износи:
1) за напонски ниво од 1 kV до 35 kV, 10 m;
2) за напонски ниво 110 kV и изнад 110 kV, 30 m.

Свака градња испод или у близини далековода напона 110 kV условљена је: Законом о енергетици („Службени гласник РС", бр. 145/14, 95/18-др. Закон, 40/21 и 62/23), Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23), Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских

водова називног напона од 1 kV до 400 kV („Службени лист СФРЈ", број 65/88 и „Службени лист СРЈ", број 18/92), Правилником о техничким нормативима за електроенергетска постројења називног напона изнад 1000 V („Службени лист СФРЈ", број 4/74), Правилником о техничким нормативима за уземљења електроенергетских постројења називног напона изнад 1000 V („Службени лист СРЈ", број 61/95), Законом о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС", број 36/09) са припадајућим правилницима, од којих се посебно издвајају: Правилник о границама нејонизујућим зрачењима („Службени гласник РС", број 104/09) и Правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Службени гласник РС", број 104/09), SRPS N.C0.105-Техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења („Службени гласник РС", број 91/09), SRPS N.C0.101-Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења-Заштита од опасности („Службени гласник РС", број 91/09), SRPS N.C0.102-Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења-Заштита од сметњи („Службени лист СФРЈ", број 68/86), као и SRPS N.C0.104-Заштита телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Увођење телекомуникационих водова у електроенергетска постројења („Службени гласник РС", број 91/09).

У случају градње линијских објеката од електропроводног материјала (цевоводи, гасоводи, нафтоводи, бакарни ТК каблови са металним плаштом и др.) у обухвату Просторног плана, због индуктивног утицаја високонапонског далековода који се налазе ван оквира граница обухвата Просторног плана, потребно је обратити се за услове АД „Електромрежа Србије" Београд.

Остали општи технички услови:
- Приликом извођења радова као и касније приликом експлоатације планираних објеката, водити рачуна да се не наруши сигурносна удаљеност од 5 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110 kV;
- Испод и у близини далековода не може се садити високо дрвеће, које се својим растом може приближити на мање од 5 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110 kV;
- Забрањено је коришћење прскалица и воде у млазу за заливање уколико постоји могућност да се млаз воде приближи на мање од 5 m од проводника далековода напонског нивоа 110 kV;
- Забрањено је складиштење лако запаљивог материјала у заштитном појасу далековода;
- Нисконапонске, телефонске прикључке, прикључке на кабловску телевизију и друге прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом;
- Приликом извођења било каквих грађевинских радова, нивелације терена, земљаних радова и ископа у близини далековода, ни на који начин се не сме угрозити статичка стабилност стубова далековода. Терен испод далековода се не сме насипати;
- Све металне инсталације (електроинсталације, грејање и сл.) и други метални делови (ограде и сл.) морају да буду прописно уземљени. Нарочито водити рачуна о изједначењу потенцијала.

2.4.5. Зона заштите коридора електронских комуникационих система веза

Ван посебне намене постоје коридори електронских комуникационих система. Заштита телекомуникационих коридора, и изградња инфраструктурних и других објеката у близини електронских комуникационих коридора мора бити у складу са Правилником о захтевима за утврђивање заштитног појаса за електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава радио-коридора и заштитне зоне и начину извођења радова приликом изградње објеката („Службени гласник РС", број 16/12).

2.4.6. Зона заштите термоенергетске инфраструктуре

Појас шире заштите гасовода - заштитни појас гасовода[8], је појас ширине 400,0 m (по 200,0 m са обе стране од гасовода, рачунајући од осе гасовода), у ком други објекти утичу на сигурност гасовода, али и обрнуто, гасовод утиче на друге објекте у свом окружењу.

Експлоатациони појас гасовода је простор у ком се не смеју постављати трајни или привремени објекти за време експлоатације гасовода или предузимати друга дејства која би могла да утичу на стање, погон или интервенције на гасоводу, сем објеката у функцији гасовода.

[8] У складу са Правилником о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16bar.

Табела 32. Ширина експлоатационог појаса гасовода у зависности од притиска и пречника гасовода

Пречник гасовода	Ширина експлоатационог појаса за притисак 16 до 55 bar (m)	Ширина експлоатационог појаса за притисак већи од 55 bar (m)
до DN 150	10,0	10,0
изнад DN 150 до DN 500	12,0	15,0
изнад DN 500 до DN 1000	15,0	30,0
изнад DN 1000	20	50

Вредност из табеле представља укупну ширину експлоатационог појаса тако да се по једна половина дате вредности простире са обе стране осе гасовода.

У експлоатационом појасу гасовода могу се градити само објекти који су у функцији гасовода.

У експлоатационом појасу гасовода не смеју се изводити радови и друге активности (постављање трансформаторских станица, пумпних станица, подземних и надземних резервоара, сталних камп места, возила за камповање, контејнера, складиштења силиране хране и тешкотранспортујућих материјала, као и постављање ограде са темељом и сл.), изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 m, без писменог одобрења оператора транспортног система.

У експлоатационом појасу гасовода забрањено је садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1,0 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад гасовода.

Табела 33. Ширина заштитног појаса насељених зграда, у зависности од притиска и пречника гасовода

Пречник гасовода	Радни притисак 16 до 55 bar (m)	Радни притисак већи од 55 bar (m)
до DN 150	30,0	30,0
изнад DN 150 до DN 500	30,0	50,0
изнад DN 500 до DN 1000	30,0	75,0
Пречник гасовода изнад DN 1000	30,0	100,0

У заштитном појасу насељених зграда ширине од 30,0 m лево и десно од осе гасовода, након изградње гасовода, не могу се градити зграде намењене за становање или боравак људи, без обзира на коефицијент сигурности са којим је гасовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас гасовода сврстан. У заштитном појасу насељених зграда пројектни фактор је 0,4 без обзира на класу локације гасовода. При изградњи гасовода не сме се угрозити стабилност објекта.

У зависности од притиска, заштитни појас гасовода је:
1) за ПЕ и челичне гасоводе МОР ≤ 4 bar - по 1,0 m од осе гасовода на обе стране;
2) за челичне гасоводе 4 bar < МОР ≤ 10 bar - по 2,0 m од осе гасовода на обе стране;
3) за ПЕ гасоводе 4 bar < МОР ≤ 10 bar - по 3,0 m од осе гасовода на обе стране;
4) за челичне гасоводе 10 bar <МОР≤ 16 bar - по 3,0 m од осе гасовода на обе стране.

У заштитном појасу гасовода не смеју се изводити радови и друге активности изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 m без писменог одобрења оператора дистрибутивног система. У заштитном појасу гасовода забрањено је садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

Приликом пројектовања, изградње, експлоатације одржавања и заштите нафтовода и продуктовода придржавати се одредби Правилника о техничким условима за несметан и безбедан транспорт нафтоводима и продуктоводима („Службени гласник РС", број 37/13).

Заштитни појас нафтовода и продуктовода је појас ширине од 200,0 m са обе стране цевовода, рачунајући од осе цевовода, у ком други објекти утичу на сигурност нафтовода и продуктовода.

Заштитни појас насељених зграда је простор око пословних и стамбених зграда, ширине 30,0 m, рачунајући од спољних ивица зграда. У заштитном појасу насељених зграда коефицијент сигурности је 2,5 без обзира на разред појаса нафтовода и продуктовода.

У појасу ширине од 30,0 m лево и десно од осе нафтовода или продуктовода, након изградње нафтовода или продуктовода, не могу се градити зграде намењене за становање или боравак људи, без обзира на коефицијент сигурности са којим је нафтовод или продуктовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас цевовода сврстан.

У радном појасу ширине 5,0 m на једну и другу страну, рачунајући од осе нафтовода или продуктовода, није дозвољено садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1,0 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

У радном појасу нафтовода и продуктовода не могу се изводити радови и друге активности осим пољопривредних радова дубине до 0,5 метара без писменог одобрења енергетског субјекта који је власник или корисник нафтовода или продуктовода.

У радном појасу нафтовода и продуктовода могу се градити само објекти који су у функцији нафтовода и продуктовода.

Бушотине
Услов за нове објекте у непосредној близини око бушотине је да у појасу ширине минимум од 30,0 m мерено од осе бушотина буде слободног простора за евентуално обављање радова на бушотинама.

Приликом избора локације, пројектовања и изградње објеката обезбедити несметани путни прилаз према свим објектима (бушотинама) са постојећих и планираних саобраћајница.

Ветрогенератор
Најмања удаљеност ветрењаче ветрогенератора од осе дисртибутивних гасовода до 16 bar, траспортних преко 16 bar, нафтофода, продуктовода и гасних, нафтних, термалних и бушотина подремних вода и бушотинских цевовода, мора бити као укупна висина ветрењаче (висина стуба ветрењаче + максимална висина тачке елисе у вертикалном положају + 3,0 m у случају да ветрењача улази у заштитни појас гасовода). У заштитном појасу се не сме ништа градити.

2.4.7. Зона заштите око противградних станица

Заштитна зона око лансирних (противградних) станица, у којој је ограничена изградња нових и реконструкција постојећих објеката и извођење радова који могу нарушити испаљивање противградних ракета на градоносне облаке, према условима Републичког хидрометеоролошког завода Србије (РХМЗ) је 500 m. Изградња/реконструкција објеката односно извођење радова на одстојању мањем од 500 m од лансирне станице, могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења РХМЗ.

2.4.8. Зона заштите строго заштићених и заштићених врста и еколошких коридора са заштитним зонама

	Заштитна зона	Прописане мере
1.	У појасу од 500 m од еколошког коридора/станишта:	Забрањује се изградња ветропаркова и појединачних ветрогенератора (турбина). Забрањују се планска решења којима се нарушавају карактеристике хидролошког режима од којих зависи функционалност коридора и опстанак врста и станишних типова.
2.	У појасу од 200 m од еколошког коридора/станишта:	Услов за изградњу укопаних складишта је да се њихово дно налази изнад коте максималног нивоа подземне воде, уз примену грађевинско-техничких решења којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околни простор. Планским решењима мора се обезбедити: примена мера заштите коридора/станишта од утицаја светлости, буке и загађења; дефинисање посебних правила озелењавања уз забрану коришћења инвазивних врста.
3.	У појасу од 200 m од еколошког коридора/станишта, изузев у грађевинском подручју насеља:	На постојећим салашима дозвољена је реконструкција, доградња и надоградња постојећих објеката, без промене постојеће намене објекта, у циљу побољшања санитарно - хигијенских услова живота и рада на салашу. Изградња надземних објеката ограничава се: - На пољопривредне и водопривредне објекте неопходне за одрживо коришћење коридора или датог станишта (објекти сточарства на пашњацима, рибарства код рибњака и сл.), који су лоцирани и изграђени у складу са условима заштите природе; Изградња инфраструктуре, уз примену следећих услова: - Трасе саобраћајница планирати најкраћим путем преко еколошких коридора или комплекса станишта; - Применити посебна техничко-технолошка решења која спречавају колизију и електрокуцију птица код електричних водова ниског и средњег напона; Обезбедити: - примену мера заштите коридора/станишта од утицаја светлости, буке и загађења; - дефинисање ппосебних правила озелењавања уз забрану коришћења инвазивних врста;
4.	У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта:	<u>Забрањује се:</u> - Примена техничких решења којима се формирају рефлектујуће површине (нпр. стакло, метал) усмерене према коридору или значајном станишту; - Уситњавање парцела за потребе формирања грађевинског земљишта, изузев за инфраструктурне објекте. <u>Примењују се следеће мере:</u> Очувати проходност еколошког коридора површинских вода: забраном ограђивања појаса уз обалу или применом типова ограде које омогућују кретање ситних животиња; Обезбедити континуитет зеленог тампон појаса између простора људских активности и коридора/станишта у ширини од 10 m код постојећих објеката, а 20 m код планираних објеката и то у складу са типом вегетације коридора/станишта. Овај појас графички приказати у планској и пројектној документацији. Објекте који захтевају поплочавање и/или осветљење лоцирати на мин. 20 m удаљености од границе коридора/станишта.
5.	У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта на пољопривредном, шумском и водном земљишту:	<u>Забрањена је</u> изградња објеката, осим: - Надземне инфраструктуре, чија траса најкраћим путем прелази преко еколошких коридора, станишта или комплекса станишта од већег броја субјединица. - Водопривредних објеката и њихове пратеће инфраструктуре.
6.	У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта на грађевинском земљишту (насеље, радне зоне, викенд зоне, туристичко-рекреативне и сл.):	Саобраћајнице са тврдим застором за моторна возила (у насељима, као и приступних саобраћајница водопривредним објектима ван насеља) градити уз примену техничких мера којима се обезбеђује безбедан прелаз за ситне животиње и смањују утицаји осветљења, буке и загађења коридора/станишта.

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

Имплементација Просторног плана, представља процес примене и спровођења циљева и решења утврђених Просторним планом. Реализација овог процеса захтева дефинисање система управљања просторним развојем (у оквиру актуелног законодавства и институционалног амбијента), утврђивање потребних активности, мера и инструмената за имплементацију, утврђивање приоритета у имплементацији, као и утврђивање учесника у процесу имплементације и њихових обавеза, овлашћења и одговорности.

Управљање просторним развојем се заснива на постојећем систему управљања у Републици Србији и подразумева координиране активности различитих нивоа органа државне управе у процесу коришћења, уређења, развоја и заштите планског подручја:
- државни ниво – ресорна министарства Владе Републике Србије;
- покрајински ниво – ресорни покрајински секретаријати и Покрајинска влада и
- ниво локалних самоуправа – ресорна одељења и службе јединица локалне самоуправе.

Управљање просторним развојем представља процес доношења одлука, заснованих на реализацији циљева и решења утврђених Просторним планом, при чему приоритет имају функције и садржаји од заједничког, јавног значаја. Примарну одговорност за реализацију ових садржаја имају наведени органи државне управе.

Посебно је значајно уређење локалитета који су у функцији развоја едукативних, спортско рекреативних и туристичких активности, као и усклађивање свих активности у оквиру посебне намене простора са мерама заштите природе.

Државни органи, у складу са својим нивоом, овлашћењима, обавезама и одговорностима, морају бити координатори планираних активности и актера у процесу имплементације. Активности свих нивоа управљања морају бити међусобно усклађене.

Учесници у остваривању Просторног плана су органи и институције на националном, регионалном и локалном нивоу, као и локална удружења цивилног сектора, који имају утицај на активности везане за имплементацију планских решења. Актери препознати као кључни у имплементацији Просторног плана су: министарства, покрајински секретаријати, јединице локалне самоуправе које се налазе у обухвату Просторног плана, јавна предузећа и установе, цивилни и приватни сектор.

2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

2.1. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

За подручје посебне намене ПИО „Кањишки јараши" обавезна је примена Просторног плана на следећи начин:
- <u>даља планска разрада</u>:
  - ✓ усаглашавање планских докумената ЈЛС са Просторним планом и
  - ✓ обавезна израда одговарајућег планског документа, у свему према смерницама утврђеним Просторним планом и у складу са тачком „1. Правила уређења", подтачка „1.1. Правила уређења Подручја посебне намене ПИО „Кањишки јараши"", подподтачка „1.1.1. Правила уређења за пољопривредно земљиште";
- <u>директна примена Просторног плана</u>:
  - издавање локацијских услова,
  - обавезна израда урбанистичког пројекта за Просторним планом дефинисане локације у складу са тачком „1. Правила уређења".

За „директну примену Просторног плана", Просторним планом дефинисана су правила уређења и правила грађења.

2.1.1. Смернице за израду одговарајућег планског документа за центар управљача - визиторски центар

За потребе дефинисања центра управљача – визиторског центра (ради туристичке презентације подручја посебне намене и за потребе одрживог коришћења, управљања и ревитализације еколошко значајних станишта) и дефинисања услова за уређење и изградњу неопходна је израда одговарајућег планског документа.

Израдом одговарајућег планског документа дефинисати услове за уређење и изградњу:
- објеката центра управљача, за потребе обављања административних послова руковођења и презентације природног добра, за смештај запослених и држање опреме и возила за одржавање реда у заштићеном подручју, објекта за држање и узгој стоке, објекта за смештај пољопривредне механизације и објекта за складиштење пољопривредних производа, а у сврси планиране испаше старинским, аутохтоним расама говеда и оваца;
- угоститељских објеката за исхрану и пиће;
- отворених простора за прихват очекиваног броја посетилаца (колско-манипулативне и паркинг површине, бициклистичке и пешачке стазе и платои, летње позорнице, видиковац и сл.);
- инфраструктурних мрежа и објеката, у складу са очекиваним капацитетима потрошње.

Максимална спратност главних објеката је П (приземље). Обезбедити минимално 40% слободних зелених површина.

За паркирање возила за сопствене потребе (за запослене и кориснике услуге) мора се, у складу са потребама, обезбедити одговарајући паркинг простор за путничка и друга очекивана возила у оквиру комплекса.

2.2. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ПОДРУЧЈУ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Важећи плански документи донети до дана ступања на снагу овог Просторног плана, примењују се на следећи начин:
- не примењују се плански документи у делу „Подручја посебне намене" утврђене овим Просторним планом;
- на простору које представља „Подручје утицаја посебне намене" примењују се плански документи, у делу и на начин који није у супротности са овим Просторним планом и уз примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе, чији су делови територије у обухвату овог Просторног плана, донеће одлуку и покренути поступак усаглашавања донетих планских докумената са овим Просторним планом.

Сви плански документи, који су у целости или делом у „Подручју утицаја посебне намене" – у подручју ван посебне намене, морају се усагласити са Просторним планом датим планским решењима, у делу који се односи на:
- мере заштите природних и културних добара, дате:
  - у поглављу „IV Правила употребе земљишта, правила уређења и правила грађења подручја посебне намене", тачка 1. „Правила уређења", подтачка 1.4. „Услови и мере заштите природног и културног наслеђа, животне средине и живота и здравља људи", подподтачка 1.4.1. „Услови и мере заштите и уређења природних добара" и подподтачка 1.4.2. „Услови и мере заштите и уређења непокретних културних добара";
  - положајем у простору, дефинисаном на Рефералној карти бр. 3. „Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара";
- заштиту животне средине, живота и здравља људи, заштита од техничко-технолошких акцидената, елементарних непогода акцидентних ситуација, дате:
  - у поглављу „III Планска решења развоја подручја посебне намене са утицајем посебне намене на развој појединих области", тачка 6. „Заштита животне средине, заштита од елементарних непогода, акцидентних ситуација, коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље у подручју посебне намене, подтачка 6.2. „Заштита од елементарних непогода и акцидентних ситуација";
  - положајем у простору, дефинисаном на Рефералној карти бр. 3. „Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара;
- услове за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене, мреже саобраћајне и друге инфраструктуре, појасеве, зоне заштите и режиме коришћења исте, дате:
  - у поглављу IV „Правила употребе земљишта, правила уређења и правила грађења подручја посебне намене", тачка 1 „Правила уређења", подтачка 1.3. „Урбанистички и други услови за

уређење и изградњу површина и објеката јавне намене и мреже саобраћајне и друге инфраструктуре";
- положајем у простору, дефинисаном на Реферaлној карти бр.2. „Инфраструктурни системи";

- приступачност површина и објеката јавне намене особама са инвалидитетом, дате „IV Правилима уређења и правилима грађења", тачка „1. Правила уређења и организације земљишта", подподтачка „1.4.8. Услови и мере којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом";
- мере енергетске ефикасности градње, дате „IV Правилима уређења и правилима грађења", тачка „1. Правила уређења и организације земљишта", подподтачка „1.4.9. Услови и мере енергетске ефикасности градње".

До усаглашавања важећих планских докумената јединице локалне самоуправе са овим Просторним планом, на подручју обухвата Просторног плана ван дефинисаног подручја посебне намене, примењују се важећа планска документа уз примену смерница и мера датих овим Просторним планом.

2.3. ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ДОНОШЕЊЕМ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Ступањем на снагу овог Просторног плана у делу **престају да важе следећи плански документи:**,
- Просторни план подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске-граница Мађарске („Службени лист АПВ", број 36/2019);
- Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ", број 14/15);
- Просторни план општине Кањижа („Службени лист општине Кањижа", број 19/12, 18/21);

за **подручје у границама посебне намене овог Просторног плана**, дефинисаном у поглављу „I Полазне основе за израду просторног плана", тачка „1. Обухват и опис границе Просторног плана, опис границе посебне намене и граница целина и подцелина посебне намене", подтачка „1.2. Опис границе подручја посебне намене", и у деловима који су у супротности са овим Просторним планом.

3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Заштита предела и природних добара
- Очување природних вредности и њихова промоција кроз увођење нових активности;
- очување, ревитализација и регенерација постојећих структура и вредности насеља и њихових атара и унапређење природних простора структура насеља;
- ревитализација и рекултивација деградираних природних елемената предела;
- на простору посебне намене омогућити заштиту и развој природних вредности (заштита и унапређење стања еколошких коридора и станишта заштићених врста);
- туристичка валоризација предела (идентификованих природних и културних вредости и система природне и геолошке разноврсности);
- научно-истраживачки рад усмерен ка ретким, осетљивим и угроженим врстама и стаништима, а у области образовног рада ка посетиоцима и локалном становништву;
- озелењавање простора у обухвату Просторног плана и
- сузбијање инвазивних врста биљака.

Пољопривреда
- Усклађивање пољопривредних активности са условима заштите природе и
- очување травних површина одржавањем и развојем екстензивног сточарства са акцентом на одрживом пашарењу аутохтоним расама стоке.

Туризам
- Развој еко-туризма прилагођеног условима заштите;
- контролисано кретање посетилаца и
- укључивање локалног становништва у програм едукације.

Шумско земљиште и заштитни појасеви
- Формирање заштитних појасева зеленила у складу са условима заштите природе.

Саобраћајна инфраструктура
- Реконструкција/изградња путне мреже нижег хијерархијског нивоа: општинских, атарских и приступних путева;
- реконструкција/изградња инфраструктуре немоторног саобраћаја: пешачких и бициклистичких стаза свих нивоа.

Водна и комунална инфраструктура
- Ревитализација и одржавање оптималног водног режима;
- обезбеђење адекватне водне и комуналне инфраструктуре.

Електроенергетска инфраструктура
- Реконструкција/изградња електроенергетске инфраструктуре у складу са потребама.

Електронска комуникациона инфраструктура
- Реконструкција/изградња електронске комуникационе инфраструктуре у складу са новим захтевима и потребама.

Термоенергетска инфраструктура
- Реконструкција/изградња термоенергетске инфраструктуре у складу са потребама.
- Примене нових технологија производње, транспорта и дистрибуције енергије, нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу и штедњи енергије (енергетска ефикасност) и заштити животне средине, као и коришћењу обновљивих извора енергије.

Заштита и унапређење животне средине
- Успостављање одговарајуће заштите биодиверзитета, водног режима, антропогених активности и предела;
- контролисана примена пестицида и агромера у окружењу заштићеног добра;
- континуирано унапређење локалног регистра извора загађивања животне средине општине Кањижа и
- израда техничке документације и санација и рекултивација неуређених одлагалишта отпада и других деградираних простора, као и почетак одлагања комуналног отпада на Регионалну депонију на територији града Суботица.

4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Управљање заштитом, уређењем, развојем и коришћењем подручја које обухвата Просторни план, а нарочито посебна намена, заснивање се на развојно-управљачким документима (програми и планови), стимулативним политикама, институционалној подршци, изворима финансирања, информатичкој, истраживачкој и другим подршкама.

Развој, уређење, коришћење и заштита простора у обухвату Просторног плана, односно реализација планских решења заснивање се на инструментима за имплементацију Просторног плана, које се базирају на:
- економско-финансијским мерама;
- одговарајућој институционалној подршци и
- нормативним мерама (изради одговарајућих планских докумената и програма).

Извори финансирања за развој планског подручја зависиће од нивоа надлежности као и врсте приоритетних пројеката који ће се реализовати. Основни извори финансирања су буџетска средства републичког, покрајинског и локалног нивоа, као и учешће у различитим програмима прекограничне и регионалне сарадње у циљу коришћења средстава из предприступних и структурних развојних фондова (Instrument for Pre-accession Assistance-IPA). Финансијско-економске мере подразумевају и учешће општина Кањижа у реализацији регионалних пројеката. Извори за финансирање приоритетних пројеката просторног уређења, обезбедиће се, поред буџета и из других извора финансирања заснованих на јавно-приватном партнерству.

Институционална подршка се односи на активно учешће свих субјеката који су наведени као учесници у имплементацији овог Просторног плана. У смислу усаглашавања развоја различитих сектора са планским решењима, неопходно је израдити програм управљања за заштићено подручје ПИО „Кањишки јараши".

Пројектни задатак, динамика израде и начин финансирања наведених докумената утврдиће се кроз сарадњу надлежних локалних, покрајинских и републичких органа управе, надлежних организација и институција које се старају о планирању и уређењу простора, заштити животне средине и заштити природног наслеђа, као и надлежних комуналних предузећа.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

В) ПРИЛОГ

Списак закона од значаја за израду Просторног плана

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20 и 52/21);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС", број 32/19);
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21);
- Закон о потврђивању Европске конвенције о пределу („Службени гласник РС"-Међународни уговори, број 4/11);
- Закон о култури („Службени гласник РС", бр. 72/09, 13/16, 30/16-исправка, 6/20, 47/21 и 78/21);
- Закон о културним добрима („Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон, 99/11-др. закон, 6/20 и 35/21-др. пропис);
- Закон о црквама и верским заједницама („Службени гласник РС", број 36/06);
- Закон о регионалном развоју („Службени гласник РС", бр. 51/09, 30/10 и 89/15-др. закон);
- Закон о територијалној организацији Републике Србије („Службени гласник РС", број 129/07, 18/16, 47/18 и 9/20-др. закон);
- Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС", бр. 72/09, 18/10, 65/13, 15/15-УС и 96/15, 113/17-др. закон, 27/18-др. закон, 41/18-др. закон и 9/20-др. закон);
- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС", бр. 129/07, 83/14-др. закон, 101/16 и 47/18);
- Закон о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС", бр. 99/09, 67/12-УС и 18/20-др. закон);
- Закона о јавним службама („Службени гласник РС", бр. 42/91, 71/94 и 79/05-др. закон и 83/14-др. закон);
- Закон о експропријацији („Службени гласник РС", бр. 53/95, 23/01-СУС, „Службени лист СРЈ", број 16/01-СУС и „Службени гласник РС" бр. 20/09 и 55/13-УС);
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС", бр. 62/06, 65/08-др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18-др. закон);
- Закон о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС", бр. 41/09, 10/13-др. закон, 101/16, 67/21-др. закон и 114/21);
- Закон о сточарству („Службени гласник РС", бр. 41/09, 93/12 и 14/16);
- Закон о ветеринарству („Службени гласник РС", бр. 91/05, 30/10, 93/12 и 17/19-др. закон);
- Закон о добробити животиња („Службени гласник РС", број 41/09);
- Закон о водама („Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18- др. закон);
- Закон о водама („Службени гласник РС", бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама („Службени гласник РС", бр. 73/10, 121/12, 18/15, 96/15 – др. закон, 92/16, 104/16 - др. закон и 113/17 – др. закон, 41/18, 95/18-др. закон, 37/19-др. закон, 9/20 и 52/21);
- Закон о путевима („Службени гласник РС", број 41/18 и 95/18-др. закон);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС", бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13-УС, 55/14, 96/15-др. закон, 9/16-УС, 24/18, 41/18, 41/18-др. закон, 87/18, 23/19 и 128/20-др. закон);
- Закон о железници („Службени гласник РС", бр. 41/18);
- Закон о безбедности у железничком саобраћају („Службени гласник РС", број 41/18);
- Закон о интероперабилности железничког система („Службени гласник РС", број 41/18)
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18-др. закон и 95/18-др. закон);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС", бр. 135/04, 25/15 и 109/21);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС", бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др. закон);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС", број 96/21);
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС", број 112/15);
- Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС", бр. 25/19, осим одредбе члана 115. став 1. тачка 2) овог закона, која се примењује истеком 36 месеци од дана ступања на снагу овог закона);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС", број 36/09);
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др. закон и 35/23);

- Закон о биоцидним производима („Службени гласник РС", број 109/21);
- Закон о хемикалијама („Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15);
- Закон о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС", бр. 95/18 и 10/19);
- Закон о туризму („Службени гласник РС", број 17/19);
- Закон о спорту („Службени гласник РС", број 10/16);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС", број 101/15 и 95/18-др. закон и 40/21);
- Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС", бр. 44/10, 60/13-УС, 62/14 и 95/18-др. закон);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС", број 145/14, 95/19-др. закон, 40/21 и 35/23);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС", бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка 6) и став 2. у делу који се односи на тачку 6) и члан 14. став 2.);
- Закон о коришћењу обновљивих извора енергије („Службени гласник РС", бр. 40/21 и 35/23);
- Закон о шумама („Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18-др. закон);
- Закон о шумама („Службени гласник РС" бр. 46/91, 83/92, 53/93-др. закон, 54/93, 60/93-исправка, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредби чл. 9. до 20.);
- Закон о дивљачи и ловству („Службени гласник РС", бр. 18/10 и 95/18-др. закон);
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС", број 128/14 и 95/18-др. закон);
- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС", бр. 87/18);
- Закон о транспорту опасне робе („Службени гласник РС", бр. 104/16, 83/18, 95/18-др. закон и 10/19-др. закон);
- Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника („Службени гласник РС", број 104/09);
- Закон о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Службени гласник СРС", бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и „Службени гласник РС", бр 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 -др закон и 54/2015 - др. закон);
- Закон о одбрани („Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09, 88/09-др. закон, 104/09-др. закон, 10/15 и 36/18);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС", бр. 111/09, 20/15, 87/18-др. закон, 87/18 и 87/18-др. закон);
- Закон о одбрани од града („Службени гласник РС", број 54/15);
- Уредба о категоризацији државних путева („Службени гласник РС", број 105/13, 119/13 и 93/15);
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник СРС", број 5/68);
- Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС", број 102/10);
- Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС", број 31/12).

Документи релевантни за просторно планирање су стратегије развоја појединих области донете на државном и покрајинском нивоу. У овај Просторни план уграђене су смернице и стратешка опредељења из следећих докумената:

- Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2024. године („Службени лист РС", број 85/14);
- Стратегија безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2015. до 2020. године („Службени лист РС", број 64/15);
- Стратегија развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године („Службени лист РС", број 3/15 и 66/20);
- Стратегија развоја туризма Републике Србије за период од 2016. до 2025. године („Службени гласник РС", број 98/16);
- Маркетинг стратегија туризма у Војводини („Службени гласник АПВ", број 6/10);
- Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011. до 2018. године („Службени гласник РС", број 13/11);
- Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији за период 2022-2027. године („Службени гласник РС", број 89/22);
- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС", број 12/10) и др.

Опис границе заштићеног подручја Предела изузетних одлика „Кањишки јараши" са просторним подцелинама

Заштићено подручје Предела изузетних одлика „Кањишки јараши" се састоји од три, просторно одвојена подручја, која су описана као субјединице „Мартоношки пашњак", „Сточни пашњак" и „Слатине код Трешњевца". На заштићеном подручју успостављени су режими заштите II и III степена, у оквиру којих се налазе наведене субјединице, чије су границе описане по катастарским парцелама.

1. Субјединица „Мартоношки пашњак"
Прва целина субјединице Мартоношки пашњак:
Најсевернија тачка заштићеног подручја „Кањишки јараши" се налази у к.о. Мартонош, а она је уједно и најсевернија тачка к.п. 5095 одакле се граница пружа према југоистоку где прво пресеца к.п. 5094 линијом културе пашњака наставља источном међном линијом к.п. 5095 а затим код западне међне тачке к.п. 5093 и 5092 пресеца линијом културе пашњака к.п. 5092, 5091, 5090, 5089 до западне међне тачке к.п.5089 и 5088 одакле наставља источном међном линијом к.п. 5095 до јужне међне тачке к.п. 5095 и 5084. Из те тачке се граница прелама на запад и наставља северном међном линијом к.п.7070 до јужне међне тачке к.п. 5095 и 7072 одакле под правим углом пресеца к.п. 7072 и наставља западном међном линијом к.п. 7072 све до тачке која је на 15 метара од најјужније међне тачке к.п. 5102. Из те тачке под правим углом пресеца к.п. 7072 и линијом културе пашњака пресеца к.п. 5106, 5107, 5108, 5109 до тачке на источној међној линији к.п. 5109, која се налази на удаљености од 32 метара наспрам јужне међне тачке к.п. 5109 и 7071 одакле под правим углом пресеца к.п. 7071, прелама се на север и наставља источном међном линијом к.п. 7071 до северне међне тачке к.п. 7071 и 5071. Од те тачке граница прати северну и источну међну линију к.п. 5071 до источне међне тачке к.п. 5071 и 7069 одакле се граница прелама на југозапад, прати североисточну међну линију к.п. 5071 до најјужније тачке, ломи се на југозапад међном линијом к.п. 5071, а код јужне међне тачке парцеле пресеца к.п. 7072 до северне међне тачке к.п. 5070 и 5069/1, скреће према југоистоку пратећи источну међну линију к.п. 5070 до јужне међне тачке к.п. 5070 и 5069/1. Из те тачке се пресеца под правим углом к.п. 7067, граница се прелама према североистоку и наставља северном међном линијом к.п. 5198 до међне тачке к.п. 5198 и 6823 где се граница прелама на југоисток, пресеца к.п. 6823 до северозападне међне тачке к.п. 6823 и 5066.

Граница прати западну и јужну међну линију к.п. 5066 до јужне међне тачке к.п. 5066 и 7020 одакле се граница прелама на југ и наставља западном међном линијом к.п. 7020 до северне међне тачке ка к.п. 7020 и 5064 одакле граница наставља источном и јужном међном линијом к.п. 5065 све до тачке наспрам западне међне тачке к.п. 7039 и 5049 где под правим углом пресеца к.п. 7039 и наставља северном међном линијом к.п. 5048 до северне међне тачке к.п. 5048 и 7045. Граница даље пресеца к.п. 7045 до северне међне тачке к.п. 7045 и 4881 одакле наставља северном међном линијом к.п. 4881 до северне међне тачке к.п. 4881 и 7044. Из ове тачке граница наставља благо према северозападу западном међном линијом к.п. 7044 све до тачке која је на удаљености од 48 метара од северне међне тачке к.п. 4879 и 7044 где граница пресеца под правим углом к.п. 7044 и пратећи линију културу пашњака пресеца к.п. 4883, 4884 ,4885, 4886, 4889 све до тачке на јужној међној линији к.п. 4890 која је од западне међне тачке к.п. 4890 и 4891 удаљена 120 метара. Из ове тачке граница наставља у правцу југозапада пратећи јужну међну линију к.п. 4890 до северне међне тачке к.п. 4891 и 7044. Из ове тачке граница се прелама у правцу југоисток и наставља источном међном линијом к.п. 7044 до јужне међне тачке к.п. 4899 и 7044. Граница под правим углом пресеца к.п. 7061 и наставља према југозападу јужном међном линијом к.п. 7061, све до најисточније међне тачке к.п. 7061 и 5026, из те тачке граница се наставља ка југоистоку источном међном линијом канала к.п. 6823 у дужини од 445м. Из те тачке канал к.п. 6823 се пресеца под правим углом и граница наставља ка североистоку пратећи северну међну линију к.п. 5942,5943,7140 и 5944 све до источне међне тачке к.п. 5944 и 6823, од те тачке граница мења правац, у правцу југозапада пратећи јужну међну линију к.п. 5944 до јужне међне тачке к.п. 5944 и 7140 одакле под правим углом пресеца к.п. 7140 и наставља у правцу југоисток источном међном линијом к.п. 5938 до његове најисточније међне тачке где граница под правим углом пресеца к.п. 7140 и у правцу североистока прати северну, источну и јужну међну линију к.п.5958 до тачке наспрам северне међне тачке к.п.5965 и 7142, ту граница под правим углом пресеца к.п. 7139/1 и прати источну и јужну међну линију к.п.5965 до западне међне тачке к.п.7144 и 5965 где под правим углом пресеца к.п.7143 и прати југоисточну, јужну и западну међну линију к.п. 5889 све до северне међне тачке к.п.5889 и 7143 одакле пресеца к.п.7143 до источне међне тачке к.п.7143 и 7139/1 где пресеца к.п.7139/1 до источне међне тачке к.п.7139/1 и 7140. Из ове тачке граница прати јужну међну линију к.п. к. 7140, 5938, 7139/2 и 5942 до тачке наспрам северне међне тачке к.п.5928 и 5922. Граница даље пресеца к.п. 7139/1 под правим углом и прати источну и део јужне међне линије к.п. 5922 до јужне међне тачке к.п. 5922 и 5927 одакле наставља јужном , а

у дужини од 79 m и западном међном линијом к.п.5927, ломи се на североисток и прати линију културе пашњака до северне међне тачке к.п. 5927 и 5922. Из те тачке граница наставља према северозападу пратећи јужну, западну и северну међну линију к.п.5922 до западне међне течке к.п.5922 и 7139/1 одакле под правим углом пресеца к.п.7139/1. Из ове тачке граница наставља према западу и прати јужну и западну међну линију к.п.5942 до најисточније међне тачке к.п.5942 и 6823 одакле наставља према северозападу пратећи јужну међну линију к.п. 6823 до северне међне тачке к.п. 5752 и 5751 одакле се граница прелама у правцу југозапад и прати југоисточну, јужну и југозападну међну линију к.п. 5751 до северне међне тачке к.п.7125 и 7128. Граница даље пресеца к.п. 7125 под правим углом и наставља према југозападу северном међном линијом к.п. 7125 до тачке наспрам северне међне тачке к.п.5747 и 7139/1, одакле пресеца к.п.7125 под правим углом и наставља према југоистоку источном међном линијом к.п.5747 до јужне међне тачке к.п.5747 и 7139/1, из ове тачке граница се прелама на југозапад и прати северну међну линију к.п.7126 до тачке наспрам северне међне тачке к.п.5744 и 5745, ту граница под правим углом пресеца к.п.7126 и прати источну, јужну и западну међну линију к.п.5744 све до западне међне тачке к.п.5744 и 7126. Граница се даље наставља према северу дуж источне међне линије к.п. 7125 до северозападне међне тачке к.п. 5746 где граница пресеца к.п. 7125 до међне тачке к.п.7103 и 5313 ломи се на југозапад јужном међном линијом 7103, ломи се према северу, западном међнопм линијом к.п.7103 до јужне међне тачке к.п. 7103 и 5310, одакле према северо западу прати јужну међну линију к.п.5310 све до јужне међне тачке к.п. 5310 и 5307 одакле под прави углом пресеца к.п.7100 и до источне међне тачке к.п. 5295 прати јужну међну линију к.п. 7100. Из те тачке граница се прелама према југу и прати источну и јужну међну линију к.п.5295 до јужне међне тачке к.п. 5925 и 7099 одакле под правим углом пресеца к.п.7099, правац се преусмерава на северозапад и прати западну међну линију к.п. 7099 до северне међне тачке к.п.5266 и 7098. Из ове тачке граница пресеца к.п. 7099 до јужне међне тачке к.п.5265 и 7101, одакле наставља у правцу североисток, западном међном линијом к.п. 7101 до северне међне тачке к.п.5263 и 7101, скрене на северозапад међном линијом к.п. 5263 и 5262 у дужини од 63 метара, одакле линијом културе пресеца к.п. 5262 до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 5205 и 7101, где наставља према северозападу јужном међном линијом к.п. 7094 свега 12 метара, одакле пресеца к.п. 5262 линијом културе до тачке која је на 183 метара од јужне међне тачке к.п. 7093 и 5205 на јужној међној линији к.п. 5205. Из ове тачке граница прати јужну и западну међну лијију к.п. 5205 све до северне међне тачке к.п. 7093 и 5205, где пресеца к.п. 7091 до јужне међне тачке к.п. 7090 и 5192, где се усмерава у правцу југозапад и наставља јужном међном линијом к.п. 7090 и јужном, западном и северном међном линијом к.п. 5191 све до северне међне тачке к.п. 5191 и 7090, где се прелама према северозападу и прати западну међну линију к.п. 7090 до тромеђан к.п. 7090, 5188 и 5189. Из тромеђа се граница усмерава према западу и прати јужну и западну међну линију к.п. 5188 до тромеђа к.п. 5188, 7087 и 5184, одакле пресеца к.п. 7087 до западне међне тачке к.п. 7087 и 5173, где се прелама према истоку и прати северну међну линију к.п. 7087, све до тачке која је на удаљености на 55 метара од западне међне тачке к.п. 7087 и 5164/1 на севеној међној линији к.п. 7087. Из ове тачке граница пресеца к.п. 5164/1 и прати линију културе до тачке која је наспрам тачке на источној међној линији к.п. 7085 од тромеђа к.п. 7085, 5163 и 7087, одакле се под правим углом граница ослања на источну међну линију к.п. 7085 и наставља у правцу североисток источном међној линијом к.п. 7085 све до тромеђа к.п. 7085, 5164/1 и 7084. Граница из ове тачке пресеца к.п. 7084 под правим углом и наставља северном међном линијом к.п. 7084 81 метар, опет пресеца к.п. 7084 под правим углом, а пресеца и к.п. 5164/2 линијом културе до западне међне тачке к.п. 5164/2 и 7084, одакле наставља јужном међном линијом к.п. 7084 у дужини од 49 метара где пресеца линијом културе к.п. 5166, 5167 и 5168 до западне међне тачке к.п. 5168 и 7084, одакле опет пресеца линијом културе к.п. 5169, 5170, 5171, 5172, 5173, 5174, 5175 и 5176 све до тачке наспрам северне међне тачке к.п. 5176 и 5177, одакле наставља источном међном линијом 7084 до тромеђа к.п. 7084, 5162 и 7082 где пресеца к.п. 7082 до тачке која је на 40 метара од јужне међне тачке 7082 и 5160 на северној међној линији к.п. 7082 и прати у правцу запад северну међну линију к.п. 7082 до западне међне тачке к.п. 7082 и 5161, где се граница прелама на југозапад и кратко прати источну међну линију 7073, до северне тачке к.п. 7073 и 5181, одакле под правим углом пресеца к.п. 7073 и граница улази у КО Хоргош пратећи јужну међну линију к.п. 12925 до јужне међне тачке к.п. 12925 и 16815/1, пресеца к.п. 16815/1 до северне међне тачке 16815/1 и 12936, прелама се на југозапад, прати западне међну линију к.п. 12936 до северне међне тачке к.п. 12936 и 12937, прелама се на северозапад и наставља источном, јужном па западном међном линијом к.п. 12938 све до тромеђа к.п. 12938, 12943 и 16815/1 одакле пресеца к.п. 16815/1 и 12925 до западне међне тачке 12921 и наставља у правцу југоисток пратећи јужну међну линију к.п. 12921, 12922, 12923 и 12924/1 до јужне међне тачке к.п. 12924/1 и 12924/2, прелама се на североисток , прати западну међну линију к.п. 12924/2 до северне међне тачке 12924/2 и 12924/1, где се граница прелама на исток, прати северну међну линију к.п. 12924/2 до границе КО Мартонош, где пресеца к.п. 7073 и наставља његовом источном међном линијом премо североистоку до северне међне тачке к.п. 7073 и 5161 прелама се на југоисток и прати јужну међну линију к.п. 7079 до источне међне тачке к.п. 7079 и

5160 где се граница прелама на југозапад и прати источну међну линију к.п. 7081 до тачке која је на 79 метара од јужне међне тачке к.п. 7801 и 5160 на источном међној линији к.п. 7081. Из ове тачке тачке граница пресеца к.п. 5160 линијом културе до тачке која је на 123 метара удаљености од јужне међне тачке к.п. 7081 и 5160 на северној међној линији к.п. 7082, где под правим углом пресеца к.п. 7082 и наставља јужном међном линијом у дужини од 249 метара где под правим углом пресеца к.п. 7082 и пресеца к.п. 5158 линијом културе до тачке која је на 29 метара удаљености од источне међне тачке к.п. 5159, 5158 где пресеца под правим углом к.п. 7079 до тромеђа к.п. 7079, 5157 и 7802, наставља северном међном линијом к.п. 7082, прелама се на североисток и прати источну међну линију к.п. 5157 у дужини од 55 метара, пресеца под правим углом к.п. 7087 и наставља према северу источном међном линијом к.п. 7087 до тачке наспрам јужне међне линије к.п. 7087 и 5110. Из ове тачке граница пресеца к.п. 7087 под правим углом, наставља јужном међном линијом к.п. 5110 до тачке наспрам северне међне тачке к.п. 7078 и 5154, пресеца к.п. 7077 под правим углом и наставља источном међном линијом к.п. 7078 до северне међне тачке к.п. 7078 и 5153, одакле пресеца к.п. 5154 линијом културе до тачке која је на 6 метара удаљености од западне међне тачке к.п. 5154 и 5155 на северној међној линији к.п. 5155. Из ове тачке граница долази до источне међне линије к.п. 5153 и наставља источном и јужном међном линијом к.п. 5153 у правцу југозапад до јужне међне тачке к.п. 7078. Граница наставља јужном међном линијом к.п. 7078, 5152, 5151 до јужне међне тачке к.п. 5151 и 7077, прелама се према североистоку и прати источну међну линију к.п. 7077 до тачке наспрам источне међне тачке к.п. 5146 и 5147, под правим углом пресеца к.п. 7077 и пресеца линијом културе к.п. 5146, 5145, 5144, 5143, 5142, 5141, 5140, 5139, 5138, 5137, 5136, 5135, 5134, 5133, 5132 све до тачке која је 8 метара удаљена од источне међне тачке к.п. 5132 и 5133 на западној међној линији к.п. 7075. Граница пресеца к.п. 7075 до тачке која је 5 метара удаљена од јужне међне тачке к.п. 5116, 5115 одакле пресеца линијом културе к.п. 5115, 5114, 5113, 5112 до тачке која је удаљена 25 метара од јужне међне тачке к.п. 5112 и 5111 на источној међној линији к.п. 5112, граниац се прелама на североисток и прати источну међну линију к.п. 5112 до северне међне тачке к.п. 5111 где пресеца к.п. 7076 под правим углом и наставља источном међном линијом к.п. 7076 до северне међне тачке к.п. 5110. Граница из ове тачке пресеца к.п. 7087 до западне међне тачке к.п. 5070 и наставља источном међном линијом к.п. 7087 до северне међне тачке к.п. 7087 и 5070, прелама се на исток и наставља јужном међном линијом к.п. 7072 до тачке која је на 12 метара од северне међне тачке к.п. 5116 и 5115, одакле пресеца линијом културе к.п. 5116, 5117, 5118, 5119 и 5120 до северне међне тачке к.п. 5120 и 5121, из те тачке се пресеца к.п. 7074 до тачке која је удаљена 30 метара од тромеђа к.п. 7074, 5102, 7072. Ту се граница прелама на северозапад и прати северну међну линију к.п. 7074 до западне међне тачке к.п. 7074 и 5099, наставља још 9 метара северном међном линијом к.п. 7074 одакле пресеца линијом културе к.п. 5098, 5099, 5100, 5101 до тачке која је удаљена 50 метара од јужне међне тачке к.п. 5101 и 5102 на источној међној линији к.п. 5101, наставља западном међном линијом к.п. 5102 до тачке која је удаљена 22 метара од северне међне тачке к.п. 5102 на западној међној линији истог. Ту граница пресеца линијом културе к.п. 5101 и 5100 до северне међне тачке к.п. 5100 и 5099 кратко, 10 метара прати западну међну линију к.п. 7072, одакле опет пресеца линијом културе к.п. 5099, 5098, 5097, 5096 до тачке која је 18 метара удаљена од северне међне тачке к.п. 7073 и 5096, на западној међној линији к.п. 5096 одакле наставља према североистоку источном међном линијом к.п. 7073 до почетне тачке полигона.

Друга целина подручја "Кањишки јараши" на територији К.О. Мартонош креће од северне међне тачке к.п.5920 и 7136, наставља у правцу југоисток источникм међним линијама к.п. 5920,5919,5918 све до тачке која је удаљена 32 метара од источне међне тачке к.п.5919 и 5918, одакле у правцу југозапада пресеца к.п.5918 линијом културе до тачке која је удаљена 12 метара од западне међне тачке к.п.5919 и 5918. Из ове тачке граница прати источну међну линију к.п.7129 у правцу североистока до северне међне тачке к.п.7129 и 5920 где наставља северном међном линијом к.п.5920 у правцу истока до почетке тачке целине.

Трећа целина субјединице Мартоношки пашњак почиње од северне међне тачке к.п.5916 и 7136, одакле креће у правцу југоистока источним међним линијама к.п. 5916, 5915, 5914, 7135 до јужне међне тачке к.п.7136 и 7135 где се прелама на југозапад и прати јужну међну линију к.п.7135 до јужне међне тачке к.п.7129 и 7135, у наставку се прелама на север и прати источну међну линију к.п.7129 до северне међне тачке к.п.5916 и 7129 одакле се преусмерава на североисток и наставља северном међном линијом к.п. 5916 до почетне тачке.

Четврта целина субјединице Мартоношки пашњак обухвата целу површину к.п. 6508.

Изузимања (енклава обрађених површина која се налазе у унутрашњости заштићеног подручја, а припадају заштитној зони):
1. Са површине „Кањишки јараши" на територији К.О. Мартонош се изузима укупна површина к.п. 5309.
2. Са површине „Кањишки јараши" на територији К.О. Мартонош се изузима површина која креће од најсевернијe тачке к.п. 5202 наставља источном међном линијом к.п.5202 до источне међне тачке к.п.5201 и 5202 прелама се на североисток, наставља северном и источном међном линијом к.п. 5201 затим источним међним линијама к.п. 5200 и 5199 до источне међне тачке к.п.7101 и 5199 одакле наставља северном, источном и делом јужне међне линије к.п. 7101 до источне међне тачке к.п.7101 и 5311 где се прелама на југ и наставља источном, јужном и западном међном линијом к.п. 5311 до западне међне тачке к.п. 7101 и 5311. Из ове тачке граница пресеца к.п.7101 под правим углом и наставља источном међном линијом к.п.7092 до северне међне тачке к.п.7092 и 5202, одакле се прелама на североисток и прати северну међну линију к.п. 5202 до почетне тачке.
3. Са површине „Кањишки јараши" на територији К.О. Мартонош се изузимају укупне површине к.п. 5047, 5046, 5045, 5044, 5043, 5042 и 5041.

2. Субјединица „Сточни пашњак"
Северна тачка субјединице „Сточни пашњак" је северна међна тачка к.п. 6402 и 6405, где граница почиње у правцу југоисток источном међном линијом к.п. 6402 до јужне међне тачке к.п. 6402 и 6403, пресеца к.п. 7163 до источне међне тачке к.п. 7163 и 6393 наставља у правцу североисток јужном међном линијом к.п. 7163 до источне међне тачке к.п. 7163 и 6391, прелама се на југоисток и прати западну међну линију к.п. 7162 до јужне међне тачке к.п. 7162 и 7168. Граница одавде пресеца к.п. 6827 до северне међнбе тачке к.п. 6196 одакле наставља источном и јужном међном линијом к.п. 6196 до северне међне тачке к.п. 7153 и 6191, ту се прелама на југ и прати источну и јужну међну линију к.п. 7153 до јужне међне тачке к.п. 7153 и 6196, одакле се усмерава на југозапад прати јужну и источну међну линију к.п. 6196 до северне међне тачке к.п. 6195. Из ове тачке граница наставља источном међном линијом к.п. 6827 до северне међне тачке к.п. 6192 где се прелама на југ и прати источну међну линију к.п. 6192 до јужне међне тачке к.п. 6192 и 6193, где се на кратко усмера на исток јужном међном линијом к.п. 6193 (граница са К.О. Кањижа) и од северне међне тачке к.п. 5571 и 5572 према југу источном међном линијом к.п. 5571 улази у К.О. Кањижа. Граница наставља до краја источне међне линије к.п. 5571, пресеца к.п. 5572 до северне међне тачке к.п. 5572 и 5573 и наставља источном, јужном и западном међном линијом к.п. 5573 до северне међне тачке к.п. 5573 и 5574. Ту се прелама на југозапад, прати јужну међну линију к.п. 10304 и 5574, ту се прелама на југ наставља источном и јужном међном линијом к.п. 6029 до тромеђа к.п. 6029, 10328 и 6034. Граница даље под правим углом пресеца к.п. 10328 и наставља јужном међном линијом истог до њене југоисточне међне тачке где пресеца к.п. 10305 до тромеђа к.п. 10305, 6257 и 10332. Граница се прелама на запад, прати северну међну линију к.п. 6257 у дужини од 67 m, пресеца к.п. 6257 до северне међне тачке к.п. 6263 и 6261, прати јужну и источну међну линију к.п. 6257 до југозападне међне тачке к.п. 6257 и 6343, где се прелама на исток и наставља северном међном линијом к.п. 6257 до тромеђа к.п. 6257, 6255 и 6348 одакле наставља према североистоку југозападном и југоисточном међном линијом к.п. 6384, ломо се на југоисток и прати угозападну међну линију к.п. 6383 до њене јужне међне тачке са к.п. 6377. граница обухвата к.п 6377 до јужне међне тачке к.п. 6377 и 6256. У наставку прати јужну међну линију к.п. 6256, 6255, 6254 до јужне међне тачке к.п. 6254 и 10305 одакле кратко наставља према југу источном међном линијом к.п. 10305 до северне међне линије к.п. 10305 и 9549 где се прелама на исток и прати северну и источну међну линију к.п. 9549 до јужне међне тачке к.п. 9549 и 9550 и наставља југоисточном међном линијом к.п. 9549 до јужне међне тачке к.п. 9549 и 10305 ., прелама се на југ и иде источном међном линијом к.п. 10305 до северне међне тачке к.п. 10305 и 9860 одакле наставља јужном међном линијом к.п. 9860 до западне међне тачке к.п. 9860 и 9861. Из ове тачке граница пресеца к.п. 10648/2 до северозападне међне тачке кп. 9875/2 и 10648/2 и северозападним међним линијама к.п. 9875/2 , 9874/2, 9872/2, 9872/1 и 9873 до тромеђе 9859/4, 10305 и 9873, наставља и наставља источном међном линијом к.п. 10305 до јужне међне тачке к.п. 10305 и 9865, прелама се на исток и прати северну међну линију к.п. 10343/3 до источне међне тачке к.п. 9868 и 10343/3 где пресеца к.п. 10343/3 до северне међне тачке к.п. 9918 и 9919, наставља према југу пратећи источну и јужну међну линију к.п.9918 до западне међне тачке к.п. 10264/1 и 10266, пресецак.п. 9918 до северне међне тачке к.п. 9917 и наставља источном, јужном међном линијом к.п. 9907 до јужне међне границе к.п. 9905 и 9907. Ту се граница прелама на југозапад, наставља источном међном линијом к.п. 9905 до јужне међне тачке к.п. 9905 и 9912, пресеца канал к.п. 10310 и код северне међне тачке к.п. 2582/1 и 1608 улази у К.О. Трешњевац. Прелама се на запад и наставља северном и западном међном линијом к.п. 2582/1 до северне међне тачке к.п. 1521/1 и 1528/1. Из ове тачке граница пресеца к.п. 2582 до северне међне тачке к.п. 1539 и 2582/1 и наставља према југоистоку источном међном линијом к.п. 1529 до северне међне тачке к.п. 1529 и 1533, где се прелама на исток и прати северну и источну међну

линију к.п. 1533 до јужне међне тачке к.п. 1533 и 1529 одакле наставља источном међном линијом к.п. 1529 до тачке наспрам западне међне тачке к.п. 1751 и 1755. Из ове тачке граница пресеца под правим углом к.п. 1607 и наставља према југу источном међном линијом к.п. 1607 до тромеђа к.п. 1607, 1755 и 2582/1, одакле пресеца под правим углом к.п. 2582/1 и наставља јужном међном линијом истог до тромеђа к.п. 2252/1, 2243 и 2582/1. Из ове тачке се пресеца к.п. 2582/1 до северне међне тачке к.п. 2582/1 и 2242/2 и наставља северном и источном међном линијом к.п. 2242/2 до јужне међне тачке к.п. 2236 и 2242/3. Ту се граница прелама на североисток и наставља северном међном линијом к.п. 2238/1 до источне међне тачке к.п. 2237 и 2238/1, наставља у правцу северозапад источном међном линијом к.п. 2237 до северне међне тачке к.п. 2237 и 2233. Из те тачке пресеца к.п. 2197/5 под правим углом и наставља према североистоку северном међном линијом к.п. 2197/5 до тромеђа к.п. 2197/5, 1856 и 1869, наставља према северу западном међном линијом к.п. 1869 до источне међне тачке к.п. 1844 и 1845, прелама се на запад и наставља јужном и западном међном линијом к.п. 1844 до западне међне тачке к.п. 1841 и 1844, ту наставља западном међном линијом к.п. 1841, 1840, 1837, 1836, 1831 у правцу севера до западне међне тачке к.п. 1830/2 и 1831. Граница даље наставља према западу јужном међном линијом к.п. 1830/2 до јужне међне тачке к.п. 1830/2 и 1756, прелама се на север и прати источну међну линију к.п. 1756 до јужне међне тачке к.п. 1756 и 1828. Граница даље наставља према истоку јужном и источном међном линијом к.п. 1828 до источне међне тачке к.п. 1827 и 1828, даље наставља према северу источном међном линијом к.п. 1827, 1824, 1823 и 1820 до источне међне тачке к.п. 1819 и 1820. Ту се прелама на исток, наставља северном међном линијом к.п. 1821 до јужне међне тачке к.п. 1819, 1818. У наставку граница иде према северу источном међном линијом к.п. 1819 и 1815 до северне међне тачке к.п. 1815 и 1816, ту се прелама на исток кратко наставља северном међном линијом к.п. 1816 до јужне међне тачке к.п. 1814 и 1813, а даље прати источну међну линију к.п. 1814 до северне међне тачке к.п. 1814 и 1813, ту се прелама на североисток и наставља северном међном линијом к.п. 1813 до северне међне тачке к.п. 1813 и 1869. Граница затим наставља према југу западном међном линијом к.п. 1869 до тачке наспрам западне међне тачке к.п. 1930 и 1929, одавде под правим углом пресеца к.п. 1869 и наставља северном и источном међном линијом к.п. 1930 до источне међне тачке к.п. 1930 и 1937. Ту се граница прелама на исток и кратко прати северну међну линију к.п. 1937 до северне међне тачке к.п. 1937 и 1936 из које тачке наставља према југу источном међном линијом к.п. 1937, 1938 и 1945 до јужне међне тачке к.п. 1945 и 1944 где се граница прелама на исток и прати северну међну линију к.п. 1946 до северне међне тачке к.п. 1946 и 1951/1, одакле под правим углом пресеца к.п. 1951/1 и прати северну и источну међну линију к.п. 2001 до источне међне тачке к.п. 2001 и 2005. Према истоку граница кратко наставља јужном међном линијом к.п. 2002 до северне међне тачке к.п. 2004 и 2005. Ту се прелама на југоисток и наставља источном међном линијом к.п. 2005, 2006, 2009, 2010 и 2013 до источне међне тачке к.п. 2013 и 2014. Ту се граница преусмерава на исток северном међном линијом к.п. 2015 до западне међне тачке к.п. 2012 и 2015 где граница наставља према северу западном међном линијом к.п. 2020/1 све до северне међне тачке к.п. 2020/1 и 2004. Из ове тачке према западу граница наставља јужном и западном међном линијом к.п. 2003, а у продужетку јужном и западном међном линијом к.п. 1999 до западне међне тачке к.п. 1997 и 1999. Даље према западу граница прати северну међну линију к.п. 2000 до јужне међне тачке к.п. 1996 и 1997 одакле према северозападу прати западне међне линије к.п. 1997, 1994, 1993, 1990, 1989, 1986, 1985 и 1981 до северне међне тачке к.п. 1983 и 1981 где под правим углом пресеца к.п. 1980и наставља према истоку јужном међном линијом к.п. 1978 до јужне међне тачке к.п. 1978 и 1979. Ту се преусмерава на север и прати источне међне линије к.п. 1979, 1975, 1970, 1966/2, 1966/1 и 1964 до северне међне тачке к.п. 1964 и 1951/1. Ту граница наставља према југоистоку прво северном међном линијом к.п. 1964, а касније од источне међне тачке к.п. 1964 и 1966/1 наставља северном и источном међном линијом к.п. 1966/1 до јужне међне тачке к.п. 1966/2 и 1967/2. Из ове тачке граница прати западну и јужну међну линију к.п. 1969 до јужне међне тачке к.п. 1969 и 2020/1, одакле под правим углом пресеца к.п. 2020/1 и прелама се на југ пратећи прво западну, а касније јужну и источну међну линију к.п. 2032 до источне међне тачке к.п. 2032 и 2027 одакле наставља према северу источном и северном међном линијом к.п. 2027 до северне међне тачке к.п. 2020/1 и 2027. Граница наставља према северу пратећи западну и северну међну линију к.п. 2022 све до преломне међне тачке к.п. 2022, пресеца к.п. 2022 и под правим углом 2037 наспрам 14 m од северне међне тачке к.п. 2038. одакле наставља према југу западном међном линијом к.п. 2052 до тромеђа к.п. 2052, 2042 и 2045. Ту се прелама на запад и наставља северном, западном и јужном међном линијом к.п. 2045 до источне међне тачке к.п. 2045 и 2046 где се усмерава на југ и наставља опет западном међном линијом к.п. 2052 све до јужне међне тачке к.п. 2052 и 2051. Из ове тачке граница наставља према западу северном међном линијом к.п. 2583 до јужне међне тачке к.п. 2291 и 2293. Ту се прелама на северозапад и наставља источном међном линијом к.п. 2291 до јужне међне тачке к.п. 2292/1 и 2292/2, одакле према североистоку прати источну међну линију к.п. 2292/1 до северне међне тачке к.п. 2292/1 и 2292/2, где се наставља према истоку јужном међном линијом к.п. 2253 до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 2199 и 2196/1, одакле под

правим углом пресеца к.п. 2253 и према северозападу прати западну међну линију к.п. 2196/1 до северне међне тачке к.п. 2199 и 2196/1 где под правим углом пресеца к.п. 2197/3 и кратко наставља према југозападу северном међном линијом к.п. 2197/3 до западне међне тачке к.п. 2197/3 и 2020/2. Ту се прелама на север и наставља западном међном линијом прво к.п. 2020/2, а затим 2020/3 до јужне међне тачке к.п. 2020/3 и 2015. Из те тачке граница наставља према западу јужном међном линијом к.п. 2015 до наспрам северозападне међне тачке к.п. 2016/1где под правим углом пресеца к.п. 2016/2 и 2016/1 до западне међне тачке 2016/1 и 2019. Прати источну и јужну међну линију к.п. 2018/2, до тачке наспрам северне међне тачке к.п. 2216 и 2221. Ту се прелама на југоисток пресеца под правим углом к.п.2197/3 и наставља источном међном линијом к.п. 2221 до јужне међне тачке к.п. 2221 и 2218 где се граница прелама на југозапад и наставља јужним међним линијама к.п. 2221, 2222/1 и 2225/1 до јужне међне тачке к.п. 2228/1 и 2225/1. Из ове тачке граница наставља према југу и прати источне и јужне међне линије к.п. 2228/1 до западне међне тачке к.п. 2228/1 и 2230/2, и опет се усмерава према југу, пратећи део источне међне линије и целу јужну међну линију к.п. 2230/2, у наставку прати јужну и западну међну линију к.п. 2234/2 све до јужне међне тачке к.п. 2238/3 и 2234/3, одакле се прелама према југозападу и наставља јужном међном линијом к.п. 2238/3, а затим се код јужнемеђне тачке к.п. 2242/3 и 2238/3 прелама на југоисток и прати источну међну линију најпре 2242/1 а касније к.п. 2582/2, све до јужне међне тачке к.п. 2582/2 и 2253, где се на кратко преусмерава на југозапад пратећи јужну међну линију к.п. 2582/2 до јужне међне тачке к.п. 2582/2 и 2252/2, одакле наставља према југу пратећи источне и јужне међне линије к.п. 2252/2 све до јужне међне тачке к.п. 2252/2 и 2252/3, наставља јужном међном линијом 2252/3, у наставку кратко јужном линијом к.п. 2252/1, до јужне међне тачке к.п. 2251/2, где се усмерава према северозападу пратећи јужну и западну међну линију к.п. 2251/2 до западне међне тачке к.п. 2251/2 и 2252/1, а од те тачке наставља у правцу северозапад југозападном међном линијом к.п. 2251/1 све до јужне међне тачке к.п. 2251/1 и 2252/1. Граница даље наставља на југозапад источном и јужном међном линијом к.п. 2252/1 до јужне међне тачке к.п. 2252/1 и 2247, наставља према северозападу пратећи југозападну међну линију к.п. 2247 до северне међне тачке к.п. 2252/1 и 2247, где се граница враћа на јужну међну линију к.п. 2252/1 до јужне међне тачке к.п. 2252/1 и 2246/2, одакле прати јужне међну линију к.п. 2246/2 и 1528/1. Даље граница благо скреће према југозападу пратећи источну међну линију к.п. 1527 до јужне међне тачке истог, одакле се прелама на северозапад и наставља прво јужном међном линијом к.п. 1527, а касније јужном међном линијом к.п. 1526 све до западне међне тачке к.п. 1526 и 1523, где у правцу најјужније међне тачке к.п. 1525 иде јужном међном линијом к.п. 1523, да би касније наставило јужном међном линијом к.п. 1525, па југозападном међном линијом к.п. 1523. У наставку граница прати јужне међне линије к.п. 1520, 1519, 1518, 1517, 1513 а на крају југозападну међну линију к.п. 1514 све до западне међне границе к.п. 1514 и 1505. Из ове тачке граница наставља западном међном линијом к.п. 1505 и улази у К.О. Велебит. Прво се усмерава према северозападу и прати западну међну линију к.п. 8500/1 све до тромеђа к.п. 3563/2, 8487 и 8500/1, одакле наставља према северозападу, 15 метара, југоисточном међном линијом к.п. 3563/2, где пресеца 3609/37 и 8500/1 до тачке наспрам јужне међне тачке 3609/6, која је на источној међној линији к.п. 3609/37 и наставља према југоистоку источном међном линијом к.п. 3609/37 до западне међне тачке к.п. 3609/3, ломи се на североисток и прати југоисточне међне линије к.п. 3609/3, 3609/2 и 3609/1, до међне тачке 3609/1 и 3609/37 одакле прати западну међну линију к.п. 3609/37 све до источне међне тачке к.п. 3609/37 к.п. 10310, која је уједно и граница К.О. Кањижа. Граница прати севрну, југоисточну и западну међну линију к.п. 3609/37 до западне међне тачке к.п. 3609/37 и 3609/41, наставља на северозапад запаним међним линијама 3609/41, 3609/37, 3610 и 8585/2 до северне међне тачке 8585/2 и 8585/3. Граница мења правац према истоку пратећи северну међну линију к.п. 8585/2 и 3585/4 до северне међне тачке к.п. 3585/4 и к.п. 10310 (КО Кањижа. Из ове тачке граница прелази у К.О. Кањижа, под правим углом пресеца канал к.п.10310, 6135/2 до југозападне међне тачке к.п. 6149/2 и 6136/2, наставља југоисточном међном линијом к.п. , , 6136/2, до међне тачке к.п. 6136/2 и 6149/1.. Из ове тачке граница наставља југозападном међном линијом к.п. 6149/1 до северне међне тачке к.п. 6143, одакле пресеца к.п. 6149/1 до источне међне тачке к.п. 6144 и наставља источним међним линијама к.п. 6144 и 6145 до источне међне тачке к.п. 6145 и 6146 где се граница преусмерава на запад и прати јужну и западну међну линију к.п. 6146 до северне међне тачке к.п. 6146 и 6135/3. Из ове тачке граница наставља западним и северним међним линијама к.п. 6149/1 до западне међне тачке 6147 и 6149/7. Граница се ломи на југоисток и прати међну линију к.п. 6147 донајсевернијe тачке к.п. 6147 одакле пресеца под равим углом к.п. 6149/1 и наставља његовом северном међном линијом до канала к.п. 6167. Из ове тачке граница иде према југоистоку западном међном линијом к.п. 6167 до тачке која је на 277 метара на западној међној линији к.п. 6167. Из ове тачке граница под правим углом пресеца к.п. 6167 и наставља источном међном линијом к.п. 6167 све до западне међне тачке к.п. 6178, 6179 одакле граница наставља јужном међном линијом канал к.п. 6179 до јужне међне тачке к.п. 6182/1 и 6179, одакле прати западну међну линију к.п. 6179 и 6186 до тромеђа к.п. 6186, 6182/1 и 6187, прати западну међну линију к.п. 6187 до западне међне тачке к.п. 6187 и 6188, наставља запаном

међмом линијом к.п. 6188 и к.п. 6190 до југоисточне међне тачке к.п. 6189 и 6190 одакле прво прати јужну међну линију к.п. 6189, а затим део јужне међне линије к.п. 6190 до западне међне тачке к.п. 6189 и 6190. Из ове тачке граница пресеца под правим углом к.п. 6190 и 10304 и наставља западном међном линијом к.п. 10304, кратко источном међном линијом 6093 и поново западном међном линијом к.п. 10304 до северне међне тачке к.п. 10304 и 6091. Из ове тачке граница наставља источном, а после северном међном линијом 6091 према северу све до западне међне тачке к.п. 6091 и 6063/1. Ту се граница пресавија на југозапад и наставља свега 18 метара јужном међном границом к.п. 5025 одакле пресеца под правим углом к.п. 5025 и наставља његовом северном међном линијом, односно границом К.О. Мале Пијаце све до западне међне тачке к.п. 5025 и 4982. Из ове тачке граница улази у К.О. Мале Пијаце и прати југозападну, западну и северозападну међну линију к.п. 4982 све до тачке наспрам најисточније међне тачке к.п. 2771 одакле пресеца к.п. 4985 и 2773. Граница даље наставља западним међним линијама к.п. 2770/3 и 2769/3 до северне међне тачке к.п. 2768 и 2769/3. Из ове тачке се граница преусмерава на североисток и прати сеерне међне линије к.п. 2769/3, 2769/2 и 2769/1 све до северне међне тачке к.п. 2769/1 и 4985, затим пресеца к.п. 4985 до северне међне тачке к.п. 2806 и 2805, одакле наставља кратко на североисток северним међним линијама к.п. 2804 и 2805. До северне међне тачке к.п. 2804 и 2802 где се прелама на југоисток и прати источну међну линију к.п. 2804 до северозападне међне тачке к.п. 2804 и 2803. Граница се преусмерава на североисток, прати северне међне линије к.п. 2803, 2800 и 2799 до северне међне тачке к.п. 2797 и 2799. Ту се граница прелама на југоисток и прати западну међну линију к.п. 2799 до јужне међне тачке к.п. 2799 и 2797, пресеца к.п. 5025 и наставља према североистоку јужном међном линијом к.п. 5025 (граница са К.О. Кањижа), све до јужне међне тачке к.п. 2542 и 2544. Из ове тачке граница опет пресеца к.п. 5025 и наставља западном и северозпадном међном линијом к.п. 2544 до јужне међне тачке к.п. 2615 и 2614, према северу наставља западном међном линијом к.п. 2614 и 2611 и одмах потом северном и источном међном линијом к.п. 2611 до јужне међне тачке к.п. 2611 и 2612 где наставља југоисточно, источним међним линијама к.п. 2614 и 2544 све до јужне међне тачке к.п. 2544 и 2545 одакле се прелама североисток и прати северну међну линију к.п. 5025 до јужне међне тачке к.п. 2541 и 2540. Из ове тачке граница наставља према северозападу источном међном линијом к.п. 2541 до северне међне тачке к.п. 2541 и 2540, одакле се прелама на југоисток и прати северну међну линију к.п. 2540 до јужне међне тачке к.п. 2540 и 2539 одакле наставља према североистоку северном међном линијом к.п. 5025 до јужне међне тачке к.п. 2539 и 2538. Ту се прелама на северозапад и прати западну међну линију к.п. 2538, а потом западну, северну и источну међну линију к.п. 2529 до јужне међне тачке к.п. 2529 и 2530. Одавде наставља према југоистоку западном и јужном међном линијом к.п. 2537 до северне међне тачке к.п. 2537 и 2536, наставља у правцу југоисток северном међном линијом к.п. 2536 до западне међне тачке к.п. 2536 и 2535 одакле иде северном међном линијом к.п. 2535 до северне међне тачке к.п. 2535 и 5025. Из ове тачке граница наставља према североистоку пратећи северну међну линију к.п. 5025 до тромеђа к.п. 5025, 2534 и 2507/2. Ту се прелама на северозапад и прати јужну и југоисточну међну линију к.п. 2507/2, а потом југозападну и западну међну линију к.п. 2507/1 све до међне тачке к.п. 2507/1 и 2510 одакле пресеца пут к.п. 4984 до западне међне тачке к.п. 4984 и 2468 одакле скрене на југоисток и прати северну међну линију к.п. 4984 до западне међне тачке к.п. 4984 и 2505. Ту се граница прелама на североисток и прати јужну међну линију к.п. 2504 до источне међне тачке к.п. 2504 и 2505. Усмерава се у правац север кратко западном међном линијом к.п. 5022 до западне међне тачке к.п. 5022 и 2503 одакле се прелама у правац североисток, прати јужну међну линију к.п. 2503 и улази у К.О. Мартонош од западне међне тачке к.п. 6796 и 7201. Даље граница наставља према североистоку северном међном линијом к.п. 7201 до јужне међне тачке к.п. 6793 и 6828 одакле се прелама на северозапад прати западну међну линију к.п. 6828 до северне међне тачке к.п. 6793 и 6828. Даље пресеца канал к.п. 6828 до северне међне тачке к.п. 6828 и 6792, наставља западном, северном и источном међном линијом к.п. 5555 до мисточне међне тачке к.п. 5555 и 7199, одакле под правим углом пресеца к.п. 7199 и наставља његовом јужном међном линијом у правцу североисток све до северне међне тачке к.п. 6771 и 6770. Ту се прелама на југоисток, прати источну међну линију к.п. 6771 до јужне међне тачке к.п. 6771 и 6770. Из ове тачке пресеца к.п. 7202 до западне међне тачке к.п. 7202 и 6772 одакле наставља и даље у правцу југоисток источном међном линијом к.п. 7204 до западне међне тачке к.п. 6777 и 6778. Граница из ове тачке пресеца к.п. 6778, 6779, 6780, 6781 и 6782 линијом културе до тачке која је удаљена 3 метра од јужне међне тачке к.п. 6781 и 7203 на западној међној линији к.п. 7203 одакле наставља према северу западном међном линијом к.п. 7203 до тачке која је удаљена 4 метара од јужне међне тачке к.п. 6779 и 7203. Из ове тачке граница опет пресеца источни део к.п. 6779 и 6778 до тачке која је удаљена 8 метара од јужне међне тачке к.п. 6778 и 7203 на западној међној линији к.п. 7203. Из ове тачке граница наставља према северу источним међним линијама к.п. 6778 и 6777 до тачке која је 28 метара удаљена од источне међне тачке к.п. 6777 и 6778 на западној међној линији к.п. 7203 одакле граница пресеца к.п. 6777 линијом културе до тачке која је 17 метара удаљена од источне међне тачке к.п. 6776 и 6777 на јужној међној линији к.п. 6776. Даље прати јужну међну линији к.п. 6776,

230 метара дужине одакле пресеца к.п. 6776 до тачке која је удаљена 114 метара од западне међне тачке к.п. 6775 и 6776 на северној међној линији к.п. 6776. У наставку 28 метара прати северну међну линију к.п. 6776 у правцу североисток одакле пресеца к.п. 6776 линијом културе до тачке која је удаљена 112 метара од источне међне тачке к.п. 6775 и 6776 на јужној међној линији к.п. 6775. Из ове тачке граница пресеца к.п. 6775, 6774, 6773 и 6772 линијом културе до тачке која је на удаљености од 97 метара од северне међне тачке к.п. 6772 и 7203 на јужној међној линији к.п. 7202. Даље наставља према североистоку јужном међном линијом к.п. 7202 до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 6760 и 6759 одакле под правим углом пресеца к.п. 7202, прати источну међну линију к.п. 6706 - 6 метара и из те тачке пресеца к.п. 6759 и 6758 до тачке која је на 33 метара удаљена од јужне међне тачке к.п. 6759 и 6758 на северној међној линији к.п. 7202, пресеца к.п. 7202 под правим углом и наставља јужном међном линијом к.п. 7202 до тромеђа к.п. 6735/2, 7196 и 7202, одакле наставља источном међном линијом к.п. 7196 до јужне међне тачке к.п. 6718 и 7196, где се прелама према истоку и наставља 22 метара јужне међне линије к.п. 6718 одакле пресеца к.п. 6718, 6717, 6716 и 6715 до тачке која је удаљена 91 метар од западне међне тачке к.п. 7194 и 6715 на јужној међној линији к.п. 7194. Одавде пресеца к.п. 7194 линијом културе до тачке која је удаљена 80 метара од западне међне тачке к.п. 6703 и 7194 на северној међној линији к.п. 7194. Из ове тачке граница пресеца к.п. 6703 и 6702 линијом културе до тачке која се налази на јужној међној линији к.п. 6701, а која је удаљена 115 метара од северне међне тачке к.п. 6702 и 7196. Из ове тачке граница се наставља према истоку јужном међном линијом к.п. 6701 до источне међне тачке к.п. 6701 и 6702, где наставља јужном међном линијом к.п. 6694 до јужне међне тачке к.п. 6694 и 6693 одакле пресеца к.п. 6693 и 6692 линијом културе до јужне међне тачке к.п. 6692 и 6691. Ту граница пресеца под правим углом к.п. 7193 и наставља његовом јужном међном линијом до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 6675 и 7192. Граница пресеца под правим углом к.п. 7193, затим пресеца к.п. 7192 под правим углом и наставља према северозападу западном међном линијом до тачке која је удаљена 26 метара од западне међне тачке к.п. 6673 и 6674. Из те тачке пресеца к.п. 6674 линијом културе до тачке која удаљена 6 метара од источне међне тачке к.п. 6673 и 6674 на источној међној линији к.п. 6674. Граница наставља према југу прво јужном међном линијом к.п. 7190 до тачке наспрам западне међне тачке к.п. 6668 и 7189, пресеца к.п. 7190 до јужне тачке к.п. 6668 и наставља западном, јужном и источном међном линијом к.п. 7189 до северне међне тачке к.п. 7189 и 6666. Ту наставља према североистоку пратећи прво северозападну, североисточну па источну међну линију к.п. 6666 до јужне међне тачке к.п. 6659 и 6666. Ту се прелама на југоисток и насравља северном међном линијом к.п. 7190 до источне међне тачке к.п. 7190 и 7187 где се преусмерава на североисток и прати западну, северну и источну међну линију к.п. 6641 све до тачке наспрам северне међне тачке к.п. 7186 и 6634. Ту под правим углом пресеца к.п. 7186 и наставља северном, источном и јужном међном линијом к.п. 6634 до јужне међне тачке к.п. 6634 и 7184. Граница даље пресеца к.п. 7190 до северне међне тачке к.п. 6631 и 6629 одакле наставља северозападно западном међном линијом к.п. 7190 до јужне међне тачке к.п. 6636 и 7190. Даље наставља источном међном линијом к.п. 6636 до западне међне тачке к.п. 7194 и 6633, прелама се на југоисток, прати северну међну линију к.п. 7194 до јужне међне тачке к.п. 6627 и 7185, када прати јужну и источну међну линију к.п. 7185 до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 6627, 6626 и одакле пресеца к.п. 7185 и наставља његовом северном међном линијом до источне међне тачке к.п. 6625. Граница пресеца к.п. 7190 под правим углом до јужне тачке к.п. 6621 одакле прати јужну и источну међну линију к.п. 7179 до западне међне тачке к.п. 6575 и 6574. Ту се прелама на исток, прати северну међну линију к.п. 6574 до источне међне тачке к.п. 6575 и 6574, одакле пресеца к.п. 7176 до западне међне тачке к.п. 7175 и 6559, где се прелама на север и наставља источном међном линијом к.п. 7176 до западне међне тачке к.п. 6558 и 6559. Из ове тачке се граница прелама на североисток и 27 метара прати северну међну линију к.п. 6559, одакле пресеца к.п. 6559 линијом културе до тачке која је удаљена 88 метара од источне међне тачке к.п. 6558 и 6559 на северној међној линији к.п. 6559, даље пресеца к.п. 6558 линијом културе до тачке која је удаљена 87 метара од источне међне тачке к.п. 6558 и 6557 на северној међној линији к.п. 6558. Из ове тачке граница наставља пресецањем к.п. 6557 линијом културе до тачке која је на удаљена 97 метара источне међне тачке к.п. 6557 о 6556 на северној међној линији к.п. 6557, одакле пресеца к.п. 6556 до тачке која је удаљена 162 метара од источне међне тачке к.п. 6556 и 7174 на северној међној линији к.п. 6556. Из ове тачке граница се прелама на североисток наставља северном међном линијом к.п. 6556 то тачке које је наспрам јужне међне тачке к.п. 6483 и 7174, прелама се на северозапад и наставља западном, северном и источном међном линијом к.п. 6484 све до источне међне тачке к.п. 6484 и 7174, одакле наставља источном међном линијом к.п. 7174 а после прати западну међну линију к.п. 7173 све до јужне међне тачке к.п. 7173 и 6572, где пресеца к.п. 7177 под правим углом и улази у КО Кањижа и натсавља јужно пратећи источну међну линију к.п. 6059 до западне међне тачке к.п. 10304 и 6057, где се прелама на североисток и прати северну међнулинију к.п. 10304 до западне међне тачке к.п. 10304 и 6056, где се прелама на север и натсавља западном и северном међном линијом к.п. 6056 до источне међне тачке к.п. 10304 и 6056. Из ове тачке граница наставља према североистоку северном међном

линијом к.п. 10304 до јужне међне тачке к.п. 10304 и 6050, прелама се на север и наставља западном међном линијом к.п. 6050 до границе са КО Мартонош. Ту код тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 6548 и 7171, пресеца к.п. 7177 и улази у КО Мартонош, где наставља на север источном међном линијом к.п. 7171 до јужне међне тачке к.п. 7171 и 7170, одакле се прелама на североисток и наставља јужном међном линијом к.п. 7170 до јужне међне тачке к.п. 7170 и 7169, где наставља на југоисток северном међном линијом к.п. 7169, све до северне међне тачке к.п. 7169 и 7168, одакле наставља западном и северном међном линијом к.п. 7168 до међне тачке са 7167, ломи се на запад и прати јужну међну линију к.п. 7167 до међне тачке 7167 и 7166, мења правац на северозапад пратећи кратко источну међну линију к.п 7166, а после прати међну линију к.п. 6402 све до почетне тачке полигона, најсевернije тачке к.п. 6402.

3. Субјединица „Слатине код Трешњевца"
Најсевернија тачка првог дела подручја „Кањишки јараши", који се налази на површини територије КО Трешњевац је тачка која је источна међна тачка к.п. 2583 и 2402. Из ове тачке граница наставља према југу пратећи источну међну линију и део јужне међне линије к.п. 2402, све до јужне међне тачке к.п. 2402 и 2407, одакле наставља јужном и западном међном линијом к.п. 2407 до западне међне тачке к.п. 2407 и 2408, где наставља према северу западном међном линијом к.п. 2408 све до северне међне тачке к.п. 2408 и 2409. Из ове тачке граница кратко наставља делом западне међне линије к.п. 2298 и 2409 до северне међне тачке к.п. 2409, ломи се на југоисток и наставља југоисточном источном међном линијом 2409 и 2402, одакле граница наставља остатком северне међне границе к.п. 2402 до почетне тачке субјединице на површини КО Трешњевац.

Други део подручја „Кањишки јараши", који је на површини територије КО Трешњевац, креће од тачке која је на 54m од јужне међне тачке к.п. 2512 и 2415, из те тачке граница пресеца к.п. 2415 до источне међне тачке к.п. 2417/2 и наставља ка југоистоку северном међном линијом к.п. 2415, 2416 и поново 2415, наставља источном и јужном међном линијом к.п. 2415 до јужне међне тачке к.п.2414 и 2415 одакле прати западну међну линију к.п. 2414 према северозападу до тромеђа к.п.329, 2415 и 2414. Граница ту наставља ка североистоку и прати западну међну линију к.п. 2415 све до почетне тачке другог дела подручја „Кањишки јараши" на територији К.О. Трешњевац.

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПРЕДЕЛА ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА „КАЊИШКИ ЈАРАШИ“ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ:

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ
И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР

Немања Ерцег

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПРЕДЕЛА ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА „КАЊИШКИ ЈАРАШИ" НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

ОБРАЂИВАЧ:

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ" НОВИ САД

Е - 2883/1

ОДГОВОРНО ЛИЦЕ

мр Рита Влаовић, дипл. биол.

ВД ДИРЕКТОРА

Предраг Кнежевић, дипл. правник

Нови Сад, 2024. године

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА: мр Рита Влаовић, дипл. биол.

СТРУЧНИ ТИМ:

др Тамара Зеленовић Васиљевић
мр Драгана Дунчић, дипл. простор. план.
Наташа Симичић, маст. просторни планер
Зорица Бошњачић, мастер инж.арх.
Наташа Медић Королија, маст. инж. пејз. арх.
мр Владимир Пихлер, дипл. инж. арх.
Марина Митровић, маст. проф.геог.
Мирољуб Љешњак, дипл. инж. пољ.
Зоран Кордић, дипл. инж. саобр.
Бранко Миловановић, дипл. инж. мелио.
Маринко Гиздавић, електр. инж.
Милан Жижић, дипл. инж. маш.
Радованка Шкрбић, дипл. инж. арх.
Теодора Томин Рутар, дипл. правник
Бане Свитлица, дипл. инж. геод. техн.
Милко Бошњачић, маст. инж. геодез.
Дејан Илић, грађ. техн.
Ђорђе Кљаић, геод. техн.
Драгана Митић, екон. техн.
Бранка Поптешин, дактилограф-оператер
Душко Ђоковић, копирант

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ 1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ 2
1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 2
2. ПРЕДМЕТ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 2
2.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ 3
2.1.1. Правни основ 3
2.1.2. Плански основ 4
2.1.3. Просторни план подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске 5
2.1.4. Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора Е-75 Суботица – Београд (Батајница) 5
2.1.5. Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе 7
3. ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ОПИС ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА 9
3.1. ОПИС ГРАНИЦЕ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 9
3.2. ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ОПИС ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА 9
4. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 20
4.1. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 20
4.2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА 23
4.2.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ 23
4.2.2. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ 24
4.2.2.1.1. Заштићено подручје 24
4.2.2.2. Заштита и коришћење природних ресурса 24
4.2.2.3. Културно наслеђе 25
4.2.2.4. Становништво, мрежа насеља и јавне службе 25
4.2.2.5. Привреда 25
4.2.2.6. Инфраструктурни системи 26
4.2.2.6.1. Саобраћајна инфраструктура 26
4.2.2.6.2. Водна и комунална инфраструктура 26
4.2.2.6.3. Енергетска инфраструктура 26
4.2.2.6.4. Електронска комуникациона инфраструктура 27
4.2.2.7. Заштита животне средине 27
4.2.2.8. Заштита од елементарних непогода и акцидентних ситуација 27
5. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 28
5.1. КАРАКТЕР ПРЕДЕЛА 29
5.2. Природни услови 30
5.2.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике 30
5.2.2. Хидрографске, хидролошке и хидрогеолошке карактеристике 31
5.2.3. Сеизмичке карактеристике 32
5.2.4. Климатске карактеристике 32
5.2.5. Педолошке карактеристике 33
5.3. ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ 33
5.3.1. Природна добра 33
5.3.2. Природни ресурси 35
5.4. КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ 36
5.5. СТАНОВНИШТВО И МРЕЖА НАСЕЉА 38
5.6. МРЕЖА И ФУНКЦИЈЕ НАСЕЉА 38

5.7. ПРИВРЕДА 39
5.8. ИНФРАСТРУКТУРА 40
5.8.1. Саобраћајна инфраструктура 40
5.8.2. Водна и комунална инфраструктура 42
5.8.3. Енергетска инфраструктура 46
5.8.3.1. Електроенергетска инфраструктура 46
5.8.3.2. Термоенергетска инфраструктура 47
5.8.3.3. Обновљиви извори енергије (ОИЕ) 47
5.8.3.4. Енергетска ефикасност 47
5.8.4. Електронска комуникациона инфраструктура 47
5.9. Елементарне непогоде, акцидентне ситуације и одбрана 47
6. НАМЕНА ПРОСТОРА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 49
7. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ И РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ 50
8. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА 51
II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА 53
1. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ 53
2. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ 54
3. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 54
III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 58
1. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 58
2. АНАЛИЗА КАРАКТЕРИСТИКА УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 70
3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ 70
3.1. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКАТА 70
3.2.1. Заштићено подручје 71
3.2.1.2. Заштитна зона Предела изузетних одлика 72
3.2.1.3. Станишта заштићених и строго заштићених врста 73
3.2.1.4. Еколошки коридори 74
3.2.1.5. Мере за заштитну зону станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста и еколошких коридора 75
3.2.2. Посебни услови заштите природе и концепт озелењавања 76
3.3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА 77
3.3.1. Услови и мере заштите и уређења непокретних културних добара 77
3.4. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА ПРЕДЕЛА 78
3.4. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ГЕОЛОШКОГ И ПАЛЕОНТОЛОШКОГ НАСЛЕЂА 78
3.5. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ 79
3.6. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 79
3.7. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА 84
3.8. УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ 86
3.9. УСЛОВИ И МЕРЕ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ 86
3.10. УСЛОВИ И МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ 87
IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 89
1. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА 89
1.1. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 89

1.1.1. Смернице за израду одговарајућег урбанистичког плана за центар управљача - визиторски центар 89
1.2. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ПОДРУЧЈУ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ 90
1.3. ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ДОНОШЕЊЕМ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 91
2. СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА 91
3. ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКАТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 92
V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА..... 93
1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА 93
2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 94
2.1. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА 94
2.2. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВОДЕ..... 95
2.3. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА..... 96
2.4. БИОМОНИТОРИНГ 97
3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА..... 97
4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА 99
VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ..... 100
1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ 100
2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 101
VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА 102
VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 102
IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ 103

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Простори потенцијално негативних утицаја на животну средину и мере заштите P - 1:50 000

СПИСАК ТАБЕЛА И СЛИКА

ТАБЕЛЕ

Табела 1. Обухват Просторног плана 9
Табела 2. Број становника и домаћинстава у насељима уз заштићено подручје Предела изузетних одлика „Кањишки јараши" 38
Табела 3. Основне карактеристике система за одводњавање на подручју општине Кањижа 42
Табела 4. Основне техничке карактеристике главних канала система за одводњавање 43
Табела 5. Основне карактеристике црпних станица које се налазе на системима за одводњавање на подручју општине Кањижа 43
Табела 6. Основни подаци за системе за наводњавање који су на подручју Кањижа 44
Табела 7. Биланс површина просторних целина у обухвату Просторног плана 49
Табела 8. Биланс површина просторних целина у посебној намени 49
Табела 9. Биланс површина основних намена у посебној намени 49
Табела 10. Табела органа и институција од значаја за израду ПППН ПИО „Кањишки јараши" 51
Табела 11. Преглед посебних циљева стратешке процене и индикатора заштите животне средине релевантних за подручје Просторног плана 54
Табела 12. Веза између фаза израде Просторног плана и Стратешке процене утицаја 55
Табела 13. Компатибилност циљева Просторног плана и СПУ 57
Табела 14. Процена утицаја сектора Просторног плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења 60
Табела 15. Критеријуми за оцењивање величине утицаја 61
Табела 16. Критеријуми за оцењивање просторних размера утицаја 61
Табела 17. Скала за процену вероватноће утицаја 61
Табела 18. Планска решења у Нацрту Просторног плана обухваћена проценом утицаја 62
Табела 19. Процена величине утицаја области Просторног плана у односу на циљеве стратешке процене 65
Табела 20. Процена просторних размера планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја 66
Табела 21. Процена вероватноће утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја 67
Табела 22. Вредновање карактеристика утицаја Просторног плана 68
Табела 23. Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката 69

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Обавеза израде стратешке процене утицаја на животну средину за планове у области просторног и урбанистичког планирања је прописана Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије", бр. 135/04 и 88/10). Овим Законом су утврђени услови, начин и поступак вршења процене утицаја планова на животну средину, у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања планског документа.

Одлуку о изради извештаја о стратешкој процени доноси орган надлежан за припрему плана, по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.

На основу Покрајинске скупштинске одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика „Кањишки јараши" („Службени лист АПВ", број 16/23) приступило се изради Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика „Кањишки јараши" (у даљем тексту: Просторни план).

Паралелно са израдом Просторног плана, приступило се изради Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, а на основу Одлуке о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика „Кањишки јараши" на животну средину („Службени лист АПВ", број 16/23), која чини саставни део Одлуке о изради Просторног плана.

За обрађивача Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика „Кањишки јараши" на животну средину (у даљем тексту: Извештај о стратешкој процени) одређен је ЈП „Завод за урбанизам Војводине" Нови Сад.

Приликом израде Извештаја о стратешкој процени примењен је мултидисциплинарни принцип, вредновани су и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Просторног плана, и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Стратешка процена је процес којим се интегришу циљеви и принципи одрживог развоја у просторним плановима, с циљем избегавања, спречавања или ограничења негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природна, културна и друга створена добра.

Извештај о стратешкој процени утицаја структурално обрађује:

(1) полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене),
(2) циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисање проблема и проналажења решења),
(3) стратешку процену утицаја (стратешка процена утицаја на животну средину у ужем смислу - дефинисање матричног оквира процене),
(4) смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процена утицаја у току спровођења Просторног плана посебне намене),
(5) програм праћења стања животне средине (мониторинг - оквир за праћење спровођења измена и допуна планских решења, односно очекиваних ефеката, стварних утицаја и новог стања на планском подручју),
(6) коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене, односно објективне тешкоће које су утицале на стратешку процену),
(7) начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене),
(8) закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређење стратешке процене).

Стратешка процена служи ради сагледавања, процене и утврђивања могућих значајних утицаја на животну средину које би на предметном простору могла узроковати планска решења, као и ради дефинисања мера које је потребно предузети како би се евентуални значајни утицаји на животну средину спречили, отклонили или смањили на минимум.

Овим Извештајем се утврђују потенцијални негативни утицаји на животну средину и дефинишу мере за спречавање или смањење штетних утицаја планских решења. Резултати стратешке процене утицаја доприносе евентуалном редефинисању фазних планских концепција и решења и одговарајућем доношењу одлука у планском процесу - оптималних са становишта заштите животне средине, применом мера заштите животне средине у току спровођења Просторног плана.

За дефинисање оптималних планских решења коришћена је релевантна информациона и студијска документација, добијени услови од надлежних органа и организација у чијој је надлежности њихово издавање, актуелна планска и друга документација, као и остали подаци и информације доступне за простор у обухвату Просторног плана.

2. ПРЕДМЕТ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Просторни план подручја посебне намене доноси се за подручја која захтевају посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите простора, у складу са чланом 21. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23).

Разлози за доношење Просторног плана проистичу из потребе реализације стратешких приоритета у области заштите и управљања вредностима карактера предела, уређења и унапређења природних добара, који су утврђени Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС", број 88/10) и Регионалним просторним планом Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ", број 22/11).

Спровођењем Просторног плана створиће се услови за реализацију националних, регионалних и локалних интереса, у складу са заштитом природе.

2.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

2.1.1. Правни основ

Правни основ за израду Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика „Кањишки јараши" представља Покрајинска скупштинска одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика „Кањишки јараши" („Службени лист АПВ", број 16/23).

У току израде нацрта Просторног плана донета је Покрајинска скупштинска одлука о заштити предела изузетних одлика „Кањишки јараши" на седници Скупштине Аутономне покрајине Војводине дана 29.08.2023. године и објављена у „Службеном листу АПВ", бр 35/2023.

Како је наведено у делу уводних напомена, правни основ за израду Извештаја о стратешкој процени је Одлука о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика „Кањишки јараши" на животну средину („Службени лист АПВ", број 16/23), која чини саставни део Одлуке о изради Просторног плана.

План се израђује на основу Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20 52/21 и 62/23) и Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС" број 32/19), те пратећих закона:

- Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС", бр. 72/09, 18/10, 65/13, 15/15-УС, 96/15, 113/17-др. закон, 27/18-др. закон и 9/20-др. закон);
- Закон о експропријацији („Службени гласник РС", бр. 53/95, 23/01-СУС и „Службени лист СРЈ", број 16/01-СУС и „Службени гласник РС", бр. 20/09 и 55/13-УС);
- Закон о водама („Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др закон);
- Закон о водама („Службени гласник РС", бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон,54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС", бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13-УС, 55/14, 96/15-др. закон, 9/16-УС, 24/18, 41/18, 41/18-др. закон, 87/18, 23/19 и 128/20-др. закон);
- Закон о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС", број 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15-др.закон, 83/18 и 9/20);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др. закон);
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС", бр. 62/06 и 65/08-др.закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18-др. закон);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10);

- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС", бр. 135/04, 25/15 и 109/21);
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18-др. закон);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС", бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др. закон);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС", број 96/21);
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС", број 112/15);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС", бр. 101/15, 95/18-др. закон и 40/21, одредбе чл. 54-57. овог закона примењују се од дана приступања Републике Србије Европској унији);
- Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС", бр. 44/10, 60/13-УС, 62/14 и 95/18-др. закон);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС", бр. 145/14, 95/18-др. закон и 40/21);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС", бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка 6) и став 2. у делу који се односи на тачку 6) и члан 14. став 2.);
- Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС", бр. 44/10, 60/13-УС, 62/14 и 95/18-др. закон);
- Закон о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије („Службени гласник РС", број 10/21);
- Закон о коришћењу обновљивих извора енергије („Службени гласник РС", број 40/21);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС", број 36/09);
- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС", број 87/18);
- Закон о транспорту опасне робе („Службени гласник РС", бр. 104/16, 83/18, 95/18-др. закон и 10/19-др. закон);
- Закон о одбрани („Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09, 88/09-др. закон, 104/09-др. закон, 10/15 и 36/18);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС", бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18-др. закон);
- Закон о одбрани од града („Службени гласник РС", број 54/15);
- Закон о културним добрима („Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон и 99/11-др. закон, 6/20 и 35/21-др. пропис);
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16 и 95/18-др. закон и 71/21);
- Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС", број 102/10);
- Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС", број 31/12);

као и други законски и подзаконски акти који на директан или индиректан начин регулишу ову област.

2.1.2. Плански основ

При изради Просторног плана уважене су обавезе, услови и смернице из планова вишег реда:

- Просторног плана Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС", број 88/10) и
- Регионалног просторног плана Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АПВ", број 22/11).

При изради концепције просторног развоја и планских решења уважене су смернице из просторних планова подручја посебне намене који се преклапају са обухватом Просторног плана:
- Просторни план подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске - граница Мађарске („Службени гласник РС", бр. 119/12, 98/13, 52/18 и 36/19);
- Просторни план подручја инфраструктурног коридора Е-75 Суботица - Београд (Батајница) („Сл. гласник РС", бр. 69/03, 36/10, 143/14, 81/15 и 113/22);
- Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ", број 14/15);
- Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр 24 (Суботица-Зрењанин - Ковин) („Службени лист АПВ", број 19/17) и
- Просторни план подручја посебне намене Суботичке пустаре и језера („Службени лист АПВ" број 10/16).

У току израде нацрта Просторног плана сагледан је Просторни план општине Кањижа („Службени лист општине Кањижа", бр. 19/12 и 18/21), на чијој територији се у потпуности налази обухват Просторног плана.

2.1.3. Просторни план подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске

Планским решењем утврђује се енергетски коридор магистралног гасовода у укупној ширини од 600 m, чији коридор пролази кроз прелиминарни обухват овог Просторног плана у катастарским општинама Адорјан, Мале пијаце, Велебит, Трешњевац, Кањижа, Мартонош и Хоргош уопштини Кањижа.

У оквиру овог енергетског коридора утврђују се следећи *појасеви - зоне заштите гасовода:*
а) за магистрални гасовод:
- појас непосредне заштите (експлатациони појас) обострано од осе гасовода и границе грађевинских парцела објеката гасовода ширине 25 m;
- појас уже заштите обострано од границе појаса непосредне заштите је ширине 90 m на шумском земљишту, односно 75 m на пољопривредном земљишту, то јест граница појаса уже заштите је на 100 m од осе гасовода;
- појас шире заштите (појас детаљне разраде) обострано од границе појаса уже заштите је ширине 100 m, то јест граница појаса шире заштите је на 200 m од осе гасовода и
- појас контролисане изградње јесте појас између границе појаса шире заштите и границе коридора, односно границе Просторног плана.

2.1.4. Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора Е-75 Суботица – Београд (Батајница)

Подручје Просторног плана инфраструктурног коридора ауто-пута Е-75 Хоргош - Батајница (у даљем тексту: ППИК Е-75) обухвата простор укупне површине од 211048 ha.

ППИК Е-75 и Просторни план се преклапају на територији општине Кањижа. Планска решења из ППИК Е-75 се примењују и као таква се не уграђују у Просторни план.

На делу територије општина Кањиже обухвата катастарску општину Хоргош. У зони обухвата Просторног плана се налазе деоница аутопута Е-75 Хоргош - Суботица север.

Деоница аутопута Е-75 Хоргош - Суботица север је дужине km 16+844 (од стационаже km 0+000 до стационаже km 16+844). Аутопут на овој деоници је у облику плитког насипа на равничарском терену, тако да омогућује правилну обликованост трасе аутопута која има задовољавајуће карактеристике, а које омогућују рачунску брзину од 120 km/h. Ова деоница има просторно пружање ван урбаних простора, тј. кроз атар.

Аутопут се на овој деоници денивелисано укршта (у облику петље) са Р-119[1] на стационажи km 4+241 и са М-22.11 (државна граница са Мађарском - Хоргош - Суботица - Бачка Топола - Нови Сад - Београд) на стационажи km 16+844. Од осталих саобраћајних капацитета аутопут на овој деоници пресеца међународну једноколосечну пругу (Београд) - Стара Пазова - Нови Сад - Суботица - државна граница - (Kelebia) на стационажи km 16+810.

М-22.11 (Хоргош-Суботица) је паралелан путни правац аутопуту на овој деоници и представља алтернативни путни правац.

Да би се обезбедило правилно саобраћајно комуницирање у окружењу аутопута, као и извршење транспортног рада у оквиру руралних средина са леве и десне стране аутопута, постоји шест денивелација у виду натпутњака, преко којих се остварују везе у систему некатегорисаних атарских путева.

На km 0+000 - 1+126 израђен је гранични прелаз „Хоргош". На km 4+241 изграђена је петља „Хоргош". На km 10+000 изграђена је чеона наплатна станица. На km 16+844 изграђена је петља „Суботица север".

На **деоници аутопута Хоргош - Суботица** има једна денивелације - петља и 4 денивелација у виду натпутњака, од тога три натпутњака обезбеђују функционисање локалних путева, и функционисање система атарских путева око аутопута без већих нултих вожњи до околних урбаних центара. Аутопут Е-75 на овој деоници се паралелно води са значајним железничким правцем који гравитира регионалном центру Суботици (граница Мађарске - Хоргош – Суботица).

Е-75

Назив петље	**Стационажа**	**Изграђеност**
укрштање Хоргош	4+241	изграђена
Натпутњак, подвожњак	**Оријентациона стационажа**	**Општина**
натпутњак	km 1+350	Кањижа
натпутњак	km 2+886	Кањижа
натпутњак надвожњак	km 5+606	Кањижа
натпутњак надвожњак	km 8+606	Кањижа

На подручју коридора аутопута Е-75 (а на подручју обухвата Просторног плана) предвиђена су следећа услужни центри и паркиралишта (УЦ и П):

Бр.	**Страна у правцу раста стационаже**	**Стационажа**	**Изграђеност**	**Радни назив**	**Врста**
1	лева десна	km 1+350 - 2+780[11] km 1+350 - 2+535[11]	изграђена / планирана изграђена / планирана	ССГ „Мол" ССГ „Мол"	УЦ УЦ
2	лева десна	km 7+198 km 7+198	изграђено изграђено	„Хоргош" „Хоргош"	П П

[1] Донета је Уредба о категоризацији државних путева („Службени гласник РС", бр. 105/13 и 119/13); у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП: Р-119 је ДП Iб реда бр. 13; М- 22.1 је ДП IIа реда бр. 100; аутопут Е-75 је ДП Iа реда бр. 1.

ППИК Е-75 у домену железничке инфраструктуре планира реконструкцију и модернизацију железничких пруга у оквиру рационалног економског улагања у реконструкцију и очекиване добити током експлоатационог периода.

2.1.5. Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе

Предео изузетних одлика „Кањишки јараши" се налази у Обухвату Просторног плана подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе, али ван подручја посебне намене. Заштита природног наслеђа на простору обухвата Просторног плана представља приоритетни задатак. Потребно је унапредити стање просторних целине од значаја за очување биолошке разноврсности на националном и међународном нивоу, спровести мере заштите у заштићеним подручјима, заштитити подручја која су у поступку заштите, а за подручја која су планирана за заштиту (станишта: **Кањишки јараши-некадашњи Капетански рит**, Селевењске пустаре, Слатине Баната и део Дунавско-лесног одсека), спровести процес валоризације и израду одговарајућих студија.

Предложене мере заштите за Кањишке јараше

Мере очувања и унапређења:
- усклађивање водног режима подручја са потребама дугорочног очувања хидролошких карактеристика слатина;
- контрола сукцесије вегетације путем контролисане испаше и кошења травних станишта, као и планском сечом трске;
- откуп и/или замена површина у циљу рестаурације станишта и унапређења еколошких коридора;
- унапређење стања степских и слатинских станишта;
- развој одрживог туризма који се оснива на културним традицијама подручја.

Ограничава се:
- могућност промене намене површина (земљишта), у смеру смањења интензитета коришћења простора (превођење обрадивих површина слабијег бонитета у пашњаке и сл.), формирања заштитног појаса и у сврху ревитализације станишта;
- промена морфологије терена, на планске активности усмерене на уређење хидролошког режима подручја;
- проширење рибњака на узурпиране просторе поред насеља;
- садња дрвећа и жбуња, уношење и гајење алохтоних врста, на заштитно зеленило насеља, као и на врсте које нису инвазивне у Панонском региону.

Забрањује се:
- заоравање, преоравање и мелиорација степских и слатинских станишта;
- уклањање травног покривача са слојем земљишта;
- узнемиравање, непланско сакупљање и уништавање фауне;
- повећање расцепканости (фрагментације) станишта стварањем нових или јачањем ефеката постојећих баријера;
- одлагање свих врста отпадних и опасних материја, као и успостављање транспортне руте опасног отпада;
- радови и активности који могу имати трајан неповољан утицај на геоморфолошке, хидролошке и педолошке карактеристике, живи свет, животну средину, еколошки интегритет и естетска обележја предела;
- остали радови и активности којима се врши загађивање ваздуха, земљишта, седимента, подземне и површинске воде.

Одрживи развој мултифункционалног еколошког коридора Тисе, захтева усклађеност планираних активности са потребама очувања природе и квалитета животне средине. На подручју обухвата ПППП, утврђен је висок степен разноврсности, не само станишта, него и степена деградације просторних целина значајних за очување биолошке разноврсности. Посебна намена ПППП дефинисана је у следећим целинама:
- еколошки коридор Тисе са заштитним зонама и
- станишта ван еколошког коридора Тисе.

У случају кад се еколошки коридор Тисе и његова заштитна зона преклапају са посебном наменом другог просторног плана чија је посебна намене заштита природе, важиће правила и мере заштите који се односе на подручје са већим степеном заштите.

2.2.4. Просторни план подручја посебне мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда број 24 (Суботица-Зрењанин-Ковин)

Концепција развоја планског подручја заснована је на сагледавању и међусобним усклађивању интереса локалног, регионалног и републичког нивоа. У фокусу концепције налази се планирана мрежа саобраћајне инфраструктуре, пре свега путне, ослоњене на државни пут I реда бр. 24, чијом се реализацијом значајно повећава ниво приступачности локалних самоуправа у обухвату Просторног плана и стичу неопходни претходни инфраструктурни услови за повећање његове конкурентности.

Основна планска решења мреже коридора на основном путном правцу државног пута I реда бр. 24, Суботица – Зрењанин – Ковин као и правила уређења и грађења из овог Плана ће се примењивати и у делу који се преклапа са просторним планом подручја посебне намене ПИО „Кањишки јараши".

2.2.5. Просторни план подручја посебне намене Суботичке пустаре и језера

Посебну намену због које се ради овај Просторни план чине три заштићена подручја (ПИО „Суботичка пешчара", СРП „Лудашко језеро" и СРП „Селевењске пустаре"), а разлог проширења границе обухвата Просторног плана је укључивање водоток Кереш и станишта јужно од СРП „Селевењске пустаре" у посебну намену. Водоток Кереш је међународни еколошки коридор и чини окосницу природних добара која су предмет овог Просторног плана, а станишта јужно од СРП „Селевењске пустаре" су предмет ревизије овог заштићеног подручја. Просторни план ће представљати плански основ за за заштиту, уређење и коришћење посебне намене, као и за стварање планске целине за прекограничну сарадњу.

Прелиминарна граница обухвата Просторног плана која је дефинисана Одлуком, у току израде Концепта Просторног плана је проширена на катастарску општину Мале Пијаце у Општини Кањижа, где се преклапа са обухватом Просторног плана.

Предео изузетних одлика „Кањишки јараши" се налази у Обухвату ПППП „Суботичке пустаре и језера" али лоциран је ван граница посебне намене простора. Због својих одлика природно добро се налази унутар међународне заштите простора у оквиру подручја RS002IBA – „Суботичке пустаре и језера".

3. ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ОПИС ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА

3.1. ОПИС ГРАНИЦЕ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Обухват Просторног плана чине делови седам катастарских општина које припадају територији општине Кањижа (детаљније приказано у Табели 1). Обухват је прилагођен концепцији просторног развоја подручја посебне намене и зоне утицаја на посебну намену. У складу са тим обухват је коригован у односу на прелиминарни обухват дефинисан Одлуком о изради Просторног плана и његову границу представља граница заштитне зоне ПИО „Кањишки јараши".

Табела 1. Обухват Просторног плана

ОПШТИНА	КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ ЧИЈИ ДЕЛОВИ СЕ НАЛАЗЕ У ОБУХВАТУ		ГРАЂЕВИНСКА ПОДРУЧЈА НАСЕЉА ЧИЈИ СЕ ДЕЛОВИ НАЛАЗЕ У ОБУХВАТУ
	Укупно у обухвату Просторног плана	Назив КО у обухвату Просторног плана	Назив насеља у обухвату Просторног плана
Кањижа	7	Хоргош	-
		Мартонош	-
		Кањижа	-
		Мале Пијаце	-
		Велебит	Велебит
		Трешњевац	Трешњевац
		Адорјан	-

3.2. ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ОПИС ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА

Подручје посебне намене чине две целине, режим II степена и режим III степена заштите ПИО „Кањишки јараши", који се састоји од три, просторно одвојена подручја, која су описана као подцелине „Мартоношки пашњак", „Сточни пашњак" и „Слатине код Трешњевца". Свака подцелина има препознатљиве своје просторне целине. Неколико енклава обрађених површина у приватној својини су издвојене и не припадају заштићеном подручју.

Опис границе заштићеног подручја Предела изузетних одлика „Кањишки јараши" са просторним целинама и подцелинама

Заштићено подручје се састоји од три, просторно одвојена подручја, која су описана као подцелине „Мартоношки пашњак", „Сточни пашњак" и „Слатине код Трешњевца".

1. Подцелина „Мартоношки пашњак"

Прва целина субјединице Мартоношки пашњак:
Најсевернија тачка заштићеног подручја „Кањишки јараши" се налази у к.о. Мартонош, а она је уједно и најсевернија тачка к.п. 5095 одакле се граница пружа према југоистоку где прво пресеца к.п. 5094 линијом културе пашњака наставља источном међном линијом к.п. 5095 а затим код западне међне тачке к.п. 5093 и 5092 пресеца линијом културе пашњака к.п. 5092, 5091, 5090, 5089 до западне међне тачке к.п.5089 и 5088 одакле наставља источном међном линијом к.п. 5095 до јужне међне тачке к.п. 5095 и 5084. Из те тачке се граница прелама на запад и наставља северном међном линијом к.п.7070 до јужне међне тачке к.п. 5095 и 7072 одакле под правим углом

пресеца к.п. 7072 и наставља западном међном линијом к.п. 7072 све до тачке која је на 15 метара од најјужније међне тачке к.п. 5102. Из те тачке под правим углом пресеца к.п. 7072 и линијом културе пашњака пресеца к.п. 5106, 5107, 5108, 5109 до тачке на источној међној линији к.п. 5109, која се налази на удаљености од 32 метара наспрам јужне међне тачке к.п. 5109 и 7071 одакле под правим углом пресеца к.п. 7071, прелама се на север и наставља источном међном линијом к.п. 7071 до северне међне тачке к.п. 7071 и 5071. Од те тачке граница прати северну и источну међну линију к.п. 5071 до источне међне тачке к.п. 5071 и 7069 одакле се граница прелама на југозапад, прати североисточну међну линију к.п. 5071 до најјужније тачке, ломи се на југозапад међном линијом к.п. 5071, а код јужне међне тачке парцеле пресеца к.п. 7072 до северне међне тачке к.п. 5070 и 5069/1, скреће према југоистоку пратећи источну међну линију к.п. 5070 до јужне међне тачке к.п. 5070 и 5069/1. Из те тачке се пресеца под правим углом к.п. 7067, граница се прелама према североистоку и наставља северном међном линијом к.п. 5198 до међне тачке к.п. 5198 и 6823 где се граница прелама на југоисток, пресеца к.п. 6823 до северозападне међне тачке к.п. 6823 и 5066.

Граница прати западну и јужну међну линију к.п. 5066 до јужне међне тачке к.п. 5066 и 7020 одакле се граница прелама на југ и наставља западном међном линијом к.п. 7020 до северне међне тачке ка к.п. 7020 и 5064 одакле граница наставља источном и јужном међном линијом к.п. 5065 све до тачке наспрам западне међне тачке к.п. 7039 и 5049 где под правим углом пресеца к.п. 7039 и наставља северном међном линијом к.п. 5048 до северне међне тачке к.п. 5048 и 7045. Граница даље пресеца к.п. 7045 до северне међне тачке к.п. 7045 и 4881 одакле наставља северном међном линијом к.п. 4881 до северне међне тачке к.п. 4881 и 7044. Из ове тачке граница наставља благо према северозападу западном међном линијом к.п. 7044 све до тачке која је на удаљености од 48 метара од северне међне тачке к.п. 4879 и 7044 где граница пресеца под правим углом к.п. 7044 и пратећи линију културу пашњака пресеца к.п. 4883, 4884 ,4885, 4886, 4889 све до тачке на јужној међној линији к.п. 4890 која је од западне међне тачке к.п. 4890 и 4891 удаљена 120 метара. Из ове тачке граница наставља у правцу југозапада пратећи јужну међну линију к.п. 4890 до северне међне тачке к.п. 4891 и 7044. Из ове тачке граница се прелама у правцу југоисток и наставља источном међном линијом к.п. 7044 до јужне међне тачке к.п. 4899 и 7044. Граница под правим углом пресеца к.п. 7061 и наставља према југозападу јужном међном линијом к.п. 7061, све до најисточније међне тачке к.п. 7061 и 5026, из те тачке граница се наставља ка југоистоку источном међном линијом канала к.п. 6823 у дужини од 445м. Из те тачке канал к.п. 6823 се пресеца под правим углом и граница наставља ка североистоку пратећи северну међну линију к.п. 5942,5943,7140 и 5944 све до источне међне тачке к.п. 5944 и 6823, од те тачке граница мења правац, у правцу југозапада пратећи јужну међну линију к.п. 5944 до јужне међне тачке к.п. 5944 и 7140 одакле под правим углом пресеца к.п. 7140 и наставља у правцу југоисток источном међном линијом к.п. 5938 до његове најисточније међне тачке где граница под правим углом пресеца к.п. 7140 и у правцу североистока прати северну, источну и јужну међну линију к.п.5958 до тачке наспрам северне међне тачке к.п.5965 и 7142, ту граница под правим углом пресеца к.п. 7139/1 и прати источну и јужну међну линију к.п.5965 до западне међне тачке к.п.7144 и 5965 где под правим углом пресеца к.п.7143 и прати југоисточну, јужну и западну међну линију к.п. 5889 све до северне међне тачке к.п.5889 и 7143 одакле пресеца к.п.7143 до источне међне тачке к.п.7143 и 7139/1 где пресеца к.п.7139/1 до источне међне тачке к.п.7139/1 и 7140. Из ове тачке граница прати јужну међну линију к.п. к. 7140, 5938, 7139/2 и 5942 до тачке наспрам северне међне тачке к.п.5928 и 5922. Граница даље пресеца к.п. 7139/1 под правим углом и прати источну и део јужне међне линије к.п. 5922 до јужне међне тачке к.п. 5922 и 5927 одакле наставља јужном , а у дужини од 79 m и западном међном линијом к.п.5927, ломи се на североисток и прати линију културе пашњака до северне међне тачке к.п. 5927 и 5922. Из те тачке граница наставља према северозападу пратећи јужну, западну и северну међну линију к.п.5922 до западне међне течке к.п.5922 и 7139/1 одакле под правим углом пресеца к.п.7139/1. Из ове тачке граница наставља према западу и прати јужну и западну међну линију к.п.5942 до најисточније међне тачке к.п.5942 и 6823 одакле наставља према

северозападу пратећи јужну међну линију к.п. 6823 до северне међне тачке к.п. 5752 и 5751 одакле се граница прелама у правцу југозапад и прати југоисточну, јужну и југозападну међну линију к.п. 5751 до северне међне тачке к.п.7125 и 7128. Граница даље пресеца к.п. 7125 под правим углом и наставља према југозападу северном међном линијом к.п. 7125 до тачке наспрам северне међне тачке к.п.5747 и 7139/1, одакле пресеца к.п.7125 под правим углом и наставља према југоистоку источном међном линијом к.п.5747 до јужне међне тачке к.п.5747 и 7139/1, из ове тачке граница се прелама на југозапад и прати северну међну линију к.п.7126 до тачке наспрам северне међне тачке к.п.5744 и 5745, ту граница под правим углом пресеца к.п.7126 и прати источну, јужну и западну међну линију к.п.5744 све до западне међне тачке к.п.5744 и 7126. Граница се даље наставља према северу дуж источне међне линије к.п. 7125 до северозападне међне тачке к.п. 5746 где граница пресеца к.п. 7125 до међне тачке к.п.7103 и 5313 ломи се на југозапад јужном међном линијом 7103, ломи се према северу, западном међнопм линијом к.п.7103 до јужне међне тачке к.п. 7103 и 5310, одакле према северо западу прати јужну међну линију к.п.5310 све до јужне међне тачке к.п. 5310 и 5307 одакле под прави углом пресеца к.п.7100 и до источне међне тачке к.п. 5295 прати јужну међну линију к.п. 7100. Из те тачке граница се прелама према југу и прати источну и јужну међну линију к.п.5295 до јужне међне тачке к.п. 5925 и 7099 одакле под правим углом пресеца к.п.7099, правац се преусмерава на северозапад и прати западну међну линију к.п. 7099 до северне међне тачке к.п.5266 и 7098. Из ове тачке граница пресеца к.п. 7099 до јужне међне тачке к.п.5265 и 7101, одакле наставља у правцу североисток, западном међном линијом к.п. 7101 до северне међне тачке к.п.5263 и 7101, скрене на северозапад међном линијом к.п. 5263 и 5262 у дужини од 63 метара, одакле линијом културе пресеца к.п. 5262 до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 5205 и 7101, где наставља према северозападу јужном међном линијом к.п. 7094 свега 12 метара, одакле пресеца к.п. 5262 линијом културе до тачке која је на 183 метара од јужне међне тачке к.п. 7093 и 5205 на јужној међној линији к.п. 5205. Из ове тачке граница прати јужну и западну међну лијију к.п. 5205 све до северне међне тачке к.п. 7093 и 5205, где пресеца к.п. 7091 до јужне међне тачке к.п. 7090 и 5192, где се усмерава у правцу југозапад и наставља јужном међном линијом к.п. 7090 и јужном, западном и северном међном линијом к.п. 5191 све до северне међне тачке к.п. 5191 и 7090, где се прелама према северозападу и прати западну међну линију к.п. 7090 до тромеђан к.п. 7090, 5188 и 5189. Из тромеђа се граница усмерава према западу и прати јужну и западну међну линију к.п. 5188 до тромеђа к.п. 5188, 7087 и 5184, одакле пресеца к.п. 7087 до западне међне тачке к.п. 7087 и 5173, где се прелама према истоку и прати северну међну линију к.п. 7087, све до тачке која је на удаљености на 55 метара од западне међне тачке к.п. 7087 и 5164/1 на севеној међној линији к.п. 7087. Из ове тачке граница пресеца к.п. 5164/1 и прати линију културе до тачке која је наспрам тачке на источној међној линији к.п. 7085 од тромеђа к.п. 7085, 5163 и 7087, одакле се под правим углом граница ослања на источну међну линију к.п. 7085 и наставља у правцу североисток источном међној линијом к.п. 7085 све до тромеђа к.п. 7085, 5164/1 и 7084. Граница из ове тачке пресеца к.п. 7084 под правим углом и наставља северном међном линијом к.п. 7084 81 метар, опет пресеца к.п. 7084 под правим углом, а пресеца и к.п. 5164/2 линијом културе до западне међне тачке к.п. 5164/2 и 7084, одакле наставља јужном међном линијом к.п. 7084 у дужини од 49 метара где пресеца линијом културе к.п. 5166, 5167 и 5168 до западне међне тачке к.п. 5168 и 7084, одакле опет пресеца линијом културе к.п. 5169, 5170, 5171, 5172, 5173, 5174, 5175 и 5176 све до тачке наспрам северне међне тачке к.п. 5176 и 5177, одакле наставља источном међном линијом 7084 до тромеђа к.п. 7084, 5162 и 7082 где пресеца к.п. 7082 до тачке која је на 40 метара од јужне међне тачке 7082 и 5160 на северној међној линији к.п. 7082 и прати у правцу запад северну међну линију к.п. 7082 до западне међне тачке к.п. 7082 и 5161, где се граница прелама на југозапад и кратко прати источну међну линију 7073, до северне тачке к.п. 7073 и 5181, одакле под правим углом пресеца к.п. 7073 и граница улази у КО Хоргош пратећи јужну међну линију к.п. 12925 до јужне међне тачке к.п. 12925 и 16815/1, пресеца к.п. 16815/1 до северне међне тачке 16815/1 и 12936, прелама се на југозапад, прати западне међну линију к.п. 12936 до северне међне тачке к.п. 12936 и 12937, прелама се на северозапад и наставља источном, јужном па западном међном линијом к.п. 12938 све до тромеђа к.п. 12938, 12943 и 16815/1 одакле пресеца к.п. 16815/1 и 12925 до западне

међне тачке 12921 и наставља у правцу југоисток пратећи јужну међну линију к.п. 12921, 12922, 12923 и 12924/1 до јужне међне тачке к.п. 12924/1 и 12924/2, прелама се на североисток , прати западну међну линију к.п. 12924/2 до северне међне тачке 12924/2 и 12924/1, где се граница прелама на исток, прати северну међну линију к.п. 12924/2 до границе КО Мартонош, где пресеца к.п. 7073 и наставља његовом источном међном линијом премо североистоку до северне међне тачке к.п. 7073 и 5161 прелама се на југоисток и прати јужну међну линију к.п. 7079 до источне међне тачке к.п. 7079 и 5160 где се граница прелама на југозапад и прати источну међну линију к.п. 7081 до тачке која је на 79 метара од јужне међне тачке к.п. 7801 и 5160 на источном међној линији к.п. 7081. Из ове тачке тачке граница пресеца к.п. 5160 линијом културе до тачке која је на 123 метара удаљености од јужне међне тачке к.п. 7081 и 5160 на северној међној линији к.п. 7082, где под правим углом пресеца к.п. 7082 и наставља јужном међном линијом у дужини од 249 метара где под правим углом пресеца к.п. 7082 и пресеца к.п. 5158 линијом културе до тачке која је на 29 метара удаљености од источне међне тачке к.п. 5159, 5158 где пресеца под правим углом к.п. 7079 до тромеђа к.п. 7079, 5157 и 7802, наставља северном међном линијом к.п. 7082, прелама се на североисток и прати источну међну линију к.п. 5157 у дужини од 55 метара, пресеца под правим углом к.п. 7087 и наставља према северу источном међном линијом к.п. 7087 до тачке наспрам јужне међне линије к.п. 7087 и 5110. Из ове тачке граница пресеца к.п. 7087 под правим углом, наставља јужном међном линијом к.п. 5110 до тачке наспрам северне међне тачке к.п. 7078 и 5154, пресеца к.п. 7077 под правим углом и наставља источном међном линијом к.п. 7078 до северне међне тачке к.п. 7078 и 5153, одакле пресеца к.п. 5154 линијом културе до тачке која је на 6 метара удаљености од западне међне тачке к.п. 5154 и 5155 на северној међној линији к.п. 5155. Из ове тачке граница долази до источне међне линије к.п. 5153 и наставља источном и јужном међном линијом к.п. 5153 у правцу југозапад до јужне међне тачке к.п. 7078. Граница наставља јужном међном линијом к.п. 7078, 5152, 5151 до јужне међне тачке к.п. 5151 и 7077, прелама се према североистоку и прати источну међну линију к.п. 7077 до тачке наспрам источне међне тачке к.п. 5146 и 5147, под правим углом пресеца к.п. 7077 и пресеца линијом културе к.п. 5146, 5145, 5144, 5143, 5142, 5141, 5140, 5139, 5138, 5137, 5136, 5135, 5134, 5133, 5132 све до тачке која је 8 метара удаљена од источне међне тачке к.п. 5132 и 5133 на западној међној линији к.п. 7075. Граница пресеца к.п. 7075 до тачке која је 5 метара удаљена од јужне међне тачке к.п. 5116, 5115 одакле пресеца линијом културе к.п. 5115, 5114, 5113, 5112 до тачке која је удаљена 25 метара од јужне међне тачке к.п. 5112 и 5111 на источној међној линији к.п. 5112, граниац се прелама на североисток и прати источну међну линију к.п. 5112 до северне међне тачке к.п. 5111 где пресеца к.п. 7076 под правим углом и наставља источном међном линијом к.п. 7076 до северне међне тачке к.п. 5110. Граница из ове тачке пресеца к.п. 7087 до западне међне тачке к.п. 5070 и наставља источном међном линијом к.п. 7087 до северне међне тачке к.п. 7087 и 5070, прелама се на исток и наставља јужном међном линијом к.п. 7072 до тачке која је на 12 метара од северне међне тачке к.п. 5116 и 5115, одакле пресеца линијом културе к.п. 5116, 5117, 5118, 5119 и 5120 до северне међне тачке к.п. 5120 и 5121, из те тачке се пресеца к.п. 7074 до тачке која је удаљена 30 метара од тромеђа к.п. 7074, 5102, 7072. Ту се граница прелама на северозапад и прати северну међну линију к.п. 7074 до западне међне тачке к.п. 7074 и 5099, наставља још 9 метара северном међном линијом к.п. 7074 одакле пресеца линијом културе к.п. 5098, 5099, 5100, 5101 до тачке која је удаљена 50 метара од јужне међне тачке к.п. 5101 и 5102 на источној међној линији к.п. 5101, наставља западном међном линијом к.п. 5102 до тачке која је удаљена 22 метара од северне међне тачке к.п. 5102 на западној међној линији истог. Ту граница пресеца линијом културе к.п. 5101 и 5100 до северне међне тачке к.п. 5100 и 5099 кратко, 10 метара прати западну међну линију к.п. 7072, одакле опет пресеца линијом културе к.п. 5099, 5098, 5097, 5096 до тачке која је 18 метара удаљена од северне међне тачке к.п. 7073 и 5096, на западној међној линији к.п. 5096 одакле наставља према североистоку источном међном линијом к.п. 7073 до почетне тачке полигона.

Друга целина подручја „Кањишки јараши" на територији К.О. Мартонош креће од северне међне тачке к.п.5920 и 7136, наставља у правцу југоисток источникм међним линијама к.п. 5920,5919,5918 све до тачке која је удаљена 32 метара од источне међне тачке к.п.5919 и 5918, одакле у правцу југозапада пресеца к.п.5918 линијом културе до тачке која је удаљена 12 метара од западне међне тачке к.п.5919 и 5918. Из ове тачке граница прати источну међну линију к.п.7129 у правцу североистока до северне међне тачке к.п.7129 и 5920 где наставља северном међном линијом к.п.5920 у правцу истока до почетке тачке целине.

Трећа целина субјединице Мартоношки пашњак почиње од северне међне тачке к.п.5916 и 7136, одакле креће у правцу југоистока источним међним линијама к.п. 5916, 5915, 5914, 7135 до јужне међне тачке к.п.7136 и 7135 где се прелама на југозапад и прати јужну међну линију к.п.7135 до јужне међне тачке к.п.7129 и 7135, у наставку се прелама на север и прати источну међну линију к.п.7129 до северне међне тачке к.п.5916 и 7129 одакле се преусмерава на североисток и наставља северном међном линијом к.п. 5916 до почетне тачке.

Четврта целина субјединице Мартоношки пашњак обухвата целу површину к.п. 6508.

Изузимања (енклава обрађених површина која се налазе у унутрашњости заштићеног подручја, а припадају заштитној зони):
1. Са површине „Кањишки јараши" на територији К.О. Мартонош се изузима укупна површина к.п. 5309.
2. Са површине „Кањишки јараши" на територији К.О. Мартонош се изузима површина која креће од најсевернијe тачке к.п. 5202 наставља источном међном линијом к.п.5202 до источне међне тачке к.п.5201 и 5202 прелама се на североисток, наставља северном и источном међном линијом к.п. 5201 затим источним међним линијама к.п. 5200 и 5199 до источне међне тачке к.п.7101 и 5199 одакле наставља северном, источном и делом јужне међне линије к.п. 7101 до источне међне тачке к.п.7101 и 5311 где се прелама на југ и наставља источном, јужном и западном међном линијом к.п. 5311 до западне међне тачке к.п. 7101 и 5311. Из ове тачке граница пресеца к.п.7101 под правим углом и наставља источном међном линијом к.п.7092 до северне међне тачке к.п.7092 и 5202, одакле се прелама на североисток и прати северну међну линију к.п. 5202 до почетне тачке.
3. Са површине „Кањишки јараши" на територији К.О. Мартонош се изузимају укупне површине к.п. 5047, 5046, 5045, 5044, 5043, 5042 и 5041.

2. Подцелина „Сточни пашњак"

Северна тачка субјединице „Сточни пашњак" је северна међна тачка к.п. 6402 и 6405, где граница почиње у правцу југоисток источном међном линијом к.п. 6402 до јужне међне тачке к.п. 6402 и 6403, пресеца к.п. 7163 до источне међне тачке к.п. 7163 и 6393 наставља у правцу североисток јужном међном линијом к.п. 7163 до источне међне тачке к.п. 7163 и 6391, прелама се на југоисток и прати западну међну линију к.п. 7162 до јужне међне тачке к.п. 7162 и 7168. Граница одавде пресеца к.п. 6827 до северне међнбе тачке к.п. 6196 одакле наставља источном и јужном међном линијом к.п. 6196 до северне међне тачке к.п. 7153 и 6191, ту се прелама на југ и прати источну и јужну међну линију к.п. 7153 до јужне међне тачке к.п. 7153 и 6196, одакле се усмерава на југозапад прати јужну и источну међну линију к.п. 6196 до северне међне тачке к.п. 6195. Из ове тачке граница наставља источном међном линијом к.п. 6827 до северне међне тачке к.п. 6192 где се прелама на југ и прати источну међну линију к.п. 6192 до јужне међне тачке к.п. 6192 и 6193, где се на кратко усмера на исток јужном међном линијом к.п. 6193 (граница са К.О. Кањижа) и од северне међне тачке к.п. 5571 и 5572 према југу источном међном линијом к.п. 5571 улази у К.О. Кањижа. Граница наставља до краја источне међне линије к.п. 5571, пресеца к.п. 5572 до северне међне тачке к.п. 5572 и 5573 и наставља источном, јужном и западном међном линијом к.п. 5573 до северне међне тачке к.п. 5573 и 5574. Ту се прелама на југозапад, прати јужну међну линију к.п. 10304 и 5574, ту се прелама на југ наставља

источном и јужном међном линијом к.п. 6029 до тромеђа к.п. 6029, 10328 и 6034. Граница даље под правим углом пресеца к.п. 10328 и наставља јужном међном линијом истог до њене југоисточне међне тачке где пресеца к.п. 10305 до тромеђа к.п. 10305, 6257 и 10332. Граница се прелама на запад, прати северну међну линију к.п. 6257 у дужини од 67 m, пресеца к.п. 6257 до северне међне тачке к.п. 6263 и 6261, прати јужну и источну међну линију к.п. 6257 до југозападне међне тачке к.п. 6257 и 6343, где се прелама на исток и наставља северном међном линијом к.п. 6257 до тромеђа к.п. 6257, 6255 и 6348 одакле наставља према североистоку југозападном и југоисточном међном линијом к.п. 6384, ломо се на југоисток и прати угозападну међну линију к.п. 6383 до њене јужне међне тачке са к.п. 6377. граница обухвата к.п 6377 до јужне међне тачке к.п. 6377 и 6256. У наставку прати јужну међну линију к.п. 6256, 6255, 6254 до јужне међне тачке к.п. 6254 и 10305 одакле кратко наставља према југу источном међном линијом к.п. 10305 до северне међне линије к.п. 10305 и 9549 где се прелама на исток и прати северну и источну међну линију к.п. 9549 до јужне међне тачке к.п. 9549 и 9550 и наставља југоисточном међном линијом к.п. 9549 до јужне међне тачке к.п. 9549 и 10305 ., прелама се на југ и иде источном међном линијом к.п. 10305 до северне међне тачке к.п. 10305 и 9860 одакле наставља јужном међном линијом к.п. 9860 до западне међне тачке к.п. 9860 и 9861. Из ове тачке граница пресеца к.п. 10648/2 до северозападне међне тачке кп. 9875/2 и 10648/2 и северозападним међним линијама к.п. 9875/2 , 9874/2, 9872/2, 9872/1 и 9873 до тромеђе 9859/4, 10305 и 9873, наставља и наставља источном међном линијом к.п. 10305 до јужне међне тачке к.п. 10305 и 9865, прелама се на исток и прати северну међну линију к.п. 10343/3 до источне међне тачке к.п. 9868 и 10343/3 где пресеца к.п. 10343/3 до северне међне тачке к.п. 9918 и 9919, наставља према југу пратећи источну и јужну међну линију к.п.9918 до западне међне тачке к.п. 10264/1 и 10266, пресецак.п. 9918 до северне међне тачке к.п. 9917 и наставља источном, јужном међном линијом к.п. 9907 до јужне међне границе к.п. 9905 и 9907. Ту се граница прелама на југозапад, наставља источном међном линијом к.п. 9905 до јужне међне тачке к.п. 9905 и 9912, пресеца канал к.п. 10310 и код северне међне тачке к.п. 2582/1 и 1608 улази у К.О. Трешњевац. Прелама се на запад и наставља северном и западном међном линијом к.п. 2582/1 до северне међне тачке к.п. 1521/1 и 1528/1. Из ове тачке граница пресеца к.п. 2582 до северне међне тачке к.п. 1539 и 2582/1 и наставља према југоистоку источном међном линијом к.п. 1529 до северне мееђне тачке к.п. 1529 и 1533, где се прелама на исток и прати северну и источну међну линију к.п. 1533 до јужне међне тачке к.п. 1533 и 1529 одакле наставља источном међном линијом к.п. 1529 до тачке наспрам западне међне тачке к.п. 1751 и 1755. Из ове тачке граница пресеца под правим углом к.п. 1607 и наставља према југу источном међном линијом к.п. 1607 до тромеђа к.п. 1607, 1755 и 2582/1, одакле пресеца под правим углом к.п. 2582/1 и наставља јужном међном линијом истог до тромеђа к.п. 2252/1, 2243 и 2582/1. Из ове тачке се пресеца к.п. 2582/1 до северне међне тачке к.п. 2582/1 и 2242/2 и наставља северном и источном међном линијом к.п. 2242/2 до јужне међне тачке к.п. 2236 и 2242/3. Ту се граница прелама на североисток и наставља северном међном линијом к.п. 2238/1 до источне међне тачке к.п. 2237 и 2238/1, наставља у правцу северозапад источном међном линијом к.п. 2237 до северне међне тачке к.п. 2237 и 2233. Из те тачке пресеца к.п. 2197/5 под правим углом и наставља према североистоку северном међном линијом к.п. 2197/5 до тромеђа к.п. 2197/5, 1856 и 1869, наставља према северу западном међном линијом к.п. 1869 до источне међне тачке к.п. 1844 и 1845, прелама се на запад и наставља јужном и западном међном линијом к.п. 1844 до западне међне тачке к.п. 1841 и 1844, ту наставља западном међном линијом к.п. 1841, 1840, 1837, 1836, 1831 у правцу севера до западне међне тачке к.п. 1830/2 и 1831. Граница даље наставља према западу јужном међном линијом к.п. 1830/2 до јужне међне тачке к.п. 1830/2 и 1756, прелама се на север и прати источну међну линију к.п. 1756 до јужне међне тачке к.п. 1756 и 1828. Граница даље наставља према истоку јужном и источном међном линијом к.п. 1828 до источне међне тачке к.п. 1827 и 1828, даље наставља према северу источном међном линијом к.п. 1827, 1824, 1823 и 1820 до источне међне тачке к.п. 1819 и 1820. Ту се прелама на исток, наставља северном међном линијом к.п. 1821 до јужне међне

тачке к.п. 1819, 1818. У наставку граница иде према северу источном међном линијом к.п. 1819 и 1815 до северне међне тачке к.п. 1815 и 1816, ту се прелама на исток кратко наставља северном међном линијом к.п. 1816 до јужне међне тачке к.п. 1814 и 1813, а даље прати источну међну линију к.п. 1814 до северне међне тачке к.п. 1814 и 1813, ту се прелама на североисток и наставља северном међном линијом к.п. 1813 до северне међне тачке к.п. 1813 и 1869. Граница затим наставља према југу западном међном линијом к.п. 1869 до тачке наспрам западне међне тачке к.п. 1930 и 1929, одавде под правим углом пресеца к.п. 1869 и наставља северном и источном међном линијом к.п. 1930 до источне међне тачке к.п. 1930 и 1937. Ту се граница прелама на исток и кратко прати северну међну линију к.п. 1937 до северне међне тачке к.п. 1937 и 1936 из које тачке наставља према југу источном међном линијом к.п. 1937, 1938 и 1945 до јужне међне тачке к.п. 1945 и 1944 где се граница прелама на исток и прати северну међну линију к.п. 1946 до северне међне тачке к.п. 1946 и 1951/1, одакле под правим углом пресеца к.п. 1951/1 и прати северну и источну међну линију к.п. 2001 до источне међне тачке к.п. 2001 и 2005. Према истоку граница кратко наставља јужном међном линијом к.п. 2002 до северне међне тачке к.п. 2004 и 2005. Ту се прелама на југоисток и наставља источном међном линијом к.п. 2005, 2006, 2009, 2010 и 2013 до источне међне тачке к.п. 2013 и 2014. Ту се граница преусмерава на исток северном међном линијом к.п. 2015 до западне међне тачке к.п. 2012 и 2015 где граница наставља према северу западном међном линијом к.п. 2020/1 све до северне међне тачке к.п. 2020/1 и 2004. Из ове тачке према западу граница наставља јужном и западном међном линијом к.п. 2003, а у продужетку јужном и западном међном линијом к.п. 1999 до западне међне тачке к.п. 1997 и 1999. Даље према западу граница прати северну међну линију к.п. 2000 до јужне међне тачке к.п. 1996 и 1997 одакле према северозападу прати западне међне линије к.п. 1997, 1994, 1993, 1990, 1989, 1986, 1985 и 1981 до северне међне тачке к.п. 1983 и 1981 где под правим углом пресеца к.п. 1980и наставља према истоку јужном међном линијом к.п. 1978 до јужне међне тачке к.п. 1978 и 1979. Ту се преусмерава на север и прати источне међне линије к.п. 1979, 1975, 1970, 1966/2, 1966/1 и 1964 до северне међне тачке к.п. 1964 и 1951/1. Ту граница наставља према југоистоку прво северном међном линијом к.п. 1964, а касније од источне међне тачке к.п. 1964 и 1966/1 наставља северном и источном међном линијом к.п. 1966/1 до јужне међне тачке к.п. 1966/2 и 1967/2. Из ове тачке граница прати западну и јужну међну линију к.п. 1969 до јужне међне тачке к.п. 1969 и 2020/1, одакле под правим углом пресеца к.п. 2020/1 и прелама се на југ пратећи прво западну, а касније јужну и источну међну линију к.п. 2032 до источне међне тачке к.п. 2032 и 2027 одакле наставља према северу источном и северном међном линијом к.п. 2027 до северне међне тачке к.п. 2020/1 и 2027. Граница наставља према северу пратећи западну и северну међну линију к.п. 2022 све до преломне међне тачке к.п. 2022, пресеца к.п. 2022 и под правим углом 2037 наспрам 14 m од северне међне тачке к.п. 2038. одакле наставља према југу западном међном линијом к.п. 2052 до тромеђа к.п. 2052, 2042 и 2045. Ту се прелама на запад и наставља северном, западном и јужном међном линијом к.п. 2045 до источне међне тачке к.п. 2045 и 2046 где се усмерава на југ и наставља опет западном међном линијом к.п. 2052 све до јужне међне тачке к.п. 2052 и 2051. Из ове тачке граница наставља према западу северном међном линијом к.п. 2583 до јужне међне тачке к.п. 2291 и 2293. Ту се прелама на северозапад и наставља источном међном линијом к.п. 2291 до јужне међне тачке к.п. 2292/1 и 2292/2, одакле према североистоку прати источну међну линију к.п. 2292/1 до северне међне тачке к.п. 2292/1 и 2292/2, где се наставља према истоку јужном међном линијом к.п. 2253 до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 2199 и 2196/1, одакле под правим углом пресеца к.п. 2253 и према северозападу прати западну међну линију к.п. 2196/1 до северне међне тачке к.п. 2199 и 2196/1 где под правим углом пресеца к.п. 2197/3 и кратко наставља према југозападу северном међном линијом к.п. 2197/3 до западне међне тачке к.п. 2197/3 и 2020/2. Ту се прелама на север и наставља западном међном линијом прво к.п. 2020/2, а затим 2020/3 до јужне међне тачке к.п. 2020/3 и 2015. Из те тачке граница наставља према западу јужном међном линијом к.п. 2015 до наспрам северозападне међне тачке к.п. 2016/1где под правим углом пресеца к.п. 2016/2 и 2016/1 до западне међне тачке 2016/1 и 2019. Прати

источну и јужну међну линију к.п. 2018/2, до тачке наспрам северне међне тачке к.п. 2216 и 2221. Ту се прелама на југоисток пресеца под правим углом к.п.2197/3 и наставља источном међном линијом к.п. 2221 до јужне међне тачке к.п. 2221 и 2218 где се граница прелама на југозапад и наставља јужним међним линијама к.п. 2221, 2222/1 и 2225/1 до јужне међне тачке к.п. 2228/1 и 2225/1. Из ове тачке граница наставља према југу и прати источне и јужне међне линије к.п. 2228/1 до западне међне тачке к.п. 2228/1 и 2230/2, и опет се усмерава према југу, пратећи део источне међне линије и целу јужну међну линију к.п. 2230/2, у наставку прати јужну и западну међну линију к.п. 2234/2 све до јужне међне тачке к.п. 2238/3 и 2234/3, одакле се прелама према југозападу и наставља јужном међном линијом к.п. 2238/3, а затим се код јужнемеђне тачке к.п. 2242/3 и 2238/3 прелама на југоисток и прати источну међну линију најпре 2242/1 а касније к.п. 2582/2, све до јужне међне тачке к.п. 2582/2 и 2253, где се на кратко преусмерава на југозапад пратећи јужну међну линију к.п. 2582/2 до јужне међне тачке к.п. 2582/2 и 2252/2, одакле наставља према југу пратећи источне и јужне међне линије к.п. 2252/2 све до јужне међне тачке к.п. 2252/2 и 2252/3, наставља јужном међном линијом 2252/3, у наставку кратко јужном линијом к.п. 2252/1, до јужне међне тачке к.п. 2251/2, где се усмерава према северозападу пратећи јужну и западну међну линију к.п. 2251/2 до западне међне тачке к.п. 2251/2 и 2252/1, а од те тачке наставља у правцу северозапад југозападном међном линијом к.п. 2251/1 све до јужне међне тачке к.п. 2251/1 и 2252/1. Граница даље наставља на југозапад источном и јужном међном линијом к.п. 2252/1 до јужне међне тачке к.п. 2252/1 и 2247, наставља према северозападу пратећи југозападну међну линију к.п. 2247 до северне међне тачке к.п. 2252/1 и 2247, где се граница враћа на јужну међну линију к.п. 2252/1 до јужне међне тачке к.п. 2252/1 и 2246/2, одакле прати јужне међну линију к.п. 2246/2 и 1528/1. Даље граница благо скреће према југозападу пратећи источну међну линију к.п. 1527 до јужне међне тачке истог, одакле се прелама на северозапад и наставља прво јужном међном линијом к.п. 1527, а касније јужном међном линијом к.п. 1526 све до западне међне тачке к.п. 1526 и 1523, где у правцу најјужније међне тачке к.п. 1525 иде јужном међном линијом к.п. 1523, да би касније наставило јужном међном линијом к.п. 1525, па југозападном међном линијом к.п. 1523. У наставку граница прати јужне међне линије к.п. 1520, 1519, 1518, 1517, 1513 а на крају југозападну међну линију к.п. 1514 све до западне међне границе к.п. 1514 и 1505. Из ове тачке граница наставља западном међном линијом к.п. 1505 и улази у К.О. Велебит. Прво се усмерава према северозападу и прати западну међну линију к.п. 8500/1 све до тромеђа к.п. 3563/2, 8487 и 8500/1, одакле наставља према северозападу, 15 метара, југоисточном међном линијом к.п. 3563/2, где пресеца 3609/37 и 8500/1 до тачке наспрам јужне међне тачке 3609/6, која је на источној међној линији к.п. 3609/37 и наставља према југоистоку источном међном линијом к.п. 3609/37 до западне међне тачке к.п. 3609/3, ломи се на североисток и прати југоисточне међне линије к.п. 3609/3, 3609/2 и 3609/1, до међне тачке 3609/1 и 3609/37 одакле прати западну међну линију к.п. 3609/37 све до источне међне тачке к.п. 3609/37 к.п. 10310, која је уједно и граница К.О. Кањижа. Граница прати севрну, југоисточну и западну међну линију к.п. 3609/37 до западне међне тачке к.п. 3609/37 и 3609/41, наставља на северозапад запаним међним линијама 3609/41, 3609/37, 3610 и 8585/2 до северне међне тачке 8585/2 и 8585/3. Граница мења правац према истоку пратећи северну међну линију к.п. 8585/2 и 3585/4 до северне међне тачке к.п. 3585/4 и к.п. 10310 (КО Кањижа. Из ове тачке граница прелази у К.О. Кањижа, под правим углом пресеца канал к.п.10310, 6135/2 до југозападне међне тачке к.п. 6149/2 и 6136/2, наставља југоисточном међном линијом к.п. , , 6136/2, до међне тачке к.п. 6136/2 и 6149/1.. Из ове тачке граница наставља југозападном међном линијом к.п. 6149/1 до северне међне тачке к.п. 6143, одакле пресеца к.п. 6149/1 до источне међне тачке к.п. 6144 и наставља источним међним линијама к.п. 6144 и 6145 до источне међне тачке к.п. 6145 и 6146 где се граница преусмерава на запад и прати јужну и западну међну линију к.п. 6146 до северне међне тачке к.п. 6146 и 6135/3. Из ове тачке граница наставља западним и северним међним линијама к.п. 6149/1 до западне међне тачке 6147 и 6149/7. Граница се ломи на југоисток и прати међну линију к.п. 6147 донајсевернијe тачке к.п. 6147 одакле пресеца под равим углом к.п. 6149/1 и

наставља његовом северном међном линијом до канала к.п. 6167. Из ове тачке граница иде према југоистоку западном међном линијом к.п. 6167 до тачке која је на 277 метара на западној међној линији к.п. 6167. Из ове тачке граница под правим углом пресеца к.п. 6167 и наставља источном међном линијом к.п. 6167 све до западне међне тачке к.п. 6178, 6179 одакле граница наставља јужном међном линијом канал к.п. 6179 до јужне међне тачке к.п. 6182/1 и 6179, одакле прати западну међну линију к.п. 6179 и 6186 до тромеђа к.п. 6186, 6182/1 и 6187, прати западну међну линију к.п. 6187 до западне међне тачке к.п. 6187 и 6188, наставља запаном међмом линијом к.п. 6188 и к.п. 6190 до југоисточне међне тачке к.п. 6189 и 6190 одакле прво прати јужну међну линију к.п. 6189, а затим део јужне међне линије к.п. 6190 до западне међне тачке к.п. 6189 и 6190. Из ове тачке граница пресеца под правим углом к.п. 6190 и 10304 и наставља западном међном линијом к.п. 10304, кратко источном међном линијом 6093 и поново западном међном линијом к.п. 10304 до северне међне тачке к.п. 10304 и 6091. Из ове тачке граница наставља источном, а после северном међном линијом 6091 према северу све до западне међне тачке к.п. 6091 и 6063/1. Ту се граница пресавија на југозапад и наставља свега 18 метара јужном међном границом к.п. 5025 одакле пресеца под правим углом к.п. 5025 и наставља његовом северном међном линијом, односно границом К.О. Мале Пијаце све до западне међне тачке к.п. 5025 и 4982. Из ове тачке граница улази у К.О. Мале Пијаце и прати југозападну, западну и северозападну међну линију к.п. 4982 све до тачке наспрам најисточније међне тачке к.п. 2771 одакле пресеца к.п. 4985 и 2773. Граница даље наставља западним међним линијама к.п. 2770/3 и 2769/3 до северне међне тачке к.п. 2768 и 2769/3. Из ове тачке се граница преусмерава на североисток и прати сеерне међне линије к.п. 2769/3, 2769/2 и 2769/1 све до северне међне тачке к.п. 2769/1 и 4985, затим пресеца к.п. 4985 до северне међне тачке к.п. 2806 и 2805, одакле наставља кратко на североисток северним међним линијама к.п. 2804 и 2805. До северне међне тачке к.п. 2804 и 2802 где се прелама на југоисток и прати источну међну линију к.п. 2804 до северозападне међне тачке к.п. 2804 и 2803. Граница се преусмерава на североисток, прати северне међне линије к.п. 2803, 2800 и 2799 до северне међне тачке к.п. 2797 и 2799. Ту се граница прелама на југоисток и прати западну међну линију к.п. 2799 до јужне међне тачке к.п. 2799 и 2797, пресеца к.п. 5025 и наставља према североистоку јужном међном линијом к.п. 5025 (граница са К.О. Кањижа), све до јужне међне тачке к.п. 2542 и 2544. Из ове тачке граница опет пресеца к.п. 5025 и наставља западном и северозпадном међном линијом к.п. 2544 до јужне међне тачке к.п. 2615 и 2614, према северу наставља западном међном линијом к.п. 2614 и 2611 и одмах потом северном и источном међном линијом к.п. 2611 до јужне међне тачке к.п. 2611 и 2612 где наставља југоисточно, источним међним линијама к.п. 2614 и 2544 све до јужне међне тачке к.п. 2544 и 2545 одакле се прелама североисток и прати северну међну линију к.п. 5025 до јужне међне тачке к.п. 2541 и 2540. Из ове тачке граница наставља према северозападу источном међном линијом к.п. 2541 до северне међне тачке к.п. 2541 и 2540, одакле се прелама на југоисток и прати северну међну линију к.п. 2540 до јужне међне тачке к.п. 2540 и 2539 одакле наставља према североистоку северном међном линијом к.п. 5025 до јужне међне тачке к.п. 2539 и 2538. Ту се прелама на северозапад и прати западну међну линију к.п. 2538, а потом западну, северну и источну међну линију к.п. 2529 до јужне међне тачке к.п. 2529 и 2530. Одавде наставља према југоистоку западном и јужном међном линијом к.п. 2537 до северне међне тачке к.п. 2537 и 2536, наставља у правцу југоисток северном међном линијом к.п. 2536 до западне међне тачке к.п. 2536 и 2535 одакле иде северном међном линијом к.п. 2535 до северне међне тачке к.п. 2535 и 5025. Из ове тачке граница наставља према североистоку пратећи северну међну линију к.п. 5025 до тромеђа к.п. 5025, 2534 и 2507/2. Ту се прелама на северозапад и прати јужну и југоисточну међну линију к.п. 2507/2, а потом југозападну и западну међну линију к.п. 2507/1 све до међне тачке к.п. 2507/1 и 2510 одакле пресеца пут к.п. 4984 до западне међне тачке к.п. 4984 и 2468 одакле скрене на југоисток и прати северну међну линију к.п. 4984 до западне међне тачке к.п. 4984 и 2505. Ту се граница прелама на североисток и прати јужну међну линију к.п. 2504 до источне међне тачке к.п. 2504 и 2505. Усмерава се у правац север кратко западном међном линијом к.п. 5022 до западне међне тачке к.п. 5022 и

2503 одакле се прелама у правац североисток, прати јужну међну линију к.п. 2503 и улази у К.О. Мартонош од западне међне тачке к.п. 6796 и 7201. Даље граница наставља према североистоку северном међном линијом к.п. 7201 до јужне међне тачке к.п. 6793 и 6828 одакле се прелама на северозапад прати западну међну линију к.п. 6828 до северне међне тачке к.п. 6793 и 6828. Даље пресеца канал к.п. 6828 до северне међне тачке к.п. 6828 и 6792, наставља западном, северном и источном међном линијом к.п. 5555 до мисточне међне тачке к.п. 5555 и 7199, одакле под правим углом пресеца к.п. 7199 и наставља његовом јужном међном линијом у правцу североисток све до северне међне тачке к.п. 6771 и 6770. Ту се прелама на југоисток, прати источну међну линију к.п. 6771 до јужне међне тачке к.п. 6771 и 6770. Из ове тачке пресеца к.п. 7202 до западне међне тачке к.п. 7202 и 6772 одакле наставља и даље у правцу југоисток источном међном линијом к.п. 7204 до западне међне тачке к.п. 6777 и 6778. Граница из ове тачке пресеца к.п. 6778, 6779, 6780, 6781 и 6782 линијом културе до тачке која је удаљена 3 метра од јужне међне тачке к.п. 6781 и 7203 на западној међној линији к.п. 7203 одакле наставља према северу западном међном линијом к.п. 7203 до тачке која је удаљена 4 метара од јужне међне тачке к.п. 6779 и 7203. Из ове тачке граница опет пресеца источни део к.п. 6779 и 6778 до тачке која је удаљена 8 метара од јужне међне тачке к.п. 6778 и 7203 на западној међној линији к.п. 7203. Из ове тачке граница наставља према северу источним међним линијама к.п. 6778 и 6777 до тачке која је 28 метара удаљена од источне међне тачке к.п. 6777 и 6778 на западној међној линији к.п. 7203 одакле граница пресеца к.п. 6777 линијом културе до тачке која је 17 метара удаљена од источне међне тачке к.п. 6776 и 6777 на јужној међној линији к.п. 6776. Даље прати јужну међну линији к.п. 6776, 230 метара дужине одакле пресеца к.п. 6776 до тачке која је удаљена 114 метара од западне међне тачке к.п. 6775 и 6776 на северној међној линији к.п. 6776. У наставку 28 метара прати северну међну линију к.п. 6776 у правцу североисток одакле пресеца к.п. 6776 линијом културе до тачке која је удаљена 112 метара од источне међне тачке к.п. 6775 и 6776 на јужној међној линији к.п. 6775. Из ове тачке граница пресеца к.п. 6775, 6774, 6773 и 6772 линијом културе до тачке која је на удаљености од 97 метара од северне међне тачке к.п. 6772 и 7203 на јужној међној линији к.п. 7202. Даље наставља према североистоку јужном међном линијом к.п. 7202 до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 6760 и 6759 одакле под правим углом пресеца к.п. 7202, прати источну међну линију к.п. 6706 - 6 метара и из те тачке пресеца к.п. 6759 и 6758 до тачке која је на 33 метара удаљена од јужне међне тачке к.п. 6759 и 6758 на северној међној линији к.п. 7202, пресеца к.п. 7202 под правим углом и наставља јужном међном линијом к.п. 7202 до тромеђа к.п. 6735/2, 7196 и 7202, одакле наставља источном међном линијом к.п. 7196 до јужне међне тачке к.п. 6718 и 7196, где се прелама према истоку и наставља 22 метара јужне међне линије к.п. 6718 одакле пресеца к.п. 6718, 6717, 6716 и 6715 до тачке која је удаљена 91 метар од западне међне тачке к.п. 7194 и 6715 на јужној међној линији к.п. 7194. Одавде пресеца к.п. 7194 линијом културе до тачке која је удаљена 80 метара од западне међне тачке к.п. 6703 и 7194 на северној међној линији к.п. 7194. Из ове тачке граница пресеца к.п. 6703 и 6702 линијом културе до тачке која се налази на јужној међној линији к.п. 6701, а која је удаљена 115 метара од северне међне тачке к.п. 6702 и 7196. Из ове тачке граница се наставља према истоку јужном међном линијом к.п. 6701 до источне међне тачке к.п. 6701 и 6702, где наставља јужном међном линијом к.п. 6694 до јужне међне тачке к.п. 6694 и 6693 одакле пресеца к.п. 6693 и 6692 линијом културе до јужне међне тачке к.п. 6692 и 6691. Ту граница пресеца под правим углом к.п. 7193 и наставља његовом јужном међном линијом до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 6675 и 7192. Граница пресеца под правим углом к.п. 7193, затим пресеца к.п. 7192 под правим углом и наставља према северозападу западном међном линијом до тачке која је удаљена 26 метара од западне међне тачке к.п. 6673 и 6674. Из те тачке пресеца к.п. 6674 линијом културе до тачке која удаљена 6 метара од источне међне тачке к.п. 6673 и 6674 на источној међној линији к.п. 6674. Граница наставља према југу прво јужном међном линијом к.п. 7190 до тачке наспрам западне међне тачке к.п. 6668 и 7189, пресеца к.п. 7190 до јужне тачке к.п. 6668 и наставља западном, јужном и источном међном линијом к.п. 7189 до северне међне тачке к.п. 7189 и 6666.

Ту наставља према североистоку пратећи прво северозападну, североисточну па источну међну линију к.п. 6666 до јужне међне тачке к.п. 6659 и 6666. Ту се прелама на југоисток и насправља северном међном линијом к.п. 7190 до источне међне тачке к.п. 7190 и 7187 где се преусмерава на североисток и прати западну, северну и источну међну линију к.п. 6641 све до тачке наспрам северне међне тачке к.п. 7186 и 6634. Ту под правим углом пресеца к.п. 7186 и наставља северном, источном и јужном међном линијом к.п. 6634 до јужне међне тачке к.п. 6634 и 7184. Граница даље пресеца к.п. 7190 до северне међне тачке к.п. 6631 и 6629 одакле наставља северозападно западном међном линијом к.п. 7190 до јужне међне тачке к.п. 6636 и 7190. Даље наставља источном међном линијом к.п. 6636 до западне међне тачке к.п. 7194 и 6633, прелама се на југоисток, прати северну међну линију к.п. 7194 до јужне међне тачке к.п. 6627 и 7185, када прати јужну и источну међну линију к.п. 7185 до тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 6627, 6626 и одакле пресеца к.п. 7185 и наставља његовом северном међном линијом до источне међне тачке к.п. 6625. Граница пресеца к.п. 7190 под правим углом до јужне тачке к.п. 6621 одакле прати јужну и источну међну линију к.п. 7179 до западне међне тачке к.п. 6575 и 6574. Ту се прелама на исток, прати северну међну линију к.п. 6574 до источне међне тачке к.п. 6575 и 6574, одакле пресеца к.п. 7176 до западне међне тачке к.п. 7175 и 6559, где се прелама на север и наставља источном међном линијом к.п. 7176 до западне међне тачке к.п. 6558 и 6559. Из ове тачке се граница прелама на североисток и 27 метара прати северну међну линију к.п. 6559, одакле пресеца к.п. 6559 линијом културе до тачке која је удаљена 88 метара од источне међне тачке к.п. 6558 и 6559 на северној међној линији к.п. 6559, даље пресеца к.п. 6558 линијом културе до тачке која је удаљена 87 метара од источне међне тачке к.п. 6558 и 6557 на северној међној линији к.п. 6558. Из ове тачке граница наставља пресецањем к.п. 6557 линијом културе до тачке која је на удаљена 97 метара источне међне тачке к.п. 6557 о 6556 на северној међној линији к.п. 6557, одакле пресеца к.п. 6556 до тачке која је удаљена 162 метара од источне међне тачке к.п. 6556 и 7174 на северној међној линији к.п. 6556. Из ове тачке граница се прелама на североисток наставља северном међном линијом к.п. 6556 то тачке које је наспрам јужне међне тачке к.п. 6483 и 7174, прелама се на северозапад и наставља западном, северном и источном међном линијом к.п. 6484 све до источне међне тачке к.п. 6484 и 7174, одакле наставља источном међном линијом к.п. 7174 а после прати западну међну линију к.п. 7173 све до јужне међне тачке к.п. 7173 и 6572, где пресеца к.п. 7177 под правим углом и улази у КО Кањижа и натсавља јужно пратећи источну међну линију к.п. 6059 до западне међне тачке к.п. 10304 и 6057, где се прелама на североисток и прати северну међнулинију к.п. 10304 до западне међне тачке к.п. 10304 и 6056, где се прелама на север и натсавља западном и северном међном линијом к.п. 6056 до источне међне тачке к.п. 10304 и 6056. Из ове тачке граница наставља према североистоку северном међном линијом к.п. 10304 до јужне међне тачке к.п. 10304 и 6050, прелама се на север и наставља западном међном линијом к.п. 6050 до границе са КО Мартонош. Ту код тачке наспрам јужне међне тачке к.п. 6548 и 7171, пресеца к.п. 7177 и улази у КО Мартонош, где наставља на север источном међном линијом к.п. 7171 до јужне међне тачке к.п. 7171 и 7170, одакле се прелама на североисток и наставља јужном међном линијом к.п. 7170 до јужне међне тачке к.п. 7170 и 7169, где наставља на југоисток северном међном линијом к.п. 7169, све до северне међне тачке к.п. 7169 и 7168, одакле наставља западном и северном међном линијом к.п. 7168 до међне тачке са 7167, ломи се на запад и прати јужну међну линију к.п. 7167 до међне тачке 7167 и 7166, мења правац на северозапад пратећи кратко источну међну линију к.п 7166, а после прати међну линију к.п. 6402 све до почетне тачке полигона, најсевернije тачке к.п. 6402.

3. Подцелина „Слатине код Трешњевца"

Најсевернија тачка првог дела подручја „Кањишки јараши", који се налази на површини територије КО Трешњевац је тачка која је источна међна тачка к.п. 2583 и 2402. Из ове тачке граница наставља према југу пратећи источну међну линију и део јужне међне линије к.п. 2402, све до јужне међне тачке к.п. 2402 и 2407, одакле наставља јужном и западном међном линијом к.п. 2407 до западне међне тачке

к.п. 2407 и 2408, где наставља према северу западном међном линијом к.п. 2408 све до северне међне тачке к.п. 2408 и 2409. Из ове тачке граница кратко наставља делом западне међне линије к.п. 2298 и 2409 до северне међне тачке к.п. 2409, ломи се на југоисток и наставља југоисточном источном међном линијом 2409 и 2402, одакле граница наставља остатком северне међне границе к.п. 2402 до почетне тачке субјединице на површини КО Трешњевац.

Други део подручја „Кањишки јараши", који је на површини територије КО Трешњевац, креће од тачке која је на 54m од јужне међне тачке к.п. 2512 и 2415, из те тачке граница пресеца к.п. 2415 до источне међне тачке к.п. 2417/2 и наставља ка југоистоку северном међном линијом к.п. 2415, 2416 и поново 2415, наставља источном и јужном међном линијом к.п. 2415 до јужне међне тачке к.п.2414 и 2415 одакле прати западну међну линију к.п. 2414 према северозападу до тромеђа к.п.329, 2415 и 2414. Граница ту наставља ка североистоку и прати западну међну линију к.п. 2415 све до почетне тачке другог дела подручја „Кањишки јараши" на територији К.О. Трешњевац.

4. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

4.1. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Просторни план се израђује у складу са Законом о планирању и изградњи и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања.

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ОПИС ГРАНИЦЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
1.2. ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ОПИС ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА
2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА
2.1. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА
2.1.1. Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. Године
2.1.2. Регионални просторни план Аутономне покрајине Војводине
2.2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
2.2.1. Просторни план подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске - граница Мађарске
2.2.2. Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе
3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА
3.1. КАРАКТЕР ПРЕДЕЛА
3.2. ПРИРОДНИ УСЛОВИ
3.2.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике
3.2.2. Хидрографске, хидролошке и хидрогеолошке карактеристике
3.2.3. Сеизмичке карактеристике
3.2.4. Климатске карактеристикеПедолошке карактеристике
3.2.5. Педолошке карактеристике
3.3. ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ
3.3.1. Природна добра
3.3.2. Природни ресурси
3.4. КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ

3.5. СТАНОВНИШТВО И МРЕЖА НАСЕЉА
3.6. МРЕЖА И ФУНКЦИЈЕ НАСЕЉА
3.7. ПРИВРЕДА
3.8. ИНФРАСТРУКТУРА
3.8.1 Саобраћајна инфраструктура
3.8.2. Водна и комунална инфраструктура
3.8.3. Енергетска инфраструктура
3.8.3.1. Електроенергетска инфраструктура
3.8.3.2. Термоенергетска инфраструктура
3.8.3.3. Обновљиви извори енергије (ОИЕ)
3.8.3.4. Енергетска ефикасност
3.8.4.Електронска комуникациона инфраструктура
3.9. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
3.10. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ, АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ И ОДБРАНА
4. SWOT АНАЛИЗА
II ПРИНЦИПИ, ВИЗИЈА, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
1. ПРИНЦИПИ И ВИЗИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА
2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА
2.2.1. Вредности карактера предела и заштита природних добара
2.2.1.1. Заштићено подручје
2.2.2. Заштита и коришћење природних ресурса
2.2.3. Културно наслеђе
2.2.4. Становништво, мрежа насеља и јавне службе
2.2.5. Привреда
2.2.6. Инфраструктурни системи
2.2.6.1. Саобраћајна инфраструктура
2.2.6.2. Водна и комунална инфраструктура
2.2.6.3. Енергетска инфраструктура
2.2.6.4. Електронска комуникациона инфраструктура
2.2.7. Заштита животне средине
2.2.8. Заштита од елементарних непогода и акцидентних ситуација
3. РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ И МЕЂУОДНОСИ СА ОКРУЖЕЊЕМ
4. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ
1. ЗАШТИТА ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА И ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
1.1. ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА
1.2. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА
1.2.1. Заштићена подручја
1.2.2.Станишта заштићених и строго заштићених врста
1.2.3. Еколошки коридори
1.3. ЗАШТИТА КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА
2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ
2.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ
2.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ
2.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ
3. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ДЕМОГРАФСКЕ И СОЦИЈАЛНЕ ПРОЦЕСЕ И СИСТЕМЕ
3.1. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ И МРЕЖА НАСЕЉА
4. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ЕКОНОМИЈУ И ПРИВРЕДНЕ СИСТЕМЕ
4.1. ТУРИЗАМ
4.2. ПОЉОПРИВРЕДА
4.3. ШУМАРСТВО И ЛОВ

5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ПОВЕЗИВАЊЕ СА ДРУГИМ МРЕЖАМА
5.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА
5.2. ВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА
5.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА
5.3.1. Електроенергетска инфраструктура
5.3.2. Термоенергетска инфраструктура
5.3.3. Обновљиви извори енергије
5.4. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА
6. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА, КОРИШЋЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
6.1. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
6.2. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА
6.3. КОРИШЋЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ
7. НАМЕНА ПРОСТОРА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
IV ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА
1.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПИО „КАЊИШКИ ЈАРАШИ"
1.1.1. Правила уређења за пољопривредно земљиште
1.1.2. Правила уређења за шумско земљиште
1.1.3. Правила уређења за водно земљиште
1.1.4. Правила уређења за грађевинско земљиште
1.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОДРУЧЈА ВАН ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ПОДРУЧЈЕ УТИЦАЈА НА ПОСЕБНУ НАМЕНУ ПИО „КАЊИШКИ ЈАРАШИ"
1.3. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКАТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ
1.3.1. Саобраћајна инфраструктура
1.3.2. Водна и комунална инфраструктура
1.3.3. Енергетска инфраструктура
1.3.3.1. Електроенергетска инфраструктура
1.3.3.2. Термоенергетска инфраструктура
1.3.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије
1.3.4. Електронска комуникациона инфраструктура
1.3.5. Правила за подизање заштитних појасева зеленила
1.4. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ
1.4.1. Услови и мере заштите и уређења природних добара
1.4.1.1. Заштићено подручје
1.4.1.2. Заштитна зона Предела изузетних одлика
1.4.1.3. Станишта заштићених и строго заштићених врста
1.4.1.4. Еколошки коридори
1.4.1.5. Посебни услови заштите природе и концепт озелењавања
1.4.2. Услови и мере заштите и уређења непокретних културних добара
1.4.3. Услови и мере заштите и уређења предела
1.4.4. Услови и мере заштите живота и здравља људи
1.4.5. Услови и мере заштите, уређења и унапређења животне средине
1.4.6.Услови и мере заштите од елементарних непогода и акцидентних ситуација
1.4.7. Уређење простора од интереса за одбрану земље
1.4.8. Услови и мере којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом
1.4.9. Услови и мере енергетске ефикасности изградње
2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ
2.1.1. Правила грађења на пољопривредном земљишту у ПИО „Кањишки јараши"
2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ

2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ
2.3.1. Правила грађења на грађевинском земљишту у ПИО „Кањишки јараши"
2.4. КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ДРЕЂЕНЕ ВРСТЕ ОВЈЕКАТА
2.4.1. Заштитни појас јавних путева
2.4.2. Зоне заштите изворишта водоснабдевања
2.4.3. Зоне заштите око водних објеката
2.4.4. Зона заштите електроенергетских објеката
2.4.5. Зона заштите коридора електронских комуникационих система веза
2.4.6. Зона заштите термоенергетске инфраструктуре
2.4.7. Зона заштите око противградних станица
2.4.8. Зона заштите строго заштићених и заштићених врста и еколошких коридора са заштитним зонама

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА
1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ
2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА
2.1. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
2.1.1. Смернице за израду одговарајућег урбанистичког плана за центар управљача – визиторски центар
2.2. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ПОДРУЧЈУ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
2.3. ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ДОНОШЕЊЕМ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ
4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛ ЕМЕНТАЦИЈУ

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Редни број	Реферaлне карте	Размера
1.	Посебна намена простора	1 : 25 000
2.	Инфраструктурни системи	1 : 25 000
3.	Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара	1 : 25 000
4.	Карта спровођења	1 : 25 000

4.2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

4.2.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ

Општи циљ просторног развоја подручја посебне намене је заштита и презентација подручја као природне вредности, уз одржив социо-економски развој, који неће нарушити равнотежу природних система. Основни циљ се поставља и у односу на стварање могућности за квалитетнији живот и привређивање локалног становништва и стварање услова за едукацију и одмор у складу са капацитетима природе.

Општи циљеви израде Просторног плана који проистичу из усвојених циљева и опредељења просторног развоја планова вишег реда, усвојених стратегија, студије заштите и специфичности овог подручја у просторно-функционалном смислу су:

- заштита и одрживо и рационално коришћење природних добара и природних ресурса, у складу са потребама дугорочног социјалног и економског развоја;
- унапређење и побољшање општих еколошких услова у заштићеном подручју и његовој заштитној зони, као и на осталим просторима од значаја за очување биолошке разноврсности;
- обезбеђење адекватне превенције, минимизирања негативних утицаја, мониторинга и контроле свих облика загађивања животне средине;

- унапређење квалитета животне средине и примена мера заштите животне средине у домену свих антропогених активности и утицаја на подручју обухвата Просторног плана, као предуслов уравнотеженог развоја, коришћења и уређења овог простора;
- утврђивање оптималне интегралне саобраћајне мреже која ће третирати све видове саобраћаја и опслуживати све садржаје и локалитете, уз уважавање економских, техничко-технолошких, просторно-функционалних и еколошких критеријума;
- стварање услова за развој саобраћајних капацитета заснованих на европским стандардима тј. стратешким принципима одрживог развоја животне средине;
- формирање мреже путева (посебно нижег хијерархијског нивоа), која треба да створи оптималне услове повезивања насеља са окружењем, у циљу остварења комуникација насеља са локалитетима који су у функцији афирмације предметног простора;
- мере и режими заштите природе за заштићено подручје имају за циљ да у највећој могућој мери, ускладе начин коришћења ресурса са важећом регулативом из области заштите природе. Мере унапређења целокупног подручја заснивају се на непосредној подршци (стручној, финансијској, саветодавној и едукативној), одређеним активностима и њиховој непосредној реализацији.

4.2.2. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

4.2.2.1. ВРЕДНОСТИ КАРАКТЕРА ПРЕДЕЛА И ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

- Очување и унапређење основних природних вредности;
- сагледавање стања природних вредности, уз вредновање флоре и фауне;
- идентификација и вредновање угрожавајућих фактора и њихово ублажавање;
- очување мозаичности природних станишта и предела;
- забрана свих активности чијим се спровођењем угрожавају јединке строго заштићених и заштићених врста, њихова станишта, станишни типови приоритетни за заштиту и интегритет подручја;
- подстицање традиционалних начина коришћења природних ресурса (на пр. испаша, кошење, сеча трске и друге вегетације) а нарочито оних који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета;

4.2.2.1.1. Заштићено подручје

- Очување и унапређење основних природних вредности;
- сагледавање стања природних вредности, уз вредновање флоре и фауне;
- идентификација и вредновање угрожавајућих фактора и њихово ублажавање;
- очување мозаичности природних станишта и предела;
- забрана свих активности чијим се спровођењем угрожавају јединке строго заштићених и заштићених врста, њихова станишта, станишни типови приоритетни за заштиту и интегритет подручја;
- подстицање традиционалних начина коришћења природних ресурса (на пр. испаша, кошење, сеча трске и друге вегетације) а нарочито оних који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета;

4.2.2.2. Заштита и коришћење природних ресурса

Пољопривредно земљиште:
- заштита земљишта од штетних физичких или хемијских загађења, изазваних антропогеним дејством и
- заштита од деградације приликом пољопривредне обраде (механичко сабијање, прекомерно коришћење хемикалија и др.).

Минерални и енергетски ресурси:
- одрживи развој коришћења минералних и енергетских ресурса и заштите животне средине;
- функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса, штедња произведене енергије и стимулисање примене нових технологија производње енергије, нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу, штедњи енергије и заштити животне средине, као и коришћењу обновљивих извора енергије.

Водни ресурси:
- стварање услова за интегрално уређење, заштиту и коришћење вода;
- успостављање интегралног и интерсекторског планирања коришћења и заштите водних ресурса на целој територији АП Војводине;
- основни предуслов опстанка природних вредности је очување и унапређење квалитета и режима воде;
- рационално коришћење водних ресурса и обједињавање корисника у регионалне водопривредне системе;
- смањење и контрола тачкастих и дифузних извора загађења и
- унапређење система заштите од вода.

Шуме и шумско земљиште:
- газдовање шумама у складу са одрживим развојем, еколошким принципима и условима заштите природних добара;
- унапређење стања ловишта и популације крупне и ситне дивљачи и усаглашавање активности са заштитом природе.

Минерални и енергетски ресурси:
- одрживи развој коришћења минералних и енергетских ресурса и заштите животне средине;
- одржива експлоатација угљуводоника у складу са условима заштите природе;
- функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса, штедња произведене енергије и стимулисање примене нових технологија производње енергије, нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу, штедњи енергије и заштити животне средине, као и коришћењу обновљивих извора енергије.

4.2.2.3. Културно наслеђе

- Валоризација, заштита и презентација непокретног културног наслеђа, заштита и презентација нематеријалног наслеђа, као интегралног дела градитељског наслеђа, природног амбијента и предела, идентификација културног наслеђа као туристичког потенцијала.

4.2.2.4. Становништво, мрежа насеља и јавне службе

- Одржавање стационарног броја и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације.

4.2.2.5. Привреда

Пољопривреда

- Успостављање подстицајних мера за развој еколошки прихватљивих и одрживих модела пољопривредне производње.

Туризам

- Организовање усклађених, ограничених и одрживих туристичких активности, које ће омогућити да се кроз туристичке садржаје постигне трајно обезбеђивање неопходних средстава за заштиту природних вредности и унапређење подручја у целини;
- један од циљева заштите овог предела требао би да се реализује кроз развој еко туризма и сеоског туризма на бази традиционалних вредности подручја и очувања објеката традиционалног градитељства;
- дефинисан развој следећих туристичких производа, односно облика туризма: еко туризам, сеоски (рурални-етно) туризам, едукативни и излетнички (спортско-рекреативни) туризам и
- у функцији едукације заштићеног подручја требало би да се уреде едукативне (пешачке) стазе са едукативним таблама, које би посетиоцима пружале информације о посебним и специфичним природним вредностима овог подручја.

4.2.2.6. Инфраструктурни системи

- Остваривање концепта одрживог развоја туризма, што подразумева минималан утицај на животну средину и локалну културу, приходовање од туризма и заштиту локалних екосистема,
- Развој ограниченог екотуризма и излетничко-рекреативног туризма у склопу опште туристичке понуде

4.2.2.6.1. Саобраћајна инфраструктура

- План развоја саобраћајне инфраструктуре у оквиру обухвата Просторног плана у складу са принципима интегралног/мултимодалног саобраћаја;
- формирање општинске саобраћајне матрице тако да саобраћајни правци према постојећим и планираним локалитетима представљају важне - засебне саобраћајне правце у оквиру обухваћене локалне самоуправе (општине Кањижа), како би се задовољили сви нивои будућег интеррегионалног и локалног повезивања овог простора са окружењем;
- мрежа путева (посебно нижег хијерархијског нивоа) треба да створи оптималне услове повезивања насеља са окружењем, у циљу остварења комуникација насеља са локалитетима који су у функцији афирмације предметног подручја;
- стварање услова за развој саобраћајних капацитета заснованих на европским стандардима тј. стратешким принципима одрживог развоја животне средине и
- планирање мреже путева у складу са условима и мерама заштите и уређења природног добра.

4.2.2.6.2. Водна и комунална инфраструктура

- Интегрално коришћење, уређење и заштита водних ресурса на подручју Просторног плана, подразумева вишенаменски систем који је оптимално уклопљен у окружење и усклађен са свим другим корисницима;
- заштита обрадивих пољопривредних површина од сувишних унутрашњих вода и високих подземних вода из прве (фреатске) издани;
- интегрално, комплексно, рационално и јединствено коришћење водних ресурса, како за водоснабдевање становништва, тако и за подмирење потреба осталих корисника вода;
- успостављање контролисаног прихватања, спровођења и пречишћавања отпадних вода од свих потрошача воде, у циљу заштите квалитета подземних и површинских вода;
- контролисано прихватање и спровођење сувишне атмосферске воде путем система посебних каналских мрежа и
- планирање водне и комуналне инфраструктуре у складу са условима и мерама заштите и уређења природног добра.

4.2.2.6.3. Енергетска инфраструктура

- Сигурно, квалитетно и поуздано снабдевање енергијом и енергентима кроз технолошку модернизацију енергетских објеката;
- рационализација потрошње енергије и смањење негативних утицаја енергетских објеката на животну средину и
- реконструкција, ревитализација и модернизација постојеће електроенергетске инфраструктуре.

4.2.2.6.3.1. Обновљиви извори енергије (ОИЕ)

- Стварање услова за повећање и одрживо коришћења потенцијала обновљивих извора енергије на овом простору;
- супституција електричне и топлотне енергије, енергијом произведеном из неконвенционалних извора.

4.2.2.6.3.2. Енергетска ефикасност

- Сигурно, квалитетно и поуздано снабдевање енергијом и енергентима кроз технолошку модернизацију енергетских објеката;
- рационализација потрошње енергије и смањење негативних утицаја енергетских објеката на животну средину и
- реконструкција, ревитализација и модернизација постојеће електроенергетске инфраструктуре.

4.2.2.6.4. Електронска комуникациона инфраструктура

- Уравнотежен развој електронске комуникационе инфраструктуре на подручју Просторног плана, као једног од значајних покретача савремене економије;
- потпуна дигитализација електронске комуникационе инфраструктуре;
- развој широкопојасне мреже на целом подручју;
- увођење савремених електронских комуникационих услуга и
- обезбеђивање бежичне електронске комуникационе мреже за ретко насељена и удаљена подручја и насеља, као и садржаје ван насеља.

4.2.2.7. Заштита животне средине

- Усклађивање интереса свих имаоца јавних овлашћења и корисника простора, и рационално и одрживо коришћење планског подручја, водећи рачуна о еколошким условима и ограниченим капацитетима животне средине, односно захтевима уређења подручја посебне намене;
- одрживо коришћење ресурса и простора, уз предузимање превентивних мера заштите основних чинилаца животне средине (воде, ваздуха и земљишта);
- успостављање континуалног мониторинга загађујућих материја, санација и рекултивација еколошки најугроженијих подручја;
- одрживо управљање водама;
- санација и рекултивација свих неуређених депонија (сметлишта), и других деградинараних подручја у подручју обухвата Просторног плана;
- управљање комуналним отпадом сходно Програму управљања отпадом у Републици Србији за период 2022-2031 и законским и подзаконским актима;
- интегрисање заштите животне средине у све секторе стратешког планирања и пројектовања, кроз инструменте процене утицаја (примена SEA, EIA и IPPC);
- примена савременијих технолошких решења, најбољих доступних технологија (BAT) и концепта чистије производње приликом реализације пројеката који могу имати негативан утицај на квалитет животне средине, а у складу са условима заштите природе и
- едукација грађана и подстицање унапређења еколошке свести.

4.2.2.8. Заштита од елементарних непогода и акцидентних ситуација

- Израда Процене ризика од катастрофа, Плана смањења ризика од катастрофа и Плана заштите и спасавања - на регионалном и општинском нивоу;
- јачање превентивних мера и активности у контексту ванредних ситуација;
- приправност на потенцијалну манифестацију елементарних непогода и/или акцидентних ситуација и
- доношење политике превенције удеса за сва севесо постројења/комплексе нижег реда и извештаја о безбедности и планова заштите од удеса за сва севесо постројења/комплексе вишег реда, уз разраду могућих сценарија удеса за постројења у контактној зони обухвата Просторног плана и забрана изградње севесо постројења на простору обухвата Просторног Плана и у контактној зони у радијусу од мин 1000 m.

5. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Простор обухваћен обухватом Просторног плана, заштићено подручје ПИО „Кањишки јараши" смештено је на северу АП Војводине у североисточном делу Бачке. Ово подручје обухвата јужни део слатина које се пружају између алувијалне равни реке Тисе и Бачке лесне заравни. Налази се на територији општине Кањижа и окружено је насељима Трешњевац, Велебит, Мале Пијаце, Мали Песак, Кањижа и Зимоњић.

Најзначајније саобраћајнице су државни пут II реда Р 103, преко кога се остварује веза са државним путем IA реда (деоница европске мреже путева Е 75); Р 101 који повезује Сенту и Кањижу.

Простор Кањишких јараша је репрезентативни пример предела, чија је карактеристична структура настала интеракцијом природних процеса слатинских пустара и традиционалног сточарства. Пустарски пејзаж слатина, оивичен косином Бачког лесног платоа и традиционалним салашарским комплексима, заслужује заштиту не само као типичан пример панонских пустара, него и као саставни део природне и културне баштине региона и значајна основа локалне туристичке понуде. Очување овог културног предела, у складу са Европском конвенцијом о пределу („Сл. гласник РС – Међународни уговори", бр. 4/2011) доприноси јачању културног идентитета и важан је чинилац квалитета живота људи.

Заштићено подручје се састоји од три, просторно одвојена подручја, која су описана као субјединце „Мартоношки пашњак", „Сточни пашњак" и „Слатине код Трешњевца". Унутар субјединица такође постоје препознатљиве просторне целине. Неколико енклава обрађених површина у приватној својини су издвојене и не припадају заштићеном подручју.

Међународни оквир који подржава заштиту подручја су споменуте међународне конвенције и Конвенција о биолошкој разноврсности („Сл. лист СРЈ - Међународни уговори", број 11/2001). Заједнички циљ наведених међународних уговора је постављање усаглашених принципа за заштиту биодиверзитета и обезбеђивање таквог начина управљања врстама и стаништима који ће обезбедити њихов дугорочни опстанак.

Очувањем и унапређењем стања природних и блиско-природних станишта побољшавају се њихове еколошке функције које обезбеђују карактеристичне екосистемске услуге подручја: регулација хидролошког режима, заштита квалитета подземних и површинских вода, подржавање традиционалне полуинтензивне пољопривреде на земљиштима нижег бонитета (регулисање бројности штеточина, повећана бројност и разноврсност опрашивача), као и задовољавање духовних, културних и здравствених потреба људи. Мере заштите доприносе и очувању традиционалног сточарства, који представља не само одрживо коришћење природних ресурса (у складу са Националном стратегијом одрживог развоја („Сл. гласник РС", бр. 55/05, 71/05, 101/07) него и неопходну меру заштите угрожених врста и станишних типова подручја.

Трајно очување и одрживо коришћење природних вредности и предеоних карактеристика овог подручја, и промовисање природног добра као локалитета који има значајну научну, образовну, духовну, естетску, културну и туристичку функцију, ће се обезбедити кроз проглашену заштиту Предела изузетних одлика „Кањишки јараши".

5.1. КАРАКТЕР ПРЕДЕЛА

Карактер предела посматраног подручја се сагледавају кроз специфичан водни режим и континенталне климатске одлике подручја. Вегетација заштићеног подручја је била мозаично распрострањена, на вишим деловима терена је доминирала степа, док су нижи делови били покривени мозаиком заслањених степа, ливада и мочвара. Степска вегетација је прилагођена сезонским колебањима температуре и падавина, а слатине настају под утицајем подземне воде, док је ниво воде подложан сезонским осцилацијама. Типичне сезонске осцилације нивоа подземне воде изазивају плављење депресија током пролећног максимума и омогућују испаравање подземне воде преко земљишних капилара током сушног летњег периода, када је ниво подземне воде испод површине. Уколико је већа количина воде изгубљена испаравањем у односу на количину примљену путем падавина, долази до заслањивања земљишта у депресијама, стварајући екстремне услове за живи свет.

Кањишки јараши представљају комплекс заслањених станишта лесне терасе уз реку Тису. Подручје је под утицајем подземних вода које стижу са простране пешчаре међуречја Дунава и Тисе, која се већим делом налази у Мађарској. Како је кретање воде у лесу спорије, на граници песковитог терена и леса подземна вода се „нагомилава" и често плави ниже делове терена. Канали за одводњавање убрзавају отицање ових вода, али због огромних резерви пешчаре, ефикасност система за одводњавање је ограничена. Мелиоративни канали спречавају редовна плављења у пролећном периоду, што је природна особина ових слатина, али у влажним годинама нижи терени су ипак под водом, што успорава или онемогућује раслањивање подручја. Систем мелиоративних канала усмерава ове воде у канализовано корито Кереша, смањујући утицај вода са пешчаре на водни режим јужног дела подручја. Централни и јужни део подручја је под утицајем вода пореклом са Бачког лесног платоа, под чијим утицајем су настале и слатине између платоа и плавног подручја код Сенте и Бечеја.

Заслањени комплекс пашњака представља релативно очувану целину травне вегетације. Травни комплекс је са три стране заокружен обрађеним површинама, а према северу се надовезује на мозаик обрађених и травних површина руба пешчаре, међу којима су и субјединице СРП „Селевењске пустаре", као и приграничнa заштићена подручја у Мађарској. Основну матрицу предела заштићеног подручја чине пашњаци. Влажна станишта у депресијама, као и обрађене површине на вишим деловима терена формирају мање-више изолована острва. Док заслањена влажна станишта представљају природне елементе овог комплекса, обрађене површине су настале преоравањем степских станишта која су заузела највише делове терена.

Претварањем пашњака у оранице дошло је до драстичног смањења степских станишта и до унутрашње фрагментације подручја. Оранице представљају извор негативних утицаја на препознату вредност карактера предела (загађење, бука, присуство људи), који испољавају ефекат руба на своја окружења до удаљености од неколико стотина метара. Присуство ових обрађених површина драстично смањује величину станишта повољних за опстанак осетљивих врста (станишта типа унутрашњости). Истовремено, присуство полуинтензивних ораница ствара повољне услове за врсте којима аграрне површине служе за исхрану, некима чак и за гнежђење. Овај позитиван ефекат се испољава само у случају култура на којима се не користе пестициди.

Разлика у геоморфологији северног и јужног дела Кањишких јараша се одражава на типове влажних станишта, као и на фрагментацију травних површина. Депресије на северу су настале радом ветрова. Оне су најчешће елиптичног облика, плитке и у њима се вода задржава најкасније до почетка лета, што одговара вегетацији плављених ливада. Слане мочваре су присутне само на мањим површинама. У овом мозаику плављене слатинске ливаде и степске површине су имале скоро исту покровност, што је побољшало проходност терена у периодима високих вода. Мозаик ниских пешчаних дина и плитких депресија је омогућио формирање салаша на преораним узвишењима, чији власници су користили заслањене депресије као кошанице и пашњаке.

Због мале густине становања, према салашима на већој удаљености од насеља није изграђена инфраструктура, због чега су већином запуштени, али њихови остаци се још уочавају на терену. Због наведеног, ненасељена унутрашња целина слатина на северном делу заштићеног подручја је настала током последњих деценија. Из истог разлога, на овом делу границе подручја су веома разуђене, пратећи обод обрађених површина на узвишењима. На јужном делу подручја структура предела је одређена положајем некадашњих речних рукаваца - палеомеандара и речних греда које прате обалу некадашњих речних токова. Остаци палеомеандара су дугачки до једног километра, њихова дубина постепено расте од некадашњег узводног дела према низводном. Њихови дубљи делови се исушују тек крајем лета, што је повољно за опстанак сланих мочвара.

Асфалтирани путеви су израђени на ниским насипима. Због теже проходности терена, салаши су формирани дуж обода слатина, у неколико низова. Ова организованост и већа густина становања су допринели да су низови салаша у близини насеља снабдевани електричном енергијом, а атарски путеви засипани туцаником или ломљеним црепом. Број запуштених објеката је мали и већина ових домаћинстава припада корисницима слатинских пашњака. Салаши обезбеђују домаће животиње, чија испаша је неопходна за опстанак пашњака, али су извори и бројних негативних утицаја, као што је загађење, бука, светлосно загађење током ноћи и утицај домаћих животиња. Привремена влажна станишта слатинских депресија, у чијој су води у пролећном периоду концентрације соли ниске, служе као место за размножавање водоземцима. У периоду сеобе обезбеђују храну огромним јатима птица, које се хране и одмарају на овом простору.

5.2. ПРИРОДНИ УСЛОВИ

5.2.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике

Северозападна граница заштићеног подручја, односно простор северно и североисточно од насеља Мали Песак, обухвата рубне делове *Хоргошке пешчаре*, где се пешчане површине смењују с лесним теренима. На овом простору се јављају ниске дине и издувине, а често и пространа дефлациона удубљења. Највећи део заштићеног подручја се налази на *Бачкој лесној тераси* која је смештена између Бачке лесне заравни на западу и алувијалне равни Тисе на истоку. Лесна тераса је акумулативног порекла, састављена од преталоженог барског и сувоземног леса нагомиланог током Вирма III, а данашњи облик је добила поствирмском флувијалном ерозијом тераса.

Благо је нагнута према Тиси, а њена највећа висина је код насеља Мале Пијаце 87 m, западно од Кањиже је 84 m, док је на југу код насеља Трешњевац висина 81 m.

Рељеф на северном делу лесне терасе представљен је бројним плитким депресијама са хидрофилном вегетацијом и слатинастим земљиштем. Типичан микрорељеф слатина, који је најизраженији на простору између Капетанског рита и Трешњевца, јавља се са развијеним вијугавим депресијама слатинских жила и са релативно малим висинским разликама. Облици флувијалног рељефа се јављају јужно од Малог Песка, у облику палеомеандра и речних греда уз њих, као и простор са плавинском лепезом код Велебитске долине, која је настала од наталоженог материјала на месту где водоток са више лесне заравни улази у нижу лесну терасу.

Западну границу лесне терасе чине одсеци *лесне заравни* високи и до 20 m, док се источна граница спушта у нижу *алувијалну раван Тисе* стрмим одсецима и долинским странама. Алувијална тераса реке Тисе, релативне висине од 7-12 m, формирана је на надморској висини од 82-90 m. У литератури се назива и „Варошка тераса" зато што се на њој налази највећи број насеља. Доњи део речне терасе изграђују пескови и алеврити фације корита, док горњи део изграђују алеврити и глине фације поводња и старача. У завршном циклусу седиментације преовлађују лесоидни песковити алеврити са карбонатним конкрецијама.

Заштићено подручје је изграђено од седимената квартарне старости. У оквиру творевина квартара, издвојени су по старости седименти плеистоцена и холоцена са већим бројем стратиграфских, генетских и морфолошких јединица. На предметном простору за време плеистоцена таложени су седименти речне терасе релативне висине од 7-12 m, лес и лесоидни седименти са погребеним земљама. У холоцену су издвојени: еолски пескови, барски седименти у стварању фација корита, субфација плаже, субфације поводња и слатине, као посебан вид педогенетских процеса.

5.2.2. Хидрографске, хидролошке и хидрогеолошке карактеристике

Садашње хидрографско стање на подручју Војводине, као и на заштићеном подручју „Кањишки јараши", резултат је развојног процеса у којем су главну улогу имале климатске промене – смењивање влажних и сувљих периода уз промену величине хидрографских објеката (водотоци, мочваре, баре) и, у великој мери, рад човека током последњих столећа. Заштићено подручје „Кањишки јараши", које се налази на лесној тераси реке Тисе, под утицајем је подземних вода, које пониру на Суботичкој пешчари и Бачкој лесној заравни и цеде се кроз порозни песак и лес, полако се крећући према југоистоку, у правцу општег нагиба терена, као и према долинама површинских токова. Из овог разлога је у влажним годинама ниво подземне воде увек висок.

На лесној тераси у близини Малих Пијаца, Велебита и Трешњевца, приликом високог нивоа подземних вода, долази до плављења површинских удубљења – депресија. Ове воде, како наводе Ђере, Томић (1982), плаве сплет изукрштених фосилних меандара и претварају знатне делове терасе у подводно, слатинасто земљиште које је погодно само за пашњачку привреду. Регулациони радови на подручју Тисе усмерени су на заштиту од поплава и одвођење поплавних вода са обрадивог земљишта. Под унутрашњим водама на подручју, подразумевају се површинске воде настале од падавина и подземне воде. Ради одржавања тзв. оптималног режима (који одговара захтевима развоја интензивне или полуинтензивне пољопривредне производње) на подручју, врши се одводњавање (евакуација) сувишних вода са изграђеним системима за одводњавање који се састоје од различитих хидротехничких објеката као што су: канали, црпне станице, уставе, бране и акумулације, мостови, пропусти и др. (детаљније у делу 3.1.9.2. Водна и комунална инфраструктура). На подручју Кањишких јараша се налазе следећи хидрографски објекти: део природног водотока Киреш који је у целом свом току каналисан са припадајућом каналском мрежом за одводњавање, рибњак Капетански рит и канал система Тиса-Палић, деоница Адорјан - Велебит (акумулација).

Кireш (Кереш)
Долина водотока Киреша (Кереш) се у прошлости формирала под утицајем еолске ерозије и акумулације делом на самој пешчари Кишкуншага, затим у додирном појасу пешчаре и лесне заравни, а доњи ток на лесној тераси. Количина воде ове притоке Тисе, као и правац тока, мењали су се под утицајем климатских прилика. Када је Киреш имао много воде, уливао се у Тису. У маловодној фази су се воде Киреша разливале у плитке депресије испод обода лесне заравни. Количина воде под природним условима је показала велике сезонске и вишегодишње осцилације. Данас је водоток Киреш регулисан на целој својој дужини. Његовим каналисањем и изградњом каналске мреже вода Киреша се одводи, заједно са подземним водама, у Тису. Исто тако, Киреш је у непосредној вези са Лудашким језером, преко којег прима вишкове воде из Палићког језера, односно са градског пречистача комуналних вода Суботице, што у великој мери мења природни водни режим и квалитет воде. Овај водоток представља реципијент одводњавања са 30 900 ha површине.

Према Одлуци о утврђивању Пописа вода I реда („Сл. гласник РС", број 83/2010), спада у међудржавне воде, природни водоток. У наведеној одлуци, Тиса, Канал Хоргош-Мартонош, Кереш и Мртва Тиса наспрам Ђале су воде I реда. Заједничким Правилником о раду и одржавању Главног канала и устава Хоргош – Мартонош на српској територији, односно Верешкерест – Мадарасто на мађарској територији прописана је обавеза Републике Србије да на граничном профилу водотока прихвати максималну количину вода од 4 m^3/s и стара се о њеном спровођењу до реципијента (река Тиса). Правилником о експлоатацији канала Кереш такође је прописана обавеза Републике Србије да на граничном профилу водотока прихвати максималну количину воде од 7 m^3/s. У оба правилника прописана је обавеза страна да одржавају у функционалном стању своју деоницу водотока (укључујући и припадајуће објекте на њима). Комисија је идентификовала и прекогранична водна тела подземних вода (RSTIS_GW_SI_3, RSTIS_GW_I_3) као водна тела од заједничког интереса, која се налазе на територији која је у обухвату Просторног плана, и за које постоји обавеза размене података и праћења стања у складу са усаглашеним Заједничким програмом између Републике Србије и Мађарске;

5.2.3. Сеизмичке карактеристике

Према карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година, посматрано подручје се налази у зони са могућим земљотресом VII-VIII степени макросеизмичког интензитета према MCS скали.

5.2.4. Климатске карактеристике

За приказ климатских карактеристика заштићеног подручја коришћени су подаци са најближе метеоролошке станице на Палићу (102 m n.v.), за период 1991-2020. године. Посматрано подручје припада умерено-континенталној климатској зони са јаче израженим континенталним карактеристикама.

Најтоплији месец је јули са средњом месечном температуром 22,9°C, а најхладнији јануар (0,2°C). Средња годишња температура износи 11,8°C. Средња годишња вредност влажности ваздуха за посматрани период износи 72,4%. Северни део АП Војводине прима мало падавина, али је повољна околност та што су добро распоређене по годишњим добима, те вегетациони период има довољно падавина. Годишњи просек падавина износи 590 mm. Месец јун има највећи средњи месечни просек који износи 74 mm, док је просечно најмање било падавина у јануару 33 mm. Појава града није толико честа, док се снежни покривач задржава у просеку 25,6 дана. Просечна инсолација у току године износи 2188 сати, док је број облачних дана 93. Доминантни ветрови на овом подручју дувају из правца севера и северозапада са годишњим просеком честина 277‰, а после њега југоисточни ветар (кошава) 213‰. Брзине ветрова оне се обично подударају са честинама па тако највећу брзину има северозападни ветар 3,1 m/s.

5.2.5. Педолошке карактеристике

На заштићеном подручју ПИО „Кањишки јараши" доминантни педолошки тип земљишта представљају ливадске црнице солончакасте прошаране солончацима, а у нешто мањем обиму сусрећу се черноземи иловасто-песковити на песку и черноземи са знацима оглејавања у лесу.

Ливадска црница солончакаста прошарана солончацима захвата подручје западно и северозападно од Кањиже у потесу Кањишки пашњак (Велики пашњак) скоро до лесног платоа, западно од Мартоноша, затим западно и јужно од Адорјана, где је у уским депресијама заступљен солончак. Ово је земљиште скромних производних потенцијала са аспекта ратарства (због слабих водно-физичких особина), па се највећим делом користи као пашњак, ређе као сенокос или слаба ораница. Чернозем са знацима оглејавања у лесу простире се западно од Мартоноша и северозападно од Адорјана, на лесном платоу и лесним терасама, обухватајући мањи део заштићеног простора. Ово је алкално, до слабо алкално земљиште са осредњим садржајем хумуса, по производним вредностима између ливадских црница солончакастих и чернозема иловасто песковитог.

Површина земљишта на заштићеном подручју представља благо заталасану равницу са местимичним депресијама које су временом, услед непрекидног превлаживања и заслањивања претворене у солончаке, туфнасто распоређене, на површинама ливадске црнице.

Чернозем са знацима оглејавања у лесу простире се западно од Мартоноша и северозападно од Адорјана, на лесном платоу и лесним терасама, обухватајући мањи део заштићеног простора. Ово је алкално, до слабо алкално земљиште са осредњим садржајем хумуса, по производним вредностима између ливадских црница солончакастих и чернозема иловасто песковитог.

Чернозем иловасто-песковити на песку простире се на подручју насеља Мали Песак, а настао је сазревањем чернозема уз навејавање ситнијих фракција из Хоргошке пешчаре. Карактерише га крупнозната структура и богат хумусни слој, што га чини производно вреднијим од претходних земљишта.

5.3. ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ

5.3.1. Природна добра

Унутар границе обухвата Просторног плана подручја посебне намене налазе се следеће просторне целине од значаја за заштиту природе:

<u>Заштићено подручје Предео изузетних одлика „Кањишки јараши"</u>

Предео изузетних одлика „Кањишки јараши" представља највећи очувани комплекс слатинских пашњака на десној обали Тисе и највећу очувану просторну целину слатина у Бачкој. Као последице географског положаја, на подручју Кањишких јараша делују посебни климатски и хидролошки услови који стварају и трајно одржавају јединствени комплекс слатина са ерозијом формираним микрорељефом и спектром заслањених станишта од сланих мочвара до благо заслањене степске вегетације, а у саставу флоре присутни су и панонски ендеми и субендеми. Панонске слатине се, због ограниченог распрострањења, специфичности и рањивости, убрајају станишне типове приоритетне за заштиту у Србији и у Европи. Разноврсна структура биљног покривача, неопходна за опстанак угрожених врста одржава се традиционалним пашарењем. Домаће животиње, као саставни делови ланаца исхране, обезбеђују кључне ресурсе за бројне врсте бескичмењака, који чине хранидбену базу водоземаца, гмизаваца и птица.

Станишта строго заштићених и заштићених врста:
- КАЊ02 „Обала Тисе северно од Кањиже" (животињска врста: Palingenia longicauda);
- КАЊ05 „Обала Тисе јужно од Кањиже" (животињска врста: Palingenia longicauda)
- КАЊ05 „Канал Мадарас уз границу" (биљне врсте: Cirsium bracbycepha!um, Lepidium cartilagineum, Schoenoplectus tabernaemontani, Triglochin maritimum; животињске врсте: Bombina bombina, Emys orbiculahs, Lacerta agilis, Natrix natrix);
- КАЊ07 „Фодор исток" (биљне врсте: Anacamptis pyramidalis, Cirsium brachycephalurn, Lepidium cartilagineum, Schoenoplectus tabernaemontani, Plantago schvvarzenbergiana, Triglochin maritimum; животињске врсте: Bombina bombina, Bufo vlridis, Hyla arborea, Limosa limosa, Tringa totanus, Triturus cristatus);
- КАЊ08 „Јанкапуста и Галамбош" (биљне врсте: Alkanna tinctoriasubsp, tinctoria, Astragalus asper, Carex stenophylia, Cirsium brachycephalum, Eleocharis uniglumis, Lepidium cartilagineum, Limonium gmelinii subsp. gmelinii, Orchis palustris, Plantago schwarzenbergiana, Rhinanthus borbasii subsp. borbasii, Schoenoplectus tabernaemontani; животињске врсте: Bombina bombina, Bufo viridis, Hyla arborea, Pelobates fuscus, Zamenis longissima);
- КАЊ09 „Кунто" (биљне врсге: Adonis vernalis, Адгоругоп cristatum subsp. pectinatum, Lepidium cartilagineum, Pholiurus pannonicus, Plantago schvvarzenbergiana, Plantago tenuiflora; животињске врсте: Folco tinnunculus, Lacerta viridis, Lanius minor, Merops apiaster);
- КАЊ106 „Хатут дуж" (биљне врсте: Artemisia santonicum subsp. santonicum, Cirsium brachycephaium, Eleocharis uniglumis, Lepidium cartilagineum, Limonium gmelinii subsp. gmelinii, Plantago schvvarzenbergiana, Tripolium pannonicum subsp. pannonicum; животињске врсте: Burhinus oedicnemus, Vanetlus vanellus);
- КАЊ11 „Капетански рит" (животињске врсте: Ardea purpurea, Aythya ferina, Aytbya пугоса, Botaurus stellaris, Circus aeruginosus, Faico subbuteo, Lutralutra, Platalea leucorodia, Ratius aguaticus, Recurvirostra avosetta, Sterna hirunda, Zapornia parva)
- КАЊ12 „Акумулација Велебит" (животињске врсте: Ardea purpurea, Botaurus stellaris, Circus aeruginosus, Lutra iutra);
- КАЊ13 „Шума јужно од Кањиже" (животињске врсте: Ardea cinerea, Haliaeetus albicilla);
- КАЊ14а,б, „Велики Јараш – Силбаш" (биљне врсте: Cirsium brachycephaium, Galatella sedifoiia subsp. sedifoiia, Iris sibirica, Lepidium cartilagineum, Limonium gmelinii subsp. gmelinii, Plantago schwarzenbergiana, Rhinanthus borbasii subsp. borbasii, Tripolium pannonicum subsp. pannonicum);
- КАЊ15 „Волујски пашњак" (животињске врсте: Faico tinnunculus).

Еколошки коридори:
- Река Тиса и водоток Кереш (Кireш) су еколошки коридори од међународног значаја, утврђени Уредбом о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС", број 102/2010);
- Канал Мадарас је прекогранични еколошки коридор, издвојен на основу Уредбе о еколошкој мрежи и утврђен ППППН „Суботичке пустаре и језера" („Сл. лист АП Војводине", број 10/2016). Канал повезује подручја Натура 2000 мреже Мађарске са заштићеним подручјима и издвојеним стаништима предметног простора, а све ове просторне целине повезује са еколошким коридором Тисе;
- мелиоративни канал Тиса-Велебит је локални еколошки коридор издвојен на основу Уредбе о еколошкој мрежи и утврђен Просторним планом општине Кањижа („Сл. лист општине Кањижа", бр. 19/2012 и 18/2021);

5.3.2. Природни ресурси

Воде и водно земљиште

Водно земљиште, у смислу Закона о водама, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем. Водно земљиште текуће воде, у смислу овог Закона, јесте корито за велику воду и приобално земљиште. Водно земљиште стајаће воде, у смислу овог Закона, јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја.

Водно земљиште обухвата и напуштено корито и пешчани и шљунчани спруд који вода повремено плави и земљиште које вода плави услед радова у простору (преграђивања текућих вода, експлоатације минералних сировина и слично).

Водном земљишту се мора посветити посебна пажња интегралним решавањем проблема коришћења и заштите вода, уређења водних режима и одбране од поплава јер је ово земљиште елемент простора од изузетне важности.

Водно земљиште у обухвату Просторног плана чине све површинске воде, природна језера, баре и канали.

Шуме и шумско земљиште

Шуме и шумско земљиште у обухвату Просторног плана се налазе унутар режима заштите II и III степена и заузимају површину од 6,60 ha, односно 0,19 % од укупне површине Обухвата.

Шуме у Обухвату плана, осим једног шумарка белих топола, немају вредност са еколошког аспекта, то су углавном спорадични засади страних (алохтоних) врста.

Минералне сировине

На простору обухвата Просторног плана налазе се лежишта минералних сировина са овереним билансним резервама:

- лежишта подземне воде:
  - изворишта водовода на лодручју општине Кањижа за „Потиски водоводи" Хоргош,
  - изворишта фабрике Delikates spice and papper у Мартоношу,
  - извориште фабрике Martis commerce у Мартоношу,
  - изворишта а.д. „Потисје Кањижа" у Кањижи,
  - извориште фабрике „Телек Паприка" д.о.о. Мартонош,
  - извориште Д.о.о. „Фејеш" у Зимоњићу,
  - извориште Д.о.о. „SD" у Мартоношу,
  - извориште Д.о.о. „ФИМ" у Кањижи,
  - извориште прехрамбене индустрије „Витамн" у Хоргошу и Мартоношу,
  - извориште Трансфер станица у Кањижи (бунар Б-1),
  - извориште „WINERBERGER" д.о.о. У Кањижи (бунари В-2 и ІЕВ-3),
  - извориште фабрике „Витамин" у Хоргошу и Мартоношу (бунари Б-1/98 у Хоргошу БМ-1 у Мартоношу),
  - изворишта на нафтно-гасном пољу Велебит (Ve-SS-1) (бунари Ve-SS-I-1/B и Ve-SS-I-1/B), изворишта на гасном пољу Мартонош запад (SGS Mm3) (bunar B-1/98 Mtz-SGS) и изворишта на отпремној станици Адорјан (OS Адорјан) (бунар B-1) НИС а.д.,
  - POTISKI VODOVODI-TISZA MENTI VIZMUVEK DOO Хоргош изворишта Хоргош, мартонош, Кањижа, Адорјан, Трешњевац, Тотово село, долине, Ором, Велебит, Мале пијаце и Фодор школа и
  - Извориште предузећа „Telek Paprika" у Мартоношу (бунари B-1 и B-2).

- лежишта термоминералних вода у експлоатацији:
  - Изворишта „Бања кањижа" у Кањижи (бушотине Кж-1/Х, Кж-2/Х и Кж-3/Х) и
  - лежиште налазишта експлоатационог поља Кањижа НИС а.д. Нови Сад (бушотине Кж-2/Х и Кж-3/Х)

- лежишта нафте и природног гаса у експлоатацији:
  - лежиште гасно поље Мартонош запад и
  - Лежиште нафтно-гасно поље Велебит.

- лежишта опекарске глине у експлоатацији:
  - лежиште Мајдан III а.д. „Потисје Кањижа" Кањижа.

- лежишта песка у експлоатацији:
  - лежиште пашњак код Хоргоша JAPONIK DOO SUBOTICA и
  - Лежиште „Хоргош" код Хоргоша STAMBO-COOP DOO SUBOTICA.

Подручје обухвата Просторног плана се у потпуности налази у одобреном истражном простору Северна Бачка бр. 6177 за истраживање нафте и природног гаса, од стране НИС а.д. Нови Сад.

5.4. КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ

Увидом у доступне податке може се констатовати да се посматрано подручје развијало од периода праисторије. Археолошки подаци из каменог доба откривени су на већем броју локалитета уз руб лесног платоа у атару Велебита, на хумкама према Хоргошу и на подручју Кањиже. Рубни делови плавних подручја су представљали иделане локације за живот: становници су имали на располагању разноврсни мозаик влажних и сувих станишта, која су користили по природној динамици сезонских промена водног

режима. Накит и керамика из бронзаног доба, пронађени у гробовима на обронцима лесног платоа код Велебита и близу Кањиже, указују на присуство развијених култура које су поседовале и предмете медитеранског порекла. Постојање утврђења код ушћа Киреша у римском периоду, као и средњевековни подаци указују на скоро континуирану насељеност простора. За време турске владавине насеља су уништена. Крајем XVII века десна обала Тисе је била ослобођена од турака, а планско насељавање пустара, започето у XVIII веку, наставило се и после Другог светског рата.

У границама обухвата Просторног плана добра која уживају претходну заштиту су равномерно распоређена на укупном подручју обухвата Просторног плана и то: два знаменита места под претходном заштитом и око 100 археолошких локалитета.

На катастарским парцелама бр. 6046 и 6047 КО Кањижа, налази се добро под претходном заштитом - знаменито место са елементима индустријске архитектуре: **комплекс „Чудотворни бунар"** (Csodakut) које чини извор термалне воде, заштитна грађевина извора термалне воде са остацима оригиналне гвоздене цеви производње „Манесман" (Mannesmann) и језеро настало извирањем термалне воде.

Бунар извора термалне воде настао је 1908. године (заједно са другим бунаром избушеним 1909. године који више не постоји). Заштитна грађевина је саграђена у периоду између 1920. и 1940. године. По налогу општинског писара и комисије за територијалну контролу бунар су избушили Михај Кошар (Kosar Mihaly) и Лајош Херцег (Herceg Janos), предузетници из Ходмезевашархеја (Hodmezovasarhely). Пројектант и извођач заштитне грађевине је засад непознат.

Захваљујући овом извору термалне воде настао је комплекс Бање Кањижа. Приликом настанка Бање, термална вода се специјалним цевима допремала до ње са овог извора. Локација представља, са својим аутентичним руралним и природним окружењем, непоновљив и значајан спој културе и природне баштине у ужој околини града Кањиже. Назив „Чудотворни бунар" (Csodakut) потиче од житеља Кањиже и околине који су подручје са насталим језером сматрали посебно значајним, „чаробним" местом где је извируђа вода и муљ обдарена лековитим својствима.

Сама заштитна зграда је саграђена у међуратном периоду од црвене опеке. Зграда је правоугаоне основе са полуобличастим сводом. Свод је са спољашње стране омалтерисан цементним малтером. На објекту се налазе метална врата малих димензија и информативна табла са избледелим натписом на српском и мађарском језику.

На катастарским парцелама бр. 6253 н 6254 КО Кањижа, налази се добро под претходном заштитом - знаменито место: **комплекс Стари артески бунар - Бунар Баратових (Barathok kutja)**.

Према подацима информативне табле постављене на дрвену ограду комплекса сазнајемо да је Град Кањижа 1893. године донео одлуку да се на Јарашу избуше пет артеских бунара уместо дотадашњих, уобичајених копаних варијаната обложених циглом. До новембра 1894. године урађена су само два бунара- Један од њих је Стари артески бунар - Бунар Баратових који је свој назив добио по власницима оближњег салаша (Barath). Предузетници Михај Кошар (Kosar Mihaly) и Лајош Херцег (Herceg Janos) из Ходмезевашархеја (Hodmezovasarhcly) су 1908. године добили задатак да испред салаша Баратових избуше нови бунар уместо старог, већином пресушеног. Вода кроз Манесман (Mannesmann) челичне цеви промера 51 милиметара шикља у висину 1 метара. Дубина бунара је 264,44 метара, а дужина бунарских цеви је 273,29 метара. Појила изворно изграђена од јеле и тополе су 1911. године замењена бетонским варијантама због отпорности материјала на мраз.

Стари артески бунар (Barathok kutja) је обновљен 2016. године у оквиру Прве војвођанске мобе за изградњу купалишта и повезивање заједнице. Данас се бунарски комплекс састоји од два појила и два базена од опеке, те језера са дрвеним клупама и осмоугаоним павиљоном на шиповима са тршчаним кровом на отвореним кровиштем у средини. Појила су одвојена дрвеном оградом. Западно служи 38 напајање стоке, а источно као базен за људе. Из артеског бунара извире лековита вода која се каскадно слива из источног појила кроз базене у језеро.

5.5. СТАНОВНИШТВО И МРЕЖА НАСЕЉА

Према подацима последњег Пописа становништва, територију општине Кањижа насељава 20141 становник. У оквиру заштићеног подручја не налази се ниједно насеље у целости, док се једним својим делом насеља Трешњевац и Велебит налазе у заштитној зони и у режиму III степена заштите. Уз границу заштитне зоне смештена су насеља Зимоњић, Мале Пијаце и Мали Песак. Анализа демографског развоја подручја Просторног плана извршена је на основу званичних статистичких података пописа становништва у периоду 1991 - 2022. године. У посматраном ширем подручју, у укупно 10 насеља, према резултатима пописа становништва 2022. године, живело је 18681 становник у 8310 домаћинстава, просечне величине од 2,2 чланова по домаћинству, где је приметан значај пад у односу на 2011. годину када је исто подручје насељавало 23373 становника у 9810 домаћинстава. Посматрајући уже подручје, насеља су смештена дуж заштитне зоне заштићеног подручја. Укупна популација у обухвату по последњем попису броји 3307 становника у 1450 домаћинстава, са просечном величином од 2,3 члана.

Становништво које насељава предметни простор се претежно бави пољопривредом и сточарством, делатностима које су од пресудне важности за даљи опстанак заштићених врста на овом подручју, а то условљава и опстанак самог заштићеног подручја.

Табела 2. Број становника и домаћинстава у насељима уз заштићено подручје Предела изузетних одлика „Кањишки јараши"

Општина/Град	Насеље	Број становника по методологији пописа 2002. године				Укупан број домаћинстава
		1991. г	2002. г	2011. г	2022. г	2022. г.
Кањижа	Велебит	361	366	277	224	98
	Зимоњић	282	340	244	175	74
	Мале Пијаце	2144	1988	1811	1412	603
	Мали Песак	150	115	94	63	32
	Трешњевац	2028	1868	1724	1433	643
Укупно		**4677**	**4150**	**4965**	**3307**	**1450**

*насеља у обухвату према Одлуци о изради Просторног плана

5.6. МРЕЖА И ФУНКЦИЈЕ НАСЕЉА

Мрежу насеља на простору обухваћеном оквирном одлуком о изради Просторног плана чини десет насеља општине Кањижа: Адорјан, Велебит, Зимоњић, Кањижа, Мале Пијаце, Мали Песак, Мартонош, Тотово Село, Трешњевац и Хоргош. Осим општинског центра сва насеља су сеоског карактера. Сва насеља се према својој просечној величини убрајају у мала. Дистрибуција становништва према величинским категоријама у насељима у обухвату показује да су сва насеља у величинској категорији до 1500 становника.

У обухвату Просторног плана се, осим Велебита и Трешњевца који се североисточним, односно северним делом налазе у заштитној зони, не налазе друга насеља.

5.7. ПРИВРЕДА

Пољопривреда

Кањишки јараши представљају највећу површину слатина у Бачкој, односно на десној обали реке Тисе, па као такви пружају скромне услове за пољопривреду, а нарочито за ратарску производњу.

Северни делови кањишког пашњака су ипак, у знатној мери заорани и приведени ратарској производњи. Слаба плодност и прошараност солончакастим флекама ограничава избор гајених култура (углавном пшеница, сунцокрет и шећерна репа) и умањује приносе нарочито у сушним годинама, док у влажним годинама проблем представља превлаживање и као последица тога тешка обрада земљишта.

У зони непосредног утицаја на заштићено подручје присутно је полуинтензивни начин пашарења, а најзаступљеније врсте су: аутохтона раса оваца цигаја, давно доместиковано домаће шарено говедо у типу сименталца, коњи расе нонијус карактеристични за Панонску низију и балкански магарац.

Ратарство и сточарство представљају две изразито доминантне гране пољопривреде на овом подручју, али с обзиром да се ради о депопулациском подручју, услед недостатка активног становништва и његове старосне структуре, смањује се број сточара. Тако се као опортуно решење понекад спроводи пренамена пашњака у оранице и поред тога што ће се од врхунског пашњака, добити шкрте и оскудне њиве.

Надомак насеља Велебит налази се један од највећих рибњака у Србији по имену „Капетански рит" који се простире на приближно 670 ha и где се производи око 1000 t рибе (око 80% шарана и остатак амура и толстолобика).

Туризам

ПИО „Кањишки јараши" представља највећи очувани комплекс слатинских пашњака на десној обали Тисе. Такође, ово подручје је репрезентативни пример културног предела, који поред својих природних вредности поседује значајне предеоне, естетске и културно-историјске вредности, настале интеракцијом природних потенцијала подручја и традиционалног начина живота локалног становништва. Ово природно добро је поверено на старање ЈП „Палић-Лудаш" из Палића.

Вредности заштићеног подручја у погледу туристичке валоризације могу се оценити као добре на плану садржајности простора, вредности природне и културне баштине и делом приступачности дестинације, док материјална база и организованост представљају ограничавајуће факторе. Може се констатовати да туризам на простору природног добра скоро да и не постоји, чак ни екотуризам, па се не може говорити о његовом негативном утицају. Ипак, у будућем туристичком развоју подручја, ову делатност на заштићеном природном добру треба планирати уз неопходна ограничења (временска, броја посетилаца, начина кретања посетилаца и сл.).

У оквиру границе ПИО „Кањишки јараши" на катастарској парцели бр. 6253 и 6254 КО Кањижа, налази се комплекс Стари артески бунар - Бунар Баратових (Barathok kutja) надомак насеља Зимоњић. Обновљен је 2016. године па је некадашње појилиште постало отворено купалиште које се стапа у природно окружење и из године у годину постаје све популарније међу туристима. Данас се бунарски комплекс састоји од два појила и два базена од опеке, те језера са дрвеним клупама. Појила су одвојена дрвеном оградом, западно служи за напајање стоке, а источно као базен за људе. Из артеског бунара извире лековита вода која се каскадно слива из источног појила кроз базене у језеро. Поред лековите воде користи се и блато из језера које се примењује код реуматских проблема. Такође, у оквиру комплекса изграђени су осмоугаони павиљон на шиповима са тршчаним кровом са отвореним кровиштем у средини, дрвене клупе и надстрешница.

У заштитној зони Просторног плана, у близини насеља Трешњевац на узвишењу Бергел, налази се хумка Чако. Положај хумке је такав да се са обронака лесног платоа Телечка пружа поглед на заштићено подручје. На овом месту је 2001. године изграђен меморијал, односно спомен комплекс, у част догађају из 1686. године када се ту одиграла битка која је претходила Сенћанској битци и када су ови крајеви ослобођени од турака. На централном делу хумке налази се крст „Бобан", а до њега води кружни пут са спомен плочама на којима су овековечени најзначајнији локални историјски догађаји. На путу до узвишења са хумком, налазе се скулптура од дрвета - Јелфак и скулптуре Хунора и Марга урезане у дрво. Овај видиковац може бити интересантна полазна туристичка тачка за посетиоце који би желели да се боље упознају са целокупним подручјем.

Основне функције заштићеног подручја са аспекта туризма су: еколошка, научно-истраживачка, васпитно-образовна, културно-историјска и развојна функција. У складу са тим, развој туристичке делатности на простору обухвата Плана биће базирана на екотуризму који ће допринети очувању заштићеног подручја, а са друге стране отворити бројне могућности за локално становништво (запошљавање, пласман локалних производа, пружање услуга смештаја, специјализовани породични производи и др.).

5.8. ИНФРАСТРУКТУРА

5.8.1. Саобраћајна инфраструктура

У обухвату Просторног плана постоји само путни – друмски саобраћај. Путни - друмски саобраћај као основни (и једини) вид саобраћаја у обухвату Просторног плана и својим капацитетима задовољава већину захтева за путничким и робним превозом.

Путни - друмски саобраћај омогућује доступност и комуникацију предметног простора са окружењем и субрегионима. Основни саобраћајни капацитети предметног простора у домену путног - друмског саобраћаја су:

- **Државни пут IIа реда бр.102/Р-119**, Кањижа - Сента - Ада - Бечеј - Темерин - веза са државним путем 100;
- **Државни пут IIб реда бр.301/Р-119.3,** Војвода Зимонић – Велебит.

Основни путни правци који омогућавају даљинска и транзитна кретања, као и везе са центрима међународног (Нови Сад) и националног ранга (Суботица), су: ДП бр.102 и ДП бр.301 са својим везама на путну мрежу високог (ДП бр.13, ДП бр.100) и највишег нивоа (ДП А1 (Е-75)). То су саобраћајни капацитети који омогућавају субрегионално и регионално повезивање, и основни су абсорбери свих саобраћајних збивања у обухваћеном простору. Такође су и путеви који омогућују изворно-циљна кретања и омогућују квалитетна међунасељска повезивања у обухвату Просторног плана.

Систем општинских путева у обухвату Просторног плана су различитог степена изграђености и омогућују доступност овом простору из свих праваца, са везама на државну путну мрежу високог ранга (ДП I и II реда).

У оквиру катастарских општина у обухвату Просторног плана, налазе се и некатегорисани путеви (приступни и атарски путеви), који су радијалног облика и повезују насеља и садржаје ван грађевинског подручја.

Железнички саобраћај је својевремено имао врло важну улогу у развоју овог подручја. Међутим, са експанзијом друмског саобраћаја, железнички саобраћај, због својих недостатака (фиксиране линије кретања, потребе преседања при промени правца кретања и друго), изгубио је позиције које је некад имао.

У ранијем периоду (седамдесетих и почетак осамдесетих година прошлог века), знатан број пруга регионалног и локалног значаја је укинут. Пруга која је у обухвату и која није у функцији је ЖПВЕ - железничка пруга ван експлоатације (некадашња локална пруга бр. 3[2]), Хоргош – Кањижа - Сента.

Водни саобраћај на простору обухваћеном Просторним планом није заступљен. (међународни/међудржавни пловни пут реке Тисе налази се у непосредној близини). Водотоци (системи канала слива Кереш, Хоргош-Мартонош и Стари Кереш) нису категорисано као пловни и у смислу транспорта немају значај.

Немоторни саобраћај је заступљен преко бициклистичких коридора националног и локалног ранга. Међународна бициклистичка стаза – цикло коридор 11[3], Тиски коридор, позиционирана је уз реку Тису али се налази ван обухвата плана.

У обухвату се налазе стазе националног ранга – уз ДП бр. 100, бр.300, бр.301 као и стаза локалног нивоа „Панонска осмица".

Ваздушни даљински саобраћај за потребе овог подручја се одвија преко аеродрома „Никола Тесла" (за путнички и карго саобраћај), док се за спортско-туристичке намене користи аеродром Суботица (Биково). Оба терминала у потпуности задовољавају садашње обиме транспортних захтева.

[2] Одлуком Скупштине РС овој пруги одузето је својство добра у општој употреби у функцији железничког саобраћаја („Сл.Гласник РС", број 9/20)

[3] Cap du nord - Les lacs finlandais - Helsinki - Tallin - Tartu - Vilnius - Varsovie - Cracovie - Kosice - Belgrade - Skopje – Thessaloniki - Athens

На основу саобраћајних анализа може се закључити да саобраћајна инфраструктура (путно-друмска) у оквиру овог простора даје добре основе за надоградњу, реконструкцију, чиме би се омогућио брз и лак приступ овом подручју из више праваца, на нивоу високог комфора и саобраћајне услуге, као и брзе и лаке комуникације у оквиру овог простора.

5.8.2. Водна и комунална инфраструктура

На територији општине Кањижа делимично је реализован део Хидросистема „Северна Бачка", и то подсистем „Тиса-Палић", заједно са краком до водотока Чик и Кривај. Намена хидросистема је претежно за наводњавање, али и за потребе допуне недостајућих количина воде језера и акумулација, потребе водоснабдевања становништва и индустрије, узгоја риба, рекреације, туризма и др. Тренутно се систем веома мало користи, иако представља економски веома вредан потенцијал развоја.

Системи за одводњавање
Каналска мрежа, која је изграђена на заштићеном подручју и његовој околини, прилагођења је конфигурацији терена. На лесној тераси одводњавање је извршено на тај начин што су унутрашње депресије каналима спојене са холоценским долинама створеним природним путем – Кањишким потоком и Жутим Јендеком код Адорјана (Ђере, Томић, 1982). Заштићено подручје захвата делове 3 слива за одводњавање, и то: слив Киреш, Хоргош-Мартонош слив XI и Стари Киреш слив IX. У Табели бр. 3 дати су подаци за целокупне сливове који се налазе већим или мањим делом унутар граница заштићеног подручја.

Табела 3. Основне карактеристике система за одводњавање на подручју општине Кањижа

Ред. бр.	Слив	Површина (ha)	Укупна дужина каналске мреже (m)
1.	Кереш	19.892,39	36.593
2.	Хоргош-Мартонош слив XI		47.284
3.	Стари Кереш слив IX	3.273,40	13.921

Слив Кереш - површине 19.892,39ha, дужине каналске мреже 36.593m. Обухвата лесну терасу и југоисточне ниже делове пешчаре, има каналску мрежу мање густине, одводњава се гравитацијом, са водопривредног аспекта има међуопштински и индиректно и међународни значај.

Слив Хоргош-Мартонош слив XI, дужине каналске мреже 47.284m. Обухвата већим делом лесну терасу, обухвата мање квалитетно земљиште за пољопривредну производњу, има каналску мрежу мање густине, одводњава се гравитацијом, са водопривредног аспекта има међународни значај (границом пресечен слив).

Стари Кереш слив IX - површина 3.273,40ha, дужина каналске мреже 13.921m. обухвата делом алувијалну раван и лесну терасу, обухвата мање квалитетно земљиште, има малу густину каналске мреже, одводњава се гравитацијом и црпљењем. Водопривредни назив водотока Кереш је канал К-VIII-0.
Главни канали у обухвату Плана:

- К-XI-0 Хоргош-Мартонош на катастарској парцели бр. 6823 К.О. Мартонош;
- К-IX-10 Кочиш на катастарској парцели бр. 6827 К.О. Мартонош;
- К-IX-10 Кочиш на катастарској парцели бр. 10304 К.О. Кањижа;
- К-IX-10-1 на катастарској парцели бр. 6063/1 К.О. Кањижа;
- К-VIII-2 Ободни на катастарској парцели бр. 10305 К.О. Кањижа;
- К-VIII-2-1 Грбави на катастарској парцели бр. 6179 К.О. Кањижа;
- К-VIII-2-1-1 на катастарској парцели бр. 6237 К.О. Кањижа;
- К-VIII-2-1-2 на катастарској парцели бр. 6192 К.О. Кањижа;
- К-VIII-0 Кереш на катастарској парцели бр. 9880/1 К.О. Кањижа;
- К-VIII-1 на катастарској парцели број 2101 К.О. Трешњевац;
- К-VIII-4 на катастарској парцели бр. 2037 К.О. Трешњевац;
- К-VIII-4-1 на катастарској парцели бр. 2228/3 К.О. Трешњевац и
- К-VIII-5 на катастарској парцели број 3609/37 К.О. Трешњевац.

У табели бр. 4 дати су пројектовани геометријски и хидраулички подаци главних канала:

Табела 4. Основне техничке карактеристике главних канала система за одводњавање

Канал	Кота дна (mnm)	Ширина дна (m)	Нагиб косиина	Максимална дубина воде (m)	Брзина воде (m^3/s)
К-XI-0 Хоргош-Мартонош	79,42	5-20	1:1,5	3,0	8,0
К-IX-10 Кочиш	80,50	3-5	1:1,5	2,5	0,5
К-IX-10-1	80,50	1	1:1,5	1,5	0.1
К-VIII-2 Ободни	80,50	1,5-4	1:1,5	2,0	1,0
К-VIII-2-1 Грбави	80,50	1,5-4	1:1,5	2,0	1,0
К-VIII-2-1-1	81,00	1,5	1:1,5	1,5	0,5
К-VIII-2-1-2	80.50	1,5	1:1,5	1,5	0,3
К-VIII-0 Кереш	80,00	2-4	1:1,5	3,0	4,0
К-VIII-1	80,65	1,5	1:1,5	1,5	0,3
К-VIII-4	80,50	1,5	1:1,5	0,5	0,3
К-VIII-4-1	80,50	1,5	1:1,5	0,5	0,2
К-VIII-5	80,05	0.5	1:1,5	1,0	0,1

Табелом бр. 5 су приказане основне карактеристике црпних станица које се налазе на системима за одводњавање.

Табела 5. Основне карактеристике црпних станица које се налазе на системима за одводњавање на подручју општине Кањижа

Р. бр.	Назив ЦС	Врста ЦС	Систем за одводњавање	Локација „ЦС"	Кота „0" водомера	Мин. радни ниво	Мах. радни ниво	Капацитет (m^3/s)
1.	ЦС-7 Адорјан	штаб.	Кањишки рит	km 134+385	73,50	73,9	75,70	500 и 650
2.	ЦС-8 Стари Кереш	штаб.	Стари Кереш	km 145+512	76,00	77,3	78,80	500
3.	ЦС-11 Мартонош	штаб.	Хоргошко-Мартоношки рит	km 152+050	74,00	74,7	76,00	500 и 2 x 1000

На подручју Кањишких јараша се налази канал Адорјан-Велебит, који је део вишенаменског Регионалног хидросистема за снабдевање водом Северне Бачке – Подсистема „Тиса-Палић". Канал првенствено служи за снабдевање водом акумулације Велебит, одакле се вода транспортује даље по потреби. Рибњак „Капетански рит" се такође снабдева водом из канала (период април-август), а канал служи и за одбрану од унутрашњих и спољних вода. Код високих вода Тисе и Кереша, вода из Кереша се прелива у канал Адорјан-Велебит, а по потреби вишкови се препумпавају у акумулацију Велебит. Водостај у каналу се креће између кота 81 и 82 m n.v. и зависи од актуелних захтева корисника и активности унутар система. Водоток Кереш (Кириш), у складу са Заједничким правилником српскомађарске комисије за водопривреду, треба да прими и транзитне воде из Мађарске. Одржавање водотока се одвија у складу са овим Правилником.

Канали и одбрамбени подсистеми који се налазе на подручју кањишких јараша:
- Главни канал К-XI-0 Хоргош Мартонош
- Подсистем за одбрану од поплава Зимоњић
- Главни канал Кереш (канализовани ток Кереша) и део канала Стари Кереш

У обухвату Плана или непосредној близини, налазе се следећи објекти за заштиту од штетног дејства вода (Наредба о утврђивању оперативног плана за одбрану од поплава за 2023. годину, „Сл. гласник РС", број 143/22):
- Д.13.2.2. Десни насип уз Тису од ушћа Кереша до Макошког брега (Ада), 22.82km (132+715 – 109+900);
- Д.13.2.1. Десни насип уз Кереш од ушћа у Тису до Велебита, 7.50km (7+500 – 0+000);
- Д.13.1.6. Леви насип уз Кереш од ушћа у Тису до Велебита, 7.50km (0+000-7+500);
- Д.13.1.5. Десни насип уз Тису од улива канала Хоргош-Мартонош до улива Кереша, 13.30km (146+695 – 133+400);
- Д.13.1.4. Десни насип уз канал Хоргош-Мартонош од улива у Тису до km 4+500, 4.5km (0+000 – 4+500);
- Д.13.1.3. Леви насип уз канал Хоргош-Мартонош од km 4+500 до улива у Тису, 4.5km (4+500 – 0+000);
- Д.13.1.1. Гранични насип Попова Хумка, 5.2km (од 5+200 до 0+000).

Прелиминарну процену ризика од поплава за територију Републике Србије је израдило Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде, у складу са Законом о водама, Правилником о утврђивању методологије за израду прелиминарне процене ризика од поплава као и Европском директивом о процени и управљању ризицима од поплава, 2007/60/ЕЦ. Одређена су значајна поплавна подручја. Под редним бројем 23 се налази река Тиса, од ушћа до границе са Мађарском.

Систем за наводњавање

На територији општине Кањижа делимично је реализован део Регионалног хидросистема Северна Бачка, и то подсистем Тиса-Палић, заједно са краком до водотока Чик и Криваја. Намена хидросистема је претежно за наводњавање, али и за потребе допуне недостајућих количина воде језера и акумулација, потребе водоснабдевања становништва и индустрије, узгоја риба, рекреације, туризма и др.

На јужном делу заштићеног подручја налази се деоница делимично реализованог Регионалног хидросистема „Северна Бачка", подсистем „Тиса– Палић". Овај подсистем се састоји од следећих главних целина: црпна станица „Адорјан", канал ЦС „Адорјан"-ЦС „Велебит", црпна станица „Велебит", брана Велебит са акумулацијом, црпна станица „Ором", канал ЦС „Ором"-разделна грађевина–језеро Палић и канал разделна грађевина–водоток Чик. Од наведених се на делу заштићеног подручја налазе канал ЦС „Адорјан"-ЦС „Велебит" и брана Велебит са акумулацијом. Намена хидросистема је претежно за наводњавање, али и за потребе допуне недостајућих количина воде језера и акумулација, потребе водоснабдевања становништва и индустрије, узгоја риба, рекреације, туризма и др. Тренутно се систем веома мало користи.

Табела 6. Основни подаци за системе за наводњавање који су на подручју Кањижа

Ред. бр.	Систем за Наводњавање	Површине у 2003.		Црпна станица капацитет Q (l/s)
		Инсталисани капацитет	Ангажовани капацитет	
ВОДОЗАХВАТ – ТИСА				
1.	Кањишки рит	600	600	500
2.	II тераса код Кањиже	500	500	300
3.	Мартоношки мали рит	160	160	180
4.	Хоргошко-Мартоношки рит	500	500	500

Инвестиционо одржавање система за наводњавање укључује:
- ручно и машинско кошење (тракторском косачицом, багерским тарупом) каналског профила, обалог појаса канала и објеката, уклањање трске из каналског профила;
- измуљење каналског профила (применом багера, булдожера и камиона).

Хитни санациони радови- захтевају потпуно пражњење каналског профила од воде ради обезбеђења приступа деловима објеката који су иначе под водом и отклањања насталих проблема. Радови на уклањању биљне вегетације се врше у периоду од маја до септембра, а радови на измуљењу се врше у летњем периоду (јул-август). Хитни санациони радови се врше у што краћем року од тренутка настајања потребе за таквим радовима, у року неколико сати, колико је потребно за транспорт механизације на предметну локацију. Било каква ограничења везана за радове на редовном одржавању канала Адорјан-Велебит могу да угрозе функционалност целог система.

Рибњак и акумулација

На самој граници заштићеног подручја, на тромеђи насеља Велебит, Мале Пијаце и Мали Песак, изграђен је слатководни рибњак „Капетански рит" површине око 640 ha. Рибњак се снабдевао водом из водотока Киреш, а од 2011. године се, пуштањем у погон нове црпне станице, посредством канала Тиса – Палић, снабдева водом из Тисе. Вода из рибњака се, без пречишћавања, упушта у каналисани водоток Киреш и каналску мрежу у сливу Кириша. На локацији изнад насеља Велебит налази се акумулација на систему канала Тиса-Палић чија површина је 100 ha.

Заштитне шуме

Унутар прелиминарних граница обухвата планског подручја налазе се одељења (1-6) газдинске јединице Сента, којом управља и газдује ЈВП Воде Војводине. Ове шуме се налазе са небрањене стране насипа за одбрану од поплава у ширини од око 50 m. Газдовање шумама, обавља се у складу са Основом газдовања шумама за ГЈ Сента чији је рок важења 1.1.2006. – 31.12.2025. године. Приликом израде Основе, исходовано је Решење о условима заштите природе број 03-612/2 од 08.04.2016. године, Решење број 03-612/2016 од 01.08.2017. године и Мишљење о уграђености услова заштите природе за предметну газдинску јединицу број 03-3191/2 од 18.12.2017. године издато од стране Покрајинског завода за заштиту природе, чиме је потврђено да су сви радови планирани Основом газдовања шумама за ГЈ Сента усклађени са Условима заштите природе.

Подземне воде

Највиши нивои подземних вода су између реке Тисе и линије: Хоргош Мали Песак-Зимоњић-Адорјан, што је свакако утицај саме Тисе и Кириша. На овом подручју максимуми подземних вода су врло близу терена, а на појединим локалитетима излазе чак и на површину терена, што доводи до превлажености и заслањивања земљишта.

Водоснабдевање

Систем водоснабдевања на територији општине Кањижа чине 12 изворишта, са 33 бунара, 230 km водоводне мреже, 11.180 кућних прикључака. Становништво општине снабдева се водом захватањем подземних вода артерских и субартерских издани. Укупна експлоатација подземних вода на територији општине износи око Q=64 l/s. Водозахватни објекти су искључиво типа бушених бунара. У бунарима се каптира водоносни слој на дубини између 75 и 146 m и на дубини између 170 и 220 m. Бунари су бушени реверсном или класичном методом, опремљени су филтерском бунарском конструкцијом (пречника Ø 219 mm или 323 mm).

У 10 насеља територије СО Кањижа (Кањижа, Хоргош, Фодор школа, Зимонић, Велебит, Ором и Ново Село, Долине, Трешњевац, Тотово Село и Мале Пијаце) водоснабдевање, одвођење и пречишћавање отпадних вода врши се под надзором фирме „Потиски водоводи" из Хоргоша од 1968. године. Водоснабдевањем на подручју две месне заједнице: МЗ Мартонош (насеље Мартонош и Мали Песак) и МЗ Адорјан управљају саме месне заједнице.

Генерално посматрајући, сва насеља у општини користе исти ресурс подземних вода, те је сходно овоме проблематика квалитета захваћене воде приближно иста у свим насељима. Квалитет воде је релативно константан, с обзиром на хидрогеолошке и хидрохемијске карактеристике водоносног слоја. Постоји извесна разлика у карактеру вода захваћеног на плићем хоризонту у односу на квалитет воде на дубљем хоризонту.

У садашњем тренутку једине мере кондиционирања су дезинфекција (активна мера) и испирање мреже (пасивна мера). Критични параметри у саставу захваћене воде системом водоснабдевања су амонијак, гвожђе, арсен, утрошак KMnO4, боја и др. Степен прекорачења граничних концентрација је различит од насеља до насеља.

Одвођење и пречишћавање отпадних вода

На територији Општине Кањижа интензивна изградња система водоснабдевања у прошлости није праћена и интезивном изградњом канализационе мреже. Од укупно 13 насеља у Општини само у насељима Кањижа и Хоргош постоји изграђена је канализациона мрежа и то у врло скромном обиму у односу на систем водоснабдевања.

Само у протеклих неколико година вршена је интезивна градња ове инфраструктуре, али је још увек веома мали проценат прикључивања на мрежу у односу на могућности при изградњи уличних колектора. Са аспекта пречишћавања отпадних вода стање је идентично, систем пречишћавања отпадних вода је реализован у насељу Кањижа и на линији воде и на линији муља, док је у насељу Хоргош изграђен скромнији уређај. У осталим насељима не врши се прикупљање и одвођење отпадних вода фекалног порекла и употребљена вода се упушта у септичке јаме а атмосферска вода се одводи отвореним јарковима или се пак разлива по околном терену.

Одвођење атмосферских вода

Степен достигнутог развоја у овој области у значајној мери заостаје иза развоја како водоснабдевања, тако и каналисања отпадних вода. Постигнути степен изграђености је веома низак. У ову област спадају канализациони системи где се помоћу отворених земљаних (обложених и необложених) канала прикупља атмосферска вода и одводи до могућих водопријемника. Задатак прикупљања и одвођења атмосферских вода припада друштвеној заједници на нивоу општине Кањижа. С обзиром на нерешен статус (надлежност, финансирање, изградња, управљање и одржавање) ове комуналне делатности, постигнути резултати су изузетно скромни.

Задатак ове канализационе мреже се односи на прикупљање и одвођење меродавних краткотрајних киша (одређеног трајања и учесталости појаве). Сходно овоме, димензије ове канализационе мреже треба да су знатно веће од канализације отпадних вода. Ово подразумева и далеко већа потребна финансијска средства за изградњу.

Технички савремен и исправан начин одвођења атмосферских вода путем затворених цевних канализационих система је изузетно скромно заступљен. Изузетно мала дужина атмосферске канализације постоји у Кањижи, а још мање у Хоргошу. Дужина ових траса, иначе износи свега неколико километара. Нешто више има отворених земљаних канала у насељима целе општине, процењено на десетина километара. Отворени земљани канали, су мање ефикасни и у погледу одржавања веома захтевни.

5.8.3. Енергетска инфраструктура

5.8.3.1. Електроенергетска инфраструктура

У непосредном окружењу обухвата Просторног плана налазе се објекти преносног система електричне енергије који су у власништву „Електромрежа Србије" а.д.

110 kV бр. 160/2 ТС Сента- ТС Кањижа
110 kV бр. 160/3 ТС Кањижа - ТС Суботица 3
110 kV бр. 135/4 Чвор Шупљак – граница/ ТС Сегедин
400 kV бр. 454 ТС Суботица 3 – граница/ ТС Шандорфалва

Насељена места на широј територији, која је ван обухвата плана и непосредној близини, напајају се путем средњенапонске (дистрибутивне 20 kV мреже), из трансформаторске станице ТС 110/20 „Кањижа" трансформаторима снаге 2x31,5 MVA и припадајућих трансформаторских станица и нисконапонске мреже (0,4 kV).

5.8.3.2. Термоенергетска инфраструктура

У оквиру обухвата Плана, налазе се транспортни гасоводи високог притиска:
- магистрални гасовод граница Бугарске-граница Мађарске (73 bar, DN1200),
- разводни гасовод за ГМРС Хоргош (50 bar, DN80),
- магистрални гасовод МГ-07 Хоргош-Бечеј (50 bar, DN750),
- магистрални гасовод МГ-06 Хоргош-Сента (50 bar, DN700),
- разводни гасовод РГ-06-02 од МГ-06 до Суботице (50 bar, DN200),
- разводни гасовод РГ-06-01 од МГ-06 до Кањижа (50 bar, DN100) и
- разводни гасовод за ГМРС Мале Пијаце (50 bar, DN100).

На простору обухвата Плана, налазе експлоатационо поље угљоводоника Мартонош запад и Велебит са изграђеним рударским објектима за експлоатацију нафте и природног гаса (сабирно гасна станица СГС Мартонош запад, експлоатационе бушотине са приступним путевима и бушотински цевоводи), гасоводи и нафтоводи НИС а.д. за транспорт угљоводоника са експлоатационих поља.

На простору обухвата плана налази се нафтовод НИС а.д. Адорјан-РН Нови Сад.

У обухвату Просторног плана, изграђена је дистрибутивна гасоводна мрежа од полиетиленских ПЕ цеви максималног оперативног притиска 4 bar и дистрибутивна гасоводна мрежа од челичних цеви максималног оперативног притиска 16 bar за снабдевање потрошача у насељима Трешњевац, Велебит, Мале Пијаце, Хоргош и Кањижа као и мерно регулационе станице за широку потрошњу у насељима Трешњевац, Велебит, Мале Пијаце, Хоргош и Кањижа.

5.8.3.3. Обновљиви извори енергије (ОИЕ)

У претходном периоду, на регионалном и локалном нивоу нису развијене посебне мере које се односе на ОИЕ и њихово коришћење. На подручју Просторног плана не користе се обновљиви извори енергије (за сада нема података о коришћењу обновљивих извора енергије).

5.8.3.4. Енергетска ефикасност

Карактеристика енергетског система на предметном подручју, у функцији ефикасног коришћења енергије и енергената, није на високом нивоу, а заступљена је и нерационална потрошња енергената.

5.8.4. Електронска комуникациона инфраструктура

За потребе насеља и корисника у обухвату Просторног плана изграђена је савремена електронска комуникациона мрежа у коридорима саобраћајница, а преко спојног пута путем оптичког кабла. За потребе мобилних комуникација изграђене су базне радио-станице у власништву оператора мобилних комуникација.

5.9. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ, АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ И ОДБРАНА

Елементарне непогоде

Подручје обухваћено Просторним планом може бити угрожено од: земљотреса, пожара, метеоролошких појава: атмосферско пражњење и атмосферске падавине (киша, град, суша), ветар.

На основу сеизмичке рејонизације Републике Србије за повратни период од 475 година, на подручју обухвата Плана могућ је земљотрес од VII-VIII степени макросеизмичког интензитета према MCS скали. У односу на структуру и тип објекта, дефинисане су класе повредивости, односно очекиване деформације објеката. На основу интензитета и очекиваних последица земљотреса, сматра се да ће се за VII степен манифестовати „силан земљотрес", а за VIII степен „штетан земљотрес".

Настајање *пожара*, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Могућност настанка пожара је већа у насељеним местима која имају развијенију привреду, али и на пољопривредном земљишту због држања запаљивих пољопривредних усева у летњим месецима, који је најчешће проузрокован људском непажњом.

Појава *града* је чешћа и интензивнија у летњем периоду, а штете се највише одражавају на пољопривредним културама које су у том периоду и најосетљивије. Посматрани простор не спада у подручја са изразитом појавом града, већ је подложан само повременим продорима олујних и градоносних облака. Према условима Републичког хидрометеоролошког завода (РХМЗ) у оквиру границе посебне намене, а у сврху заштите од града, изграђене су 4 лансирне (противградне) станице – Мали Песак, Зимоњић, Велебит и Трешњевац.

Ветар има пресудну улогу за обликовање климе, у развоју живог света као и у многим људским делатностима, како непосредно тако и посредно: на приносе у пољопривреди, количину падавина, исправање тла и биљака, наносе штету психофизичком стању људи кроз повећану или смањену активност и сл. Преовлађујући ветрови на овом простору дувају из северозападног правца и они доносе падавине, док кошава (југоисточни ветар) доноси суво и хладно време претежно у зимским месецима. У пролећним месецима ветар изазива велика испаравања земљишта одузимајући велике количине влаге неопходне биљкама.

Акцидентне ситуације

На основу Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 72/09-други закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-други закон), Министарство заштите животне средине, на основу докумената: Политика превенције удеса или Извештај о безбедности и План заштите од удеса, води регистар постројења и утврђује и води евиденцију о операторима и севесо постројењима/комплексима са повећаном вероватноћом настанка хемијског удеса или са повећаним последицама тог удеса, због њихове локације, близине сличних постројења или због врсте ускладиштених опасних материја („домино ефекат"). На основу ових докумената, Министарство води и Регистар постројења и утврђује севесо операторе и постројења/комплексе, чије активности могу изазвати хемијски удес са прекограничним последицама.

Према условима Министарства заштите животне средине, у обухвату Просторног плана се налази једно севесо постројење нижег реда, Утоварна станица „Адорјан", оператера АД „НИС" Нови Сад, 29. новембар бб, Кањижа.

КОРИШЋЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

За простор који је предмет израде Просторног плана **нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље** коју прописују надлежни органи.

6. НАМЕНА ПРОСТОРА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Просторним планом дефинише се подручје посебне намене и подручје утицаја на посебну намену.

Заштићено подручје - Предео изузетних одлика „Кањишки јараши" чини **Подручје посебне намене ПИО „Кањишки јараши"**. Граница Подручја посебне намене ПИО „Кањишки јараши" преузета је из Покрајинске скупштинске одлуке о заштити Предела изузетних одлика „Кањишки јараши". У највећем проценту подручје посебне намене чини пољопривредно земљиште – пашњаци.

Заштитна зона ПИО „Кањишки јараши" чини **Подручје утицаја на посебну намену ПИО „Кањишки јараши".** Граница Подручја утицаја на посебну намену ПИО „Кањишки јараши" преузета је из Покрајинске скупштинске одлуке о заштити Предела изузетних одлика „Кањишки јараши". У највећем проценту подручје утицаја на посебну намену чини пољопривредно земљиште: обрадиво пољопривредно земљиште – њиве и салаши. Подручје утицаја на посебну намену обухвата и део грађевинских подручја насеља Велебит и Трешњевац и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља: зона кућа за одмор, површина за производњу, складиштење и пословање, површина за саобраћајну, комуналну и енергетску инфраструктуру.

Биланс површина у наредним табелама је добијен графичким очитавањем са Прегледне карте број 1. „Просторне целине и просторне подцелине подручја посебне намене" и Рефералне карте број 1. „Посебна намена простора".

Табела 7. Биланс површина просторних целина у обухвату Просторног плана

Ред. број	ПОДРУЧЈЕ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	површина	
		ha	%
1.	Подручје посебне намене ПИО „Кањишки јараши"	3553,18	39,60
2.	Подручје утицаја на посебну намену ПИО „Кањишки јараши"	5418,02	60,40
Σ	**Укупна површина обухвата Просторног плана**	**8971,20**	**100,00**

Табела 8. Биланс површина просторних целина у посебној намени

Ред. број	ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПИО „КАЊИШКИ ЈАРАШИ"	површина	
		ha	%
1.	„Мартоношки пашњак"	73,23	2,06
2.	„Сточни пашњак"	1349,37	37,81
3.	„Слатине код Трешњевца"	51,24	1,44
4.	III режим	2085,34	58,69
Σ	**Површина обухвата Подручја посебне намене ПИО „Кањишки јараши"**	**3553,18**	**100,00**

Табела 9. Биланс површина основних намена у посебној намени

Ред. број	НАМЕНА ЗЕМЉИШТА	ПОВРШИНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПИО „КАЊИШКИ ЈАРАШИ"	
		ha	%
1.	**Грађевинско земљиште**	**8,68**	**0,24**
2.	**Пољопривредно земљиште**	**3474,19**	**97,78**
3.	**Шумско земљиште**	**6,60**	**0,19**
	Шуме и шумско земљиште	6,60	**-**
48,68.	**Водно земљиште**	**63,71**	**1,79**
	Бара	21,61	**-**
	Канал	42,10	**-**
Σ	**Површина подручја посебне намене ПИО „Кањишки јараши"**	**3553,18**	**100,00**

Према подацима исказаним у претходној табели, у подручју посебне намене највећа је заступљеност пољопривредног земљишта са 98,02 %, а затим водног земљишта са 1,79 %.

Од пољопривредног земљишта највише су заступљени пашњаци.

Грађевинско земљиште у обухвату Просторног плана је заступљено са 0,24 %.

Најмања је заступљеност шумског земљишта у подручју посебне намене са 0,19 %.

7. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ И РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ

Подручје обухваћено Просторним планом је делимично угрожено услед низа антропогених активности протеклих деценија.На подручју природног добра и заштитне зоне није успостављено континуално праћење квалитета животне средине.

На подручју обухвата Просторног плана не постоје доступни подаци о мониторингу квалитета ваздуха. Потенцијални извори загађења ваздуха су индивидуална ложишта из околних насеља, сметлишта, те саобраћај и привредни субјекти.

Загађење површинских и подземних вода врши се углавном од стране комуналних и атмосферских отпадних вода насеља, претежно у виду површинских извора емисије загађујућих материја (због недовршене канализационе инфраструктуре). Проблем представљају и процедне воде са баштенских површина, складишта стајњака, горива и депои других материја који су периодично у контакту са подземним водама.

Вода из рибњака „Капетански рит" се без пречишћавања упушта у каналисани водоток Киреш и каналску мрежу у сливу Кириша. То доводи до промене физичко – хемијског квалитета воде и седимента тог еколошког коридора, као и измена у морфологији терена. Периодично испуштање отпадних вода из рибњака доводи до еутрофикације Кириша.

Постојећа **насеља** у окружењу (Адорјан, Велебит, Зимоњић, Кањижа, Мале Пијаце, Мали Песак, Мартонош, Тотово Село, Трешњевац и Хоргош) имају утицај на природно добро, с обзиром на чињеницу да се грађевинска подручја ових насеља делом граниче са истим. Пре свега, антропогене активности у њима доводе до погоршања квалитета животне средине. Распростирање загађујућих материја из насеља према природном добру најчешће се врши хидролошким и атмосферским путем.

У погледу **управљању отпадом**, у обухвату Просторног плана налазе се регистроване две дивље депоније – сметлишта: једна на локацији која се налази на граници КО Трешњевац и КО Велебит, и то на граници заштићеног подручја, и друга, која се налази ван заштитне зоне, а у обухвату Просторног плана (КО Адорјан). У заштитној зони се налази једно одлагалиште отпада, којим управља ЈКП из Кањиже (КО Кањижа).

Простор заштићеног подручја окружен је обрадивим површинама, које досежу до саме границе заштићеног подручја. Загађујуће материје, пестициди и минерална ђубрива, која се користе у пољопривреди, имају могућност брзог распрострањења и тиме негативно утичу на заштићено подручје, у облику загађења подземних и површинских вода и земљишта. Велики утицај на квалитет земљишта и вода имају и живинарске и сточне фарме, неадекватним управљањем стајњаком.

Нарушавање водног режима, карактеристичног за континенталне слатине, који подразумева сезонска узлазно-силазна кретања подземних и површинских вода богатих солима натријума, магнезијума, калијума је један од **најизраженијих угрожавајућих фактора на подручју природног добра.**

Може се навести још неколико фактора који угрожавају животну средину која се налази у обухвату Просторног плана:

- Промене у структури предела, формирањем антропогених станишта (рибњаци, високо зеленило, салаши, далеководи, мрежа мелиоративних канала итд);

- Фрагментација и физичко уништавање станишта, те ширење грађевинских подручја насеља;
- Лов и криволов, који такође угрожавају животну средину, али и постојећи биодиверзитет
- Неприлагођено управљање засадима дрвећа и појединачним стаблима, пошумљавање ливада и пашњака, кошење ливада, и унос алохтоних и инвазивних врста.

8. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Према карактеристикама подручја у обухвату Просторног плана, непосредног и ширег окружења, постојећих и планираних намена и функција, у поступку израде Просторног плана обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења.

Услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су процесом стратешке процене вредновани и имплементирани у планска решења и саставни су део Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.

Према Закону о планирању и изградњи, као фаза у изради планског документа предвиђена је израда Материјала за рани јавни увид, чиме се обезбеђује учешће заинтересованих, са могућношћу давања примедби и сугестија на концепцију планских решења.

Рани јавни увид (РЈУ) је и у случају овог Просторног плана организован после доношења одлуке о изради планског документа, а пре формирања Нацрта планског документа.
Рани јавни увид одржан је у периоду 06.07.2023. до 20.07.2023. године, у оквиру којег је Материјал био доступан заинтересованима у Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине.

У току израде Просторног плана и Стратешке процене прибављени су услови и сагласности надлежних институција који су приказани у табели 10.

Табела 10. Табела органа и институција од значаја за израду ППППН ПИО „Кањишки јараши"

Р. БР.	Органи, организације, имаоци јавних овлашћења и остале институције које су доставиле услове и податке
1.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Сектор за заштиту природе, ваздуха и озонског омотача 11070 НОВИ БЕОГРАД Омладинских бригада бр. 1
2.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Сектор за управљање животном средином Одсек за заштиту од великог хемијског удеса 11070 НОВИ БЕОГРАД Омладинских бригада бр. 1
3.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ РЕПУБЛИЧКА ДИРЕКЦИЈА ЗА ВОДЕ 11070 БЕОГРАД Булевар уметности бр. 2а
4.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ Управа за пољопривредно земљиште 11000 БЕОГРАД Грачаничка бр. 8
5.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ Сектор за материјалне ресурсе Управа за инфраструктуру 11000 БЕОГРАД Немањина бр. 15
6.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације 11000 БЕОГРАД Омладинских Бригада бр. 31
7.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације Одељење за ванредне ситуације у Кикинди 23300 КИКИНДА Браће Татића бр. 5
8.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА Сектор за туризам 11070 НОВИ БЕОГРАД Омладинских Бригада бр. 1
9.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЦЕНТАР ЗА РАЗМИНИРАВАЊЕ 11000 БЕОГРАД Војводе Тозе бр. 31
10.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРЛОШКИ ЗАВОД 11000 БЕОГРАД Кнеза Вишеслава 66
11.	РЕПУБЛИЧКИ СЕИЗМОЛОШКИ ЗАВОД Електронски захтев
12.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ – БЕОГРАД 11118 БЕОГРАД Радослава Грујића бр. 11
13.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 21000 НОВИ САД Булевар Михајла Пупина бр. 16
14.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЕНЕРГЕТИКУ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И САОБРАЋАЈ 21000 НОВИ САД Булевар Михајла Пупина бр. 16
15.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗДРАВСТВО 21000 НОВИ

Р. БР.	Органи, организације, имаоци јавних овлашћења и остале институције које су доставиле услове и податке
	САД Булевар Михајла Пупина бр. 16
16.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА КУЛТУРУ, ЈАВНО ИНФОРМИСАЊЕ И ОДНОСЕ СА ВЕРСКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА 21000 НОВИ САД Булевар Михајла Пупина бр. 16
17.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО Сектор за водопривреду 21 000 НОВИ САД Булевар Михајла Пупина бр. 16
18.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО Сектор за заштиту, уређење и коришћење пољопривредног земљишта 21000 НОВИ САД Булевар Михајла Пупина бр. 16
19.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО Сектор за шумарство 21000 НОВИ САД Булевар Михајла Пупина бр. 16
20.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО Сектор за сточарску производњу 21000 НОВИ САД Булевар Михајла Пупина бр. 16
21.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО Сектор за ловство и аквакултуру 21000 НОВИ САД Булевар Михајла Пупина бр. 16
22.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ, МЕЂУРЕГИОНАЛНУ САРАДЊУ И ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ 21000 НОВИ САД Булевар Михајла Пупина бр. 16
23.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПРИВРЕДУ И ТУРИЗАМ 21000 НОВИ САД Булевар Михајла Пупина бр. 16
24.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА СПОРТ И ОМЛАДИНУ 21000 НОВИ САД Булевар Михајла Пупина бр. 16
25.	МЕЂУОПШТИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ СУБОТИЦА 24000 СУБОТИЦА Трг Слободе 1/3
26.	АГЕНЦИЈА ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ АП ВОЈВОДИНЕ 21000 НОВИ САД Др Зорана Ђинђића бр. 1, III/10
27.	ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ВОЈВОДИНЕ 21000 НОВИ САД Булевар Михајла Пупина бр. 6/IV
28.	ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ КАЊИЖА 24420 КАЊИЖА Дамјанићева бр. 2
29.	ЈВП „ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ" 21000 НОВИ САД Булевар Михајла Пупина бр. 25
30.	ЈП „ВОЈВОДИНАШУМЕ" 21132 ПЕТРОВАРАДИН Прерадовићева бр. 2
31.	ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ"Сектор за стратегију, пројектовање и развој 11000 БЕОГРАД Булевар краља Александра бр. 282
32.	ДИРЕКТОРАТ ЗА ЦИВИЛНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО Сектор за ваздушну пловидбу 11000 БЕОГРАД Немањина бр. 6
33.	АД „ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ" БЕОГРАД 11000 БЕОГРАД Кнеза Милоша бр. 11
34.	„ЕПС ДИСТРИБУЦИЈА" АД Београд ОГРАНАК "ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА „СУБОТИЦА" 24000 СУБОТИЦА Сегедински пут 22-24
35.	ЈП ЕМИСИОНА ТЕХНИКА И ВЕЗЕ СЕКТОР ТЕХНИКА 11030 БЕОГРАД Кнеза Вишеслава бр. 88
36.	ЈП „ПОШТЕ СРБИЈЕ" Дирекција за поштанску мрежу 11120 БЕОГРАД Таковска бр. 2
37.	„CETIN" DOO 11070 БЕОГРАД Омладинских бригада бр. 90
38.	„A1 СРБИЈА" ДОО 11070 НОВИ БЕОГРАД Милутина Миланковића бр. 1ж
39.	SBB СРПСКЕ КАБЛОВСКЕ МРЕЖЕ 11000 БЕОГРАД Булевар Пека Дапчевића бр. 19
40.	ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА" а.д. Београд ДИРЕКЦИЈА ЗА ТЕХНИКУ, ФУНКЦИЈА ПЛАНИРАЊА И РАЗВОЈА, СЕКТОР ЗА ПЛАНИРАЊЕ И РАЗВОЈ ТРАНСПОРТНЕ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНЕ МРЕЖЕ 11070 НОВИ БЕОГРАД Булевар уметности бр. 16 а
41.	„НИС" а.д. НОВИ САД 21000 НОВИ САД Народног фронта бр. 12
42.	ЈП „СРБИЈАГАС" 21000 НОВИ САД Булевар ослобођења бр. 69
43.	ОПШТИНА КАЊИЖА Општинска управа, одељење за инспекцијске послове 24400 КАЊИЖА Главни трг бр. 1
44.	ОПШТИНА КАЊИЖА Општинска управа, одељење за привреду и локални економски развој 24400 КАЊИЖА Главни трг бр. 1
45.	ОПШТИНА КАЊИЖА Месна заједница Велебит
46.	ОПШТИНА КАЊИЖА Месна заједница Зимоњић
47.	ОПШТИНА КАЊИЖА Месна заједница Мале Пијаце
48.	ОПШТИНА КАЊИЖА Месна заједница Мали Песак
49.	ОПШТИНА КАЊИЖА Месна заједница Мартонош
50.	ОПШТИНА КАЊИЖА Месна заједница Трешњевац
51.	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ „КОМУНАЛАЦ" 24420 КАЊИЖА Народни парк бр. 5
52.	ПОТИСКИ ВОДОВОДИ 24410 ХОРГОШ Железничка бр. 22
53.	„SAT TRAKT" д.о.о. БАЧКА ТОПОЛА 24300 БАЧКА ТОПОЛА Маршала Тита бр. 111
54.	ГАСТРАНС д.о.о. 21000 Нови Сад Народног фронта 12
55.	Транспортгас Србија д.о.о. 21000 Нови Сад Булевар ослобођења 5

II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Стратешка процена интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава планска решења ка онима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Општи и посебни циљеви Извештаја о стратешкој процени утицаја дефинисани су на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, услова надлежних органа и институција, као и проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Просторном плану.

1. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Општи циљеви Стратешке процене утицаја постављају оквир за дефинисање посебних циљева и избор индикатора којима ће се оценити њихова оствареност, у контексту очувања животне средине, као и спровођења принципа одрживог развоја кроз планска решења.

Концепт одрживог развоја простора у обухвату Просторног плана огледа се у детаљнијој планској организацији и уређењу, вредновањем капацитета планираних садржаја у односу на потребе, као и усклађивање коришћења простора са природним и створеним потенцијалима и ограничењима, односно карактеристикама простора.

Плански основ за израду овог Просторног плана представља Регионални просторни план АП Војводине.

Општи циљ Стратешке процене представља одрживо коришћење простора и природних ресурса у обухвату Просторног плана кроз активну примену мера заштите природних ресурса, животне средине, и обезбеђење адекватних услова за живот и здравље људи.

Наведени циљ обезбедиће се активним спровођењем управљачких активности у заштићеним подручјима, као и очувањем предеоних карактеристика на подручју Просторног плана, и спровођењем континуираног мониторинг параметара животне средине и биомониторингом.

Основни разлог за израду Просторног плана је стварање услова за реализацију националних, регионалних и локалних интереса у оквиру граница посебне намене, у складу са условима заштите природе, који се заснивају на вредновању и процени могућих утицаја на животну средину до којих може доћи имплементацијом Просторног плана.

На основу наведеног општег циља Стратешке процене, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Просторном плану, утврђују се посебни циљеви стратешке процене у појединим областима заштите.

Као **посебни циљеви стратешке процене** истичу се:

А. Одрживо коришћење и заштита природних ресурса;
Б. Очување предеоних карактеристика подручја;
В. Одрживо управљање и заштита заштићених подручја;
Г. Одрживо управљање отпадом;
Д. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

Посебни циљеви Стратешке процене усклађени су са индикаторима стратешке процене дефинисаним Правилником о Националној листи индикатора животне средине.

2. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

На основу дефинисаних циљева стратешке процене Просторног плана, врши се избор одговарајућих индикатора стратешке процене утицаја на животну средину. Сврха њихове примене је у усмеравању планских решења ка остварењу циљева који се постављају.

Индикатори представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за свако планирање активности у простору.

Приликом дефинисања индикатора, обрађивачи стратешке процене утицаја су се ослонили на индикаторе УН за одрживи развој, индикаторе дефинисане Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС", број 37/11) и на елементарне еколошке индикаторе који се могу узети у обзир у односу на постојеће стање животне средине и карактер планских решења. На основу Правилника о Националној листи индикатора заштите животне средине, на територији Плана релевантни су индикатори приказани у Табели 11.

Табела 11. Преглед посебних циљева стратешке процене и индикатора заштите животне средине релевантних за подручје Просторног плана

Индикатори
1. Годишње количине исцрпљене подземне и површинске воде, апсолутно и као део од укупне обновљиве количине воде (m^3, %)
2. % домаћинстава прикључен на водовод и канализацију
3. % отпадних вода које се пречишћавају
4. Присуство фекалних бактерија у води за пиће (%)[4]
5. $БПК_5$ у водотоцима (mg/l кисеоника потрошеног у 5 дана, на константној температури од 20◦C)
6. Промена намене земљишта (%)
7. ha (%) санираних и рекултивисаних подручја
8. Квалитет пољопривредног и непољопривредног земљишта
9. Употреба минералних ђубрива (kg/ha)
10. Употреба пестицида (t активне материје пестицида на 10km^2 пољопривредног земљишта)
11. Површине под природним пределима
12. Удео шумског земљишта у укупном земљишту (%)
13. % заштићених природних добара на територији АПВ у односу на укупну површину
14. Површине под изабраним значајним екосистемима (km^2 или ha) одабраних врста екосистема
15. Учешће броја угрожених врста у укупном броју врста (%)
16. Стварање отпада (t/становнику)
17. Учешће обновљивих извора енергије у укупној потрошњи енергије (%)
18. Интензитет туризма.

Наведени индикатори су дефинисани са циљем праћења реализације планских, а не технолошких решења, у планском периоду, уколико се за то укаже потреба.

3. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину, као и многи међународни документи, упућују на важност односа процеса планирања и процеса израде Стратешке процене, односно на неопходност интеграције овог инструмента у процес планирања. Избор и дефинисање адекватних планских решења је много ефикаснији уколико је процес вршења стратешке процене у већој мери или у потпуности интегрисан у планове и програме за које се израђује.

4 Према упутствима СЗО за квалитет воде за пиће

Табела 12. приказује принцип примењен при изради ова два елабората, односно приказана је веза између фаза израде Просторног плана и Стратешке процене.

Табела 12. Веза између фаза израде Просторног плана и Стратешке процене утицаја

ИЗРАДА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА		**ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА (СПУ)**
Одлучивање о изради планског документа по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за стручну контролу, односно комисије за планове	Узајамни утицај ових фаза - пре доношења Одлуке о изради планског документа прибавља се мишљење о предлогу одлуке да се (не)израђује СПУ	**Одлучивање о изради СПУ према претходно прибављеном мишљењу надлежног органа и др. заинтересованих органа и организација**
Доношење Одлуке о изради Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	**Доношење Одлуке о изради Извештаја о СПУ**
Израда материјала за рани јавни увид Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	**СПУ планског документа на животну средину (анализа садржаја и основне документације, консултације са надлежним органима и организацијама...) - формулисање Извештаја о стратешкој процени**
Израда Нацрта просторног плана		
Стручна контрола Нацрта Просторног пплана	Узајамни утицај ових фаза	**Мишљење заинтересованих органа и организација на СПУ**
Јавни увид у Нацрт Просторног плана	Узајамни утицај ове две фазе - у пракси се оба елабората истовремено излажу на јавни увид	**Јавни увид у Извештај о СПУ**
Доношење Просторног плана	Орган надлежан за израду планског документа не може исти упутити у процедуру усвајања без Сагласности на Извештај о СПУ	**Оцена и сагласност на Извештај од стране надлежног органа**
Спровођење Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	**Имплементација мера заштите и мониторинг према Извештају о СПУ**

Циљеви стратешке процене су, обзиром на паралелну израду ова два документа у потпуности усаглашени са циљевима Посторног плана у домену заштите животне средине.

Циљеви Просторног плана у погледу заштите животне средине су:

- Усклађивање интереса свих имаоца јавних овлашћења и корисника простора, и рационално и одрживо коришћење планског подручја, водећи рачуна о еколошким условима и ограниченим капацитетима животне средине, односно захтевима уређења подручја посебне намене;
- одрживо коришћење ресурса и простора, уз предузимање превентивних мера заштите основних чинилаца животне средине (воде, ваздуха и земљишта);
- успостављање континуалног мониторинга загађујућих материја, санација и рекултивација еколошки најугроженијих подручја;
- одрживо управљање водама;
- санација и рекултивација свих неуређених депонија (сметлишта), и других деградинараних подручја у подручју обухвата Просторног плана;
- управљање комуналним отпадом сходно Програму управљања отпадом у Републици Србији за период 2022-2031 и законским и подзаконским актима;
- интегрисање заштите животне средине у све секторе стратешког планирања и пројектовања, кроз инструменте процене утицаја (примена SEA, EIA и IPPC);

- примена савременијих технолошких решења, најбољих доступних технологија (BAT) и концепта чистије производње приликом реализације пројеката који могу имати негативан утицај на квалитет животне средине, а у складу са условима заштите природе и
- едукација грађана и подстицање унапређења еколошке свести.

Циљеви стратешке процене су:

А. Одрживо коришћење и заштита природних ресурса;
Б. Очување предеоних карактеристика подручја;
В. Одрживо управљање и заштита заштићених подручја;
Г. Одрживо управљање отпадом;
Д. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

У табели 13. приказана је компатибилност општих циљева Просторног плана и посебних циљева стратешке процене. У предметној стратешкој процени није утврђена компатибилност свих појединачних и посебних циљева Просторног плана и стратешке процене, јер су сви посебни циљеви Просторног плана усклађени са општим циљевима у Плану.

Табела 13. Компатибилност циљева Просторног плана и СПУ

ЦИЉЕВИ ПЛАНА	А	Б	В	Г	Д
Заштита и одрживо и рационално коришћење природних добара и природних ресурса, у складу са потребама дугорочног социјалног и економског развоја	+	+	+	+	+
Унапређење и побољшање општих еколошких услова у заштићеном подручју и његовој заштитној зони, као и на осталим просторима од значаја за очување биолошке разноврсности	+	+	+	+	+
Обезбеђење адекватне превенције, минимизирања негативних утицаја, мониторинга и контроле свих облика загађивања животне средине	+	0/+	+	+	+
Унапређење квалитета животне средине и примена мера заштите животне средине у домену свих антропогених активности и утицаја на подручју обухвата Просторног плана, као предуслов уравнотеженог развоја, коришћења и уређења овог простора	+	+	+	+	+
Утврђивање оптималне интегралне саобраћајне мреже која ће третирати све видове саобраћаја и опслуживати све садржаје и локалитете, уз уважавање економских, техничко-технолошких, просторно-функционалних и еколошких критеријума	+	+	+	+	+
Стварање услова за развој саобраћајних капацитета заснованих на европским стандардима тј. стратешким принципима одрживог развоја животне средине	+	+	+	+	+
Формирање мреже путева (посебно нижег хијерархијског нивоа), која треба да створи оптималне услове повезивања насеља са окружењем, у циљу остварења комуникација насеља са локалитетима који су у функцији афирмације предметног простора	+	+	+	+	+

+ -позитивно, 0- неутрално, - негативно

III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Приоритетни циљ израде Стратешке процене предметног Просторног плана на животну средину је сагледавање могућих негативних утицаја на квалитет животне средине и предвиђених мера за њихово смањење, не стварајући конфликте у простору и водећи рачуна о капацитету животне средине на посматраном простору.

Како би се остварили постављени циљеви, потребно је сагледати просторна решења и активности дефинисане Просторним планом, као и мере за смањење потенцијално негативних утицаја планских решења на животну средину. Стратешка процена се бави општом анализом и проценом могућих утицаја планираних решења заштите животне средине у Просторном плану, при чему је акценат стављен на анализу планских решења, која доприносе заштити животне средине и подизању квалитета живота на посматраном простору.

1. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Стратешком проценом анализирана су сва планска решења и извршено је идентификовање оних која у одређеној мери могу угрозити квалитет животне средине у фази реализације Просторног плана.

Питања и проблеми везани за заштиту животне средине, разматрани су у односу на:
- утицај досадашњих активности, као и планираних садржаја на природне ресурсе - воду, ваздух и земљиште;
- утицај планиране инфраструктуре на животну средину;
- дефинисане мере и услове заштите животне средине, са освртом на потенцијалне загађиваче;
- решења у погледу одлагања комуналног отпада и др. врста отпада у планском периоду.

У том контексту, Стратешком проценом се анализирају могући утицаји планираних активности на факторе животне средине и дефинишу планске мере заштите, које ће потенцијална загађења и штете довести на ниво прихватљивости, односно у границе дефинисане законском регулативом, не стварајући конфликте у простору.

У поступку стратешке процене очекиваних утицаја планских решења на животну средину, потенцијала и ограничења у простору и животној средини, планска решења су вреднована у односу на:
- природне карактеристике, постојеће стање и услове у простору;
- створене вредности, постојећу намену и досадашњи начин коришћења и уређења простора;
- стање комуналне опремљености простора;
- стање и статус природних вредности;
- услове надлежних институција добијених у поступку израде Просторног плана и Извештаја о стратешкој процени;
- циљеве планског документа вишег хијерархијског нивоа и циљеве предметног Просторног плана.

Стратешком проценом је утврђено да су планска решења формулисана у складу са смерницама и циљевима плана вишег хијерархијског нивоа, као и условима надлежних институција, органа и предузећа, достављених за потребе израде овог Просторног плана, студијском и другом значајном документацијом која се односи на простор у обухвату Просторног плана.

Општа концепција просторног развоја подручја посебне намене, подразумева одрживост просторног развоја, еколошку повезаност и уређеност простора. Приоритет представља заштита природе и њених вредности, посебно заштићеног подручја, еколошких коридора, станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја, очување биодиверзитета и развој локалног идентитета кроз заштиту предела и заштиту животне средине.

Заштићено подручје ПИО „Кањишки јараши" је смештено на крајњем северу Војводине у североисточном делу Бачке. Ово подручје обухвата јужни део слатина које се пружају између алувијалне равни реке Тисе и Бачке лесне заравни. Налази се на територији општине Кањижа и окружено је насељима Трешњевац, Велебит, Мале Пијаце, Мали Песак, Кањижа и Зимоњић.

ПИО „Кањишки јараши" представља заштићено подручје регионалног значаја, односно природно добро II категорије. Заштићено подручје заузима површину од 3.472,17 ha, на којој се успостављају режими заштите II и III степена и обухваћено је заштитном зоном површине 5.418 ha.

Заштићено подручје проглашеног Предела изузетних одлика „Кањишки јараши" са режимима заштите II и III степена и заштитна зона чине обухват Просторног плана, док је само заштићено подручје посебна намена, а заштитна зона је простор од утицаја на посебну намену.

Утврђивање подручја посебне намене у поступку израде планског документа у значајној мери утиче на стварање услова за ефикаснију заштиту Предела изузетних одлика, али и локалног идентитета, унапређење одрживости у коришћењу простора и развоја локалне економије.

Под уређењем подручја Предела изузетних одлика подразумеваће се спровођење низа мера и активности ради заштите, обнављања и унапређења, пре свега природних вредности, у циљу очувања функционалности станишта, карактеристичних амбијенталних целина и процеса у екосистему.

Процена утицаја варијантних решења

Просторним планом се не предвиђају варијантна решења. Такође, Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину не прописује шта су то варијантна решења Просторног плана која подлежу стратешкој процени утицаја, те се у пракси разматрају следеће две варијанте:

1) Варијантно решење 1 - уколико не дође до спровођења планских решења;
2) Варијантно решење 2 - уколико се реализују планска решења (варијанта одрживог развоја).

Ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте који би се рефлектовали током имплементације или у случају да се не реализује предметни Просторни план, Стратешка процена се бави анализом варијанте да се Просторни план не реализује и варијанте реализације Просторног плана и предвиђених решења у свим дефинисаним областима које су релевантне са аспекта заштите животне средине.

Табела 14. Процена утицаја сектора Просторног плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења

Циљеви стратешке процене

А. Одрживо коришћење и заштита природних ресурса;
Б. Очување предеоних карактеристика подручја;
В. Одрживо управљање и заштита заштићених подручја;
Г. Одрживо управљање отпадом;
Д. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

Сектор Просторног плана	Сценарио развоја	А	Б	В	Г	Д
Заштита природних добара и природних вредности, заштита предела	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+
Заштита природних ресурса	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+
Становништво и привредне активности	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	0	+	+	+
Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља становништва	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+
Унапређење водне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	0/-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	0/+	+	+	+
Изградња и модернизација енергетске инфраструктуре и изградња капацитета ОИЕ	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	0
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+
Заштита културног наслеђа	ВАРИЈАНТА 1	0/-	-	-	-	0/-
	ВАРИЈАНТА 2	0/+	+	+	+	0/+
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+

+ - укупно позитиван утицај, - - укупно негативан утицај, **0** - неутралан утицај

Разлози за избор најповољнијег варијантног решења

На основу члана 15. Закона о стратешкој процени утицаја обавезно је поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења. Резимирајући позитивне и негативне ефекте варијанти у погледу Просторног плана, може се констатовати следеће:

- У варијанти да се Просторни план не донесе и да се развој настави по досадашњем тренду, могу се очекивати негативни ефекти са аспекта заштите животне средине, односно неадекватно и неодрживо коришћење предметног простора што би довело до даљег угрожавања природних ресурса, људског здравља и материјалних добара;
- У варијанти да се Просторни план имплементира могу се очекивати бројни позитивни ефекти у сваком сектору, посебно у области заштите природних добара и осталих природних ресурса, привреде и туризма, приликом избора будућих корисника простора, поштујући ограничене капацитете животне средине планског подручја.

На основу изнетог може се закључити да је варијанта доношења предложеног Просторног плана повољнија у односу на варијанту да се Просторни план не донесе.

Евалуација карактеристика и значаја утицаја планских решења

Након анализе, извршена је евалуација значаја, просторних размера и вероватноће утицаја планских решења предложене варијанте Просторног плана на животну средину и елементе одрживог развоја. Значај утицаја процењује се у односу на величину (интензитет) утицаја и просторне размере, на којима се може остварити утицај (приказано у наредним табелама). Утицаји, односно ефекти, планских решења, према величини промена се оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне, а знак плус на позитивне промене. Овај систем вредновања примењује се, како на појединачне индикаторе утицаја, тако и на сродне категорије преко збирних индикатора.

Табела 15. Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	О п и с
Критичан	- 3	Јак негативан утицај
Већи	- 2	Већи негативан утицај
Мањи	- 1	Мањи негативни утицај
Нема или нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података или није примењиво
Позитиван	+ 1	Мањи позитивни утицај
Повољан	+ 2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+ 3	Јак позитиван утицај

Табела 16. Критеријуми за оцењивање просторних размера утицаја

Размере утицаја	Ознака	О п и с
Регионални	Р	Могућ утицај у оквиру простора регије
Локални	Л	Могућ утицај у некој зони или делу територије Просторног плана

Вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности такође представља важан критеријум за доношење одлука у току израде Просторног плана.

Вероватноћа утицаја одређује се према скали приказаној у табели 16.

Табела 17. Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	утицај извесан
више од 50%	В	утицај вероватан
мање од 50%	М	утицај могућ

Вероватноћа утицаја, дакле, може бити од потпуно извесне (100%) до ситуације у којој је утицај готово невероватан.

Ова чињеница је посебно важна јер тако одређено планско решење, које генерално има изразито јак, нпр. негативан утицај, у конкретном случају може бити потпуно невероватно, па се самим тим његов утицај не може окарактерисати као стратешки значајан.

На основу критеријума процене величине и просторних размера утицаја планских решења на циљеве стратешке процене врши се евалуација значаја идентификованих утицаја за остваривање циљева стратешке процене.

Приказана и анализирана планска решења подељена су по областима. У наредној анализи су због поједностављености поступка вреднована планска решења груписана као област, а не свако појединачно.

Табела 18. Планска решења у Нацрту Просторног плана обухваћена проценом утицаја

Бр.	**ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ ПО ОБЛАСТИМА**
	Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, минералне сировине, шуме и пољопривредно земљиште)
1.	Израда локалног регистра извора загађивања животне средине на територији општине Кањижа као дела националног регистра за подручје обухвата Просторног плана;
2.	Успостављање континуираног мониторинга квалитета ваздуха, подземних и површинских вода, земљишта и буке
3.	Употреба БАТ технологија код старих и нових постројења
4.	Коришћење минералних ресурса се базира на принципима рационалне и контролисане експлоатације, у складу са циљевима концепта одрживог развоја
5.	Одрживи развој пољопривреде у складу са мерама и условима заштите за подручје ПИО Кањишки јараши, временски и просторно ограничено и усклађено са природним капацитетима
6.	Планско газдовање на простору обухвата Просторног плана и коришћење вода као ресурса у складу са биолошким капацитетима
7.	Контролисана примена хемијских средстава у пољопривредној производњи
8.	Формирање заштитних појасева зеленила у заштићеним подручјима и дуж еколошких коридора односно њихових заштитних зона у складу са условима за заштиту природе.
	Заштита заштићених подручја и осталих подручја значајних за очување биодиверзитета
9.	Заштита, уређење и развој на простору заштићеног подручја на основу плана управљања, одређених студија, пројеката, резултата биомониторинга угрожених биљних и животињских врста, мониторинга вода и других бројних истраживања
10.	Заштита строго заштићених врста и еколошких коридора спровођењем забране коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама
11.	Контролисано коришћење простора унутар заштитних зона станишта строго заштићених врста и еколошких коридора у складу са условима и мерама заштите природе према Акту о заштити.
	Заштита предела
12.	Очување и унапређење специфичне композиције и конфигурације структуре предела и заштита вредности предеоних елемената као основне идеје уређења подручја Просторног плана
	Становништво и привредне активности
13.	Укључивање локалног становништво у промоцију и рационално коришћење природних и културно-историјских потенцијала простора.
14.	Брига јединица локалних самоуправа о становништву кроз конституисање популационе политике на локалном нивоу која ће бити комплементарна са популационом политиком државе.
16.	Уређење простора за туризам и рекреацију мора бити адекватно испланирано и усклађено са циљевима очувања и заштите природних вредности
17.	Са аспекта развоја туризма, заштићено подручје ће у наредном периоду бити усмерено на развој пре свега *екотуризма*, прилагођеног условима заштите
18.	Развој *сеоског туризма* ће се остварити кроз очување објеката изграђених у традиционалном стилу градње, очувањем изворних обичаја и културних вредности. На рубним деловима ПИО „Кањишки јараши" налазе се низови салаша који би могли бити саставни део локалне туристичке понуде. Такође, производња еколошки здраве хране треба да представља базу за развијање овог све популарнијег вида туризма.
19.	У функцији едукације заштићеног подручја требала би да се уреди едукативна (пешачка) стаза са едукативним таблама, које би посетиоцима пружале информације о посебним и специфичним природним вредностима овог подручја.
20.	У наредном планском периоду приоритети за развој *спортско-рекреативног туризма* су уређење и трасирање пешачких, бициклистичких и трим стаза, јер на одређеним просторним целинама заштићеног подручја за то постоје могућности.

Бр.	ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ ПО ОБЛАСТИМА
	Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, минералне сировине, шуме и пољопривредно земљиште)
21.	Инфраструктурно унапређење и опремање у сврху туризма подразумева: изградњу едукативних и рекреативних стаза, излетничких пунктова и осматрачица, постављање информативних табли, путоказа и ознака упозорења, изградњу надстрешница са клупама и столовима. Такође, у наредном периоду потребно је планирати изградњу комплекса за пријем посетилаца (визиторски центар), који ће пружати могућност за организовање конференција и школе у природи, где ће се одвијати настава у заштићеном подручју уз практичне примере.
22.	Подстицање развоја мале привреде на територији насеља у радним зонама и у радним зонама изван насеља (за производне јединице мањег капацитета које својим функционисањем неће угрожавати животну средину и која ће активирати локалне сировинске потенцијале подручја)
23.	Трговину развијати у складу са развојем мреже насеља и центара и у складу са критеријумом учесталости њиховог коришћења. Развој трговине у планском периоду ће се одвијати у трговинским форматима класификованим на основу Правилника о класификацији трговинских формата („Службени гласник РС", број 39/21)
24.	Угоститељску делатност развијати у складу са законским и подзаконским актима који регулишу ову област и у складу са реалним потребама.
25.	Занатство (производно, уметничко, услужно) развијати у правцу пружања производних услуга индустрији и у функцији очувања старих заната и развоја туризма.
	Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља становништва
26.	Санација и рекултивација неуређених одлагалишта отпада, стихијски изабраних локација за одлагање отпада животињског порекла и осталих деградираних површина на територији обухвата Просторног плана.
27.	Одлагање комуналног и других врста отпада у складу са Регионалним планом управљања отпадом за општину Суботица
	Унапређење водне инфраструктуре
28.	Уређење простора којим се интереси водопривреде неће угрожавати, у смислу несметаног спровођења одбране од поплава, несметаног одржавања и функционисања целокупног водопривредног система, којим се ни на који начин неће реметити могућности и услови одржавања и функција водних објеката, а којима ће бити обезбеђен слободан протицајни профила канала, стабилност његових косина и дна, као и слободан пролаз службеним возилима и механизацији у зони водних објеката.
29.	У смислу комуналне опремљености простора обезбедити квалитетно водоснабдевање и уређење и обезбеђење водних ресурса од даљег загађивања и расипања. Снабдевања водом у границама обухвата Просторног плана, засновано је на месним водоводима.
	Унапређење саобраћајне инфраструктуре
30.	Реконструкција категорисане саобраћајне мреже (ДП, ОП).
31.	Изградња капацитета немоторног саобраћаја (пешачке и бициклистичке стазе).
32.	Изградња и реконструкција некатегорисане путне мреже (атарски и други приступни путеви).
	Изградња и обнављање електроенергетске инфраструктуре
33.	У оквиру предела изузетних одлика није дозвољена изградња електроенергетске инфраструктуре.
34.	Изван предела изузетних одлика, електроенергетска инфраструктура ће се развијати у циљу укупног смањења негативних утицаја енергетских објеката на животну средину, што ће имати позитиван утицај на подручје посебне намене. У наредном планском периоду снабдевање електричном енергијом вршиће се из постојеће и планиране 20 kV електроенергетске мреже.
	Изградња термоенергетске инфраструктуре и капацитета за искоришћење обновљивих извора енергије
35.	У оквиру ПИО није дозвољена изградња нове термоенергетске инфраструктуре и изградња нових бушотина и објеката за експлоатцију природног гаса на постојећем експлоатационом пољу Мартонш запад, као и коришћење обновљивих извора енергије. Постојећи објекти терноенергетске инфраструктуре се задржавају.
36.	Изван ПИО гасоводна мрежа ће се развијати у складу са Средњорочним плановима надлежног дистрибутера природног гаса, док ће се екксплоатација минерланих сировина одвијати у складу са Средњорочним плановима правног субјекта који врши експлоатацију минералних сировина. Изван ПИО дозвољен је развој и коришћење ОИЕ.
	Изградња електронске комуникационе инфраструктуре
37.	У оквиру ПИО није дозвољена изградња електронске комуникационе инфраструктуре.
38.	Изван ПИО планирана је електронска комуникацоиона инфраструктура. Планирана је потпуна дигитализација електронске комуникационе мреже и објеката и изградња широкопојасне мреже.

Бр.	ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ ПО ОБЛАСТИМА
	Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, минералне сировине, шуме и пољопривредно земљиште)
	Заштита културног наслеђа
39.	Интегрална заштита и презентација природних и културних добара, односно интегрална заштита и презентација културног наслеђа са подручјем посебне намене, што подразумева усклађивање презентације културног наслеђа са принципима очувања природних вредности окружења, чиме би се допринело на значају и атрактивности подручја посебне намене предела изузетних одлика и омогућило веће интересовање за научно-истраживачки и образовни рад и посету из рекреативних разлога.
	Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа
40.	Примена мера заштите у складу са мерама заштите од ванредних ситуација

Табела 19. Процена величине утицаја области Просторног плана у односу на циљеве стратешке процене

Циљеви стратешке процене

А. Одрживо коришћење и заштита природних ресурса;
Б. Очување предеоних карактеристика подручја;
В. Одрживо управљање и заштита заштићених подручја;
Г. Одрживо управљање отпадом;
Д. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

Области планских решења	А	Б	В	Г	Д
Заштита природних добара и природних вредности, заштита предела	**+3**	**+3**	**+3**	**0**	**+2**
Заштита природних ресурса	**+3**	**+3**	**+3**	**0**	**+2**
Становништво и привредне активности	**+2**	**+1**	**+1**	**+2**	**+1**
Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља становништва	**+3**	**+2**	**+2**	**+3**	**+2**
Унапређење водопривредне инфраструктуре	**+3**	**+2**	**+2**	**0**	**+1**
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	**+2**	**+1**	**0**	**+1**	**+2**
Изградња и модернизација енергетске инфраструктуре и изградња капацитета ОИЕ	**+2**	**0**	**0**	**+1**	**+2**
Заштита културног наслеђа	**0**	**+2**	**+1**	**0**	**+1**
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	**+2**	**+2**	**+2**	**0**	**+3**

Из приложене табеле закључује се да највећи број планских решења односно области планских решења има позитиван утицај са аспекта заштите животне средине.

Табела 20. Процена просторних размера планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

Циљеви стратешке процене

А. Одрживо коришћење и заштита природних ресурса; Б. Очување предеоних карактеристика подручја; В. Одрживо управљање и заштита заштићених подручја; Г. Одрживо управљање отпадом; Д. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

Области планских решења	**А**	**Б**	**В**	**Г**	**Д**
Заштита природних добара и природних вредности, заштита	**Р**	**Р**	**Р**	**Л**	**Л**
Заштита природних ресурса	**Р**	**Л**	**Р**	**Л**	**Л**
Становништво и привредне активности	**Л**	**Л**	**Л**	**Л**	**Л**
Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља становништва	**Л**	**Л**	**Р**	**Л**	**Л**
Унапређење водопривредне инфраструктуре	**Л**		**Р**		**Р**
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	**Л**	**Л**	**Р**		**Л**
Изградња и модернизација енергетске инфраструктуре и изградња капацитета ОИЕ	**Л**	**Л**	**Л**		
Заштита културног наслеђа		**Л**	**Л**		
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и	**Л**	**Л**	**Р**	**Л**	**Л**

Из приложене евалуације планских решења са аспекта просторних размера утицаја планских решења на подручје обухваћено Просторним планом закључује се да највећи број планских решења има локални карактер са аспекта заштите животне средине.

Табела 21. Процена вероватноће утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

Циљеви стратешке процене

А. Одрживо коришћење и заштита природних ресурса; Б. Очување предеоних карактеристика подручја; В. Одрживо управљање и заштита заштићених подручја; Г. Одрживо управљање отпадом; Е. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

Области планских решења	А	Б	В	Г	Д
Заштита природних добара и природних вредности, заштита предела	В	И	М	И	В
Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште,	И	В	И	М	И
Становништво и привредне активности	В	М	М	И	В
Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља становништва	И	М	В	И	М
Унапређење водопривредне инфраструктуре	И		В	М	М
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	М	М	М		М
Изградња и модернизација енергетске инфраструктуре и изградња капацитета ОИЕ		М	М		М
Заштита културног наслеђа		В	М		
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и	М	М	М	М	И

Из приложене евалуације планских решења са аспекта вероватноће утицаја планских решења на подручју обухваћеном Просторним планом закључује се да највећи број планских решења има карактер могућег са аспекта заштите животне средине.

Кумулативни и синергетски ефекти

У складу са Законом о стратешкој процени утицаја (члан 15.) стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката. Значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих садржаја и различитих планираних активности на подручју у обухвату Просторног плана.

Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат. Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја.

У Табели 22. на основу вредновања дефинисаног у Табели 21. извршена је анализа кумулативних и синергетских утицаја планских решења.

Табела 22. Вредновање карактеристика утицаја Просторног плана

Врста утицаја	Вероватноћа утицаја	Природа утицаја	Интензитет активности у простору	Трајање (Временска димензија)	Просторна димензија
Позитиван (+) **Негативан (-)** **Неутралан (Н)**	Известан (И) Могућ (М) Није могућ(НМ)	Кумулативан (К) Кумулативан синергијски (КС) Синергијски (СИ) Појединачан-спорадичан (ПС)	Јак позитиван (ЈП) Позитиван (П) Мањи негативан (МН) Негативан (НГ)	Краткорочан (Кр) Средњорочан Ср) Дугорочан (Др)	Локални (Л) Регионални(Рег) Национални (Нац)

Табела 23. Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката

Циљеви стратешке процене

А. Одрживо коришћење и заштита природних ресурса;
Б. Очување предеоних карактеристика подручја;
В. Одрживо управљање и заштита заштићених подручја;
Г. Одрживо управљање отпадом;
Д. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

Области планских решења	А			Б			В			Г			Д		
Заштита природних добара и природних вредности, заштита	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	И	ПС	ЈП	Ср	Л
	ЈП	Ср	р	П	Ср	Р	П	Ср	Р	П	Ср	Л	+	И	КС
Заштита природних ресурса	+	И	КС	+	И	С	+	И	С	+	И	ПС	+	И	КС
	ЈП	Ср	Л	ЈП	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	р
Становништво и привредне активности	+	М	КС	Н	М	ПС	Н	М	ПС	Н	М	ПС	ЈП	Ср	Л
	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	ЈП	Ср	Л
Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља	+	И	КС	+	И	СИ	+	И	СИ	+	И	СИ	+	И	КС
	ЈП	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	ЈП	Ср	Л
Унапређење водне инфраструктуре	+	И	КС	Н	М	СИ	Н	М	СИ	Н	И	СИ	ЈП	Ср	Л
	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	+	И	КС
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	+	М	КС	+	М	СИ	+	М	СИ	+	М	СИ	ЈП	Ср	Л
	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	ЈП	Ср	Л
Изградња и модернизација енергетске инфраструктуре и изградња капацитета ОИЕ	+	НМ	Л	+	И	КС	Н	НМ	ПС	+	НМ	Л	+	И	КС
	П	Ср	С	ЈП	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	С	ЈП	Ср	Л
Заштита културног наслеђа	+	НМ	КС	+	М	КС	Н	И	ПС	+	М	СИ	+	И	КС
	ЈП	Ср	Л	П	Л	Ср	Р	Ср	Л	П	Ср	Л	ЈП	Ср	Л
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	+	М	КС	Н	М	КС	Н	М	КС	Н	М	КС	ЈП	Ср	р
	ЈП	Ср	Л	П	Л	Ср	П	Ср	Л	П	Ср	Л	+	И	С

2. АНАЛИЗА КАРАКТЕРИСТИКА УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Анализа процењених утицаја Просторног плана на животну средину извршена је у односу на врсту, вероватноћу и природу утицаја, као и у односу на интензитет активности, трајање и просторну димензију утицаја. Вредновање карактеристика утицаја врши се уважавајући исказану потребу за развој и унапређење услова за одрживи економски и друштвено-социјални развој на планском подручју, оцењујући однос позитивних и негативних утицаја и ефеката.

Примена и спровођење планираних мера заштите при имплементацији планских решења, изради, усвајању и имплементацији планова нижег реда, контрола и надзор над применом мера и мониторинг животне средине, представљају обавезне еколошке мере и смернице у циљу спречавања појава негативних утицаја и ефеката на животну средину у обухвату Просторног плана.

Планирани мониторинг животне средине омогућиће и контролу утицаја имплементације планских решења на животну средину.

Сва планска решења, дефинисана у контексту заштите и одрживог коришћења и уређења планског подручја свакако имају кумулативног утицаја на чиниоце животне средине и очување биодиверзитета.

Највећи број еколошких фактора, због међусобне условљености и интеракције, имају реверзибилни карактер, што се претпоставља и за посматрани простор.

3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

3.1. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКАТА

Током извођења радова на припреми терена и изградњи објекта потребно је планирати и применити следеће мере заштите:

- Носилац пројекта је дужан да поштује Закон о планирању и изградњи, као и подзаконска акта донета на основу овог Закона;
- Вршити редовно квашење запрашених површина и спречити расипање грађевинског материјала током транспорта;
- Утврдити обавезу санације земљишта, у случају изливања уља и горива током рада грађевинских машина и механизације;
- Отпадни материјал који настане у процесу изградње (комунални отпад, грађевински материјал и метални отпад, пластика, папир, старе гуме и сл.) прописно сакупити, разврстати и одложити на за то предвиђену и одобрену локацију;
- Материјал из ископа одвозити на унапред дефинисану локацију, за коју је прибављена сагласност надлежног органа; транспорт ископаног материјала вршити возилима која поседују прописане кошеве и систем заштите од просипања материјала;
- Ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах прекине радове и обавести надлежну организацију за заштиту споменика културе;
- Ако се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког типа и минеролошко-петрографског порекла, за које се претпоставља да има својство природног споменика, извођач радова је дужан да о томе обавести надлежну организацију за заштиту природе.

3.2. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

3.2.1. Заштићено подручје

На подручју ПИО основна смерница генералног концепта заштите, развоја, уређења и управљања подручјем је очување природних добара. Услови и мере заштите подразумевају мониторинг популација аутохтоне флоре и мониторинг животињских врста (пре свега, фауне инсеката, птица и сисара), као и едукацију и популаризацију очуваних вредности укупног биодиверзитета природног добра.

Планирати мере и активности како би се испунили **општи циљеви заштите природе и унапређења стања** на планском подручју (на целом подручју ПИО) у складу са мерама заштите и унапређења из Студије заштите ПИО „Кањишки јараши":

Мере заштите и унапређења према Покрајинској скупштинској одлуци о заштити ПИО „Кањишки јараши":

На подручју Предела изузетних одлика „Кањишки јараши" **забрањује се**:
- узнемиравање, непланско сакупљање и уништавање строго заштићених представника фауне;
- уништавање и непланско уклањање вегетације и дивље флоре;
- преоравање и нарушавање ливада, пашњака и трстика;
- замена састојина или групација аутохтоних врста дрвећа алохтоним;
- радови који изазивају трајне негативне промене хидролошког режима заштићеног подручја или квалитета воде влажних станишта;
- коришћење вештачких ђубрива и пестицида на влажним стаништима;
- хемијско и физичко загађивање заштићеног подручја, отварање депонија, одлагање опасних материја и сл;
- извођење било каквих активности који угрожавају опстанак типова станишта приоритетних за заштиту или визуелне карактеристике комплекса панонских слатина и степа.

На подручју Предела изузетних одлика „Кањишки јараши" **ограничава се**:
- уређење простора за туризам и рекреацију на планске активности усклађене са циљевима очувања природних вредности;
- упуштање вода у канале на оне чији квалитет испуњава критеријуме минимално II класе;
- уношење и гајење алохтоних врста које нису препознате као инвазивне у Панонском региону;
- сеча и пошумљавање на шумском земљишту на активности дефинисане планским документима из области шумарства;
- сеча и подизање високог зеленила ван шумског земљишта на планске активности;
- сеча стабала са дупљама, на период август-октобар;
- коришћење вештачких ђубрива и пестицида на површинама које се граниче са влажним стаништима на оне обрађене површине и секундарне ливаде које поседују тампон-појас травне вегетације ширине од најмање 5 метара према влажним стаништима;
- кретање возила и посетилаца, на за ту сврху предвиђене путеве и стазе;
- промена морфологије терена, на планске активности усмерене на побољшање еколошких услова станишта и на одржавање и развој система за наводњавање;
- уклањање водене и мочварне вегетације на просторно и временски ограничене радове уз очување најмање 30% флотантне вегетације на стаништима строго заштићених и заштићених врста;
- испаша, кошење ливада и сеча трске на временски и просторно ограничене радове, уз остављање непокошених најмање 30% тршћака и 15% ливада сваке године у облику равномерно распоређених површина.

На површинама на којима је утврђен режим заштите **II степена**, поред забрана које важе за цело подручје ПИО **забрањује се**:
- коришћење вештачких ђубрива;
- уништавање микрорељефа слатинских ливада и пашњака.

На површинама на којима је утврђен режим заштите **II степена**, поред ограничења која важе за цело подручје ПИО **ограничава се**:
- промена намене површина и изградња објеката, на потребе управљања и ревитализације станишта;
- туристичке активности, на просторно и временски ограничене видове еко - и сеоског туризма;
- употреба хемијских средстава, на примену за потребе управљања;
- употреба органских ђубрива на плански одређене активности ревитализације деградованих ливада и пашњака;
- изградња рекреативних сгаза на постојеће трасе атарских путева.
- ловство на санитарни лов дивљачи, заштиту и унапређивање популација дивљачи у ловишту и мере на унапређивање станишта дивљачи.

На површинама на којима је утврђен режим заштите **III степена**, поред ограничења која важе за цело подручје ПИО, **ограничава се**:
- промена намене површина и изградња објеката, на потребе одрживог коришћења, управљања и ревитализације еколошко значајних станишта;
- развој еко- и сеоског туризма на активности који су у складу са традиционалним вредностима, еколошким и пејзажним карактеристикама подручја
- лов на период од 15. септембра до 28/29. фебруара, осим санитарног лова и одстрела у дијагностичке сврхе и контролисаног селективног лова у складу са Законом о дивљачи и ловству који организује и реализује стручна служба корисника ловишта.

3.2.1.2. Заштитна зона Предела изузетних одлика

На подручју заштитне зоне Предела изузетних одлика се **забрањује**:
- подизање индустријских и других објеката и извођење радова који угрожавају повезаност типова станишта приоритетних за заштиту или визуелне карактеристике комплекса панонских слатина и степа заштићеног подручја;
- радови који негативно утичу на хидролошки режим заштићеног подручја или на квалитет воде влажних станишта;
- хемијско и физичко загађивање, отварање депонија и одлагање опасних материја.

На подручју заштитне зоне Предела изузетних одлика **ограничава се**:
- подизање нових стамбених и пољопривредних објеката ван грађевинских подручја на грађевинске парцеле постојећих салаша;
- уношење и гајење алохтоних врста, на врсте које нису инвазивне у Панонском региону;
- подизање високог зеленила ван грађевинских парцела, на растојање веће од 500 метара од границе заштићеног подручја, односно од граница регистрованих станишта заштићених врста;
- изградња нових путева са тврдом подлогом на удаљеност већу од 50 метара од станишта заштићених врста;
- планирање туристичких и других садржаја који су потенцијални извори повишеног нивоа буке, вибрација и/или узнемиравања живог света осветљавањем, на растојање веће од 200 метара од границе заштићеног подручја.

3.2.1.3. Станишта заштићених и строго заштићених врста

	Тип/назив и локација станишта	Прописане мере
1.	Станишта строго заштићених и заштићених врста која се налазе **ван** грађевинских подручја	**Забрањено је:** - мењати намену и културу површина, осим у циљу еколошке ревитализације станишта; - преоравати површине под природном вегетацијом; - градити рибњаке; - уклањати травни покривач са површинским слојем земљишта; - подизати соларне и ветрогенераторе; - отварати површинске копове или на други начин мењати морфологију терена; - спроводити регулационе радове и отварати копове на обали и уз обалу која представља станиште тиског цвета; - привремено или трајно одлагати отпад и опасне материје; - уносити инвазивне врсте биљака и животиња; - садити дрвеће и високо зеленило на слатинским и степским стаништима; **Неопходно је применити планска решења за:** - усклађивање постојећих режима вода са циљевима заштите станишта; - одрживо коришћење травних станишта за кошење и испашу у складу са капацитетом станишта, као и у складу са циљевима очувања старих раса и сорти, обнове екстензивног сточарства и сл.; - обнављање шумарака аутохтоних врста на одговарајућим ливадским стаништима до 20% покровности по парцели, односно до максималне величине појединачних површина до 0,05 ha; - усклађивање планских докумената у газдовању шумама са очувањем заштићених врста и станишних типова путем сарадње корисника шума и Завода;КАЊОЗ „Обала Тисе јужно од Кањиже" (животињска врста: Palingenia longicauda); - заштиту станишта од утицаја вештачког осветљења **Прибавити посебне услове заштите природе за следеће активности:** - изградња и реконструкција инфраструктуре и објеката; - планирање рекреативних активности; - уређење вода, као и радови на одржавању каналске мреже укључујући и уклањање вегетације и остали мелиорациони радови; - геолошка и друга истраживања; - подизање ваншумског зеленила; - сеча дрвореда, група стабала и шумица, као и крчење жбуња; - паљење вегетације ливада, пашњака и трстика, као и ревитализацију станишта;

Тип/назив и локација станишта	Прописане мере
	- формирање појилишта (копање јаме, бушење новог или обнављање запуштеног бунара), као и за подизање привремених објеката (надстрешнице и сл.).
2. На стаништима строго заштићених и заштићених врста која су **обухваћена** грађевинским подручјима:	**Забрањено је:** - мењати морфолошке и хидролошке особине станишта; - састав и структуру вегетације; - одредити намену другачију од заштитног зеленила; - обављати све радове и активности, осим еколошке едукације и одржавања станишта, у складу са карактеристикама и капацитетом простора; - одлагати отпад и опасне материје; - уносити инвазивне врсте биљака и животиња (списак врста у подтачки 2.5.2.); **Прибавити посебне услове заштите природе** за све активности на овим подручјима, укључујући и активности одржавања и/или уређења просторне целине.

3.2.1.4. Еколошки коридори

1. За израду планова, пројеката и реализацију активности којима се обухватају просторне целине коридора потребно је прибавити услове заштите природе у складу са Законом;
2. Није дозвољена промена намена површина под вегетацијом у природном и блископриродном стању (ливаде, пашњаци, тршћаци итд.) као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;
3. Обезбедити повезивање степских и слатинских станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста очувањем постојећих ливада и пашњака уз еколошки коридор;
4. Код водотока/канала са функцијом еколошких коридора:
   - Поплочавање и изградњу обала свести на минимум, уз примену еколошки повољних техничких решења и очувања проходности корита и обале за дивље врсте;
   - Обезбедити отвореност канала/водотока на целој дужини (извршити ревитализацију коридора код зацевљених деоница) и обезбедити проходност за дивље врсте у зони водопривредних објеката
   - Обезбедити очување травне вегетације обала и насипа, као дела еколошког коридора који омогућује миграцију ситним врстама сувих травних станишта;
   - Приобално земљиште канала/водотока треба да има травну вегетацију у ширини од најмање 4 m, а оптимално 8 m код локалних коридора, а код регионалних коридора у ширини од најмање 8 m, а оптимално 20 m (у случају ужег појаса приобалног земљишта од наведених вредности, обезбедити травни појас до границе водног земљишта).
   - Применити одговарајућа планска и техничка решења заштите коридора од утицаја вештачког осветљења (избегавати директно осветљење коридора, спречавати расипање светлости према коридору/станишту-применом одговарајућа светлосна тела, за спољно осветљење користити светлосна тела са светлосним сноповима усмереним према објектима и саобраћајницама, користити светлосни спектар који најмање привлачи дивље врсте, итд);

5. На грађевинском земљишту планирати намене за простор што већег дела приобаља еколошког коридора којима се обезбеђује континуитет мултифункционалног зеленог појаса који испуњава и услове очувања биолошке разноврсности:
6. На простору изван зона становања, забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом еколошког коридора на растојању мањем од 50 m од линије средњег водостаја водотока;
7. На простору еколошких коридора предметног простора није дозвољена садња високог зеленила;
8. Обезбедити проходност обале канала и водотокова за дивље врсте дефинисањем удаљености објеката од обале, и забраном изградње ограда непроходних за ситне животиње у обалном појасу, као и уз примену еколошки прихватљивих елемената ограда са отворима већим од 10 cm;

3.2.1.5. Мере за заштитну зону станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста и еколошких коридора

	Заштитна зона	Прописане мере
1.	У појасу од 500 m од еколошког коридора/станишта:	Забрањује се изградња ветропаркова и појединачних ветрогенератора (турбина). Забрањују се планска решења којима се нарушавају карактеристике хидролошког режима од којих зависи функционалност коридора и опстанак врста и станишних типова.
2.	У појасу од 200 m од еколошког коридора/станишта:	Услов за изградњу укопаних складишта је да се њихово дно налази изнад коте максималног нивоа подземне воде, уз примену грађевинско-техничких решења којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околни простор. Планским решењима мора се обезбедити: примена мера заштите коридора/станишта од утицаја светлости, буке и загађења; дефинисање посебних правила озелењавања уз забрану коришћења инвазивних врста. Забрањена је примена инвазивних врста врста као што су: циганско перје (Asclepias syriaca), јасенолисни јавор (Acer negundo), кисело дрво (Ailonthus altissimo), багремац (Amorpho fruticosa), обични копривић (Celtis oustralis), западни копривић (Celtis occidentalis), дафина (Elaeognus angustifolio), пенсилванијски јасен (Froxinus pennsyivanica), трновац [Gleditsia trioconthos), жива ограда (Lycium borbarum), петолисни бршљан (Parthenocissus quinquefolia), касна сремза (Prunus serotina), фалопа (Follopia spp.), багрем (Robinio pseudoacacio) и сибирски брест (Ulmus pumila). Забрањена је садња дрвећа и високог зеленила у окружењу слатинских и степских станишта, односно њихових еколошких коридора.
3.	У појасу од 200 m од еколошког коридора/станишта, изузев у грађевинском подручју насеља:	На постојећим салашима дозвољена је реконструкција, доградња и надоградња постојећих објеката, без промене постојеће намене објекта, у циљу побољшања санитарно - хигијенских услова живота и рада на салашу. Ограничава се изградња нових објеката на водопривредне објекте, као и пољопривредне објекте неопходне за одрживо коришћење коридора или датог станишта (објекти сточарства на пашњацима, рибарства код рибњака и сл.), који су лоцирани и изграђени у складу са условима заштите природе. Ограничава се изградња инфраструктуре, уз примену следећих услова: - Трасе саобраћајница планирати најкраћим путем преко еколошких коридора или комплекса станишта; - Применити посебна техничко-технолошка решења која спречавају колизију и електрокуцију птица код електричних водова ниског и средњег напона;

4.	У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта:	Забрањује се примена техничких решења којима се формирају рефлектујуће површине (нпр. стакло, метал) усмерене према коридору или значајном станишту. Примењују се следеће мере: Очувати проходност еколошког коридора површинских вода: забраном ограђивања појаса уз обалу или применом типова ограде које омогућују кретање ситних животиња.
5.	У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта на пољопривредном, шумском и водном земљишту:	Забрањена је изградња објеката, осим: - Надземне инфраструктуре, чија траса најкраћим путем прелази преко еколошких коридора, станишта или комплекса станишта од већег броја субјединица. - Водопривредних објеката и њихове пратеће инфраструктуре.
6.	У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта на грађевинском земљишту (насеље, радне зоне, викенд зоне, туристичко-рекреативне и сл.):	Услов за изградњу вештачких површина (паркинг, спортски терени и сл.) је да се на парцели формира уређена зелена површина са функцијом одржавања континуитета тампон зоне станишта или зеленог појаса коридора. Објекте који захтевају поплочавање и/или осветљење, укључујући и саобраћајнице, лоцирати на мин. 20 метара удаљености од границе станишта/коридора. Обезбедити континуитет зеленогн тампон појаса (баште, рекреативне површине и сл.) између простора људских активности и станишта/коридора у ширини од 10 метара код постојећих објеката, а 20 метара код планираних објеката и то у складу са типом вегетације станишта/коридора. Овај појас графички приказати у пројектној/планској документацији. Саобраћајнице са тврдим застором за моторна возила (у насељима, као и приступних саобраћајница водопривредним објектима ван насеља) градити уз примену техничких мера којима се обезбеђује безбедан прелаз за ситне животиње и смањују утицаји осветљења, буке и загађења коридора/станишта.

3.2.2. Посебни услови заштите природе и концепт озелењавања

Подизање дрвореда/пољозаштитних појасева вршити у складу са забраном садње дрвећа и високог зеленила на слатинским и степским стаништима/коридорима и у њиховом окружењу.

Приликом озелењавања комплекса, блокова и локација намењених за производњу, пословање и услуге, формирати више спратова зеленила са што већим процентом аутохтоних врста и користити примерке егзота за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине и не спадају у категорију инвазивних, како би се обезбедила заштита околног простора од ширења последица загађивања;

Озелењавање путног појаса фреквентних саобраћајница:
- Треба да се одвија у складу са предеоним карактеристикама подручја;
- Формирати и одржавати вишеспратни зелени појас од врста отпорних на аерозагађење, са израженом санитарном функцијом, средњег и високог ефекта редукције буке, у комбинацији са жбуњем, а паркинг просторе равномерно покрити високим лишћарима;
- Избором врста и одговарајућом структуром избегавати формирање зеленила које привлачи дивље врсте (плодовима, формирањем скровишта, итд.) и повећава њихову смртност на саобраћајницама.

Избегавати примену инвазивних врста током уређења свих зелених површина и подизања заштитног зеленила.

Приликом подизања пољозаштитног зеленила са улогом вишефункционалног бафер појаса, учешће аутохтоних дрвенастих врста треба да буде најмање 50% ради очувања биодиверзитета аграрног и урбаног предела уз одговарајућу разноврсност врста и физиогномије, тј. спратовности дрвенасте вегетације заштитних појасева будући да монокултуре евроамеричких топола не испуњавају функције заштитног зеленила.

Заштиту земљишта остварити спровођењем мера и активности за заштиту од загађења и деградације ради очувања његових природних особина и функција, сагласно одредбама члана 12. Закона о заштити земљишта („Сл. гласник РС", бр. 112/2015).

Применити одговарајуће мере за очување водних ресурса у складу са члановима 97. и 98. Закона о водама („Сл. гласник РС", бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 - др. закон), поштовањем забране испуштања непречишћених и недовољно пречишћених отпадних вода у крајњи реципијент, при чему квалитет пречишћеног ефлуента мора задовољавати прописане критеријуме за упуштање у канализацију у складу са правилима одвођења и предтретмана отпадних вода, односно у крајњи реципијент, према захтевима Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС", бр. 67/2011, 48/2012 и 1/2016).

Заштиту и очување квалитета ваздуха спроводити у складу са одредбама члана 40. Закона о заштити ваздуха („Сл. гласник РС", бр. 36/2009,10/2013 и 26/2021-др. закон) који се односи на предузимање мера за спречавање и смањење загађивања ваздуха, као и сагласно другим одредбама овог Закона које се односе на стациониране w покретне изворе загађивања.

3.3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

3.3.1. Услови и мере заштите и уређења непокретних културних добара

Мере техничке заштите за објекте под претходном заштитом:
- Очување изворног изгледа, облика, оригиналних материјала и аутентичних натписа;
- Редовно одржавање и чишћење комплекса, те обнављање натписа на њима;
- Обезбеђење видљивости, уређење приступних стаза и неометаног приступа објектима;
- Хортикултурно и партерно уређење те редовно одржавање простора унутар комплекса;
- На објектима се не дозвољава надградња, али је дозвољено осавремењивање у циљу бољег коришћења, увођењем савремених инсталација, под условом да не нарушавају вредности простора. Осавремењивање се мора извести уз услове и под надзором надлежног Завода за заштиту споменика културе;
- Све интервенције се могу изводити искључиво према условима надлежног Завода а заштиту споменика културе.

Услови и мере техничке заштите археолошких налазишта и локалитета са археолошким садржајем:
- Претходна заштита археолошких локалитета (евидентираних и неевидентираних) односно археолошког подручја, је трајна;
- Радови на простору проглашеног археолошког налазишта и детектованих археолошких локалитета условљени су претходним заштитним археолошким ископавањима. Тек након спроведених истраживања може се приступити планираној изградњи. Обавеза инвеститора је обезбеди средства за заштитна археолошка ископавања на подручју на коме се током извођења радова наиђе на археолошки локалитет, заштиту, чување, публиковање и излагање добра под претходном заштитом, након чега може несметано да изврши реализацију пројекта.

- У циљу заштите археолошких налазишта неопходно је за сваку појединачну или блок изградњу, или код изградње подземних инсталација или инфраструктуре обезбедити услове надлежне установе заштите;
- За све радове у близини наведених локалитета обратити се служби заштите;
- Мере заштите укључују и археолошку контролу приликом земљаних радова већег обима у оквиру целе зоне обухвата Просторног плана, и ван наведених локација и парцела на којима су евидентирани археолошки локалитети, што подразумева благовремено обавештавање надлежног Завода за заштиту споменика културе;
- Обезбедити услове праћења свих земљаних радова од стране стручњака Завода приликом копања канала (канализације, електро - инсталације, ПТТ каблова, водовода и сл), а у случају посебно занимљивих и вредних случајних налаза неопходно је извршити заштитна археолошка ископавања у непосредној зони налаза.
- Забрањено је неовлашћено прикупљање површинског археолошког материјала;
- Ако се у току извођења радова наиђе на археолошка налазишта или на археолошке предмете, извођач радова је дужан одмах, без одлагања прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе и да преузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен.

3.4. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА ПРЕДЕЛА

Осим наведених општих услова и мера заштите културних и природних добара, наводе се и мере које се односе на очување и унапређење специфичне композиције и конфигурације структуре предела и заштиту вредности предеоних елемената као основне идеје уређења подручја Просторног плана, а односе се на целокупан простор обухвата Просторног плана:

- забрањена је промена основне намене површина у оквиру посебне намене дефинисане овим Просторним планом;
- ограничава се ширење грађевинског подручја насеља;
- забрањена је изградња објеката који неповољно утичу на ваздух, воде, земљиште и шуме, изгледом, прекомерном буком или могућношћу да на други начин наруше вредности карактера предела, природне и остале вредности подручја, непокретних културних добара, геоморфолошких формација и станишта биљака и животиња (нпр. индустријски објекти, складишта/стоваришта, фарме и др. објеката);
- забрањена је промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност система водотока и канала;
- одржавати еколошке коридоре успостављањем континуитета зелених површина чија структура и намена подржава функције коридора;
- одржавати непосредно окружење културних добара, историјских споменика и јавних чесми, мозаичне структуре пољопривредног и шумског земљишта, водотокова и канала и земљишта уз њих, површина за рекреацију, саобраћајне инфраструктуре, и др;
- на простору посебне намене забрањује се извођење било каквих активности које угрожавају визуелне карактеристике комплекса панонских слатина и степа.

3.4. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ГЕОЛОШКОГ И ПАЛЕОНТОЛОШКОГ НАСЛЕЂА

Уколико се у току извођења радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минералошко-петрографског порекла (фосили, минерали, кристали и др.), а које би могло представљати заштићену природну вредност, обавеза је да се оно пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

3.5. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ

Адекватна имплементација планских решења у области заштите животне средине, пре свега, препоруке и обавеза израде студија процена утицаја пројеката на животну средину и других стратешких процена планова и докумената, као и успостављање мониторинга параметара животне средине и инспекцијски надзор имају важну улогу у очувању квалитета живота и здравља људи на подручју Просторног плана.

Одрживо управљање животном средином је кључни фактор у сузбијању бројних болести чији су директни изазивачи фактори животне средине, пре свега антропогени утицаји и њихово синергијско дејство са природним, као и њихови међусобни утицаји.

Утицаји животне средине на здравље људи су велики и представљају последичну реакцију те је становништво које се налази у насељима која гравитирају заштићеном подручју свакодневно изложено низу физичких, хемијских и биолошких агенаса, природног и антропогеног порекла.

У Републици Србији, заштита здравља дефинише се са пет нивоа мера и активности усмерених на: унапређење и очување здравља, спречавање и сузбијање обољења, рано откривање болести, благовремено лечење и рехабилитацију.

Јавно здравље подстиче одговорност државе и друштва у обезбеђењу добробити за све грађане путем унапређења здравља и очувања здраве животне средине.

Здравствена заштита је организована и свеобухватна делатност друштва са основним циљем да се оствари највиши могући ниво очувања здравља грађана и породице.

Здравствена заштита је све оно што једна држава или друштво (заједница) у целини, као и здравствена служба посебно, чине да заштите и побољшају здравље становништва. То могу бити разноврсне активности и мере на различитим нивоима.

Мере заштите живота и здравља људи могу се поделити у неколико кључних области дејства, према доминантном утицају у складу са законском регулативом из појединих области:

- обезбеђење околине неопходне за здрав живот становништва, посебно деце, кроз заштиту и очување квалитета животне средине;
- елиминисање загађења ваздуха које настаје као продукт сагоревања чврстих горива у контактној зони обухвата Просторног плана, које може бити у вези са многим обољењима;
- благовремено упозоравање и превенција од штетних ефеката дејства хемикалија које представљају потенцијални ризик за здравље људи;
- заштита здравља људи од електромагнетног зрачења;
- заштита живота и здравља људи у ванредним ситуацијама планирањем превенције и адекватним реаговањем на насталу ситуацију, чиме би се смртност и болести од последица ванредних ситуација, несрећа и избијања епидемија који су повезани са факторима ризика животне средине значајно смањили;
- заштита живота и здравља људи од последица климатских промена као глобалне опасности по здравље људи, које изазивају оштећења озонског омотача, губљење биодиверзитета и др.

3.6. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Одрживо просторно планирање подразумева, између осталог и заштиту, уређење и унапређење животне средине која подразумева примену мера и активности чијом реализацијом ће се зауставити и спречити негативни утицаји на животну средину које могу имати поједини оператери и/или активности.

Опште мере заштите природних ресурса

Опште мере заштите природних ресурса односе се на:
- вођење регистра извора загађивања животне средине од стране надлежне општинске управе за послове заштите животне средине у Кањижи, као дела интегралног националног регистра извора загађивања који води Агенција за заштиту животне средине;
- успостављање континуиране контроле и систематско праћење квалитета параметара животне средине (ваздуха, воде, земљишта, буке и нејонизујућег зрачења) од стране овлашћених организација;
- формирање заштитних појасева зеленила у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре и пољопривредног земљишта, у циљу заштите од еолске ерозије-одношења површинског слоја земљишта и усева у фази семена.

Посебне мере заштите природних ресурса

Мере заштите ваздуха

Заштита ваздуха ће се обезбедити кроз примену следећих мера:
- поштовати Закон о заштити ваздуха и пратећа подзаконска акта;
- коришћење еколошких енергената (електрична енергија, соларна енегија, енергија ветра, биомаса, геотермална енергија) за грејање будућих туристичких капацитета. За све нове привредне објекте, као потенцијалне загађиваче, и постојеће загађиваче, уколико не поштују правило употребе еколошких енергената ради задовољавања нивоа квалитета ваздуха обавезна је уградња филтера у димњацима;
- вршење сталног и/или повременог мерења/узимања узорака на фиксним локацијама и повремена мерења на мерним местима која нису обухваћена мрежом мониторинга квалитета ваздуха;
- успостављање заштитних зона са заштитним зеленилом уз саобраћајнице за све категорије путева у складу са Законом, као мера заштите од буке и аерозагађења;
- дефинисање и других мера заштите квалитета ваздуха кроз поступак процене утицаја на животну средину.

Мере заштите вода

У циљу заштите вода (површинских и подземних) успостављају се следеће мере заштите:
- забрањено је испуштање отпадних вода у површинске и подземне воде, које прелазе граничне вредности емисије, тј. квалитет пречишћеног ефлуента мора задовољавати прописане критеријуме за упуштање у канализациони систем насеља, односно крајњи реципијент;
- забрањено је испуштање отпадних вода које су прекомерно термички загађене;
- вршити прихват зауљених отпадних вода преко сепаратора уља и масти;
- вршити биохемијско и механичко испитивање параметара квалитета отпадних вода;
- обавезно очување квалитета површинских и подземних вода у складу са захтеваном класом;
- забрана неконтролисаног каптирања извора без обзира на издашност;
- контрола квалитета воде за пиће (физичко-хемијски и микробиолошки стандарди) од стране стручних служби на локалном нивоу;
- поштовање услова и критеријума за унапређење и заштиту животне средине при уређењу водотока, а у зонама посебних природних вредности тежити остварењу „натуралне регулације";
- приликом непосредне реализације пројеката изградње водопривредних и других објеката и захвата у коришћењу водних ресурса или коришћењу водних система обавезна је израда студије о процени утицаја на животну средину, а пре свега са становишта: процене ризика од свих врста и степена загађења вода и тла и процене и прогнозе „оводњености" као основног чиниоца опстанка живота у постојећим екосистемима, у зонама утицаја;

- санација и ревитализација објеката и опреме водоводне инфраструктуре и изградња нових објеката у складу са санитарно-техничким условима изградње и уређења;
- решавање снабдевања становништва водом у насељима, упоредо са решавањем питања одвођења и третмана отпадних вода;
- сакупљање и евакуација отпадних вода преко сепарационог канализационог система (раздвајање колектора за отпадне воде од колектора кишне канализације) за постојеће и планиране туристичке локалитете;
- строго контролисана примена хемијских средстава у пољопривреди, у циљу заштите површинских и подземних вода од загађивања;
- забрана трајног депоновања отпада на целом подручју обухвата Просторног плана,
- побољашање систематског мерења и осматрања квалитета површинских вода, увођењем нових тзв. система засебних мерних станица (мерних места) са или без континуиране регистрације података и са резервним (допунским) местима за повремена или ад хок мерења ради потпунијег увида у квалитет вода;
- развијање културе становништва о потреби чувања водних ресурса.

Мере заштите земљишта

Заштита земљишта најуже је повезана са заштитом ваздуха и воде, јер се многи од загађивача преко падавина, нагиба и пукотина у тлу и сл. преносе из вода у земљиште.

Посебни услови и мере у функцији заштите земљишта су:
- применити биоразградиве материјале у зимском периоду за одржавање паркинга, улица и манипулативних платоа;
- примењивати мере којима се спречава расипање и развејавање прашкастих материја и отпада по околини, приликом манипулисања или привременог чувања:
  - У случају изливања опасних материја (гориво, машинско уље и сл.), загађени слој земљишта мора се отклонити и исти ставити у амбалажу која се може празнити само на, за ту сврху, предвиђеној локацији. На месту акцидента нанети нови, незагађени слој земљишта;
  - заштита функције земљишта, заустављање деградације земљишта и рекултивација деградираних површина;
  - примена концепта органске пољопривреде и замена конвенционалне методе примене хемијских средстава заштите и агротехничких мера у пољопривреди;
  - рекултивација и ревитализација свих површина деградираних услед коришћења минералних сировина;
  - забрана стихијског одлагања отпада на територији обухвата Просторног плана и санација неуређених одлагалишта отпада - дивљих депонија, у циљу заштите земљишта;
  - сакупљање, прерада или уништавање анималног отпада у објектима намењеним за прераду, обраду или уништавање лешева животиња и других отпадака животињског порекла, у складу са Законом о ветеринарству;
  - спречавање непланског претварања пољопривредног у грађевинско земљиште, чиме се иницира нежељена промена намене простора.

Заштиту земљишта од потенцијалне деградације обезбедити адекватним одвођењем отпадних вода, као и предузимањем превентивних мера при претакању или претовару материја које имају загађујући карактер.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета, а у складу са његовом наменом.

Остале посебне мере заштите

Мере заштите од буке

Јединица локалне самоуправе утврђује мере и услове заштите од буке у складу са Законом о заштити од буке у животној средини. Обавезе јединице локалне самоуправе, на чијем се простору налази обухват Просторног плана, односе се на акустичко зонирање на територији локалне самоуправе, одређивање мера забране и ограничења у складу са Законом, доношење локалног акционог плана заштите од буке у животној средини, обезбеђење и финансирање мониторинга буке у животној средини и вршење надзора и контроле примене мера заштите од буке у животној средини.

Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС", број 75/10) прописани су индикатори буке у животној средини, граничне вредности, методе за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке на здравље људи.

Према потреби, надлежни орган може утврдити потребу мониторинга буке у складу са Правилником о методологији за одређивање акустичких зона, Законом и важећим подзаконским актима.

Посебни услови и мере заштите од буке за радне садржаје су:
- пројектовати и извести одговарајућу звучну заштиту, којом се обезбеђује да бука, која се емитује при прописаним условима коришћења и одржавања уређаја и опреме, не прелази прописане граничне вредности;
- након пуштања погона у рад или при пробном раду погона извршити контролно мерење нивоа буке на граници комплекса и извршити оцену ефикасности примењених мера заштите, при чему се узима као меродаван критеријум за ноћ, будући да емитована бука не зависи од доба дана, већ од режима рада погона (у случају да измерени нивои буке прелазе дозвољене вредности, побољшати звучну изолацију према осетљивим и угроженим објектима).

Мере заштите при управљању отпадом

Сваки генератор отпада је обавезан да изврши карактеризацију и категоризацију отпада код надлежних организација и да се у зависности од његове природе са њим поступа у складу са законским прописима.

Обавеза генератора отпада је да, у складу са Законом о управљању отпадом и осталим законским и подзаконским актима, који непосредно регулишу ову област: обезбеди потребан простор за одлагање отпада, обезбеди потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја, а да секундарне сировине, опасан и други отпад, предаје субјекту који има одговарајућу дозволу за управљање отпадом (складиштење, одлагање, третман и сл.).

Посебне мере и услови су:
- комунални отпад је потребно сакупљати и обезбедити његову редовну евакуацију на локацију која је утврђена од стране комуналне службе;
- привремено складиштење евентуално присутног опасног отпада вршити у складу са Законом о управљању отпадом. Отпад мора да буде прописно обележен и привремено складиштен на прописан начин до његовог коначног збрињавања;
- разношење чврстог отпада спречити његовим систематским прикупљањем и депоновањем на за то уређеним локацијама;

- на свакој грађевинској парцели обезбедити посебан простор, тако да се омогући лак приступ надлежне службе, као и потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја, у складу са законом и другим прописима;
- примењивати опште и посебне санитарне мере предвиђене законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора.

У случају потребе за простором за селективно сакупљање отпада који се не може чувати у контејнерима за комунални отпад, обавеза је власника/корисника да прибави услове, односно дозволу/сагласност надлежног органа за потребе уређења или коришћења наведеног простора.

На основу овог Закона и подзаконских аката, ће се спроводити планско управљање отпадом на територији јединица локалних самоуправа у оквиру обухвата Просторног плана.

Концепцију одлагања комуналног отпада треба усагласити са Програмом управљања отпадом у Републици Србији за период 2022-2031 („Службени гласник РС", број 12/22).

Третман животињског отпада ће се спроводити у складу са Законом о ветеринарству, који подразумева нешкодљиво уклањање лешева животиња и других отпадака животињског порекла до објеката за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по животиње, људе или животну средину.

Мере заштите од нејонизујућег зрачења

Заштиту од нејонизујућег зрачења спровести у складу са Законом о заштити од нејонизујућег зрачења („Службени гласник РС" бр. 36/09) Правилником о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Службени гласник РС" бр. 104/09), Правилником о изворима нејонизујућег зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Службени гласник РС" бр. 104/09) и Законом о енергетици („Службени гласник РС" бр. 62/2023).

С обзиром на то, да ће се разрада појединих планских решења вршити израдом одговарајуће планске документације, за наведене планове орган надлежан за њихову припрему, може донети одлуку о изради стратешке процене, према критеријумима, прописаним Законом о стратешкој процени, ако утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

За постројења и активности која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, која је дефинисана Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, прописано је да ће, за постојећа постројења и активности оператери су требали да прибаве дозволе најкасније до 2015. године у складу са Програмом усклађивања појединих привредних грана са одредбама овог Закона. На основу Уредбе о утврђивању Програма динамике подношења захтева за издавање интегрисане дозволе („Службени гласник РС", број 108/08), утврђују се рокови у оквиру којих се подносе захтеви за издавање интегрисане дозволе, по врстама активности и постројења.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган мора прописати израду студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС", број 114/08).

3.7. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

Заштита од елементарних непогода, подразумева планирање простора у односу на могуће природне и друге појаве које могу да угрозе здравље и животе људи, или да проузрокују штету већег обима на простору за који се Просторни план ради, као и прописивање мера заштите за спречавање елементарних непогода или ублажавање њиховог дејства. Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама установљене су обавезе, мере и начини деловања, проглашавања и управљања у ванредним ситуацијама.

Подручје обухваћено Просторним планом може бити угрожено од: земљотреса, пожара, метеоролошких појава: атмосферско пражњење, атмосферске падавине (киша, град, снег), ветар.

Према подацима Републичког сеизмолошког завода, на карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година, у обухвату Просторног плана је могућ *земљотрес* јачине VII-VIII степени макросеизмичког интензитета према MCS скали.

Мере заштите од земљотреса подразумевају правилан избор локације за градњу објеката, примену одговарајућег грађевинског материјала, начин изградње, спратност објеката и др., као и строго поштовање и примену важећих грађевинско-техничких прописа за изградњу објеката на сеизмичком подручју. Такође, мере заштите од земљотреса обезбедиће се и поштовањем регулационих и грађевинских линија, односно прописаном минималном ширином саобраћајних коридора и минималном међусобном удаљеношћу објеката, како би се обезбедили слободни пролази у случају зарушавања.

Настајање *пожара*, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите.

Могућност настанка пожара је већа у насељеним местима која имају развијенију привреду, већу густину насељености, производне објекте и складишта робе и материјала са веома високим пожарним оптерећењем и сл. Могућа појава пожара је и на пољопривредном земљишту, због држања запаљивих пољопривредних усева у летњим месецима, који је најчешће проузрокован људском непажњом.

У погледу мера заштите од пожара, у фази пројектовања и изградње објеката са свим припадајућим инсталацијама, опремом и уређајима, потребно је применити мере заштите од пожара утврђене важећим законима, техничким прописима, стандардима и другим актима којима је уређена област заштите од пожара. Такође, неопходно је да надлежни орган у процедури издавања локацијских услова, за објекте који су обухваћени Планом, прибави посебне услове у погледу мера заштите од пожара и експлозија од Министарства унутрашњих послова (Одељења у саставу Сектора за ванредне ситуације).

Заштита објеката од *атмосферског пражњења* обезбедиће се извођењем громобранске инсталације, у складу са одговарајућом законском регулативом.

Организована одбрана од *града*, нарочито током лета, значајна је за заштиту пољопривредних култура које су у том периоду и најосетљивије. Законом о одбрани од града предвиђено је увођење заштитне зоне око лансирних (противградних) станица у којима је ограничена изградња нових и реконструкција постојећих објеката и извођење радова који могу нарушити испаљивање противградних ракета. Изградња нових објеката на одстојању мањем од 500 m од лансирних станица Центра за одбрану од града могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења РХМЗ. У сврху заштите од града у обухвату Просторног плана, тј. у границама посебне намене, изграђене су четири лансирне станице – Мали Песак, Зимоњић, Велебит и Трешњевац.

Преовлађујући *ветрови* на овом простору дувају из северозападног правца и они доносе падавине, док кошава (југоисточни ветар) доноси суво и хладно време претежно у зимским месецима. Основне мере заштите од ветра су дендролошке мере. Смањење ризика и штете од јаких ветрова остварује се подизањем ветрозаштитног зеленила одговарајуће ширине уз саобраћајнице, канале и као заштита пољопривредног земљишта.

Акцидентне ситуације (удеси)

Заштита простора од ванредних ситуација врши се у складу са одредбама Националне стратегије заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама и других подзаконских аката.

Концепција планирања и заштите простора од елементарних непогода и технолошких удеса, базира се на смањењу ризика по људско здравље и животе, природне и створене вредности, као и на санацији простора који су евидентно угрожени овим појавама.

Усаглашавање националне законске регулативе са међународном, јачање институционалних капацитета за примену законских обавеза, сектора за рану најаву и одбрану, као и формирање јединствене базе о угроженим просторима, потенцијално угроженим просторима, постојећим и планираним објектима одбране, пружа основу за планирање намене простора и његовог савременог концепта развоја у складу са природним условима и ограничењима.

У складу са важећом законском регулативом, овим Просторним планом се дају активности и мере које треба предузети у циљу спречавања и ограничавања утицаја који могу настати у случају акцидентних ситуација.

Постројења у којима се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (у даљем тексту: севесо постројења), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, на основу чега се одређује обавеза израде Политике превенције удеса или Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, у зависности од количина опасних материја којима се врше те активности. Такође, Правилником о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа који израђује оператер севесо постројења односно комплекса прописује се листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја.

Као што је речено, на основу података Министарства заштите животне средине, у широј зони посматрања простора ван коначног обухвата Просторног плана налази се једно севесо постројење нижег реда – Утоварна станица „Адорјан", оператера АД „НИС" Нови Сад.

Локална самоуправа је у обавези да, на основу планова заштите од удеса оператера, који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама. Повредиви објекти јесу они који се налазе на 1000 метара од граница севесо постројења.

3.8. УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

У случају непосредне ратне опасности и у рату, све мере цивилне заштите (заштита људи и материјалних добара, померање становништва, збрињавање становништва и др.) спроводиће се у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС", број 87/18) и прописима који регулишу ову област.

У евиденцији Центра за разминирање, у границама Просторног плана, не воде се површине као системски загађене неексплодираним убојним средствима, односно, нису загађене минама (минским пољима) и касетном муницијом.

Центар за разминирање у границама Просторног плана не искључује могућност присуства експлозивних остатака рата (ЕОР), услед чињенице да база података није потпуна, те да се континуираним процесом допуњује сазнањем нових чињеница о постојању ЕОР, и услед непотпуних података о прецизним локацијама на којима је дејствовано током НАТО бомбардовања.

Скреће се пажња на опрезност приликом извођења земљаних радова, полазећи од чињенице да су се на територији РС током два Светска рата одвијали оружани сукоби различитих интензитета.

Према Правилнику о заштити на раду, при извођењу грађевинских радова („Сл. гласник РС", број 53/97), када се земљани радови изводе на старим ратним поприштима, пре почетка радова проверава се постојање неексплодираних пројектила и других опасних предмета и материја.

Центар за разминирање израђује пројекте за разминирање и издаје уверења да је одређена површина очишћена и безбедна за даљу употребу у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљањем ванредним ситуацијама, Уредбом о заштити од неексплодираних убојних средстава и Међународним стандардима за противминско деловање. Стога, Центра за разминирање врши израду пројекта за разминирање/чишћење одређене локације и врши послове контроле квалитета радова које спроводи извођач радова, а кога изабере наручилац, односно инвеститор радова разминирања. Након реализације пројекта за разминирање, Центра издаје Уверење о очишћености и предаје очишћену површину кориснику на даљу употребу.

Члановима 113. и 114. Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС", број 87/18) дефинисан је појам прекршаја за физичко и правно лице, као и прекршајне казне, односно предвиђена је обавеза да се казни лице које о откривеном ЕОР не обавести најближу полицијску станицу или оперативни центра 112, не обележи видљивим знаком или не обезбеди место где се налазе ЕОР док не дођу овлашћена лица.

3.9. УСЛОВИ И МЕРЕ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

За обезбеђење несметаног кретања особама са инвалидитетом по површинама јавне намене (јавних површина и објеката јавне намене за које се утврђује јавни интерес) и у објектима за јавно коришћење, а у складу са стандардима приступачности, Просторним планом се дају услови за њихово уређење и изградњу.

Приступачност обезбедити применом техничких стандарда у планирању, пројектовању, и грађењу јавних објеката и јавних површина, помоћу којих се свим људима, без обзира на њихове физичке, сензорне и интелектуалне карактеристике или године старости осигурава несметан приступ, кретање, коришћење услуга, боравак и рад. При планирању, пројектовању и грађењу јавних простора - саобраћајних и пешачких површина, прилаза до објеката, као и пројектовање објеката јавне намене и других објеката за јавно коришћење, обезбедити обавезне елементе приступачности за све будуће кориснике у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

Обавезни елементи приступачности су:
- елементи приступачности за савладавање висинских разлика;
- елементи приступачности кретања и боравка у простору - објекти за јавно коришћење;
- елементи приступачности јавног саобраћаја.

3.10. УСЛОВИ И МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ

Смањење потрошње свих врста енергије, уз обезбеђење истих или бољих услова коришћења и функционисања објекта јесте циљ енергетске ефикасности изградње, заштити животне средине и климатских услова доприноси смањење потрошње необновљивих извора енергије (фосилних горива) и коришћење обновљивих извора енергије.

Основне мере за унапређење енергетске ефикасности односе се на смањење енергетских губитака, ефикасно коришћење и производњу енергије.

Развој и коришћење нових и обновљивих облика енергије уз подстицање градитеља и власника објеката да примене енергетски ефикасна решења и технологије ради смањења текућих трошкова јесте основни циљ енергетске ефикасности изградње. Са што мање утрошене енергије енергетески ефикасном градњом треба обезбедити удобан и комфоран боравак у објекту у свим временским условима.

Повећање енергетске ефикасности обезбедити са:
- изградњом пешачких и бициклистичких стаза, за потребе обезбеђења комуницирања између центара и смањења коришћења моторних возила;
- подизањем зеленила, уличног и уз ван насељске путне коридоре (смањује се загревање тла и ствара се природни амбијент за шетњу, вожњу бицикла и друге начине кретања);
- пројектовањем и позиционирањем зграда према климатским аспектима, изложености сунцу и утицају суседних објеката, подизањем зелених кровова, као компензација окупираном земљишту;
- изградњом малих система за производњу енергије унутар планираних комплекса, на бази обновљивих извора енергије (сунце, геотермалне воде, и др.) и изградњом даљинских или централизованих система грејања и хлађења.

За потребе повећања енергетске ефикасности, при пројектовању, изградњи и касније експлоатацији објеката, као и при опремању енергетском инфраструктуром, применити следеће мере:
- максимално користити нова техничка и технолошка решења у циљу енергетски ефикасније градње и употребе објеката;
- користити потенцијал обновљивих извора енергије локације: енергију сунца, подземних вода и сл., применом стаклених башти, фотонапонских панела, соларних колектора, топлотних пумпи и сл. (топлотне пумпе код ових система могу радити у режиму грејања зими, а у режиму хлађења у току лета тако да се постиже угодна и равномерна клима током читаве године);

- оријентацијом и функционалним концептом објекта максимално искористити сунчеву енергију за загревање објекта (оријентација према јужној, односно источној страни света), груписати просторије сличних функција и сличних унутрашњих температура (нпр. помоћне просторије оријентисати према северу) и сл;
- пројектовати облик објекта којим се може обезбедити што је могуће енергетски ефикаснији однос површине и запремине омотача објекта у односу на климатске факторе и намену зграде;
- обезбедити максимално коришћење природног осветљења, као и коришћење пасивних добитака топлотне енергије зими, односно заштите од прегревања у току лета адекватним засенчењем;
- оптимализовати величину отвора (прозора, светларника и др.) како би се смањили губици енергије, а просторије добиле довољно светлости и природну вентилацију;
- заштитити делове објекта зеленилом и другим мерама који су лети изложени јаком сунчевом зрачењу, а зими ветровима (на јужној и западној страни садити листопадно дрвеће, а на северној зимзелено);
- размотрити могућност постављања тзв. зелених кровова и фасада, као и коришћење атмосферских и отпадних вода;
- користити систем природне вентилације (вентилациони канали, прозори, врата и други грађевински отвори), тако да губици топлоте у зимском периоду и топлотно оптерећење у летњем периоду буду што мањи;
- при пројектовању термотехничких система, предвидети елементе система грејања, климатизације и вентилације са високим степеном корисности;
- системе централног грејања пројектовати и изводити, тако да се омогући централна и локална регулација и мерење потрошње енергије за грејање;
- употребљавати енергетски ефикасна расветна тела.

Објекти високоградње морају бити пројектовани, изграђени, коришћени и одржавани на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства. Ова својства се утврђују издавањем сертификата о енергетским својствима, који чини саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе.

Мере за постизање енергетске ефикасности постојећих објеката су следеће:
- при реконструкцији објекта, а у циљу постизање енергетске ефикасности, дозвољено је накнадно извођење спољне топлотне изолације зидова уколико се врши у складу са законом, при чему треба водити рачуна о очувању функционалне и обликовне целовитости зграде и у складу је са мерама заштите надлежног органа за објекте који су у режиму заштите;
- уколико се зид који се санира налази на регулационој линији, односно граници са суседном парцелом, дозвољава се реконструкција за потребе постизања енергетске ефикасности објекта уз сагласност власника суседне јавне/приватне парцеле;
- дозвољено је накнадно формирање стакленика (уколико за то постоје техничке могућности и ако се елаборатом докаже побољшање енергетске ефикасности зграде), елиминисање „хладних мостова" и смањење енергетских губитака постављањем топлотне изолације на зидове, кровове и подове, замена столарије новом која има добре термоизолационе карактеристике, а све у циљу спречавања неповратних губитака дела топлотне енергије;
- примењивати мере за постизање енергетске ефикасности прописане за планиране објекте у максималној мери у којој услови постојећег објекта то дозвољавају;
- уградња система грејања и припреме санитарне топле воде (замена и модернизација котлова и горионика, уградња нових енергетских система, прелазак са прљавих горива на природни гас или даљинско грејање, замена и модернизација топлотних подстаница, регулација температуре, уградња термостатских вентила, делитеља и мерача топлоте и друге мере).

Сви објекти подлежу обавези спровођења енергетског прегледа. За све јавне објекте је обавеза да се спроводе програм енергетске ефикасности који доноси јединица локалне самоуправе, а који нарочито садржи планирани циљ уштеда енергије, преглед и процену годишњих енергетских потреба, план енергетске санације и одржавања јавних објеката, као и планове унапређења система комуналних услуга (даљинско грејање и хлађење, водовод, јавна расвета, управљање отпадом, јавни транспорт и др.).

Инвеститори објекта у изградњи, односно објекта који се реконструише су дужни да грејну инсталацију сваког објекта предвиђеног за прикључење на неки од система снабдевања топлотном енергијом опреме уређајима за регулацију и/или мерење предате топлотне енергије.

Нова и ревитализована постројења за производњу електричне и/или топлотне енергије, системи за пренос електричне енергије, дистрибуцију електричне и топлотне енергије и транспорт и дистрибуцију природног гаса, морају да испуњавају минималне захтеве у погледу њихове енергетске ефикасности, а у зависности од врсте и снаге тих постројења, односно величине система.

Неки објекти, као што су историјски споменици, верски објекти, пољопривредне зграде, могу бити изузете из примене мера за постизање енергетске ефикасности.

IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

За обухват Просторног плана дају се смернице за спровођење планских решења и њихову даљу разраду.

1. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

1.1. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

За подручје посебне намене ПИО „Кањишки јараши" обавезна је примена Просторног плана на следећи начин:

- <u>даља планска разрада</u>:
  - ✓ усаглашавање планских докумената ЈЛС са Просторним планом и
  - ✓ обавезна израда одговарајућег урбанистичког плана, у свему према смерницама утврђеним Просторним планом;
- <u>директна примена Просторног плана</u>:
  - издавање локацијских услова,
  - обавезна израда урбанистичког пројекта за Просторним планом дефинисане локације.

За „директну примену Просторног плана", Просторним планом дефинисана су правила уређења и правила грађења.

1.1.1. Смернице за израду одговарајућег урбанистичког плана за центар управљача - визиторски центар

За потребе дефинисања центра управљача – визиторског центра (ради туристичке презентације подручја посебне намене и за потребе одрживог коришћења, управљања и ревитализације еколошко значајних станишта) и дефинисања услова за уређење и изградњу неопходна је израда одговарајућег урбанистичког плана.

Израдом одговарајућег урбанистичког плана дефинисати услове за уређење и изградњу:
- објеката центра управљача, за потребе обављања административних послова руковођења и презентације природног добра, за смештај запослених и држање опреме и возила за одржавање реда у заштићеном подручју, објекта за држање и узгој стоке, објекта за смештај пољопривредне механизације и објекта за складиштење пољопривредних производа, а у сврси планиране испаше старинским, аутохтоним расама говеда и оваца;
- угоститељских објеката за исхрану и пиће;
- отворених простора за прихват очекиваног броја посетилаца (колско-манипулативне и паркинг површине, бициклистичке и пешачке стазе и платои, летње позорнице, видиковац и сл.);
- инфраструктурних мрежа и објеката, у складу са очекиваним капацитетима потрошње.

Максимална спратност главних објеката је П (приземље). Обезбедити минимално 40% слободних зелених површина.

За паркирање возила за сопствене потребе (за запослене и кориснике услуге) мора се, у складу са потребама, обезбедити одговарајући паркинг простор за путничка и друга очекивана возила у оквиру комплекса.

1.2. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ПОДРУЧЈУ УТИЦАЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Важећи плански документи донети до дана ступања на снагу овог Просторног плана, примењују се на следећи начин:
- не примењују се плански документи у делу „Подручја посебне намене" утврђене овим Просторним планом;
- на простору које представља „Подручје утицаја посебне намене" примењују се плански документи, у делу и на начин који није у супротности са овим Просторним планом и уз примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе, чији су делови територије у обухвату овог Просторног плана, донеће одлуку и покренути поступак усаглашавања донетих планских докумената са овим Просторним планом.

Сви плански документи, који су у целости или делом у „Подручју утицаја посебне намене" – у подручју ван посебне намене, морају се усагласити са Просторним планом датим планским решењима, у делу који се односи на:

- мере заштите природних и културних добара, дате:
  - у поглављу „IV Правила употребе земљишта, правила уређења и правила грађења подручја посебне намене", тачка 1. „Правила уређења", подтачка 1.4. „Услови и мере заштите природног и културног наслеђа, животне средине и живота и здравља људи", подподтачка 1.4.1. „Услови и мере заштите и уређења природних добара" и подподтачка 1.4.2. „Услови и мере заштите и уређења непокретних културних добара";
  - положајем у простору, дефинисаном на Реферaлној карти бр. 3. „Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара";
- заштиту животне средине, живота и здравља људи, заштита од техничко-технолошких акцидената, елементарних непогода акцидентних ситуација, дате:
  - у поглављу „III Планска решења развоја подручја посебне намене са утицајем посебне намене на развој појединих области", тачка 6. „Заштита животне средине, заштита од елементарних непогода, акцидентних ситуација, коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље у подручју посебне намене, подтачка 6.2. „Заштита од елементарних непогода и акцидентних ситуација";

  - положајем у простору, дефинисаном на Рефералној карти бр. 3. „Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара;
- услове за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене, мреже саобраћајне и друге инфраструктуре, појасеве, зоне заштите и режиме коришћења исте, дате:
  - у поглављу IV „Правила употребе земљишта, правила уређења и правила грађења подручја посебне намене", тачка 1 „Правила уређења", подтачка 1.3. „Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене и мреже саобраћајне и друге инфраструктуре";
  - положајем у простору, дефинисаном на Рефералној карти бр.2. „Инфраструктурни системи";
- приступачност површина и објеката јавне намене особама са инвалидитетом, дате „IV Правилима уређења и правилима грађења", тачка „1. Правила уређења и организације земљишта", подподтачка „1.4.8. Услови и мере којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом";
- мере енергетске ефикасности градње, дате „IV Правилима уређења и правилима грађења", тачка „1. Правила уређења и организације земљишта", подподтачка „1.4.9. Услови и мере енергетске ефикасности градње".

До усаглашавања важећих планских докумената јединице локалне самоуправе са овим Просторним планом, на подручју обухвата Просторног плана ван дефинисаног подручја посебне намене, примењују се важећа планска документа уз примену смерница и мера датих овим Просторним планом.

1.3. ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ДОНОШЕЊЕМ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Ступањем на снагу овог Просторног плана у делу **престају да важе следећи плански документи:**,
- Просторни план подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске-граница Мађарске („Службени лист АПВ", број 36/2019);
- Просторни план општине Кањижа („Службени лист општине Кањижа", број 19/12, 18/21);

за **подручје у границама посебне намене** овог Просторног плана, дефинисаном у поглављу „I Полазне основе за израду просторног плана", тачка „1. Обухват и опис границе Просторног плана, опис границе посебне намене и граница целина и подцелина посебне намене", подтачка „1.2. Опис границе подручја посебне намене", и у деловима који су у супротности са овим Просторним планом.

2. СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину је урађен у складу са одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, а за потребе израде предметног Просторног плана.

Чланом 5. Закона о стратешкој процени прописано је да се стратешка процена врши за планове, програме, основе и стратегије (у даљем тексту: планови и програми) у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, ловства, енергетике, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, електронских комуникација, туризма, очувања природних станишта и дивље флоре и фауне, којима се успоставља оквир за одобравање будућих развојних пројеката одређених прописима којима се уређује процена утицаја на животну средину.

За наведене планове и програме којима је предвиђено коришћење мањих површина на локалном нивоу или у случају мањих измена планова и програма које не захтевају прописани поступак усвајања, као и за планове и програме који нису наведени у претходном пасусу, одлуку о стратешкој процени доноси орган надлежан за припрему плана и програма ако, према критеријумима прописаним овим законом, утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

Чланом 7. Закона дефинисано је да се стратешка процена утицаја на животну средину ради на основу нивоа, врсте, циљева и садржаја плана или програма.

Ако је план или програм саставни део одређене хијерархијске структуре, стратешка процена утицаја на животну средину се ради у складу са смерницама стратешке процене утицаја на животну средину плана или програма вишег хијерархијског нивоа.

За планове нижег реда, у складу са чланом 9. Закона о стратешкој процени утицаја, одлуку о изради стратешке процене доноси орган надлежан за припрему плана и програма по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.

Доношењу Одлуке о изради или Одлуке о не изради стратешке процене утицаја планског документа од стране органа надлежног за припрему планске документације претходи прибављање мишљења органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих, стручних и надлежних органа и организација од важности за одређено планско подручје, у зависности од хијерархијског нивоа планског документа, као и карактеристика и услова простора за који се израђује.

Препорука је да се за потребе одлучивања да ли је потребно или не вршити стратешку процену утицаја на животну средину, прибаве мишљења надлежних органа и институција из области заштите животне средине и заштите природних вредности.

3. ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКАТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Чланом 3. Закона о процени утицаја на животну средину прописано је да се процена утицаја врши за пројекте из области индустрије, рударства, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водопривреде, управљања отпадом и комуналних делатности, као и за пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра.

Предмет процене утицаја су пројекти који се планирају и изводе, промене технологије, реконструкције, проширење капацитета, престанак рада и уклањање пројеката који могу имати значајан утицај на животну средину, као и они који су реализовани без израде студије о процени утицаја, а немају одобрење за изградњу или се користе без употребне дозволе (процена утицаја затеченог стања).

У складу са наведеним Законом и одредбама Уредбе о утврђивању Листе пројеката, за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката, за које се може захтевати процена утицаја на животну средину инвеститори су дужни да се обрате, пре подношења захтева за издавање одобрења за изградњу објеката са Листе II, надлежном органу. Надлежни орган ће одлучити о потреби израде студије о Процени утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби изради или ослобађању од израде студије.

Критеријуми за одлучивање о обавези израде Студије процене утицаја садржани су у поменутој Уредби (Листа I и Листа II), а процедура израде и садржина студије је дефинисана Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину, као и Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину.

Поступак процене утицаја треба спровести по фазама у поступку процене утицаја, како је то прописано поменутим Законом. Начелни садржај студије о процени утицаја на животну средину прописан је чланом 17. поменутог Закона, а егзактан обим и садржај студије се одређује одговарајућим решењем од стране надлежног органа.

V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Успостављање система мониторинга један је од приоритетних задатака како би се све предложене мере заштите животне средине у Просторном плану могле успешно имплементирати у планском периоду.

Чланом 17. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, програм праћења стања животне средине у току спровођења Просторног плана садржи нарочито:
1. опис циљева плана и програма,
2. индикаторе за праћење стања животне средине,
3. права и обавезе надлежних органа,
4. поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја,
5. друге елементе у зависности од врсте и обима планског документа.

У складу са Законом о заштити животне средине Република, односно јединица локалне самоуправе, у оквиру своје надлежности утврђене Законом, обавезна је да обезбеди континуалну контролу и праћење стања животне средине, у складу са овим и посебним законима.

1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Полазећи од специфичности подручја, Просторним планом су дефинисани циљеви који су током израде Стратешке процене разматрани и анализирани у односу на дефинисане индикаторе и циљеве саме стратешке процене.

Циљеви просторног развоја подручја Просторног плана у области заштите животне средине и одрживог развоја су:

- Усклађивање интереса свих имаоца јавних овлашћења и корисника простора, и рационално и одрживо коришћење планског подручја, водећи рачуна о еколошким условима и ограниченим капацитетима животне средине, односно захтевима уређења подручја посебне намене;
- одрживо коришћење ресурса и простора, уз предузимање превентивних мера заштите основних чинилаца животне средине (воде, ваздуха и земљишта);
- успостављање континуалног мониторинга загађујућих материја, санација и рекултивација еколошки најугроженијих подручја;
- одрживо управљање водама;
- санација и рекултивација свих неуређених депонија (сметлишта), и других деградинараних подручја у подручју обухвата Просторног плана;
- управљање комуналним отпадом сходно Програму управљања отпадом у Републици Србији за период 2022-2031 и законским и подзаконским актима;
- интегрисање заштите животне средине у све секторе стратешког планирања и пројектовања, кроз инструменте процене утицаја (примена SEA, EIA и IPPC);
- примена савременијих технолошких решења, најбољих доступних технологија (BAT) и концепта чистије производње приликом реализације пројеката који могу имати негативан утицај на квалитет животне средине, а у складу са условима заштите природе и
- едукација грађана и подстицање унапређења еколошке свести.

2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине, које обухвата праћење природних фактора, односно промене стања и карактеристика животне средине. Имајући у виду дефинисане посебне циљеве, врши се избор одговарајућих индикатора у изради стратешке процене, које је у планском периоду неопходно пратити како би се могла вршити оцена планских решења, односно њихов позитиван утицај на подручје обухваћено Просторним планом.

Предлог индикатора за праћење стања животне предлаже се на основу дефинисаних циљева стратешке процене, а дат је у поглављу II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА.

Имајући у виду обухват Просторног плана, постојеће и будуће садржаје, као и могућа загађења, мониторинг се односи на:
- контролу и праћење квалитета ваздуха,
- контролу и праћење квалитета вода,
- праћење квалитета земљишта контролом концентрација загађујућих супстанци
- контролу и праћење биодиверзитета.

2.1. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Законом о заштити ваздуха дат је законски оквир за проучавање и праћење квалитета ваздуха које за циљ има контролу и утврђивање степена загађености ваздуха, као и утврђивање тренда загађења, како би се правовремено деловало ка смањењу штетних супстанци до нивоа који неће битно утицати на квалитет животне средине.

Подаци добијени у мрежама аутоматског и мануалног мониторинга квалитета ваздуха обрађују се, анализирају и интерпретирају у складу са важећим прописима:

- Законом о заштити ваздуха;
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха;
- Уредбом о одређивању зона и агломерација;
- Уредбом о утврђивању програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи;
- Правилником о начину размене информација о мерним местима у државној и локалној мрежи, техникама мерења, као и о начину размене података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама.

У складу са чланом 8. Закона о заштити ваздуха оцењивање квалитета ваздуха врши се за следеће полутанте: сумпор диоксид, азот диоксид и оксиде азота, суспендоване честице, олово, бензен, угљенмоноксид, приземни озон, арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен.

Захтеви квалитета ваздуха дефинисани за полутанте, који имају потврђен штетан утицај на здравље популације (граничне вредности, толерантне вредности, границе оцењивања и толеранције, циљне вредности и дугорочни циљеви) ближе су прописани Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

Додатно, прописане су и границе (критични нивои, циљне вредности) за поједине полутанте за заштиту вегетације (сумпор диоксид, азотни оксиди, озон).

Уредбом су дефинисани и прагови обавештавања и прагови упозорења за поједине полутанте, као и критични нивои за заштиту вегетације.

За наменска мерења појединих полутаната, у зонама и агломерацијама у којима се налазе различити извори емисије полутаната који могу утицати на ниво загађености ваздуха, прописане су максимално дозвољене концентрације (гасовите неорганске, органске и канцерогене материје, укупне суспендоване честице, укупне таложне материје и чађ).

Оцењивање квалитета ваздуха, на основу измерених концентрација загађујућих материја у ваздуху, врши се применом критеријума за оцењивање у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

Мониторинг квалитета ваздуха врши се и на основним руралним локацијама ван непосредног утицаја значајних извора загађења ваздуха.

Предметним Извештајем сугерише се обавеза вршења контрола квалитета ваздуха у у складу са потребом да јединица локалне самоуправе чији су делови територија у обухвату Просторног плана ажурно води локални регистар извора загађивања као и Програм заштите животне средине са акционим планом, а у складу са Законом о заштити животне средине.

За објекте за које се утврди да се не ради Студија процене утицаја на животну средину по Закону, по мишљењу надлежне службе за област заштите животне средине, а у складу са технологијом рада, утврђује се потреба вршења додатног мониторинга, посебно за праћење загађења ваздуха и вода (у складу са важећом законском регулативом).

2.2. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВОДЕ

Законом о заштити животне средине су дате и основне смернице заштите вода. Чланом 23. овог Закона дефинисано је да се заштита и коришћење вода остварује интегралним управљањем водама, предузимањем мера за њихово очување и заштиту у складу са посебним законом.

У циљу предузимања мера за ограничавање даљег загађивања и евентуално побољшање вода, од значаја је стално и систематско контролисање параметара квалитета површинских и подземних вода.

Оцену еколошког и хемијског статуса вода потребно је вршити у складу са:
- Правилником о утврђивању водних тела површинских и подземних вода;
- Правилником о референтним условима за типове површинских вода;
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода;
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање;
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање.

За реке и језера одређује се еколошки статус, а за вештачка водна тела еколошки потенцијал.

Анализа квалитета подземних вода које се користе за водоснабдевање врши се на основу Правилника о хигијенској исправности воде за пиће.

2.3. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА

Обавеза успостављања систематског мониторинга земљишта на простору Републике Србије дефинисана је Законом о заштити животне средине, Законом о заштити земљишта и Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници, који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта, дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта и другим законима.

Степен угрожености земљишта од хемијског загађења одређује се на основу вредности загађујућих материја датих у посебном пропису, којим се регулишу граничне вредности опасних и штетних материја у подземним водама, као и у посебним прилозима Уредбе, који се односе на ремедијационе вредности концентрација опасних и штетних материја и вредности које могу указати на значајну контаминацију подземних вода и земљишта.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета, у складу са његовом наменом.

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које се утврди евидентна угроженост параметара стања животне средине.

Локације на којима је депонован незагађен материјал од ископавања (земља) не припадају контаминираним локацијама.

Усвајањем Уредбе о програму систематског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма обезбеђена је основа за доношење програма системског праћења квалитета земљишта који ће обухватити успостављање државне и локалне мреже локалитета за праћење квалитета земљишта и који не обухвата пољопривредно земљиште. Државна мрежа локалитета успоставља се за праћење квалитета земљишта на нивоу Републике Србије на локалитетима на којима је дошло или може доћи до загађења земљишта и који су од посебног интереса за Републику Србију.

У складу са чланом 5. Уредбе, локална мрежа локалитета за праћење квалитета земљишта успоставља се за праћење квалитета земљишта на нивоу аутономне покрајине. Локалну мрежу чине допунски локалитети који се одређују на основу мерења или поступака процене, а за које нема података о нивоу загађујућих материја.

У складу са чланом 10. Уредбе подаци добијени реализацијом програма систематског праћења квалитета земљишта користе се за оцењивање квалитета земљишта, као и за израду извештаја о стању земљишта и саставни су део информационог система заштите животне средине и достављају се Агенцији за заштиту животне средине.

2.4. БИОМОНИТОРИНГ

Праћење стања (мониторинг) ће трајати у котинуитету, а посебно ће се мониторингом обухватити следеће:

- Биљне врсте значајне за очување биодиверзитета
- Фауна слатинскихи степских станишта
- Орнитофауна

3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине произилазе из Закона о заштити животне средине.

У остваривању система заштите животне средине Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, правна и физичка лица одговорна су за сваку активност којом мењају или могу променити стање и услове у животној средини, односно за непредузимање мера заштите животне средине, у складу са Законом о заштити животне средине.

Правна и физичка лица дужна су да у обављању својих делатности обезбеде: рационално коришћење природних богатстава; урачунавање трошкова заштите животне средине у оквиру инвестиционих и производних трошкова, примену прописа, односно предузимање мера заштите животне средине, у складу са законом.

Обезбеђење мониторинга

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуалну контролу и праћење стања животне средине (у даљем тексту: мониторинг), у складу са овим и посебним законима.

Мониторинг је саставни део јединственог информационог система животне средине. Влада доноси програме мониторинга на основу посебних закона.

Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији, који мора бити у складу са програмима вишег реда.

Садржина и начин вршења мониторинга

Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Влада утврђује критеријуме за одређивање броја и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података, на основу посебних закона.

Овлашћена организација

Мониторинг може да обавља и овлашћена организација, ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и СРПС стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом.

Обавезе загађивача

У контексту мониторинга загађивача, законом су прописане обавезе оператера постројења, односно комплекса који представља извор емисија и загађивања животне средине да преко надлежног органа, овлашћене организације или самостално, уколико испуњава услове прописане законом, обавља мониторинг, односно да:
1) прати индикаторе емисија, односно индикаторе утицаја својих активности на животну средину, индикаторе ефикасности примењених мера превенције настанка или смањења нивоа загађења,
2) обезбеђује метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе или објекте од посебног интереса за Републику Србију, аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе.

Загађивач планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга, као и за друга мерења и праћење утицаја своје активности на животну средину.

Влада утврђује врсте активности и друге појаве које су предмет мониторинга, методологију рада, индикаторе, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података, на основу посебних закона.

Власник или корисник земљишта или постројења, чија делатност, односно активност може да буде или јесте узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да у складу са Законом о заштити земљишта врши мониторинг земљишта, на начин да:
1) прикаже податке о квалитету земљишта пре почетка и по завршетку обављања активности,
2) прати промене на земљишту и у земљишту на прописан начин у зони утицаја својих активности,
3) податке о промени на земљишту и у земљишту достави Министарству надлежном за послове заштите животне средине и Агенцији за заштиту животне средине.

Достављање података

Државни органи, односно организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи су дужни да податке добијене мониторингом достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин.

Према Закону о заштити земљишта, овлашћено правно лице које врши мониторинг доставља Министарству надлежном за послове заштите животне средине и Агенцији за заштиту животне средине извештај о мониторингу државне мреже.

Надлежни орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, такође, достављају извештај мониторинга локалне мреже.

Загађивач земљишта извештај о мониторингу доставља надлежном Министарству, на територији аутономне покрајине надлежном покрајинском органу, јединици локалне самоуправе и Агенцији.

Санација и ремедијација

Правно и физичко лице које деградира животну средину дужно је да изврши ремедијацију или на други начин санира деградирану животну средину, у складу са пројектима санације и ремедијације, на које сагласност даје надлежно министарство.

Законски оквир

Мониторинг квалитета параметара животне средине дефинисан је следећим правним актима:

- Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС" бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18-др. закон и 95/18-др. закон);
- Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС", бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др. закон);
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС", бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС", бр. 111/15 и 83/21);
- Законом о водама („Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);
- Законом о водама („Службени гласник РС", бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон,54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", број 24/14);
- Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", број 50/12);
- Законом о заштити земљишта („Службени гласник РС", број 112/15);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласик РС", бр. 30/18 и 64/19);
- Законом о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС", број 96/21);
- Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС", број 75/10);
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС", број 74/11);
- Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС", број 33/16);
- Правилником о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Службени гласник РС", број 114/13);
- Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину њиховог достављања и упутству за њихово попуњавање („Службени гласник РС", број 17/17) и др.

4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

У случају неочекиваних негативних утицаја у поступку имплементације Просторног плана и у фази реализације планираних намена, потребно је, у складу са важећом законском регулативом, спровести надзор и контролу и применити мере отклањања и минимизирања потенцијално настале штете, извршити санацију простора и применити мере ревитализације (ремедијације) и заштите животне средине.

Неочекивани негативни утицаји реализованих намена и објеката (у редовном раду реализованих пројеката) се морају спречити доследним спровођењем урбанистичких и техничких мера заштите, мера за спречавање и отклањање насталих узрока, мера санације последица и успостављање мониторинга животне средине.

За предметни Просторни план, од фазе припреме до коначног усвајања, укључен је процес процене утицаја стратешког карактера, у коначном циљу реализације планираних намена простора у оквирима прихватљивим са аспекта заштите животне средине. Обзиром на то да није могуће у потпуности искључити вероватноћу појаве неочекиваних негативних утицаја са негативним ефектима и последицама по животну средину, прописан је начин поступања у случају таквих појава.

VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинисани су основни методолошки приступ и садржај Извештаја о стратешкој процени.

Стратешка процена је процес који се спроводи над планским документом, анализирајући додатно и остале расположиве податке као што су статистички подаци и други подаци, добијени за потребе израде Просторног плана и Стратешке процене, као и оценом стања на терену.

У предметној стратешкој процени су анализирана сва планска решења и мере заштите, извршена је синтезна процена њихових утицаја и интеракција са утицајима из окружења на природне ресурсе и живи свет, као и на животну средину, а на основу утврђених валидних параметара дат је предлог адекватних превентивних и санационих мера заштите животне средине у контексту реализације концепта одрживог развоја овог подручја.

Методологија рада се заснива на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа.

Примењена методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине и Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, који утврђује услове, начин и поступак процењивања утицаја појединих садржаја Просторног плана на животну средину.

Примењени метод поштује наведене опште методолошке принципе и спроводи се у неколико фаза:

1. Дефинисање полазних основа стратешке процене, које обухватају: дефинисање предмета, као и просторног обухвата Стратешке процене, циљеве и метод рада, правног, планског и документационог основа;
2. Анализа постојећег стања и стања квалитета чиниоца животне средине, анализираних кроз природне услове (вредновање квалитета ваздуха, земљишта, вода, угроженост буком итд);
3. Процена могућег утицаја на животну средину на основу квантификације појединих елемената животне средине, научних сазнања, литературних података, искустава других земаља и сл;
4. Предлагање мера за спречавање и ограничавање штетних утицаја у току спровођења и реализације Просторног плана, мере за унапређење стања животне средине, мере за праћење стања животне средине, које обухватају предлог индикатора за праћење стања животне средине и по потреби успостављање нових мерних тачака.

Свака од наведених фаза има своје специфичности и ниједна се не сме запоставити у поступку интегралног планирања заштите и очувања квалитетне животне средине.

Ограничења у спровођењу предложеног метода, посебно у фази представљања постојећег стања, су недостатак квантификованих података за поједине параметре животне средине у обухвату Просторног плана, као и података о привредним субјектима.

Полазни критеријуми за одређивање могућих карактеристика утицаја на животну средину су постојеће стање и одлике Просторног плана, као и њихови могући утицаји на квалитет ваздуха, воде, земљишта, животињски свет, биодиверзитет и остале природне и створене вредности.

Према критеријумима и оцени постојећег стања животне средине, а имајући у виду природне услове и изграђене структуре на подручју за које се Просторни план доноси, издвајају се најзначајнији утицаји на животну средину који могу неповољно утицати на непосредно окружење.

Методолошки основ за израду Стратешке процене утицаја, у ужем смислу представљају методе научног истраживања, односно примењене методе праћења стања објеката, односно појава и процеса у простору, од извора загађења, притисака, стања и одговора (планског решења).

У Извештају су анализиране све Планом предвиђене активности, извршена је синтезна процена њихових утицаја на природне ресурсе и створене вредности и дат је предлог адекватних превентивних и санационих мера заштите животне средине у контексту реализације концепта одрживог развоја овог подручја.

2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Једна од већих потешкоћа у спровођењу стратешке процене и изради Извештаја о стратешкој процени је био недостатак званичне, детаљно прописане јединствене методологије, на нивоу прописа.

Поред тога, уочен је проблем недовољно развијеног информационог система о животној средини, као и непостојање Програма праћења стања параметара животне средине, на основу система показатеља-индикатора за оцену и праћење стања животне средине, на подручју у обухвату Просторног плана.

При оцени планских решења детектован је проблем у практичној примени индикатора дефинисаних Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине, имајући у виду да за планско подручје нису доступни систематизовани подаци и да нису вршења мерења одређених параметара животне средине. Такође, није утврђено нулто стање животне средине простора који је у обухвату овог Просторног плана.

Тешкоћа при изради стратешке процене утицаја на животну средину огледа се и у дистинкцији тема које су у домену процене утицаја конкретних пројеката на животну средину, у односу на стратешке процене утицаја планских докумената на животну средину.

Европске препоруке су да стратешка процена не треба да улази у детаљну квантификацију, да је њена суштина у вредновању и поређењу алтернатива/опција са аспекта могућих значајних утицаја на животну средину, да је нагласак, када се ради о карактеру утицаја, на кумулативним и синергијским ефектима, да се спроводи једино за програме и планове јавног карактера итд.

VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

Доношење одлука о примени принципа заштите животне средине зависи од низа фактора, а првенствено од ефекта позитивних и негативних утицаја планских решења на здравље људи, социјални и економски развој и животну средину.

Предметним Просторним планом нису разрађивана нити предложена варијантна решења, те нису доношене стратешке одлуке у смислу избора најпогоднije варијанте.

Планом је дато решење адекватно планираној намени простора, у обиму који је дозвољен прописаним мерама заштите, те су дата решења усклађена са заштитом животне средине. Утврђени су основни критеријуми просторног уређења, коришћења природних ресурса и мере заштите животне средине.
Процес процене утицаја планских решења на животну средину вршен је паралелно са поступком израде планског документа.

Пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему Просторног плана обезбеђује учешће јавности у разматрању Извештаја о стратешкој процени. Орган надлежан за припрему Просторног плана обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину Извештаја и достављање мишљења, као и о времену и месту одржавања јавне расправе, у складу са Законом којим се уређује поступак доношења Просторног плана. Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинише учешће заинтересованих органа и организација, који могу да дају своје мишљење током 30 дана јавног увида.

Орган надлежан за припрему Просторног плана израђује извештај о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности, који садржи сва мишљења о Извештају о стратешкој процени, као и мишљења датих у току јавног увида и јавне расправе о Плану. Извештај о стратешкој процени доставља се заједно са извештајем о стручним мишљењима и јавној расправи општинском органу надлежном за заштиту животне средине на оцењивање. На основу ове оцене, орган надлежан за заштиту животне средине даје своју сагласност на Извештај о стратешкој процени, у року од 30 дана од дана пријема захтева за оцењивање. После прикупљања и обраде свих мишљења, на основу којих се формира финална верзија Просторног плана, орган надлежан за припрему Просторног плана доставља Извештај о стратешкој процени заједно са Просторним планом надлежном органу на одлучивање.

VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Питање заштите животне средине је обухваћено у оквиру планског документа, али и Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину. Примењена методологија је описана у претходном поглављу и сагласна је са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину, којим се дефинише садржина Извештаја о стратешкој процени утицаја.

Циљ израде Извештаја о стратешкој процени утицаја предметног Просторног плана на животну средину је сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ могао остварити, потребно је било сагледати постојеће стање животне средине и планом предвиђене активности.

Стратешка процена утицаја Просторног плана на животну средину интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава План ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Анализа и процена потенцијалних утицаја стратешког карактера превентивно делује у смислу спречавања еколошке штете у простору. На нивоу Просторног плана, процењени су потенцијални утицаји планираних намена и ефекти на животну средину, укључена је јавност и заинтересоване институције у процес одлучивања, а приликом доношења коначне одлуке биће узети у обзир добијени резултати и укључени у Извештај о стратешкој процени утицаја предметног Просторног плана на животну средину.

На основу вредновања планских решења процењује се да планиране намене и имплементација Просторног плана неће изазвати неповољне, еколошки неприхватљиве ефекте по природне вредности и животну средину, а који се не могу контролисати, него ће, шта више, планска решења довести до решавања већег броја конфликтних активности у простору.

Предметни Извештај о стратешкој процени утицаја не може дати експлицитне одговоре на прихватљивост појединих планских решења. Таква планска решења морају се разрађивати и детаљно оцењивати приликом израде пројектне документације и студија оправданости. Већи ниво детаљности, којим ће се анализирати појединачни објекти и њихови утицаји на животну средину, разматраће процене утицаја појединачних објеката на животну средину.

IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Оцена Извештаја о стратешкој процени врши се на основу критеријума садржаних у Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

На основу оцене Извештаја, орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештај о стратешкој процени, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени саставни је део документационе основе Просторног плана, сходно члану 24. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

1163.

На основу члана 238. тачка 1) Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - др закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/ 2021), члана 31. алинеја 2 Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ” број: 20/2014) и члана 20. став 2. Покрајинске скупштинске одлуке о оснивању Развојне агенције Војводине („Службени лист АПВ”, број: 10/2017), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 6. децембра 2024. године, донела је:

ПОКРАЈИНСКУ СКУПШТИНСКУ ОДЛУКУ О ПОКРЕТАЊУ ПОСТУПКА БРИСАЊА РАЗВОЈНЕ АГЕНЦИЈЕ ВОЈВОДИНЕ Д.О.О. НОВИ САД ИЗ РЕГИСТРА ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКАТА

Члан 1.

Покреће се поступак брисања Развојне агенције Војводине д.о.о. Нови Сад из регистра привредних субјеката, уписане у регистар привредних субјеката Агенције за привредне регистре, са седиштем у Новом Саду, Стражиловска 2, Матични број:21275697, ПИБ:109963253.

Члан 2.

Налаже се Покрајинској влади, која врши функцију Скупштине друштва Развојне агенције Војводине д.о.о. Нови Сад, да по ступању на снагу ове покрајинске скупштинске одлуке, на првој наредној седници Покрајинске владе, отпочне у складу са Законом о привредним друштвима поступак брисања из регистра привредних субјеката и да исти спроведе до краја, о чему ће, након окончања ликвидације известити Скупштину Аутономне покрајине Војводине.

Члан 3.

Покрајинска влада, која врши права оснивача у Развојној агенцији Војводине д.о.о. Нови Сад, преузеће обавезу плаћања трошкова спровођења ликвидације и накнаду за ликвидационог управника.

Средства из става 1. овог члана потребно је обезбедити у буџету Аутономне покрајине Војводине, у оквиру раздела Покрајинског секретаријата за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу.

Члан 4.

Ова покрајинска скупштинска одлука ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине“.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Број: 003399000 2024 09411 000 000 000 001 06 015
Нови Сад, 6. децембар 2024. године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ АП ВОЈВОДИНЕ
Балинт Јухас, с.р.
Juhász Bálint, s.k.

1164.

На основу члана 31. алинеје 2. и 15. Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ”, број: 20/2014), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 6. децембра 2024. године, донела је

ПОКРАЈИНСКУ СКУПШТИНСКУ ОДЛУКУ О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПОКРАЈИНСКЕ СКУПШТИНСКЕ ОДЛУКЕ О ОСНИВАЊУ ФОНДА „ЕВРОПСКИ ПОСЛОВИ“ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

У Покрајинској скупштинској одлуци о оснивању Фонда „Европски послови“ Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, бр. 13/09 и 2/10) (у даљем тексту: Одлука) назив Одлуке мења се и гласи:

„Покрајинска скупштинска одлука о оснивању Фонда за европске послове и развој Аутономне покрајине Војводине“.

Члан 1. Одлуке мења се и гласи:

„Члан 1.

Ради праћења, проучавања и имплементације европских интеграционих процеса и изградње, развоја и јачања институционалних капацитета Аутономне покрајине Војводине, у циљу бржег укључивања Републике Србије у главне европске политичке и економске токове, и остваривања привредне, научне, образовне, и културне сарадње са територијалним заједницама и другим облицима аутономије других држава у оквиру спољне политике Републике Србије, ради вршења стручних и административних послова за спровођење међурегионалне и развојне политике Аутономне покрајине Војводине оснива се Фонд за европске послове и развој Аутономне покрајине Војводине (у даљем тексту: Фонд).“

Члан 6. Одлуке мења се и гласи:

„Члан 6.

Ради остваривања делатности из члана 1. ове одлуке, Фонд обавља следеће послове:

1) врши координацију активности покрајинских институција у процесима европских интеграција, сарадњу и координацију са јединицама локалне самоуправе са територије АП Војводине као и сарадњу са територијалним заједницама и другим облицима аутономије других држава у оквиру спољне политике Републике Србије;
2) спроводи активности везане за коришћење европских структурних и развојних фондова, као и програма техничке помоћи ЕУ и других држава и обавља административно-оперативне послове у вези с будућим стратешким пројектима и праћење њихове реализације у складу са законом, другим општим и планским актима;
3) врши координацију са активностима органа и организација Републике Србије надлежним за европске интеграције и сарадњу са регионима других држава;
4) врши активности на јачању процеса међурегионалне сарадње и развоја АП Војводине и сарађује са другим организацијама, институцијама, телима и установама које се баве питањима европских интеграција, као и сарадњом са регијама и институцијама других држава које се баве активностима које су од значаја за развој АП Војводине;
5) сарађује са научним институцијама и високо-образовним и школским установама у областима из своје надлежности;
6) врши издавачку делатност у области европских интеграција и међурегионалног развоја и сарадње са регијама других држава и у ту сврху оснива и води стручну библиотеку и документациони центар;
7) организује и спроводи едукацију, кроз одржавање семинара, округлих столова, трибина, предавања и слично;
8) врши промоцију заједничких европских вредности и идеја у средствима јавног информисања, као и промоцију привредних, економских, природних и других потенцијала АП Војводине;

9) учествује у припреми предлога планских аката и мера за равномерни економски, привредни и регионални развој АП Војводине, врши њихово праћење и вредновање спровођења, анализира и обезбеђује податке и информације за потребе других покрајинских органа и организација;
10) води евиденције стратешких пројеката у областима привредног, економског и регионалног развоја АП Војводине ;
11) координира послове у вези са Канцеларијом Аутономне покрајине Војводине у Бриселу при Мисији Републике Србије при Европској Унији;
12) обавља и друге послове утврђене Статутом и општим актима Фонда.

Члан 4.

У чл. 8, 9, 10, 12, 13. и 14. речи: „Влада Аутономне Покрајине Војводине“ замењују се речима: „Покрајинска влада“ у одговарајућем падежу.

Члан 5.

Ова покрајинска скупштинска одлука ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине”.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Број: 003399267 2024 09411 000 000 000 001 06 008
Нови Сад, 6. децембар 2024. године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ АП ВОЈВОДИНЕ
Балинт Јухас, с.р.
Juhász Bálint, s.k.

ПОСЕБНИ ДЕО

1165.

На основу члана 31. алинеја друга Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број: 20/14) и чл. 132. став 5. и 133. Покрајинске скупштинске одлуке о избору посланика у Скупштину Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број: 40/23), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 06. децембра 2024. године, донела је

О Д Л У К У
О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА ПОСЛАНИКА
У СКУПШТИНИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

I

Славици Шкрбић, која је изабрана са Изборне листе ДР МИЛОШ ЈОВАНОВИЋ – НАДА за СРБИЈУ – НАДА за ВОЈВОДИНУ – Српска коалиција НАДА – Национално демократска алтернатива – Нова Демократска странка Србије (Нови ДСС) – Покрет обнове Краљевине Србије (ПОКС) – Војислав Михаиловић, престао је мандат посланика у Скупштини Аутономне покрајине Војводине 05. децембра 2024. године, због поднете оставке.

II

Ову одлуку објавити у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине“.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Број: 003432236 2024 09411 000 000 020 203 04 004
Нови Сад, 06. децембар 2024. године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ АП ВОЈВОДИНЕ
Балинт Јухас, с.р.
Juhász Bálint, s.k.

1166.

На основу члана 31. алинеја 13. Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број: 20/14) и члана 47. Пословника о раду Скупштине Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број: 60/18 – пречишћен текст),Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 6. децембра 2024. године, донела је

О Д Л У К У
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ПРЕДСЕДНИКА И ЧЛАНОВА ОДБОРА СКУПШТИНЕ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Члан 1.

У Одлуци о избору председника и чланова одбора Скупштине Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, бр.: 20/24, 24/24, 29/24 ,37/24 и 48/24), у делу I врше се следеће измене и допуне:

1. У тачки 1. У Одбор за питања уставно – правног положаја Покрајине

бира се:

– Наташа Адеми, за члана Одбора уместо Маје Мићић;

2. У тачки 6. У Одбор за пољопривреду,

бирају се:

– Мирослав Бошковић, за члана Одбора;
– Тамара Максић, за члана Одбора, уместо Милана Турањанина;

3. У тачки 8. У Одбор за буџет и финансије

бира се:

– Михаило Бркић, за члана Одбора, уместо Тамаре Максић;

4. У тачки 9. У Одбор за образовање и науку,

бира се:

– Роберт Фазекаш, за члана Одбора;

5. У тачки 13. У Одбор за представке и предлоге,

бира се:

– Смиљана Гламочанин Варга, за члана Одбора, уместо Мирослава Бошковића;

6. У тачки 14. У Одбор за организацију управе и локалну самоуправу,

бирају се:

– Илија Пирков, за члана Одбора;
– Станко Пужић за члана Одбора, уместо Маје Мићић;

7. У тачки 18. У Одбор за европске интеграције и међурегионалну сарадњу,

бира се:

– Милан Турањанин, за председника Одбора, уместо Михаила Бркића.

Члан 2.

Ову одлуку објавити у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине“.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Број: 001671083 2024 09411 000 000 000 001 04 027
Нови Сад, 6. децембар 2024. године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ АП ВОЈВОДИНЕ,
Балинт Јухас,с.р.
Juhász Bálint,s.k.

1167.

На основу члана 35. став 1. тачка 8. Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС“, бр.: 99/09, 67/12-одлука УС, 18/20 – др. закон и 111/21 – др. закон), члана 62. а у вези са чланом 137. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/17, 73/18, 27/18- др. закон, 67/19, 6/20-др. закони, 11/21- аутентично тумачење, 67/21, 67/21-др. закон и 76/23) и члана 31. алинеја друга Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број: 20/14), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 6. децембра 2024. године, донела је

О Д Л У К У
О ПРЕСТАНКУ ФУНКЦИЈЕ ЧЛАНА САВЕТА ПЕДАГОШКОГ ФАКУЛТЕТА У СОМБОРУ

I

Владимиру Узелцу престала је функција члана Савета Педагошког факултета у Сомбору, са 15. новембром 2024. године, због поднете оставке.

II

Ову одлуку објавити у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине“.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Број: 003239065 2024 09411 000 000 022 024 06 004
Нови Сад, 6. децембар 2024. године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ АП ВОЈВОДИНЕ
Балинт Јухас, с.р.
Juhász Bálint, s.k.

1168.

На основу члана 35. став 1. тачка 8. Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС“, бр.: 99/09, 67/12-одлука УС, 18/20 – др. закон и 111/21 – др. закон), члана 62. а у вези са чланом 137. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/17, 73/18, 27/18- др. закон, 67/19, 6/20-др. закони, 11/21- аутентично тумачење, 67/21, 67/21-др. закон и 76/23) и члана 31. алинеја друга Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број: 20/14), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 6. децембра 2024. године, донела је

О Д Л У К У
О ПРЕСТАНКУ ФУНКЦИЈЕ ЧЛАНА САВЕТА ТЕХНОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА У НОВОМ САДУ

I

Славки Дукић престала је функција члана Савета Технолошког факултета у Новом Саду, са 31. октобром 2024. године, због поднете оставке.

II

Ову одлуку објавити у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине“.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Број: 003084813 2024 09411 000 000 022 024 06 003
Нови Сад, 6. децембар 2024. године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ АП ВОЈВОДИНЕ
Балинт Јухас, с.р.
Juhász Bálint, s.k.

1169.

На основу члана 35. став 1. тачка 8.) Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС“, бр. 99/2009, 67/2012-одлука УС, 18/2020 - др. закон и 111/2021 - др. закон) и члана 62. а у вези са чланом 137. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021, 67/2021 – др. закон и 76/2023), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 6. децембра 2024. године, донела је

О Д Л У К У
О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНА САВЕТА ТЕХНОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА У НОВОМ САДУ

I

Именује се Борко Маљковић, мастер економиста из Новог Сада, уместо Славке Дукић, мастер правника из Новог Сада, за члана Савета Технолошког факултета у Новом Саду из реда представника оснивача, даном доношења ове одлуке.

II

Ову одлуку објавити у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине“.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Број: 003393374 2024 09411 000 000 022 024 06 002
Нови Сад, 6. децембар 2024. године

Председник
Скупштине АП Војводине
Балинт Јухас, с.р.
Juhàsz Bàlint, s.k.

1170.

На основу члана 35. став 1. тачка 8.) Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС“, бр. 99/2009, 67/2012-одлука УС, 18/2020 - др. закон и 111/2021 - др. закон) и члана 62. а у вези са чланом 137. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021, 67/2021 – др. закон и 76/2023), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 6. децембра 2024. године, донела је

О Д Л У К У
О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНА САВЕТА ПЕДАГОШКОГ ФАКУЛТЕТА У СОМБОРУ

I

Именује се Слободан Кановић, мастер правник из Сомбора, уместо Владимира Узелца, професора географије из Чонопље, за члана Савета Педагошког факултета у Сомбору из реда представника оснивача, даном доношења ове одлуке.

II

Ову одлуку објавити у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине“.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Број: 003393551 2024 09411 000 000 022 024 06 002
Нови Сад, 6. децембар 2024. године

Председник
Скупштине АП Војводине
Балинт Јухас, с.р.
Juhàsz Bàlint, s.k.

1171.

На основу члана 1. Покрајинске скупштинске одлуке о преношењу одређених овлашћења на Покрајинску владу која има Скупштина Аутономне покрајине Војводине у области здравства („Службени лист АПВ“, бр. 24/19 и 50/21), а у вези чл. 113. став 4. и 116. ст. 18. и 22. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС“, број 25/2019 и 92/2023-аутентично тумачење), члана 31. став 1. алинеја 2. Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 20/14) и члана 7. став 1. Покрајинске скупштинске одлуке о Скупштини Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 28/14) Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 6. децембра 2024.године донела је

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ДИРЕКТОРА УНИВЕРЗИТЕТСКОГ КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА ВОЈВОДИНЕ

I

Проф. др Весна Туркулов, специјалиста инфектологије и субспецијалиста геронтологије, именује се за директора Универзитетског клиничког центра Војводине, на период од четири године.

II

Ову одлуку објавити у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине“.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Број: 003352685 2024 09411 000 000 000 001 04 005
Нови Сад, 6. децембар 2024. године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ АП ВОЈВОДИНЕ
Балинт Јухас,ср.
Juhász Bálint,sk.

1172.

На основу чл. 32. тачка 8, 36. став 6. Покрајинске скупштинске одлуке о Покрајинској влади („Службени лист АПВ”, број 37/14) и члана 7. став 1. Покрајинске скупштинске одлуке о Дирекцији за робне резерве АП Војводине („Службени лист АПВ”, број: 54/14), Покрајинска влада, на седници одржаној 5. децембра године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

I

Ђорђе Радетић, мастер економиста, разрешава се дужности директора Дирекције за робне резерве Аутономне покрајине Војводине.

II

Ово решење објавиће се у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине”.

ПОКРАЈИНСКА ВЛАДА

Број: 003377006 2024 09413 000 000 060 070 04 001
Нови Сад, 5. децембар 2024. године

ПРЕДСЕДНИК
Покрајинске владе
Маја Гојковић

1173.

На основу чл. 32. тачка 8, 36. став 6. Покрајинске скупштинске одлуке о Покрајинској влади („Службени лист АПВ”, број 37/14) и члана 7. став 1. Покрајинске скупштинске одлуке о Дирекцији за робне резерве АП Војводине („Службени лист АПВ”, број: 54/14) Покрајинска влада, на седници одржаној 5. децембра 2024. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

I

Ђорђе Радетић, мастер економиста, поставља се за директора Дирекције за робне резерве АП Војводине, на период од четири године.

II

Ово решење објавиће се у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине”.

ПОКРАЈИНСКА ВЛАДА

Број: 003377006 2024 09413 000 000 060 070 04 002
Нови Сад, 5. децембар 2024. године

ПРЕДСЕДНИК
Покрајинске владе
Маја Гојковић

1174.

На основу члана 30. став 1. тачка 3. Закона о уџбеницима („Службени гласник РС“ број 27/18 и 92/23), чл. 16, 24. и 37. Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи („Службени лист АПВ“, бр. 37/14, 54/14-др.одлука, 37/16, 29/17, 24/19, 66/20 и 38/21) покрајински секретар за образовање, прописе, управу и националне мањине - националне заједнице, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

I

ОДОБРАВА СЕ издавачкој кући Привредно друштво „Герундијум“ д.о.о., Београд, издавање и употреба рукописа превода **уџбеника Хемија 4**, уџбеник за четврти разред гимназије општег типа и природно-математичког смера на хрватском језику и писму, аутора Јасне Адамов, Емилије Свирчев, Милоша Свирчева и Станиславе Олић Нинковић.

II

Ово решење ће се објавити у ,,Службеном листу Аутономне покрајине Војводине‘‘.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ, ПРОПИСЕ, УПРАВУ И НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ – НАЦИОНАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Број: 002704481 2024 09427 001 000 000 001
Дана: 03.12.2024. године

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР
Ótott Róbert
(Роберт Отот)

С А Д Р Ж А Ј

Редни број	Предмет	Страна
	ОПШТИ ДЕО	
	СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ	
1160	Покрајинска скупштинска одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене расплета далековода 400kv на подручју Средњег и Кужног Баната за потребе изградње прикључка и недостајуће инфраструктуре за прикључење Ветроелектране „Самош“ на електроенергетски систем Републике Србије	2137
1161	Покрајинска скупштинска одлука о доношењу Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси	2145
1162	Покрајинска скупштинска одлука о доношењу Просторног плана подручја посебне намене Предела изузетних одлика „Кањишки јараши“	2360
1163	Покрајинска скупштинска одлука о покретању поступка брисања Развојне агенције Војводине д.о.о. Нови Сад, из регистра привредних субјеката	2618
1164	Покрајинска скупштинска одлука о изменама и допунама Покрајинске скупштинскеОдлуке о оснивању Фонда „Европски послови“ Аутономне Покрајине Војводине	2618
	ПОСЕБНИ ДЕО	
	СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ	
1165.	Одлука о престанку мандата посланика у Скупштини Аутономне покрајине Војводине	2619
1166.	Одлука о изменама и допунама Одлуке о избору председника и чланова одбора Скупштине Аутономне покрајине Војводине	2619
1167.	Одлука о престанку функције Савета Педагошког факултета у Сомбору	2620
1168.	Одлука о престанку функције Савета Технолошког факултета у Новом Саду	2620
1169.	Одлука о именовању члана Савета Технолошког факултета у Новом Саду	2620
1170.	Одлука о именовању члана Савета Педагошког факултета у Сомбору	2621
1171.	Одлука о именовању директора Универзитетског клиничког центра Војводине	2621
	ПОКРАЈИНСКА ВЛАДА	
1172.	Решење о разрешавању дужности директора Дирекције за робне резерве Аутономне покрајине Војводине	2621
1173.	Решење о постављању директора Дирекције за робне резерве Аутономне покрајине Војводине	2621
	ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ, ПРОПИСЕ, УПРАВУ И НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ – НАЦИОНАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ	
1174.	Решење о одобравању издавачкој кући Привредно друштво „Герундијум“ д.о.о. Београд, издавање и употребу рукописа превода уџбеника Хемија 4, уџбеника за четврти разред гимназије општег типа и природно-математичког смера на хрватском језику и писму	2621

ОГЛАШАВАЊЕ НЕВАЖЕЋИМ ИЗГУБЉЕНИХ ИСПРАВА: 300 динара
Уплата на рачун бр 340-15329-18 /позив на бр. 13/ Д.о.о. Мађар Со Кфт. Нови Сад, Војводе Мишића бр. 1,
Текст огласа, са потврдом о уплати /примерак или фотокопија уплатнице/ слати на адресу:
„Службени лист АПВ” Д.о.о. Мађар Со Кфт, Војводе Мишића бр. 1, Нови Сад

Издавач: Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине - националне заједнице.
Одговорни уредник: Дијана Катона, Тел. 021 487 44 27
Штампа: Д.о.о. Мађар Со Кфт. Штампарија ФОРУМ, Војводе Мишића бр. 1, Нови Сад. Телефони; редакција 064 805 5142,
Служба претплате: 021 557 304, Огласно одељење: 021 456 832, E-mail: sl.listapv@magyarszo.rs